

Euroopan unionin virallinen lehti

L 94

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

57. vuosikerta

28. maaliskuuta 2014

Sisältö

I Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

DIREKTIIVIT

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta ⁽¹⁾ 65
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta ⁽¹⁾ 243
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/36/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten 375

Hinta: 10 EUR

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/23/EU,

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

käyttöoikeussopimusten tekemisestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 53 artiklan 1 kohdan sekä 62 ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin tasolla ei ole voimassa selkeitä sääntöjä, joilla säänneltäisiin käyttöoikeussopimusten tekemistä, mikä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta, luo esteitä palvelujen vapaalle tarjoamiselle ja vääristää sisämarkkinoiden toimintaa. Tämän vuoksi talouden toimijat, erityisesti pienet

ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), eivät voi käyttää oikeuksiaan sisämarkkinoilla eivätkä hyödyntää tärkeitä liiketoimintamahdollisuuksia, kun taas viranomaiset eivät välttämättä pysty käyttämään julkisia varoja parhaalla mahdollisella tavalla, jotta unionin kansalaiset hyötyisivät laadukkaista ja mahdollisimman edullisista palveluista. Käyttöoikeussopimusten tekemistä koskevalla asianmukaisella, tasapainoisella ja joustavalla lainsäädäntökehyksellä voitaisiin varmistaa unionin kaikille talouden toimijoille todellinen ja syrjimätön pääsy markkinoille sekä oikeusvarmuus, mikä edistäisi julkisia investointeja infrastruktuureihin ja kansalaisille tarjottaviin strategiisiin palveluihin. Tällainen lainsäädäntökehys lisäisi oikeusvarmuutta talouden toimijoiden kannalta ja voisi muodostaa lähtökohdan ja keinon avata julkisten hankintojen kansainvälisiä markkinoita entistä enemmän ja lisätä kansainvälistä kauppaa. Erityisen tärkeää on helpottaa pk-yritysten pääsyä käyttöoikeussopimusmarkkinoille kaikkialla unionissa.

- (2) Käyttöoikeussopimusten tekemiseen sovellettavien lainsäädäntökehyksen sääntöjen olisi oltava selkeitä ja yksinkertaisia. Niissä olisi otettava asianmukaisesti huomioon käyttöoikeussopimusten erityispiirteet verrattuna hankintasopimuksiin, eikä niillä saisi luoda liiallista byrokratiaa.

- (3) Julkisilla hankinnoilla on olennainen merkitys 3 päivänä maaliskuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa "Eurooppa 2020: Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun strategia" vahvistetussa Eurooppa 2020 -strategiassa, jäljempänä 'Eurooppa 2020 -strategia', yhtenä markkinapohjaisista ohjausekeinoista, joiden avulla voidaan saada aikaan älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua ja varmistaa samalla julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö. Käyttöoikeussopimukset ovat tärkeitä välineitä infrastruktuurin ja strategisten palvelujen pitkän aikavälin rakenteellisessa kehittämisessä, ne edistävät kilpailua sisämarkkinoilla, mikä mahdollistaa yksityisen sektorin asiantuntemuksen hyödyntämisen, ja ne tehostavat toimintaa ja innovaatioita.

⁽¹⁾ EUVL C 191, 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUVL C 391, 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 15. tammikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. helmikuuta 2014.

- (4) Julkisten käyttöoikeusurakoiden myöntämiseen sovelletaan nykyisin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY⁽¹⁾ perussääntöjä, kun taas sellaisten palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten tekemiseen, joilla on rajatylittävä ulottuvuus, sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) periaatteita ja erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta ja niistä johtuvia periaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteita sekä suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteita. Kansallisten lainsäätäjien erilaisiin tapoihin tulkita perussopimuksen periaatteita sekä eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen välisiin suuriin eroihin liittyy oikeudellisen epävarmuuden riski. Tämä riski on todettu myös Euroopan unionin tuomioistuimen laajassa oikeuskäytännössä, jossa on kuitenkin käsitelty vain osittain joitakin käyttöoikeussopimusten tekoon liittyviä näkökohtia.

SEUT:n periaatteita on sovellettava yhtenäisesti kaikissa jäsenvaltioissa, ja niiden tulkintaerot on poistettava unionin tasolla sisämarkkinoita vielä nykyään haittaavien vääristymien poistamiseksi. Näin tehostetaan myös julkisten varojen käyttöä, helpotetaan pk-yritysten yhdenvertaista pääsyä markkinoille ja osallistumista käyttöoikeussopimusten tekemiseen sekä paikallisella että unionin tasolla ja tuetaan julkisen politiikan kestävyystavoitteiden saavuttamista.

- (5) Tässä direktiivissä tunnustetaan ja vahvistetaan jäsenvaltioiden ja viranomaisten oikeus päättää parhaana pitämäänsä tavasta huolehtia urakoiden toteuttamisesta ja palvelujen tarjoamisesta. Tämä direktiivi ei varsinkaan saa vaikuttaa millään tavalla jäsenvaltioiden ja viranomaisten vapautteen toteuttaa urakoita tai tarjota palveluja suoraan yleisölle taikka ulkoistaa ne siirtämällä niiden toteuttamisen kolmansille osapuolille. Jäsenvaltioiden ja viranomaisten olisi voitava edelleen unionin oikeuden mukaisesti määritellä ja yksilöidä vapaasti tarjottavien palvelujen ominaisuudet, mukaan lukien palvelujen laatua tai hintaa koskevat edellytykset, pyrkiessään julkisen politiikkansa mukaisiin tavoitteisiin.
- (6) On syytä muistaa, että jäsenvaltiot voivat päättää yhdenvertaista kohtelua, syrjimättömyyttä, avoimuutta ja henkilöiden vapaata liikkumista koskevien SEUT:n periaatteiden mukaisesti siitä, tarjotaanko palvelut yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina vai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina tai niiden yhdistelmänä. Olisi myös muistettava, että tämä direktiivi ei vaikuta kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten vapautteen määrittellä unionin oikeuden mukaisesti yleistä taloudellista etua koskevat palvelut ja niiden laajuus sekä suoritettavien palvelujen ominaisuudet, mukaan lukien palvelun laatua koskevat edellytykset, niiden

pyrkiessä julkisen politiikan tavoitteisiinsa. Tämä direktiivi ei myöskään saisi rajoittaa kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten toimivaltaa tarjota, tilata ja rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevia palveluja SEUT 14 artiklan sekä SEUT:iin ja Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen (SEU) liitetyn pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti. Lisäksi tämä direktiivi ei koske yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen rahoitusta eikä järjestelmiä, joilla jäsenvaltiot myöntävät tukia erityisesti sosiaalialalla unionin kilpailusääntöjen mukaisesti. On aiheellista selventää, että muiden kuin taloudellisten yleistä etua koskevien palvelujen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan.

- (7) On syytä muistaa myös, että tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöön. Siinä ei pitäisi liioin edellyttää sellaisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen vapauttamista, jotka on varattu julkisille tai yksityisille tahoille, eikä palveluja tarjoavien julkisten tahojen yksityistämistä.
- (8) Tiettyyn arvoon yltävien tai sen ylittävien käyttöoikeussopimusten osalta on aiheellista säätää kyseisten sopimusten kansallisten tekomenettelyjen yhteensovittamisen vähimmäistasosta SEUT:n periaatteiden mukaisesti, jotta voidaan turvata käyttöoikeussopimusten avaaminen kilpailulle ja riittävä oikeusvarmuus. Yhteensovittamista koskevat säännökset eivät saisi ylittää sitä, mikä on tarpeen edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja tietynasteisen jouston varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi voitava täydentää ja kehittää edelleen kyseisiä säännöksiä, jos ne katsovat sen aiheelliseksi, jotta voidaan paremmin varmistaa, että edellä mainittuja periaatteita noudatetaan.
- (9) Olisi täsmennettävä, että talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien talouden toimijoiden väliaikaiset yhteenliittymät, voivat osallistua sopimusten tekomenettelyihin ilman, että niillä on oltava jokin tietty oikeudellinen muoto. Jos käyttöoikeussopimus tehdään tällaisten ryhmittymien kanssa, olisi tarvittaessa voitava vaatia erityistä oikeudellista muotoa esimerkiksi tapauksissa, joissa edellytetään yhteisvastuuta. Hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi voitava päättää selkeästi siitä, kuinka talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta tai teknisestä ja ammatillisesta pätevydestä, joita edellytetään omin varoin osallistuvilta talouden toimijoilta. Talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamat käyttöoikeussopimukset saattavat edellyttää sellaisten ehtojen asettamista, joita ei sovelleta yksittäisiin osallistujiin. Tällaisten ehtojen olisi oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, ja niitä voisivat olla esimerkiksi vaatimus nimetä yhteinen edustaja tai johtava kumppani käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyä varten tai tietojen vaatiminen niiden muodostamisesta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114).

- (10) Tiettyjä yhteensovittamista koskevia säännöksiä olisi otettava käyttöön myös energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla tehtävien käyttöoikeusurakoiden ja palvelujen käyttöoikeussopimusten osalta, koska kansalliset viranomaiset voivat vaikuttaa näillä aloilla toimivien yksiköiden toimintaan ja koska on tarpeen ottaa huomioon, että markkinat, joilla kyseiset yksiköt toimivat, ovat luonteeltaan suljettuja, mikä johtuu jäsenvaltioiden myöntämistä erityis- tai yksinoikeuksista, jotka koskevat toimituksia kyseistä palvelua tarjoaviin verkkoihin, näiden verkkojen käyttöön antamista tai toimintaa.
- (11) Käyttöoikeussopimukset ovat vastikkeellisia sopimuksia, joilla yksi tai useampi hankintaviranomainen tai hankintayksikkö antaa urakoiden toteuttamisen tai palvelujen tarjoamisen ja hallinnoimisen yhden tai useamman talouden toimijan tehtäväksi. Tällaisten sopimusten tarkoituksena on hankkia urakoita tai palveluja käyttöoikeussopimuksella, jonka vastikkeena on rakennettavan kohteen tai palvelujen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä. Tällaisiin sopimuksiin voi sisältyä, mutta ei välttämättä sisälly, omistusoikeuden siirto hankintaviranomaisille tai hankintayksiköille, mutta nämä saavat aina hyödyt kyseisistä urakoista tai palveluista.
- (12) Tässä direktiivissä olisi selvennettävä, että pelkkään toiminnan rahoittamiseen, erityisesti avustuksilla, liittyy usein velvollisuus palauttaa saadut määrät, jollei niitä käytetä aiottuihin tarkoituksiin, eikä se kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (13) Lisäksi järjestelyjä, joissa kaikilla tietyt edellytykset täyttävillä toimijoilla on erotuksesta oikeus harjoittaa tiettyä toimintaa, kuten asiakkaan valinnanvapautteen perustuvia järjestelmiä ja palvelusetelijärjestelmiä, ei olisi pidettävä käyttöoikeussopimuksina, mukaan lukien järjestelyt, jotka perustuvat viranomaisen ja talouden toimijoiden oikeudellisiin sopimuksiin. Tällaiset järjestelmät perustuvat tyyppillisesti viranomaisen päätökseen, jossa määritellään avoimet ja syrjimättömät edellytykset talouden toimijoiden jatkuvalle pääsylle erityispalvelujen, esimerkiksi sosiaalipalvelujen, tarjoamisen piiriin, jolloin asiakkaat voivat valita toimijan.
- (14) Lisäksi tiettyjä jäsenvaltion asiakirjoja, kuten toimilupia ja muita lupia, joissa jäsenvaltio tai sen viranomainen vahvistaa taloudellisen toiminnan harjoittamisedellytykset, myös edellytyksen tietyn sellaisen toiminnan toteuttamiseksi, johon myönnetään tavanomaisesti lupa talouden toimijan pyynnöstä eikä hankintaviranomaisen tai hankintayksikön aloitteesta ja joissa talouden toimijalla säilyy vapaus peruuttaa urakoiden tai palvelujen tarjoaminen, ei pitäisi katsoa käyttöoikeussopimuksiksi. Näissä jäsenvaltion asiakirjojen tapauksissa voidaan soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY⁽¹⁾ erityisiä säännöksiä. Toisin kuin näissä jäsenvaltion
- asiakirjoissa käyttöoikeussopimuksissa määrätään keskinäisesti sitovista velvoitteista, joiden mukaan kyseisten urakoiden tai palvelujen toteuttamiseen sovelletaan erityisiä hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määrittelemiä vaatimuksia, jotka ovat oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisia.
- (15) Lisäksi tiettyjä sopimuksia, jotka koskevat talouden toimijan yksityis- tai julkisoikeudellista oikeutta käyttää tiettyjä julkisia alueita tai varoja, kuten maata tai julkista omaisuutta erityisesti merenkulun, sisämaan satamien tai lentoasemien alalla, jolloin valtio tai hankintaviranomainen tai hankintayksikkö vahvistaa vain yleiset ehdot alueiden tai varojen käytölle muttei hanki erityisiä urakoita eikä palveluja, ei pitäisi katsoa tässä direktiivissä tarkoitetuiksi käyttöoikeussopimuksiksi. Tämä koskee tavallisesti julkisia alueita koskevia sopimuksia tai maanvuokraussopimuksia, joissa on yleensä ehtoja, jotka koskevat sitä, milloin vuokralainen, jonka käyttöön kiinteistö annetaan, saa sen hallintaansa, vuokranantajan ja vuokralaisen velvollisuuksia kiinteistön ylläpidon osalta, vuokra-ajan pituutta ja hallinnan luovutusta vuokranantajalle, vuokraa ja muita vuokralaisen maksettavia kustannuksia.
- (16) Lisäksi sopimuksia, joilla myönnetään oikeuksia julkisen kiinteän omaisuuden käytöstä sellaisten kiinteiden linjojen tai verkkojen käyttöön antamista tai toimintaa varten, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle palveluja, ei liioin olisi katsottava tässä direktiivissä tarkoitetuiksi käyttöoikeussopimuksiksi, jos hankintaviranomaista tai hankintayksikköä ei näissä sopimuksissa velvoiteta toimittamaan palveluja eikä osallistumaan palvelujen hankintaan itselleen tai loppukäyttäjille.
- (17) Sopimukset, joiden perusteella sopimuskomppanille ei suoriteta maksuja ja joissa sopimuskomppanille maksetaan säänneltyjen tariffien pohjalta korvaus, joka on laskettu kattamaan kaikki sopimuskomppanin kustannukset ja investoinnit palvelun tarjoamiseksi, eivät kuuluisi tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (18) Käyttöoikeussopimuksen ja hankintasopimuksen käsitteiden tulkintaan liittyvät vaikeudet ovat aiheuttaneet sidosryhmille jatkuvaa oikeudellista epävarmuutta, ja niitä on käsitelty useissa Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioissa. Tämän vuoksi käyttöoikeussopimuksen määrittelyä olisi selvennettävä, erityisesti viittaamalla toiminnallisen riskin käsitteeseen. Käyttöoikeussopimuksen tärkein piirre – rakennettavan kohteen tai palvelun käyttöoikeus – merkitsee aina sitä, että käyttöoikeussopimuksen saajalle siirtyy toimintaan liittyvä, luonteeltaan taloudellinen riski, johon sisältyy se mahdollisuus, ettei kaikkia urakoiden tai palvelujen toteuttamiseksi tehtyjä investointeja ja niistä aiheutuneita kustannuksia saada takaisin tavanomaisissa käyttöolosuhteissa, vaikka osa riskistä jääkin hankintaviranomaiselle tai hankintayksiköille. Käyttöoikeussopimusten tekemistä sääntelevien erityisten sääntöjen

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36).

soveltaminen ei olisi perusteltua, jos hankintaviranomainen tai hankintayksikkö vapauttaisi talouden toimijan mahdollisista tappioista takaamalla tälle vähimmäistulon, joka olisi yhtä suuri tai suurempi kuin tehdyt investoinnit ja kustannukset, joita talouden toimijalle aiheutuu sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Samalla olisi tehtävä selväksi, että tietyt järjestelyt, jotka yksinomaan hankintaviranomainen tai hankintayksikkö korvaa, olisi katsottava käyttöoikeussopimuksiksi, jos kyseisen toimijan urakan toteuttamiseksi tai palvelun tarjoamiseksi tekemien investointien ja urakasta tai palveluista aiheutuneiden kustannusten takaisin saaminen riippuu palvelun tai omaisuus-erän tosiasiallisesta kysynnästä tai tarjoamisesta.

(19) Jos riski poistetaan alakohtaisella sääntelyllä antamalla käyttöoikeussopimuksen saajalle takeet sopimuksen toteuttamisesta aiheutuneiden investointien ja kustannusten saamisesta takaisin, kyseistä sopimusta ei pitäisi katsoa tässä direktiivissä tarkoitetuksi käyttöoikeussopimukseksi. Sopimus olisi voitava määrittää käyttöoikeussopimukseksi, vaikka riski on alun perin pieni. Näin voi olla esimerkiksi aloilla, joilla sovelletaan säänneltyjä tariffeja tai joilla toiminnallista riskiä rajoitetaan sopimusjärjestelyillä sopimalla osittaisesta korvauksesta, myös korvauksesta käyttöoikeussopimuksen päättyessä ennenaikaisesti hankintaviranomaisesta tai hankintayksiköstä johtuvista syistä tai ylivoimaisen esteen vuoksi.

(20) Toiminnallisen riskin olisi johdettava tekijöistä, joihin sopimuspuolet eivät voi vaikuttaa. Esimerkiksi hallinnon ongelmiin, talouden toimijan puutteisiin sopimuksen toteuttamisessa tai ylivoimaisen esteen tilanteisiin liittyvät riskit eivät ole ratkaisevia käyttöoikeussopimukseksi luokittelun kannalta, koska niitä sisältyy kaikkiin sopimukseen riippumatta siitä, ovatko ne hankintasopimuksia vai käyttöoikeussopimuksia. Toiminnallinen riski olisi ymmärrettävä markkinoiden epävarmuustekijöille altistumisen riskiksi, joka voi liittyä joko kysyntään, tarjontaan tai sekä kysyntään että tarjontaan. Kysyntäriski on käsiteltävä sopimuksen kohteena olevien urakoiden tai palvelujen kysyntään liittyväksi riskiksi. Tarjontariski on käsiteltävä sopimuksen kohteena olevien urakoiden toteuttamiseen tai palvelujen tarjoamiseen liittyväksi riskiksi, erityisesti riskiksi siitä, että palvelujen tarjoaminen ei vastaa kysyntää. Arvioitaessa toiminnallista riskiä sopimuskumppanin kaikkien investointien, kustannusten ja tulojen nettonykyarvo olisi otettava huomioon johdonmukaisella ja yhdenmukaisella tavalla.

(21) Käsitettä ”julkisoikeudelliset laitokset” on tarkasteltu toistuvasti Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Useat selvennykset ovat keskeisiä tämän käsitteen täydellistä ymmärtämistä varten. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että laitoksen, joka toimii tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, tavoittelee voittoa ja vastaa toimintansa harjoittamisesta aiheutuneista tappioista, ei olisi katsottava olevan ”julkisoikeudellinen laitos”, koska yleisen edun mukaisia tarpeita, joiden tyydyttämiseksi se on perustettu tai joiden tyydyttäminen on annettu sen tehtäväksi, voidaan pitää luonteeltaan teollisina tai kaupallisina. Vastaavasti tuomioistuin on niin ikään tarkastellut asianomaisen laitoksen rahoituksen lähdettä koskevaa edellytystä ja selventänyt, että rahoittaminen ”pääosin” merkitsee yli puolta rahoituksesta ja että kyseiseen rahoitukseen voi sisältyä käyttäjiltä saatavia maksuja, jotka määrätään, lasketaan ja peritään julkisoikeudellisten sääntöjen mukaisesti.

(22) On aiheellista määritellä ”yksinoikeudet” ja ”erityisoikeudet”, sillä kyseiset käsitteet ovat keskeisiä tämän direktiivin soveltamisalan ja käsitteen hankintayksiköt kannalta. Olisi selvennettävä, että yksiköihin, jotka eivät ole 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja hankintayksiköitä tai julkisia laitoksia, sovelletaan tämän direktiivin säännöksiä vain siltä osin, kuin ne harjoittavat toimintoja kyseisten oikeuksien perusteella. Niiden ei kuitenkaan katsota olevan hankintayksiköitä, jos oikeudet on myönnetty puolueettomiin perusteisiin perustuvalla menettelyllä ja ennen kaikkea unionin lainsäädännön mukaisesti ja niiden riittävä julkisuus on varmistettu. Tähän lainsäädäntöön olisi sisällyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY⁽¹⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY⁽²⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY⁽³⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY⁽⁴⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007⁽⁵⁾. Lisäksi olisi selvennettävä, että tämä säädosluettelo ei ole tyhjentävä ja että erimuotoiset oikeudet,

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 15, 21.1.1998, s. 14).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1994, hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä (EYVL L 164, 30.6.1994, s. 3).

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

- jotka on myönnetty muissa objektiivisin perustein toteutetuissa menettelyissä ja joiden riittävä julkisuus on varmistettu, eivät ole merkityksellisiä tässä direktiivissä tarkoitettujen hankintayksiköiden määrittämistä varten.
- (23) Tätä direktiiviä olisi sovellettava vain arvoltaan vähintään tiettyä kynnysarvoa vastaaviin käyttöoikeussopimuksiin, ja kyseisen kynnysarvon olisi kuvastettava käyttöoikeussopimukseen liittyvää ilmeistä rajatylittävää etua, joka koituu niille talouden toimijoille, jotka ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin kuin hankintaviranomaisen tai hankintayksikön jäsenvaltioihin. Siksi olisi vahvistettava käyttöoikeussopimuksen ennakoidun arvon laskentamenetelmä, jota olisi sovellettava sekä käyttöoikeusurakoihin että palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, koska kumpaankin sopimukseen sisältyy usein sekä urakoita että palveluja koskevia osia. Laskelmassa olisi viitattava käyttöoikeussopimuksen saajan kokonaisliikevaihtoon urakan tai palvelujen kohteena olevan käyttöoikeussopimuksen vastikkeena sellaisena kuin hankintaviranomainen tai hankintayksikkö arvioi sen ilman arvonlisäveroa sopimuksen voimassaolon ajan.
- (24) Jotta varmistettaisiin markkinoiden todellinen avaaminen ja käyttöoikeussopimusten tekemistä koskevien sääntöjen tasapuolinen soveltaminen energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla, asianomaiset yksiköt olisi määriteltävä muulla tavoin kuin niiden oikeudellisen aseman perusteella. Sen vuoksi olisi varmistettava, että julkisella sektorilla ja yksityisellä sektorilla toimivien hankintayksiköiden yhdenvertaista kohtelua ei vaaranneta. Lisäksi olisi varmistettava SEUT 345 artiklan mukaisesti, ettei jäsenvaltioissa voimassa oleiviin omistusoikeusjärjestelmiin puututa. Sen vuoksi jotakin edellä mainittua toimintaa harjoittavien yksiköiden tekemisiin käyttöoikeussopimukseen tällaisen toiminnan harjoittamiseksi olisi sovellettava erityisiä ja yhdenmukaisia sääntöjä riippumatta siitä, ovatko ne valtion viranomaisia, paikallisia tai alueellisia viranomaisia, julkisoikeudellisia elimiä, julkisia yrityksiä tai muita erityis- tai yksinoikeuksista nauttivia yksiköitä. Yksiköiden, jotka vastaavat kansallisen oikeuden mukaisesti johonkin liitteessä II tarkoitettuun toimintaan liittyvien palvelujen tarjoamisesta, olisi oletettava harjoittavan tällaista toimintaa.
- (25) Olisi selvennettävä, että toiminta lentokenttäpalvelujen alalla kattaa myös matkustajille tarjottavat palvelut, joilla edistetään lentokenttäpalvelujen toimintaa ja joita hyvin toimivalta, nykyaikaiselta lentoasemalta edellytetään, kuten vähittäismyynti, julkiset ateriapalvelut ja paikoitusalueet.
- (26) Jotkin yksiköt toimivat sekä lämmön että kylmän tuotannon, siirron tai jakelun aloilla. Saattaa olla epätietoisuutta siitä, mitä sääntöjä sovelletaan lämmitys- ja jäähdytystoimiin. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että lämmönsiirto ja/tai jakelu kuuluu liitteen II kattamien toimintojen piiriin, joten jäähdytysalalla toimiviin yksiköihin sovelletaan tämän direktiivin hankintayksiköihin sovellettavia sääntöjä, mikäli ne katsotaan hankintayksiköiksi. Toisaalta jäähdytysalalla toimiviin yksiköihin sovelletaan tämän direktiivin hankintaviranomaisiin sovellettavia sääntöjä, jos ne katsotaan hankintaviranomaisiksi. Lisäksi olisi selvennettävä, että sekä lämmitystä että jäähdytystä varten tehtyjä käyttöoikeussopimuksia olisi tarkasteltava useiden toimintojen harjoittamisesta tehtyjä sopimuksia koskevien säännösten mukaisesti sen määrittämiseksi, mitä hankintasääntöjä niiden tekemiseksi mahdollisesti sovelletaan.
- (27) Ennen kuin tämän direktiivin soveltamisalaa muutetaan jäähdytysalaa varten, olisi tarkasteltava kyseisen alan tilannetta riittävien tietojen saamiseksi varsinkin kilpailutilanteesta, rajatylittävien hankintojen määrästä ja sidosryhmien näkemyksistä. Koska tämän direktiivin soveltaminen kyseiseen alaan voisi vaikuttaa merkittävästi markkinoiden avautumiseen, tämä tarkastelu olisi tehtävä arvioidulla tämän direktiivin vaikutuksilla.
- (28) Olisi selvennettävä, että liitteessä II olevassa 1 ja 2 kohdassa "toimittamiseen" sisältyy tuotanto, tukkumyynti ja vähittäismyynti. Kaasun talteenotto kuuluu kuitenkin mainitun liitteen 6 kohdan soveltamisalaa.
- (29) Sekamuotoisten hankintasopimusten tapauksessa sovellettavat säännöt olisi määriteltävä sopimuksen pääasiallisen kohteen mukaan, jos sopimuksen muodostavat eri osat eivät ole objektiivisesti erotettavissa toisistaan. Sen vuoksi olisi selkeytettävä, miten hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi määriteltävä, ovatko eri osuudet erotettavissa. Selkeyttämisen olisi perustuttava asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Määritys olisi tehtävä tapauskohtaisesti niin, että hankintaviranomaisen tai hankintayksikön ilmaisemat tai sen oletamat aikomukset katsoa, että sekamuotoisen sopimuksen eri osat eivät ole erotettavissa toisistaan, eivät riitä vaan näiden aikomusten olisi perustuttava objektiivisiin seikkoihin, joiden vuoksi ne voivat olla oikeutettuja ja joilla voidaan perustella tarve tehdä yksi sopimus. Tällainen perusteltu tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi olla kyseessä esimerkiksi rakennettaessa yksi rakennus, josta osa on tarkoitettu asianomaisen hankintaviranomaisen käyttöön ja toinen osa käytettäväksi käyttöoikeudella, esimerkiksi pysäköintitilojen tarjoamiseksi yleisölle. Olisi selvennettävä, että tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi johtua sekä luonteeltaan teknisistä että taloudellisista syistä.

- (30) Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joiden osat ovat erotettavissa toisistaan, hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt saavat tietenkin tehdä aina erilliset sopimukset sekamuotoisen hankintasopimuksen erillisiä osia varten, jolloin kuhunkin erilliseen osaan sovellettavat säännökset olisi määritettävä yksinomaan kyseisen yksittäisen sopimuksen ominaisuuksien mukaan. Toisaalta olisi ilmoitettava säännöt sellaisia tapauksia varten, joissa hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt päättävät tehdä sopimuksen, johon sisältyy sekä käyttöoikeussopimuksen osia että muita osia siihen katsomatta, millainen lisättyjen osien arvo muuten olisi ollut ja millaista oikeudellista järjestelyä niihin muutoin olisi sovellettu. Olisi laadittava erityiset säännökset sellaisia sekamuotoisia hankintasopimuksia varten, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia taikka osia, jotka eivät kuulu SEUT:n soveltamisalaan.
- (31) Käyttöoikeussopimuksia saatetaan tehdä täyttämään useisiin sellaisiin toimintoihin liittyviä tarpeita, jotka saattavat olla erilaisten oikeudellisten järjestelyjen alaisia. Olisi selvennettävä, että oikeudelliseen järjestelyyn, jota sovelletaan useita toimintoja kattavaan käyttöoikeussopimukseen, olisi sovellettava sitä toimintaa koskevia sääntöjä, johon se on pääasiassa tarkoitettu. Sen toiminnan määrittäminen, johon käyttöoikeussopimus on pääasiassa tarkoitettu, voi perustua niiden vaatimusten analysointiin, jotka tietyn käyttöoikeussopimuksen on täytettävä, ja analyysin suorittaa hankintayksikkö arvioidakseen kyseisen käyttöoikeussopimuksen arvon ja laatiakseen käyttöoikeussopimusten tekemiseen liittyvät asiakirjat. Tietyissä tapauksissa saattaa olla objektiivisesti katsoen mahdollonta määrittää, mitä toimintaa varten käyttöoikeussopimus on pääasiassa tarkoitettu. Olisi säädettävä siitä, mitä sääntöjä tällaisissa tapauksissa sovelletaan.
- (32) Eräissä tapauksissa jokin tietty hankintaviranomainen tai hankintayksikkö, joka on valtio, alue- tai paikallisviranomaisen tai julkisoikeudellinen elin taikka niiden yhteenliittymä, saattaa olla tietyn palvelun ainoa alkuperä ja sillä voi olla yksinoikeus sen suorittamiseen SEUT:n mukaisen kansallisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla. Olisi selvennettävä, että kyseisissä tilanteissa tässä johdanto-osan kappaleessa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö tai niiden yhteenliittymä voi tehdä käyttöoikeussopimuksia tällaisten elinten kanssa soveltamatta tätä direktiiviä.
- (33) Tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle on myös aiheellista jättää tietyt palvelujen käyttöoikeussopimukset, jotka on tehty talouden toimijoiden kanssa, jos ne on tehty sellaisen yksinoikeuden perusteella, jonka kyseinen toimija on saanut kansallisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten mukaisesti ja joka on myönnetty SEUT:n ja liitteessä II tarkoitettuihin toimintoihin sovellettavien markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annettujen unionin säädösten mukaisesti, koska kyseisenkaltaiset yksinoikeudet eivät mahdollista kilpailullisen menettelyn noudattamista sopimuksen tekemisessä. Poikkeuksellisesti ja rajoittamatta tämän direktiivin soveltamisesta tehtävän yleisen poikkeuksen oikeudellisia seurauksia, 10 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin käyttöoikeussopimuksiin olisi sovellettava velvollisuutta julkaista tehtyjä käyttöoikeussopimuksia koskeva ilmoitus perustason avoimuuden varmistamiseksi, jollei tällaisen avoimuuden edellytyksistä säädetä alakohtaisessa lainsäädännössä. Avoimuuden lisäämiseksi jäsenvaltion olisi ilmoitettava komissiolle, kun se myöntää talouden toimijalle yksinoikeuden harjoittaa jotakin liitteessä II tarkoitettua toimintaa.
- (34) Tätä direktiiviä sovellettaessa olennaisia turvallisuusintressejä, sotilaskalustoa, arkaluonteista välineistöä, arkaluonteisia rakennusurakoita ja arkaluonteisia palveluja koskevat käsitteet olisi ymmärrettävä siten kuin niitä tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/81/EY⁽¹⁾.
- (35) Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden vapautteen valita unionin oikeuden mukaisesti menetelmiä rahapeliä ja vedonlyönnin järjestämistä ja valvontaa varten, mukaan lukien myöntämällä siihen lupia. Tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle on aiheellista jättää arpajaisiin liittyvät käyttöoikeussopimukset, jotka jäsenvaltio on tehnyt talouden toimijan kanssa ilman julkista menettelyä myönnetyn yksinoikeuden pohjalta kansallisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla SEUT:n mukaisesti. Soveltamisalan ulkopuolelle jättämisen perusteena on yksinoikeuden myöntäminen talouden toimijalle, koska kyseisen kaltaiset yksinoikeudet eivät mahdollista kilpailullisen menettelyn noudattamista sopimuksen tekemisessä, sekä tarve taata jäsenvaltioille mahdollisuus säännellä pelialaa kansallisesti johtuen niiden yleisen ja yhteiskunnallisen järjestyksen ylläpitämiseen liittyvistä velvoitteista.
- (36) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava tiettyihin hätäpalveluihin, jos niitä suorittavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät, koska näiden organisaatioiden erityinen luonne olisi vaikea säilyttää, jos palvelujen suorittajat on valittava tässä direktiivissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Direktiivin ulkopuolelle jättäminen olisi kuitenkin rajattava mahdollisimman tarkoin. Sen vuoksi olisi säädettävä nimenomaisesti, että sairaankuljetuspalveluja ei olisi suljettava soveltamisalan ulkopuolelle. Tässä yhteydessä on lisäksi selvennettävä, että CPV 3-numerotasoon 601 kuuluvat maaliikenteen palvelut eivät kata sairaankuljetuspalveluja, jotka ovat 4-numerotasossa luokassa 8514. Tämän vuoksi olisi selvennettävä, että CPV-koodiin 85143000-3 kuuluviin, yksinomaan sairaankuljetuspalveluista koostuviin palveluihin olisi sovellettava sosiaalisille ja muille erityiselle palveluille varattua erityisjärjestelyä, jäljempänä 'kevennetty järjestely'. Näin myös yleisiä sairaankuljetuspalveluja koskeviin sekamuotoisiin hankintasopimuksiin sovellettaisiin kevennettyä järjestelyä, jos sairaankuljetuspalvelujen arvo olisi muiden sairaankuljetuspalvelujen arvoa suurempi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

- (37) On syytä muistaa, että tätä direktiiviä sovelletaan vain jäsenvaltioiden hankintaviranomaisiin ja hankintayksiköihin. Näin ollen direktiivin säännöksiä ei yleensä sovelleta poliittisiin puolueisiin, koska ne eivät ole hankintaviranomaisia eivätkä hankintayksiköitä. Joissakin jäsenvaltioissa voi kuitenkin olla poliittisia puolueita, jotka saattavat kuulua julkisoikeudellisten elinten käsitteeseen. Jotkin palvelut (kuten propagandaelokuvien ja propagandavideoiden tuotanto) ovat kuitenkin niin erottamattomasti sidoksissa hankintapalvelujen tarjoajan poliittisiin näke-myksiin, kun palveluja tarjotaan vaalikampanjan yhteydessä, että palvelujen tarjoajat valitaan tavallisesti tavalla, jota ei voida soveltaa hankintasääntöihin. Lisäksi olisi muistettava, että eurooppalaisten poliittisten puolueiden ja yhdistysten sääntöihin ja rahoitukseen sovelletaan muita kuin tässä direktiivissä vahvistettuja sääntöjä.
- (38) Monet hankintayksiköt ovat taloudellisia ryhmittymiä, jotka voivat koostua joukosta erillisiä yrityksiä. Usein kullakin yrityksellä on erityinen rooli taloudellisen ryhmittymän kokonaisuudessa. Soveltamisalan ulkopuolelle olisi sen vuoksi jätettävä tietyt sellaisen sidosyrityksen kanssa tehdyt palveluja ja rakennusurakoita koskevat sopimukset, jonka pääasiallisena toimintana on kyseisten palvelujen tai rakennusurakoiden suorittaminen ryhmälle, johon se kuuluu, eikä niiden tarjoaminen markkinoilla. Soveltamisalan ulkopuolelle olisi myös jätettävä tietyt palvelujen käyttöoikeussopimukset ja käyttöoikeusurakat, jotka hankintayksikkö on tehnyt sellaisen tämän direktiiviin soveltamisalaan kuuluvia toimintoja harjoittavan, useista hankintayksiköistä koostuvan yhteisyrityksen kanssa, johon se kuuluu. On kuitenkin myös tarpeen varmistaa, ettei tämä soveltamisalan rajaaminen aiheuta kilpailun vääristymistä hankintayksiköihin sidoksissa olevien yritysten tai yhteisyritysten eduksi. Olisi annettava asianmukaiset säännöt, jotka koskevat erityisesti niitä enimmäismääriä, joiden rajoissa yritykset voivat saada osan liikevaihdostaan markkinoilta ja joiden ylityessä yritykset menettävät mahdollisuuden tehdä käyttöoikeus-sopimuksia ilman tarjouskilpailuja, sekä säännöt, jotka koskevat yhteisyritysten rakennetta sekä näiden yhteisyritysten ja niitä muodostavien hankintayksiköiden välisten sidosten vakautta.
- (39) Yrityksiä olisi pidettävä sidosyrityksinä, jos hankintayksikön ja kyseisen yrityksen välillä on suora tai välillinen määräysvalta tai jos jokin toinen yritys käyttää molempiin määräysvaltaa; siinä tapauksessa yksityisellä osallistumisella ei sinänsä pitäisi olla merkitystä. Olisi oltava mahdollisimman vaivatonta tarkistaa, onko yritys sidoksissa johonkin tiettyyn hankintayksikköön vai ei. Näin ollen ja koska mahdollisen suoran tai välillisen määräysvallan olisi jo pitänyt tulla tarkistetuksi sen päättämiseksi, onko kyseisten yritysten ja sidostyritysten vuositilinpäätökset konsolidoitava, yritykset olisi katsottava sidosyrityksiksi, jos niiden tilinpäätökset konsolidoidaan. Konsolidoituja tilinpäätöksiä koskevia unionin sääntöjä ei kuitenkaan sovelleta joissain tapauksissa, kuten esimerkiksi yritysten koon vuoksi tai koska tietyt ehdot niiden oikeudellisesta muodosta eivät täyty. Tällaisissa tapauksissa ja jos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/34/EU ⁽¹⁾ ei voida soveltaa, on tarkasteltava, onko kyse suorasta tai välittömästä määräysvallasta, ottaen huomioon omistus, rahoitusosuus tai yrityksiä koskevat säännöt.
- (40) Vesihuollon alalla tehtäviin käyttöoikeussopimuksiin sovelletaan usein erityisiä ja monimutkaisia järjestelyjä, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota ottaen huomioon, että vesi on tärkeä julkinen hyödyke ja perusarvo kaikille unionin kansalaisille. Tällaisten järjestelyjen erityisominaisuudet ovat peruste poikkeuksille, joilla vesihuollon alaa jätetään tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen koskee käyttöoikeusurakoita ja palveluja koskevia käyttöoikeussopimuksia sellaisten kiinteiden verkkojen antamisesta saataville tai ylläpitämiseksi, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja tai toimittaa juomavettä tällaisiin verkkoihin. Käyttöoikeussopimukset, jotka koskevat jäteveden poistoa tai käsittelyä ja vesirakennushankkeita sekä maan kastelua tai kuivatusta (edellyttäen, että juomavedeksi hankittavan veden osuus on yli 20 prosenttia tällaisissa hankkeissa tai kastelu- tai kuivatusjärjestelmissä saatavilla annettavan veden kokonaismäärästä), olisi myös suljettava soveltamisalan ulkopuolelle, jos ne liittyvät soveltamisalan ulkopuolelle suljettuun toimintaan.
- (41) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava hankintayksiköiden tekemiin ja liitteessä II tarkoitettun toiminnan toteuttamiseksi tehtyihin käyttöoikeussopimuksiin, jos siinä jäsenvaltiossa, jossa toiminta toteutetaan, kyseinen toiminta on suoran kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu, mikä todetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/25/EU ⁽²⁾ tätä tarkoitusta varten säädetyssä menettelyssä. Sen vuoksi on tarpeen ylläpitää menettelyä, jota sovelletaan kaikkiin tämä direktiivin soveltamisalaan kuuluviin aloihin tai niiden osiin ja jossa voidaan ottaa huomioon nykyisen tai tulevan kilpailulle avaamisen vaikutukset. Tällaisella menettelyllä olisi annettava oikeusvarmuus asianomaisille yksiköille

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energihuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 243).

ja otettava käyttöön asianmukainen päätöksentekomenetely, jolla varmistetaan unionin oikeuden yhdenmukainen soveltaminen kyseisellä alalla lyhyiden määräaikojen kuluessa. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi selvennettävä, että kaikkia ennen tämän direktiivin voimaantuloa direktiivin Euroopan parlamentin ja neuvoston 2004/17/EY⁽¹⁾ 30 artiklan nojalla hyväksytyjä päätöksiä sovelletaan edelleen.

- (42) Tätä direktiiviä, joka on osoitettu jäsenvaltioille, ei sovelleta kansainvälisten järjestöjen omissa nimissään ja omaan lukuunsa tekemiin käyttöoikeussopimuksiin. On kuitenkin tarpeen selvittää, missä määrin direktiiviä olisi sovellettava kansainvälisten erityissääntöjen soveltamisalaa kuuluviin käyttöoikeussopimuksiin.
- (43) Eräitä mediapalvelujen tarjoajien suorittamia audiovisuaalisia mediapalveluja ja radiotoiminnan palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten tekemisessä olisi otettava huomioon näkökohtia, joilla on kulttuurista ja yhteiskunnallista merkitystä ja joiden vuoksi käyttöoikeussopimusten tekemistä koskevien sääntöjen soveltaminen niihin on epätarkoituksenmukaista. Näistä syistä johtuen olisi säädettävä poikkeuksesta sellaisten käyttöoikeussopimusten osalta, jotka ovat mediapalvelujen tarjoajien itsensä tekemiä sopimuksia ja joiden tarkoituksena on käyttövalmiiden ohjelmien ja muiden valmistelevien palvelujen ostaminen, kehittäminen, tuotanto tai yhteistuotanto, kuten käsikirjoituksiin tai taiteellisiin esityksiin liittyvät palvelut, joita ohjelmien toteuttaminen edellyttää. Lisäksi olisi selvennettävä, että tätä poikkeusta olisi sovellettava samalla tavalla radio- ja televisiotoinnin palveluihin ja tilattaviin audiovisuaalisiin mediapalveluihin (ei-lineaarisiin palveluihin). Tätä poikkeusta ei kuitenkaan olisi sovellettava tällaisten ohjelmien tuotannon, yhteistuotannon ja lähettämisen edellyttämien teknisen laitteiston toimittamiseen.
- (44) Tämä direktiivi ei rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa rahoittaa julkista yleisradiotoimintaa, siinä määrin kuin rahoitus myönnetään yleisradioyrittäjille kunkin jäsenvaltion antaman, määrittelemän ja järjestämän julkisen palvelun tehtävän täyttämiseksi SEUT:iin ja SEU:hun liitetyn, jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoimintaa koskevan pöytäkirjan N:o 29 mukaisesti.
- (45) Siitä, kuinka pitkälle julkisella sektorilla tehtyjä yksiköiden välisiä sopimuksia olisi säänneltävä käyttöoikeussopimuksia koskevilla säännöillä, vallitsee huomattava oikeudellinen epävarmuus. Asiaa koskevaa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä on tulkittu eri tavoin eri

jäsenvaltioissa ja jopa eri hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden keskuudessa. Sen vuoksi olisi selvennettävä, milloin julkisella sektorilla tehtyihin hankintasopimuksiin ei sovelleta tämän direktiivin sääntöjä. Tällaisen selventämisen olisi perustuttava asiaa koskevassa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitettyihin periaatteisiin. Pelkästään se, että molemmat sopimuspuolet ovat itse viranomaisia, ei sinänsä sulje pois tämän direktiivin sääntöjen soveltamista. Tämän direktiivin sääntöjen soveltaminen ei saisi kuitenkaan vaikuttaa viranomaisten vapauteen suorittaa niille annetut julkiseen palveluun liittyvät tehtävät käyttäen omia voimavarojaan, mihin kuuluu mahdollisuus tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Olisi varmistettava, että soveltamisalan ulkopuolelle jätetty julkisen sektorin sisäinen yhteistyö ei johda kilpailun vääristymiseen yksityisiin talouden toimijoihin nähden saattamalla yksityinen palvelujentarjoaja edullisempaan asemaan kilpailijoihinsa verrattuna.

- (46) Määräysvallan alaisten oikeushenkilöiden kanssa tehtyihin käyttöoikeussopimuksiin ei olisi sovellettava tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö käyttää kyseisessä oikeushenkilössä määräysvaltaa, joka on samanlainen kuin sen omissa yksiköissä käyttämä määräysvalta, edellyttäen, että määräysvallan alainen oikeushenkilö suorittaa yli 80 prosenttia toimintoistaan niiden tehtävien toteuttamisessa, jotka se on saanut hankintaviranomaiselta tai hankintayksiköltä tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määräysvallassa olevilta oikeushenkilöiltä riippumatta siitä, kenen hyväksi hankintasopimus toteutetaan. Poikkeusta ei olisi ulotettava tilanteisiin, joissa yksityinen talouden toimija osallistuu suoraan määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan, koska siinä tapauksessa käyttöoikeussopimuksen tekeminen ilman tarjousperusteista menettelyä antaisi määräysvallan alaisen oikeushenkilön osakkaana olevalle yksityiselle talouden toimijalle aiheettoman edun sen kilpailijoihin nähden. Ottaen huomioon julkisoikeudellisten elinten erityispiirteet ja pakollinen jäsenyys, kuten tiettyjen julkisten palvelujen harjoittamisen hallinnoinnista vastaavat organisaatiot, tätä ei olisi sovellettava, jos erityisten yksityisten talouden toimijoiden osallistuminen määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan on tehty pakolliseksi kansallisella lain säännöksellä perussopimusten mukaisesti, edellyttäen, että osallistuminen ei ole valvontaa eikä suojaamista eikä sillä vaikuteta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Lisäksi olisi täsmennettävä, että ratkaiseva tekijä on vain suora yksityinen osallistuminen määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä. Sen vuoksi jos valvovassa hankintaviranomaisessa tai hankintayksikössä tai valvovissa hankintaviranomaisissa tai hankintayksiköissä on yksityisiä pääomaosuuksia, tämä ei sulje pois sitä, että määräysvallan alainen oikeushenkilö tekee hankintasopimuksia soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä, koska tällainen osallistuminen ei haittaa yksityisten talouden toimijoiden välistä kilpailua. Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisten kuten julkisoikeudellisten laitosten,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1).

joissa voi olla yksityisiä pääomaosuuksia, olisi voitava käyttää hyväkseen mahdollisuutta poiketa horisontaalisesta yhteistyöstä. Näin ollen jos kaikki muut horisontaaliseen yhteistyöhön liittyvät edellytykset täyttyvät, horisontaalisesta yhteistyöstä poikkeaminen olisi laajennettava koskemaan hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä, jos hankintasopimus tehdään yksinomaan hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden välillä.

- (47) Tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi voitava päättää suorittaa julkisia palvelujaan yhteisesti tekemällä yhteistyötä ilman, että niiltä vaadittaisiin mitään tiettyä oikeudellista muotoa. Tällainen yhteistyö saattaa kattaa kaikentyypiset toiminnot, jotka liittyvät osallistuville viranomaisille osoitettujen tai niiden suoritettavakseen ottamien julkiseen palveluun liittyvien tehtävien ja velvollisuuksien hoitamiseen, kuten paikallis- tai alueviranomaisten pakolliset tai vapaaehtoiset tehtävät taikka julkiseen palveluun liittyvät tehtävät, jotka on annettu julkisoikeudellisesti tietyille yksiköille. Osallistuvien eri viranomaisten tai yksiköiden suorittamien palvelujen ei tarvitse välttämättä olla samanlaisia, vaan ne voivat olla myös toisiaan täydentäviä. Julkisten palvelujen yhteistä suorittamista koskeviin sopimuksiin ei olisi sovellettava tätä direktiiviä edellyttäen, että sopimukset on tehty yksinomaan hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden välillä, tällaisen yhteistoiminnan täytäntöönpanoa hallitsevat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat ja mikään yksityinen palvelujentarjoaja ei ole kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa.

Näiden edellytysten täyttämiseksi yhteistyön olisi perustuttava yhteistoiminnan käsitteeseen. Tällainen yhteistyö ei edellytä, että kaikki osallistuvat viranomaiset vastaavat pääasiallisten sopimusvelvoitteiden suorittamisesta, edellyttäen että ne ovat sitoutuneet tekemään osansa kyseisen julkisen palvelun toteuttamisesta yhteistoiminnassa. Lisäksi ainoastaan yleiseen etuun liittyvien näkökohtien olisi hallittava yhteistoiminnan täytäntöönpanoa, osallistuvien hankintaviranomaisten väliset varojen siirrot mukaan lukien.

- (48) Eräissä tapauksissa oikeushenkilö toimii kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten nojalla tiettyjen hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden välineenä tai teknisenä palveluna ja on velvollinen täyttämään kyseisten hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden sille antamia määräyksiä voimatta vaikuttaa suorituksista saamaansa korvaukseen. Tällaiseen puhtaasti hallinnolliseen suhteeseen, joka ei ole luonteeltaan sopimusperusteinen, ei olisi sovellettava käyttöoikeussopimuksen tekomenetelyjä.
- (49) Olisi selvennettävä, että "talouden toimijoiden" käsitettä olisi tulkittava laajasti sisällyttäen siihen kaikki henkilöt ja/tai yksiköt, jotka tarjoavat markkinoilla rakennusurakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista, riippumatta oikeudellisesta muodosta, jonka ne ovat valinneet toimiaukseen. Näin ollen kaikkien

julkisten tai yksityisten yritysten, sivuliikkeiden, tytäryhtiöiden, kumppanuuksien, osuuskuntien, osakeyhtiöiden, korkeakoulujen ja muun muotoisten yksiköiden olisi sisällyttävä talouden toimijan käsitteeseen siihen katsomatta, ovatko ne "oikeushenkilöitä" kaikissa olosuhteissa.

- (50) Jotta voidaan varmistaa, että hankintayksiköiden ja -viranomaisten tekemistä käyttöoikeussopimuksista ja palveluja koskevista käyttöoikeussopimuksista, joiden arvo vastaa vähintään tiettyä kynnyisarvoa, tiedotetaan riittävästi, käyttöoikeussopimusta koskevan ilmoituksen julkaisemisen Euroopan unionin virallisessa lehdessä pitäisi olla pakollista ennen tällaisten sopimusten tekemistä.
- (51) Käyttöoikeussopimusten tekeminen ilmoittamatta siitä ennakolta olisi sallittava vain hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska se vaikuttaa haitallisesti kilpailuun. Tällainen poikkeus olisi rajattava tapauksiin, joissa on alusta alkaen ilmeistä, että ilmoittaminen ei lisäisi kilpailua etenkään sen vuoksi, että objektiivisesti katsoen vain yhdellä talouden toimijalla on mahdollisuus käyttöoikeussopimuksen toteuttamiseen. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei olisi saanut itse luoda sellaista tilannetta tulevaa sopimuksentekomenettelyä varten, jossa käyttöoikeussopimusta ei voida tehdä minkään muun talouden toimijan kanssa. Lisäksi olisi arvioitava yksityiskohtaisesti riittävien korvaavien vaihtoehtojen saatavuus.
- (52) Käyttöoikeussopimuksen keston olisi oltava rajoitettu, jotta vältetään muiden sulkeminen pois markkinoilta ja kilpailun rajoittaminen. Lisäksi hyvin pitkäaikaiset käyttöoikeussopimukset johtavat todennäköisesti markkinoiden sulkeutumiseen ja voivat näin haitata palvelujen vapaata liikkumista ja sijoittautumisvapautta. Pitkäaikainen kesto voi kuitenkin olla perusteltu, jos se on tarpeen, jotta käyttöoikeuden saaja voi saada takaisin sopimuksen toteuttamiseksi tekemänsä investoinnit ja sijoitetulle pääomalle tuoton. Näin ollen yli viisivuotisten käyttöoikeussopimusten kesto olisi rajattava kauteen, jonka aikana käyttöoikeuden saaja voi kohtuudella odottaa saavansa takaisin urakoiden ja palvelujen toteuttamiseksi tekemänsä investoinnit ja sijoitetulle pääomalle tuoton tavanomaisissa käyttöolosuhteissa ottaen huomioon sopimuksen nimenomaiset tavoitteet, joihin käyttöoikeuden saaja on sitoutunut esimerkiksi laatuun ja hintaan liittyvien edellytysten toimittamiseksi käyttäjille. Arvion olisi pädetävä käyttöoikeussopimuksen tekoheikellä. Siihen olisi voitava sisältyä käyttöoikeussopimuksen toteuttamiseksi tarpeellisiksi katsottuja alkuvaiheen ja jatkoinvestointeja, erityisesti infrastruktuurista, tekijänoikeuksista, patenteista, laitteistosta, logistiikasta, vuokrista, henkilöstön koulutuksesta koituvia menoja ja alkuvaiheen kuluja. Käyttöoikeussopimuksen enimmäiskesto olisi ilmoitettava sopimusasiakirjoissa, jollei kestoja käytetä sopimuksen yhtenä tekoperusteena. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden olisi aina voitava tehdä käyttöoikeussopimus lyhyemmäksi ajaksi, kuin mikä on tarpeen investointien takaisin saamiseksi, edellyttäen, että siihen liittyvä korvaus ei poista toiminnallista riskiä.

- (53) Tämän direktiivin täydellisen soveltamisen ulkopuolelle on aiheellista jättää vain ne palvelut, joilla ei ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta, kuten tietyt sosiaali-, terveys- tai koulutuspalvelut. Näitä palveluja tarjotaan tietyssä kontekstissa, joka vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen erilaisten kulttuuriperinteiden vuoksi. Sen vuoksi näiden palvelujen käyttöoikeussopimuksia varten olisi luotava erityisjärjestely, jossa otetaan huomioon, että kyseisten palvelujen sääntely aloitettiin vasta hiljattain. Velvollisuus julkaista ennakoilmoitus ja käyttöoikeussopimusta koskeva jälki-ilmoitus kaikista käyttöoikeussopimuksista, joiden arvo vastaa vähintään tässä direktiivissä vahvistettua kynnysarvoa, on asianmukainen tapa antaa liiketoimintamahdollisuuksia koskevia tietoja mahdollisille tarjoajille sekä antaa tehtyjen hankintasopimusten lukumäärää ja tyyppiä koskevia tietoja kaikille kiinnostuneille osapuolille. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön asianmukaiset toimenpiteet, jotka koskevat kyseisten palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten tekemistä ja joilla pyritään varmistamaan avoimuusperiaatteen ja talouden toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen, samalla kun hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille annetaan mahdollisuus ottaa huomioon kyseisten palvelujen erityispiirteet. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt saavat ottaa huomioon tarpeen varmistaa innovointi sekä SEUT 14 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti korkea laadun ja turvallisuuden taso sekä kohtuuhintaisuus, yhdenvertainen kohtelu sekä yleisen saatavuuden ja käyttäjien oikeuksien edistäminen.
- (54) Näiden palvelujen kulttuurisidonnaisuuden ja arkaluonteisuuden vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava runsaasti harkintavaltia järjestää palvelujen suorittajien valinta parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita soveltamasta palvelujen suorittajien valintaan erityisiä laadullisia perusteita, kuten niitä, jotka on vahvistettu Euroopan unionin neuvoston sosiaalisen suojelun komitean vapaaehtoisessa eurooppalaisessa sosiaalipalvelujen laatukehityksessä. Jäsenvaltiot ja/tai viranomaiset voivat yhä vapaasti tarjota näitä palveluja itse tai järjestää sosiaalipalvelut tavalla, johon ei liity käyttöoikeussopimusten tekoa, kuten pelkästään rahoittamalla näitä palveluja tai myöntämällä toimilupia tai muita lupia kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät hankintaviranomaisen tai hankintayksikön ennakolta vahvistamat edellytykset, ilman rajoituksia tai kiintiöitä, jos tällaisilla järjestelmillä varmistetaan riittävä mainostaminen ja niissä noudatetaan avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.
- (55) Jotta ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudelliset velvoitteet sisällytettäisiin asianmukaisesti käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyihin, jäsenvaltioiden ja hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden on erityisen tärkeää toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että noudatetaan rakennusurakan tai palvelujen suorituspaikassa sovellettavaa ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädäntöä, joka on vahvistettu laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä kansallisella ja unionin tasolla sekä työehtosopimuksissa, edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen ovat unionin oikeuden mukaisia. Käyttöoikeussopimuksen toteuttamisessa olisi noudatettava myös tässä direktiivissä luetelluissa kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimissa kansainvälissä sopimuksissa määrättyjä velvoitteita. Tämä ei kuitenkaan saisi estää työntekijöille edullisempien työehtojen ja -olojen soveltamista. Toimenpiteet olisi toteutettava unionin oikeuden perusperiaatteita noudattaen erityisesti yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Toimenpiteitä olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁽¹⁾ mukaisesti ja niin, että varmistetaan yhdenvertainen kohtelu syrjimättä suoraan tai välillisesti talouden toimijoita ja työntekijöitä, jotka tulevat muista jäsenvaltioista.
- (56) Palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa palvelulle ominaiset suoritukset toteutetaan. Kun palveluja suoritetaan etäpalveluina, kuten esimerkiksi puhelinpalvelukeskusten palvelut, nämä palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa ne toteutetaan, riippumatta paikoista ja jäsenvaltioista, joille palvelut on kohdistettu.
- (57) Asiaankuuluvia velvoitteita voitaisiin heijastaa sopimulausekkeissa. Käyttöoikeussopimukseen olisi voitava sisällyttää myös lausekkeitä, joilla varmistetaan työehtosopimusten noudattaminen unionin oikeuden mukaisesti. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen voitaisiin katsoa talouden toimijan vakavaksi virheeksi, joka voi johtaa kyseisen talouden toimijan sulkemiseen pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä.
- (58) Ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön säännösten noudattamista olisi valvottava käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyn eri vaiheissa, kun sovelletaan osallistujien valitsemista ja sopimusten tekemistä koskevia yleisperiaatteita ja menettelyä pois sulkemisen perusteita.
- (59) Tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää määräämästä tai toteuttamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kasvien säilyttämiseksi tai muiden ympäristötoimien toteuttamiseksi, erityisesti kestävästä kehityksestä silmällä pitäen, edellyttäen että nämä toimenpiteet ovat SEUT:n mukaisia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

- (60) Jotta varmistettaisiin luottamuksellisuus menettelyn aikana, hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt sekä talouden toimijat eivät saisi paljastaa tietoja, jotka on määriteltävä luottamuksellisiksi. Tämän velvoitteen noudattamatta jättämisestä olisi määrättävä jäsenvaltioiden siviili- ja hallinto-oikeuden mukaisia seuraamuksia.
- (61) Petosten, suosinnan ja korruption ehkäisemiseksi ja eturistiriitöiden välttämiseksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan sopimuskomenettelyn avoimuus ja kaikkien ehdokkaiden ja tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Tällaisilla toimenpiteillä olisi erityisesti pyrittävä poistamaan eturistiriidat ja muut vakavat sääntöjenvastaisuudet.
- (62) Jotta kaikki kiinnostuneet toimijat voivat jättää hakemuksia tai tehdä tarjouksia, hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä olisi oltava velvollisuus noudattaa vähimmäismääräaika, johon mennessä hakemukset ja tarjoukset otetaan vastaan.
- (63) Oikeasuhteisten, syrjimättömien ja tasapuolisten valintaperusteiden valinta ja niiden soveltaminen talouden toimijoihin on ensiarvoisen tärkeää, jotta toimijoilla olisi tosiasiallinen mahdollisuus hyödyntää käyttöoikeussopimukseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Erityisesti ehdokkaan mahdollisuudella käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja voi olla ratkaiseva merkitys sille, että pk-yrityksillä on mahdollisuus osallistua valintaan. Sen vuoksi on aiheellista säätää, että valintaperusteet koskevat yksinomaan toimijoiden ammatillista ja teknistä pätevyyttä sekä rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, liittyvät hankinnan kohteeseen, ne ilmoitetaan käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa ja niissä ei voida kuin poikkeustapauksissa kieltää talouden toimijaa käyttämästä hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta sen ja näiden yksiköiden välisistä oikeudellisista yhteyksistä, jos toimija osoittaa hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat.
- (64) Sosiaalisten ja ympäristönäkökohtien ottamiseksi paremmin huomioon käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyissä hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi lisäksi voitava käyttää tällaisia sopimuksen tekoperusteita tai sen toteuttamisen ehtoja sopimuksen mukaisten rakennusurakoiden tai palvelujen toimittamiseen kaikilta osin ja niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa, tuotteen raaka-aineiden hankkimisesta aina tuotteen hävittämävaiheeseen asti, mukaan lukien tekijät, jotka liittyvät kyseisten rakennusurakoiden tai palvelujen tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kauppaan taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren myöhemmässä vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana. Tällaiseen tuotanto- tai toimitusprosessiin liittyvissä perusteissa ja ehtoissa voidaan esimerkiksi edellyttää, että käyttöoikeussopimuksen kohteena olevien palvelujen suorittamisessa käytetään energiatehokkaita koneita. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tähän kuuluvat myös käyttöoikeussopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot, jotka liittyvät reilun kaupan tuotteiden toimittamiseen tai käyttöön sopimuksen toteuttamisessa. Kauppaan ja sen ehtoihin liittyvissä perusteissa ja ehtoissa voidaan esimerkiksi viitata vaatimukseen alihankkijoille maksettavasta vähimmäishinnasta ja hinnoittelusta. Ympäristönäkökohtiin liittyviä käyttöoikeussopimuksen toteuttamisen ehtoja saattavat olla esimerkiksi jätteen minimointi tai resurssitehokkuus.
- (65) Tuotantoprosessin sosiaalisia näkökohtia koskevia käyttöoikeussopimuksen tekoperusteita tai sen toteuttamisen ehtoja olisi sovellettava direktiivin 96/71/EY mukaisesti, sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinut, eikä niitä saisi soveltaa eikä valita niin, että syrjitään suoraan tai välillisesti talouden toimijoita, jotka tulevat muista jäsenvaltioista tai sellaisista kolmansista maista, jotka ovat sopimuspuolina julkisia hankintoja koskevassa Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', tai sellaisissa vapaakauppasopimuksissa, joissa myös unioni on sopimuspuolena. Sen vuoksi direktiivillä 96/71/EY säännellyjä keskeisiä työoloja ja -ehtoja, kuten vähimmäispalkkoja, koskevat vaatimukset olisi pidettävä kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa, joita sovelletaan unionin lainsäädännön mukaisesti kyseisen direktiivin yhteydessä, vahvistetulla tasolla. Käyttöoikeussopimuksen toteuttamisen ehtojen tarkoituksena saattaa myös olla edistää naisten ja miesten tasa-arvoa työpaikalla, naisten osallistumista työmarkkinoihin ja työn ja yksityiselämän yhteensovittamista, ympäristönsuojelua tai eläinten hyvinvointia, noudattaa Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiä yleis-sopimuksia ja ottaa palvelukseen useampia epäedullisessa asemassa olevia henkilöitä kuin kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.
- (66) Toimenpiteet, joilla pyritään suojelemaan käyttöoikeussopimuksen toteuttamisprosessiin osallistuvan henkilöstön terveyttä, edistämään sopimuksen toteuttamiseen osallistuvien epäedullisessa asemassa olevien tai haavoittuviin väestöryhmiin kuuluvien henkilöiden integroitumista yhteiskuntaan tai antamaan koulutusta kyseisen sopimuksen edellyttämässä taidoissa, voivat niin ikään kuulua sopimuksen tekoperusteisiin tai sen toteuttamisen ehtoihin, jos ne liittyvät sopimuksen mukaisesti toimitettaviin rakennusurakoihin tai palveluihin. Kyseiset perusteet tai ehdot saattavat esimerkiksi koskea muun muassa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä tai työttömien tai nuorten koulutustoimien täytäntöönpanoa sopimuksen toteuttamisaikana. Hankintaviranomaiset voivat teknisissä eritelmissä esittää sosiaalisia vaatimuksia, jotka liittyvät suoraan kyseiseen tavaraan tai palveluun, kuten esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

- (67) Hankintaviranomaisten ja -yksiköiden laatimien teknisten ja toiminnallisten vaatimusten olisi oltava sellaisia, että käyttöoikeussopimusten tekeminen voidaan avata kilpailulle. Vaatimuksissa olisi määriteltävä käyttöoikeussopimuksen kohteena olevilta urakoilta ja/tai palveluilta edellytettävät ominaisuudet, ja niissä saatetaan viitata tiettyyn pyydettyjen urakoiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai tiettyyn prosessiin niiden suorittamisessa, edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sen arvoon ja tavoitteisiin nähden. Erityiseen tuotantoprosessiin saattaa sisältyä vaatimuksia vammaiskäytöstä tai ympäristönsuojelun tasosta. Nämä tekniset ja toiminnalliset vaatimukset olisi liitettävä käyttöoikeussopimuksia koskeviin asiakirjoihin ja niissä olisi noudatettava yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita. Ne olisi laadittava siten, ettei kilpailua kavenneta keinotekoisesti erityisesti vaatimuksilla, joilla suositaan tiettyä talouden toimijaa edellyttämällä sen yleensä tarjoamien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden keskeisiä ominaisuuksia. Joka tapauksessa hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi tarkasteltava tarjouksia urakoista ja/tai palveluista, mukaan lukien niiden toteuttamiseksi tarpeellisista tavaroista, jotka noudattavat tasapuolisesti vaadittavia ominaisuuksia.
- (68) Käyttöoikeussopimukset ovat yleensä pitkäkestoisia, monimutkaisia järjestelyjä, joissa käyttöoikeussopimuksen saaja ottaa kantaakseen vastuita ja riskejä, jotka ovat perinteisesti olleet hankintaviranomaisten kannettavina ja kuuluneet näiden toimivaltaan. Sen vuoksi ja edellyttäen, että tätä direktiivä ja avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatetta noudatetaan, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden olisi voitava hyvin vapaasti määrittellä ja järjestää menettely, jolla käyttöoikeussopimuksen saaja valitaan. Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden varmistamiseksi kaikissa käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyn vaiheissa on kuitenkin aiheellista säätää menettelyä koskevista perustakeista, kuten käyttöönottosopimuksen luonnetta ja soveltamisalaa koskevista tiedoista, hakijoiden määrän rajoittamisesta, tietojen levittämisestä hakijoille ja tarjoajille sekä asianmukaisten rekisterien saatavuudesta. On myös tarpeen säätää, ettei käyttöoikeussopimusta koskevan ilmoituksen alkuperäisistä ehdoista pitäisi poiketa, jotta mahdollisia ehdokkaita ei kohdeltaisi epäoikeudenmukaisesti.
- (69) Käyttöoikeussopimuksia ei saisi tehdä sellaisten talouden toimijoiden kanssa, jotka ovat osallistuneet rikollisjärjestön toimintaan tai syyllistyneet unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan lahjontaan tai petokseen, terrorismirikoksiin, rahanpesuun, terrorismin rahoitukseen tai ihmiskauppaan. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää poikkeus pakollisesta poissulkemisesta poikkeuksellissa tilanteissa, joissa sopimuksen tekeminen on välttämätöntä yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Jos talouden toimijat jättävät verot tai sosiaaliturvamaksut maksamatta, tästä olisi seurattava niiden pakollinen poissulkeminen unionin tasolla.
- (70) Hankintaviranomaisille ja hankintayksiköille olisi lisäksi annettava mahdollisuus sulkea pois talouden toimijat, jotka ovat osoittautuneet epäluotettaviksi esimerkiksi siksi, että ovat rikkoneet vakavasti tai toistuvasti ympäristövelvoitteita tai sosiaalisia velvoitteita, mukaan lukien sääntöjä esteettömyydestä vammaisille henkilöille, tai ovat tehneet muunlaisia ammatin harjoittamiseen liittyviä vakavia virheitä, kuten rikkoneet kilpailusääntöjä tai teollis- ja tekijänoikeuksia. Olisi selvennettävä, että ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe voi kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden niin, että tätä ei voida valita käyttöoikeussopimuksen tekoa varten riippumatta siitä, olisiko talouden toimijalla muuten tekniset ja taloudelliset resurssit sopimuksen toteuttamiseksi. Pitäen mielessä, että hankintaviranomainen tai hankintayksikkö vastaa mahdollisten virheellisten päätösten seurauksista, hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä olisi oltava oikeus harkintansa perusteella katsoa, että on tapahtunut ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe, jos ne jo ennen pakollisten poissulkemisperusteiden soveltamista koskevan lopullisen ja sitovan päätöksen tekemistä voivat asianmukaisin keinoin osoittaa, että talouden toimija on rikkonut velvoitteitaan, mukaan lukien veroihin ja sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velvoitteet, ellei kansallisessa laissa toisin säädetä. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden olisi myös voitava sulkea pois ehdokkaat tai tarjoajat, joiden toiminnassa on aikaisempia käyttöoikeussopimuksia tai muita hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden kanssa tehtyjä sopimuksia toteutettaessa ollut vakavia puutteita olennaisten vaatimusten täyttämisesä, esimerkiksi toimittamatta tai suorittamatta jättäminen, toimitetun tavarain tai palvelun merkittävät puutteet, joiden vuoksi sitä ei voida käyttää aiottuun tarkoitukseen, tai asiaton toiminta, joka kyseenalaistaa vakavasti talouden toimijan luotettavuuden. Kansallisessa laissa olisi säädettävä tällaisten poissulkemisten enimmäiskestosta.
- (71) Talouden toimijoille olisi kuitenkin annettava mahdollisuus toteuttaa säännösten noudattamiseksi toimenpiteitä, joilla on tarkoitus korjata rikosten tai virheiden seuraukset ja estää tehokkaasti asiattoman toiminnan toistuminen. Tällaiset toimenpiteet saattavat olla erityisesti henkilöistöä ja organisaatiota koskevia toimenpiteitä, kuten kaikkien yhteyksien katkaiseminen henkilöihin tai organisaatioihin, jotka ovat osallistuneet asiattomaan toimintaan, asianmukaiset henkilöstön uudelleenorganisointitoimet, raportointi- ja valvontajärjestelmien käyttöönotto, sisäisen tarkastusrakenteen perustaminen valvomaan säännösten noudattamista sekä sisäisten vastuu- ja korvaussääntöjen antaminen. Talouden toimijaa ei saisi enää sulkea pois yksinomaan näillä perusteilla, jos tällaisilla toimenpiteillä saadaan riittävät takeet. Talouden toimijoilla olisi oltava mahdollisuus pyytää säännösten noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelua, jotta

kyseiset toimijat saisivat mahdollisuuden osallistua käyttöoikeussopimuksen tekoon. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin saatava määritellä tällaisissa tapauksissa sovellettavat täsmälliset menettelyä ja sisältöä koskevat edellytykset. Niiden olisi erityisesti voitava päättää, haluavatko ne sallia sen, että yksittäiset hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt toteuttavat asianmukaiset arvioinnit, vai antaa tämän tehtävän muille keskustason tai muiden kuin keskustason viranomaisille.

- (72) On tärkeää, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, kuten työsuojelutarkastus- tai ympäristönsuojeluviraston, velvollisuuksiensa ja tehtäviensä puitteissa toteuttamien asianmukaisin keinoin varmistetaan, että alihankkijat noudattavat ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta. On myös varmistettava alihankintaketjun avoimuus, koska näin hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt saavat tietoa siitä, kuka on paikalla rakennuskohteissa, joissa urakat toteutetaan, tai mitkä yritykset suorittavat palveluja rakennuskohteissa, infrastruktuureissa tai alueilla, kuten kaupungintalot, koulut, urheilukeskukset, satamat tai moottoritiet, joista hankintaviranomaiset vastaavat tai jotka ovat hankintaviranomaisten välittömässä valvonnassa. Olisi täsmennettävä, että joka tapauksessa käyttöoikeussopimuksen saajan velvoite on toimittaa pyydetty tiedot joko erityisten lausekkeiden perusteella, jotka kunkin hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on liitettävä kaikkiin hankinta-asiakirjoihin, tai jäsenvaltioiden sopimuksen saajalle asettamien, yleisesti sovellettaviin säännöksiin perustuvien velvoitteiden perusteella.

Lisäksi olisi selvennettävä, että ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alan velvoitteiden, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta, noudattamiseen liittyviä ehtoja olisi sovellettava aina, kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja käyttöoikeussopimuksen saajan yhteisvastuusta. Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltioiden olisi voitava mennä pidemmälle esimerkiksi laajentamalla avoimuusedellytyksiä tai tekemällä mahdolliseksi tai edellyttämällä, että hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt tarkistavat, että alihankkijoiden tilanne ei ole sellainen, että talouden toimijan poissulkeminen olisi perusteltua. Sovellettaessa tällaisia toimenpiteitä alihankkijoihin olisi varmistettava johdonmukaisuus käyttöoikeussopimuksen saajaan sovellettavien säännösten kanssa, jotta pakollisiin poissulkemisperusteisiin liittyisi vaatimus siitä, että sopimuksen saaja korvaa kyseisen alihankkijan. Jos tarkistuksessa todetaan, että poissulkemiselle on muita kuin pakollisia perusteita, olisi selvennettävä, että hankintaviranomaiset

tai hankintayksiköt voivat vaatia korvaamista. Olisi kuitenkin myös todettava yksiselitteisesti, että hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden voi olla pakko vaatia kyseisen alihankkijan korvaamista, jos käyttöoikeussopimuksen saajan poissulkeminen olisi pakollista tällaisissa tapauksissa. Lisäksi olisi todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltiot voivat säätää tiukemmista vastuusäännöistä kansallisessa lainsäädännössä.

- (73) Hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi arvioitava tarjouksia sopimuksen yhden tai useamman tekoperusteen pohjalta. Avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi käyttöoikeussopimusten tekoperusteiden olisi aina oltava eräiden yleisten vaatimusten mukaisia. Niissä voidaan viitata tekijöihin, jotka eivät ole pelkästään taloudellisia vaan vaikuttavat tarjouksen arvoon hankintaviranomaisen tai hankintayksikön näkökulmasta ja joiden perusteella se voi yksilöidä hankintaviranomaisen tai hankintayksikön saaman taloudellisen kokonaisuuden. Perusteet olisi ilmoitettava ennakolta kaikille mahdollisille hakijoille tai tarjoajille, niiden olisi liityttävä sopimuksen kohteeseen ja ne eivät saisi antaa hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta. Niiden olisi annettava mahdollisuus todelliseen kilpailuun, ja niihin olisi liitettävä vaatimuksia, jotka mahdollistavat tarjoajan esittäminen tietojen tosiasiallisen tarkistamisen. Olisi oltava mahdollistaa sisällyttää sopimuksen tekoperusteisiin muun muassa ympäristöön tai innovointiin liittyviä taikka sosiaalisia perusteita. Hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden olisi myös ilmoitettava sopimuksen tekoperusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä mahdollisten tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi niin, että nämä voivat olla tietoisia kaikista huomioon otettavista seikoista tarjouksia valmistellessaan.

Saatuun tarjouksen, jossa ehdotetaan sellaista poikkeuksellisen tasokkaan toiminnallisen suorituskyvyn omaavaa innovatiivista ratkaisua, jota huolellinen hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei olisi voinut ennakoida, hankintaviranomaisen tai hankintayksikön olisi poikkeustapauksissa voitava muuttaa sopimuksetekoperusteita koskevaa toimeksiantoa ottaakseen huomioon tällä innovatiivisella ratkaisulla saavutettavat uudet mahdollisuudet, edellyttäen, että tällä muutoksella varmistetaan kaikkien todellisten tai mahdollisten tarjoajien yhdenvertainen kohtelu, esittämällä uuden tarjouspyynnön tai tarvittaessa julkaisemalla uuden käyttöoikeussopimusta koskevan ilmoituksen.

- (74) Sähköiset tieto- ja viestintämuodot voivat yksinkertaistaa suuresti käyttöoikeussopimusten julkaisemista ja lisätä käyttöoikeussopimusten tekoprosessin tehokkuutta, nopeutta ja avoimuutta. Niistä voisi tulla vakiovälineitä käyttöoikeussopimusten tekomenettelyihin liittyvässä viestinnässä ja tietojenvaihdossa, koska ne lisäävät huomattavasti talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua sopimusten tekomenettelyihin kaikkialla sisämarkkinoilla.

- (75) Käyttöoikeussopimukseen sisältyy tyypillisesti pitkän aikavälin monitahoisia teknisiä ja rahoitusjärjestelyjä, usein muuttuvissa olosuhteissa. Sen vuoksi on tarpeen selvittää, missä olosuhteissa käyttöoikeussopimukseen sen toteutuksen aikana tehtävät muutokset edellyttävät uutta käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyä, ottaen huomioon asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Uusi menettely vaaditaan, kun tehdään olennaisia muutoksia alkuperäiseen käyttöoikeussopimukseen, erityisesti sopimuspuolten keskinäisten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaa ja sisältöön, teollis- ja tekijänoikeuksien jakaminen mukaan luettuna. Tällaiset muutokset osoittavat sopimuspuolten aikovan neuvotella sopimuksen keskeiset ehdot tai edellytykset uudelleen. Tämä pätee erityisesti silloin, kun muutetut edellytykset olisivat vaikuttaneet alkuperäisen menettelyn tulokseen. Käyttöoikeussopimuksen muutokset, joista seuraa sopimuksen arvon vähäinen muutos, olisi tietyllä tasolla asti voitava aina toteuttaa tarvitsematta turvautua uuteen käyttöoikeussopimusmenettelyyn. Sen vuoksi ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä olisi säädettävä vähimmäiskynnysarvoista, joiden alittuessa uutta sopimuksetekomenettelyä ei vaadita. Käyttöoikeussopimuksia olisi voitava muuttaa näiden kynnyksarvojen ylittyessä ilman uutta sopimuksen tekomenettelyä, sikäli kuin muutokset täyttävät tietyt ehdot. Näin saattaa olla esimerkiksi muutosten tultua tarpeelliseksi hankintaviranomaisen tai hankintayksiköiden turvallisuusvaatimuksia koskevien pyyntöjen huomioimiseksi ja ottamalla huomioon esimerkiksi vuoristorheilun harjoittamisen tai matkailukeskusten palvelut, joiden osalta lainsäädäntö voisi kehittyä niihin liittyvien vaarojen vuoksi, sikäli kuin tällaiset muutokset täyttävät tässä direktiivissä säädetyt asian kannalta merkitykselliset ehdot.
- (76) Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt saattavat kohdata ulkoisia olosuhteita, joita ne eivät ole osanneet ennakoida käyttöoikeussopimusta tehdessään, erityisesti kun sopimus toteutetaan pitkällä ajanjaksolla. Näissä tapauksissa tarvitaan tietynasteista joustavuutta, jotta käyttöoikeussopimus voidaan mukauttaa näihin olosuhteisiin ilman uutta sopimuksetekomenettelyä. Ennalta arvaamattomien olosuhteiden käsite viittaa olosuhteisiin, joita hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei olisi voinut ennustaa alkuperäisen sopimuksen tekemisen kohtuullisen huolellisesta valmistelusta huolimatta, ottaen huomioon niiden käytettävissä olevat keinot, hankkeen luonne ja ominaisuudet, alan hyvät toimintatavat sekä tarve varmistaa, että voimavarat, jotka käytetään valmisteltaessa sopimuksen tekoa, ovat asianmukaisessa suhteessa sopimuksen ennakoitavissa olevaan arvoon. Tätä ei voida kuitenkaan soveltaa tapauksiin, joissa muutos muuttaa koko käyttöoikeussopimuksen luonteen esimerkiksi siten, että toteutettavat rakennusurakat tai suoritettavat palvelut korvataan jollakin muulla tai sopimustyyppiä muutetaan perusteellisesti, koska tällaisessa tilanteessa muutoksen voidaan olettaa vaikuttavan tulokseen. Muiden kuin liitteessä II tarkoitettujen toimintojen jatkamiseksi tehtyjen käyttöoikeussopimusten osalta arvon lisääminen, joka ei edellytä uutta sopimuksetekomenettelyä, saisi olla korkeintaan 50 prosenttia alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen arvosta. Jos tehdään useita peräkkäisiä muutoksia, tätä rajoitusta olisi sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisilla perättäisillä muutoksilla ei olisi pyrittävä kiertämään tätä direktiiviä.
- (77) Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti sopimuspuoleksi valittua tarjoajaa ei saisi korvata toisella talouden toimijalla, esimerkiksi jos käyttöoikeussopimus irtisanotaan sen toteuttamisessa ilmenneiden puutteiden vuoksi, kilpailuttamatta sopimusta uudelleen. Valitun tarjoajan, joka toteuttaa käyttöoikeussopimuksen, olisi kuitenkin voitava tehdä sopimuksen toteuttamisen aikana tiettyjä rakenteellisia muutoksia, kuten puhtaasti sisäisiä uudelleenjärjestelyjä, yritysostoja, sulautumisia ja määräysvallan muutoksia tai maksukyvyttömyyttä, erityisesti jos sopimus on tehty talouden toimijoiden ryhmittymän kanssa. Tällaiset rakenteelliset muutokset eivät saisi automaattisesti johtaa siihen, että kyseisen tarjoajan toteuttama käyttöoikeussopimus joutuu uuden sopimuksetekomenettelyn kohteiksi.
- (78) Hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä olisi oltava mahdollisuus määrätä muutoksista käyttöoikeussopimukseen tarkistulausekkeilla tai optioehdoilla, mutta tällaiset lausekkeet eivät saisi antaa niille rajatonta harkintavaltaa. Sen vuoksi tässä direktiivissä olisi säädettävä, missä määrin muutoksista voidaan määrätä alkuperäisessä käyttöoikeussopimuksessa. Näin ollen olisi selvennettävä, että riittävän selkeästi laadituissa tarkistulausekkeissa tai optioehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää hintojen indeksointia tai varmistaa esimerkiksi se, että tietyn määräajan kuluessa toimitettavat viestintälaitteet ovat edelleen sopivia myös siinä tapauksessa, että protokolla vaihtuu tai tehdään muita teknisiä muutoksia. Riittävän selvästi laadituilla lausekkeilla pitäisi myös voida tehdä käyttöoikeussopimukseen mukautuksia, jotka ovat tarpeen käytön tai huollon aikana ilmenneiden teknisten vaikeuksien vuoksi. Olisi lisäksi palautettava mieleen, että hankintasopimuksessa voitaisiin esimerkiksi edellyttää sekä säännöllistä huoltoa että määrätä ylimääräisiä huoltotoimenpiteitä, joita saatetaan tarvita julkisen palvelun jatkumisen varmistamiseksi.
- (79) Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt saattavat joutua tilanteisiin, joissa tarvitaan lisätöitä tai -palveluja. Tällaisissa tapauksissa alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen muuttaminen ilman uutta sopimuksetekomenettelyä olisi katsottava perustelluksi, edellyttäen, että tässä direktiivissä säädetyt ehdot täyttyvät.

- (80) Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt joutuvat joskus tilanteeseen, jossa käyttöoikeussopimus on irtisanottava kesken voimassaolonsa, jotta noudatettaisiin käyttöoikeussopimuksia koskevan unionin lainsäädännön mukaisia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä on mahdollisuus kansallisessa lainsäädännössä määritetyin edellytyksin irtisanoa käyttöoikeussopimus sen voimassaoloaikana, jos unionin lainsäädännössä sitä vaaditaan.
- (81) Jotta voidaan turvata ehdokkaiden ja tarjoajien asianmukainen oikeussuoja käyttöoikeussopimusten tekemäntelyissä ja varmistaa tämän direktiivin ja SEUT:n periaatteiden tehokas täytäntöönpano, neuvoston direktiiviä 89/665/ETY⁽¹⁾ ja neuvoston direktiiviä 92/13/ETY⁽²⁾ olisi sovellettava myös hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemiin palvelujen käyttöoikeussopimuksiin ja niiden myöntämiin käyttöoikeusurakoihin. Sen vuoksi direktiivejä 89/665/ETY ja 92/13/ETY olisi muutettava.
- (82) Tämän direktiivin mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY⁽³⁾.
- (83) Jäsenvaltioita pyydetään seuraamaan johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti käyttöoikeussopimuksen teko sääntöjen täytäntöönpanoa ja toimivuutta unionin lainsäädännön tehokkaan ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.
- (84) Komission olisi tarkasteltava uudelleen tässä direktiivissä vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta ja 12 artiklasta säädetystä poikkeuksesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten, pk-yritysten osallistumisen ja liiketoimikustannusten osalta ottaen huomioon vesihuollon alan tietyt rakenteet. Komission olisi laadittava vaikutuksista kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä. GPA-sopimuksen XXIV artiklan 7 kohdan mukaisesti GPA-sopimuksesta neuvotellaan uudelleen kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja määräajoin sen jälkeen. Tähän liittyen olisi tarkasteltava myös kynnysarvojen asianmukaisuutta GPA-sopimuksen mukaisten neuvottelujen yhteydessä ottaen huomioon inflaation ja liiketoimikustannusten vaikutus. Komission olisi mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa harkittava GPA-sopimuksen mukaisten kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella. Jos kynnysarvot muuttuvat, komission kertomuksen jälkeen olisi tarpeen mukaan annettava lainsäädäntöehdotus, jolla tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja muutetaan.
- (85) Nopeisiin tekniikan, talouden ja sääntelyn muutoksiin mukautumiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä liitteessä III olevan säädösluettelon tarkistamiseksi, kynnysarvon laskentamenetelmiä koskevien teknisten menettelyjen tarkistamiseksi sekä määrääjain itse kynnysarvon tarkistamiseksi, CPV-nimikkeistöä koskevien viittausten muuttamiseksi ja liitteessä X olevan säädösluettelon mukauttamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asian tuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.
- (86) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset ilmoitusten laatimista ja lähettämistä sekä liitteissä V, VII ja VIII tarkoitettujen tietojen lähettämistä ja julkaisemista koskevaa menettelyä varten, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽⁴⁾ mukaisesti. Olisi käytettävä neuvoo-antavaa menettelyä hyväksyttäessä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla ei ole vaikutusta taloudelliselta kannalta tai jotka eivät vaikuta tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden luonteeseen tai soveltamisalaan. Näillä säädöksillä on päinvastoin puhtaasti hallinnollinen tarkoitus, ja niillä pyritään helpottamaan tämän direktiivin soveltamista.
- (87) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjä käyttöoikeussopimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittaminen, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten takia saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).
- (1) Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33).
- (2) Neuvoston direktiivi 92/13/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, vesi- ja energihuollon, liikenteen ja teletoinnin alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 76, 23.3.1992, s. 14).
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

(88) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevista toimenpiteistä yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi

saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjää pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO: KOHDE, SOVELTAMISALA, PERIAATTEET JA MÄÄRITELMÄT

I LUKU: Soveltamisala, yleiset periaatteet ja määritelmät

I JAKSO: KOHDE, SOVELTAMISALA, YLEISET PERIAATTEET, MÄÄRITELMÄT JA KYNNYSARVO

1 artikla: Kohde ja soveltamisala

2 artikla: Viranomaisten vapaan harkinnan periaate

3 artikla: Yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaate

4 artikla: Vapaus määrittää yleistä taloudellista etua koskevat palvelut

5 artikla: Määritelmät

6 artikla: Hankintaviranomaiset

7 artikla: Hankintayksiköt

8 artikla: Kynnysarvo ja käyttöoikeussopimusten ennakoidun arvon laskentamenetelmät

9 artikla: Kynnysarvon tarkistus

II JAKSO: POIKKEUKSET

10 artikla: Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemiin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavat poikkeukset

11 artikla: Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

12 artikla: Erityiset poikkeukset vesihuollon alalla

13 artikla: Sidosyrityksen kanssa tehtävät käyttöoikeussopimukset

14 artikla: Yhteisyrityksen tai yhteisyritykseen kuuluvan hankintayksikön kanssa tehtävät käyttöoikeussopimukset

15 artikla: Hankintayksiköiden ilmoittamat tiedot

16 artikla: Suoran kilpailun kohteena oleviin toimintoihin sovellettava poikkeus

17 artikla: Yksiköiden väliset käyttöoikeussopimukset julkisella sektorilla

III JAKSO: YLEISET SÄÄNNÖKSET

18 artikla: Käyttöoikeussopimuksen kesto

19 artikla: Sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut

20 artikla: Sekamuotoiset sopimukset

21 artikla: Sekamuotoiset hankintasopimukset, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

- 22 artikla: Hankintasopimukset, jotka kuuluvat sekä liitteessä II tarkoitettun toiminnan että muun toiminnan soveltamisalaan
- 23 artikla: Käyttöoikeussopimukset, jotka kattavat sekä liitteessä II tarkoitettuja toimintoja että toimintoja, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
- IV JAKSO: ERITYISTILANTEET
- 24 artikla: Varatut käyttöoikeussopimukset
- 25 artikla: Tutkimus- ja kehittämispalvelut
- II LUKU: Periaatteet
- 26 artikla: Talouden toimijat
- 27 artikla: Nimikkeistöt
- 28 artikla: Luottamuksellisuus
- 29 artikla: Viestintään sovellettavat säännöt
- II OSASTO: KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUSTEN TEKEMISTÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT: YLEISET PERIAATTEET JA MENETELYTAKEET
- I LUKU: Yleiset periaatteet
- 30 artikla: Yleiset periaatteet
- 31 artikla: Käyttöoikeussopimuksia koskevat ilmoitukset
- 32 artikla: Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset
- 33 artikla: Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 34 artikla: Käyttöoikeussopimukseen liittyvien asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 35 artikla: Korruption torjunta ja eturistiriitojen välttäminen
- II LUKU: Menettelytakeet
- 36 artikla: Tekniset ja toiminnalliset vaatimukset
- 37 artikla: Menettelytakeet
- 38 artikla: Ehdokkaiden valinta ja laadullinen arviointi
- 39 artikla: Käyttöoikeussopimusta koskevien hakemusten ja tarjousten vastaanottamisen määräajat
- 40 artikla: Tiedottaminen ehdokkaille ja tarjoajille
- 41 artikla: Käyttöoikeussopimuksen tekoperusteet
- III OSASTO: KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUSTEN TOTEUTTAMISSÄÄNNÖT
- 42 artikla: Alihankinta
- 43 artikla: Sopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

44 artikla: Käyttöoikeussopimusten irtisanominen

45 artikla: Seuranta ja raportointi

IV OSASTO: MUUTOKSET DIREKTIIVEIHIN 89/665/ETY JA 92/13/ETY

46 artikla: Muutokset direktiiviin 89/665/ETY

47 artikla: Muutokset direktiiviin 92/13/ETY

V OSASTO: SIIRRETTY SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

48 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen

49 artikla: Kiireellinen menettely

50 artikla: Komiteamenettely

51 artikla: Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

52 artikla: Siirtymäsäännökset

53 artikla: Valvonta ja raportointi

54 artikla: Voimaantulo

55 artikla: Osoitus

LIITTEET:

LIITE I: LUETTELO 5 ARTIKLAN 7 KOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA

LIITE II: 7 ARTIKLASSA TARKOITETTUIJEN HANKINTAYKSIKÖIDEN HARJOITTAMA TOIMINTA

LIITE III: LUETTELO 7 ARTIKLAN 2 KOHDAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

LIITE IV: 19 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

LIITE V: 31 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

LIITE VI: 31 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTUIHIN SOSIAALIPALVELUISTA JA MUISTA ERITYISPALVELUISTA TEHTÄVIÄ KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN ENNAKKOILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

LIITE VII: 32 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN JÄLKI-ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

LIITE VIII: 32 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN SOSIAALIPALVELUISTA JA MUISTA ERITYISPALVELUISTA TEHTYJÄ KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN JÄLKI-ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

LIITE IX: JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT

LIITE X: LUETTELO 30 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA

LIITE XI: KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSEN MUUTTAMISTA SEN VOIMASSAOLOAIKANA 43 ARTIKLAN MUKAISESTI KOSKEVIIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

I OSASTO

KOHDE, SOVELTAMISALA, PERIAATTEET JA MÄÄRITELMÄT

I LUKU

Soveltamisala, yleiset periaatteet ja määritelmät

I j a k s o

Kohde, soveltamisala, yleiset periaatteet, määritelmät ja kynnysarvo

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä annetaan hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden noudattamia hankintamenettelyjä koskevat säännöt käyttöoikeussopimuksen osalta, jonka ennakoitu arvo ei alita 8 artiklassa säädettyä kynnysarvoa.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan rakennusurakoita ja palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten tekemiseen talouden toimijoiden kanssa jonkin seuraavan toimesta:

- a) hankintaviranomaiset; tai
- b) hankintayksiköt edellyttäen, että rakennusurakat tai palvelut on aiottu jonkin liitteessä II tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen.

3. Tätä direktiiviä sovellettaessa otetaan huomioon SEUT 346 artikla.

4. Sopimukset, päätökset ja muut oikeudelliset välineet, joilla järjestetään hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden tai niiden yhteenliittymien välistä valtuuksien ja vastuiden siirtoa julkisten tehtävien suorittamista varten ja joissa ei määrätä sopimussuhteesta suorituksesta annettavasta korvauksesta, katsotaan kunkin jäsenvaltion sisäiseen organisaatioon kuuluvaksi asiaksi, eikä tämä direktiivi näin ollen vaikuta niihin millään tavoin.

2 artikla

Viranomaisten vapaan harkinnan periaate

1. Tässä direktiivissä tunnustetaan kansallisten, alueellisten ja paikallisviranomaisten vapaan harkinnan periaate kansallisen ja unionin oikeuden mukaisesti. Nämä viranomaiset voivat vapaasti päättää parhaana pitämästään tavasta huolehtia rakennusurakoiden toteuttamisesta tai palvelujen tarjoamisesta erityisesti korkean laadun ja turvallisuuden tason, kohtuuhintaisuuden, yhdenvertaisen kohtelun sekä yleisen saatavuuden ja käyttäjien oikeuksien edistämisen varmistamiseksi julkisissa palveluissa.

Ne saavat suorittaa yleistä etua koskevat tehtävänsä käyttäen omia voimavarojaan tai yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa taikka siirtää tehtävien suorittamisen talouden toimijoille.

2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin. Se ei varsinkaan edellytä julkisia palveluja tarjoavien julkisten yritysten yksityistämistä.

3 artikla

Yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaate

1. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on kohdeltava talouden toimijoita yhdenvertaisesti ja syrjimättä sekä noudatettava avointa ja oikeasuhteista toimintatapaa.

Käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyä, mukaan lukien sopimuksen ennakoitua arvoa, suunniteltaessa ei saa pyrkiä sen jättämiseen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tai aiheuttomasti suosimaan tai saattamaan epäedulliseen asemaan tiettyjä talouden toimijoita tai tiettyjä rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja.

2. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on pyrittävä varmistamaan sopimuksen tekomenettelyn ja sopimuksen toteuttamisen avoimuus 28 artiklaa noudattaen.

4 artikla

Vapaus määrittää yleistä taloudellista etua koskevat palvelut

1. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden vapauteen määrittellä unionin lainsäädännön mukaisesti, mitä palveluja ne pitävät yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina, miten nämä palvelut olisi järjestettävä ja rahoitettava valtioneuvostojen mukaisesti ja mitä erityisiä velvoitteita niihin olisi sovellettava. Tämä direktiivi ei myöskään vaikuta tapaan, jolla jäsenvaltiot järjestävät sosiaaliturvajärjestelmänsä.

2. Muut kuin taloudelliset yleistä etua koskevat palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.

5 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'käyttöoikeussopimuksilla' a alakohdan määritelmän mukaisia käyttöoikeusurakoita taikka b alakohdan määritelmän mukaisia palvelujen käyttöoikeussopimuksia;

- a) 'käyttöoikeusurakalla' rahallista vastiketta vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, jolla yksi tai useampi hankintaviranomainen tai hankintayksikkö siirtää rakennusurakan toteuttamisen yhdelle tai useammalle talouden toimijalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä;
- b) 'palvelujen käyttöoikeussopimuksella' rahallista vastiketta vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, jolla yksi tai useampi hankintaviranomainen tai hankintayksikkö siirtää muiden kuin a alakohdassa tarkoitettuja käyttöoikeusurakoita koskevien palvelujen tarjoamisen ja hallinnoinnin yhdelle tai useammalle talouden toimijalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan palvelujen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä.
- Käyttöoikeusurakan tai palvelujen käyttöoikeussopimuksen tekemiseen liittyy se, että käyttöoikeussopimuksen saajalle siirtyy urakkaa tai palveluja toteutettaessa toiminnallinen riski, joka voi käsittää joko kysyntä- tai tarjontariskin tai molemmat. Käyttöoikeussopimuksen saajan katsotaan vastaavan toiminnallisesta riskistä tavanomaisissa käyttöolosuhteissa silloin, kun hankinnan kohteena olevien urakoiden tai palvelujen toteuttamiseksi tehtyjen investointien tai palvelujen toteuttamiseksi tehtyjen investointien ja niistä aiheutuneiden kustannusten takaisin saamisesta ei ole varmuutta. Osaan käyttöoikeussopimuksen saajalle siirtyneestä riskistä sisältyy todellinen altistuminen markkinoiden epävarmuustekijöille, jolloin käyttöoikeussopimuksen saajalle koitua mahdollinen tappio ei ole pelkästään nimellinen tai merkityksetön;
- 2) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai julkista yksikköä tai tällaisten henkilöiden tai yksiköiden ryhmää, yritysten tilapäiset yhteenliittymät mukaan lukien, joka tarjoaa markkinoilla rakennustöiden ja/tai -urakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista;
- 3) 'ehdokkaalla' talouden toimijaa, joka on pyytänyt kutsua saada osallistua tai joka on kutsuttu osallistumaan käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyyn;
- 4) 'tarjoajalla' talouden toimijaa, joka on jättänyt tarjouksen;
- 5) 'käyttöoikeussopimuksen saajalla' talouden toimijaa, jonka kanssa käyttöoikeussopimus on tehty;
- 6) 'kirjallisella' sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi, sähköisessä muodossa lähetetyt ja tallennetut tiedot mukaan lukien;
- 7) 'rakennusurakan toteuttamisella' jonkin liitteessä I tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttamista tai sen suunnittelua ja toteuttamista yhdessä taikka rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen tai hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttamista millä tahansa tavalla;
- 8) 'rakennusurakalla' talonrakennus- tai maa- ja vesirakennustöiden kokonaisuutta, joka sellaisenaan on riittävä jonkin taloudellisen tai teknisen toiminnon suorittamiseen;
- 9) 'sähköisellä muodolla' viestintämuotoa, jossa käytetään sähkötekniisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä (myös digitaalista kompressiota) ja jossa tietoja levitetään, välitetään ja vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;
- 10) 'yksinoikeudella' oikeutta, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisena on myöntänyt perussopimusten kanssa yhteensopivan lain, asetuksen tai julkaistun hallinnollisen määräyksen nojalla ja jolla varataan tietyn toiminnan harjoittaminen yhdelle talouden toimijalle, mikä vaikuttaa merkittävästi muiden talouden toimijoiden mahdollisuuksiin harjoittaa tällaista toimintaa;
- 11) 'erityisoikeudella' oikeutta, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisena on myöntänyt perussopimusten kanssa yhteensopivan lain, asetuksen tai julkaistun hallinnollisen määräyksen nojalla ja jolla varataan tietyn toiminnan harjoittaminen kahdelle tai useammalle talouden toimijalle, mikä vaikuttaa merkittävästi muiden talouden toimijoiden mahdollisuuksiin harjoittaa tällaista toimintaa;
- 12) 'käyttöoikeussopimukseen liittyvillä asiakirjoilla' asiakirjoja, jotka hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on tuottanut tai joihin se viittaa kuvatakseen tai määrittääkseen käyttöoikeussopimuksen tai menettelyn osatekijöitä, mukaan lukien käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus, tekniset ja toiminnalliset vaatimukset, ehdotetut sopimusehdot, ehdokaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset täydentävät asiakirjat;
- 13) 'innovaatiolla' sellaisen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, mukaan lukien muiden muassa tuotanto- tai rakennusprosessit, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista, muun muassa liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatioissa tai ulkoisissa suhteissa, jonka tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea Eurooppa 2020 -strategiaa.

6 artikla

Hankintaviranomaiset

1. Tässä direktiivissä 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia taikka yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä, jotka eivät ole niitä viranomaisia, laitoksia tai yhteenliittymiä, jotka harjoittavat jotain liitteessä II tarkoitettua toimintaa ja tekevät käyttöoikeussopimuksen sen harjoittamiseksi.

2. 'Alueviranomaisiin' kuuluvat kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 ⁽¹⁾ ohjeellisesti NUTS-tasolla 1 ja 2 luetellut hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

3. 'Paikallisviranomaisiin' kuuluvat kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksiköiden tai pienempien hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

4. 'Julkisoikeudellisilla laitoksilla' tarkoitetaan laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet:

- a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonetta;
- b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja
- c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alueelliset tai paikalliset viranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset, tai niiden johto on näiden laitosten tai viranomaisten valvonnan alainen, tai valtio, alueelliset tai paikalliset viranomaiset taikka muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

7 artikla

Hankintayksiköt

1. Tässä direktiivissä 'hankintayksiköillä' tarkoitetaan yksiköitä, jotka harjoittavat jotain liitteessä II tarkoitettua toimintaa ja tekevät käyttöoikeussopimuksen sen harjoittamiseksi ja jotka ovat

- a) valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia taikka yhden tai useamman tällaisen

viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä;

- b) tämän artiklan 4 kohdassa määriteltyjä julkisia yrityksiä;
- c) muita kuin tämän kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja yksiköitä, jotka toimivat erityis- tai yksinoikeuksien pohjalta jonkin liitteessä II tarkoitettun toiminnan suorittamiseksi.

2. Yksiköt, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia riittävän julkisuuden varmistavassa menettelyssä objektiivisin perustein, eivät ole 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja hankintayksiköitä. Tällaisia menettelyjä ovat:

- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU ⁽²⁾, direktiivin 2014/25/EU, direktiivin 2009/81/EY tai tämän direktiivin mukaiset hankintamenettelyt, joita edeltää tarjouskilpailukutsu;
- b) liitteessä III lueteltujen unionin muiden säädösten mukaiset menettelyt, joilla varmistetaan ennakolta riittävä avoimuus lupien myöntämiseksi puolueettomin perustein.

3. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 48 artiklan mukaisesti liitteessä III vahvistetun, unionin säädöksiä koskevan luettelon muuttamiseksi, jos tällaiset muutokset osoittautuvat tarpeellisiksi kyseisten säädösten kumoamisen tai muuttamisen taikka uusien säädösten antamisen takia.

4. 'Julkisella yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jossa hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella.

Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta seuraavissa tapauksissa, joissa ne suoraan tai välillisesti

- a) omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
- b) hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvista äänioikeuksista;
- c) voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 65).

8 artikla

Kynnysarvo ja käyttöoikeussopimusten ennakoidun arvon laskentamenetelmät

1. Tätä direktiiviä sovelletaan käyttöoikeussopimuksiin, joiden arvo on vähintään 5 186 000 euroa.

2. Käyttöoikeussopimuksen arvo on hankintaviranomaisen tai hankintayksikön arvioima sopimuksensaajan sopimuksen voimassaoloaikana tuottama kokonaisliikevaihto ilman arvonlisäveroä vastikkeena sopimuksen kohteena olevasta urakasta tai palveluista sekä tavaroista, jotka ovat liitännäisiä urakkaan ja palveluihin nähden.

Arvion on pädeävä silloin, kun käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus lähetetään tai, jos tällaista ilmoitusta ei edellytetä, kun hankintaviranomainen tai hankintayksikkö aloittaa käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyn esimerkiksi ottamalla tilanteen mukaan yhteyttä talouden toimijoihin käyttöoikeussopimuksen osalta.

Jos 1 kohtaa sovellettaessa käyttöoikeussopimuksen arvo on sopimuksen tehoketkellä yli 20 prosenttia ennakoitua arvoa suurempi, pätevä arvio on sopimuksen arvo sen tehoketkellä.

3. Käyttöoikeussopimuksen ennakoitu arvo on laskettava käyttöoikeussopimuksiin liittyvissä asiakirjoissa yksilöidyllä objektiivisella menetelmällä. Käyttöoikeussopimuksen ennakoitua arvoa laskiessaan hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on tarvittaessa otettava erityisesti huomioon

- a) mahdollisen option arvo ja käyttöoikeussopimuksen keston pidentäminen;
- b) tulot muista kuin hankintaviranomaisen tai hankintayksikön keräämistä rakennusurakoiden tai palvelujen käyttäjien maksamista maksuista ja sakoista;
- c) hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tai jonkin muun viranomaisen käyttöoikeussopimuksen saajalle suorittamat maksut tai millaista tahansa taloudellista hyötyä tuottavat toimenpiteet, mukaan lukien korvaus julkisen palvelun velvoitteen noudattamisesta ja julkiset investointituet;
- d) kolmansien osapuolten käyttöoikeussopimuksen toteuttajalle antamien avustusten tai millaista tahansa taloudellista hyötyä tuottavien toimenpiteiden arvo;
- e) käyttöoikeussopimukseen kuuluvien omaisuuserien myynnistä saadut tulot,
- f) hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden käyttöoikeussopimuksen saajalle toimittamien kaikkien tavaroiden ja pal-

velujen arvo edellyttäen, että ne ovat tarpeen rakennusurakan tai palvelujen suorittamiseksi;

g) ehdokkaille tai tarjoajille suoritettavat mahdolliset palkinnot tai maksut.

4. Käyttöoikeussopimuksen ennakoidun arvon laskentamenetelmää ei saa valita siten, että valinnalla pyritään välttämään tämän direktiivin soveltaminen käyttöoikeussopimukseen. Käyttöoikeussopimusta ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi, jollei se ole objektiivisista syistä perusteltua.

5. Jos suunniteltu rakennusurakka tai palvelu voi johtaa siihen, että käyttöoikeussopimuksia tehdään erillisinä osina, on otettava huomioon kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo.

6. Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin tässä artiklassa säädetty kynnysarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kutakin osaa koskevan sopimuksen tekoon.

9 artikla

Kynnysarvon tarkistus

1. Komissio varmistaa kahden vuoden välein 30 päivästä kesäkuuta 2013 alkaen, että 8 artiklan 1 kohdassa säädetty kynnysarvo vastaa julkisia hankintoja koskevassa Maailman kauppajärjestön sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', käyttöoikeusurakoille vahvistettua kynnysarvoa, ja tarkistaa tätä kynnysarvoa tarvittaessa tämän artiklan mukaisesti.

Komissio laskee GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kynnysarvon euron erityisnosto-oikeuksina ilmaistun ja 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräisen päivänkurssin perusteella. Tällä tavoin tarkistettu kynnysarvo pyöristetään tarvittaessa alaspäin lähimpään tuhanteen euroon laskennan tuloksena saadusta luvusta, jotta varmistetaan GPA-sopimuksessa määrätyn voimassa olevan, erityisnosto-oikeuksina ilmaistun kynnysarvon noudattaminen.

2. Komissio määrittää 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkistetun kynnysarvon vasta-arvot kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Näiden vasta-arvojen määrittäminen perustuu GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseisten valuuttojen keskimääräisiin päivänkursseihin, jotka vastaavat 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jaksone sovellettavaa, euroina ilmaistua kynnysarvoa.

3. Komissio julkaisee 1 kohdassa tarkoitettujen tarkistettujen kynnysarvojen, 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen kansallisten valuuttoina ilmaistun vasta-arvon sekä 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti määritetyn arvon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden tarkistusta seuraavan marraskuun alussa.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 48 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn menetelmän mukauttamiseksi GPA-sopimuksessa määrätyn menetelmän mahdollisiin muutoksiin, jotta voidaan tarkistaa 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kynnysarvoa ja määrittää vasta-arvot tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Komissiolle siirretään myös valta antaa delegoituja säädöksiä 48 artiklan mukaisesti 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti.

5. Jos mainittua kynnysarvoa on tarkistettava ja ajalliset rajoitukset estävät 48 artiklassa säädetyn menettelyn käyttämisen ja näin ollen pakottavat kiireelliset syyt sitä edellyttävät, 49 artiklassa säädettyä menettelyä sovelletaan tämän artiklan 4 kohdan toisen alakohdan nojalla annettuihin delegoituihin säädöksiin.

II j a k s o

Poikkeukset

10 artikla

Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemiin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavat poikkeukset

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka on tehty 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden taikka niiden yhteenliittymän kanssa yksinoikeuden perusteella.

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka on tehty talouden toimijan kanssa sellaisen yksinoikeuden perusteella, joka on myönnetty SEUT:n ja liitteessä II tarkoitettuihin toimintoihin sovellettavien markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annettujen unionin säädösten mukaisesti.

2. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, jos kyseisessä alakohdassa tarkoitettussa unionin alakohtaisessa lainsäädännössä ei säädetä avoimuutta koskevista alakohtaisista velvoitteista, sovelletaan 32 artiklaa.

Kun jäsenvaltio myöntää talouden toimijalle yksinoikeuden jonkin liitteessä II tarkoitettujen toiminnan harjoittamiseksi, sen on

ilmoitettava asiasta komissiolle kuukauden kuluessa yksinoikeuden myöntämisestä.

3. Tätä direktiiviä ei sovelleta lentoliikennepalveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1008/2008 ⁽¹⁾ tarkoitettujen liikenneluvan myöntämiseen, eikä asetuksessa (EY) N:o 1370/2007 tarkoitettuja julkisia henkilöliikennepalveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin.

4. Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, jotka hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on velvollinen tekemään tai järjestämään tässä direktiivissä säädettyistä poikkeavien menettelyjen mukaisesti, jotka on vahvistettu seuraavien nojalla:

a) kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteita luova oikeudellinen väline, kuten SEUT:n mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;

b) kansainvälinen järjestö.

Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, jotka hankintaviranomainen tai hankintayksikkö tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset sopimukset ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia. Jos on kyse sopimuksista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista oikeudellisista välineistä komissiolle, joka voi kuulla niistä 50 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

Tätä kohtaa ei sovelleta direktiivissä 2009/81/EY tarkoitettulla puolustus- ja turvallisuusalalla tehtäviin käyttöoikeussopimuksiin.

5. Tätä direktiiviä ei sovelleta direktiivissä 2009/81/EY tarkoitettulla puolustus- ja turvallisuusalalla tehtäviin käyttöoikeussopimuksiin, joita koskevat

a) erityiset menettelysäännöt yhden tai useamman jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan välisen kansainvälisen sopimuksen tai järjestelyn nojalla;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3).

- b) erityiset menettelysäännöt tehdyn kansainvälisen sopimuksen tai järjestelyn nojalla, joka liittyy joukkojen sijoittamiseen ja joka koskee jossakin jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa toimivia yrityksiä;
- c) erityiset menettelysäännöt, jotka koskevat kansainvälistä järjestöä, joka ostaa omiin tarkoituksiinsa, eikä käyttöoikeussopimukseen, jotka jäsenvaltion on tehtävä näiden sääntöjen mukaisesti.
6. Tätä direktiiviä sovelletaan direktiivissä 2009/81/EY tarkoitetulla puolustus- ja turvallisuusalalla käyttöoikeussopimusten tekoon seuraavia lukuun ottamatta:
- a) käyttöoikeussopimukset, joissa tämän direktiivin soveltaminen velvoittaisi jäsenvaltion antamaan tietoja, joiden paljastamisen se katsoo olevan olennaisten turvallisuussetujensa vastaista, tai joissa hankinta ja käyttöoikeussopimuksen toteuttaminen on julistettu salaisiksi tai niihin on liitettävä erityisiä turvatoimia jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti, edellyttäen että jäsenvaltio on määrittänyt, että kyseisten olennaisten etujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin, kuten 7 kohdassa tarkoitetuin toimenpitein;
- b) käyttöoikeussopimukset, jotka on tehty direktiivin 2009/81/EY 13 artiklan c alakohdassa tarkoitetun yhteistointaohjelman puitteissa;
- c) hallituksen toisen hallituksen kanssa tekemät rakennusurakoita ja palveluja koskevat käyttöoikeussopimukset, jotka liittyvät suoraan sotilaskalustoon tai arkaluonteisiin tarvikkeisiin, tai erityisesti sotilastarkoitukseen tarkoitetut rakennusurakat ja palvelut taikka arkaluonteiset rakennusurakat ja palvelut;
- d) käyttöoikeussopimukset, jotka tehdään kolmannessa maassa ja joita toteutetaan käytettäessä joukkoja unionin alueen ulkopuolella, kun operatiiviset tarpeet edellyttävät kyseisten sopimusten tekemistä operaatioalueella toimivien talouden toimijoiden kanssa; ja
- e) käyttöoikeussopimukset, jotka on muuten vapautettu tämän direktiivin soveltamisesta.
7. Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta 6 kohdan nojalla, siinä määrin kuin jäsenvaltion keskeisten turvallisuussetujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin toimenpitein, kuten asettamalla vaatimuksia, joilla pyritään suojaamaan hankintaviranomaisen tai hankintayksikön antamien tietojen luottamuksellisuus tämän direktiivin mukaisessa käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyssä.
8. Tätä direktiiviä ei sovelleta palvelujen käyttöoikeussopimuksiin, jotka koskevat
- a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla tai niihin liittyviä oikeuksia;
- b) audiovisuaalisiin mediapalveluihin tai radiotoiminnan palveluihin tarkoitetun ohjelmamateriaalin ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa, jotka ovat audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien tekemiä käyttöoikeussopimuksia tai jotka koskevat radio- ja televisiolähetysaikaa tai ohjelmien toimittamista ja jotka tehdään audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien kanssa. Tätä alakohtaa sovellettaessa 'audiovisuaalisella mediapalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 'mediapalvelujen tarjoajalla' samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. 'Ohjelmalla' tarkoitetaan samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, mutta siihen sisältyvät myös radio-ohjelmat ja niiden ohjelmamateriaali. Tätä säännöstä sovellettaessa 'ohjelmamateriaalilla' tarkoitetaan samaa kuin 'ohjelmalla'.
- c) välimies- ja sovittelupalveluja;
- d) mitä tahansa seuraavista oikeudellisista palveluista:
- i) neuvoston direktiivin 77/249/ETY⁽²⁾ 1 artiklassa tarkoitettua asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen
- jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä sovittelu- tai välityselimessä pidetyssä sovittelu- tai välimiesmenettelyssä, tai
- jäsenvaltion tai kolmannen maan tuomioistuimissa tai viranomaisissa tai kansainvälisissä tuomioistuimissa tai viranomaisissa;
- ii) oikeudellinen neuvonta tämän alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen valmistelemiseksi tai jos on selvää näyttöä ja erittäin todennäköistä, että asiaa, johon neuvonta liittyy, tullaan käsittelemään tällaisessa menettelyssä, edellyttäen, että neuvontaa antaa direktiivin 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettu asianajaja;

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

(2) Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17).

- iii) asiakirjojen varmentamis- ja todentamispalvelut, joiden on oltava notaarien suorittamia;
- iv) edunvalvojien tai holhoojien suorittamat oikeudelliset palvelut tai muut oikeudelliset palvelut, joiden suorittajan nimeää asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuin tai joiden suorittaja nimetään laissa hoitamaan erityistehtäviä tällaisten tuomioistuinten valvonnassa;
- v) muut oikeudelliset palvelut, joihin liittyy asianomaisessa jäsenvaltiossa julkisen vallan käyttöä edes satunnaisesti;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY⁽¹⁾ tarkoitettujen arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä finanssipalveluja, keskuspankkipalveluja ja Euroopan rahoitusvakausvälineellä ja Euroopan vakausmekanismilla toteutettuja toimia;
- f) lainoja riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon;
- g) väestönsuojelua, pelastuspalveluja ja vaarojen ehkäisyä koskevia palveluja, joita tarjoavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät ja jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3, lukuun ottamatta sairaankuljetuspalveluja;
- h) poliittisiin kampanjoihin liittyviä palveluita, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6 ja jotka tehdään poliittisen puolueen kanssa vaalikampanjan yhteydessä;

9. Tätä direktiiviä ei sovelleta CPV-koodiin 92351100-7 kuuluvia arpajaispalveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka jäsenvaltio on tehnyt talouden toimijan kanssa yksinoikeuden perusteella. Tätä kohtaa sovellettaessa käsite yksinoikeus ei kata 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yksinoikeuksia.

Tällaisen yksinoikeuden myöntäminen on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

10. Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, joita hankintayksiköt tekevät toimintojensa harjoittamiseksi kolmannessa maassa siten, ettei unionin sisäistä verkkoa tai maantieteellistä aluetta käytetä fyysisesti.

11 artikla

Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, joiden pää-tarkoituksena on se, että hankintaviranomaiset voivat antaa yleisiä viestintäverkkoja käyttöön tai harjoittaa kyseistä verkkotoimintaa tai tarjota yleisölle yhtä tai useampaa sähköistä viestintäpalvelua.

Tässä artiklassa 'yleisellä viestintäverkolla' ja 'sähköisellä viestintäpalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY⁽²⁾.

12 artikla

Erityiset poikkeukset vesihuollon alalla

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, jotka on tehty

a) sellaisten kiinteiden verkkojen antamiseksi saataville tai ylläpitämiseksi, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;

b) juomaveden toimittamiseksi näihin verkkoihin.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta myöskään käyttöoikeussopimuksiin, joiden kohteena on yksi tai molemmat seuraavista, kun ne liittyvät 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan:

a) vesirakennushankkeet, maan kastelu tai kuivatus, jos juomavedeksi hankittavan veden osuus on yli 20 prosenttia näissä hankkeissa tai kastelu- tai kuivatusjärjestelmissä saataville annettavan veden koko määrästä; tai

b) jäteveden poisto tai käsittely.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33).

13 artikla

Sidosyrityksen kanssa tehtävät käyttöoikeussopimukset

1. Tätä artiklaa sovellettaessa 'sidosyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka vuositilinpäätökset konsolidoidaan hankintayksikön vuositilinpäätösten kanssa direktiivin 2013/34/EU vaatimusten mukaisesti.

2. Jos on kyse yksiköistä, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, 'sidosyrityksellä' tarkoitetaan yritystä,

- a) jossa hankintayksikkö voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa;
- b) joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikössä; tai
- c) joka on hankintayksikkönä toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

Tässä kohdassa 'määräysvallalla' on sama merkitys kuin 7 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa.

3. Sen estämättä, mitä 17 artiklassa säädetään, ja jos tämän artiklan 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimukseen, jonka tekee

- a) hankintayksikkö sidosyrityksen kanssa; tai
- b) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, liitteessä II tarkoitettuja toimintoja harjoittava yhteisyritys sellaisen yrityksen kanssa, joka on yhden kyseisistä hankintayksiköistä sidosyritys.

4. Edellä olevaa 3 kohtaa sovelletaan

- a) palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana yleisesti palvelujen alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu palvelujen suorittamisesta hankintayksikölle tai muille yrityksille, joihin se on sidoksissa, kun otetaan huomioon kaikki kyseisen yrityksen suorittamat palvelut;
- b) käyttöoikeusurakoihin, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana yleisesti

urakoiden alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu urakoiden suorittamisesta hankintayksikölle tai muille yrityksille, joihin se on sidoksissa, kun otetaan huomioon kaikki kyseisen yrityksen suorittamat urakat.

5. Jos sidosyrityksen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisajankohdan vuoksi liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, riittää, että kyseinen yritys osoittaa 4 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettun liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, erityisesti esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

6. Jos useampi kuin yksi hankintayksikön sidosyritys, joka muodostaa hankintayksikön kanssa taloudellisen ryhmittymän, tarjoaa samaa tai vastaavia palveluja tai rakennusurakointia, 4 kohdassa tarkoitettuja prosenttiosuuksia laskettaessa on otettava huomioon näiden sidosyritysten suorittamista palveluista ja rakennusurakoinnista muodostuva kokonaisliikevaihto.

14 artikla

Yhteisyrityksen tai yhteisyrityksen kuuluvan hankintayksikön kanssa tehtävät käyttöoikeussopimukset

Sen estämättä, mitä 17 artiklassa säädetään, ja edellyttäen, että yhteisyritys on perustettu kyseisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajan ja että yhteisyrityksen perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrityksen perustaneiden hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan, tätä direktiiviä ei sovelleta käyttöoikeussopimuksiin, jotka

- a) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, liitteessä II tarkoitettuja toimintoja harjoittava yhteisyritys tekee yhden tällaisen hankintayksikön kanssa; tai
- b) hankintayksikkö tekee tällaisen yhteisyrityksen kanssa, johon se itse kuuluu.

15 artikla

Hankintayksiköiden ilmoittamat tiedot

Hankintayksiköiden on ilmoitettava komissiolle sen pyynnöstä seuraavat 13 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 14 artiklan soveltamiseen liittyvät tiedot:

- a) kyseisten yritysten tai yhteisyritysten nimet;
- b) kyseisten käyttöoikeussopimusten luonne ja arvo;

- c) komission tarpeelliseksi katsoma selvitys sen osoittamiseksi, että käyttöoikeussopimukset saaneen yrityksen tai yhteisyrityksen ja hankintayksikön väliset suhteet täyttävät 13 tai 14 artiklan vaatimukset.

16 artikla

Suoran kilpailun kohteena oleviin toimintoihin sovellettava poikkeus

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintayksiköiden tekemiin käyttöoikeussopimuksiin, jos direktiivin 2014/25/EU 35 artiklan nojalla on todettu, että kyseinen toiminta on mainitun direktiivin 34 artiklan mukaisesti suoran kilpailun kohteena jäsenvaltiossa, jossa käyttöoikeussopimukset on määrä toteuttaa.

17 artikla

Yksiköiden väliset käyttöoikeussopimukset julkisella sektorilla

1. Käyttöoikeussopimus, jonka 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö tekee yksityisoikeudellisen tai julkisoikeudellisen oikeushenkilön kanssa, jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen tai hankintayksikkö käyttää kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia määräysvallassa olevan oikeushenkilön toimintoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai hankintayksiköltä tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Edellä 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hankintaviranomaisen tai hankintayksikön katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa toimipaikoissaan tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos sillä on ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Tätä määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määräysvallassa.

2. Tämän artiklan 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun määräysvallan alainen oikeushenkilö, joka on 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö, tekee käyttöoikeussopimuksen tätä määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen tai hankintayksikön kanssa tai saman hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määräysvallan alaisen toisen oikeushenkilön kanssa edellyttäen, että oikeushenkilössä, jonka kanssa käyttöoikeussopimus tehdään, ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia, lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

3. Edellä 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä käyttöoikeussopimuksen tällaisen oikeushenkilön kanssa soveltamatta tämän direktiivin säännöksiä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) edellä 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen tai hankintayksikkö käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden kanssa samanlaista määräysvaltaa kyseisessä oikeushenkilössä kuin se käyttää omissa toimipaikoissaan;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai hankintayksiköltä tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen tai hankintayksikön määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Sovellettaessa tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt käyttävät yhdessä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekuelimet koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä;

ii) kyseiset hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja

iii) määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden eduista.

4. Yksinomaan kahden tai useamman 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun hankintaviranomaisen tai hankintayksikön välillä tehty sopimus ei kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) sopimuksella käynnistetään tai toteutetaan siihen osallistuvien hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden yhteistyö tavoitteena varmistaa, että julkiset palvelut, jotka niiden on suoritettava, tarjotaan niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi;

b) kyseisen yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat; ja

c) osallistuvat hankintaviranomaiset harjoittavat avoimilla markkinoilla alle 20:tä prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista toiminnoistaan.

5. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa, 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimintojen prosenttiosuutta määriteltäessä on otettava huomioon käyttöoikeussopimuksen tekemistä edeltävien kolmen vuoden keskimääräinen kokonaisliikevaihto tai jokin asianmukainen vaihtoehtoinen toimintaan perustuva määrä, kuten 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulle asianomaiselle oikeushenkilölle taikka hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle aiheutuneet kustannukset palvelujen, tavaroiden ja rakennusurakoiden osalta.

Jos asianomaisen oikeushenkilön tai hankintaviranomaisen tai hankintayksikön perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan taikka toiminnan uudelleenjärjestämisen vuoksi liikevaihtoa tai vaihtoehtoista toimintaan perustuvaa määrää, kuten kustannuksia, ei ole joko saatavilla kolmelta edeltävältä vuodelta tai niillä ei ole enää merkitystä, riittää, että toiminnan mittaus osoitetaan todennäköiseksi erityisesti esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

III jaks o

Yleiset säännökset

18 artikla

Käyttöoikeussopimuksen kesto

1. Käyttöoikeussopimuksen kesto on rajoitettu. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on arvioitava kesto käyttöoikeussopimuksen saajalta pyydettyjen urakoiden tai palvelujen perusteella.

2. Yli viisi vuotta kestävien käyttöoikeussopimusten enimmäiskesto ei saa ylittää aikaa, jona käyttöoikeuden saaja voisi kohtuudella odottaa saavansa takaisin tehdyt investoinnit urakoiden tai palvelujen toteuttamiseksi ja saadakseen sijoitetulle pääomalle tuoton ottamalla huomioon sopimuksen nimenomaisten tavoitteiden saavuttamiseksi edellytetyt investoinnit.

Laskelmaa varten huomioon otettaviin investointeihin on sisällytettävä sekä alkuinvestoinnit että käyttöoikeussopimuksen kuussa tehdyt lisäinvestoinnit.

19 artikla

Sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut

Liitteessä IV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan, sovelletaan ainoastaan 31 artiklan 3 kohdan sekä 32, 46 ja 47 artiklan mukaisia velvoitteita.

20 artikla

Sekamuotoiset sopimukset

1. Käyttöoikeussopimukset, joiden kohteena on sekä urakoita että palveluja, on tehtävä siihen käyttöoikeussopimustyyppiin sovellettavien säännösten mukaisesti, joka on luonteenomainen kyseisen sopimuksen pääkohteelle.

Jos on kyse sekamuotoisista käyttöoikeussopimuksista, jotka osittain koskevat liitteessä IV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja sekä osittain muita palveluja, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen ennakoidut arvot ovat korkeammat.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 3 ja 4 kohtaa. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia voida objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 5 kohtaa.

Jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 21 artiklaa.

Jos sopimuksilla on määrä kattaa useita toimintoja, joista yhteen sovelletaan joko tämän direktiivin liitettä II tai direktiiviä 2014/25/EU, sovellettavat säännökset vahvistetaan tilanteen mukaan joko tämän direktiivin 22 artiklan tai direktiivin 2014/25/EU 6 artiklan mukaisesti.

3. Jos on kyse hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia osatekijöitä ja muita osatekijöitä, hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset sopimukset erillisiä osia varten. Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, tätä direktiiviä sovelletaan tästä johtuvaan sekamuotoiseen hankintasopimukseen, ellei tämän artiklan 4 kohdassa tai 21 artiklassa toisin säädetä, riippumatta niiden osien arvosta, jotka kuuluisivat muutoin eri oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan, ja riippumatta siitä, mitä oikeudellista järjestelyä kyseisiin osiin olisi muutoin sovellettu.

4. Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joihin sisältyy käyttöoikeussopimusten osatekijöitä sekä direktiivin 2014/24/EU soveltamisalaan kuuluvien hankintasopimusten osatekijöitä tai direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvien sopimusten osatekijöitä, sekamuotoinen sopimus on tehtävä tilanteen mukaan joko direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/25/EU mukaisesti.

5. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, sovellettavasta oikeudellisesta järjestelystä päätetään sopimuksen pääkohteen perusteella.

Jos tällaisiin hankintasopimukseen kuuluu sekä palvelujen käyttöoikeussopimuksen että tavarahankintasopimusten osatekijöitä, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen tai tavaroiden ennakoitavat arvot ovat korkeammat.

21 artikla

Sekamuotoiset hankintasopimukset, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan käyttöoikeussopimuksen osatekijöitä ja SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan kuuluvia hankintoja tai muita osatekijöitä, sovelletaan tätä artiklaa.

Jos sopimuksilla on määrä kattaa useita toimintoja, joista yhteen sovelletaan joko tämän direktiivin liitettä II tai direktiiviä 2014/25/EU ja toiseen sovelletaan SEUT 346 artiklaa tai direktiiviä 2009/81/EY, sovellettavat säännökset vahvistetaan tilanteen mukaan joko tämän direktiivin 23 artiklan tai direktiivin 2014/25/EU 26 artiklan mukaisesti.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen.

Jos hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, sovellettavan oikeudellisen järjestelyn määrittelemiseksi käytetään seuraavia perusteita:

- a) jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan tai sopimuksen eri osat kuuluvat joko SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet;
- b) jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sopimus voidaan tehdä direktiivin mukaisesti tai direktiivin 2009/81/EY mukaisesti edellyttäen, että yhden sopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet.

Yhden sopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä ei saa kuitenkaan tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimus voidaan näin jättää joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle.

3. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, jos se sisältää osatekijöitä, joihin sovelletaan SEUT 346 artiklaa. Muussa tapauksessa hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi päättää tehdä sopimuksen tämän direktiivin taikka tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY mukaisesti.

22 artikla

Hankintasopimukset, jotka kuuluvat sekä liitteessä II tarkoitettun toiminnan että muun toiminnan soveltamisalaan

1. Poiketen siitä, mitä 20 artiklassa säädetään, hankintayksiköt voivat sellaisten sopimusten osalta, joilla on tarkoitus kattaa useita toimintoja, päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erillisen sopimuksen, päätös siitä, mitä sääntöjä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä sopimuksista, tehdään kyseisen erillisen toiminnan ominaisuuksien perusteella.

Sen estämättä, mitä 20 artiklassa säädetään, siinä tapauksessa, että hankintayksiköt päättävät tehdä yhden sopimuksen, sovelletaan tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa. Jos jokin toiminta kuuluu kuitenkin SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 23 artiklaa.

Valittaessa yhden hankintasopimuksen tekemisen tai usean erillisen hankintasopimuksen tekemisen välillä ei saa kuitenkaan pyrkiä siihen, että sopimus tai sopimukset jätetään tämän direktiivin tai, soveltuvin osin, direktiivien 2014/24/EU tai 2014/25/EU soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Useita toimintoja koskevaan hankintasopimukseen sovelletaan sitä toimintoa säänteleviä sääntöjä, jonka toteuttamiseksi se ensisijaisesti tehdään.

3. Jos on objektiivisesti mahdotonta määrittellä, mitä toimintaa varten sopimus ensisijaisesti tehdään, sovellettavat säännöt määritellään seuraavasti:

- a) käyttöoikeussopimus tehdään hankintaviranomaisten tekemisiin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavien tämän direktiivin säännösten mukaisesti, jos johonkin toimintaan, jota varten käyttöoikeussopimus tehdään, sovelletaan hankintaviranomaisten tekemisiin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavia tämän direktiivin säännöksiä ja johonkin muuhun toimintaan sovelletaan hankintayksiköiden tekemisiin käyttöoikeussopimuksiin sovellettavia tämän direktiivin säännöksiä;
- b) hankintasopimus on tehtävä direktiivin 2014/24/EU mukaisesti, jos jokin toiminnoista, joita varten hankintasopimus tehdään, kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan ja toinen direktiivin 2014/24/EU soveltamisalaan;
- c) hankintasopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti, jos jokin toiminnoista, joita varten hankintasopimus tehdään, kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan, eikä toinen toiminta kuulu tämän direktiivin, direktiivin 2014/24/EU eikä direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan.

23 artikla

Käyttöoikeussopimukset, jotka kattavat sekä liitteessä II tarkoitettuja toimintoja että toimintoja, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Hankintayksiköt voivat sellaisten sopimusten osalta, joilla on tarkoitus kattaa useita toimintoja, päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Sen estämättä, mitä 21 artiklassa säädetään, siinä tapauksessa, että hankintayksiköt päättävät tehdä yhden sopimuksen, sovelletaan tämän artiklan 2 kohtaa.

Valittaessa yhden hankintasopimuksen tekemisen ja usean erillisen hankintasopimuksen tekemisen välillä ei saa kuitenkaan pyrkiä siihen, että sopimus tai sopimukset jätetään joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Jos sopimuksilla on tarkoitus kattaa jokin tämän direktiivin soveltamisalaan koskeva toiminta ja jokin toinen toiminta, joka

- a) kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan; tai
- b) kuuluu direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan,

hankintayksikkö voi:

- i) tehdä sopimuksen soveltamatta tätä direktiiviä a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai
- ii) tehdä sopimuksen joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY mukaisesti b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Tämän kohdan ensimmäinen alakohta ei vaikuta direktiivissä 2009/81/EY säädettyjen kynnysarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Edellä b alakohdassa tarkoitettut sopimukset, joihin sisältyy myös SEUT 346 artiklan soveltamisalaan kuuluvia hankintoja tai muita osatekijöitä, voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä.

Tämän kohdan soveltaminen edellyttää kuitenkin sitä, että yhden sopimuksen tekeminen on objektiivisista syistä perusteltua ja päätöstä yhden sopimuksen tekemisestä ei tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta tämän direktiivin säännöksiä.

IV jakso

Eriytilanteet

24 artikla

Varatut käyttöoikeussopimukset

Jäsenvaltiot voivat varata oikeuden osallistua käyttöoikeussopimusten tekemiseen suojatyökeskuksille ja talouden toimijoille, joiden päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään, tai rajata sopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi, jos vähintään 30 prosenttia kyseisten työkeskusten, talouden toimijoiden tai ohjelmien työntekijöistä on vammaisia henkilöitä tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä. Käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa tai, jos kyse on 19 artiklassa määritellyistä palvelujen käyttöoikeussopimuksista, ennakoilmoituksessa on oltava maininta tästä artiklasta.

25 artikla

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Tätä direktiiviä sovelletaan vain niitä tutkimus- ja kehittämispalveluja koskeviin käyttöoikeussopimuksiin, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 73000000-2-73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, edellyttäen että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) saatavat hyödyt koituvat yksinomaan hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle käytettäväksi tämän toiminnassa; ja
- b) hankintaviranomainen tai hankintayksikkö korvaa suoritettun palvelun kokonaan.

II LUKU

Periaatteet

26 artikla

Talouden toimijat

1. Talouden toimijoita, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota asianomaista palvelua, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, niiden on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Oikeushenkilöt voidaan velvoittaa ilmoittamaan tarjouksissaan tai hakemuksissaan hankintasopimuksen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatilliset pätevyudet.

2. Talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien yritysten väliaikaiset yhteenliittymät, voivat osallistua käyttöoikeussopimuksen tekemiseen. Hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt eivät voi edellyttää niiltä tiettyä oikeudellista muotoa tarjouksen tai osallistumishakemuksen tekemiseksi.

Tarvittaessa hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat selvittää käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa, kuinka talouden toimijoiden on täytettävä 38 artiklassa tarkoitetut vaatimukset taloudellisesta ja rahoitussellisesta tilanteesta taikka teknisestä ja ammatillisesta pätevyydestä, edellyttäen että tämä on objektiivisesti perusteltua ja oikeasuhteista. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa vakiomuodon sille, miten talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä nämä vaatimukset. Tällaisten talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamien käyttöoikeussopimusten toteuttamisen ehtojen, jotka poikkeavat yksittäisiin osal-

listujiin sovellettavista ehdoista, on niin ikään oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

3. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat edellyttää talouden toimijoiden ryhmittymiltä tiettyä oikeudellista muotoa hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, jos hankintasopimuksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää tätä muutosta.

27 artikla

Nimikkeistöt

1. Jos käyttöoikeussopimusten tekemisen yhteydessä viitataan nimikkeistöihin, viittaukset on tehtävä käyttämällä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2195/2002 ⁽¹⁾ vahvistettua yhteistä hankintanimikkeistöä (CPV).

2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 48 artiklan mukaisesti tässä direktiivissä tarkoitettujen CPV-koodien muuttamiseksi, kun CPV-nimikkeistön muutokset on otettava tässä direktiivissä huomioon ja niillä ei muuteta tämän direktiivin soveltamisalaa.

28 artikla

Luottamuksellisuus

1. Jollei tämän direktiivin säännöksistä tai hankintaviranomaiseen sovellettavasta kansallisesta laista, erityisesti tiedonsaantia koskevasta lainsäädännöstä, muuta johdu, hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei saa paljastaa talouden toimijoiden sille toimittamia tietoja, jotka nämä ovat määritelleet luottamuksellisiksi, mukaan lukien muttei yksinomaan tekniset tai liikesalaisuudet ja tarjouksiin liittyvät luottamukselliset näkökohdat, sanotun kuitenkin rajoittamatta velvollisuuksia, jotka liittyvät 32 artiklassa säädettyihin käyttöoikeussopimusta koskeviin jälki-ilmoituksiin ja 40 artiklassa säädettyyn ehdokkaille ja tarjoajille ilmoittamiseen.

Tämä artikla ei estä tehtyihin hankintasopimuksiin sisältyvien muiden kuin luottamuksellisten tietojen julkaisemista, sopimukseen mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset mukaan luettuina.

2. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi asettaa talouden toimijoille vaatimuksia, joiden tarkoituksena on suojata niiden tietojen luottamuksellisuutta, joita se antaa saataville koko käyttöoikeussopimuksen tekemisen kuluessa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

29 artikla

Viestintään sovellettavat säännöt

1. Jäsenvaltiot tai hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat valintansa mukaan käyttää kaikessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa yhtä tai useampaa seuraavista viestintämuodoista, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on 33 artiklan 2 kohdan ja 34 artiklan mukaan käytettävä sähköistä muotoa:

- a) sähköiset välineet;
- b) posti tai faksi;
- c) suullinen viestintä, mukaan lukien puhelut, viestinnässä, joka koskee muita kuin käyttöoikeussopimuksen tekemisen olennaisia osia, edellyttäen, että suullisen viestinnän sisältö dokumentoidaan riittävästi pysyvällä välineellä;
- d) toimittaminen henkilökohtaisesti vastaanottotodistusta vastaan.

Jäsenvaltiot voivat tehdä sähköisten viestintämuotojen käytön pakolliseksi käyttöoikeussopimuksia koskevassa viestinnässä ja mennä siten 33 artiklan 2 kohdassa ja 34 artiklassa vahvistettuja velvollisuuksia pitemmälle.

2. Valittujen viestintämuotojen on oltava yleisesti käytettävissä ja syrjimättömiä, eivätkä ne saa rajoittaa talouden toimijoiden mahdollisuutta osallistua käyttöoikeussopimuksen tekemiseen. Sähköisessä muodossa tapahtuvaan tietojen toimittamiseen käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologian tuotteiden kanssa.

Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on varmistettava kaikessa viestinnässä, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa, että tietojen eheys sekä hakemusten ja tarjousten luottamuksellisuus säilytetään. Ne saavat tarkastella osallistumishakemusten ja tarjousten sisältöä vasta niiden jättämiseksi asetetun määrärajan päätyttyä.

II OSASTO

KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUSTEN TEKEMISTÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT:**YLEISET PERIAATTEET JA MENETTELYTAKEET**

I LUKU

Yleiset periaatteet

30 artikla

Yleiset periaatteet

1. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on vapaa määrittämään menettelyn, jolla käyttöoikeussopimuksen saaja valitaan, edellyttäen että tämän direktiivin määräyksiä noudatetaan.

2. Käyttöoikeussopimuksen tekemisen suunnittelussa on noudatettava 3 artiklassa säädettyjä periaatteita. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei erityisesti käyttöoikeussopimuksen tekemisen aikana saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa jotkut ehdokkaat tai tarjoajat muita edullisempaan asemaan.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen, että taloudelliset toimijat noudattavat käyttöoikeussopimuksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin lainsäädännössä, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai liitteessä X luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 48 artiklan mukaisesti liitteessä X olevan luettelon muuttamiseksi silloin, kun se on tarpeen uusien, kaikkien jäsenvaltion ratifioimien kansainvälisten sopimusten lisäämiseksi tai kun siinä mainitut olemassa olevat kansainväliset sopimukset eivät ole enää kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimia tai kun niitä on muulla tavoin muutettu esimerkiksi soveltamisalansa, sisältönsä tai nimensä osalta.

31 artikla

Käyttöoikeussopimuksia koskevat ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden, jotka haluavat tehdä käyttöoikeussopimuksen, on julkaistava aikomuksestaan ilmoitus.

2. Käyttöoikeussopimuksia koskevissa ilmoituksissa on oltava liitteessä V tarkoitettut tiedot sekä tarvittaessa muut hankintaviranomaisten tai hankintayksikön tarpeelliseksi katsomat tiedot vakiolomakkeiden mukaisesti

3. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden, jotka haluvat tehdä liitteessä IV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen, on ilmoitettava aikomuksestaan tehdä käyttöoikeussopimus julkaisemalla ennakoilmoitus. Kyseisissä ilmoituksissa on oltava liitteen VI mukaiset tiedot.

4. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä ei saa vaatia julkaisemaan käyttöoikeussopimusta koskevaa hankintailmoitusta, kun rakennusurakat tai palvelut voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan tehtäväksi joistakin seuraavista syistä:

- a) käyttöoikeussopimuksen tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;
- b) teknisistä syistä johtuva kilpailun puuttuminen;
- c) yksinoikeuden olemassaolo;
- d) muiden kuin 5 artiklan 10 kohdassa määriteltyjen teollis- ja tekijänoikeuksien sekä yksinoikeuksien suojaaminen.

Ensimmäisen alakohdan b, c ja d alakohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan silloin, kun järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu käyttöoikeusehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

5. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, hankintaviranomaisia tai hankintayksiköitä ei saa vaatia julkaisemaan uutta käyttöoikeussopimusta koskevaa ilmoitusta, jos alkuperäisellä käyttöoikeussopimusmenettelyllä ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka ei ole saatu lainkaan soveltuvia tarjouksia tai soveltuvia osallistumishakemuksia, edellyttäen, että käyttöoikeussopimuksen alkuperäisiä ehtoja ei olennaisesti muuteta ja komissiolle toimitetaan sen pyynnöstä selostus asiasta.

Ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa tarjouta ei pidetä soveltuvana, jos se on käyttöoikeussopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti.

Ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa hakemusta ei pidetä soveltuvana,

- a) jos hakija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 38 artiklan 5–9 kohdan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomai-

sen tai hankintayksikön 38 artiklan 1 kohdan nojalla vahvistamia valintaperusteita;

- b) jos hakemuksiin sisältyy tarjouksia, jotka eivät ole soveltuvia toisessa alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

32 artikla

Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on lähetettävä käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyn tuloksia koskeva jälki-ilmoitus 33 artiklassa säädetyllä tavalla 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Liitteessä IV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevat ilmoitukset voidaan kuitenkin lähettää koottuina neljännesvuosittain. Siinä tapauksessa hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on lähetettävä ilmoitukset 48 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

2. Käyttöoikeussopimuksia koskevissa jälki-ilmoituksissa on oltava liitteessä VII esitetyt tiedot tai, jos kyse on liitteessä IV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevista käyttöoikeussopimuksista, liitteessä VIII esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 33 artiklan mukaisesti.

33 artikla

Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa

1. Käyttöoikeussopimuksia koskevissa ilmoituksissa ja jälki-ilmoituksissa sekä 43 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteissä V, VII ja VIII esitetyt tiedot vakiolomakkeiden muodossa, mukaan lukien oikaisuja koskevat vakiolomakkeet.

Komissio vahvistaa kyseiset vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 50 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset on laadittava, toimitettava sähköisessä muodossa Euroopan unionin julkaisutoimistolle ja julkaistava liitteen IX mukaisesti. Euroopan unionin julkaisutoimisto toimittaa hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta ja lähetettyjen tietojen julkaisemisesta, jossa mainitaan julkaisupäivämäärä ja joka on osoitus tapahtuneesta julkaisemisesta. Ilmoitukset on julkaistava viimeistään viisi päivää sen jälkeen, kun ne on lähetetty. Kustannuksista, joita ilmoitusten julkaisemisesta aiheutuu Euroopan unionin julkaisutoimistolle, vastaa unioni.

3. Käyttöoikeussopimuksia koskevat ilmoitukset on julkaistava kokonaisuudessaan hankintaviranomaisen tai hankintayksikön valitsemalla yhdellä tai useammalla unionin toimielinten virallisella kielellä. Kyseinen kielitoisinto tai kyseiset kielitoisinnot ovat ainoat todistusvoimaiset tekstit. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava tiivistelmä muilla unionin toimielinten virallisilla kielillä.

4. Käyttöoikeussopimuksia koskevia ilmoituksia ja jälki-ilmoituksia ei saa julkaista kansallisella tasolla, ennen kuin Euroopan unionin julkaisutoimisto on julkaissut ne, ellei niitä julkaista unionin tasolla 48 tunnin kuluttua siitä, kun Euroopan unionin julkaisutoimisto vahvistaa hankintaviranomaisen tai hankintayksikön vastaanottaneen 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen. Kansallisella tasolla julkaistavassa käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa ja jälki-ilmoituksessa ei saa olla muita tietoja kuin tiedot, jotka ovat Euroopan unionin julkaisutoimistolle lähetetyssä ilmoituksessa, mutta siinä on mainittava päivä, jona ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle.

34 artikla

Käyttöoikeussopimukseen liittyvien asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa

1. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on asetettava käyttöoikeussopimukseen liittyvät asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville sähköisessä muodossa siitä päivästä, jona käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus on julkaistu tai, jos ilmoitukseen ei sisälly tarjouspyyntöä, päivästä, jona tarjouspyyntö on lähetetty. Käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa tai pyynnöissä on mainittava internetiosoite, jossa käyttöoikeussopimukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla.

2. Jos asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa, jotka johtuvat poikkeuksellisista turvallisuus- tai teknisistä syistä tai siitä, että kaupalliset tiedot ovat luonteeltaan erityisen arkaluonteisia ja edellyttävät hyvin korkeata suojelun tasoa, joihinkin käyttöoikeussopimuksia koskeviin asiakirjoihin ei voi tutustua ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla olevassa sähköisessä muodossa, hankintaviranomaisen tai hankintayksiköiden on mainittava ilmoituksessa tai tarjouspyynnössä, että kyseiset asiakirjat toimitetaan muussa kuin sähköisessä muodossa ja että tarjousten jättämisen määräaika pidennetään.

3. Jos eritelmiä ja niitä täydentäviä asiakirjoja koskevia lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisen ja hankintayksiköiden tai toimivaltaisten yksiköiden on toimitettava ne kaikille hakijoille tai käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyyn osallistuville tarjoajille viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä.

35 artikla

Korruption torjunta ja eturistiriitojen välttäminen

Jäsenvaltioiden on vaadittava, että hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet petosten, suosinnan ja korruption torjumiseksi ja käyttöoikeussopimusten tekomenettelyssä esiintyvien eturistiriitojen tosiasialliseksi estämiseksi, havaitsemiseksi ja poistamiseksi, jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja varmistetaan sopimuksen tekomenettelyn avoimuus ja kaikkien ehdokkaiden ja tarjoajien yhdenvertainen kohtelu.

Eturistiriidoilla tarkoitetaan vähintään tilanteita, joissa hankintaviranomaisen tai hankintayksikön palveluksessa olevilla henkilöillä, jotka osallistuvat käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyyn toteuttamiseen tai jotka voivat vaikuttaa menettelyn tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, jonka voitaisiin nähdä vahingoittavan heidän puolueettomuuttaan ja riippumattomuuttaan menettelyssä.

Eturistiriitoja koskevat toimenpiteet eivät saa ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä mahdollisen eturistiriidan välttämiseksi tai havaitun eturistiriidan poistamiseksi.

II LUKU

Menettelytakeet

36 artikla

Tekniset ja toiminnalliset vaatimukset

1. Teknisillä ja toiminnallisilla vaatimuksilla määritellään käyttöoikeussopimuksen kohteena olevilta rakennusurakoilta tai palveluilta edellytettävät ominaisuudet. Ne on esitettävä käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa.

Näissä ominaisuuksissa voidaan viitata myös tiettyyn pyydettyjen rakennusurakoiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai tiettyyn prosessiin niiden suorittamisessa edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sopimuksen arvoon ja tavoitteisiin nähden. Ominaisuuksiin voi kuulua esimerkiksi laatutaso, ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, turvallisuus tai mitat, termistö, tunnuksat, testaus ja testausmenetelmät, merkinnät ja etiketointi tai käyttöohjeet.

2. Teknisissä ja toiminnallisissa vaatimuksissa ei saa viitata tiettyyn valmistajaan tai tiettyä alkuperää oleviin tuotteisiin tai tiettyyn menetelmään, joka on ominainen tietyn talouden toimijan tuotteille tai palveluille, eikä tavaramerkkeihin, patentteihin, tyyppeihin tai tiettyyn tuotantoon siten, että maininta suosisi tai sulkisi menettelystä pois tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä

tuotteita, paitsi jos tämä on perusteltua hankinnan kohteen vuoksi. Maininta tai viittaus on poikkeuksellisesti sallittu, jos sopimuksen kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja täysin selvästi kuvata. Tällaiseen viittaukseen on liitettävä ilmaus "tai vastaava".

3. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjotut rakennusurakat ja palvelut eivät ole niiden teknisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaisia, joihin se on viitannut, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan millä tahansa asianmukaisella tavalla, että sen ehdottamat ratkaisut täyttivät tekniset ja toiminnalliset vaatimukset vastaavalla tavalla.

37 artikla

Menettelytakeet

1. Käyttöoikeussopimukset on tehtävä perustein, jotka hankintaviranomainen tai hankintayksikkö vahvistaa 41 artiklan mukaisesti, edellyttäen, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) tarjous on hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tarvittaessa asettamien vähimmäisvaatimusten mukainen;
- b) tarjoaja täyttää 38 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut osallistumisedellytykset; ja
- c) tarjoaja ei ole suljettu pois sopimuskentekomenettelystä 38 artiklan 4–7 kohdan nojalla, ja jollei 38 artiklan 9 kohdasta muuta johdu.

Edellä a alakohdassa tarkoitettuihin vähimmäisvaatimukseen on sisällytettävä edellytyksiä ja ominaisuuksia (erityisesti teknisiä, fyysisiä, toiminnallisia ja oikeudellisia), jotka kaikkien tarjousten olisi täytettävä tai jotka niillä olisi oltava.

2. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on toimitettava

- a) käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa kuvaus käyttöoikeussopimuksesta ja osallistumisedellytyksistä;
- b) käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa, tarjouspyynnössä tai käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa kuvaus sopimuksen tekoperusteista ja tarvittaessa edellytettävät vähimmäisvaatimukset.

3. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi rajoittaa ehdokkaiden tai tarjoajien määrän sopivalle tasolle edellyttäen, että tämä tapahtuu avoimesti ja objektiivisin perustein. Ehdokkaiden tai tarjoajien määrän on oltava riittävä, jotta se takaa todellisen kilpailun.

4. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on toimitettava kuvaus menettelyn järjestelyistä ja viitteellinen toteutusaikeita kaikille osallistujille. Mahdollisista muutoksista on ilmoitettava kaikille osallistujille ja, jos ne koskevat käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa olevia osatekijöitä, ne on julkaistava kaikille talouden toimijoille.

5. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö kirjaa menettelyn vaiheet sopivaksi katsomallaan tavalla, jollei 28 artiklan 1 kohdasta muuta johdu.

6. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi käydä neuvotteluja ehdokkaiden ja tarjoajien kanssa. Käyttöoikeussopimuksen kohdetta, sopimuksen tekoperusteita ja vähimmäisvaatimuksia ei saa muuttaa neuvottelujen kuluessa.

38 artikla

Ehdokkaiden valinta ja laadullinen arviointi

1. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on tarkistettava ehdokkaiden tai tarjoajien ammatilliseen ja tekniseen pätevyyteen sekä rahoitukseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvät osallistumisedellytykset omien lausuntojen ja näyttönä esitettävien viitetietojen pohjalta käyttöoikeussopimusta koskevassa ilmoituksessa edellytettävien vaatimusten mukaisesti, joiden on oltava syrjimättömiä ja oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Osallistumisvaatimusten on liityttävä tarpeeseen varmistaa käyttöoikeussopimuksen saajan kyky toteuttaa sopimus ja oltava oikeassa suhteessa siihen ottamalla huomioon hankinnan kohde ja tarve varmistaa todellinen kilpailu.

2. Täyttääkseen 1 kohdassa tarkoitetut osallistumisedellytykset talouden toimija voi tiettyä käyttöoikeussopimusta varten tarvittaessa käyttää muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta sen ja näiden yksiköiden välisten yhteyksien oikeudellisesta luonteesta. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle, että sillä on käyttöoikeussopimuksen koko voimassaoloajan käytettävissään tarvittavat voimavarat, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus. Rahoitukseen tilanteen osalta hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa sopimuksen toteuttamisesta.

3. Edellä 26 artiklassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

4. Hankintaviranomaisten tai 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintayksiköiden on suljettava talouden toimija pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä, jos ne ovat näyttäneet toteen, että kyseiselle talouden toimijalle on annettu lainvoimainen tuomio jostakin seuraavasta syystä:

- a) osallistuminen neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS⁽¹⁾ 2 artiklassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- b) korruptio, sellaisena kuin se on määritelty sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, koskevan yleissopimuksen⁽²⁾ 3 artiklassa ja neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS⁽³⁾ 2 artiklan 1 kohdassa, sekä hankintaviranomaisen tai hankintayksikön taikka talouden toimijan kansallisessa oikeudessa määritelty korruptio;
- c) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen⁽⁴⁾ 1 artiklassa tarkoitettut petokset;
- d) neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS⁽⁵⁾ 1 artiklassa määritellyt terroristirikokset tai 3 artiklassa määritellyt terroritoimintaan liittyvät rikokset taikka mainitun puitepäätöksen 4 artiklassa tarkoitettu yllyttäminen, avunanto tai yritys;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY⁽⁶⁾ 1 artiklassa määritelty rahanpesu tai terrorismin rahoitus;

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁽²⁾ EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/60/EY, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen (EUVL L 309, 25.11.2005, s. 15).

f) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU⁽⁷⁾ 2 artiklassa määritelty lapsityövoiman käyttö ja muun muotoinen ihmiskauppa.

Talouden toimijan poissulkemiselvöitettä sovelletaan myös, jos lainvoimaisen tuomion saanut henkilö on kyseisen talouden toimijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jos hänellä on edustus-, päätös- tai valvontavaltaa talouden toimijassa.

Muut kuin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintayksiköt voivat sulkea talouden toimijan pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä, jos ne ovat tietoisia siitä, että kyseiselle talouden toimijalle on annettu lainvoimainen tuomio jostakin tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellusta syystä.

5. Hankintaviranomaisten ja 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintayksiköiden on suljettava talouden toimija pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä, jos ne ovat tietoisia siitä, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja, ja jos tämä on todettu tuomioistuimen tai hallinnollisessa päätöksessä, joka on lainvoimainen ja sitova talouden toimijan sijoittautumismaan tai hankintaviranomaisen tai hankintayksikön jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

Lisäksi hankintaviranomaiset ja 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintayksiköt voivat sulkea talouden toimijan pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos ne voivat asianmukaisin keinoin osoittaa, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja.

Tätä kohtaa ei enää sovelleta, kun talouden toimija on täyttänyt velvollisuutensa maksamalla asiaankuuluvat verot tai sosiaaliturvamaksut taikka sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, tapauksen mukaan kaikki kertyneet korot ja sakot mukaan lukien.

6. Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksesta 4 ja 5 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen yleistä etua koskevista pakottavista syistä, kuten kansanterveyden tai ympäristösuojelun vuoksi.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksesta 5 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen, jos poissulkeminen olisi selvästi kohtuuton, erityisesti jos maksamatta on vain vähäisiä määriä veroja tai sosiaaliturvamaksuja tai jos talouden toimijalle ilmoitettiin verojen tai sosiaaliturvamaksujen laiminlyönnin vuoksi maksamatta oleva täsmällinen määrä sellaisena ajankohdana, ettei tällä ollut mahdollisuutta toteuttaa 5 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyjä toimenpiteitä ennen osallistumis-hakemusten jättämiselle asetetun määräajan päättymistä.

7. Hankintaviranomaiset tai hankintayksiköt voivat sulkea talouden toimijan pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos jokin seuraavista ehtoista täyttyy:

- a) se voi asianmukaisin keinoin osoittaa, että 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita on rikottu;
- b) talouden toimija on tehnyt konkurssin tai sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuin, se on sopinut järjestelystä velkojien kanssa, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen; hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi kuitenkin päättää olla sulkematta jossakin edellä tarkoitetuista tilanteista olevaa talouden toimijaa pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltio olla vaatimatta sen poissulkemista, jos se on todennut, että asianomainen talouden toimija pystyy toteuttamaan käyttöoikeussopimuksen ottaen huomioon sovellettavat kansalliset säännöt ja toimenpiteet, jotka koskevat liiketoiminnan jatkamista näissä tilanteissa;
- c) hankintaviranomainen voi asianmukaisin keinoin osoittaa, että talouden toimija on syyllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen, joka kyseenalaistaa sen rehellisyyden;
- d) edellä 35 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua eturistiriitaa ei voida tehokkaasti poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;
- e) hankintaviranomaisella on riittävästi uskottavaa näyttöä siitä, että talouden toimija on tehnyt muiden talouden toimijoiden kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua;
- f) talouden toimijan toiminnassa on esiintynyt merkittäviä tai toistuvia puutteita hankintaviranomaisen tai tässä direktiivissä taikka direktiivissä 2014/25/EU määritellyn hankintayksikön kanssa tehdyn aikaisemman käyttöoikeussopimuk-

sen tai sopimuksen mukaisen jonkin olennaisen vaatimuksen toteuttamisessa ja ne ovat johtaneet kyseisen aikaisemman sopimuksen enneaikaiseen irtisanomiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin rangaistuksiin;

- g) talouden toimija on vakavalla tavalla syyllistynyt väärien tietojen antamiseen toimittaessaan vaaditut tiedot sen tarkistamiseksi, että poissulkemisperusteita ei ole tai että valinta-perusteet täyttyvät, se on salannut tällaisia tietoja tai jättänyt toimittamatta tällaisia tietoja täydentävät asiakirjat;
- h) talouden toimija on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintaviranomaisen tai hankintayksikön päätöksenteomenettelyyn, saamaan luottamuksellisia tietoja, joiden avulla se voi saada perusteettomia etuja käyttöoikeussopimuksen tekomenettelystä, tai tarkoituksellisesti antamaan harhaanjohtavia tietoja, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti poissulkemista, valintaa ja sopimuksen tekoa koskeviin päätöksiin;
- i) talouden toimija on todettu direktiivissä 2009/81/EY tarkoitettulla puolustus- ja turvallisuusalalla tehtyjen käyttöoikeussopimusten osalta minkä tahansa näytön perusteella, suojatut tietolähteet mukaan lukien, luotettavuudeltaan riittämättömäksi siinä määrin, että jäsenvaltion turvallisuudelle aiheutuva riski ei voida sulkea pois.

8. Edellä 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on missä tahansa menettelyn vaiheessa suljettava siitä pois talouden toimija, jos käy ilmi, että kyseinen toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin tämän artiklan 4 kohdassa ja tämän artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat missä tahansa menettelyn vaiheessa sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos käy ilmi, että kyseinen toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 5 kohdan toisessa alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

9. Talouden toimija, joka on jossakin 4 ja 7 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, voi esittää näyttöä, jonka perusteella talouden toimijan toteuttamat toimenpiteet ovat riittäviä osoittamaan sen luotettavuuden siitä huolimatta, että asianmukainen poissulkemisperuste on olemassa. Jos näyttö katsotaan riittäväksi, asianomaista talouden toimijaa ei saa sulkea pois hankintamenettelystä.

Tätä varten talouden toimijan on esitettävä näyttö siitä, että se on maksanut tai sitoutunut maksamaan korvauksen kaikista vahingoista, joita rangaistavasta teosta tai virheestä on aiheutunut, selvittänyt tosiasiat ja olosuhteet kattavasti toimimalla aktiivisesti yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa ja toteuttanut konkreettiset tekniset sekä organisaatioon ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet, joilla voidaan tarkoituksenmukaisesti estää uudet rangaistavat teot tai virheet. Talouden toimijoiden toteuttamat toimenpiteet on arvioitava ottaen huomioon rangaistavan teon tai rikkomuksen vakavuus ja niihin liittyvät erityiset olosuhteet. Jos toimenpiteitä pidetään riittämättöminä, talouden toimija on saatava kyseisen päätöksen perustelut.

Talouden toimijalla, joka on lainvoimaisella tuomiolla suljettu pois hankintamenettelyistä tai käyttöoikeussopimuksen tekemennettelyistä, ei saa olla oikeutta käyttää tämän kohdan mukaista mahdollisuutta kyseisestä tuomiosta johtuvan poissulkemisen keston aikana jäsenvaltioissa, joissa tuomio on lainvoimainen.

10. Jäsenvaltioiden on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset, joiden mukaan tätä artiklaa sovelletaan. Niiden on erityisesti määriteltävä poissulkemisen enimmäiskesto siinä tapauksessa, että talouden toimija ei toteuta 9 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä luotettavuutensa osoittamiseksi. Jos poissulkemisen kesto ei ole vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, se ei saa olla pidempi kuin viisi vuotta lainvoimaisen tuomion antamisesta 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja kolme vuotta asiaankuuluvasta tapahtumasta 7 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

39 artikla

Käyttöoikeussopimusta koskevien hakemusten ja tarjousten vastaanottamisen määräajat

1. Vahvistaessaan osallistumishakemuksia tai tarjousten vastaanottamista koskevat määräajat hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden on otettava erityisesti huomioon käyttöoikeussopimuksen monitahoisuus ja tarjousten tai hakemusten laatimiseen tarvittava aika, tämän kuitenkin rajoittamatta tässä artiklassa vahvistettujen vähimmäismääräaikaisten noudattamista.

2. Jos hakemusten tai tarjousten tekeminen edellyttää toteutuspaikkaan tutustumista tai käyttöoikeussopimukseen liittyviä hankinta-asiakirjoja tukevien asiakirjojen tarkastelua paikalla, käyttöoikeussopimusta koskevien hakemusten tai tarjousten vastaanottamiselle asetetut määräajat on vahvistettava niin, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki hakemusten tai tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot, ja niiden on joka tapauksessa oltava 3 ja 4 kohdassa vahvistettuja vähimmäismääräaikoja pidemmät.

3. Vähimmäismääräaika käyttöoikeussopimusta koskevien hakemusten vastaanottamiselle on oltava 30 päivää alkaen käyttöoikeussopimusta koskevan ilmoituksen lähettämispäivästä riippumatta siitä, kuuluuko niihin tarjouksia.

4. Jos menettely tapahtuu vaiheittain, määräajan alkuperäisten tarjousten vastaanottamiselle on oltava vähintään 22 päivää alkaen tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

5. Tarjousten vastaanottamista koskevaa määräaika voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintaviranomainen tai hankintayksikkö hyväksyy tarjousten toimittamisen sähköisessä muodossa 29 artiklan mukaisesti.

40 artikla

Tiedottaminen ehdokkaille ja tarjoajille

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on ilmoitettava kullekin ehdokkaalle ja tarjoajalle mahdollisimman pian käyttöoikeussopimuksen tekemistä koskevat päätökset, mukaan lukien valitun tarjoajan nimi, seikat, joiden perusteella asianomaisen osallistumishakemus tai tarjous on hylätty, sekä tarvittaessa seikat, joiden perusteella se on päättänyt olla tekemättä sopimusta, josta on julkaistu käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus, tai aloitettava menettely uudelleen.

Lisäksi hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on asianomaisen osapuolen pyynnöstä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut.

2. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi päättää, että tiettyjä sopimusta koskevia tietoja ei anneta 1 kohdan mukaisesti, jos niiden paljastaminen olisi esteenä lainsäädännön soveltamiselle tai muuten yleisen edun vastaista taikka vaarantaisi julkisten tai yksityisten talouden toimijoiden oikeudet kaupalliset edut tai voisi haitata niiden välistä rehellistä kilpailua.

41 artikla

Käyttöoikeussopimuksen tekoperusteet

1. Käyttöoikeussopimukset on tehtävä puolueettomien perusteiden, joissa noudatetaan 3 artiklan mukaisia periaatteita ja varmistetaan, että tarjoukset arvioidaan todellisen kilpailun olosuhteissa, joissa hankintaviranomaisen tai hankintayksikön saama taloudellinen kokonaishyöty on yksilöitävissä.

2. Näiden tekoperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen, eivätkä ne saa antaa hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle rajatonta valinnanvapautta. Niihin voi sisältyä muun muassa ympäristöön tai innovointiin liittyviä taikka sosiaalisia perusteita.

Näihin perusteisiin on liityttävä vaatimuksia, jotka mahdollistavat tarjoajan esittämien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen.

Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on tarkistettava, täytävätkö tarjoukset tosiasiallisesti sopimuksen tekoperusteet.

3. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on lueteltava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi saatuaan tarjouksen, jossa ehdotetaan sellaista poikkeuksellisen tasokkaan toiminnallisen suorituskyvyn omaavaa innovatiivista ratkaisua, jota huolellinen hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei olisi voinut ennakoita, poikkeuksellisesti muuttaa sopimuskentekoperusteiden tärkeysjärjestystä ottaakseen huomioon tämän innovatiivisen ratkaisun. Siinä tapauksessa hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on ilmoitettava kaikille tarjoajille tärkeysjärjestyksen muuttumisesta ja lähetettävä uusi tarjouspyyntö noudattaen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja vähimmäismääraikoja. Jos sopimuskentekoperusteet on julkaistu käyttöoikeussopimusta koskevan ilmoituksen julkaisemishetkellä, hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on julkaistava uusi ilmoitus noudattaen 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vähimmäismääraikoja.

Tärkeysjärjestyksen muuttaminen ei saa johtaa syrjintään.

III OSASTO

KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUSTEN TOTEUTTAMISSÄÄNNÖT

42 artikla

Alihankinta

1. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on velvollisuksiensa ja tehtäviensä mukaisesti varmistettava asianmukaisin toimin, että alihankkijat noudattavat 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

2. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi pyytää tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen pyytämään käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa, että tarjoaja tai hakija ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan sopimuksesta tämä saattaa antaa alihankintana kolmansille osapuolille, sekä ehdotetut alihankkijat. Tämä kohta ei rajoita pääasiallisen käyttöoikeuden saajan vastuuta.

3. Käyttöoikeusurakoiden ja sellaisten palvelujen osalta, jotka suoritetaan hankintaviranomaisen tai hankintayksikön välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa, hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on käyttöoikeussopimuksen tekemisen jälkeen ja viimeistään sopimuksen toteuttaminen alkaessa vaadittava käyttöoikeussopimuksen saajaa ilmoittamaan hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle tällaisiin urakoihin tai palveluihin osallistuvien alihankkijoidensa nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa. Hankinta-

viranomaisen tai hankintayksikön on vaadittava käyttöoikeussopimuksen saajaa ilmoittamaan kaikki muutokset näihin tietoihin sopimuksen voimassaoloaikana sekä vaadittu tiedot mahdollisten uusien alihankkijoiden osalta, joita se ottaa myöhemmin mukaan tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat asettaa suoraan käyttöoikeussopimuksen saajalle velvoitteen toimittaa vaaditut tiedot.

Ensimmäistä ja toista alakohtaa ei sovelleta tavarantoimittajiin.

Hankintaviranomaiset voivat laajentaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä laajentamaan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä velvoitteita esimerkiksi

a) muihin palvelujen käyttöoikeussopimuksiin kuin niihin, jotka kattavat hankintaviranomaisen tai hankintayksikön välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa suoritettavat palvelut, taikka käyttöoikeusurakoihin tai palvelujen käyttöoikeussopimuksiin osallistuviin tavarantoimittajiin;

b) käyttöoikeuden saajan alihankkijoiden alihankkijoihin tai tätäkin pidemmälle alihankintaketjussa.

4. Edellä 30 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden rikkomisen välttämiseksi voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

a) jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja käyttöoikeussopimuksen saajan yhteisvastuusta, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että asiaan kuuluvia sääntöjä noudatetaan 30 artiklan 3 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen;

b) hankintaviranomaiset ja hankintayksiköt voivat tarkistaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä tarkistamaan, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi 38 artiklan 4–10 kohdan nojalla. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen tai hankintayksikön on vaadittava talouden toimijaa korvaamaan alihankkija, jonka osalta tarkistuksessa on todettu pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen tai hankintayksikkö voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

5. Jäsenvaltiot voivat säätää tiukempia vastuavelvoitteita kansallisessa lainsäädännössä.

6. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet säätää 1 ja 3 kohdan mukaisista toimenpiteistä, on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Näin menetellessään jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden sovellettavuutta, esimerkiksi tietyn tyyppisten hankintasopimusten, hankintaviranomaisten, hankintayksiköiden tai talouden toimijoiden tiettyjen ryhmien tai tiettyjen määrien suhteen.

43 artikla

Sopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

1. Käyttöoikeussopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta sopimuskentekomenettelyä jossakin seuraavista tapauksista:

- a) jos alkuperäisissä käyttöoikeussopimusta koskevissa asiakirjoissa on muutosten rahallisesta arvosta riippumatta niitä koskevat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet, jotka voivat olla hinnantarkastuslausekkeita, tai vaihtoehdot. Kyseisissä lausekkeissa on ilmoitettava mahdollisten muutosten tai vaihtoehtojen soveltamisala ja luonne sekä olosuhteet, joissa lausekkeita voidaan käyttää. Ne eivät saa koskea muutoksia tai vaihtoehtoja, jotka muuttaisivat käyttöoikeussopimuksen yleistä luonnetta;
- b) jos alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen saajan on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen sopimukseen, ja jos sopimuksen saajan vaihtaminen
 - i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä käyttöoikeussopimusta; ja
 - ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle.

Muiden kuin liitteessä II tarkoitettujen toimintojen jatkamiseksi hankintaviranomaisen tekemien käyttöoikeussopimusten osalta arvon lisääminen ei saa ylittää 50:tä prosenttia alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen arvosta. Jos tehdään useita peräkkäisiä muutoksia, tätä rajoitusta sovelletaan kunkin muutoksen arvoon. Tällaisilla perättäisillä muutoksilla ei pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista;

c) jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- i) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintaviranomainen tai hankintayksikkö ei olisi voinut ennakoita;

ii) muutos ei vaikuta käyttöoikeussopimuksen yleiseen luonteeseen;

iii) muiden kuin liitteessä II tarkoitettujen toimintojen jatkamiseksi hankintaviranomaisen tekemien käyttöoikeussopimusten osalta arvon lisääminen on korkeintaan 50 prosenttia alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen arvosta. Jos tehdään useita peräkkäisiä muutoksia, tätä rajoitusta sovelletaan kunkin muutoksen arvoon. Tällaisilla perättäisillä muutoksilla ei pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista;

d) jos käyttöoikeussopimuksen saaja, jonka kanssa hankintaviranomainen tai hankintayksikkö oli alun perin tehnyt sopimuksen, korvataan uudella käyttöoikeussopimuksen saajalla seuraavista syistä:

i) a alakohdan mukainen yksiselitteinen tarkistuslauseke tai vaihtoehto;

ii) alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen saajan asema siirtyy yhtiön rakenneuudistusjärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle talouden toimijalle, joka täyttää alun perin vahvistetun laadulliset valintaperusteet edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita merkittäviä muutoksia sopimukseen eikä tällä pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista; tai

iii) hankintaviranomainen tai hankintayksikkö täyttää itse pääasiallisen käyttöoikeussopimuksen saajan velvoitteet alihankkijoitaan kohtaan, jos tästä mahdollisuudesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä;

e) jos muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia.

Hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden, jotka ovat muuttaneet käyttöoikeussopimusta tämän kohdan b ja c alakohdassa säädetyissä tapauksissa, on julkaistava asiaa koskeva ilmoitus *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Tällaisessa ilmoituksessa on oltava liitteessä XI esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 33 artiklan mukaisesti.

2. Lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täyttyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, käyttöoikeussopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi:

- i) edellä 8 artiklassa asetettu kynnyсарvo; ja

ii) 10 prosenttia alkuperäisen käyttöoikeussopimuksen arvosta.

Muutos ei kuitenkaan saa muuttaa käyttöoikeussopimuksen yleistä luonnetta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

3. Edellä 2 kohdassa ja 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen arvojen laskemista varten tarkistettu arvo on viitearvo, kun käyttöoikeussopimukseen sisältyy indeksilauseke. Jos käyttöoikeussopimukseen ei sisälly indeksilauseketta, tarkistettu arvo lasketaan ottamalla huomioon keskimääräinen inflaatio hankintaviranomaisen tai hankintayksikön jäsenvaltiossa.

4. Käyttöoikeussopimukseen sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuna merkittävänä muutoksena, jos sopimus on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Rajoittamatta 1 ja 2 a kohdan soveltamista, muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymiseen, tai jotka olisivat tuoneet menettelyyn lisää osallistujia;
 - b) käyttöoikeussopimuksesta tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuksen saajalle sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä käyttöoikeussopimuksessa ei ollut;
 - c) muutos laajentaa käyttöoikeussopimuksen soveltamisalaa huomattavasti;
 - d) jos käyttöoikeussopimuksen saaja, jonka kanssa hankintaviranomainen tai hankintayksikkö oli alun perin tehnyt sopimuksen, korvataan uudella sopimuksen saajalla muissa kuin 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.
5. Jos käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyyn tehdään sopimuksen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädettyjä muutoksia, vaaditaan tämän direktiivin mukaista uutta menettelyä.

44 artikla

Käyttöoikeussopimusten irtisanominen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaisilla ja hankintayksiköillä on sovellettavan kansallisen lainsäädännön

mukaisin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa käyttöoikeussopimus sen voimassaoloaikana, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) on tapahtunut käyttöoikeussopimuksen muutos, joka olisi 43 artiklan nojalla edellyttänyt uutta sopimuksetekomenettelyä;
- b) käyttöoikeussopimuksen saaja on käyttöoikeussopimusta tehtäessä ollut jossakin 38 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista tilanteista ja se olisi sen vuoksi pitänyt sulkea pois käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyä;
- c) Euroopan unionin tuomioistuin toteaa SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä, ettei jäsenvaltio ole täyttänyt sille perussopimusten mukaan kuuluvia velvoitteita sen vuoksi, että kyseiselle jäsenvaltiolle kuuluva hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on tehnyt kyseisen käyttöoikeussopimuksen noudattamatta perussopimusten ja tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan.

45 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Varmistaakseen asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon jäsenvaltioiden on varmistettava, että yksi tai useampi viranomainen tai rakenne suorittaa vähintään tässä artiklassa tarkoitettuja tehtäviä. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikki kyseisten tehtävien hoitamiseksi toimivaltaiset viranomaiset tai rakenteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöoikeussopimusten tekosääntöjen soveltamista valvotaan. Jos valvontaviranomaiset tai -rakenteet havaitsevat erityisiä rikkomuksia, kuten petos, korruptio, eturistiriidat ja muut vakavat sääntöjenvastaisuudet, tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet saattaa kyseiset rikkomukset tai ongelmat kansallisten tarkastusviranomaisten, tuomioistuinten tai muiden asianmukaisten viranomaisten tai rakenteiden, kuten oikeusasiamiehen, kansallisten parlamenttien tai niiden valiokuntien, käsiteltäviksi.
3. Tämän artiklan 2 kohdan mukaisten valvontatoimien tulokset annetaan julkisesti saataville asianmukaisten viestintävälineiden kautta.

Komissio voi korkeintaan joka kolmas vuosi pyytää jäsenvaltioita toimittamaan sille seurantaraportin, joka sisältää katsauksen käyttöoikeussopimuksen tekosääntöjen vääränlaisen soveltamisen yleisimmistä syistä, joita voivat olla muun muassa mahdolliset rakenteelliset tai toistuvat ongelmat sääntöjen soveltamisessa, mahdolliset petostapaukset ja muu lainvastainen menettely.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käyttöoikeussopimusten tekemistä koskevan unionin oikeuden tulkinnasta ja soveltamisesta on saatavilla tietoja ja neuvontaa veloituksetta, jotta hankintaviranomaisia ja hankintayksiköitä sekä talouden toimijoita voidaan avustaa unionin sääntöjen asianmukaisessa soveltamisessa.

IV OSASTO

MUUTOKSET DIREKTIIVEIHIN 89/665/ETY JA 92/13/ETY

46 artikla

Muutokset direktiiviin 89/665/ETY

Muutetaan direktiivi 89/665/ETY seuraavasti:

1) Korvataan 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/24/EU (*) tarkoitettuihin sopimuksiin, jos tällaisia sopimuksia ei ole rajattu mainitun direktiivin 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 ja 37 artiklan mukaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Tätä direktiiviä sovelletaan myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/23/EU (**) tarkoitettuihin hankintaviranomaisten tekemiin käyttöoikeussopimuksiin, jos kyseisenkaltaisia käyttöoikeussopimuksia ei ole rajattu mainitun direktiivin 10, 11, 12, 17 ja 25 artiklan mukaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Tässä direktiivissä tarkoitettuihin sopimuksiin kuuluvat hankintasopimukset, puitejärjestelyt, käyttöoikeusurakat, palvelujen käyttöoikeussopimukset ja dynaamiset hankintajärjestelmät.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluviin hankintasopimuksiin liittyviin hankintaviranomaisten päätöksiin voidaan hakea muutosta tehokkaasti ja varsinkin mahdollisimman nopeasti tämän direktiivin 2–2 f artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti sillä perusteella, että nämä päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa unionin oikeutta tai vastoin kansallisia säännöksiä, jotka on annettu kyseisen oikeuden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.”

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).”

2) Muutetaan 2 a artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) Korvataan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluvaa hankintapäätöksestä johtuvaa sopimusta ei saa tehdä, ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille faksilla tai sähköisessä muodossa, tai käytettäessä muita viestintätapoja vähintään 15 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille, tai ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on vastaanotettu.”

b) Korvataan neljännen alakohdan ensimmäinen luettelukohta seuraavasti:

— yhteenveto direktiivin 2014/24/EU 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 55 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, tai direktiivin 2014/23/EU 40 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 40 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, ja”.

3) Muutetaan 2 b artikla seuraavasti:

a) ensimmäisessä kohdassa:

i) korvataan a alakohta seuraavasti:

”a) jos direktiivi 2014/24/EU tai, tilanteen mukaan, direktiivi 2014/23/EU ei edellytä hankintailmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.”

ii) korvataan c alakohta seuraavasti:

”c) direktiivin 2014/24/EU 33 artiklassa tarkoitetuissa puitejärjestelyihin perustuvissa sopimuksissa ja mainitun direktiivin 34 artiklassa tarkoitetuissa dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvissa erityissopimuksissa.”

b) korvataan toisen kohdan ensimmäinen ja toinen luettelukohta seuraavasti:

— kyseessä on direktiivin 2014/24/EU 33 artiklan 4 kohdan c alakohdan tai 34 artiklan 6 kohdan vastainen virheellinen menettely, ja

- sopimuksen arvon arvioidaan vastaavan direktiivin 2014/24/EU 4 artiklassa säädettyjä kynnsarvoja tai ylittävän ne.”
- 4) Korvataan 2 c artiklassa sanat ”direktiivin 2004/18/EY” sanoilla ”direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU”.
- 5) Muutetaan 2 d artikla seuraavasti:
- a) 1 kohdassa:
- i) korvataan a alakohta seuraavasti:
- ”a) jos hankintaviranomainen on tehnyt hankintasopimuksen julkaisematta ennakolta hankintailmoitusta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikkei tämä ole sallittua direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU mukaisesti;”
- ii) korvataan b alakohdassa sanat ”direktiivin 2004/18/EY” sanoilla ”direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU”.
- b) Korvataan 4 kohdan ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:
- hankintaviranomainen katsoo, että hankintasopimuksen tekeminen ilman sitä koskevan hankintailmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* on sallittua direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU mukaisesti.”
- c) korvataan 5 kohdan ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:
- hankintaviranomainen katsoo, että sopimus voidaan tehdä direktiivin 2014/24/EU 33 artiklan 4 kohdan c alakohdan tai 34 artiklan 6 kohdan mukaisesti.”
6. Korvataan 2 f artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:
- a) ennen kuin vähintään 30 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona
- hankintaviranomainen on julkaissut käyttöoikeussopimusta koskevan jälki-ilmoituksen direktiivin

2014/24/EU 50 ja 51 artiklan tai direktiivin 2014/23/EU 31 ja 32 artiklan mukaisesti edellyttäen, että tässä ilmoituksessa on perustelut hankintaviranomaisen tekemälle päätökselle tehdä hankintasopimus ilman hankintailmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai

— hankintaviranomainen on ilmoittanut asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille hankintasopimuksen tekemisestä edellyttäen, että näissä tiedoissa on yhteenvedo direktiivin 2014/24/EU 55 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 55 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, tai direktiivin 2014/23/EU 40 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 40 artiklan 2 kohdasta muuta johdu. Tätä vaihtoehtoa sovelletaan myös tämän direktiivin 2 b artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa;”

7) Korvataan 3 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio voi aloittaa 2–5 kohdassa säädetyn menettelyn, jos se ennen hankintasopimuksen tekemistä katsoo, että direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluvassa sopimuksentekomenettelyssä on vakavasti rikottu julkisia hankintoja koskevaa unionin oikeutta.”

47 artikla

Muutokset direktiiviin 92/13/ETY

Muutetaan direktiivi 92/13/ETY seuraavasti:

1) Korvataan 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/25/EU (*) tarkoitettuihin sopimuksiin, jos kyseisenkaltaisia sopimuksia ei ole rajattu mainitun direktiivin 18–24 artiklan, 27–30 artiklan, 34 artiklan tai 55 artiklan mukaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Tässä direktiivissä tarkoitettuihin sopimuksiin kuuluvat tavarahankintasopimukset, rakennusurakoita sekä palveluhankintoja koskevat sopimukset, käyttöoikeusurakat, palvelujen käyttöoikeussopimukset, puitejärjestelyt ja dynaamiset hankintajärjestelmät.

Tätä direktiiviä sovelletaan myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/23/EU (***) tarkoitettuihin hankintaviranomaisten tekemiin käyttöoikeussopimuksiin, jos kyseisenkaltaisia käyttöoikeussopimuksia ei ole rajattu mainitun direktiivin 10, 12, 13, 14, 16, 17 ja 25 artiklan mukaisesti sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluviin hankintasopimuksiin liittyviin hankintayksiköiden päätöksiin voidaan hakea muutoista tehokkaasti ja varsinkin mahdollisimman nopeasti tämän direktiivin 2–2 f artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti, jos nämä päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa unionin tai vastoin kansallisia säännöksiä, jotka on annettu kyseisen unionin oikeuden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1)."

2) Muutetaan 2 a artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) Korvataan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

"Direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluvaa hankintapäätöksestä johtuvaa sopimusta ei saa tehdä, ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille faksilla tai sähköisessä muodossa, tai käytettäessä muita viestintätapoja, vähintään 15 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on lähetetty asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille, tai ennen kuin vähintään 10 kalenteripäivää on kulunut sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintasopimuksen tekopäätös on vastaanotettu."

b) Korvataan neljännen alakohdan ensimmäinen luettelma-kohta seuraavasti:

"— yhteenveto direktiivin 2014/25/EU 75 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 75 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, tai direktiivin 2014/23/EU 40 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 40 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, ja".

3) Muutetaan 2 b artikla seuraavasti:

a) ensimmäisessä kohdassa:

i) korvataan a alakohta seuraavasti:

"a) jos direktiivi 2014/25/EU tai, tilanteen mukaan, direktiivi 2014/23/EU ei edellytä hankintailmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;"

ii) korvataan c alakohta seuraavasti:

"c) direktiivin 2014/25/EU 52 artiklassa tarkoitetuissa dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvissa erityissopimuksissa."

b) korvataan toisen kohdan ensimmäinen ja toinen luettelma-kohta seuraavasti:

"— virheellinen menettely koskee direktiivin 2014/25/EU 52 artiklan 6 kohtaa, ja

— sopimuksen arvon arvioidaan vastaavan direktiivin 2014/25/EU 15 artiklassa säädettyjä kynnysarvoja tai ylittävän ne."

4) Korvataan 2 c artiklassa sanat "direktiivin 2004/17/EY" sanoilla "direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU".

5) Muutetaan 2 d artikla seuraavasti:

a) 1 kohdassa:

i) Korvataan a alakohta seuraavasti:

"a) jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen julkaisematta ennakolta hankintailmoitusta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikkei tämä ole sallittua direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU mukaisesti;"

ii) Korvataan b alakohdassa sanat "direktiivin 2004/17/EY" sanoilla "direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU".

b) Korvataan 4 kohdan ensimmäinen luettelma-kohta seuraavasti:

"— hankintayksikkö katsoo, että hankintasopimuksen tekeminen ilman sitä koskevan ilmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* on sallittua direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU mukaisesti;"

c) Korvataan 5 kohdan ensimmäinen luetelmakohta seuraavasti:

— ”hankintayksikkö katsoo, että sopimus voidaan tehdä direktiivin 2014/25/EU 52 artiklan 6 kohdan mukaisesti”;

6) Korvataan 2 f artiklan 1 kohdan a alakohhta seuraavasti:

a) ennen vähintään 30 kalenteripäivän pituisen määräajan kulumista sitä päivää seuraavasta päivästä, jona

— hankintayksikkö on julkaissut käyttöoikeussopimusta koskevan jälki-ilmoituksen direktiivin 2014/25/EU 70 artiklan ja 71 artiklan tai direktiivin 2014/23/EU 31 ja 32 artiklan mukaisesti edellyttäen, että tässä ilmoituksessa on perustelut hankintayksikön tekemälle päätökselle tehdä hankintasopimus ilman ilmoituksen julkaisemista ennakolta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai

— hankintayksikkö on ilmoittanut asianomaisille tarjoajille ja ehdokkaille hankintasopimuksen tekemisestä edellyttäen, että näissä tiedoissa on yhteenveto direktiivin 2014/25/EU 75 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 75 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, tai direktiivin 2014/23/EU 40 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista perusteista, jollei mainitun direktiivin 40 artiklan 2 kohdasta muuta johdu. Tätä vaihtoehtoa sovelletaan myös tämän direktiivin 2 b artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.”

7) Korvataan 8 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Komissio voi aloittaa 2–5 kohdassa säädetyn menettelyn, jos se ennen hankintasopimuksen tekemistä katsoo, että direktiivin 2014/25/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan kuuluvan hankintamenettelyn aikana tai direktiivin 2014/25/EU 26 artiklan 1 kohdan soveltamisen yhteydessä, jos on kyse hankintayksiköistä, joihin mainittua säännöstä sovelletaan, on vakavasti rikottu julkisia hankintoja koskevaa unionin oikeutta.”

V OSASTO

SIIRRETTY SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

48 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetty edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2014 määräämättömäksi ajaksi 7 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 4 kohdassa, 27 artiklan 2 kohdassa ja 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 7 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 4 kohdassa, 27 artiklan 2 kohdassa ja 30 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamis päätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhemmänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamis päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevien 7 artiklan 3 kohdan, 9 artiklan 4 kohdan, 27 artiklan 2 kohdan ja 30 artiklan 4 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

49 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan mukaisesti annetut delegoidut säädökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi 48 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

50 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY⁽¹⁾ perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoo-antava komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoo-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

2. Kun viitataan tähän artiklaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

51 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2016. Niiden on toimitettava viipymättä nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

52 artikla

Siirtymäsäännökset

Viittauksia direktiivin 2004/17/EY 1 artiklan 3 kohdan a ja b alakohtaan sekä direktiivin 2004/18/EY 1 artiklan 3 ja 4 kohtaan sekä III osastoon pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

53 artikla

Valvonta ja raportointi

Komissio arvioi 8 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten ja liiketoimikustannusten osalta ja laatii vaikutuksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019. Kynnysarvojen asianmukaisuutta tarkastellaan GPA-sopimuksen mukaisten neuvottelujen yhteydessä ottaen huomioon inflaation ja liiketoimikustannusten vaikutus. Komissio harkitsee mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa GPA-sopimuksen mukaisten kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella.

Jos GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavat kynnysarvot muuttuvat, tämän kertomuksen jälkeen annetaan tarpeen mukaan lainsäädäntöehdotus, jolla tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja muutetaan.

Komissio arvioi myös 12 artiklassa säädettyjen poikkeuksien soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia ottamalla huomioon tietyt vesihuollon alan rakenteet ja laatii niistä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019.

Komissio tarkastelee uudelleen tämän direktiivin toimivuutta ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2021 ja sen jälkeen joka viides vuosi jäsenvaltioiden 45 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella.

Komissio julkistaa neljännen kohdan mukaisen uudelleentarkastelunsa tulokset.

54 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisten käyttöoikeussopimusten tekemiseen, jotka on tarjottu tai tehty ennen 17 päivää huhtikuuta 2014.

55 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 26 päivänä helmikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS

LIITE I

LUETTELO 5 ARTIKLAN 7 KOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA ⁽¹⁾

NACE rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: — uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen.	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten ja muiden rakenteiden purku — rakennusalueen raivaus — maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. — maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten — irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen. Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: — rakennusalueen salaojitus — maa- tai metsätalousmaan ojitus.	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20 — vesikaivon poraus, vrt. 45.25 — kuulun syvennys, vrt. 45.25 — öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20.	45120000
	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen; maa- ja vesirakentaminen		45200000

⁽¹⁾ Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPV-nimikkeistöä.

NACE rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.21	Yleiset talonrakennustyöt sekä maa- ja vesirakennustyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikenlaisten rakennusten rakentaminen; maa- ja vesirakennustyöt — siltojen, myös eritasoteiden, maasiltojen, tunneleiden ja metrotunneleiden rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kaukoverkoston rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjojen kunnallisverkoston rakentaminen — tähän liittyvät asennustyöt — tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen rakennuspaikalla. <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 — itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26 ja 28 — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 — rakennusasennus, vrt. 45.3 — rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 — arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 — rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>paitsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kattorakenteiden asennustyöt — katteiden asennustyöt — vesitiivistystyöt. 	45261000
		45.23	Teiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — moottoriteiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen — rautateiden rakentaminen — kiitoratojen rakentaminen — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä 	<p>45212212 ja DA03</p> <p>45230000</p> <p>paitsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45231000 – 45232000 – 45234115

NACE rev. 1 (*)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
				<ul style="list-style-type: none"> — ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11. 	
		45.24	Vesirakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — seuraavat rakennustyöt: <ul style="list-style-type: none"> — vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen — padot ja aallonmurtajat — ruoppaustyöt — vedenalaiset rakennustyöt. 	45240000
		45.25	Muu erikoisalarakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita — perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt — kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys — muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen — teräksen taivuttaminen — muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen — rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus — savupiippujen ja teollisuusunien pystytys. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32. 	45250000 45262000
	45.3		Rakennusasennus		45300000
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: <ul style="list-style-type: none"> — sähköjohdot ja -laitteet — tietoliikennejärjestelmät — sähkölämmitysjärjestelmät — taloantennit 	45213316 45310000 Paitsi: – 45316000

NACE rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
				<ul style="list-style-type: none"> — palohälyttimet — varashälyttimet — hissit ja liukuportaat — ukkosenjohdattimet jne. 	
		45.32	Eristystyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen. <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — vesitiivistystyöt, vrt. 45.22. 	45320000
		45.33	Putkityöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — vesi- ja viemärilaitteet ja -kalusteet — kaasulaitteet — lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket — palosammutusjärjestelmät. <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31. 	45330000
		45.34	Muu asentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin — muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen. 	45234115 45316000 45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000
		45.41	Rappaus	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappaustyöt laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla. 	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus 	45420000

NACE rev. 1 (*)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
				<ul style="list-style-type: none"> — sisätilojen viimeistelyt kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väliseinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43. 	
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen — keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai -kivillä — parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä taikka kokolattiamatoilla tai linoleumilla — myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä — mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä — tapetilla. 	45430000
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — rakennusten sisä- ja ulkomaalaus — muiden rakenteiden ulkomaalaus — lasien, peilien jne. asennus. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — ikkunoiden asennus, vrt. 45.42. 	45440000
		45.45	Muu rakennusten viimeistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — yksityisten uima-altaiden rakentaminen — rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla — muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelyt. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70. 	45212212 ja DA04 45450000
	45.5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen		45500000

NACE rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90, annettu 9 päivänä lokakuuta 1990, Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1).

LIITE II

7 ARTIKLASSA TARKOITETTujen HANKINTAYKSİKÖIDEN HARJOITTAMA TOIMINTA

Hankintayksiköiden tekemiä käyttöoikeussopimuksia koskevia tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan seuraaviin toimiin:

1. Kaasun ja lämmön osalta:

- a) sellaisten kiinteiden verkkojen antaminen saataville tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle kaasun tai lämmön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;
- b) kaasun tai lämmön toimittaminen näihin verkkoihin.

Tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetun hankintayksikön suorittamaa kaasun tai lämmön toimittamista kiinteisiin julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) kyseisen hankintayksikön suorittama kaasun tai lämmön tuottaminen on välttämätön seuraus muusta kuin tässä kohdassa tai tämän liitteen 2 ja 3 kohdassa tarkoitettusta toiminnasta;
- ii) yleiseen verkkoon toimittamisen yksinomaisena tavoitteena on tällaisen tuotannon hyödyntäminen taloudellisesti ja tämän toiminnan osuus on enintään 20 prosenttia kyseisen hankintayksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

Tätä direktiiviä sovellettaessa 'toimittamiseen' sisältyy kaasun tuotanto, tukkumyynti ja vähittäismyynti. Kaasun talteenotto kuuluu kuitenkin tämän liitteen 4 kohdan soveltamisalaan.

2. Sähkön osalta:

- a) sellaisten kiinteiden verkkojen antaminen saataville tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle sähkön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;
- b) sähkön toimittaminen tällaisiin kiinteisiin verkkoihin.

Tätä direktiiviä sovellettaessa sähkön toimittamiseen sisältyy sähkön tuotanto, tukkumyynti ja vähittäismyynti.

Tämän direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetun hankintayksikön suorittamaa sähkön toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) kyseinen hankintayksikkö tuottaa sähköä, koska sen kulutus on välttämätöntä muun kuin tässä kohdassa tai tämän liitteen 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamista varten;
- b) toimittaminen yleiseen verkkoon riippuu ainoastaan kyseisen hankintayksikön omasta kulutuksesta eikä se ole ylittänyt 30:tä prosenttia kyseisen hankintayksikön energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen tuotannon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

3. Toiminnot, jotka liittyvät sellaisten verkkojen antamiseen saataville tai ylläpitoon, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle kuljetuspalveluja rautateitse, automatisoiduin järjestelmin, raitioteitse, johdinautoilla, linja-autoilla tai kaapeliradoilla.

Kuljetuspalvelujen verkosta katsotaan olevan kyse, kun palvelua tarjotaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen asettamien edellytyksin, jotka voivat koskea liikennöitäviä linjoja, käytettävissä olevaa kuljetuskapasiteettia tai vuorotähtä.

4. Toiminnot, jotka liittyvät maantieteellisen alueen hyödyntämiseen lentoasemien, meri- tai sisävesisatamien tai terminaalipalvelujen saattamiseksi lento-, meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön.

5. Toiminnot, joiden tarkoituksena on tarjota

- a) postipalveluja;
- b) muita kuin postipalveluja edellyttäen, että palvelut tarjoaa yksikkö, joka tarjoaa myös tämän kohdan toisen alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja postipalveluja ja että direktiivin 2014/25/EU 34 artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty toisen alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen palvelujen osalta.

Tässä direktiivissä tarkoitetaan, rajoittamatta kuitenkaan direktiivin 97/67/EY soveltamista,

- i) 'postilähetyksellä' kuljetettavaa valmista lähetystä, joka on osoitettu jollekin vastaanottajalle, lähetyksen painosta riippumatta. Nämä lähetykset voivat kirjelähetysten lisäksi olla esimerkiksi kirjoja, luetteloita, sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja sekä postipaketteja, jotka sisältävät tavaraa, jolla on tai ei ole kaupallista arvoa, lähetyksen painosta riippumatta;
- ii) 'postipalveluilla' palveluja, joihin kuuluvat postilähetysten keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu. Nämä palvelut käsittelevät direktiivin 97/67/EY mukaisesti perustetun yleispalvelun piiriin kuuluvat ja kuulumattomat palvelut;
- iii) 'muilla palveluilla kuin postipalveluilla' palveluja, jotka tarjotaan seuraavilla aloilla:
 - kuriiripalvelujen hallintopalvelut (ennen lähetystä ja sen jälkeen suoritettavat palvelut, mukaan lukien postituksen hoitopalvelut),
 - muihin kuin a alakohdassa tarkoitettuihin postilähetysiin liittyvät palvelut kuten suoramainonta, jota ei ole osoitettu nimenomaisesti kenellekään.

6. Toiminnot, jotka liittyvät maantieteellisen alueen hyödyntämiseen

- a) öljyn tai kaasun talteenottoa varten,
- b) hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsintää tai talteenottoa varten.

LIITE III

LUETTELO 7 ARTIKLAN 2 KOHDAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

Jos oikeudet on myönnetty riittävän julkisuuden varmistavassa menettelyssä, jossa oikeuksien myöntäminen perustui puolueettomiin perusteisiin, ne eivät muodosta tässä direktiivissä tarkoitettuja erityis- tai yksinoikeuksia. Seuraavassa luetellaan riittävän avoimuuden ennakolta varmistavat menettelyt sellaisten muihin unionin lainsäätämisyksessä hyväksyttäviin säädöksiin perustuvien lupien myöntämiseksi, jotka eivät muodosta tässä direktiivissä tarkoitettuja "erityis- tai yksinoikeuksia":

- a) Maakaasulaitosten hoitamiseen tarkoitettujen lupien myöntäminen direktiivin 2009/73/EY 4 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti;
- b) Direktiivin 2009/72/EY mukaiset uusien sähköntuotantolaitosten rakennusluvut tai rakentamista koskevat tarjouspyynnöt;
- c) Postipalveluun, jota ei ole varattu eikä saa varata, liittyvien lupien myöntäminen direktiivin 97/67/EY 9 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti;
- d) Hiilivetyjen hyödyntämistä sisältävään toimintaan liittyvien lupien myöntäminen direktiivissä 94/22/EY säädetyn menettelyn mukaisesti;
- e) Linja-autojen, raitiovaunujen, rautateiden tai metron henkilöliikennepalvelujen suorittamista koskevat asetuksen (EY) N:o 1370/2007 mukaiset palveluhankintasopimukset, jotka on tehty tarjouskilpailussa noudatettavan menettelyn perusteella mainitun asetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, edellyttäen, että sopimuksen voimassaoloaika on mainitun asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdan mukainen.

LIITE IV

19 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

Kuvaus	CPV-koodi
<p>79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 85143000-3,</p> <p>98133100-5, 98133000-4 sekä 98200000-5 ja 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut],</p>	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
<p>85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 [Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut]–80660000-8; 92000000-1–92342200-2; 92360000-2–92700000-8;</p> <p>79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen]</p>	Sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
75300000-9	Pakollisen sosiaaliturvan palvelut ⁽¹⁾
<p>75310000-2, 75311000-9, 75312000-6,</p> <p>75313000-3, 75313100-4, 75314000-0,</p> <p>75320000-5, 75330000-8, 75340000-1</p>	Sosiaalietuuspalvelut
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3	Muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut.
98131000-0	Uskonnollisten järjestöjen palvelut
<p>55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0</p> <p>[55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut].</p> <p>55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut</p> <p>55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokalojen ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut</p>	Hotelli- ja ravintolapalvelut
79100000-5–79140000-7; 75231100-5;	Oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan 8 kohdan d alakohdan nojalla

Kuvaus	CPV-koodi
75100000-7-75120000-3; 75123000-4; 75125000-8-75131000-3	Muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
75200000-8-75231000-4	Yhteiskunnalle tuotettavat palvelut
75231210-9-75231230-5; 75240000-0-75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, elleivät ne jää ulkopuolelle 10 artiklan 8 kohdan g alakohdan nojalla
79700000-1-79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut]	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikälähtepalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähteyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]	Postipalvelut
50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut]	Sekalaiset palvelut
98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut]	Kansainväliset palvelut

(¹) Nämä palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaa, jos ne järjestetään muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevina palveluina. Jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut joko yleistä taloudellista etua koskevina palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevina palveluina.

LIITE V

31 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi, tunnustenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
3. Jos hakemuksiin on määrä sisällyttää tarjouksia, sähköposti- tai internetosoite, josta käyttöoikeussopimuksiin liittyvät asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla. Jos sopimukseen liittyviä asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 34 artiklan 2 kohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
4. Käyttöoikeussopimuksen kuvaus: rakennusurakoiden tai palvelujen luonne ja laajuus, suuruusluokka tai ohjeellinen arvo ja mahdollisuuksien mukaan sopimuksen kesto. Jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
5. CPV-koodit. Jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat käyttöoikeusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat palvelujen käyttöoikeussopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka; jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko käyttöoikeussopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen,
 - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle; viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen,
 - c) tarvittaessa luettelo ja lyhyt kuvaus valintaperusteista; mahdollisesti vaadittava(t) suorituskyvyn vähimmäistaso(t); maininta vaadituista tiedoista (omat lausunnot, asiakirjat).
8. Määräaika osallistumishakemusten jättämiselle tai tarjousten vastaanottamiselle.
9. Käyttöoikeussopimuksen tekoperusteet, jos ne eivät käy ilmi muista sopimukseen liittyvistä asiakirjoista.
10. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
11. Muutoksenhakuelimen ja mahdollisen välityselimen nimi ja osoite. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
12. Käyttöoikeussopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset edellytykset.
13. Osoite, johon hakemukset tai tarjoukset on toimitettava.
14. Tarvittaessa tiedot vaatimuksista ja edellytyksistä, jotka koskevat sähköisten viestintävälineiden käyttöä.
15. Tieto siitä, liittyykö käyttöoikeussopimus unionin varoilla rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
16. Käyttöoikeusurakoiden osalta tieto siitä, kuuluuko käyttöoikeussopimus GPA-sopimuksen soveltamisalaan.

LIITE VI

31 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTUIHIN SOSIAALIPALVELUISTA JA MUISTA ERITYISPALVELUISTA TEHTÄVIÄ KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN ENNAKKOILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Soveltuvissa tapauksissa sähköposti- tai internetosoite, josta eritelmät ja niitä täydentävät asiakirjat ovat saatavilla.
 3. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
 4. CPV-koodit; jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
 5. Palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten pääasiallisen suorituspaikan NUTS-koodi.
 6. Palvelujen kuvaus, ohjeellinen suuruusluokka tai arvo.
 7. Osallistumisedellytykset.
 8. Soveltuvissa tapauksissa määräaika/-ajat yhteyden ottamiseksi hankintaviranomaiseen tai hankintayksikköön.
 9. Soveltuvissa tapauksissa lyhyt kuvaus käyttöoikeussopimuksen tekomenettelyn keskeisistä ominaisuuksista.
 10. Mahdolliset muut tiedot.
-

LIITE VII

32 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN JÄLKI-ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, ja tarvittaessa puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
3. CPV-koodit.
4. Kun kyseessä ovat käyttöoikeusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat palvelujen käyttöoikeussopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka;
5. Käyttöoikeussopimuksen kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, palveluiden luonne ja laajuus, sopimuksen kesto. Jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
6. Käyttöoikeussopimuksen tekemisessä käytetty menettely ja, jos käyttöoikeussopimus on tehty ilman ennakolta julkaisua ilmoitusta, perustelut.
7. Direktiivin 41 artiklassa tarkoitetut käyttöoikeussopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet.
8. Päivä, jona käyttöoikeussopimuksen tai -sopimusten tekemistä koskeva päätös on tehty.
9. Kutakin sopimusta tehtäessä vastaanotettujen tarjousten määrä, myös seuraavat tiedot:
 - a) kuinka monta tarjousta saatiin talouden toimijoilta, jotka ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä,
 - b) ulkomailta vastaanotettujen tarjousten lukumäärä,
 - c) sähköisesti vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
10. Kunkin tehdyn sopimuksen osalta kunkin valitun tarjoajan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, ja tarvittaessa puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite, mukaan lukien seuraavat:
 - a) tieto siitä, kuuluuko valittu tarjoaja pieniin ja keskisuiuriin yrityksiin,
 - b) tieto siitä, tehtiinkö käyttöoikeussopimus yritysryhmittymän kanssa.
11. Tehdyn käyttöoikeussopimuksen arvo ja tärkeimmät rahoitusehdot, mukaan lukien
 - a) mahdolliset maksut, hinnat ja seuraamusmaksut;
 - b) mahdolliset palkinnot ja maksut;
 - c) muut 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut käyttöoikeussopimuksen arvon kannalta merkitykselliset yksityiskohdat.
12. Tieto siitä, liittyykö käyttöoikeussopimus unionin varoilla rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Muutoksenhakuvelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
14. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman käyttöoikeussopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
15. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
16. Käyttöoikeussopimuksen ennakoidun arvon laskentamenetelmä 8 artiklan mukaisesti, jollei sitä ole eritelty muissa käyttöoikeussopimukseen liittyvissä asiakirjoissa.
17. Mahdolliset muut tiedot.

LIITE VIII

32 ARTIKLASSA TARKOITETTUIHIN SOSIAALIPALVELUISTA JA MUISTA ERITYISPALVELUISTA TEHTYJÄ KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSIA KOSKEVIIN JÄLKI-ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, ja tarvittaessa puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
 3. CPV-koodit; jos käyttöoikeussopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
 4. Lyhyt kuvaus käyttöoikeussopimuksen kohteesta.
 5. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
 6. Valitun tarjouksen arvo, mukaan lukien maksut ja hinnat.
 7. Valitun talouden toimijan tai valittujen talouden toimijoiden nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
 8. Mahdolliset muut tiedot.
-

LIITE IX

JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT

1. Ilmoitusten julkaiseminen

Hankintaviranomaisten tai hankintayksiköiden on lähetettävä 31 ja 32 artiklassa tarkoitettut ilmoitukset Euroopan unionin julkaisutoimistoon, ja ilmoitukset julkaistaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

Euroopan unionin julkaisutoimisto julkaisee 31 ja 32 artiklassa tarkoitettut ilmoitukset.

Euroopan unionin julkaisutoimisto lähettää hankintaviranomaiselle tai hankintayksikölle 33 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun julkaisemista koskevan vahvistuksen.

2. Lähetysmuodot ja menettelytavat, kun ilmoitukset lähetetään sähköisesti

Ilmoitusten sähköisessä lähettämisessä sovellettavat komission vahvistamat lähetysmuodot ja menettelytavat ovat saatavilla internetosoitteessa "<http://simap.europa.eu>".

LIITE X

LUETTELO 30 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA

ILO:n yleissopimus nro 87, joka koskee järjestäytymisvapautta ja järjestäytymisoikeuden suojelua.

ILO:n yleissopimus nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta.

ILO:n yleissopimus nro 29, joka koskee pakkotyötä.

ILO:n yleissopimus nro 105, joka koskee pakkotyön poistamista.

ILO:n yleissopimus nro 138, joka koskee vähimmäisikää.

ILO:n yleissopimus nro 111, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää.

ILO:n yleissopimus nro 100, joka koskee samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa.

ILO:n yleissopimus nro 182, joka koskee lapsityövoiman käytön pahimpia muotoja.

Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista.

Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus).

Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus).

Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus) ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.

LIITE XI

KÄYTTÖOIKEUSSOPIMUKSEN MUUTTAMISTA SEN VOIMASSAOLOAIKANA 43 ARTIKLAN MUKAISESTI KOSKEVIIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

1. Hankintaviranomaisen tai hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. CPV-koodit.
 3. Kun kyseessä ovat käyttöoikeusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat palvelujen käyttöoikeussopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka.
 4. Kuvaus käyttöoikeussopimuksesta ennen muutosta ja sen jälkeen: rakennusurakan luonne ja laajuus, palveluiden luonne ja laajuus.
 5. Soveltuvissa tapauksissa käyttöoikeussopimuksen arvon muutos, mukaan lukien muutoksesta aiheutuva hintojen tai maksujen nousu.
 6. Kuvaus olosuhteista, joiden vuoksi muutos on tarpeen tehdä.
 7. Päivä, jona käyttöoikeussopimusta koskeva päätös on tehty.
 8. Mahdollisen yhden tai useamman uuden talouden toimijan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
 9. Tieto siitä, liittyykö käyttöoikeussopimus unionin varoilla rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
 10. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelinnumero, faksinumero ja sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
 11. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman sopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
 12. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
 13. Mahdolliset muut tiedot.
-

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/24/EU,

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 53 artiklan 1 kohdan sekä 62 ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Jäsenvaltioiden viranomaisten tehdessä hankintasopimuksia tai tehtäessä tällaisia sopimuksia niiden puolesta on noudatettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) periaatteita ja erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, sijoittautumisvapauden periaatetta ja palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta sekä niistä johtuvia periaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden, vastavuoroisen tunnustamisen, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteita. Tietyn arvon ylittäviä hankintasopimuksia varten olisi kuitenkin laadittava säännöt, joilla sovitetaan yhteen kansallisia hankintamenettelyjä sen varmistamiseksi, että näitä periaatteita noudatetaan käytännössä ja että julkiset hankinnat avataan kilpailulle.
- (2) Julkisilla hankinnoilla on olennainen merkitys 3 päivänä maaliskuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa ”Eurooppa 2020, Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun strategia” vahvistetussa Eurooppa 2020 -strategiassa, jäljempänä ”älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategia”, yhtenä markkinapohjaisista ohjaukeinoista, joiden avulla voidaan saada aikaan älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua ja varmistaa samalla julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö. Sen

vuoksi olisi tarkistettava ja nykyaikaistettava julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, jotka on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY ⁽⁴⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY ⁽⁵⁾ nojalla, jotta voidaan tehostaa julkisten varojen käyttöä, helpottaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä ’pk-yritykset’, osallistumista julkisiin hankintoihin ja antaa hankkijoille paremmat edellytykset hyödyntää julkisia hankintoja yhteisten yhteiskunnallisten tavoitteiden tueksi. Lisäksi on tarpeen selvittää peruslähtökohtia ja -käsitteitä, jotta voidaan taata oikeusvarmuus ja sisällyttää lainsäädäntöön tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön.

- (3) Tätä direktiiviä täytäntöönpannassa olisi otettava huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ⁽⁶⁾ erityisesti viestintävälineiden valinnan, teknisten eritelmien, hankintasopimuksen tekoperusteiden ja sen toteuttamista koskevien ehtojen yhteydessä.

- (4) Koska julkinen toiminta on yhä monimuotoisempaa, on tarpeen määritellä selvemmin itse hankinnan käsite. Kyseinen selvitys ei saisi kuitenkaan johtaa tämän direktiivin soveltamisalan laajentamiseen direktiivin 2004/18/EY soveltamisalaan nähden. Unionin hankintasäännöllä ei pyritä sääntelemään kaikkia julkisten varojen käytön muotoja vaan ainoastaan sellaista käyttöä, joka on tarkoitettu vastikkeelliseen rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankkimiseen hankintasopimuksella. Olisi selvennettävä, että tällaisen rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankkimisen olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan riippumatta siitä, hankitaanko niitä osto-, leasing- vai muun muotoisilla sopimuksilla.

Hankkimisen käsite olisi ymmärrettävä laajasti hyötyjen saamisena kyseisistä rakennusurakoista, tavaroista tai palveluista, jolloin hankkiminen ei välttämättä edellytä omistusoikeuden siirtoa hankintaviranomaisille. Lisäksi pelkkään toiminnan rahoittamiseen, erityisesti avustuksilla, liittyy usein velvollisuus palauttaa saadut määrät, jolle niitä käytetään aiottuihin tarkoituksiin, eikä se yleensä kuulu julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamisalaan. Vastaavasti tilanteita, joissa kaikilla tietyt edellytykset täyttävillä toimijoilla on erotuksetta oikeus harjoittaa

⁽¹⁾ EUVL C 191, 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ EUVL C 391, 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 15. tammikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. helmikuuta 2014.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114).

⁽⁶⁾ Hyväksytty neuvoston päätöksellä 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

tiettyä toimintaa, kuten asiakkaan valinnanvapautteen perustuvat järjestelmät ja palvelusetelijärjestelmät, ei olisi pidettävä hankintana vaan pelkästään lupajärjestelminä (esimerkiksi lääkkeiden myyntiluvat tai lääkintäpalveluja koskevat luvat).

(5) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä ei millään tavalla velvoiteta jäsenvaltioita turvautumaan alihankintaan tai ulkoistamiseen sellaisten palvelujen suorittamisessa, jotka ne haluavat suorittaa itse tai järjestää muulla tavalla kuin tässä direktiivissä tarkoitetuilla hankintasopimuksilla. Lakiin, asetukseen tai työsopimukseen perustuvien palvelujen suorittamisen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan. Joissakin jäsenvaltioissa tällaisia voivat olla esimerkiksi eräät hallinnolliset ja valtion palvelut, kuten täytäntöönpano- ja lainsäädäntöpalvelut, tai eräät yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, kuten ulkoasiainhallinnon palvelut, oikeuspalvelut tai pakolliset sosiaaliturvapalvelut.

(6) On syytä muistaa myös, että tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöön, Siinä ei myöskään pitäisi käsitellä sellaisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen vapauttamista, jotka on varattu julkisille tai yksityisille taholle, tai palveluja tarjoavien julkisten tahojen yksityistämistä.

Samoin olisi syytä muistaa, että jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut, kuten postipalvelut, joko yleistä taloudellista etua koskevin palveluina tai muina kuin taloudellisia yleistä etua koskevin palveluina tai niiden yhdistelmänä. On aiheellista selvittää, että muiden kuin taloudellisten yleistä etua koskevien palvelujen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan.

(7) Lopuksi olisi muistettava, että tämä direktiivi ei vaikuta kansallisten, alue- tai paikallisviranomaisten vapautteen määrittelyä unionin oikeuden mukaisesti yleistä taloudellista etua koskevat palvelut, niiden soveltamisala ja tarjottavan palvelun luonne, mukaan lukien palvelun laatua koskevat ehdot, yhteiskuntapolitiikkaa koskevien tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tämä direktiivi ei myöskään saisi vaikuttaa kansallisten, alue- ja paikallisviranomaisten valtuuksiin tarjota, tilata ja rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevia palveluja SEUT 14 artiklan sekä SEUT:iin ja Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetyn yleistä etua koskevista palveluista tehdyn pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti. Lisäksi tämä direktiivi ei koske yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen rahoitusta eikä järjestelmiä, joilla jäsenvaltiot myöntävät tukea erityisesti sosiaalialalla unionin kilpailusääntöjen mukaisesti.

(8) Hankintasopimusta olisi pidettävä rakennusurakkasopimuksena ainoastaan, jos sen kohteena on nimenomaan liitteessä II tarkoitettujen toimintojen toteuttaminen, vaikka sopimukseen sisältyisi myös kyseisten toimintojen toteuttamisen edellyttämien muiden palvelujen suorittamista. Palveluhankintasopimukseen voi joissakin olosuhteissa, erityisesti isännöinti- ja kiinteistöpalvelualalla, sisältyä rakennustyötä. Jos tällaiset rakennustyöt kuitenkin ovat liitännäisiä hankinnan pääkohteeseen nähden ja ovat sen mahdollista seurausta tai täydentävät sitä, niiden sisältyminen sopimukseen ei oikeuta pitämään palveluhankintasopimusta rakennusurakkasopimuksena.

Koska rakennusurakkasopimuksia on monenlaisia, hankintaviranomaisten olisi kuitenkin voitava tehdä rakennusurakoiden suunnittelua ja toteutusta koskevat sopimukset kummastakin erikseen tai molemmista yhdessä. Tällä direktiivillä ei ole tarkoitus säätää yhteisen tai erillisen sopimuksen tekemisestä.

(9) Hankintaviranomaisen asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen edellyttää, että kyseinen viranomainen on toteuttanut toimenpiteet rakennusurakan tyyppin määrittämiseksi tai vähintään on käyttänyt ratkaisevaa vaikutusvaltaa rakennusurakan suunnitteluun. Se, suorittaako urakoitsija koko urakan tai osan siitä omin varoin vai varmistaako hän urakan suorittamisen muilla varoilla, ei saisi muuttaa hankintasopimuksen luokittelusta rakennusurakkasopimukseksi, kunhan urakoitsija täyttää suoran tai epäsuoran oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisen velvoitteen sen varmistamiseksi, että urakka suoritetaan.

(10) ”Hankintaviranomaisten” ja erityisesti ”julkisoikeudellisten laitosten” käsitteitä on tarkasteltu useaan otteeseen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Sen selvittämiseksi, että tämän direktiivin henkilöllinen soveltamisala olisi säilytettävä muuttumattomana, on tarkoituksenmukaista pitäytyä tuomioistuimen käyttämissä määritelmässä ja lisätä siihen eräitä asioita koskevassa oikeuskäytännössä annettuja tarkennuksia, joiden pohjalta itse määritelmät on ymmärrettävä, aikomatta muuttaa oikeuskäytännössä kehitettyjä käsitteitä. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että laitosta, joka toimii tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, tavoittelee voittoa ja vastaa toimintansa harjoittamisesta aiheutuneista tappioista, ei olisi pidettävä ”julkisoikeudellisena laitoksena”, koska yleisen edun mukaisia tarpeita, joiden tyydyttämiseksi se on perustettu tai joiden tyydyttäminen on annettu sen tehtäväksi, voidaan pitää luonteeltaan teollisina tai kaupallisina.

Vastaavasti asianomaisen laitoksen rahoituksen lähdeä koskevaa edellytystä on niin ikään tarkasteltu oikeuskäytännössä, jossa on selvennetty muun muassa, että rahoittaminen ”pääosin” merkitsee yli puolta rahoituksesta ja että kyseiseen rahoitukseen voi sisältyä käyttäjiltä saatavia maksuja, jotka määrätään, lasketaan ja peritään julkisoi-keudellisten sääntöjen mukaisesti.

- (11) Sekamuotoisten hankintasopimusten tapauksessa sovellettavat säännöt olisi määriteltävä sopimuksen pääasiallisen kohteen mukaan, jos sopimuksen muodostavat eri osat eivät ole objektiivisesti erotettavissa toisistaan. Sen vuoksi olisi selkeytettävä, miten hankintaviranomaisten olisi määriteltävä, ovatko eri osuudet erotettavissa. Selkeyttämisen olisi perustuttava asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

Määrittäminen olisi tehtävä tapauskohtaisesti niin, että hankintaviranomaisen ilmaisemat tai sen oletetut aiomukset katsoa, että sekamuotoisen sopimuksen eri osat eivät ole erotettavissa toisistaan, eivät riitä vaan näiden aikomusten olisi perustuttava objektiivisiin seikkoihin, joiden vuoksi ne voivat olla oikeutettuja ja joilla voidaan perustella tarve tehdä yksi sopimus. Tällainen perusteltu tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi olla kyseessä esimerkiksi rakennettaessa yksi rakennus, josta osa on tarkoitettu asianomaisen hankintaviranomaisen käyttöön ja toinen osa käytettäväksi käyttöoikeudella, esimerkiksi pysäköintitilojen tarjoamiseksi yleisölle. Olisi selvennettävä, että tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi johtua luonteeltaan sekä teknisistä että taloudellisista syistä.

- (12) Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joiden osat ovat erotettavissa toisistaan, hankintaviranomaiset saavat tehdä aina erilliset sopimukset sekamuotoisen hankintasopimuksen erillisiä osia varten, jolloin kuhunkin erilliseen osaan sovellettavat säännökset olisi määriteltävä yksinomaan kyseisen yksittäisen sopimuksen ominaisuuksien perusteella. Toisaalta jos hankintaviranomaiset päättävät sisällyttää muita osia hankintaan, pääperiaatteena pitäisi olla, että jos sopimus ilman tällaisia osia olisi tehtävä tämän direktiivin säännösten mukaisesti, tätä direktiiviä olisi edelleen sovellettava koko sekamuotoiseen hankintasopimukseen siihen katsomatta, millainen lisätyjen osien arvo muuten olisi ollut ja millaista oikeudellista järjestelyä niihin muutoin olisi sovellettu.

- (13) Olisi kuitenkin laadittava erityiset säännökset sellaisia sekamuotoisia hankintasopimuksia varten, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia taikka osia, jotka eivät kuulu SEUT:n soveltamisalaan. Tällaisissa tapauksissa pitäisi olla mahdollista olla soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden sopimuksen tekeminen on

objektiivisista syistä perusteltua ja että päätöstä yhden sopimuksen tekemisestä ei tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta tämän direktiivin tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/81/EY⁽¹⁾ säännöksiä. Olisi täsmennettävä, että hankintaviranomaisia ei olisi estettävä päättämästä soveltaa tiettyihin sekamuotoisiin hankintasopimuksiin tätä direktiiviä direktiivin 2009/81/EY sijaan.

- (14) Olisi selvennettävä, että ”talouden toimijoiden” käsitettä olisi tulkittava laajasti sisällyttäen siihen kaikki henkilöt ja/tai yksiköt, jotka tarjoavat markkinoilla rakennusurakoiden toteuttamista, tuotteiden toimittamista tai palvelujen suorittamista, riippumatta oikeudellisesta muodosta, jossa ne ovat päättäneet toimia. Näin ollen kaikkien julkisten tai yksityisten yritysten, sivuliikkeiden, tytäryhtiöiden, kumppanuuksien, osuuskuntien, osakeyhtiöiden, korkeakoulujen ja muun muotoisten yksiköiden, jotka eivät ole luonnollisia henkilöitä, olisi sisällyttävä talouden toimijan käsitteeseen riippumatta siitä, ovatko ne ”oikeushenkilöitä” kaikissa olosuhteissa.

- (15) Olisi täsmennettävä, että talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien kun ne on muodostettu väliaikaisen yhteenliittymän muodossa, voivat osallistua hankintamenettelyihin ilman, että niillä tarvitsisi olla tietty oikeudellinen muoto. Jos hankintasopimus tehdään, tällaisilta ryhmittymiltä voidaan tarpeen mukaan vaatia tiettyä oikeudellista muotoa esimerkiksi silloin, kun edellytetään yhteisvastuuta.

Olisi myös täsmennettävä, että hankintaviranomaisten olisi voitava määrittää selkeästi, kuinka talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä tässä direktiivissä tarkoitettu vaatimus taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta tai perusteet teknisestä ja ammatillisesta pätevydestä, joita edellytetään omin varoin osallistuvilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamat hankintasopimukset saattavat edellyttää sellaisten ehtojen asettamista, joita ei sovelleta yksittäisiin osallistujiin. Tällaisten ehtojen olisi oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, ja niitä voisivat olla esimerkiksi vaatimus nimetä yhteinen edustaja tai johtava kumppani hankintamenettelyä varten tai tietojen vaatiminen niiden muodostamisesta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

- (16) Hankintaviranomaisten olisi hyödynnettävä kaikki mahdolliset kansallisen oikeuden mukaisesti käytettävissään olevat keinot eturistiriidoista johtuvien vääristymien estämiseksi julkisissa hankintamenettelyissä. Tähän voisi sisältyä menettelyjä eturistiriitojen havaitsemiseksi, estämiseksi ja poistamiseksi.
- (17) Neuvoston päätöksellä 94/800/EY⁽¹⁾ hyväksyttiin erityisesti julkisia hankintoja koskeva Maailman kauppajärjestön sopimus, jäljempänä 'GPA-sopimus'. GPA-sopimuksen tarkoituksena on luoda kansainvälinen hankintasopimukseen liittyvä keskenään tasapainossa olevien oikeuksien ja velvollisuuksien monenvälinen järjestelmä maailmankaupan vapauttamiseksi ja laajentamiseksi. Hankintaviranomaisten olisi täytettävä niiden hankintasopimusten osalta, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liitteiden 1, 2, 4 ja 5 ja Euroopan unionin liitteen I yleisten huomautusten sekä unionin allekirjoittamien muiden asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan, näiden sopimusten mukaiset velvollisuutensa soveltamalla tätä direktiiviä kyseiset sopimukset allekirjoittaneiden kolmansien maiden talouden toimijoihin.
- (18) GPA-sopimusta sovelletaan hankintasopimukseen, jotka ylittävät tietyt GPA-sopimuksessa vahvistetut kynnyksarvot, jotka on ilmaistu erityisnosto-oikeuksina. Tässä direktiivissä säädettyjä kynnyksarvoja olisi mukautettava sen varmistamiseksi, että ne vastaavat GPA-sopimuksessa vahvistettujen kynnyksarvojen euromääräisiä vasta-arvoja. Olisi säädettävä myös euroina ilmaistujen kynnyksarvojen säännöllisestä tarkistamisesta, jotta nämä kynnyksarvot voitaisiin mukauttaa puhtaasti matemaattisella laskutoimituksella euron arvon mahdollisiin muutoksiin kyseisiin erityisiin nosto-oikeuksiin nähden. Säännöllisten matemaattisten mukautusten lisäksi GPA-sopimuksessa asetettujen kynnyksarvojen korottamista olisi tarkasteltava sitä koskevalla seuraavalla neuvottelukierroksella.
- (19) Olisi selvennettävä, että sopimuksen arvon arviointia varten on otettava huomioon kaikki tulot siihen katsomatta, saadaanko ne hankintaviranomaiselta vai kolmansilta osapuolilta. Samoin olisi selvennettävä, että kynnyksarvojen arviointia varten samanlaiset tavarat olisi ymmärrettävä tuotteiksi, jotka on tarkoitettu samaan tai samanlaiseen käyttöön, kuten tiettyyn ryhmään kuuluvat elintarvikkeet tai erilaiset toimistokalusteet. Yleensä asianomaisella alalla toimiva talouden toimija pitäisi todennäköisesti tällaisia tavaroita tavanomaisessa tuotevalikoimassaan.
- (20) Hankinnan arvon arvioimiseksi olisi täsmennettävä, että arviointi saisi perustua hankinnan jakamiseen osiin ainoastaan silloin, kun se on objektiivisesti perusteltua. Perusteltua voisi olla esimerkiksi hankintasopimuksen arvon arviointi hankintaviranomaisen erillisessä toimintayksikössä, kuten esimerkiksi koulussa tai lastentarhassa, edellyttäen, että kyseinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankinnastaan. Näin voi olla, jos erillinen toiminnallinen yksikkö toteuttaa itsenäisesti hankintamenettelyn ja tekee ostopäätöksiä, sillä on käytössään kyseisiä hankintoja koskeva erillinen budjettikohta, se tekee sopimuksen itsenäisesti ja rahoittaa sen käytössään olevasta talousarviosta. Hankinnan jakaminen osiin ei ole perusteltua, jos hankintaviranomainen vain järjestää hankinnan hajauttusti.
- (21) Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien hankintaviranomaisten tekemät ja niihin toimintoihin liittyvät hankintasopimukset kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU⁽²⁾ soveltamisalaan. Hankintaviranomaisten tekemät meri-, rannikko- tai jokiliikennepalvelujen tuottamiseen liittyvät hankintasopimukset kuuluvat kuitenkin tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (22) Tätä direktiiviä, joka on osoitettu jäsenvaltioille, ei sovelleta hankintoihin, joita kansainväliset järjestöt tekevät omissa nimissään ja omaan lukuunsa. On kuitenkin tarpeen selvittää, missä määrin tätä direktiiviä olisi sovellettava kansainvälisten erityissäntöjen soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin.
- (23) Tehtäessä hankintasopimuksia tiettyjä audiovisuaalisia ja radiotoiminnan palveluja suorittavien mediapalvelujen tarjoajien kanssa olisi voitava ottaa huomioon näkökohdat, joilla on kulttuurista tai yhteiskunnallista merkitystä ja joiden vuoksi hankintasääntöjen soveltaminen niihin on epätarkoituksenmukaista. Näistä syistä johtuen olisi säädettävä poikkeuksesta sellaisten palveluhankintasopimusten osalta, jotka ovat mediapalvelujen tarjoajien itsensä tekemiä sopimuksia ja joiden tarkoituksena on käyttövalmiiden ohjelmien ja muiden valmistevien palvelujen ostaminen, kehittäminen, tuotanto tai yhteistuotanto, kuten käsikirjoituksiin tai taiteellisiin esityksiin liittyvät palvelut, joita ohjelmien toteuttaminen edellyttää. Lisäksi olisi selvennettävä, että tätä poikkeusta olisi sovellettava samalla tavalla radio- ja televisiotoiminnan palveluihin sekä tilattaviin audiovisuaalisiin mediapalveluihin (ei-lineaarisiin palveluihin). Tätä poikkeusta ei kuitenkaan olisi sovellettava tällaisten ohjelmien tuotannon, yhteistuotannon ja lähettämisen edellyttämän teknisen laitteiston toimittamiseen.
- (24) Olisi muistettava, että välimies- ja sovittelupalveluja ja muita vaihtoehtoisen riitojenratkaisun muotoja tarjoavat yleensä laitokset tai yksittäiset toimijat, jotka on hyväksytty tai valittu menettelyillä, joihin ei voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä. Olisi täsmennettävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta tällaisia palveluja koskeviin palveluhankintasopimukseen riippumatta siitä, mitä nimeä niistä käytetään kansallisessa oikeudessa.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 243).

- (25) Eräät oikeudelliset palvelut ovat jäsenvaltion tuomioistuimen nimeämien palveluntarjoajien suorittamia, tai niihin sisältyy asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen oikeudenkäynnissä, tai niiden on oltava notaarien suorittamia, tai ne liittyvät julkisen vallan käyttöön. Yleensä tällaisia oikeudellisia palveluja suorittavat laitokset tai yksittäiset toimijat nimetään tai valitaan tavalla, johon ei voida soveltaa hankintasääntöjä, kuten virallisten syyttäjien nimeäminen tietyissä jäsenvaltioissa. Nämä oikeudelliset palvelut olisi näin ollen jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (26) On aiheellista täsmentää, että tässä direktiivissä tarkoitulla rahoitusvälineiden käsitteellä on sama merkitys kuin muussa sisämarkkinalainsäädännössä, ja äskettäin perustettuja Euroopan rahoitusvakausvälinettä ja Euroopan vakausmekanismia silmällä pitäen olisi säädettävä, että kyseisellä välineellä ja kyseisellä mekanismilla toteutetut toimet olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi olisi selvennettävä, että lainat, riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeselaskuun tai muihin niitä koskeviin toimiin, olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (27) Olisi muistettava, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007⁽¹⁾ 5 artiklan 1 kohdassa säädetään nimenomaisesti, että direktiiviä 2004/17/EY sovelletaan palveluja koskeviin hankintasopimuksiin ja direktiiviä 2004/18/EY julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin linja-autojen tai raitiovaunujen henkilöliikennepalvelujen alalla, kun taas asetusta (EY) N:o 1370/2007 sovelletaan linja-autojen ja raitiovaunujen julkisen henkilöliikennepalvelujen alan käyttöoikeussopimuksiin. Lisäksi olisi syytä muistaa, että mainittua asetusta sovelletaan edelleen rautateiden ja metron julkisten henkilöliikennepalvelujen julkisiin hankintasopimuksiin ja kyseisten palvelujen käyttöoikeussopimuksiin. Tämän direktiivin ja asetuksen (EY) N:o 1370/2007 välisen suhteen selventämiseksi olisi nimenomaisesti säädettävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta rautateiden eikä metron julkisia henkilöliikennepalveluja koskeviin hankintasopimuksiin, joiden tekemiseen sovelletaan edelleen mainittua asetusta. Siinä määrin kuin asetuksen (EY) N:o 1370/2007 mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan poiketa kyseisen asetuksen säännöistä, jäsenvaltioiden olisi voitava edelleen säätää kansallisessa lainsäädännössään, että rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja koskevat julkiset palveluhankintasopimukset on tehtävä hankintamenettelyllä niiden yleisten hankintasääntöjen mukaisesti.
- (28) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava tiettyihin hätäpalveluihin, jos niitä suorittavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät, koska näiden organisaatioiden erityinen luonne olisi vaikea säilyttää, jos palvelujen suorittajat olisi valittava tässä direktiivissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Direktiivin ulkopuolelle jättäminen olisi kuitenkin rajattava siihen, mikä on ehdottoman tarpeellista. Sen vuoksi olisi säädettävä nimenomaisesti, että sairaankuljetuspalveluja ei olisi suljettava soveltamisalan ulkopuolelle. Tässä yhteydessä on lisäksi selvennettävä, että CPV 3-numerotasoon 601 kuuluvat maaliikenteen palvelut eivät kata sairaankuljetuspalveluja, jotka ovat 4-numerotasossa luokassa 8514. Näin ollen CPV-koodiin 85143000-3 kuuluviin, yksinomaan sairaankuljetuspalveluista koostuviin palveluihin olisi sovellettava sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevaa erityisjärjestelyä, jäljempänä 'kevennetty järjestely'. Näin myös yleisiä sairaankuljetuspalveluja koskeviin sekamuotoisiin hankintasopimuksiin sovellettaisiin kevennettyä järjestelyä, jos sairaankuljetuspalvelujen arvo olisi muiden sairaankuljetuspalvelujen arvoa suurempi.
- (29) On syytä muistaa, että tätä direktiiviä sovelletaan vain jäsenvaltioiden hankintaviranomaisiin. Näin ollen direktiivin säännöksiä ei yleensä sovelleta poliittisiin puolueisiin, koska ne eivät ole hankintaviranomaisia. Poliittiset puolueet joissakin jäsenvaltioissa saattavat kuitenkin kuulua julkisoikeudellisten elinten käsitteeseen.
- Jotkin palvelut (kuten propagandaelokuvien ja -videoiden tuotanto) ovat kuitenkin niin erottamattomasti sidoksissa hankintapalvelujen tarjoajan poliittisiin näkemyksiin, kun palveluja tarjotaan vaalikampanjan yhteydessä, että palvelujen tarjoajat valitaan tavallisesti tavalla, johon ei voida soveltaa hankintasääntöjä.
- Lisäksi olisi muistettava, että eurooppalaisten poliittisten puolueiden ja yhdistysten sääntöihin ja rahoitukseen sovelletaan muita kuin tässä direktiivissä vahvistettuja sääntöjä.
- (30) Eräissä tapauksissa hankintaviranomainen tai hankintaviranomaisten yhteenliittymä voi olla tietyn palvelun ainoa alkuperä ja sillä voi olla yksinoikeus sen suorittamiseen SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla. Olisi selvennettävä, että tätä direktiiviä ei tarvitse soveltaa palveluhankintasopimusten tekemiseen kyseisen hankintaviranomaisen tai yhteenliittymän kanssa.
- (31) Siitä, kuinka pitkälle julkisella sektorilla tehtyjä yksiköiden välisiä sopimuksia olisi säänneltävä julkisia hankintoja koskevilla säännöillä, vallitsee huomattava oikeudellinen epävarmuus. Asiaa koskevaa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä on tulkittu eri tavoin eri jäsenvaltioissa ja jopa eri hankintaviranomaisten keskuudessa. Sen vuoksi olisi selvennettävä, milloin julkisella sektorilla tehtyihin hankintasopimuksiin ei sovelleta julkisia hankintoja koskevia sääntöjä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

Tällaisen selventämisen olisi perustuttava asiaa koskevassa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä esitettyihin periaatteisiin. Pelkästään se, että molemmat sopimuspuolet ovat itse viranomaisia, ei sinänsä sulje pois hankintasääntöjen soveltamista. Hankintasääntöjen soveltaminen ei saisi kuitenkaan vaikuttaa viranomaisten vapauteen suorittaa niille annetut julkiseen palveluun liittyvät tehtävät käyttäen omia voimavarojaan, mihin kuuluu mahdollisuus tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Olisi varmistettava, että soveltamisalan ulkopuolelle jätetty julkisen sektorin sisäinen yhteistyö ei aiheuta kilpailun vääristymistä yksityisiin talouden toimijoihin nähden, jos yksityinen palvelujentarjoaja on kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa.

- (32) Määräysvallan alaisten oikeushenkilöiden kanssa tehtyihin hankintasopimuksiin ei olisi sovellettava tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä määräysvaltaa, joka on samanlainen kuin sen omissa yksiköissään käyttämä määräysvalta, edellyttäen, että määräysvallan alainen oikeushenkilö suorittaa yli 80 prosenttia toiminnoistaan niiden tehtävien toteuttamisessa, jotka määräysvaltaa käyttävä hankintaviranomainen tai jokin muu kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alainen oikeushenkilö on sille antanut, riippumatta siitä, kenen hyväksi hankintasopimus toteutetaan.

Poikkeus ei saisi koskea tilanteita, joissa yksityinen talouden toimija osallistuu suoraan määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan, koska hankintasopimuksen tekeminen ilman tarjousperusteista menettelyä antaisi määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä osakkaana olevalle yksityiselle talouden toimijalle aiheettoman edun sen kilpailijoihin nähden. Ottaen huomioon julkisoikeudellisten elinten erityispiirteet ja pakollinen jäsenyys (esimerkiksi tiettyjen julkisten palvelujen harjoittamisen hallinnoinnista vastaavat organisaatiot), tätä ei olisi sovellettava, jos erityisten yksityisten talouden toimijoiden osallistuminen määräysvallan alaisen oikeushenkilön pääomaan on tehty pakolliseksi kansallisella lain säännöksellä perussopimusten mukaisesti edellyttäen, että osallistuminen ei ole valvontaa eikä suojaamista eikä sillä vaikuteta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin. Lisäksi olisi täsmennettävä, että ratkaiseva tekijä on vain suora yksityinen osallistuminen määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä. Jos valvovassa hankintaviranomaisessa tai valvovissa hankintaviranomaisissa on yksityisiä pääomaosuuksia, tämä ei näin ollen sulje pois sitä, että määräysvallan alainen oikeushenkilö tekee hankintasopimuksia soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä, koska tällainen osallistuminen ei haittaa yksityisten talouden toimijoiden välistä kilpailua.

Olisi myös selvennettävä, että hankintaviranomaisten, kuten julkisoikeudellisten laitosten, joissa voi olla yksityisiä pääomaosuuksia, olisi voitava käyttää hyväkseen mahdollisuutta poiketa horisontaalisesta yhteistyöstä. Näin ollen jos kaikki muut horisontaaliseen yhteistyöhön liittyvät edellytykset täyttyvät, horisontaalisesta yhteistyöstä poikkeaminen olisi laajennettava koskemaan hankintaviranomaisia, jos hankintasopimus tehdään yksinomaan hankintaviranomaisten välillä.

- (33) Hankintaviranomaisten olisi voitava päättää suorittaa julkisia palvelujaan yhteisesti tekemällä yhteistyötä ilman, että niiltä vaadittaisiin mitään tiettyä oikeudellista muotoa. Tällainen yhteistyö saattaa kattaa kaikenlaiset toiminnot, jotka liittyvät osallistuville viranomaisille osoitettujen tai niiden suoritettavakseen ottamien palvelujen suorittamiseen ja velvollisuuksien hoitamiseen, kuten paikallis- tai alueviranomaisten pakolliset tai vapaaehtoiset tehtävät taikka palvelut, jotka on annettu julkisoikeudellisesti tietyille yksiköille. Osallistuvien eri viranomaisten suorittamien palvelujen ei tarvitse välttämättä olla samanlaisia, vaan ne voivat olla myös toisiaan täydentäviä.

Julkisten palvelujen yhteistä suorittamista koskeviin sopimuksiin ei olisi sovellettava tässä direktiivissä esitettyjä sääntöjä, edellyttäen, että sopimukset on tehty yksinomaan hankintaviranomaisten välillä, tällaisen yhteistoiminnan täytäntöönpanoa hallitsevat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat ja mikään yksityinen palvelujentarjoaja ei ole kilpailijoitaan edullisemmassa asemassa.

Näiden edellytysten täyttämiseksi yhteistyön olisi perustuttava yhteistoiminnan käsitteeseen. Tällainen yhteistyö ei edellytä, että kaikki osallistuvat viranomaiset vastaavat pääasiallisten sopimusvelvoitteiden suorittamisesta, kunhan ne ovat sitoutuneet tekemään osansa kyseisen julkisen palvelun suorittamisesta yhteistoiminnassa. Lisäksi ainoastaan yleiseen etuun liittyvien näkökohtien olisi hallittava yhteistoiminnan täytäntöönpanoa, osallistuvien hankintaviranomaisten väliset varojen siirrot mukaan lukien.

- (34) Eräissä tapauksissa oikeushenkilö toimii kansallisen lain säädännön asiaankuuluvien säännösten nojalla tietyn hankintaviranomaisen välineenä tai teknisenä palveluna ja on velvollinen täyttämään kyseisten hankintaviranomaisten sille antamia määräyksiä voimatta vaikuttaa suorituksista saamaansa korvaukseen. Tällaiseen puhtaasti hallinnolliseen suhteeseen, joka ei ole luonteeltaan sopimusperusteinen, ei olisi sovellettava julkisia hankintamenettelyjä.

- (35) Tutkimus- ja kehittämisohjelmien osarahoittamista toimialojen lähteistä olisi kannustettava. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan silloin, kun kyseisenlaista osarahoitusta ei ole ja kun asianomainen hankintaviranomainen saa tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulokset hyödykseen. Tämä ei saisi sulkea pois mahdollisuutta, että toimet toteuttanut palveluntarjoaja voi julkaista niistä tietoja, kunhan hankintaviranomainen säilyttää yksinoikeuden käyttää tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuloksia omassa toiminnassaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten näennäisen jakamisen tai pelkästään symbolisen osallistumisen palveluntarjoajalle suoritettuun korvaukseen ei olisi kuitenkaan esitettävä tämän direktiivin soveltamista.
- (36) Työpaikkojen luominen ja työllistäminen edistävät yhteiskuntaa sopeuttamista ja ovat keskeisiä tekijöitä pyrittäessä takaamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet. Suojatyökeskukset voivat olla tässä yhteydessä merkittävässä asemassa. Sama koskee muita sosiaalisia yrityksiä, joiden päätavoitteena on tukea vammaisten ja muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten työttömien, muita heikommassa asemassa oleviin vähemmistöihin tai muulla tavoin sosiaalisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien, integroitumista tai uudelleenintegroitumista yhteiskuntaan ja työelämään. Tällaiset työkeskukset tai yritykset eivät ehkä kuitenkaan tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa pystyisi saamaan hankintasopimuksia. Tämän vuoksi on aiheellista säätää, että jäsenvaltiot voivat varata tällaisille työkeskuksille tai yrityksille oikeuden osallistua hankintamenettelyihin tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi.
- (37) Jotta ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudelliset velvoitteet sisällytettäisiin asianmukaisesti hankintamenettelyihin, jäsenvaltioiden ja hankintaviranomaisten on erityisen tärkeää toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että noudatetaan rakennusurakan tai palvelujen suorituspaikassa sovellettavaa ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädäntöä, joka on vahvistettu laeilla, asetuksilla ja päätöksillä sekä kansallisella että unionin tasolla sekä työehtosopimuksissa, edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen ovat unionin oikeuden mukaisia. Hankintasopimusten toteuttamisessa olisi noudatettava myös liitteessä X luetelluissa kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimissa kansainvälisissä sopimuksissa määrättyjä velvoitteita. Tämä ei kuitenkaan saisi estää työntekijöille edullisempien työehtojen ja -olojen soveltamista.
- (38) Palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa palvelulle ominaiset suoritukset toteutetaan. Kun palveluja suoritetaan etäpalveluina, kuten esimerkiksi puhelinpalveluskusten palvelut, nämä palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikassa, jossa ne toteutetaan, riippumatta paikoista ja jäsenvaltioista, joille palvelut on kohdistettu.
- (39) Asiaankuuluvat velvoitteet voitaisiin ottaa huomioon sopimuslausekkeissa. Hankintasopimuksiin olisi voitava sisällyttää myös lausekkeitä, joilla varmistetaan työehtosopimusten noudattaminen unionin oikeuden mukaisesti. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen voidaan katsoa talouden toimijan vakavaksi virheeksi, joka voi johtaa kyseisen talouden toimijan sulkemiseen pois hankintamenettelystä.
- (40) Ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön säännösten noudattamista olisi valvottava hankintamenettelyn eri vaiheissa, kun sovelletaan osallistujien valitsemista ja hankintasopimusten tekemistä koskevia yleisperiaatteita, menettelyistä pois sulkemisen perusteita ja poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia koskevia säännöksiä. Tarpeelliset tarkistukset olisi tehtävä tämän direktiivin asianomaisten säännösten, erityisesti näyttöä ja omia lausuntoja koskevien säännösten mukaisesti.
- (41) Tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää määräämistä tai toteuttamista toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen yleisen edun, julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kasvien säilyttämiseksi tai muiden ympäristötoimien toteuttamiseksi, erityisesti kestävää kehitystä silmällä pitäen, edellyttäen että nämä toimenpiteet ovat SEUT:n mukaisia.
- (42) Hankintaviranomaiset tarvitsevat huomattavasti lisää joustavuutta voidakseen valita hankintamenettelyn, joka mahdollistaa myös neuvottelut. Tällaisten menettelyjen entistä laajemmalla käytöllä voidaan todennäköisesti myös lisätä rajatylittävää kauppaa, sillä arviointi on osoittanut, että muista jäsenvaltioista saadut tarjoukset ovat menestyneet erityisen hyvin tehtäessä hankintasopimuksia hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeisellä neuvottelumenettelyllä. Jäsenvaltioiden olisi voitava säätää tarjousperusteisen neuvottelumenettelyn tai kilpailullisen neuvottelumenettelyn käytöstä tilanteissa, joissa avoimet ja rajoitetut menettelyt, joihin ei liity neuvotteluja, eivät todennäköisesti johtaisi tyydyttäviin hankintatuloksiin. On syytä muistuttaa, että kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina hankintasopimusten arvolla mitattuna. Se on osoittautunut käyttökelpoiseksi tapauksissa, joissa hankintaviranomaiset eivät ole pystyneet määrittelemään, millä tavoin niiden tarpeet voitaisiin tyydyttää, tai arvioimaan, millaisia teknisiä, taloudellisia tai oikeudellisia ratkaisuja markkinat voisivat tarjota. Tällainen tilanne voi syntyä erityisesti silloin, kun on kyse innovatiivisista hankkeista tai suurten

Toimenpiteet olisi toteutettava unionin oikeuden perusperiaatteita noudattaen erityisesti yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Toimenpiteitä olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁽¹⁾ mukaisesti ja niin, että varmistetaan yhdenvertainen kohtelu syrjimättä suoraan tai välillisesti talouden toimijoita ja työntekijöitä, jotka tulevat muista jäsenvaltioista.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

integroitujen liikenneinfrastruktuurihankkeiden, mittavien tietoverkkojen tai sellaisten hankkeiden toteutuksesta, joihin liittyy monimuotoista ja strukturoitua rahoitusta. Tarvittaessa hankintaviranomaisia olisi kannustettava nimeämään hankepäällikkö talouden toimijoiden ja hankintaviranomaisten hyvän yhteistyön varmistamiseksi hankintamenettelyn aikana.

- (43) Rakennusurakkasopimusten kohdalla tällaisia tilanteita esiintyy esimerkiksi silloin, kun urakan kohteena on muita kuin tavanomaisia rakennuksia tai kun urakkaan kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja. Palvelujen tai tavaroiden edellyttäessä mukauttamista tai suunnittelua tarjousperusteisen neuvottelumenettelyn tai kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö on todennäköisesti hyödyllistä. Mukauttaminen tai suunnittelu on erityisen tarpeellista, jos hankinnan kohteet ovat monitahoisia, esimerkiksi pitkälle kehitettyjä tuotteita, immateriaalisia palveluja, esimerkiksi konsultointi-, arkkitehtuuri- tai insinööripalveluja, taikka laajamittaisia tieto- ja viestintätekniisiä hankkeita. Tällaisissa tapauksissa voidaan tarvita neuvotteluja sen varmistamiseksi, että kyseinen tavara tai palvelu vastaa hankintaviranomaisen tarpeita. Tarjousperusteista neuvottelumenettelyä ja kilpailullista neuvottelumenettelyä ei pitäisi käyttää, kun kyseessä ovat käyttövalmiit palvelut tai tavarat, joita markkinoiden monet eri toimijat pystyvät tarjoamaan.
- (44) Tarjousperusteista neuvottelumenettelyä pitäisi voida käyttää myös silloin, kun avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä tai joita ei voida hyväksyä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten olisi voitava käydä neuvotteluja tarjouspyyntöä vastaavien ja hyväksyttävien tarjousten saamiseksi.
- (45) Tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn olisi liityttävä asianmukaiset takeet siitä, että yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita noudatetaan. Hankintaviranomaisten olisi erityisesti ilmoitettava etukäteen vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat hankinnan luonnetta ja joita ei pitäisi muuttaa neuvottelujen kuluessa. Hankintasopimuksen tekoperusteiden ja niiden painotuksen olisi säilyttävä muuttumattomina koko menettelyn ajan, eikä niistä pitäisi voida neuvotella, jotta taattaisiin kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu. Neuvottelujen tarkoituksena olisi oltava tarjousten parantaminen niin, että hankintaviranomaiset voivat ostaa erityistarpeitaan täysin vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja. Neuvotteluja voidaan käydä ostettavien rakennusurakoiden, tavaroiden ja palvelujen kaikista ominaisuuksista, myös esimerkiksi niiden laadusta, määristä, kaupallisista lausekkeista sekä sosiaalisista, ympäristöön liittyvistä ja innovatiivisista seikoista, elleivät ne kuulu vähimmäisvaatimuksiin.

Oli selvennettävä, että hankintaviranomaisen asettamia vähimmäisvaatimuksia ovat sellaiset edellytykset ja ominaisuudet (erityisesti fyysiset, toiminnalliset ja oikeudelliset edellytykset ja ominaisuudet), jotka kaikkien tarjousten olisi täytettävä tai jotka niillä olisi oltava, jotta hankintaviranomainen voi tehdä hankintasopimuksen valitsemiensa tekoperusteiden mukaisesti. Prosessin avoimuuden ja jäljitettävyyden varmistamiseksi sen kaikki vaiheet olisi dokumentoitava asianmukaisesti. Lisäksi kaikki menettelyssä tehdyt tarjoukset olisi jätettävä kirjallisina.

- (46) Hankintaviranomaisten olisi voitava lyhentää eräitä avoimiin ja rajoitettuihin menettelyihin sekä tarjousperusteisiin neuvottelumenettelyihin sovellettavia määräaikoja, jos kyseisiä määräaikoja olisi käytännössä mahdotonta noudattaa kiireen vuoksi, joka hankintaviranomaisten olisi asianmukaisesti perusteltava. Oli ilmaistava selvästi, että kyseessä on oltava äärimmäinen kiire, joka on aiheutunut hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista tapahtumista.
- (47) Tutkimus ja innovointi, myös ekoinnovointi ja sosiaalinen innovointi, kuuluvat tärkeimpiin tulevaa kasvua edistäviin tekijöihin, ja niille on annettu keskeinen sija älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiassa. Viranomaisten olisi käytettävä julkisia hankintoja strategisesti parhaalla mahdollisella tavalla edistääkseen innovointia. Innovatiivisten tuotteiden, rakennusurakoiden ja palvelujen ostaminen vaikuttaa olennaisesti julkisten palvelujen tehostumiseen ja niiden laadun paranemiseen sekä suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen. Se auttaa saamaan parhaan vastineen julkisille varoille ja saavuttamaan laajempia taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia hyötyjä tuottamalla uusia ideoita, muuttamalla ne innovatiivisiksi tuotteiksi ja palveluiksi ja edistämällä siten kestävä talouskasvua.

Oli muistettava, että 14 päivänä joulukuuta 2007 päivättyssä komission tiedonannossa ”Esikaupalliset hankinnat: innovoinnin edistäminen kestävien ja korkealaatuisten julkisten palvelujen varmistamiseksi Euroopassa”, joka koskee niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen hankintaa, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, on hahmoteltu joukko hankintamalleja. Kyseiset mallit olisivat edelleen käytettävissä, mutta tällä direktiivillä olisi myös helpotettava julkisia innovaatiohankintoja ja autettava jäsenvaltioita saavuttamaan innovaatiounionin tavoitteet.

- (48) Innovoinnin tärkeyden vuoksi hankintaviranomaisia olisi rohkaistava sallimaan vaihtoehtojen esittäminen mahdollisimman usein. Siksi näiden viranomaisten huomio olisi kiinnitettävä tarpeeseen määritellä vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen olisi täytettävä, ennen kuin ilmoitetaan, että vaihtoehtoja voidaan esittää.

(49) Jos innovatiivista tuotetta tai palvelua tai innovatiivista rakennusurakkaa ei voida kehittää eikä siihen tarvittavia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita ostaa markkinoilla jo saatavilla olevia ratkaisuja käyttämällä, hankintaviranomaisten olisi voitava käyttää erityistä hankintamenettelyä sellaisten sopimusten osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan. Kyseisessä erityisessä hankintamenettelyssä hankintaviranomaisilla olisi oltava mahdollisuus tehdä pitkäaikaisia innovaatiokumppanuusia uusien, innovatiivisten tuotteiden, palvelujen tai rakennusurakoiden kehittämistä ja myöhempää ostamista varten sillä varauksella, että tällaiset innovatiiviset tuotteet tai palvelut tai innovatiiviset rakennusurakat vastaavat sovittuja suoritustasoja ja kustannuksia, tarvitsematta erillistä hankintamenettelyä ostamista varten. Innovaatiokumppanuuden olisi perustuttava tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn sovellettaviin menettelysääntöihin, ja sopimusten tekoperusteena olisi käytettävä ainoastaan parasta hinta-laatusuhdetta, mikä mahdollistaa parhaiten innovatiivisia ratkaisuja koskevien tarjousten vertailun. Innovaatiokumppanuus olisi sekä laajamittaisten hankkeiden että pienempien innovatiivisten hankkeiden osalta järjestettävä riittävän markkinavetoiseksi, jotta se kannustaisi innovatiivisen ratkaisun kehittämiseen sulkematta kuitenkaan markkinoita.

Tämän vuoksi hankintaviranomaiset eivät saisi käyttää innovaatiokumppanuuksia niin, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Joissakin tapauksissa innovaatiokumppanuuksien perustaminen useiden kumppanien kanssa voi auttaa välttämään tällaisia vaikutuksia.

(50) Neuvottelumenettelyjä, joissa hankintailmoitusta ei ole julkaistu ennen menettelyn aloittamista, olisi käytettävä ainoastaan hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska ne vaikuttavat haitallisesti kilpailuun. Tällainen poikkeus olisi rajoitettava koskemaan tapauksia, joissa julkaiseminen joko ei ole mahdollista hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi tai joissa on alusta alkaen selvää, että julkaiseminen ei lisäisi kilpailua eikä parantaisi hankinnan tuloksia erityisesti siksi, että objektiivisesti arvioituna hankintasopimuksen voi toteuttaa vain yksi talouden toimija. Tämä koskee varsinkin taideteoksia, joiden kohdalla taiteilijan henkilöllisyys määrää itse taideteoksen ainutlaatuisen luonteen ja arvon. Yksinoikeus voi johtua myös muista syistä, mutta neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, on perusteltua käyttää ainoastaan tilanteissa, joissa on kyse objektiivisesta yksinoikeudesta niin, että hankintaviranomainen ei ole itse saanut aikaan tällaista tilannetta tulevaa hankintamenettelyä ajatellen.

Tätä poikkeusta käyttävien hankintaviranomaisten olisi perusteltava, miksi ne eivät voi käyttää kohtuullisia

vaihtoehtoja tai korvikkeita, esimerkiksi turvautua vaihtoehtoisiin jakelukanaviin, myös hankintaviranomaisen jäsenvaltion ulkopuolella, tai harkita toiminnaltaan vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja.

Jos yksinoikeus johtuu teknisistä syistä, ne olisi määriteltävä tarkasti ja perusteltava tapauskohtaisesti. Niihin voitaisiin sisällyttää esimerkiksi se, että muun talouden toimijan on teknisesti lähes mahdotonta saavuttaa vaadittu suoritustaso tai että on tarpeen käyttää erityistä tietotaitoa, välineitä tai keinoja, joita ainoastaan yhdellä talouden toimijalla on käytettävissään. Tekniset syyt voivat aiheutua myös erityisistä yhteentoimivuusvaatimuksista, joiden on täytyttävä, jotta varmistettaisiin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimivuus.

Lisäksi hankintamenettely ei ole hyödyllinen perushyödykemarkkinoilta suoraan tapahtuvissa hankinnoissa, esimerkiksi maataloustuotteiden ja raaka-aineiden kaltaisten perustuotteiden kauppapaikoista ja energiapörsseistä, joissa monenvälisen kaupankäynnin säännelty ja valvottu rakenne takaa jo sinällään markkinahinnat.

(51) Olisi selvennettävä, että luottamuksellisten tietojen suojelemaan koskevat säännökset eivät estä tehtyihin hankintasopimuksiin sisältyvien muiden kuin luottamuksellisten tietojen julkaisemista, sopimukseen mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset mukaan luettuina.

(52) Sähköiset tieto- ja viestintävälineet voivat suuresti yksinkertaistaa hankintasopimusten julkaisemista ja lisätä hankintaprosessien tehokkuutta ja avoimuutta. Niistä olisi tultava vakiovälineitä hankintamenettelyihin liittyvässä viestinnässä ja tietojenvaihdossa, koska ne lisäävät huomattavasti talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyihin kaikkialla sisämarkkinoilla. Sen vuoksi ilmoitusten lähettäminen sähköisesti, hankintasiakirjojen asettaminen saataville sähköisesti ja – 30 kuukauden siirtymäajan jälkeen – kaikilta osin sähköinen viestintä eli sähköisten välineiden käyttäminen viestinnässä kaikissa menettelyn vaiheissa, myös osallistumishakemusten toimittamisessa ja erityisesti tarjousten toimittamisessa (sähköiset tarjoukset) olisi säädettävä pakollisiksi. Jäsenvaltioiden ja hankintaviranomaisten olisi voitava halutessaan mennä pidemmälle. Olisi myös selvennettävä, että sähköisten viestintävälineiden pakollinen käyttö tämän direktiivin nojalla ei saisi velvoittaa hankintaviranomaisia käsittelemään tarjouksia sähköisesti eikä pakottaa niitä sähköiseen arviointiin tai automaattiseen käsittelyyn. Mihinkään hankintasopimuksen tekemisen jälkeisiin hankintaprosessin vaiheisiin enempää kuin hankintaviranomaisen sisäiseen viestintään ei myöskään saisi tämän direktiivin nojalla soveltaa velvoitetta käyttää sähköisiä viestintävälineitä.

(53) Hankintaviranomaisten olisi tiettyjä erityistilanteita lukuun ottamatta käytettävä sellaisia sähköisiä viestintävälineitä, jotka ovat syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintätekniologisten tuotteiden kanssa ja jotka eivät rajoita talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn. Tällaisten viestintävälineiden käytössä olisi otettava huomioon myös esteettömyys vammaisille henkilöille. Olisi täsmennettävä, että velvoite käyttää sähköisiä välineitä kaikissa hankintaprosessin vaiheissa ei olisi tarkoituksenmukainen, jos sähköisten välineiden käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä tai tiedostomuotoja, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, tai jos asianomaiset viestit voitaisiin hoitaa ainoastaan erikoislaitteiden avulla. Sen vuoksi hankintaviranomaisia ei pitäisi velvoittaa vaatimaan sähköisten viestintävälineiden käyttöä tarjousten jättämisprosessissa tietyissä tapauksissa, jotka olisi lueteltava tyhjentävästi. Tässä direktiivissä säädetään, että kyseisiä tapauksia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa olisi käytettävä sellaisia erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintaviranomaisten saatavilla, kuten suurokotulostimia. Joissakin hankintamenettelyissä hankinta-asiakirjoissa saatetaan vaatia toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa hankintaviranomaisille sähköisillä välineillä. Tällaisissa tapauksissa malli olisi toimitettava hankintaviranomaisille postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla.

Olisi kuitenkin selvennettävä, että muiden kuin sähköisten viestintävälineiden käyttö olisi rajoitettava tarjouksen niihin osiin, joiden osalta ei vaadita sähköisiä viestintävälineitä.

On aiheellista selventää, että hankintaviranomaisten olisi tarvittaessa voitava teknisistä syistä asettaa yläraja toimitettavien tiedostojen koolle.

(54) On mahdollista että on poikkeustapauksia, joissa hankintaviranomaisten olisi voitava olla käyttämättä sähköisiä viestintävälineitä, jos tällaisten viestintävälineiden käyttämättä jättäminen on tarpeen tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi. Olisi täsmennettävä, että jos voidaan tarjota tarpeellinen turvallisuustaso käyttämällä sähköisiä laitteita, joita ei ole yleisesti saatavilla, niitä olisi käytettävä. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun hankintaviranomaiset edellyttävät sellaisten erityisten turvallisten viestintävälineiden käyttämistä, jotka ne antavat saataville.

(55) Erilaiset tekniset formaatit tai prosessit ja sanomastandardit ovat mahdollisia yhteentoimivuuden esteitä paitsi

kunkin jäsenvaltion sisällä, myös ja erityisesti jäsenvaltioiden välillä. Esimerkiksi osallistukseen hankintamenettelyyn, jossa on sallittua tai pakollista käyttää sähköisiä luetteloita, joiden avulla kaikki osallistuvat tarjoajat esittävät ja järjestävät tiedot samalla tavoin ja joita voidaan käsitellä sähköisesti, talouden toimijoiden olisi standardien puuttuessa mukautettava luetteloitaan kuhunkin hankintamenettelyyn, mikä merkitsisi hyvin samantapaisten tietojen toimittamista eri muodoissa asianomaisen hankintaviranomaisen eritelmistä riippuen. Tämän vuoksi luettelomuotojen yhdenmukaistaminen lisäisi yhteentoimivuutta ja tehokkuutta, minkä lisäksi se vähentäisi talouden toimijoilta edellytettävää ponnistusta.

(56) Harkitessaan, onko tarpeen varmistaa erilaisten teknisten formaattien tai prosessien ja sanomastandardien välinen yhteentoimivuus tai tehostaa sitä säätämällä tiettyjen standardien käyttö pakolliseksi, ja mitä standardeja siinä tapauksessa olisi käytettävä, komission olisi otettava tarkoin huomioon asianomaisten sidosryhmien mielipiteet. Sen olisi myös otettava huomioon, missä määrin talouden toimijat ja hankintaviranomaiset ovat jo käyttäneet tiettyä standardia käytännössä ja kuinka hyvin se on toiminut. Ennen tietyn teknisen standardin käytön säätämistä pakolliseksi komission olisi myös tarkasteltava huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot. Jos kyseisiä standardeja ei ole kehitetty kansainvälisessä, eurooppalaisessa tai kansallisessa standardointijärjestössä, niiden olisi täytettävä tieto- ja viestintätekniisiin standardeihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁽¹⁾ mukaan sovellettavat vaatimukset.

(57) Ennen kuin jäsenvaltiot ja hankintayksiköt määrittävät turvallisuustason, jota vaaditaan hankintasopimuksen tekomenettelyn eri vaiheissa sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä, niiden olisi arvioitava, missä suhteessa vaatimukset, joilla varmistetaan asianomaisten tietojen lähettäjien oikea ja luotettava tunnistaminen ja tietojen sisällön eheys, ovat riskiin, että aiheutuu ongelmia esimerkiksi tilanteissa, joissa viestien lähettäjä ei ole sama kuin ilmoitettu. Muutoin samanlaisten edellytysten vallitessa tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi sähköpostilta, jossa pyydetään vahvistamaan tiedotustilaisuuden tarkka osoite, ei tarvitsisi vaatia samaa turvallisuustasoa kuin itse

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

tarjouksesta, joka on talouden toimijaa sitova. Vastaavasti suhteellisuuden arviointi voisi johtaa turvallisuustasoa koskevien vaatimusten alentamiseen toimitettaessa uudelleen sähköisiä luetteloita tai jätettäessä tarjouksia puitejärjestelyyn kuuluvissa pienimuotoisissa kilpailuissa taikka hankinta-asiakirjojen saatavuuden osalta.

(58) Hankintamenettelyn olennaiset osat, kuten hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset olisi aina toimitettava kirjallisina, mutta suullisen viestinnän talouden toimijoiden kanssa pitäisi muutoin olla edelleen mahdollista, kunhan sen sisältö dokumentoidaan riittävästi. Tämä on tarpeen, jotta taat-taisiin riittävä avoimuus niin, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen voidaan todentaa. On olennaisen tärkeää, että erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa tarjouksien sisältöön ja arviointiin, dokumentoidaan riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvedoja viestinnän pääkohdista.

(59) Unionin julkisten hankintojen markkinoilla on kehitymässä vahva suuntaus julkisten ostajien kysynnän yhdistämiseen, jotta saataisiin mittakaavaetuja muun muassa alhaisempien hintojen ja liiketoimikustannusten muodossa ja jotta hankintojen hallinnointi ja ammattimaisuus tehostuisivat. Tähän voidaan päästä keskittämällä ostot joko hankintaviranomaisten määrän tai hankintojen pitkän ajan volyymin ja arvon perusteella. Ostojen yhdistämistä ja keskittämistä olisi kuitenkin valvottava tarkasti, jotta vältettäisiin ostovoiman liiallinen keskittyminen ja kilpailuvastainen yhteistyö ja jotta säilytettäisiin avoimuus ja kilpailu sekä pk-yritysten mahdollisuudet päästä markkinoille.

(60) Puitejärjestelyt ovat hyvin yleisesti käytetty väline, jota pidetään tehokkaana hankintamenetelmänä koko Euroopassa. Sen vuoksi tämä väline olisi säilytettävä pitkälti sellaisenaan. On kuitenkin tarpeen selkeyttää joitakin näkökohtia, erityisesti sitä, että hankintaviranomaiset, joita puitejärjestelyssä ei mainita, eivät saisi käyttää tätä välinettä. Sitä varten hankintaviranomaiset, jotka ovat tietyn puitejärjestelyn osapuolena alusta alkaen, olisi ilmoitettava selkeästi joko nimeltä tai muulla keinoin, esimerkiksi viittaamalla tiettyyn hankintaviranomaisten ryhmään selkeästi rajatulla maantieteellisellä alueella, jotta asianomaiset hankintaviranomaiset voidaan tunnistaa helposti ja yksiselitteisesti. Puitejärjestelyn ei myöskään pitäisi olla avoin uusille talouden toimijoille sen jälkeen, kun se on tehty.

Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, että jos yhteishankintayksikkö käyttää yleistä rekisteriä hankintaviranomaisista tai niiden ryhmistä, esimerkiksi tietyn maantieteellisen alueen paikallisviranomaisista, joilla on oikeus käyttää sen tekemiä puitejärjestelyjä, kyseisen yhteishankintayksikön olisi huolehdittava siitä, että on mahdollista tarkistaa paitsi asianomaisten hankintaviranomaisen tiedot, myös päivämäärä, josta alkaen sillä on oikeus käyttää yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä, koska kyseinen päivämäärä määrää sen, mitä erityisiä puitejärjestelyjä hankintaviranomaisen pitäisi saada käyttää.

(61) Puolueettomiin perusteisiin sen määrittämiseksi, mikä puitejärjestelyn osapuolena olevista talouden toimijoista suorittaa tietyn tehtävän, esimerkiksi toimittaa tavarat tai palvelut luonnollisten henkilöiden käyttöön, voivat kaikki ehdot sisältävien puitejärjestelyjen yhteydessä kuulua asianomaisten luonnollisten henkilöiden tarpeet tai valinta.

Hankintaviranomaisille olisi annettava lisää joustoa niiden tehdessä hankintoja sellaisten puitejärjestelyjen nojalla, jotka on tehty useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa ja joissa on lueteltu kaikki ehdot.

Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisille olisi annettava mahdollisuus saada tiettyjä puitejärjestelyn soveltamisalaan kuuluvia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja joko tilaamalla ne joltakin talouden toimijoista, jotka on määritelty puolueettomien perusteiden ja jo vahvistettujen ehtojen mukaisesti, tai tekemällä erityinen hankintasopimus asianomaisesta rakennusurakasta, tavaroista tai palveluista puitejärjestelyn osapuolena olevien talouden toimijoiden kesken järjestetyn pienimuotoisen kilpailun jälkeen. Avoimuuden ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi hankintaviranomaisten olisi ilmoitettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa puolueettomat perusteet, joiden mukaan tehdään valinta puitejärjestelyn edellä mainittujen kahden toteuttamismenetelmän välillä. Perusteet voivat liittyä esimerkiksi asianomaisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen määrään, arvoon tai ominaisuuksiin, muun muassa suuremman palvelusällön tai korkeamman turvallisuustason tarpeeseen, taikka hintakehitykseen ennalta määrättyyn hintaindeksiin nähden. Puitejärjestelyjä ei saisi käyttää väärin eikä siten, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Hankintaviranomaisia ei olisi tämän direktiivin nojalla velvoitettava hankkimaan puitejärjestelyn soveltamisalaan kuuluvia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja kyseisen puitejärjestelyn mukaisesti.

- (62) Lisäksi olisi selvennettävä, että vaikka puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset onkin tehtävä ennen puitejärjestelyn voimassaolon päättymistä, puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto ei tarvitse olla sama kuin kyseisen puitejärjestelyn kesto, vaan se voi tarvittaessa olla lyhyempi tai pidempi. Erityisesti puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto olisi voitava asettaa ottamalla huomioon esimerkiksi sopimusten toteuttamiseksi tarvittava aika, jos sopimukseen sisältyy sellaisten laitteiden huolto, joiden odotettu elinikä on yli neljä vuotta, tai jos tarvitaan henkilöstön lisäkoulutusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi.
- Olisi myös täsmennettävä, että saattaa olla poikkeustapauksia, joissa itse puitejärjestelyjen olisi voitava saada kestää yli neljä vuotta. Tällaisia tapauksia, jotka olisi asianmukaisesti perusteltava erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi, saattaa ilmetä esimerkiksi silloin, kun talouden toimijalla on tarve pitää hallussaan laitetta, jonka kuoletusaika on yli neljä vuotta ja jonka on oltava käytettävissä koko puitejärjestelyjen ajan.
- (63) Lisäksi on tarpeen mukauttaa dynaamisia hankintajärjestelmiä koskevia sääntöjä saatujen kokemusten perusteella, jotta hankintaviranomaiset voisivat hyödyntää täysimittaisesti kyseisen välineen tarjoamia mahdollisuuksia. Järjestelmiä on yksinkertaistettava; niitä olisi erityisesti käytettävä rajoitetun menettelyn muodossa, jolloin ei tarvittaisi alustavia tarjouksia, joiden on todettu olevan yksi suurimmista dynaamisiiin hankintajärjestelmiin liittyvistä rasitteista. Sen vuoksi mille tahansa talouden toimijalle, joka esittää osallistumishakemuksen ja täyttää valintaperusteet, olisi annettava lupa osallistua dynaamisella hankintajärjestelmällä toteutettuihin hankintamenettelyihin järjestelmän voimassaoloaikana. Tällä hankintamenetelmällä hankintaviranomainen voi saada erityisen suuren määrän tarjouksia ja siten varmistaa, että julkisia varoja käytetään laajan kilpailun ansiosta parhaalla mahdollisella tavalla, kun kyse on yleisesti käytetyistä tai käyttövalmiista tuotteista, rakennusurakoista tai palveluista, joita markkinoilla on yleisesti saatavilla.
- (64) Osallistumishakemukset olisi yleensä käytävä läpi enintään 10 työpäivän kuluessa, koska valintaperusteiden arviointi suoritetaan tässä direktiivissä vahvistettujen yksinkertaistettujen asiakirjavaatimusten perusteella. Dynaamisista hankintajärjestelmää perustettaessa hankintaviranomaiset saattavat kuitenkin saada hankintailmoituksen tai kiinnostuksen vahvistamispyynnön ensimmäisen julkaisemisen johdosta niin suuren määrän osallistumishakemuksia, että ne tarvitsevat enemmän aikaa hakemusten tarkasteluun. Tämä olisi sallittava, edellyttäen että mitään tiettyä hankintaa ei aloiteta, ennen kuin kaikki hakemukset on tutkittu. Hankintaviranomaisten olisi voitava vapaasti järjestää se, miten ne aikovat tutkia osallistumishakemukset, esimerkiksi päättää tutkimisen suorittamisesta vain kerran viikossa edellyttäen, että kukin osallistumishakemus tutkitaan määräjassaa.
- (65) Hankintaviranomaisten olisi milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän kestoaikana voitava vaatia talouden toimijoita toimittamaan uudistettu ja päivitetty oma lausunto laadullisten valintaperusteiden täyttämistä kohtuullisen ajan kuluessa. On syytä muistuttaa, että näyttöä koskeviin tämän direktiivin yleisiin säännöksiin sisältyvää mahdollisuutta pyytää talouden toimijoita toimittamaan täydentäviä asiakirjoja ja sen tarjoajan, jonka kanssa sopimus on päätetty tehdä, velvollisuutta toimittaa asiakirjat, sovelletaan myös dynaamisten hankintajärjestelmien erityisyhteydessä.
- (66) Jotta edistettäisiin pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua laajamittaiseen, esimerkiksi yhteishankintayksikön toteuttamaan dynaamiseen hankintajärjestelmään, asianomaisten hankintaviranomaisten olisi voitava jakaa järjestelmä puolueettomasti määriteltyihin tuotteiden, rakennusurakoiden ja palvelujen luokkiin. Luokkien määrittelyssä olisi käytettävä puolueettomia tekijöitä, joita voivat olla esimerkiksi asianomaisessa luokassa tehtävien yksittäisten hankintasopimusten enimmäissuuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset toteutetaan. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä jaetaan luokkiin, hankintaviranomaisen soveltamat valintaperusteet olisi suhteutettava asianomaisten luokan ominaispiirteisiin.
- (67) Olisi selvennettävä, että sähköiset huutokaupat eivät tyypillisesti sovellu tiettyihin julkisia rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin eivätkä tiettyihin julkisia palveluja koskeviin sopimuksiin, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, koska sähköinen huutokauppa voidaan toimittaa vain sellaisten automaattiseen sähköiseen arviointiin soveltuviin kohteiden osalta, jotka ovat määrällisiä ja jotka voidaan ilmaista lukuina tai prosenttimäärinä ilman, että hankintaviranomainen puuttuu asiaan tai suorittaa arviointia.
- Olisi kuitenkin myös selkeytettävä, että sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää hankintamenettelyssä, jolla ostetaan tietty teollis- tai tekijänoikeus. On syytä muistaa myös, että vaikka hankintaviranomaiset voivat vapaasti vähentää ehdokkaiden tai tarjoajien lukumäärää, niin kauan kuin huutokauppaa ei ole aloitettu, sähköiseen huutokauppaan osallistuvien tarjoajien määrää ei saisi enää vähentää huutokaupan aloittamisen jälkeen.
- (68) Uusia sähköisiä hankintamenetelmiä, kuten sähköisiä luetteloja, kehitetään jatkuvasti. Sähköisissä luetteloissa tiedot esitetään ja järjestetään tavalla, joka on yhteinen kaikille osallistuville tarjoajille ja jota voidaan käsitellä sähköisesti. Esimerkkinä voisivat olla taulukon muodossa esitettävät tarjoukset. Hankintaviranomaisten olisi voitava vaatia sähköisiä luetteloita kaikissa käytössä olevissa menettelyissä, joissa sähköisten viestintävälineiden käyttö on pakollista. Sähköiset luettelot edistävät kilpailua ja yksinkertaistavat julkisia hankintoja ennen kaikkea säästämällä aikaa ja rahaa. Olisi kuitenkin vahvistettava tiettyjä sääntöjä sen varmistamiseksi, että uusien menetelmien käytössä noudatetaan tätä direktiiviä sekä yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita. Sähköisten luetteloiden käyttö tarjousten esittämisessä ei siis saisi tuoda mukanaan sitä mahdollisuutta, että talouden toimijat toimittavat ainoastaan yleisen myyntiluettelonsa. Talouden toimijoiden olisi edelleen mukautettava

myyntiluetteloaan kulloistakin hankintamenettelyä varten. Mukauttamisella varmistetaan, että niiden tiettyyn hankintamenettelyyn toimittama luettelo sisältää vain tuotteita, rakennusurakoita tai palveluja, jotka talouden toimijan arvion mukaan – aktiivisen tarkastelun jälkeen – vastaavat hankintaviranomaisen vaatimuksia. Talouden toimijoiden olisi tällöin sallittava kopioida yleiseen myyntiluetteloonsa sisältyviä tietoja, mutta niiden ei pitäisi sallia toimittaa myyntiluetteloita sellaisenaan.

Lisäksi hankintaviranomaisille olisi annettava lupa koota tiettyjä hankintojaan varten tarjouksia aiemmin toimitettujen sähköisten luetteloiden perusteella erityisesti silloin, kun kilpailu on avattu uudelleen puitejärjestelyn nojalla tai kun käytetään dynaamista hankintajärjestelmää, jos jäljitettävyydestä, yhdenvertaisesta kohtelusta ja ennakoitavuudesta on annettu riittävät takeet.

Jos hankintaviranomainen on koonnut tarjoukset, asianomaiselle talouden toimijalle olisi annettava mahdollisuus tarkistaa, että hankintaviranomaisen tällä tavoin laatimassa tarjouksessa ei ole asiavirheitä. Jos tarjouksessa on asiavirheitä, hankintaviranomaisen kokoama tarjous ei saisi sitoa hankintaviranomaista, ellei virhettä korjata.

Hankintaviranomaiset eivät sähköisiä viestintämuotoja koskevien sääntöjen mukaisesti saisi asettaa perusteettomia esteitä talouden toimijoiden mahdollisuuksille osallistua hankintamenettelyihin, joissa tarjoukset on esitettävä sähköisten luetteloiden muodossa ja joissa taataan syrjimättömyyttä ja yhdenvertaista kohtelua koskevien yleisten periaatteiden noudattaminen.

- (69) Useimmissa jäsenvaltioissa käytetään yhä enemmän yhteishankintamenetelmiä. Yhteishankintayksiköt vastaavat hankintojen tekemisestä, dynaamisten hankintajärjestelmien hallinnoinnista tai hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekemisestä muita hankintaviranomaisia varten joko korvausta vastaan tai ilman. Hankintaviranomaisten, joita varten puitejärjestely tehdään, olisi voitava käyttää sitä yksittäisiin tai toistuviin ostoihin. Suurten hankintamäärien vuoksi tällaisilla menetelmillä voidaan lisätä kilpailua ja niiden pitäisi edistää sitä, että julkiset hankinnat tehdään ammattimaisella tavalla. Sen vuoksi olisi

säädetävä hankintaviranomaisia varten perustettuja yhteishankintayksiköjä koskevasta unionin määritelmästä ja selkeytettävä, että yhteishankintayksiköt toimivat kahdella eri tavalla.

Niiden olisi ensinnäkin voitava toimia tukkuliikkeenä ostamalla, varastoimalla ja jälleenmyymällä, tai toiseksi niiden olisi voitava toimia välittäjinä tekemällä sopimuksia, käyttämällä dynaamisia hankintajärjestelmiä tai tekemällä puitejärjestelyjä hankintaviranomaisten käyttöön. Tällaista välittävää tehtävää voitaisiin joissakin tapauksissa hoitaa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt itsenäisesti ja ilman asianomaisten hankintaviranomaisten yksityiskohtaisia ohjeita; ja eräissä muissa tapauksissa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt asianomaisten hankintaviranomaisten ohjeiden mukaan, niiden puolesta ja niiden nimissä.

Lisäksi olisi vahvistettava säännöt siitä, miten vastuu tämän direktiivin mukaisten velvollisuuksien noudattamisesta jaetaan yhteishankintayksikön ja niiden hankintaviranomaisten välillä, jotka tekevät hankintoja yhteishankintayksiköstä tai sen välityksellä. Jos yhteishankintayksikkö on yksin vastuussa hankintamenettelyjen suorittamisesta, sen olisi myös oltava yksin ja suoraan vastuussa menettelyjen laillisuudesta. Jos hankintaviranomainen suorittaa tietyt osat menettelystä, kuten puitejärjestelyn mukaisen uudelleen kilpailuttamisen tai yksittäisten hankintasopimusten tekemisen dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella, sen olisi myöhemminkin oltava vastuussa suorittamisestaan vaiheista.

- (70) Hankintaviranomaisten olisi voitava tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimus yhteishankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä. Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin olisi voitava sisällyttää myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen. Jos hankintojen tukitoimintoja koskevat palveluhankintasopimukset toteuttaa muu kuin yhteishankintayksikkö osana yhteishankintatoimintojen suorittamista asianomaiselle hankintaviranomaiselle, sopimusten tekemisessä olisi noudatettava tätä direktiiviä. On syytä muistuttaa myös, että tätä direktiiviä ei pitäisi soveltaa, jos yhteishankintatoiminnot tai hankintojen tukitoiminnot suoritetaan muutoin kuin rahallista vastiketta vastaan tehdyllä sopimuksella, joka on tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa.

- (71) Yhteishankintayksiköitä koskevien säännösten tiukentaminen ei saisi millään tavoin estää jatkamasta tilapäisten yhteisten hankintojen nykyisiä käytäntöjä eli vähemmän institutionalisoituja ja järjestelmällisiä yhteisiä ostoja tai vakiintunutta käytäntöä, jossa turvaututaan palveluntarjoajiin, jotka valmistelevat ja hallinnoivat hankintamenettelyjä hankintaviranomaisen nimissä ja puolesta ja sen ohjeiden mukaan. Päinvastoin yhteishankintojen eräitä piirteitä olisi selkeytettävä, koska ne voivat olla merkittävässä asemassa erityisesti innovatiivisten hankkeiden yhteydessä.

Yhteishankinnoilla voi olla monia eri muotoja, koordinoituista hankinnoista yhteisten teknisten eritelmien laatimiseen sellaisia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja varten, joiden hankkijoina on useita hankintaviranomaisia, joista kukin suorittaa erillisen hankintamenettelyn, aina tilanteisiin, joissa asianomaiset hankintaviranomaiset yhteisessä hankintamenettelyssä joko toimivat yhdessä tai valtuuttavat yhden hankintaviranomaisen hallinnoimaan hankintamenettelyä kaikkien hankintaviranomaisten puolesta.

Jos useat hankintaviranomaiset suorittavat hankinnat yhteisessä hankintamenettelyssä, niiden olisi vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä. Jos hankintaviranomaiset kuitenkin hankkivat yhdessä vain osia yhteisessä hankintamenettelyssä, yhteisvastuuta olisi sovellettava vain niihin osiin menettelyä, jotka on suoritettu yhdessä. Kunkin hankintaviranomaisen olisi oltava yksinään vastuussa menettelyistä tai menettelyjen osista, jotka se suorittaa yksin, esimerkiksi sopimuksen tekemisestä, puitejärjestelyn tekemisestä, dynaamisen hankintajärjestelmän käyttämisestä, uudelleen kilpailuttamisesta puitejärjestelyn nojalla tai sen määrittämisestä, mikä puitejärjestelyn osapuolena oleva talouden toimija suorittaa tietyn tehtävän.

- (72) Sähköiset viestintävälineet sopivat erityisen hyvin yhteishankintakäytäntöjen ja -välineiden tueksi, koska ne antavat mahdollisuuden käyttää tietoja uudelleen, käsitellä niitä automaattisesti ja minimoida informaatio- ja liiketoimikustannukset. Sen vuoksi sähköisten viestintävälineiden käyttö olisi ensi vaiheessa tehtävä pakolliseksi yhteishankintayksiköille, ja samalla olisi helpotettava käytäntöjen lähentymistä koko unionissa. Tämän jälkeen sähköisten viestintävälineiden käytöstä olisi tehtävä yleinen velvollisuus kaikissa hankintamenettelyissä 30 kuukauden siirtymäkauden jälkeen.
- (73) Eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset, jotka haluavat tehdä yhteisiä hankintasopimuksia, kohtaavat nykyään erityisiä oikeudellisia vaikeuksia, jotka johtuvat kansallisten lainsäädäntöjen ristiriitaisuudesta. Vaikka rajatylittävät yhteishankinnat sallittiin epäsuorasti direktiivillä 2004/18/EY, hankintaviranomaisilla on edelleen huomattavia oikeudellisia ja käytännön vaikeuksia tehdä hankintoja muiden jäsenvaltioiden yhteishankintayksiköiltä tai

tehdä yhteisiä hankintasopimuksia. Jotta hankintaviranomaiset voisivat hyödyntää mahdollisimman hyvin sisämarkkinoiden potentiaalisia mittakaavaetuja ja mahdollisuuden jakaa riskit ja hyödyt erityisesti innovatiivisissa hankkeissa, joihin liittyy enemmän riskejä, kuin mitä yksi hankintaviranomainen voi kohtuullisesti ottaa, mainitut vaikeudet olisi saatava poistettua. Sen vuoksi olisi vahvistettava rajatylittäviä yhteishankintoja koskevat uudet säännöt, jotta voidaan helpottaa hankintaviranomaisten välistä yhteistyötä ja lisätä sisämarkkinoista saatavaa hyötyä luomalla rajatylittäviä liiketoimintamahdollisuuksia tavarantoimittajille ja palveluntarjoajille. Säännöissä olisi määriteltävä yhteishankintayksiköiden rajatylittävän käytön ehdot ja nimettävä rajatylittävien yhteisten menettelyjen tapauksessa julkisiin hankintoihin sovellettava lainsäädäntö, myös muutoksenhakukeinoihin sovellettava lainsäädäntö, joka täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008⁽¹⁾ lainvalintasääntöjä. Lisäksi eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten olisi voitava perustaa yhteisiä yksiköitä kansallisen tai unionin lainsäädännön mukaisesti. Tällaista yhteisten hankintojen muotoa varten olisi vahvistettava erityiset säännöt.

Hankintaviranomaisten ei kuitenkaan pitäisi käyttää rajatylittävien yhteishankintojen mahdollisuuksia kiertääkseen unionin lainsäädännön mukaisia pakollisia julkisoikeuden sääntöjä, joita niihin sovelletaan niiden sijaintijäsenvaltiossa. Tällaisiin sääntöihin saattaa kuulua esimerkiksi avoimuutta ja asiakirjojen saatavuutta koskevia säännöksiä tai arkaluonteisten tavaroiden jäljitettävyyttä koskevia erityisvaatimuksia.

- (74) Julkisten hankkijoiden laatimien teknisten eritelmien olisi oltava sellaisia, että julkiset hankinnat voidaan avata kilpailulle ja että niillä voidaan saavuttaa kestävyystavoitteet. Sen vuoksi olisi oltava mahdollista esittää tarjouksia, jotka perustuvat erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, standardeihin ja teknisiin eritelmiin markkinoilla, sekä tarjouksia, jotka perustuvat rakennettavien kohteiden, tavaroiden ja palvelujen elinkaareen ja tuotantoprosessin kestävyteen liittyviin suorituskykyä koskeviin perusteisiin.

Tekniset eritelmät olisi tämän perusteella laadittava siten, ettei kilpailua kavenneta keinotekoisesti vaatimuksilla, joilla suositetaan tiettyä talouden toimijaa edellyttämällä hankinnalta sen yleensä tarjoamien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden keskeisiä ominaisuuksia. Tämä tavoite voidaan yleensä saavuttaa parhaiten laatimalla tekniset eritelmät toiminnallisten ja suorituskykyä koskevien vaatimusten mukaisesti. Toiminnalliset ja suorituskykyä koskevat vaatimukset ovat myös tarkoituksenmukainen tapa suosia innovointia julkisissa hankinnoissa, ja sitä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

olisi käytettävä mahdollisimman laajasti. Jos viitataan eurooppalaiseen standardiin tai sellaiseen puuttuessa kansalliseen standardiin, hankintaviranomaisten olisi otettava huomioon muihin vastaaviin järjestelyihin perustuvat tarjoukset. Talouden toimijan olisi esitettävä näyttö vastaavuudesta vaaditun merkin kanssa.

Vastaavuuden osoittamiseksi tarjoajia olisi voitava vaatia esittämään kolmannen osapuolen todentama näyttö. Olisi kuitenkin sallittava myös muut asianmukaiset todistuskeinot, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos kyseisellä talouden toimijalla ei ole mahdollisuutta saada tällaisia todistuksia tai testausraportteja tai se ei voi saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen, että kyseinen talouden toimija osoittaa, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

- (75) Hankintaviranomaisten, jotka haluavat hankkia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on erityiset ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, olisi voitava viitata erityisiin merkkeihin, kuten Euroopan ympäristömerkkiin, (moni)kansallisiin ympäristömerkkeihin tai muihin merkkeihin, jos kyseistä merkkiä koskevat vaatimukset liittyvät hankinnan kohteeseen, kuten tuotteen kuvaukseen ja tarjontamuotoon, pakkausvaatimukset mukaan luettuina. Lisäksi on olennaista, että nämä vaatimukset laaditaan ja hyväksytään puolueettomasti todennettavissa olevin perustein käyttäen menettelyä, johon sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, jakelijat ja ympäristöjärjestöt voivat osallistua, ja että merkki on kaikkien kiinnostuneiden osapuolten saatavilla ja käytettävissä. Olisi selvennettävä, että sidosryhmät voisivat olla julkisia tai yksityisiä elimiä, yrityksiä tai mitä tahansa valtioista riippumattomia organisaatioita (organisaatioita, jotka eivät ole osa julkishallintoa eivätkä tavantomaisia yrityksiä).

Lisäksi olisi selvennettävä, että erityiset kansalliset tai hallituksen elimet tai organisaatiot voivat osallistua sellaisten merkkejä koskevien edellytysten laatimiseen, joita voidaan käyttää viranomaisten hankintojen yhteydessä ilman, että nämä elimet tai organisaatiot menettäisivät asemansa kolmansina osapuolina.

Viittaukset merkkeihin eivät saisi vaikuttaa innovointia rajoittavasti.

- (76) Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu henkilöiden käyttöön riippumatta siitä, onko ne tarkoitettu suurelle yleisölle vai hankintaviranomaisen henkilöstölle, hankintaviranomaisten on laadittava tekniset eritelmat ottaen huomioon vammaiskäytön edellytykset tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.

- (77) Hankintaviranomaisten olisi teknisiä eritelmiä laatiessaan otettava huomioon unionin oikeudesta johtuvat vaatimukset tietosuojalainsäädännön alalla erityisesti henkilötietojen käsittelyä suunniteltaessa (sisäänrakennettu tietosuoja).

- (78) Julkiset hankinnat olisi mukautettava pk-yritysten tarpeisiin. Hankintaviranomaisia olisi kannustettava hyödyntämään julkisia hankintoja koskevia käytännesääntöjä, jotka on laadittu 25 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ”Eurooppalaiset julkisia hankintoja koskevat käytännesäännöt, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia”, jossa annetaan ohjeita siitä, miten hankintaviranomaiset voivat soveltaa julkisia hankintoja koskevia välineitä tavalla, joka helpottaa pk-yritysten osallistumista. Sitä silmällä pitäen ja kilpailun edistämiseksi hankintaviranomaisia olisi erityisesti kannustettava jakamaan suuria hankintasopimuksia osiin. Jakaminen voitaisiin tehdä määrällisin perustein niin, että yksittäisten sopimusten suuruus vastaa paremmin pk-yritysten toimituskykyä, tai laadullisin perustein toimialoittain ja erityisaloittain niin, että yksittäisten sopimusten sisältö mukautetaan tarkemmin pk-yritysten erityisaloihin, tai hankkeen seuraavien vaiheiden mukaisesti.

Hankintaviranomaisen olisi voitava vapaasti määritellä osien koko ja kohde, ja sen olisi hankintojen ennakkoidun arvon laskentaa koskevien sääntöjen mukaisesti voitava myös tehdä joitakin osia koskevat sopimukset soveltamalla tämän direktiivin menettelyjä. Hankintaviranomaisella olisi oltava velvollisuus arvioida, onko sopimusten jakaminen osiin asianmukaista, ja sen olisi voitava vapaasti tehdä itsenäinen päätös asianmukaiseksi katsomattaan syystä ilman, että siihen kohdistetaan hallinnollista tai oikeudellista valvontaa. Jos hankintaviranomainen päättää, että sopimuksen jakaminen osiin ei olisi asianmukaista, erillisessä selvityksessä tai hankinta-asiakirjoissa olisi mainittava pääasialliset syyt hankintaviranomaisen valintaan. Syytä voisivat olla esimerkiksi se, että hankintaviranomaisen mielestä jakaminen saattaisi rajoittaa kilpailua tai tehdä sopimuksen toteuttamisesta teknisesti liian vaikeaa tai liian kallista, tai se, että tarve koordinoida osien eri sopimuskumppaneita voisi vakavasti vaarantaa sopimuksen asianmukaisen toteuttamisen.

Jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava mennä pidemmälle pyrkimyksissään helpottaa pk-yritysten osallistumista julkisten hankintojen markkinoille laajentamalla velvoite harkita sopimusten osiin jakamisen asianmukaisuutta koskemaan pienempiä sopimuksia, velvoittamalla hankintaviranomaiset perusteellamaan päätöksensä olla jakamatta sopimuksia osiin tai tekemällä osiin jakaminen pakolliseksi tietyin edellytyksin. Jäsenvaltioiden olisi samaa tarkoitusta varten voitava myös säätää menettelyistä alihankkijoille suoritettavia suoriamaksuja varten.

- (79) Jos hankintasopimukset jaetaan osiin, hankintaviranomaisten olisi esimerkiksi kilpailun säilyttämiseksi tai toimitusten luotettavuuden turvaamiseksi voitava rajoittaa niiden osien määrää, joista talouden toimija voi tehdä tarjouksen. Niiden olisi voitava rajoittaa myös niiden osien määrää, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle.

Tavoite helpottaa pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille saattaisi kuitenkin vaikeutua, jos hankintaviranomaisten olisi pakko tehdä sopimus osina, vaikka sen vuoksi olisikin hyväksyttävä merkittävästi huonompia ratkaisuja verrattuna sopimuksen tekemiseen niin, että useita osia tai kaikkia osia käsitellään yhdessä. Jos tällaisen menetelmän soveltamismahdollisuus on selkeästi ilmoitettu etukäteen, hankintaviranomaisten olisi voitava tehdä tarjouksista vertaileva arvio sen selvittämiseksi, täyttävätkö tietyn tarjoajan jotakin erityistä osayhdistelmää koskevat tarjoukset kokonaisuudessaan tämän direktiivin mukaisesti vahvistetut sopimuksen tekoperusteet kyseisten osien osalta paremmin kuin yksittäisiä osia koskevat erilliset tarjoukset. Siinä tapauksessa hankintaviranomaisen olisi voitava tehdä sopimus yhdistämällä kyseiset osat tarjoajalle. Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisten olisi tehtävä tällainen vertaileva arvio määrittämällä aluksi, mitkä tarjoukset parhaiten täyttäisivät kunkin yksittäisen osan osalta vahvistetut sopimuksen tekoperusteet, ja vertaamalla niitä sitten jonkin tietyn tarjoajan tiettyä osayhdistelmää kokonaisuudessaan koskeviin tarjouksiin.

- (80) Hankintamenettelyjen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi menettelyihin osallistumisen määräajat olisi pidettävä mahdollisimman lyhyinä luomatta tarpeettomia esteitä sisämarkkinoiden talouden toimijoiden ja erityisesti pk-yritysten koko alueen laajuiselle osallistumiselle. Sen vuoksi olisi muistettava, että asettaessaan tarjousten ja osallistumishakemusten jättämisen määräaikoja hankintaviranomaisten olisi otettava huomioon erityisesti sopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, vaikka tämä johtaisi siihen, että asetetut määräajat ovat pidempiä kuin tämän direktiivin mukaiset vähimmäisajat. Sähköisten tieto- ja viestintävälineiden käyttö, erityisesti hankinta-asiakirjojen asettaminen kokonaisuudessaan talouden toimijoiden, tarjoajien ja ehdokkaiden saataville sähköisessä muodossa ja ilmoitusten toimittaminen sähköisesti johtaa toisaalta avoimuuden lisääntymiseen ja ajansäästöön. Sen vuoksi olisi säädettävä vähimmäismääräaikojen lyhentämisestä GPA-sopimuksen sääntöjen mukaisesti ja edellyttäen, että ne sopivat yhteen unionin tasolla suunnitellun erityisen toimittamistavan kanssa. Hankintaviranomaisten olisi lisäksi voitava lyhentää osallistumishakemusten ja tarjousten jättämisen määräaikoja entisestään tapauksissa, joissa tavanomaisia määräaikoja ei voida kiireellisyuden vuoksi noudattaa mutta joissa tavanomainen ennakoilta ilmoitettava menettely on silti mahdollinen. Ainoastaan poikkeustilanteissa, joissa tavanomaista menettelyä ei voida hankintaviranomaisen

kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi toteuttaa edes lyhennetyin määräajoin, hankintaviranomaisten olisi, siinä määrin kuin se on ehdottomasti tarpeen, voitava tehdä sopimuksia neuvottelumenettelyllä, josta ei julkaista ilmoitusta ennen menettelyn aloittamista. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun luonnonkatastrofit edellyttävät välitöntä toimintaa.

- (81) Olisi selvennettävä, että tarve varmistaa, että talouden toimijoilla on riittävästi aikaa tarjousten tekemiselle, voi johtaa siihen, että alun perin asetettuja määräaikoja on pidennettävä. Näin olisi erityisesti silloin, kun hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia. Olisi myös selvennettävä, että merkittävät muutokset olisi tällaisessa tapauksessa ymmärrettävä erityisesti teknisiin eritelmiin tehtäviksi muutoksiksi, joita varten talouden toimijat tarvitsisivat lisää aikaa muutosten ymmärtämiseksi ja niihin vastaamiseksi. Olisi kuitenkin täsmennettävä, että tällaiset muutokset eivät saisi olla niin olennaisia, että muutkin kuin alun perin valitut talouden toimijat voisivat tehdä tarjouksia tai että ne houkuttelisivat hankintamenettelyyn lisää osallistujia. Näin voisi olla erityisesti silloin, kun hankintasopimus tai puitejärjestely on muutosten seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen hankinta-asiakirjoissa alun perin esitettyyn verrattuna.
- (82) Olisi selvennettävä, että hankintaviranomaisten olisi automaattisesti lähetettävä tiedot tietyistä hankintamenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi päätöksestä olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä, ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Samoin olisi muistettava, että neuvoston direktiivissä 89/665/ETY⁽¹⁾ säädetään hankintaviranomaisten velvollisuudesta toimittaa asianomaisille ehdokkaille ja tarjoajille yhteenveto tiettyjen hankintamenettelyn aikana tehtyjen keskeisten päätösten perusteluista myös ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Lisäksi olisi selvennettävä, että ehdokkailla ja tarjoajilla olisi oltava mahdollisuus pyytää perusteluista lisätietoja, jotka hankintaviranomaisten olisi annettava, ellei niillä ole vahvoja perusteita olla antamatta tietoja. Tällaiset perusteet olisi vahvistettava tässä direktiivissä. Jotta varmistettaisiin tarvittava avoimuus hankintamenettelyissä, joihin kuuluu neuvotteluja ja vuoropuhelua tarjoajien kanssa, hyväksyttävän tarjouksen tehneiden tarjoajien olisi voitava pyytää lisätietoja menettelyn kulusta ja etenemisestä, ellei ole vahvoja perusteita olla sallimatta tätä.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33).

(83) Taloudellista ja rahoituksellista kapasiteettia koskevat kohtuuttomat vaatimukset ovat usein perusteettomana esteenä pk-yritysten osallistumiselle julkisiin hankintoihin. Mahdollisten vaatimusten olisi liityttävä hankinnan kohteeseen ja oltava oikeassa suhteessa siihen. Erityisesti hankintaviranomaiset eivät saisi vaatia talouden toimijoilta hankinnan kohteeseen nähden kohtuuttoman suurta vähimmäisliikevaihtoa; vaatimus saisi olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen arvioidun arvon suuruinen. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa olisi kuitenkin oltava mahdollista soveltaa suurempia vaatimuksia. Tällaisissa tapauksissa saattaa olla kyse hankintasopimuksen toteuttamiseen liittyvistä suurista riskeistä tai siitä, että hankintasopimuksen oikea-aikainen ja asianmukainen toteuttaminen on ratkaisevan tärkeää esimerkiksi sen vuoksi, että se on välttämätön edellytys muiden hankintasopimusten toteuttamiselle.

Hankintaviranomaisten olisi tällaisissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa voitava itsenäisesti päättää, olisiko edellytettävä korkeampaa vähimmäisliikevaihtoa ilman, että niihin kohdistetaan hallinnollista tai oikeudellista valvontaa. Jos on edellytettävä korkeampaa vähimmäisliikevaihtoa, hankintaviranomaisten olisi voitava asettaa sen taso, kunhan se liittyy hankinnan kohteeseen ja on oikeassa suhteessa siihen. Jos hankintaviranomainen päättää edellyttää vähimmäisliikevaihtoa, joka on korkeampi kuin kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoitu arvo, erillisessä selvityksessä tai hankinta-asiakirjoissa olisi mainittava pääasialliset syyt hankintaviranomaisen valintaan.

Hankintaviranomaisten olisi voitava myös pyytää tietoja esimerkiksi varojen ja velkojen suhteesta tilinpäätöksessä. Positiivinen suhde, jolloin varoja on enemmän kuin velkaa, voisi olla lisänäyttö siitä, että talouden toimijan rahoituksellinen kapasiteetti on riittävä.

(84) Monet talouden toimijat ja ennen kaikkea pk-yritykset katsovat, että suurena esteenä niiden osallistumiselle julkisiin hankintoihin ovat hallinnolliset rasitteet, jotka johduvat siitä, että toimijoiden on esitettävä huomattava määrä todistuksia tai muita asiakirjoja, jotka liittyvät pois-sulkemis- ja valintaperusteisiin. Tilannetta voitaisiin yksinkertaistaa huomattavasti rajoittamalla tällaisia vaatimuksia, esimerkiksi edellyttämällä, että talouden toimijat käyttävät yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa, jossa on päivitetty oma lausunto, mikä hyödyttäisi sekä hankintaviranomaisia että talouden toimijoita.

Tarjoajaa, jonka kanssa hankintasopimus on päätetty tehdä, olisi kuitenkin vaadittava toimittamaan asianmukaiset todisteet, ja hankintaviranomaiset eivät saisi tehdä hankintasopimusta sellaisten tarjoajien kanssa, jotka eivät pysty niitä toimittamaan. Hankintaviranomaisten olisi voitava myös pyytää täydentävät asiakirjat tai osa niistä milloin tahansa katsoessaan, että se on tarpeen menettelyn moitteettoman kulun kannalta. Tällainen saattaa olla

tarpeen erityisesti kaksivaiheisissa menettelyissä eli rajoitetuissa menettelyissä, tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa, joissa hankintaviranomaiset käyttävät mahdollisuutta rajoittaa niiden ehdokkaiden määrää, joita pyydetään jättämään tarjous. Vaatimus toimittaa täydentävät asiakirjat valittaessa ehdokkaita, joita pyydetään jättämään tarjous, voisi olla perusteltu sen välttämiseksi, että hankintaviranomaiset pyytävät tarjouksia ehdokkailta, jotka myöhemmin osoittautuvat kykene-mättömiksi toimittamaan täydentävät asiakirjat sopimuksen tekemisvaiheessa, mikä estäisi muutoin kelpoisten ehdokkaiden osallistumisen.

Olisi edellytettävä nimenomaan, että yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa toimitetaan myös tiedot yksiköistä, joiden voimavaroja talouden toimija käyttää, jotta tällaisia yksiköitä koskevat tiedot voidaan tarkistaa yhdessä ja samoin edellytyksin kuin pääasiallisen talouden toimijan tiedot.

(85) On tärkeää, että hankintaviranomaisten päätökset perustuvat viimeaikaisiin tietoihin erityisesti poissulkemisperusteiden osalta, koska tilanne voi melko nopeasti muuttua merkittävästi: talouden toimijaa ei esimerkiksi voida valita taloudellisten vaikeuksien vuoksi, tai maksamatta olleet sosiaaliturvamaksut onkin maksettu. Sen vuoksi hankintaviranomaisten olisi aina voitava tarkistaa tällaiset tiedot tietokannoista, joiden olisi oltava kansallisia sikäli, että niitä hallinnoivat viranomaiset. Kehityksen tässä vaiheessa saattaa edelleen olla tilanteita, joissa tämä ei vielä ole mahdollista teknisistä syistä. Komission olisi sen vuoksi harkittava toimenpiteitä, joilla helpotetaan pääsyä päivitettyihin tietoihin sähköisesti. Näitä voisivat olla välineiden parantaminen virtuaaliseen yritysasiakirja-aineistoon tutustumista varten (Virtual Company Dossier) tai keinot tietokantojen yhteentoimivuuden helpottamiseksi tai muut tällaiset liitännäistoimenpiteet.

Lisäksi olisi säädettävä, että hankintaviranomaisten ei olisi pyydettyä sellaisia edelleen ajan tasalla olevia asiakirjoja, jotka niille on jo toimitettu aiemmissa hankintamenettelyissä. Olisi kuitenkin myös varmistettava, että hankintaviranomaisiin ei kohdistu suhteettomia arkistointi- ja rekisteröintirasitteita. Näin ollen tätä velvoitetta olisi sovellettava vasta sitten, kun sähköisten viestintävälineiden käyttö on pakollista, koska asiakirjojen sähköinen hallinnointi helpottaa hankintaviranomaisten tehtäviä merkittävästi.

(86) Sekä talouden toimijoiden että hankintaviranomaisten tehtäviä voitaisiin yksinkertaistaa myös ottamalla käyttöön vakiomuotoiset lomakkeet omia lausuntoja varten. Niillä vähennettäisiin ongelmia, jotka liittyvät virallisten lausumien ja suostumusten täsmälliseen sanamuotoon ja kielellisiin kysymyksiin.

- (87) Komissio pitää yllä ja hallinnoi sähköistä e-Certis-järjestelmää, jota kansalliset viranomaiset tällä hetkellä päivittävät ja tarkistavat vapaaehtoisesti. Järjestelmän tavoitteena on helpottaa hankintaviranomaisten usein vaatimien todistusten ja muiden kirjallisten todisteiden vaihtoa. Tähänastisten kokemusten perusteella e-Certis-järjestelmän vapaaehtoinen päivittäminen ja tarkistaminen eivät riitä takaamaan sitä, että järjestelmän koko potentiaali voidaan hyödyntää asiakirjavaihdon yksinkertaistamisessa ja helpottamisessa erityisesti pk-yritysten eduksi. Sen vuoksi e-Certis-järjestelmän ylläpito olisi aluksi tehtävä pakolliseksi. Myöhemmin olisi velvoitettava sen käyttöön.
- (88) Hankintaviranomaisten olisi voitava vaatia, että hankintasopimusta toteutettaessa sovelletaan ympäristöasioiden hallintatoimenpiteitä tai -järjestelmiä. Ympäristöjärjestelmät voivat osoittaa talouden toimijan tekniset edellytykset sopimuksen toteuttamiseen riippumatta siitä, onko kyseiset järjestelmät rekisteröity unionin välineiden, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009⁽¹⁾ mukaisesti. Tähän kuuluu EU-ympäristömerkki, joka kattaa myös ympäristönhoitoa koskevat vaatimukset. Jos talouden toimijalla ei ole pääsyä tällaisiin järjestelmiin tai se ei voida saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, sen olisi voitava toimittaa kuvaus toteutetuista ympäristönhoitotoimenpiteistä edellyttäen, että se osoittaa, että asianomaisilla toimenpiteillä varmistetaan sama ympäristönsuojelun taso kuin ympäristöasioiden hallintatoimenpiteillä.
- (89) Hankintasopimusten tekoperusteiden käsite on keskeinen tälle direktiiville. Sen vuoksi on tärkeää, että direktiivin säännökset esitetään mahdollisimman yksinkertaisella ja selkeällä tavalla. Tähän voidaan päästä pitämällä ”kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta” tärkeimpänä perusteena, koska kaikki voittavat tarjoukset olisi valittava sen mukaisesti, mitä yksittäinen hankintaviranomainen pitää taloudellisesti parhaana ratkaisuna. Sekaannusten välttämiseksi direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY käytetyn sopimuksen tekoperusteen ”kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous” sijaan olisi käytettävä eri ilmaisu: ”paras hinta-laatusuhde”. Näin ollen ilmaisu olisi tulkittava näihin direktiiveihin liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti, paitsi jos tässä direktiivissä on olennaisesti erilainen ratkaisu.
- (90) Hankintasopimukset olisi tehtävä puolueettomin perustein, joilla varmistetaan avoimuuden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden noudattaminen, jotta taattaisiin tarjousten suhteellisen arvon puolueeton vertailu ja voitaisiin päättää todellisissa kilpailuolosuhteissa, mikä tarjouksista on kokonaistaloudellisesti edullisin.

Olisi tehtävä selväksi, että kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta olisi arvioitava parhaan hinta-laatusuhteen pohjalta, johon olisi aina kuuluttava hinta- tai kustannustekijä. Lisäksi olisi täsmennettävä, että tällainen kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arviointi voidaan myös tehdä pelkän hinnan tai kustannustehokkuuden perusteella. Asianmukaista on myös muistuttaa, että hankintaviranomaiset voivat vapaasti asettaa riittävät laatuvaatimukset teknisten eritelmien tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen avulla.

Laadun korostamiseksi myös julkisissa hankinnoissa jäsenvaltioiden olisi voitava kieltää tai rajoittaa pelkän hinnan tai pelkkien kustannusten käyttöä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arvioimiseksi, jos ne pitävät tätä asianmukaisena.

Jotta varmistettaisiin yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen hankintasopimuksia tehtäessä, hankintaviranomaiset olisi velvoitettava varmistamaan tarvittava avoimuus, jotta kaikki tarjoajat saisivat riittävät tiedot perusteista ja järjestelyistä, joita sovelletaan sopimuksen tekemisestä päätettäessä. Hankintaviranomaiset olisi sen vuoksi velvoitettava ilmoittamaan hankintasopimuksen tekoperusteet ja kunkin perusteen suhteellinen painotus. Hankintaviranomaisten olisi kuitenkin sallittava poiketa hankintasopimusten tekoperusteiden painoarvon ilmoittamisvelvoitteesta asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka niiden on kyettävä perustelemaan, jos painoarvoa ei voida määrittää ennakkolta erityisesti sopimuksen monitahoisuuden vuoksi. Tällaisissa tapauksissa niiden olisi ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

- (91) SEUT 11 artiklassa edellytetään, että ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset sisällytetään unionin politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi. Tässä direktiivissä selvennetään, miten hankintaviranomaiset voivat edistää ympäristönsuojelua ja kestävästä kehityksestä varmistuen samalla, että ne saavat hankintasopimuksilleen parhaan mahdollisen hinta-laatusuhteen.
- (92) Hankintaviranomaisten olisi parasta hinta-laatusuhdetta arvioidessaan määritettävä hankinnan kohteeseen liittyvät taloudelliset ja laadulliset perusteet, joita ne käyttävät sitä varten. Näiden perusteiden avulla olisi siten voitava tehdä vertaileva arvio kunkin tarjouksen suoritusastasta teknisissä eritelmissä määritettyyn hankinnan kohteeseen nähden. Tässä direktiivissä esitetään parhaan hinta-laatusuhteen yhteydessä ohjeellinen luettelo mahdollisista ympäristönäkökohdista ja sosiaalisista näkökohdista sisältävistä sopimusten tekoperusteista. Hankintaviranomaisia olisi kannustettava valitsemaan perusteita, joiden avulla ne voivat saada laadukkaita ja optimaalisesti tarpeitaan vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 1).

Valitut hankintasopimuksen tekoperusteet eivät saisi antaa hankintaviranomaiselle rajatonta valinnanvapautta, niillä olisi varmistettava todellisen ja terveen kilpailun mahdollisuus ja niihin olisi liitettävä järjestelyjä, jotka mahdollistavat tarjoajien esittäminen tietojen tosiasiallisen tarkistamisen.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi hankintasopimuksen tekopäätös ei saisi perustua ainoastaan muihin kuin kustannuksiin liittyviin perusteisiin. Laadullisiin perusteisiin olisi sen vuoksi liitettävä kustannusperuste, joka voisi hankintaviranomaisen valinnan mukaan olla joko hinta tai kustannustehokkuusmalli, kuten elinkaarikustannukset. Sopimuksen tekoperusteet eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamiseen, joilla määritellään tiettyistä palveluista suoritettava korvaus tai vahvistetaan tiettyjen tavaroiden kiinteät hinnat.

(93) Jos kansallisilla säännöksillä määritetään tiettyistä palveluista perittävät korvaukset tai asetetaan kiinteät hinnat tiettyjä toimituksia varten, olisi selvennettävä, että hintalaatusuhdetta voidaan yhä arvioida muidenkin tekijöiden kuin pelkän hinnan tai korvausten perusteella. Näitä voivat kyseisestä palvelusta tai tuotteista riippuen olla esimerkiksi toimitus- ja maksuehdot, myynninjälkeistä palvelua koskevat näkökohdat (esimerkiksi neuvonta- tai korvauspalvelujen laajuus) tai ympäristö- tai sosiaaliset näkökohdat (esimerkiksi se, onko kirjat painettu kierrätyspaperille tai kestävän puukaupan paperille, ulkoisista ympäristövaikutuksista johtuvat kustannukset tai se, onko edistetty hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien vähäosaisten henkilöiden tai heikossa asemassa olevien ryhmien jäsenten parempaa integroitumista yhteiskuntaan). Koska hinta-laatusuhdetta voidaan arvioida aineellisten edellytysten perusteella lukuisin eri tavoin, olisi vältettävä arvontaa ainoana keinona tehdä hankintasopimus.

(94) Jos henkilöstön laadulla on merkitystä sopimuksen toteuttamisen kannalta, hankintaviranomaisten olisi sallittava käyttää tekoperusteina myös kyseisen sopimuksen toteuttamiseen osoitetun henkilöstön organisoitua, pätevyyttä ja kokemusta, koska se voi vaikuttaa sopimuksen toteutuksen laatuun ja sitä kautta tarjouksen taloudelliseen arvoon. Näin saattaa olla esimerkiksi sellaisissa sopimuksissa, joiden kohteena on immateriaalisia palveluja, kuten konsultointi- tai arkkitehtuuripalveluja. Jos hankintaviranomaiset käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden olisi varmistettava asianmukaisin sopimuksellisin keinoin, että hankintasopimuksen toteuttamiseen osoitettu henkilöstö tosiasiallisesti täyttää määritellyt laatuvaatimukset ja että kyseinen henkilöstö voidaan korvata vain hankintaviranomaisen suostumuksella sen tarkistettua, että korvaava henkilöstö on laatutasoltaan vastaavaa.

(95) On ehdottoman tärkeää hyödyntää täysimittaisesti julkisten hankintojen potentiaalia, jotta voidaan saavuttaa älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet. On muistettava, että julkinen hankinta on ratkaisevan tärkeää innovoinnin edistämiseksi, joka on hyvin tärkeää Euroopan tulevalle kasvuille. Koska

yksittäisten sektoreiden ja markkinoiden välillä on merkittäviä eroja, ei olisi kuitenkaan asianmukaista asettaa yleisiä pakollisia vaatimuksia ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeille hankinnoille.

Unionin lainsäätäjä on jo asettanut pakolliset hankinta-vaatimukset tieliikenteen moottoriajoneuvoja koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY⁽¹⁾) ja toimistolaitteita koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008⁽²⁾). Lisäksi yhteisten menetelmien määrittelyssä elinkaarikustannuksia varten on edistytty merkittävästi.

Sen vuoksi vaikuttaa asianmukaiselta jatkaa tätä menettelytapaa, jossa jätetään alakohtaisen lainsäädännön tehtäväksi asettaa pakolliset tavoitteet ja päämäärät kulloisenkin alan politiikoista ja olosuhteista riippuen sekä edistää elinkaarikustannuksiin sovellettavien eurooppalaisten lähestymistapojen kehittämistä ja käyttöä, jotta julkisilla hankinnoilla tuettaisiin kestävästä kehityksestä entistä enemmän.

(96) Näitä alakohtaisia toimenpiteitä olisi täydennettävä mukauttamalla direktiivejä 2004/17/EY ja 2004/18/EY niin, että hankintaviranomaisille annetaan mahdollisuus pyrkiä hankintastrategioissaan älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin. Sen vuoksi olisi täsmennettävä, että hankintaviranomaiset voivat määrittää kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen ja alhaisimmat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, paitsi jos tarjousta arvioidaan pelkän hinnan perusteella. Elinkaarikustannuksen käsite sisältää kaikki rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen elinkaaren aikaiset kustannukset.

Tämä merkitsee sisäisiä kustannuksia, kuten tutkimus-, kehitys-, tuotanto-, kuljetus-, käyttö-, ylläpito- ja käytöstäpoistokustannuksia, mutta voi sisältää myös kustannuksia, jotka johtuvat ulkoisista ympäristövaikutuksista, kuten tuotteessa käytettyjen raaka-aineiden hankkimisen taikka itse tuotteen tai sen valmistuksen aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta, jos kyseisiä kustannuksia voidaan arvioida rahallisesti ja seurata. Menetelmät, joita hankintaviranomaiset käyttävät ulkoisista ympäristövaikutuksista johtuvien kustannusten arviointiin, olisi määriteltävä ennakoita riippumattomalla ja syrjimättömällä tavalla, ja niiden olisi oltava kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla. Kyseiset menetelmät voidaan määritellä kansallisesti, alueellisesti tai paikallisesti, mutta räätälöidyistä menetelmistä johtuvan kilpailun vääristymisen välttämiseksi ne olisi pidettävä yleisinä eli niitä ei pitäisi perustaa erityisesti tiettyä hankintamenettelyä varten.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, puhtaisten ja energiategokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä (EUVL L 120, 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, toimistolaitteiden energiategokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 1).

Unionin tasolla olisi kehitettävä yhteisiä menetelmiä yksittäisiin luokkiin kuuluvien tavaroiden tai palvelujen elinkaarikustannusten laskemiseksi. Jos kehitetään tällaisia yhteisiä menetelmiä, niiden käytön olisi oltava pakollista.

Lisäksi olisi tarkasteltava sosiaalisia elinkaarikustannuksia varten kehitettävien yhteisten menetelmien toteuttavuutta ottamalla huomioon olemassa olevat menetelmät, kuten Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman puitteissa hyväksytyt suuntaviivat tuotteiden sosiaalisen elinkaaren arvioinnista.

- (97) Sosiaalisten näkökohtien ja ympäristönäkökohtien ottamiseksi paremmin huomioon hankintamenettelyissä hankintaviranomaisten olisi lisäksi voitava käyttää tällaisia hankintasopimuksen tekoperusteita tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja sopimuksen mukaisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimittamiseen kaikilta osin ja niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa, tuotteen raaka-aineiden hankkimisesta aina tuotteen hävittämiseen asti, mukaan lukien tekijät, jotka liittyvät kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kauppaan ja sen ehtoihin taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren myöhemmässä vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana. Tällaiseen tuotanto- tai toimitusprosessiin liittyvissä perusteissa ja ehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää, että ostettavien tuotteiden valmistuksessa ei ole käytetty myrkyllisiä kemikaaleja tai että ostettavien palvelujen suorittamisessa käytetään energiatehokkaita koneita. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tähän kuuluvat myös hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot, jotka liittyvät reilun kaupan tuotteiden toimittamiseen tai käyttöön hankintasopimuksen toteuttamisessa. Kauppaan ja sen ehtoihin liittyvissä perusteissa ja ehdoissa voidaan esimerkiksi viitata siihen, että kyseinen tuote on alkupeältään reilun kaupan tuote, johon sisältyy vaatimus tuottajille maksettavasta vähimmäishinnasta ja hinnanlisästä. Ympäristönäkökohtiin liittyviä hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja saattavat olla esimerkiksi tuotteiden jakelu, pakkaaminen ja hävittäminen sekä rakennusurakka- ja palvelusopimusten osalta jätteen minimointi tai resurssitehokkuus.

Yhteyttä hankinnan kohteen kanssa koskeva ehto sulkee kuitenkin pois yrityksen yleiseen toimintapolitiikkaan liittyvät perusteet ja ehdot, koska niitä ei voida pitää ostettavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tietylle tuotantoprosessille tai toimittamiselle ominaisena tekijänä. Hankintaviranomaiset eivät siis saisi vaatia, että tarjoajilla on tietty yrityksen yhteiskunta- tai ympäristövästuuksia koskeva toimintapolitiikka.

- (98) On olennaisen tärkeää, että tuotantoprosessin sosiaalisia näkökohtia koskevat hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot liittyvät sopimuksen perusteella toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Niitä olisi lisäksi sovellettava direktiivin

96/71/EY mukaisesti sellaisena, kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, eikä niitä saisi soveltaa eikä valita niin, että syrjitään suoraan tai välillisesti talouden toimijoita, jotka tulevat muista jäsenvaltioista tai sellaisista kolmansista maista, jotka ovat sopimuspuolina GPA-sopimuksessa tai sellaisissa vapaakauppasopimuksissa, joissa myös unioni on sopimuspuolena. Sen vuoksi direktiivillä 96/71/EY säännellyjä keskeisiä työoloja ja -ehtoja, kuten vähimmäispalkkoja, koskevat vaatimukset olisi pidettävä kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa, joita sovelletaan unionin lainsäädännön mukaisesti kyseisen direktiivin yhteydessä, vahvistetulla tasolla.

Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen tarkoituksena voi myös olla edistää naisten ja miesten tasa-arvoa työpaikalla, naisten osallistumista työmarkkinoihin ja työn ja yksityiselämän yhteensovittamista, ympäristönsuojelua tai eläinten hyvinvointia, noudattaa Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiä yleissopimuksia ja ottaa palvelukseen useampia epäedullisessa asemassa olevia henkilöitä kuin kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.

- (99) Toimenpiteet, joilla pyritään suojelemaan tuotantoprosessiin osallistuvan henkilöstön terveyttä, edistämään hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien epäedullisessa asemassa olevien tai haavoittuviin väestöryhmiin kuuluvien henkilöiden integroitumista yhteiskuntaan tai antamaan koulutusta kyseisen hankintasopimuksen edellyttämässä taidoissa, voivat niin ikään kuulua hankintasopimuksen tekoperusteisiin tai toteuttamisen ehtoihin, jos ne liittyvät sopimuksen mukaisesti toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Kyseiset perusteet tai ehdot saattavat esimerkiksi koskea muun muassa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä tai työttömien tai nuorten koulutustoimien täytäntöönpanoa hankintasopimuksen toteuttamisaikana. Hankintaviranomaiset voivat teknisissä eritelmissä esittää sosiaalisia vaatimuksia, jotka liittyvät suoraan kyseiseen tavaraan tai palveluun, kuten esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.
- (100) Hankintasopimuksia ei saisi tehdä sellaisten talouden toimijoiden kanssa, jotka ovat osallistuneet rikollisjärjestön toimintaan tai syyllistyneet unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan lahjontaan tai petokseen, terrorismirikoksiin, rahanpesuun taikka terrorismin rahoitukseen. Jos talouden toimijat jättävät verot tai sosiaaliturvamaksut maksamatta, tästä olisi myös seurattava niiden pakollinen poissulkeminen unionin tasolla. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää poikkeus pakollisesta poissulkemisesta poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa hankintasopimuksen tekeminen on välttämätöntä yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Näin voi olla esimerkiksi tapauksessa, jossa kiireellisesti tarvittavia rokotteita tai hätävarusteita voidaan ostaa ainoastaan talouden toimijalta, johon muutoin sovelletaan jotakin pakollisista poissulkemisperusteista.

(101) Hankintaviranomaisille olisi lisäksi annettava mahdollisuus sulkea pois talouden toimijat, jotka ovat osoittaneet epäluotettaviksi esimerkiksi siksi, että ovat rikkoneet ympäristövelvoitteita tai sosiaalisia velvoitteita, mukaan lukien sääntöjä esteettömyydestä vammaisille henkilöille, tai ovat tehneet muunlaisia ammatin harjoittamiseen liittyviä vakavia virheitä, kuten rikkoneet kilpailusääntöjä tai teollis- ja tekijänoikeuksia. Olisi selvennettävä, että ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe voi kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden niin, että tätä ei voida valita hankintasopimuksen tekoa varten riippumatta siitä, olisiko talouden toimijalla muutoin tekniset ja taloudelliset resurssit sopimuksen toteuttamiseksi.

Pitäen mielessä, että hankintaviranomainen vastaa mahdollisen virheellisen päätöksensä seurauksista, hankintaviranomaisilla olisi oltava oikeus harkintansa perusteella katsoa, että on tapahtunut ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe, jos ne jo ennen pakollisten poissulkemisperusteiden soveltamista koskevan lopullisen ja sitovan päätöksen antamista voivat asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on rikkonut velvoitteitaan, mukaan lukien veroihin ja sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velvoitteet, ellei kansallisessa laissa toisin säädetä. Niiden olisi voitava myös sulkea pois ehdokkaat tai tarjoajat, joiden toiminnassa on aikaisempia hankintasopimuksia toteutettaessa ollut vakavia puutteita olennaisten vaatimusten täyttämiseksi, esimerkiksi toimittamatta tai suorittamatta jättäminen, toimitetun tavaran tai palvelun merkittävät puutteet, joiden vuoksi sitä ei voida käyttää aiottuun tarkoitukseen, tai asiaton toiminta, joka kyseenalaistaa vakavasti talouden toimijan luotettavuuden. Kansallisessa laissa olisi säädettävä tällaisten poissulkemisten enimmäiskestosta.

Hankintaviranomaisten olisi vapaaehtoisia poissulkemisperusteita soveltaessaan kiinnitettävä erityistä huomiota suhteellisuusperiaatteeseen. Talouden toimija olisi vain poikkeuksellisissa olosuhteissa suljettava pois menettelystä vähäisten sääntöjenvastaisuuksien vuoksi. Toistuvat vähäisetkin sääntöjenvastaisuudet voivat kuitenkin kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden, ja tämän poissulkeminen voisi olla perusteltua.

(102) Talouden toimijoille olisi kuitenkin annettava mahdollisuus toteuttaa säännösten noudattamiseksi toimenpiteitä, joilla on tarkoitus korjata rikosten tai virheiden seuraukset ja näin estää tehokkaasti asiattoman toiminnan toistuminen. Tällaiset toimenpiteet saattavat olla erityisesti henkilöstöä ja organisaatiota koskevia toimenpiteitä, kuten kaikkien yhteyksien katkaiseminen henkilöihin tai organisaatioihin, jotka ovat osallistuneet asiattomaan toimintaan, asianmukaiset henkilöstön uudelleenorganisointitoimet, raportointi- ja valvontajärjestelmien käyttöönotto, sisäisen tarkastusrakenteen perustaminen valvomaan säännösten noudattamista sekä sisäisten vastuun- ja korvaussääntöjen antaminen. Talouden toimijaa ei saisi enää sulkea pois yksinomaan edellä mainituin perustein, jos tällaisilla toimenpiteillä saadaan riittävät takeet. Talouden toimijoilla olisi oltava mahdollisuus pyytää säännösten noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelua, jotta kyseiset toimijat saisivat mahdollisuuden osallistua

hankintamenettelyyn. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin saatava määritellä tällaisissa tapauksissa sovellettavat täsmälliset menettelyt ja sisältöä koskevat edellytykset. Niiden olisi erityisesti voitava päättää, antavatko ne yksittäisten hankintaviranomaisten tehdä asianmukaiset arvioinnit vai antavatko ne tämän tehtävän muille keskustason tai muiden kuin keskustason viranomaisille.

(103) Tarjoukset, jotka vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta suhteessa kyseisiin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin, saattavat perustua teknisesti, taloudellisesti tai oikeudellisesti epäterveisiin oletuksiin tai käytäntöihin. Jos tarjoaja ei kykene antamaan riittävää selitystä, hankintaviranomaisella olisi oltava oikeus hylätä tarjous. Hylkäämisen olisi oltava pakollista tapauksissa, joissa hankintaviranomainen on todennut, että poikkeuksellisen alhainen hinta tai alhaiset kustannukset johtuvat unionin pakollisen sosiaali-, työ- tai ympäristölainsäädännön tai sen mukaisen kansallisen lain taikka kansainvälisen työoikeuden määräysten noudattamatta jättämisestä.

(104) Hankintasopimuksen toteuttamisen ehdoissa vahvistetaan sopimuksen toteuttamiseen liittyvät erityiset vaatimukset. Toisin kuin hankintasopimuksen tekoerusteet, jotka toimivat lähtökohtana tarjousten laadun vertailulle, hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot ovat kiinteitä puolueettomia vaatimuksia, jotka eivät vaikuta tarjousten arviointiin. Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen olisi oltava yhteensopivia tämän direktiivin kanssa, jos ne eivät ole suoraan tai epäsuorasti syrjiviä ja jos ne liittyvät hankintasopimuksen kohteeseen, johon sisältyvät kaikki tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kaupallistamiseen liittyvät tekijät. Niihin kuuluvat hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot mutta eivät yrityksen yleistä toimintapolitiikkaa koskevat vaatimukset.

Sopimuksen toteuttamisen ehdot olisi ilmoitettava hankintailmoituksessa, kilpailukutsuna käytettävässä ennakkoilmoituksessa tai hankinta-asiakirjoissa.

(105) On tärkeää, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, kuten työsuojelutarkastusviraston tai ympäristönsuojeluviraston, velvollisuuksiensa ja tehtäviensä puitteissa toteuttamien asianmukaisin toimin varmistetaan, että alihankkijat noudattavat ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta.

On myös tarpeen varmistaa alihankintaketjun avoimuus, koska näin hankintaviranomaiset saavat tietoa siitä, kuka on paikalla rakennuskohteissa, joissa urakat toteutetaan, tai mitkä yritykset suorittavat palveluja rakennuksissa, infrastruktuureissa tai alueilla, kuten kaupungintalot, koulut, urheilukeskukset, satamat tai moottoritiet, joista hankintaviranomaiset vastaavat tai jotka ovat hankintaviranomaisten välittömässä valvonnassa. Olisi täsmennettävä, että joka tapauksessa pääsopimuskumppanin velvoite on

toimittaa pyydetty tiedot joko erityisten lausekkeiden perusteella, jotka kunkin hankintaviranomaisen on liitettävä kaikkiin hankinta-asiakirjoihin, tai jäsenvaltioiden pääsopimuskumppanilta edellyttämien yleisesti sovellettavien velvoitteiden perusteella.

Lisäksi ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alan velvoitteiden, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta, noudattamiseen liittyviä ehtoja olisi sovellettava aina, kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta. Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltioiden olisi voitava mennä pidemmälle esimerkiksi laajentamalla avoimuusedellytyksiä, mahdollistamalla suorat maksut alihankkijoille tai tekemällä mahdolliseksi tai edellyttämällä, että hankintaviranomaiset tarkistavat, että alihankkijoiden tilanne ei ole sellainen, että talouden toimijan poissulkeminen olisi perusteltua. Sovellettaessa tällaisia toimenpiteitä alihankkijoihin olisi varmistettava johdonmukaisuus pääsopimuskumppaniin sovellettavien säännösten kanssa, jotta pakollisiin poissulkemisperusteisiin liittyisi vaatimus siitä, että pääsopimuskumppani korvaa kyseisen alihankkijan. Jos tarkistuksessa todetaan, että poissulkemiselle on muita kuin pakollisia perusteita, olisi selvennettävä, että hankintaviranomaiset voivat vaatia korvaamista. Olisi kuitenkin myös todettava yksiselitteisesti, että hankintaviranomaisen voi olla pakko vaatia kyseisen alihankkijan korvaamista, jos pääsopimuskumppanin poissulkeminen olisi pakollista tällaisissa tapauksissa.

Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja koskevia sääntöjä.

- (106) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä säädettyjen määräaikojen laskemiseen sovelletaan neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71 ⁽¹⁾.
- (107) On tarpeen selvittää, missä olosuhteissa hankintasopimukseen sen toteutuksen aikana tehtävät muutokset edellyttävät uutta hankintamenettelyä, ottaen huomioon asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Uusi hankintamenettely vaaditaan, kun tehdään olennaisia muutoksista alkuperäiseen hankintasopimukseen, erityisesti sopimuspuolten keskinäisten oikeuksien

ja velvollisuuksien soveltamisalaa ja sisältöön, teollis- ja tekijänoikeuksien jakaminen mukaan luettuna. Tällaiset muutokset osoittavat sopimuspuolten aikovan neuvotella hankintasopimuksen keskeiset ehdot tai edellytykset uudelleen. Näin on erityisesti silloin, kun muutetut edellytykset olisivat vaikuttaneet alkuperäisen menettelyn tulokseen.

Hankintasopimuksen muutokset, joista seuraa hankintasopimuksen arvon vähäinen muutos, olisi tiettyyn arvoon asti voitava aina toteuttaa tarvitsematta turvautua uuteen hankintamenettelyyn. Sen vuoksi ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä olisi säädettävä vähimmäiskynnyksarvoista, joiden alittuessa uusi hankintamenettely ei ole tarpeen. Hankintasopimuksia olisi voitava muuttaa näiden kynnyksarvojen ylittyessä ilman uutta hankintamenettelyä, sikäli kuin muutokset noudattavat tässä direktiivissä säädettyjä asiaan liittyviä ehtoja.

- (108) Hankintaviranomaiset voivat joutua tilanteisiin, joissa tarvitaan lisää rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja. Tällaisissa tapauksissa alkuperäisen hankintasopimuksen muuttaminen ilman uutta hankintamenettelyä voi olla perusteltua erityisesti, jos lisäsuoritukset on tarkoitus toteuttaa joko jo sovittujen palvelujen, tavaroiden tai asennusten osittaisena korvaamisena tai lisäyksenä, kun suorittajan vaihto edellyttäisi sitä, että hankintaviranomainen hankkii materiaaleja, urakoita tai palveluja, joilla on erilaiset tekniset ominaisuudet, mistä voi aiheutua yhteensopimattomuutta tai kohtuuttomia teknisiä vaikeuksia toiminnan ja huollon osalta.
- (109) Hankintaviranomaiset saattavat kohdata ulkoisia olosuhteita, joita ne eivät ole voineet ennakoita hankintasopimusta tehdessään, erityisesti kun hankintasopimus toteutetaan pitkällä ajanjaksolla. Tällöin tarvitaan tietynasteista joustavuutta, jotta hankintasopimus voidaan mukauttaa kyseisiin olosuhteisiin ilman uutta hankintamenettelyä. Ennalta arvaamattomien olosuhteiden käsite viittaa olosuhteisiin, joita hankintaviranomainen ei olisi voinut ennakoita alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisen asiainkuuluvan huolellisesta valmistelusta huolimatta, ottaen huomioon hankintaviranomaisen käytettävissä olevat keinot, hankkeen luonne ja ominaisuudet, alan hyvät toimintatavat sekä tarve varmistaa, että voimavarat, joita käytetään valmisteltaessa hankintasopimuksen tekoa, ovat asianmukaisessa suhteessa hankintasopimuksen ennakoitavissa olevaan arvoon. Tätä ei voida kuitenkaan soveltaa tapauksissa, joissa muutos muuttaa koko hankinnan luonteen esimerkiksi siten, että hankittavat rakennusurakat, tavarat tai palvelut korvataan jollakin muulla tai hankintatyyppiä muutetaan perusteellisesti, koska tällaisessa tilanteessa muutoksen voidaan olettaa vaikuttavan tulokseen.

⁽¹⁾ Neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1971, määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä (EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1).

(110) Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti sopimuspuoleksi valittua tarjoajaa ei saisi korvata toisella talouden toimijalla, esimerkiksi jos hankintasopimus irtisanotaan sen toteuttamisessa ilmenneiden puutteiden vuoksi, kilpailuttamatta hankintasopimusta uudelleen. Valitun tarjoajan, joka toteuttaa hankintasopimuksen, olisi kuitenkin voitava tehdä hankintasopimuksen toteuttamisen aikana tiettyjä rakenteellisia muutoksia, kuten puhtaasti sisäisiä uudelleenjärjestelyjä, yritysostoja, sulautumisia ja määräysvallan muutoksia tai maksukyvyttömyyttä, erityisesti jos hankintasopimus on tehty useamman kuin yhden yrityksen kanssa. Tällaiset rakenteelliset muutokset eivät saisi automaattisesti johtaa siihen, että kaikki kyseisen tarjoajan toteuttamat hankintasopimukset joutuvat uusien hankintamenettelyjen kohteiksi.

(111) Hankintaviranomaisilla olisi oltava mahdollisuus määrätä muutoksista tarkistuslausekkeilla tai optioehdoilla itse hankintasopimuksissa, mutta tällaiset lausekkeet eivät saisi antaa niille rajatonta harkintavaltaa. Sen vuoksi tässä direktiivissä olisi säädettävä, missä määrin muutoksista voidaan määrätä alkuperäisissä hankintasopimuksissa. Näin ollen olisi selvennettävä, että riittävän selkeästi laadituissa tarkistuslausekkeissa tai optioehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää hintojen indeksointia tai varmistaa esimerkiksi se, että tietyn määräajan kuluessa toimitettavat viestintälaitteet ovat edelleen sopivia myös siinä tapauksessa, että protokolla vaihtuu tai tehdään muita teknisiä muutoksia. Riittävän selvästi laadituilla lausekkeilla pitäisi myös voida tehdä hankintasopimukseen mukautuksia, jotka ovat tarpeen käytön tai huollon aikana ilmenneiden teknisten vaikeuksien vuoksi. Lisäksi hankintasopimuksessa voitaisiin esimerkiksi edellyttää sekä säännöllistä huoltoa että ylimääräisiä huoltotoimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen julkisen palvelun jatkumisen varmistamiseksi.

(112) Hankintaviranomaiset joutuvat joskus tilanteeseen, jossa hankintasopimukset on irtisanottava kesken voimassaolonsa, jotta noudatettaisiin julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön mukaisia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos unionin lainsäädäntö sitä vaatii.

(113) Komission yksiköiden 27 päivänä kesäkuuta 2011 antaman valmisteluasiakirjan 'Arviointikertomus julkisia hankintoja koskevan EU:n lainsäädännön vaikutuksista ja tehokkuudesta' tulokset osoittivat, että tiettyjen palvelujen jättämistä direktiivin 2004/18/EY täydellisen soveltamisen ulkopuolelle olisi tarkasteltava uudelleen. Sen vuoksi tämä direktiivi olisi ulotettava koskemaan täysimääräisesti useita palveluja.

(114) Eräille palvelujen pääluokille, nimittäin henkilöpalveluina tunnetuille palveluille, kuten tietyille sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluille, on yhä luonteenomaista, ettei niillä

ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Näitä palveluja tarjotaan tietyssä kontekstissa, joka vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen erilaisten kulttuuriperinteiden vuoksi. Sen vuoksi näiden palvelujen hankintasopimuksia varten olisi perustettava erityisjärjestely, jossa kynnysarvo on korkeampi kuin muihin palveluihin sovellettava kynnysarvo.

Henkilöpalvelut, joiden arvot alittavat tämän kynnysarvon, eivät yleensä kiinnosta muista jäsenvaltioista tulevia palveluntarjoajia, jollei päivävästaisesta ole konkreettista näyttöä, kuten unionin rahoittaessa rajatylittäviä hankkeita.

Henkilöpalveluja koskeviin hankintasopimuksiin, joiden arvo ylittää edellä mainitun kynnysarvon, olisi sovellettava unionin laajuista avoimuutta. Näiden palvelujen kulttuurisidonnaisuuden ja arkaluonteisuuden vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava runsaasti harkintavaltaa järjestää palveluntarjoajien valinta parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä ehdoton tarve otetaan huomioon tämän direktiivin säännöissä, joissa vaaditaan ainoastaan avoimuutta ja yhdenvertaista kohtelua koskevien peruseriaatteiden noudattamista ja joilla varmistetaan, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus soveltaa palveluntarjoajien valintaan erityisiä laatuvaatimuksia, kuten niitä, jotka on vahvistettu sosiaalisen suojelun komitean julkaisemassa vapaaehtoisessa eurooppalaisessa sosiaalipalvelujen laatuohjelmassa. Määrittäessään menettelyt henkilöpalveluja koskevien hankintasopimusten tekemiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon SEUT 14 artikla ja pöytäkirja N:o 26. Niiden olisi samalla edelleen pyrittävä yksinkertaistamaan ja keventämään hankintaviranomaisten sekä talouden toimijoiden hallinnollista taakkaa. Olisi täsmennettävä, että näin hyödynnettäisiin myös sääntöjä, joita sovelletaan erityisjärjestelyjen ulkopuolisiin palveluhankintasopimuksiin.

Jäsenvaltiot ja viranomaiset voivat yhä vapaasti tarjota näitä palveluja itse tai järjestää sosiaalipalvelut tavalla, johon ei liity hankintasopimusten tekoa, kuten pelkästään rahoittamalla näitä palveluja tai myöntämällä toimilupia tai muita lupia kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät hankintaviranomaisen ennalta vahvistamat edellytykset, ilman rajoituksia tai kiintiöitä, jos tällaisella järjestelmällä varmistetaan riittävä mainostaminen ja siinä noudatetaan avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.

(115) Hotelli- ja ravintolapalveluja tarjoavat niin ikään tyypillisesti vain tietyssä kyseisten palvelujen suorittamispaikassa sijaitsevat toimijat, ja niilläkään ei sen vuoksi ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Tästä syystä niihin olisi sovellettava kevennettyä järjestelyä eli 750 000 euron kynnysarvoa. Tämän kynnysarvon ylittävät suuret hotelli- ja ravintolapalvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten matkatoimistoja ja muita välittäjiä, myös valtioiden rajojen yli.

- (116) Samoin eräät oikeudelliset palvelut koskevat yksinomaan kansalliseen oikeuteen liittyviä kysymyksiä, ja siksi niitä tarjoavat tyypillisesti vain asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevat toimijat, minkä johdosta niidenkin rajatylittävät ulottuvuus on rajallinen. Tästä syystä niihin olisi sovellettava ainoastaan kevennettyä järjestelyä, jos ne ylittävät 750 000 euron kynnyksarvon. Tämän kynnyksarvon ylittävät suuret oikeudellisten palvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten kansainvälisiä lakiasiantuntijoita, myös valtioiden rajojen yli, erityisesti jos niihin sisältyy oikeudellisia kysymyksiä, joiden taustalla on unionin tai muu kansainvälinen oikeus tai jotka koskevat useampaa kuin yhtä maata.
- (117) Kokemus on osoittanut, että eräät muuntotyypiset palvelut, kuten pelastustoimi, palontorjuntapalvelut ja vankilapalvelut, kiinnostavat valtioiden rajojen yli yleensä vain silloin, kun ne saavuttavat riittävän kriittisen massan suhteellisen suuren arvonsa vuoksi. Sikäli kuin näitä palveluja ei ole suljettu tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, ne olisi sisällytettävä kevennettyyn järjestelyyn. Muut palvelujen pääluokat, kuten valtion palvelut tai yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, siinä määrin kuin niiden suorittaminen perustuu hankintasopimukseen, kiinnostavat yleensä valtioiden rajojen yli todennäköisesti vain, jos ne ylittävät 750 000 euron kynnyksarvon, ja tästä syystä niihin olisi vain tällöin sovellettava kevennettyä järjestelyä.
- (118) Tällä direktiivillä olisi julkisten hankintojen jatkuvuuden varmistamiseksi mahdollistettava se, että hankintamenettelyihin osallistuminen joidenkin terveystyö-, sosiaali- ja kulttuuripalvelujen aloilla voitaisiin varata organisaatioille, jotka perustuvat työntekijäomistukseen tai työntekijöiden aktiiviseen osallistumiseen niiden hallintoon, ja olemassa oleville organisaatioille kuten osuuskunnille, jotka osallistuisivat näiden palvelujen suorittamiseen loppukäyttäjille. Tämän säännöksen soveltamisala rajoittuu yksinomaan tiettyihin terveystyö-, sosiaali- ja vastaaviin palveluihin, joihin koulutuspalveluihin, kirjasto-, arkisto-, museo- ja muihin kulttuuripalveluihin, urheilupalveluihin ja kotitalouspalveluihin, eikä sen ole tarkoitus koskea mitään muutoin tällä direktiivillä säädettyjä poikkeuksia. Näiden palvelujen olisi kuuluttava yksinomaan kevennetyn järjestelyn piiriin.
- (119) Nämä palvelut on syytä määritellä ilmoittamalla, missä kukin niistä sijaitsee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2195/2002⁽¹⁾ vahvistetussa yhteisessä hankintanimikkeistössä (CPV), jonka viitenumerojärjestelmä jakautuu 2-numerotasoon, 3-numerotasoon, 4-numerotasoon, 5-numerotasoon ja 5-numerotasoa täsmentävään tasoon. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi selvennettävä, että viittaus 2-numerotasoon ei välttämättä vaadi
- viittausta täsmentävään numerotasoon. Tällainen laaja kattavuus olisi sen sijaan ilmaistava selvästi mainitsemalla kaikki asiaankuuluvat sijainnit, tarvittaessa koodisarjana.
- (120) Suunnittelukilpailuja on perinteisesti käytetty useimmiten kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn aloilla. On kuitenkin syytä muistaa, että kyseisiä joustavia välineitä voitaisiin käyttää myös muihin tarkoituksiin, kuten rahoitusjärjestelyjä koskevien suunnitelmien hankintaan, mikä avulla pk-yritysten tuki tiettyssä jäsenvaltiossa optimoitaisiin Euroopan yhteiset resurssit mikro- ja pk-yritysten tukemiseksi -välineen (JEREMIE) tai muiden, pk-yritysten tukemiseen tarkoitettujen unionin ohjelmien puitteissa. Suunnittelukilpailussa, jota käytetään tällaisia rahoitusjärjestelyjä koskevien suunnitelmien hankintaan, voitaisiin myös määrätä, että tällaisten rahoitusjärjestelyjen toteuttamiseksi myöhemmin tehtävä palveluhankintasopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa käyttäen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.
- (121) Arviointi on osoittanut, että julkista hankintaa koskevien unionin sääntöjen soveltamista voitaisiin vielä parantaa huomattavasti. Sääntöjen soveltamiseksi entistä tehokkaammin ja yhdenmukaisemmin on oleellisen tärkeää saada hyvä yleiskuva jäsenvaltioiden hankintapolitiikkojen mahdollisista rakenteellisista ongelmista ja yleisistä toimintatavoista, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua kohdennetummin. Yleiskuvan muodostamiseksi olisi harjoitettava asianmukaista seuranta, jonka tulokset olisi julkaistava säännöllisin väliajoin, jotta hankintasääntöjen ja -käytäntöjen mahdollisista parannuksista voitaisiin käydä tietoon perustuvaa keskustelua. Yleiskuva antaisi myös käsityksen julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamisesta unionin yhteisrahoittamien hankkeiden täytäntöönpanossa. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, miten seuranta toteutetaan käytännössä ja kuka sen toteuttaa. Niiden olisi voitava myös päättää, olisiko seurannan perustuttava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien hankintamenettelyjen jälkikäteiseen, näytteisiin perustuvaan valvontaan vai niiden järjestelmälliseen ennakoivaan valvontaan. Mahdolliset ongelmat olisi voitava saattaa asianmukaisten elinten käsiteltäviksi, mikä ei kuitenkaan saisi merkitä sitä, että seurannan toteuttaneille annetaan asema tuomioistuimissa.

Hankintaviranomaisten ja talouden toimijoiden entistä parempi ohjaus, tiedonsaanti ja tukeminen voisi myös suuresti edistää julkisten hankintojen tehostamista lisäämällä tietoa hankintakäytännöistä, niiden oikeusvarmuutta ja ammattimaisuutta. Ohjausta olisi tarjottava hankintaviranomaisille ja talouden toimijoille aina, kun vaikuttaa tarpeellisesti parantaa sääntöjen virheetöntä soveltamista. Tarjottava ohjaus voisi koskea kaikkia julkisten hankintojen kannalta merkityksellisiä asioita, kuten hankintojen suunnittelua, menettelyjä, tekniikkojen ja välineiden valintaa sekä hyviä hankintamenettelykäytäntöjä. Oikeudellisissa kysymyksissä ohjaus ei merkitsisi asianomaisten kysymysten tyhjentävää oikeudellista analysointia, vaan siinä voitaisiin rajoittaa mainitsemaan yleisesti

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

seikat, jotka olisi otettava huomioon kysymysten myöhemmässä yksityiskohtaisessa analyysissä, esimerkiksi viittaamalla oikeuskäytäntöön, jolla saattaa olla merkitystä, tai ohjeisiin tai muihin lähteisiin, joissa asianomaista erityiskysymystä on tarkasteltu.

- (122) Direktiivissä 89/665/ETY säädetään tietyistä muutoksenhakumenettelyistä, jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka joko ovat olleet tai ovat tavoittelemassa tiettyä hankintasopimusta ja joiden etua julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tai kansallisten sääntöjen, joilla se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, väitetty rikkominen on loukannut tai saattaa loukata. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa kyseisiin muutoksenhakumenettelyihin. Kansalaisten, asianomaisten sidosryhmien, niiden järjestäytymisestä riippumatta, ja muiden sellaisten henkilöiden tai elinten, jotka eivät voi käyttää direktiivin 89/665/ETY mukaisia muutoksenhakumenettelyjä, oikeutetun edun mukaista veronmaksajina on kuitenkin, että hankintamenettelyt ovat asianmukaiset. Sen vuoksi niille olisi annettava mahdollisuus ilmoittaa tämän direktiivin mahdollisesta rikkomisesta toimivaltaiselle viranomaiselle tai elimelle muulla tavoin kuin käyttämällä direktiivin 89/665/ETY mukaista muutoksenhakujärjestelmää ja ilman, että niille olisi aina annettava asema tuomioistuintuissa. Jotta vältettäisiin päällekkäisyys olemassa olevien viranomaisten tai rakenteiden kanssa, jäsenvaltioiden olisi voitava säätää, että tähän käytetään yleisiä valvontaviranomaisia tai -rakenteita, alakohtaisia valvontaelimiä, kuntien valvontaviranomaisia, kilpailuviranomaisia, oikeusasiamiestä tai kansallisia tarkastusviranomaisia.
- (123) Ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeät hankinnat ovat myös merkittävässä asemassa silloin, kun pyritään täysimääräisesti hyödyntämään mahdollisuutta edistää julkisilla hankinnoilla älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita. Sen vuoksi on tärkeää saada yleiskuva kehityksestä strategisten hankintojen alalla ja muodostaa tietoon perustuva näkemys yleisen tason kehityssuuntauksista kyseisellä alalla. Mahdollisesti jo laadittuja, asianmukaisia raportteja voidaan tietenkin käyttää myös tässä yhteydessä.
- (124) Ottaen huomioon pk-yritysten potentiaalinen työpaikkojen luomisessa, kasvussa ja innovoinnissa on tärkeää kannustaa niiden osallistumista julkisiin hankintoihin, sekä sisällyttämällä tähän direktiiviin asianmukaisia säännöksiä että toteuttamalla kansallisia aloitteita. Tämän direktiivin uusilla säännöksillä olisi myötävaikutettava onnistumistason nostamiseen eli pk-yritysten osuuden lisäämiseen tehtyjen hankintasopimusten kokonaisarvosta. Ei ole tarkoituksenmukaista säätää pakollisista onnistumisasteista, mutta kansallisia aloitteita pk-yritysten osallistumisen lisäämiseksi olisi seurattava tiiviisti, koska asia on merkittävä.
- (125) Eräitä menettelyjä ja työskentelytapoja on jo vahvistettu komission tiedonannoissa ja yhteydenpidossa jäsenvaltioiden kanssa, esimerkiksi tiedonannoissa ja yhteyksissä, jotka liittyvät SEUT 258 ja 260 artiklan mukaisiin me-

nettelyihin, sisämarkkinoiden ongelmanratkaisuverkkoon (SOLVIT) ja EU Pilot -hankkeeseen, joita ei muuteta tällä direktiivillä. Niitä olisi kuitenkin täydennettävä nimeämällä kuhunkin jäsenvaltioon komission kanssa tehtävää yhteistyötä varten yksi taho, joka toimisi ainoana yhteystahona julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tätä tehtävää voivat hoitaa henkilöt tai rakenteet, jotka ovat jo entuudestaan säännöllisesti yhteydessä komissioon julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä, kuten kansalliset yhteyspisteet, julkisia hankintoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean jäsenet, hankintaverkoston jäsenet tai kansalliset koordinaatielimet.

- (126) Hankintamenettelyihin kuuluvan päätöksenteon jäljitettävyyden ja avoimuuden on olennaisen tärkeää, jotta varmistettaisiin menettelyjen asianmukaisuus, mukaan lukien korruption ja petosten tehokas torjuminen. Hankintaviranomaisten olisi sen vuoksi säilytettävä jäljennökset tehdyistä arvokkaista sopimuksista, jotta ne voivat antaa asianomaisille osapuolille pääsyn näihin asiakirjoihin niiden saatavuuteen sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi yksittäisten hankintamenettelyjen olennaiset osat ja päätökset olisi dokumentoitava hankintaraportissa. Hallinnollisten rasitteiden välttämiseksi mahdollisuuksien mukaan hankintaraportissa olisi sallittava viittaaminen asiaankuuluvassa jälki-ilmoituksessa jo oleviin tietoihin. Kyseisten ilmoitusten julkaisemiseen käytettäviä, komission hallinnoimia sähköisiä järjestelmiä olisi myös tehostettava niin, että helpotetaan sekä tietojen syöttämistä että yleisten tietojen hakua ja tietojen vaihtoa järjestelmien välillä.
- (127) Hallinnon yksinkertaistamisen vuoksi ja jäsenvaltioihin kohdistuvan rasitteen vähentämiseksi komission olisi säännöllisin väliajoin tutkittava, ovatko hankintamenettelyjen yhteydessä julkaistuihin ilmoituksiin sisältyvät tiedot riittävän laadukkaita ja täydellisiä, jotta komissio voi koota niistä tilastotiedot, jotka jäsenvaltioiden olisi muutoin toimitettava.
- (128) Toimiva hallinnollinen yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan vaihtaa tietoja hankintamenettelyjen toteuttamiseksi rajatylittävissä tilanteissa, erityisesti kun on kyse poissulkemisperusteiden ja valintaperusteiden tarkistamisesta, laatu- ja ympäristöstandardien soveltamisesta ja hyväksytyjen talouden toimijoiden luetteloista. Tietojenvaihtoon sovelletaan luottamuksellisuutta koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Näin ollen tässä direktiivissä ei säädetä jäsenvaltioiden velvollisuudesta vaihtaa tietoja, joihin kansallisilla hankintaviranomaisilla ei ole pääsyä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2012⁽¹⁾ perustettu sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä (IMI) voisi olla hyödyllinen sähköinen väline helpotettaessa ja tehostettaessa hallinnollista yhteistyötä, jossa hallinnoidaan tietojenvaihtoa yksinkertaisten ja yhdenmukaistettujen menettelyjen pohjalta yli kielirajojen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä ja komission päätöksen 2008/49/EY kumoamisesta (IMI-asetus) (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 1).

Sen vuoksi olisi käynnistettävä mahdollisimman pian pilotointihanke, jossa testataan IMI-järjestelmän laajentamisen soveltuvuutta tämän direktiivin mukaiseen tietojenvaihtoon.

- (129) Nopeisiin tekniikan, talouden ja sääntelyn muutoksiin mukautumiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän direktiivin useita muita kuin keskeisiä osia. Kansainvälisten sopimusten noudattamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta muuttaa teknisiä menettelyjä, jotka koskevat kynnysarvojen laskentamenetelmiä, sekä tarkistaa määräajoin itse kynnysarvoja ja mukauttaa liitettä X; keskuhallinnon viranomaisten luettelot muuttuvat kansallisten hallinnollisten muutosten vuoksi. Niistä ilmoitetaan komissiolle, jolle olisi siirrettävä valta mukauttaa liitettä I. CPV-nimikkeistöä koskeviin viittauksiin voidaan tehdä unionin tasolla sääntelyyn liittyviä muutoksia, jotka on tarpeen ottaa huomioon tämän direktiivin tekstissä. Sähköisten vastaanottolaitteiden tekniset yksityiskohdat ja ominaisuudet olisi pidettävä ajan tasalla teknologian kehityksen kanssa. Lisäksi on tarpeen siirtää komissiolle valta tehdä sähköistä viestintää koskevat tekniset standardit pakollisiksi, jotta voidaan varmistaa teknisten formaattien, prosessien ja sanomanvälityksen yhteentoimivuus sähköisten viestintämuotojen avulla toteutettavissa hankintamenettelyissä ottaen huomioon teknologian kehitys. Luetteloa unionin säädöksistä, joissa vahvistetaan yhteiset elinkaarikustannusten laskentamenetelmät, olisi voitava mukauttaa nopeasti, jotta siihen voitaisiin sisällyttää alakohtaiset toimenpiteet. Näiden tarpeiden täyttämiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta pitää kyseinen säädösluettelo ajan tasalla, elinkaarikustannusten laskentamenetelmät mukaan luettuina. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asiaankuuluvat asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.

- (130) Komission olisi tämän direktiivin soveltamisessa kuultava sähköisen hankintamenettelyn alan asiantuntijaryhmiä ja huolehdittava, että keskeiset sidosryhmät ovat edustettuina tasapainoisesti.

- (131) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän direktiivin täytäntöönpanolle laadittaessa vakiolomakkeet ilmoitusten julkaisemista varten ja vakiolomake omaa lausuntoa varten. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽¹⁾ mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (132) Olisi käytettävä neuvoa-antavaa menettelyä hyväksyttäessä ilmoitusten julkaisemista varten laadittavia vakiolomakkeita koskevia täytäntöönpanosäädöksiä, joilla ei ole vaikutusta taloudelliselta kannalta tai jotka eivät vaikuta tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden luonteeseen tai soveltamisalaan. Näillä säädöksillä on päinvastoin puhtaasti hallinnollinen tarkoitus, ja niillä pyritään helpottamaan tässä direktiivissä vahvistettujen sääntöjen soveltamista.

- (133) Olisi käytettävä tarkastelumenettelyä hyväksyttäessä omaa lausuntoa koskeva vakiolomake, koska nämä omat lausunnot vaikuttavat hankintoihin ja koska niillä on keskeinen asema hankintamenettelyjen asiakirjavaatimusten yksinkertaistamisessa.

- (134) Komission olisi tarkasteltava kynnysarvojen soveltamisen vaikutuksia sisämarkkinoihin ja raportoitava niistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Sen olisi otettava tässä huomioon esimerkiksi rajatylittävien hankintojen osuus kaikista hankinnoista, pk-yritysten osallistuminen, liike-toimikustannukset ja kustannusten ja hyötyjen tasapaino.

GPA-sopimuksen XXII artiklan 7 kohdan mukaan sopimuksesta neuvotellaan uudelleen kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja määräajoin sen jälkeen. Samassa yhteydessä olisi tarkasteltava myös kynnysarvojen asianmukaisuutta, kun otetaan huomioon inflaation vaikutus pitkällä aikavälillä muuttamatta kynnysarvoja GPA-sopimuksessa; jos kynnysarvoja olisi tämän seurauksena muutettava, komission olisi tarpeen mukaan annettava säädösehdotus tässä direktiivissä vahvistettujen kynnysarvojen muuttamiseksi.

- (135) Ottaen huomioon käynnissä olevat keskustelut horisontaalisista säännöksistä, jotka koskevat suhteita kolmansiin maihin julkisten hankintojen yhteydessä, komission olisi seurattava tiiviisti maailmantalouden kehitystä ja arvioitava unionin kilpailukykyasemaa.

- (136) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjä julkisia hankintamenettelyjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittaminen, vaan se voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(137) Direktiivi 2004/18/EY olisi kumottava.

(138) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista

lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjä pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO: SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU: Soveltamisala ja määritelmät

1 JAKSO: KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla: Kohde ja soveltamisala

2 artikla: Määritelmät

3 artikla: Sekamuotoiset hankinnat

2 JAKSO: KYNNYSARVOT

4 artikla: Kynnysarvojen määrät

5 artikla: Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät

6 artikla: Kynnysarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus

3 JAKSO: POIKKEUKSET

7 artikla: Vesi- ja energiahuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehdyt hankintasopimukset

8 artikla: Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

9 artikla: Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

10 artikla: Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

11 artikla: Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset

12 artikla: Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla

4 JAKSO: ERITYISTILANTEET

1 alajakso: Rahoitettavat hankintasopimukset sekä tutkimus- ja kehittämispalvelut

13 artikla: Hankintaviranomaisten rahoittamat hankintasopimukset

14 artikla: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

2 alajakso: Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

15 artikla: Puolustus ja turvallisuus

16 artikla: Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

17 artikla: Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

- II LUKU: Yleiset säännöt
- 18 artikla: Hankintaperiaatteet
- 19 artikla: Talouden toimijat
- 20 artikla: Varatut hankintasopimukset
- 21 artikla: Luottamuksellisuus
- 22 artikla: Viestintään sovellettavat säännöt
- 23 artikla: Nimikkeistöt
- 24 artikla: Eturistiriidat
- II OSASTO: HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT
- I LUKU: Menettelyt
- 25 artikla: GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot
- 26 artikla: Menettelyjen valinta
- 27 artikla: Avoin menettely
- 28 artikla: Rajoitettu menettely
- 29 artikla: Tarjousperusteinen neuvottelumenettely
- 30 artikla: Kilpailullinen neuvottelumenettely
- 31 artikla: Innovaatiokumppanuus
- 32 artikla: Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta
- II LUKU: Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät tekniikat ja välineet
- 33 artikla: Puitejärjestelyt
- 34 artikla: Dynaamiset hankintajärjestelmät
- 35 artikla: Sähköiset huutokaupat
- 36 artikla: Sähköiset luettelot
- 37 artikla: Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt
- 38 artikla: Tilapäiset yhteishankinnat
- 39 artikla: Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista
- III LUKU: Menettelyn kulku
- 1 JAKSO: VALMISTELUVAIHE
- 40 artikla: Alustavat markkinakartoitukset

- 41 artikla: Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun
- 42 artikla: Tekniset eritelmät
- 43 artikla: Merkit
- 44 artikla: Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot
- 45 artikla: Vaihtoehdot
- 46 artikla: Hankintasopimusten jakaminen osiin
- 47 artikla: Määräaikojen asettaminen
- 2 JAKSO: JULKAISEMINEN JA AVOIMUUS
- 48 artikla: Ennakkoilmoitukset
- 49 artikla: Hankintailmoitukset
- 50 artikla: Jälki-ilmoitukset
- 51 artikla: Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 52 artikla: Julkaiseminen kansallisella tasolla
- 53 artikla: Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 54 artikla: Ehdokkaille osoitetut pyynnöt
- 55 artikla: Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen
- 3 JAKSO: OSALLISTUJIEN VALITSEMINEN JA HANKINTASOPIMUSTEN TEKEMINEN
- 56 artikla: Yleiset periaatteet
- 1 alajakso: Laadulliset valintaperusteet
- 57 artikla: Poissulkemisperusteet
- 58 artikla: Valintaperusteet
- 59 artikla: Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja
- 60 artikla: Todistuskeinot
- 61 artikla: Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)
- 62 artikla: Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit
- 63 artikla: Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
- 64 artikla: Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen
- 2 alajakso: Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

65 artikla: Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen

66 artikla: Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

3 alajakso: Hankintasopimuksen tekeminen

67 artikla: Hankintasopimuksen tekoperusteet

68 artikla: Elinkaarikustannukset

69 artikla: Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

IV LUKU: Hankintasopimuksen toteuttaminen

70 artikla: Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot

71 artikla: Alihankinta

72 artikla: Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

73 artikla: Hankintasopimusten irtisanominen

III OSASTO: ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU: Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

74 artikla: Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

75 artikla: Ilmoitusten julkaiseminen

76 artikla: Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet

77 artikla: Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset

II LUKU: Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt

78 artikla: Soveltamisala

79 artikla: Ilmoitukset

80 artikla: Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt

81 artikla: Valintalautakunnan kokoonpano

82 artikla: Valintalautakunnan päätökset

IV OSASTO: HALLINNOINTI

83 artikla: Täytäntöönpano

84 artikla: Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

85 artikla: Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

86 artikla: Hallinnollinen yhteistyö

V OSASTO: DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

- 87 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen
- 88 artikla: Kiireellinen menettely
- 89 artikla: Komiteamenettely
- 90 artikla: Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset
- 91 artikla: Kumoamiset
- 92 artikla: Uudelleentarkastelu
- 93 artikla: Voimaantulo
- 94 artikla: Osoitus

LIITTEET:

- LIITE I: KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET
- LIITE II: LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA
- LIITE III: LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUULUVISTA 4 ARTIKLAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA
- LIITE IV: TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET
- LIITE V: ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT
- A osa: Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoituksiin ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa
- B osa: Ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot (48 artikla)
- C osa: Hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot (49 artikla)
- D osa: Jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (50 artikla)
- E osa: Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (79 artiklan 1 kohta)
- F osa: Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (79 artiklan 2 kohta)
- G osa: Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (72 artiklan 1 kohta)
- H osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- I osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 1 kohta)
- J osa: Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot (75 artiklan 2 kohta)

- LIITE VI: SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT (35 artiklan 4 kohta)
- LIITE VII: TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT
- LIITE VIII: JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT
- LIITE IX: 54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYyntÖJEN, VUOROPUHELUUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUJEN TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYyntÖJEN SISÄLTÖ
- LIITE X: LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA
- LIITE XI: REKISTERIT
- LIITE XII: VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT
- LIITE XIII: LUETTELO 67 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ
- LIITE XIV: 74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT
- LIITE XV: VASTAAVUUSTAULUKKO

I OSASTO

SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU

Soveltamisala ja määritelmät

1 j a k s o

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä direktiivillä vahvistetaan hankintaviranomaisten noudattamia hankintamenettelyjä koskevat säännöt sellaisia hankintasopimuksia ja suunnittelukilpailuja varten, joiden ennakoitu arvo ei alita 4 artiklassa säädettyjä kynnyksarvoja.

2. Tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa on hankintasopimuksen avulla tapahtuva rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankinta, jonka yksi tai useampi hankintaviranomainen tekee valitsemiltaan talouden toimijoilta, riippumatta siitä, onko kyseiset rakennusurakat, tavarat tai palvelut tarkoitettu julkiseen käyttöön.

3. Tätä direktiiviä sovelletaan, jollei SEUT 346 artiklasta muuta johdu.

4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden vapautteen määrittelyllä unionin lainsäädännön mukaisesti, mitä palveluja ne pitävät yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina, miten nämä palvelut olisi järjestettävä ja rahoitettava valtiontukisääntöjen mukaisesti ja mitä erityisiä velvoitteita niihin olisi sovellettava.

Tämä direktiivi ei myöskään vaikuta viranomaisten päätökseen siitä, haluavatko ne itse hoitaa SEUT 14 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 mukaiset julkisen palvelun tehtävänsä sekä miten ja missä määrin ne sen tekevät.

5. Tämä direktiivi ei vaikuta tapaan, jolla jäsenvaltiot järjestävät sosiaaliturvajärjestelmänsä.

6. Sopimukset, päätökset ja muut oikeudelliset välineet, joilla järjestetään hankintaviranomaisten tai niiden yhteenliittymien välistä valtuuksien ja vastuiden siirtoa julkisten tehtävien suorittamista varten ja joissa ei määrätä sopimussuhteesta suorituksesta annettavasta korvauksesta, katsotaan kunkin jäsenvaltion sisäiseen organisaatioon kuuluvaksi asiaksi, eikä tämä direktiivi näin ollen vaikuta niihin millään tavoin.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'hankintaviranomaisilla' valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä;
- 2) 'keskushallinnon viranomaisilla' liitteessä I mainittuja hankintaviranomaisia ja, jos kansallisella tasolla on tehty korjauksia tai muutoksia, niiden tilalle tulleita yksiköjä;
- 3) 'keskushallintoa alemmalla tasolla toimivilla hankintaviranomaisilla' kaikkia hankintaviranomaisia, jotka eivät ole keskushallinnon viranomaisia;

- 4) 'julkisoikeudellisilla laitoksilla' laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet:
- a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta;
 - b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja
 - c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;
- 5) 'hankintasopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty yhden tai useamman talouden toimijan ja yhden tai useamman hankintaviranomaisen välillä ja joiden tarkoituksena on rakennusurakoiden toteuttaminen, tavaroiden toimittaminen tai palvelujen suorittaminen;
- 6) 'rakennusurakkasopimuksilla' hankintasopimuksia, joilla on jokin seuraavista tarkoituksista:
- a) jonkin liitteessä II tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
 - b) rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;
 - c) rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;
- 7) 'rakennusurakalla' talonrakennus- tai maa- ja vesirakennustöiden kokonaisuutta, joka sellaisenaan on riittävä jonkin taloudellisen tai teknisen toiminnon suorittamiseen;
- 8) 'tavarahankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa osto-optioin tai ilman niitä. Tavarahankintasopimukseen voi kuulua liitännäisesti kokoamis- ja asennustöitä;
- 9) 'palveluhankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on muiden kuin 6 kohdassa tarkoitettujen palvelujen suorittaminen;
- 10) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai julkista yksikköä tai tällaisten henkilöiden ja/tai yksiköiden ryhmää, yritysten mahdolliset tilapäiset yhteenliittymät mukaan lukien, joka tarjoaa markkinoilla rakennustöiden ja/tai -urakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista;
- 11) 'tarjoajalla' talouden toimijaa, joka on jättänyt tarjouksen;
- 12) 'ehdokkaalla' talouden toimijaa, joka on pyytänyt kutsua saada osallistua tai joka on kutsuttu osallistumaan rajoitettuun menettelyyn, tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn, neuvottelumenettelyyn, josta ei julkaista ilmoitusta ennen menettelyn aloittamista, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn tai innovaatiokumppanuuteen;
- 13) 'hankinta-asiakirjalla' mitä tahansa asiakirjaa, jonka hankintaviranomainen on tuottanut tai johon se viittaa kuvataksaan tai määrittääkseen hankinnan tai menettelyn eri osia, mukaan lukien hankintailmoitus, ennakkoilmoitus, jolla kutsutaan tarjouskilpailuun, tekniset eritelvät, hankekuvaus, ehdotetut sopimusehdot, ehdokkaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset täydentävät asiakirjat;
- 14) 'yhteishankintatoiminnoilla' toimintoja, joita suoritetaan jatkuvasti jossakin seuraavista muodoista:
- a) hankintaviranomaisille tarkoitettujen tavaroiden ja/tai palvelujen hankkiminen;
 - b) hankintaviranomaisille tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevien hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekeminen;
- 15) 'hankintojen tukitoiminnoilla' toimintoja, joilla tuetaan hankintatoimintoja erityisesti seuraavin tavoin:
- a) tekninen infrastruktuuri, jota käyttämällä hankintaviranomaiset voivat tehdä rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä;
 - b) hankintamenettelyjen kulkuun tai suunnitteluun liittyvä neuvonta;
 - c) hankintamenettelyjen valmistelu ja hallinnointi asianomaisen hankintaviranomaisen nimissä ja puolesta;
- 16) 'yhteishankintayksiköllä' hankintaviranomaista, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja;
- 17) 'hankintapalvelujen tarjoajalla' julkista tai yksityistä elintä, joka tarjoaa hankintojen tukitoimintoja markkinoilla;

- 18) 'kirjallisella' sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi, sähköisessä muodossa lähetetyt ja tallennetut tiedot mukaan luettuina;
- 19) 'sähköisellä muodolla' viestintämuotoa, jossa käytetään sähköteknisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä (myös digitaalista kompressiota) ja jossa tietoja levitetään, välitetään ja vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;
- 20) 'elinkaarella' tuotteen olemassaolon tai rakennusurakan tai palvelun suorittamisen kaikkia peräkkäisiä ja/tai toisiinsa liittyviä vaiheita, toteutettava tutkimus ja kehittäminen, tuotanto, kaupankäynti ja sen ehdot, kuljetus, käyttö ja ylläpito mukaan luettuina, raaka-aineiden ostosta tai resurssien koostamisesta hävittämiseen, ennallistamiseen ja palvelun tai käytön loppuun saakka;
- 21) 'suunnittelukilpailuilla' menettelyjä, joilla hankintaviranomainen voi hankkia pääasiassa kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn tarpeisiin suunnitelman tai hankkeen, jonka valintalautakunta valitsee kilpailulla, jossa saatetaan antaa palkintoja;
- 22) 'innovaatiolla' sellaisen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, mukaan lukien muiden muassa tuotanto- tai rakennusprosessit, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa, jonka tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa;
- 23) 'merkillä' mitä tahansa asiakirjaa, sertifikaattia tai todistusta, jolla vahvistetaan, että kyseessä olevat urakat, tuotteet, palvelut, prosessit tai menettelyt täyttävät määrätyt vaatimukset;
- 24) 'merkki vaatimuksilla' vaatimuksia, jotka kyseessä olevien urakoiden, tuotteiden, palvelujen, prosessien tai menettelyjen on täytettävä asianomaisen merkin saamiseksi.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa 'alueviranomaisiin' kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003⁽¹⁾ ohjeellisesti NUTS-tasoilla 1 ja 2 luetellut viranomaiset, kun taas 'paikallisviranomaisiin' kuuluvat kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksiköiden tai pienempien hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

3 artikla

Sekamuotoiset hankinnat

1. Tämän artiklan 2 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on erityyppisiä hankintoja, jotka kaikki kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

Tämän artiklan 3–5 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja muiden oikeudellisten järjestelyjen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja.

2. Sopimukset, jotka koskevat kahden- tai useammantyyppisiä hankintoja (rakennusurakoita, palveluja tai tavaroita), on tehtävä niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan kyseisen hankintasopimuksen pääkohteen hankintatyyppiin.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain III osaston I luvussa tarkoitettuja palveluja ja osittain muita palveluja, taikka sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain palveluja ja osittain tavaroita, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen tai tavaroiden ennakoidut arvot ovat korkeimmat.

3. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 4 kohtaa. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voida objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 6 kohtaa.

Jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 16 artiklaa.

4. Jos on kyse hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja lisäksi sen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hankintoja, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, tätä direktiiviä sovelletaan tästä johtuvaan sekamuotoiseen hankintasopimukseen, jollei 16 artiklassa toisin säädetä, riippumatta niiden osien arvosta, jotka kuuluisivat muutoin eri oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan, ja riippumatta siitä, mitä oikeudellista järjestelyä kyseisiin osiin olisi muutoin sovellettu.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joihin sisältyy tavarahankintasopimusten, rakennusurakkasopimusten ja palveluhankintasopimusten sekä käyttöoikeussopimusten osatekijöitä, sekamuotoinen sopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti edellyttäen, että sopimuksen sen osan, joka muodostaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan hankintasopimuksen, 5 artiklan mukaisesti laskettu ennakoitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa vahvistettu asiaankuuluva kynnysarvo.

5. Jos on kyse sopimuksista, jotka koskevat sekä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja että hankintoja direktiivin 2014/25/EU soveltamisalaan kuuluvan toiminnan harjoittamista varten, sovellettavat säännöt on määriteltävä direktiivin 2014/25/EU 5 ja 6 artiklan mukaan sen estämättä, mitä tämän artiklan 4 kohdassa säädetään.

6. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, sovellettavasta oikeudellisesta järjestelystä päätetään sopimuksen pääkohteen perusteella.

2 j a k s o

Kynnysarvot

4 artikla

Kynnysarvojen määrät

Tätä direktiiviä sovelletaan hankintoihin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

- a) 5 186 000 euroa rakennusurakkasopimusten osalta;
- b) 134 000 euroa keskushallinnon viranomaisten tekemien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten tai näiden viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; puolustuksen alalla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankintasopimusten osalta kynnysarvo koskee ainoastaan liitteessä III tarkoitettuja tuotteita koskevia sopimuksia;
- c) 207 000 euroa keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemien tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tai tällaisten viranomaisten järjestämien suunnittelukilpailujen osalta; tätä kynnysarvoa sovelletaan myös puolustuksen alalla toimivien keskushallinnon viranomaisten tekemiin tavarahankintasopimuksiin, jos niiden kohteena on muita kuin liitteessä III tarkoitettuja tuotteita;
- d) 750 000 euroa liitteessä XIV lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien palveluhankintasopimusten osalta.

5 artikla

Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät

1. Hankinnan ennakoidun arvon laskentaperusteena käytetään hankintaviranomaisen arvioimaa maksettavaa kokonaismäärää ilman arvonlisäveroa, mukaan lukien mahdolliset vaihtoehtomuodot ja hankintasopimusten uusimiset siten kuin ne esitetään hankinta-asiakirjoissa.

Jos hankintaviranomaisen on määrä suorittaa ehdokkaille tai tarjoajille palkintoja tai maksuja, sen on otettava ne huomioon laskiessaan hankinnan ennakoitua arvoa.

2. Jos hankintaviranomainen koostuu erillisistä toiminnallisista yksiköistä, on otettava huomioon kaikkien yksittäisten toiminnallisten yksiköiden ennakoitu kokonaisarvo.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jos erillinen toiminnallinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankintoihin tai tietyistä hankintojen ryhmistä, arvot voidaan ennakoita asianomaisen yksikön tasolla.

3. Hankinnan ennakoidun arvon laskentamenetelmää ei saa valita siten, että valinnalla pyritään välttämään tämän direktiivin soveltaminen hankintaan. Hankintaa ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi, jollei se ole objektiivisista syistä perusteltua.

4. Tämän ennakoidun arvon on oltava vahvistettu silloin, kun tarjouskilpailukutsu lähetetään tai, jos tällaista kutsua ei aiota lähettää, kun hankintaviranomainen aloittaa hankintamettelyn esimerkiksi ottamalla tilanteen mukaan yhteyttä talouden toimijoihin hankinta-asiassa.

5. Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä huomioon otettavana arvona on kaikkien kyseisen puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajaksi suunniteltujen hankintasopimusten ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

6. Innovaatiokumppanuuksissa huomioon otettavana arvona on suunnitellun kumppanuuden eri vaiheiden aikana toteutettavien tutkimus- ja kehittämistoimintojen sekä suunnitellun kumppanuuden lopussa kehitettävien ja hankittavien tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroa.

7. Rakennusurakkasopimusten ennakoidun arvon laskennassa on otettava huomioon sekä rakennustöiden kustannukset että kaikkien niiden tavaroiden tai palvelujen ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintaviranomainen asettaa urakoitsijan saataville, jos ne ovat välttämättömiä rakennusurakan toteuttamiseksi.

8. Jos suunniteltu rakennusurakka tai suunniteltu palvelujen suorittaminen voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, on otettava huomioon kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnysarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kuitenkin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

9. Jos samanlaisten tavaroiden hankintaa koskeva ehdotus voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon sovellettaessa 4 artiklan b ja c alakohtaa.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklassa säädetty kynnsarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kuitenkin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

10. Sen estämättä, mitä 8 ja 9 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat tehdä yksittäisiä osia koskevia hankintasopimuksia soveltamatta tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos kyseisen osan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on tavaroiden tai palvelujen osalta alle 80 000 euroa ja rakennusurakoiden osalta alle 1 miljoona euroa. Niiden osien yhteenlaskettu arvo, joita koskevat hankintasopimukset on tehty tällä tavoin tätä direktiiviä soveltamatta, saa kuitenkin olla enintään 20 prosenttia kaikkien niiden osien yhteenlasketusta arvosta, joihin ehdotettu rakennusurakka, ehdotettu samanlaisten tavaroiden hankinta tai ehdotettu palvelujen suorittaminen on jaettu.

11. Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä

- a) joko edellisten 12 kuukauden tai edellisen tilikauden aikana tehtyjen samantyyppisten peräkkäisten hankintasopimusten todellista kokonaisarvoa, jota on mahdollisuuksien mukaan oikaistu alkuperäisen sopimuksen alkamista seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevien määrän tai arvon muutosten perusteella;
- b) tai niiden peräkkäisten hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana tai varainhoitokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.

12. Tavarahankintasopimuksissa, jotka liittyvät tuotteiden leasingiin, vuokraukseen tai osamaksukauppaan, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

- a) kun kyseessä ovat määräaikaiset, enintään 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, ennakoitu sopimuksen voimassaolon aikainen kokonaisarvo, tai kun kyseessä ovat määräaikaiset, yli 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, kokonaisarvo, ennakoitu jäännösarvo mukaan luettuna;
- b) kun kyseessä ovat määräämättömäksi ajaksi tehdyt hankintasopimukset tai sellaiset hankintasopimukset, joiden voimassaoloa ei voida määrittää, kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

13. Palveluhankintasopimuksissa hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on tapauksen mukaan käytettävä seuraavia:

- a) vakuutuspalvelut: suoritettavat vakuutusmaksut ja muunlaiset korvaukset;
- b) pankkipalvelut ja muut finanssipalvelut: suoritettavat maksut, palkkiot, korot ja muunlaiset korvaukset;

- c) suunnittelua koskevat hankintasopimukset: suoritettavat maksut, palkkiot ja muunlaiset korvaukset.

14. Palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaisuutta, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

- a) määräaikaiset, enintään 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: voimassaolon aikainen ennakoitu kokonaisarvo;
- b) määräämättömäksi ajaksi tehdyt tai yli 48 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset: kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

6 artikla

Kynnsarvojen ja keskushallinnon viranomaisia koskevan luettelon tarkistus

1. Komissio varmistaa kahden vuoden välein 30 päivästä kesäkuuta 2013 alkaen, että 4 artiklan a, b ja c alakohdassa säädettyt kynnsarvot vastaavat julkisia hankintoja koskevassa Maailman kauppajärjestön sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', vahvistettuja kynnsarvoja, ja tarkistaa niitä tarvittaessa tämän artiklan mukaisesti.

Komissio laskee GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseiset kynnsarvot euron erityisnosto-oikeuksina ilmaistun ja 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräisen päivänkurssin perusteella. Tällä tavoin tarkistettu kynnsarvo pyöristetään tarvittaessa alaspäin lähimpään tuhanteen euroon laskennan tuloksena saadusta luvusta, jotta varmistetaan GPA-sopimuksessa määrättyjen voimassa olevien, erityisnosto-oikeuksina ilmaistujen kynnsarvojen noudattaminen.

2. Tehdessään tämän artiklan 1 kohdan mukaista tarkistusta komissio tarkistaa myös

- a) 13 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa vahvistettua kynnsarvoa rakennusurakkasopimukseen sovellettavan tarkistetun kynnsarvon mukaisesti;
- b) 13 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa vahvistettua kynnsarvoa keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten tekemiin palveluhankintasopimukseen sovellettavan tarkistetun kynnsarvon mukaisesti.

3. Komissio määrittää 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkistettujen kynnsarvojen vasta-arvot kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Samalla komissio määrittää 4 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen vasta-arvon niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Näiden vasta-arvojen määrittäminen perustuu GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseisten valuuttojen keskimääriin päiväkursseihin, jotka vastaavat 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvänä 24 kuukauden jaksona sovellettavaa, euroina ilmaistua kynnsarvoa.

4. Komissio julkaisee 1 kohdassa tarkoitettujen tarkistettujen kynnsarvojen, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen niiden kansallisina valuuttoina ilmaistujen vasta-arvojen sekä 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti määritetyn arvon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden tarkistusta seuraavan marraskuun alussa.

5. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn menetelmän mukauttamiseksi GPA-sopimuksessa määrätyn menetelmän mahdollisiin muutoksiin, jotta voidaan tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen ja määrittää tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti vasta-arvojen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti sekä 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen kynnsarvojen tarkistamiseksi tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti.

6. Jos on tarpeen tarkistaa 4 artiklan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuja kynnsarvoja ja 13 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kynnsarvoja ja aikarajoitukset estävät 87 artiklassa säädetyn menettelyn käytön, jolloin on kyse erittäin kiireellisestä tapauksesta, tämän artiklan 5 kohdan toisen alakohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 88 artiklassa säädettyä menettelyä.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteen I muuttamiseksi siten, että hankintaviranomaisten luettelo saatetaan ajan tasalle jäsenvaltioiden ilmoitusten perusteella, jos tällaiset muutokset ovat tarpeen hankintaviranomaisten virheettömän tunnistamisen varmistamiseksi.

3 j a k s o

P o i k k e u k s e t

7 a r t i k l a

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen sekä postipalvelujen alalla tehdyt hankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joita yhtä tai useampaa direktiivin 2014/25/EU 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa harjoittavat hankintaviranomaiset tekevät tai järjestävät mainitun direktiivin nojalla

tällaisen toiminnan harjoittamiseksi, hankintasopimukseen, jotka on suljettu pois mainitun direktiivin soveltamisalasta sen 18, 23 ja 34 artiklan nojalla, eikä hankintasopimukseen, jotka tekee kyseisen direktiivin 13 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja postipalveluja tarjoava hankintaviranomainen seuraavan toiminnan harjoittamiseksi:

- kokonaan sähköisesti toteutettavat lisäarvopalvelut (mukaan lukien koodattujen asiakirjojen varmistettu tiedonsiirto sähköisesti, osoitteiden hallinnointipalvelut ja rekisteröidyn sähköpostin siirto);
- CPV-koodeihin 66100000-1–66720000-3 ja direktiivin 2014/25/EU 21 artiklan d alakohdan soveltamisalaan kuuluvat finanssipalvelut, mukaan lukien erityisesti postiosoitukset ja postisiirrot;
- postimerkkien keräämiseen liittyvät palvelut; tai
- logistiikkapalvelut (palvelut, joissa yhdistyvät fyysinen jakelu ja/tai varastointi sekä muut postin ulkopuoliset toiminnot).

8 a r t i k l a

Erityiset poikkeukset sähköisen viestinnän alalla

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on se, että hankintaviranomaiset voivat saattaa yleisiä viestintäverkkoja saataville tai pitää niitä yllä taikka tarjota yleisölle yhtä tai useampaa sähköistä viestintäpalvelua.

Tässä artiklassa 'yleisellä viestintäverkolla' ja 'sähköisellä viestintäpalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/21/EY ⁽¹⁾.

9 a r t i k l a

Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädetystä ja jotka on vahvistettu seuraavilla oikeudellisilla välineillä tai seuraavien organisaatioiden toimesta:

- kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita asettava oikeudellinen väline, kuten perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;
- kansainvälinen järjestö.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/21/EY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002, sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi) (EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33).

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista oikeudellisista välineistä komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia; jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

3. Tämän direktiivin 17 artiklaa sovelletaan kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtäviin tai järjestettäviin hankintasopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tällaisiin sopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin.

10 artikla

Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimuksiin, jotka koskevat

- a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla tai näihin liittyviä oikeuksia;
- b) audiovisuaalisiin mediapalveluihin tai radiotoiminnan palveluihin tarkoitetun ohjelmamateriaalin ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa ja ovat audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien tekemiä tai jotka koskevat radio- ja televisiolähetysaikaa tai ohjelmien toimittamista ja tehdään audiovisuaalisten mediapalvelujen tai radiotoiminnan palvelujen tarjoajien kanssa. Tässä alakohdassa 'audiovisuaalisella mediapalvelulla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU ⁽¹⁾ 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja "mediapalvelujen tarjoajalla" samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. 'Ohjelmalla' tarkoitetaan samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, mutta siihen sisältyvät myös radio-ohjelmat ja niiden ohjelmamateriaali. Tätä säännöstä sovellettaessa 'ohjelmamateriaalilla' tarkoitetaan samaa kuin "ohjelmalla";

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

- c) välimies- ja sovittelupalveluja;
- d) mitä tahansa seuraavista oikeudellisista palveluista:
 - i) neuvoston direktiivin 77/249/ETY ⁽²⁾ 1 artiklassa tarkoitettun asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen
 - jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä sovittelu- tai välityselimessä pidetyssä välimies- tai sovittelumenettelyssä; tai
 - jäsenvaltion tai kolmannen maan tuomioistuimissa tai viranomaisissa taikka kansainvälisissä tuomioistuimissa tai viranomaisissa;
 - ii) oikeudellinen neuvonta tämän alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen valmistelemiseksi, tai jos on selvää näyttöä ja erittäin todennäköistä, että asiaa, johon neuvonta liittyy, tullaan käsittelemään tällaisessa menettelyssä, edellyttäen, että neuvontaa antaa direktiivin 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettu asianajaja;
 - iii) asiakirjojen varmentamis- ja todentamispalvelut, joiden on oltava notaarien suorittamia;
 - iv) edunvalvojen tai holhoojien suorittamat oikeudelliset palvelut tai muut oikeudelliset palvelut, joiden suorittajan nimeää asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuin tai joiden suorittaja nimetään laissa hoitamaan erityistehtäviä tällaisten tuomioistuinten valvonnassa;
 - v) muut oikeudelliset palvelut, jotka liittyvät, vaikkakin vain ajoittain, julkisen vallan käyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY ⁽³⁾ tarkoitettujen arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä finanssipalveluja, keskuspankkipalveluja ja Euroopan rahoitusvakausvälineellä ja Euroopan vakausmekanismilla toteutettuja toimia;
- f) lainoja riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon;
- g) työsopimuksia;

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

- h) väestönsuojelua, pelastuspalveluja ja vaarojen ehkäisyä koskevia palveluja, joita tarjoavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät ja jotka kuuluvat seuraaviin CPV-koodeihin: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3 lukuun ottamatta sairaankuljetuspalveluja;
- i) rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja;
- j) poliittisiin kampanjoihin liittyviä palveluja, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6, kun poliittinen puolue tekee palveluhankintasopimuksen vaalikampanjan yhteydessä.

11 artikla

Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimukseen, jotka hankintaviranomainen tekee toisen hankintaviranomaisen tai hankintaviranomaisten yhteenliittymän kanssa ja jotka perustuvat näille viranomaisille SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.

12 artikla

Yksiköiden väliset hankintasopimukset julkisella sektorilla

1. Hankintasopimus, jonka hankintaviranomainen tekee yksityisoikeudellisen tai julkisoikeudellisen oikeushenkilön kanssa, jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen määräysvallassa olevan oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Hankintaviranomaisen katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön

strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Tällaista määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintaviranomaisen määräysvallassa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun määräysvallan alainen oikeushenkilö, joka on hankintaviranomaisen, tekee sopimuksen tätä määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen kanssa tai saman hankintaviranomaisen määräysvallan alaisen toisen oikeushenkilön kanssa edellyttäen, että oikeushenkilössä, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

3. Hankintaviranomainen, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä hankintasopimuksen kyseisen oikeushenkilön kanssa tätä direktiiviä soveltamatta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisten kanssa kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omissa yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttäviltä hankintaviranomaisilta tai muilta samojen hankintaviranomaisten määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohtaa hankintaviranomaisten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekuelimet koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;
- ii) kyseiset hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja
- iii) määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduista.

4. Yksinomaan kahden tai useamman hankintaviranomaisen välillä tehty sopimus jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) sopimuksella käynnistetään tai toteutetaan siihen osallistuvien hankintaviranomaisten välinen yhteistyö tavoitteena varmistaa, että julkiset palvelut, jotka niiden on suoritettava, tarjotaan niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) kyseisen yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat; ja
- c) osallistuvat hankintaviranomaiset harjoittavat avoimilla markkinoilla alle 20:tä prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista toiminnoistaan.

5. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa, 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimintojen prosenttiosuutta määriteltäessä on otettava huomioon sopimuksen tekemistä edeltävien kolmen vuoden keskimääräinen kokonaisliikevaihto tai jokin asianmukainen vaihtoehtoinen toimintaan perustuva määrä, kuten asianomaiselle oikeushenkilölle tai hankintaviranomaiselle aiheutuneet kustannukset palvelujen, tavaroiden ja rakennusurakoiden osalta.

Jos asianomaisen oikeushenkilön tai hankintaviranomaisen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan tai toiminnan uudelleenjärjestämisen vuoksi liikevaihtoa tai vaihtoehtoisista toimintaan perustuvaa määrää, kuten kustannuksia, ei ole joko saatavilla kolmelta edeltävältä vuodelta tai niillä ei ole enää merkitystä, riittää, että toiminnan mittaus osoitetaan todennäköiseksi erityisesti esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

4 j a k s o

Erityistilanteet

1 a l a j a k s o

Rahoitettavat hankintasopimukset sekä tutkimus- ja kehittämispalvelut

13 artikla

Hankintaviranomaisten rahoittamat hankintasopimukset

Tätä direktiiviä sovelletaan seuraavien hankintasopimusten tekoon:

- a) rakennusurakkasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 5 186 000 euroa, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset koskevat jotakin seuraavista toiminnoista:
 - i) liitteessä II luetellut maa- ja vesirakennustyöt;
 - ii) sairaaloiden, urheilu- ja virkistystilojen ja vapaa-ajan tilojen sekä koulu- ja korkeakoulurakennusten ja hallintorakennusten rakennustyöt;
- b) palveluhankintasopimukset, joita hankintaviranomaiset rahoittavat suoraan yli 50 prosentin osuudella ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 207 000 euroa, siinä tapauksessa, että kyseiset hankintasopimukset liittyvät a alakohdassa tarkoitettuun rakennusurakkasopimukseen.

Ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua rahoitusta antavien hankintaviranomaisten on varmistettava tämän direktiivin noudattaminen, jos ne eivät tee rahoitettavaa hankintasopimusta itse tai jos ne tekevät kyseisen sopimuksen muiden yksiköiden puolesta.

14 artikla

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Tätä direktiiviä sovelletaan vain niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen julkista hankintaa koskeviin sopimuksiin, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, edellyttäen että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) saatavat hyödyt koituvat yksinomaan hankintaviranomaiselle käytettäväksi tämän toiminnassa; ja
- b) hankintaviranomainen maksaa suoritettujen palvelujen kokonaan.

2 a l a j a k s o

Hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

15 artikla

Puolustus ja turvallisuus

1. Tätä direktiiviä sovelletaan puolustus- ja turvallisuusalan hankintasopimusten tekoon ja suunnittelukilpailujen järjestämiseen seuraavia sopimuksia lukuun ottamatta:

- a) hankintasopimukset, joihin sovelletaan direktiiviä 2009/81/EY;
- b) hankintasopimukset, jotka jäävät direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle sen 8, 12 ja 13 artiklan nojalla.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin jäsenvaltion keskeisten turvallisuusasetusten suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavien toimenpitein, kuten asettamalla vaatimuksia, joilla pyritään suojaamaan hankintaviranomaisen saataville antamien tietojen luottamuksellisuus tämän direktiivin mukaisessa hankintamenettelyssä.

Tätä direktiiviä ei SEUT 346 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti sovelleta myöskään hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta tämän artiklan 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin tämän direktiivin soveltaminen velvoittaisi jäsenvaltion antamaan tietoja, joiden paljastamisen se katsoo olevan olennaisten turvallisuus-etuensa vastaista.

3. Jos hankinta ja julkisen hankintasopimuksen toteuttaminen tai suunnittelukilpailu on julistettu salaisiksi tai niihin on liitettävä erityisiä turvatoimia jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti, tätä direktiiviä ei sovelleta, edellyttäen että jäsenvaltio on määritellyt, että kyseisten olennaisten etujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin, kuten 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun toimenpitein.

16 artikla

Sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Kun on kyse sekamuotoisista hankinnoista, jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja sekä SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan kuuluvia hankintoja, sovelletaan tätä artiklaa.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, päätetään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintaviranomaiset päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, sovellettavan oikeudellisen järjestelyn määrittelemiseksi sovelletaan seuraavia perusteita:

- jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet;
- jos osa tietyistä sopimuksesta kuuluu direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä mainitun direktiivin mukaisesti, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet. Tämä alakohta ei vaikuta mainitussa direktiivissä säädettyjen kynnysarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Yhden hankintasopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä ei saa kuitenkaan tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY säännöksiä.

3. Edellä olevaa 2 kohdan kolmannen alakohdan a alakohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joihin voitaisiin muutoin soveltaa kolmannen alakohdan sekä a että b alakohtaa.

4. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, jos se sisältää osatekijöitä, joihin sovelletaan SEUT 346 artiklaa; muussa tapauksessa se voidaan tehdä direktiivin 2009/81/EY mukaisesti.

17 artikla

Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädetyistä hankintamenettelyistä ja jotka on vahvistettu jollain seuraavista:

- perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee allekirjoittajiansa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;
- joukkojen sijoittamiseen liittyvä kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan yrityksiä;
- kansainvälinen järjestö.

Kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista sopimuksista tai järjestelyistä on ilmoitettava komissiolle, joka voi kuulla niistä 89 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintaviranomainen tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia. Jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

II LUKU

Yleiset säännöt

18 artikla

Hankintaperiaatteet

1. Hankintaviranomaisten on kohdeltava talouden toimijoita yhdenvertaisesti ja syrjimättä sekä noudatettava avointa ja oikeasuhteista toimintatapaa.

Hankintaa suunniteltaessa ei saa pyrkiä sen jättämiseen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tai kilpailun keinotekoisesti kaventamiseen. Kilpailun katsotaan olevan keinotekoisesti kavennettua, jos hankinta suunnitellaan aikomuksena suosia aiheettomasti tiettyjä talouden toimijoita tai saattaa tietyt talouden toimijat epäedulliseen asemaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen, että talouden toimijat noudattavat hankintasopimuksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai liitteessä X luetuissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

19 artikla

Talouden toimijat

1. Talouden toimijoita, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota kyseisiä palveluita, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, niiden olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Jos on kyse palveluhankintasopimuksista ja rakennusurakkasopimuksista tai tavarahankintasopimuksista, joihin kuuluu myös palveluja tai kokoamis- ja asennustöitä, oikeushenkilöt voidaan kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan hankintasopimuksen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammattipätevyydet.

2. Talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien tilapäiset yhteenliittymät, voivat osallistua hankintamenettelyihin. Hankintaviranomaiset eivät saa edellyttää, että niillä on oltava tietty oikeudellinen muoto tarjouksen tai osallistumishakemuksen tekemiseksi.

Tarvittaessa hankintaviranomaiset voivat selvittää hankinta-asiakirjoissa, kuinka talouden toimijoiden on täytettävä 58 artiklassa tarkoitetut vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta taikka teknisestä ja ammatillisesta pätevydestä, jos tämä on objektiivisesti perusteltua ja oikeasuhteista. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa vakiomuodon sille, miten talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä nämä vaatimukset.

Tällaisten talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamien hankintasopimusten toteuttamisen ehtojen, jotka poikkeavat yksittäisiin osallistujiin sovellettavista ehdoista, on niin ikään oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, hankintaviranomaiset voivat edellyttää talouden toimijoiden ryhmittymiltä tiettyä oikeudellista muotoa hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, jos hankintasopimuksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää tällaista muutosta.

20 artikla

Varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat varata oikeuden osallistua hankintamenettelyihin suojatyökeskuksille ja talouden toimijoille, joiden

päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään, tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi, jos vähintään 30 prosenttia kyseisten työkeskusten, talouden toimijoiden tai ohjelmien työntekijöistä on vammaisia tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä.

2. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.

21 artikla

Luottamuksellisuus

1. Jollei tämän direktiivin säännöksistä tai hankintaviranomaiseen sovellettavasta kansallisesta laista, erityisesti tiedonsaantia koskevasta lainsäädännöstä, muuta johdu, hankintaviranomainen ei saa paljastaa talouden toimijoiden sille toimittamia tietoja, jotka nämä ovat määritelleet luottamuksellisiksi, mukaan lukien muttei yksinomaan tekniset tai liikesalaisuudet ja tarjouksiin liittyvät luottamukselliset näkökohdat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuuksia, jotka liittyvät 50 artiklassa säädettyihin jälki-ilmoituksiin ja 55 artiklassa säädettyyn ehdokaille ja tarjoajille ilmoittamiseen.

2. Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille vaatimuksia, joiden tarkoituksena on suojata niiden tietojen luottamuksellisuutta, jotka hankintaviranomaiset asettavat saataville hankintamenettelyn kuluessa.

22 artikla

Viestintään sovellettavat säännöt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikessa tämän direktiivin mukaisessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa, erityisesti tarjousten sähköisessä toimittamisessa, käytetään sähköisiä viestintämuotoja tämän artiklan vaatimusten mukaisesti. Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaiset eivät ole velvollisia vaatimaan sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten toimittamisessa seuraavissa tilanteissa:

- a) hankinnan erityisluonteen vuoksi sähköisten viestintämuotojen käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä, -laitteita tai tiedostomuotoja, joita ei ole yleisesti saatavilla tai joita yleisesti saatavilla olevat sovellukset eivät tue;
- b) sovelluksissa, jotka tukevat tarjousten kuvaamiseen soveltuvia tiedostomuotoja, käytetään tiedostomuotoja, joita ei voida käsitellä millään muulla avoimilla tai yleisesti saatavilla olevilla sovelluksilla tai jotka kuuluvat omistusoikeudelliseen lisensointijärjestelmään eikä niitä voida antaa hankintaviranomaisen saataville latausta tai etäkayttöä varten;

- c) sähköisen viestintämuodon käyttö edellyttäisi erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintaviranomaisten saatavilla;
- d) hankinta-asiakirjoissa vaaditaan toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa sähköisesti.

Viestintä, jossa ei käytetä sähköistä viestintämuotoa toisen alakohdan nojalla, on hoidettava postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla taikka postin tai muun soveltuvan toimitustavan ja sähköisten välineiden yhdistelmänä.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintaviranomaisten ei tarvitse vaatia sähköisen viestintämuodon käyttöä tarjouten toimittamisessa, siinä määrin kuin muiden kuin sähköisten viestintämuotojen käyttö on tarpeen joko sähköisten viestintämuotojen turvallisuuden loukkauksen vuoksi tai tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi, mikä edellyttää niin korkeatasoista suojelua, ettei sitä voida asianmukaisesti varmistaa käyttämällä sähköisiä välineitä ja laitteita, jotka joko ovat talouden toimijoiden yleisesti saatavilla tai jotka voidaan saattaa näiden saataville 5 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtoisten pääsymuotojen avulla.

Hankintaviranomaiset, jotka edellyttävät tarjouten jättämisprosessissa tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti muita kuin sähköisiä viestintämuotoja, ovat velvollisia esittämään syyt tälle vaatimukselle 84 artiklassa tarkoitettua erillisessä kertomuksessa. Hankintaviranomaisten on tapauksen mukaan esitettävä erillisessä selvityksessä syyt, joiden vuoksi muun kuin sähköisen viestintämuodon käytön on katsottu olevan tarpeen tämän kohdan neljännen alakohdan mukaisesti.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, suullista viestintää voidaan käyttää viestinnässä, joka koskee muita kuin hankintamenettelyn olennaisia osia, edellyttäen että suullisen viestinnän sisältö dokumentoidaan riittävästi. Hankintamenettelyn olennaisia osia ovat tältä osin hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset. Erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa merkittävästi tarjouten sisältöön ja arviointiin, on dokumentoitava riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.

3. Hankintaviranomaisten on varmistettava kaikessa viestinnässä, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa, että tietojen eheys sekä tarjouten ja osallistumishakemusten luottamuksellisuus säilytetään. Hankintaviranomaiset saavat tarkastella tarjouten ja osallistumishakemusten sisältöä vasta niiden esittämiseksi asetetun määräjän päätyttyä.

4. Rakennusurakkasopimusten ja suunnittelukilpailujen osalta jäsenvaltiot voivat edellyttää erityisten sähköisten välineiden, kuten rakennustietoja koskevien sähköisten mallintamisvälineiden tai vastaavien, käyttöä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten on tarjottava 5 kohdassa säädettyjä vaihtoehtoisia pääsymuotoja menettelyyn, kunnes tällaisia välineitä tulee yleisesti saataville 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen merkityksessä.

5. Hankintaviranomaiset voivat tarvittaessa edellyttää sellaisten välineiden ja laitteiden käyttöä, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, edellyttäen, että hankintaviranomaiset tarjoavat vaihtoehtoisia pääsymuotoja menettelyyn.

Hankintaviranomaisten katsotaan tarjoavan sopivia vaihtoehtoisia pääsymuotoja tilanteissa, joissa ne

- a) antavat kyseiset välineet ja laitteet vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville maksutta sähköisessä muodossa liitteen VIII mukaisen ilmoituksen julkaisupäivästä tai siitä päivästä alkaen, jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö lähetetään. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa kyseiset välineet ja laitteet ovat saatavilla;
- b) varmistavat, että ne tarjoajat, joilla ei ole pääsyä kyseisiin välineisiin ja laitteisiin tai jotka eivät voi saada niitä asiaankuuluvassa määräajassa, edellyttäen että pääsymahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta, voivat päästä hankintamenettelyyn käyttämällä väliaikaisia tunnistevälineitä, jotka asetetaan verkossa saataville maksutta; tai
- c) tarjoavat vaihtoehtoisen kanavan tarjouten sähköistä toimitamista varten.

6. Liitteessä IV vahvistettujen vaatimusten lisäksi tarjouten sähköiseen toimittamiseen ja vastaanottamiseen sekä osallistumishakemusten sähköiseen vastaanottamiseen käytettäviin välineisiin ja laitteisiin sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) tarjouten ja osallistumishakemusten sähköiseen toimittamiseen tarvittavia eritelmiä, myös salausta ja aikaleimausta, koskevien tietojen on oltava asianomaisten osapuolten käytettävissä;
- b) jäsenvaltioiden tai asianomaisten jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivien hankintaviranomaisten on määritettävä turvallisuustaso, joka sähköisiltä viestintämuodoilta vaaditaan yksittäisen hankintamenettelyn eri vaiheissa; turvallisuustason on oltava oikeassa suhteessa kuhunkin vaiheeseen liittyviin riskeihin;

c) jos jäsenvaltiot tai asianomaisen jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivat hankintaviranomaiset katsovat, että tämän kohdan d alakohdan mukaisesti arvioitu turvallisuusaste edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/93/EY⁽¹⁾ määriteltyjä kehittyneitä sähköisiä allekirjoituksia, hankintaviranomaisten on hyväksyttävä sellaiset kehittyneet sähköiset allekirjoitukset, jotka perustuvat sähköiseen varmenteeseen, ottaen huomioon se, onko nämä varmenteet antanut varmennepalvelujen tarjoaja, joka sisältyy komission päätöksessä 2009/767/EY⁽²⁾ säädettyyn luotettavaan luetteloon, ja jotka on luotu turvallisilla allekirjoitusten luomismenetelmillä tai ilman niitä, seuraavien edellytysten täyttyessä:

i) hankintaviranomaisten on vahvistettava vaadittu kehittyneen allekirjoituksen muoto komission päätöksessä 2011/130/EU⁽³⁾ säädettyjen muotojen perusteella ja otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta näitä allekirjoitusmuotoja pystytään käsittelemään teknisesti; jos käytetään sähköisen allekirjoituksen eri muotoa, sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen asiakirjan siirtosovelluksen on sisällettävä tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden on oltava jäsenvaltion vastuulla. Validointimahdollisuuksien avulla hankintaviranomainen voi validoida vastaanotetun sähköisen allekirjoituksen verkossa, maksutta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla hyväksytyyn varmenteeseen perustuvaksi kehittyneeksi sähköiseksi allekirjoitukseksi.

Jäsenvaltioiden on toimitettava validointipalvelujen tarjoajaa koskevat tiedot komissiolle, joka julkaisee jäsenvaltioilta saadut tiedot internetissä;

ii) jos tarjous allekirjoitetaan luotettavaan luetteloon sisältyvän hyväksytyyn varmenteeseen perusteella, hankintaviranomaiset eivät saa soveltaa lisävaatimuksia, jotka voivat estää tarjoajia käyttämästä kyseisiä allekirjoituksia.

Hankintamenettelyn yhteydessä käytettyjen, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai jonkin muun asiakirjan antaneen yksikön allekirjoittamien asiakirjojen osalta toimivaltainen asiakirjan antava viranomainen tai yksikkö voi vahvistaa vaadittuun kehittyneeseen allekirjoituksen muodon päätöksen 2011/130/EU 1 artiklan 2 kohdassa esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Niiden on otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta tätä allekirjoitusmuotoa pystytään käsittelemään teknisesti, ottamalla mukaan

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/93/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista (EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Komission päätös 2009/767/EY, tehty 16 päivänä lokakuuta 2009, toimenpiteistä sähköisten menettelyjen käytön edistämiseksi keskitettyjä asiointipisteitä käyttäen palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY mukaisesti (EUVL L 274, 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Komission päätös 2011/130/EU, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY nojalla toimivaltaisten viranomaisen sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 53, 26.2.2011, s. 66).

tiedot, joita asianomaisessa asiakirjassa olevan allekirjoituksen käsittely edellyttää. Tällaisten asiakirjojen on sisällettävä sähköisessä allekirjoituksessa tai sähköisen asiakirjan siirtosovelluksessa tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden avulla vastaanotetut sähköiset allekirjoitukset voidaan validoida verkossa veloituksetta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä IV vahvistettujen teknisten yksityiskohtien ja ominaisuuksien muuttamiseksi teknisen kehityksen ottamiseksi huomioon.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a–d alakohdassa säädetyn luettelon muuttamiseksi, jos jatkuvat poikkeukset sähköisten viestintämuotojen käytöstä muuttuvat teknologian kehityksen vuoksi epätarkoituksenmukaisiksi tai poikkeuksellisesti, jos teknologian kehityksen vuoksi on säädettävä uusia poikkeuksia.

Teknisten formaattien, prosessien ja sanomastandardien yhteentoimivuuden varmistamiseksi erityisesti rajatylittävissä tilanteissa komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti kyseisten teknisten standardien käytön tekemisestä pakolliseksi erityisesti tarjousten tai hakemusten sähköisen toimittamisen, sähköisten luetteloiden ja sähköisten todentamismuotojen käytön osalta, ainoastaan, jos tekniset standardit on testattu perusteellisesti ja jos ne ovat osoittautuneet käytännössä hyödyllisiksi. Ennen tietyn teknisen standardin käytön säätämistä pakolliseksi komissio myös tarkastelee huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot.

23 artikla

Nimikkeistöt

1. Jos julkisten hankintojen yhteydessä viitataan nimikkeistöihin, viittaukset on tehtävä käyttämällä asetuksella (EY) N:o 2195/2002 vahvistettua yhteistä hankintanimikkeistöä (CPV).

2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti tässä direktiivissä tarkoitettujen CPV-koodien muuttamiseksi aina, kun CPV-nimikkeistön muutokset on otettava tässä direktiivissä huomioon eikä niillä muuteta tämän direktiivin soveltamisalaa.

24 artikla

Eturistiriidat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet hankintamenettelyissä esiintyvien eturistiriitojen tosiasialliseksi estämiseksi, havaitsemiseksi ja poistamiseksi, jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja varmistetaan kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu.

Eturistiriidoilla tarkoitetaan vähintään tilanteita, joissa hankintaviranomaisen tai sen puolesta toimivan hankintapalvelun tarjoajan palveluksessa olevilla henkilöillä, jotka osallistuvat hankintamenettelyn toteuttamiseen tai jotka voivat vaikuttaa menettelyn tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, jonka voitaisiin nähdä vahingoittavan heidän puolueettomuuttaan ja riippumattomuuttaan hankintamenettelyssä.

II OSASTO

HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

I LUKU

Menettelyt

25 artikla

GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot

Siltä osin kuin niihin sovelletaan liitteitä 1, 2, 4 ja 5 sekä GPA-sopimuksen Euroopan unionin liitteen I yleisiä huomautuksia ja muita unionia sitovia kansainvälisiä sopimuksia, hankintaviranomaisten on myönnettävä näiden sopimusten allekirjoittajien rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin unionin rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille.

26 artikla

Menettelyjen valinta

1. Hankintaviranomaisten on hankintasopimuksia tehdessään noudatettava kansallisia menettelyjä, jotka on mukautettu tämän direktiivin mukaisiksi, edellyttäen että tarjouskilpailu on julkaistu tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 32 artiklan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa avoimia tai rajoitettuja menettelyjä tämän direktiivin mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat hakea innovaatiokumppanuuksia tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on säädettävä että hankintaviranomaiset voivat käyttää tarjousperusteista neuvottelumenettelyä tai kilpailullista neuvottelumenettelyä seuraavissa tapauksissa:

a) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, jotka täyttävät yhden tai useamman seuraavista vaatimuksista:

i) hankintaviranomaisen tarpeita ei voida täyttää mukauttamatta olemassa olevia ratkaisuja;

ii) niihin kuuluu suunnittelua tai innovatiivisia ratkaisuja;

iii) hankintasopimusta ei rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteeseen, monitahoisuuteen tai oikeudelliseen ja rahoitukseen muotoon liittyvistä erityisistä syistä tai niihin liittyvien riskien vuoksi voida tehdä ilman edeltäviä neuvotteluja;

iv) hankintaviranomainen ei voi vahvistaa riittävän tarkkoja teknisiä eritelmiä viittaamalla liitteessä VII olevien 2–5 kohdan mukaiseen standardiin, eurooppalaiseen tekniseen arviointiin, yhteiseen tekniseen eritelämään tai tekniseen viitteeseen;

b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut, joiden osalta avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on jätetty vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä tai joita ei voida hyväksyä. Tällaisessa tilanteessa hankintaviranomaisten ei edellytetä julkaisevan hankintailmoitusta, jos ne sisällyttävät menettelyyn ainoastaan kaikki sellaiset tarjoajat, jotka täyttävät 57–64 artiklassa säädetyt perusteet ja jotka ovat aikaisemmassa avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä jättäneet hankintamenettelyn muodollisten vaatimusten mukaisen tarjouksen.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailuvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävänä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

5. Tarjouskilpailuun on kutsuttava 49 artiklan mukaisella hankintailmoituksella.

Kun hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä, jäsenvaltiot voivat sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset tai niiden tietyt ryhmät voivat tehdä tarjouskilpailukutsun 48 artiklan 2 kohdan mukaista ennakoilmoitusta käyttäen.

Jos tarjouskilpailuun kutsutaan 48 artiklan 2 kohdan mukaisella ennakoilmoituksella, ennakoilmoituksen perusteella kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita on pyydetävä vahvistamaan kiinnostuksensa kirjallisesti 54 artiklan mukaisella kiinnostuksen vahvistamispyynnöllä.

6. Jäljempänä 32 artiklassa nimenomaisesti mainituissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat soveltaa neuvottelumenettelyä, jos ta ei julkaista tarjouskilpailukutsua. Jäsenvaltiot eivät saa sallia tämän menettelyn käyttöä muissa kuin 32 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

27 artikla

Avoimien menettely

1. Avoimissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouksen tarjouskilpailukutsun perusteella.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 35 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Tarjoukseen on liitettävä tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

2. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 15 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) ennakoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa hankintailmoitusta varten vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakoilmoituksen julkaisemishetkellä;
- b) ennakoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

3. Jos 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisen asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, se voi vahvistaa määräajan, jonka on oltava vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

4. Hankintaviranomainen voi lyhentää tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettua tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika viidellä päivällä, jos se hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 22 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

28 artikla

Rajoitettu menettely

1. Rajoitetuissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen toimittamalla tarjouskilpailukutsun mukaisesti liitteessä V olevissa joko B tai C osassa tarkoitettut tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä.

2. Tarjouksia voivat jättää ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn, 65 artiklan mukaisesti.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

3. Jos hankintaviranomaiset ovat julkaisseet ennakoilmoituksen, jota itseään ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 10 päivään siinä tapauksessa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) ennakoilmoitus sisälsi kaikki liitteessä V olevan B osan I jaksossa vaaditut tiedot, jos nämä tiedot olivat saatavilla ennakoilmoituksen julkaisemishetkellä;
- b) ennakoilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että keskushallintoa alemmalla tasolla toimivien hankintaviranomaisten kaikki tai tietyt ryhmät voivat asettaa tarjousten vastaanottamisen määräajan hankintaviranomaisen ja valittujen ehdokkaiden välisellä sopimuksella, jos kaikille valituille ehdokkaille annetaan yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten. Jos tarjousten vastaanottamisen määräajasta ei päästä sopimukseen, määräajan on oltava vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjouspyyntö lähetettiin.

5. Tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarjousten vastaanottamisen määräaika voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintaviranomainen hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

6. Jos tässä artiklassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintaviranomaisten asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, hankintaviranomaiset voivat vahvistaa

- a) osallistumishakemusten jättämiselle määräajan, joka on vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä;
- b) tarjousten vastaanottamiselle määräajan, joka on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

29 artikla

Tarjousperusteinen neuvottelumenettely

1. Tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouskilpailukutsun perusteella osallistumishakemuksen, joka sisältää liitteessä V olevissa B ja C osassa esitetyt tiedot, toimittamalla laatuun perustuvaa valintaa varten hankintaviranomaisen vaatimat tiedot.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomaisten on määriteltävä hankinnan kohde esittämällä kuvaus tarpeistaan ja hankittavilta tavaroilta, rakennusurakoilta tai palveluilta vaadittavista ominaisuuksista, sekä täsmennettävä hankintasopimuksen tekoperusteet. Lisäksi niiden on ilmoitettava, mitkä kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä.

Esitettyjen tietojen on oltava riittävän täsmällisiä, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa hankinnan luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Vähimmäismääräaika alustavien tarjousten vastaanottamiselle on 30 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tällöin sovelletaan 28 artiklan 3–6 kohtaa.

2. Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot, voivat jättää alustavan tarjouksen, jonka pohjalta neuvottelut käydään. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti.

3. Jollei 4 kohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, 7 kohdassa tarkoitettuja lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia alustavien tarjousten perusteella ilman neuvotteluja, jos ne ovat hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmoittaneet varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin.

5. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 6 alakohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

6. Tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi so-

veltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai muussa hankinta-asiakirjassa.

7. Kun hankintaviranomainen aikoo päättää neuvottelut, sen on ilmoitettava asiasta jäljellä oleville tarjoajille ja asetettava uusien tai tarkistettujen tarjousten jättämiseksi yhteinen määräaika. Sen on tarkistettava, että lopulliset tarjoukset ovat vähimmäisvaatimusten ja 56 artiklan 1 kohdan mukaisia, arvioitava lopulliset tarjoukset sopimuksen tekoperusteiden perusteella ja tehtävä hankintasopimus 66–69 artiklan mukaisesti.

30 artikla

Kilpailullinen neuvottelumenettely

1. Kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Neuvotteluihin voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitetut tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimuksen ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava tarpeensa ja vaatimuksensa hankintailmoituksessa ja määriteltävä tarpeet ja vaatimukset kyseisessä ilmoituksessa ja/tai hankekuvauksessa. Hankintayksiköiden on julkaistava ja määriteltävä samanaikaisesti ja samoissa asiakirjoissa perusteet, joiden mukaisesti hankintasopimukset tehdään, ja vahvistettava alustava aikataulu.

3. Hankintaviranomaisten on aloitettava asiaa koskevien 56–66 artiklan säännösten mukaisesti valittujen osallistujien kanssa neuvottelu, jonka tarkoituksena on kartoittaa ja määritellä keinot, joilla hankintaviranomaisten tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Hankintayksiköt voivat neuvottelun kuluessa keskustella valittujen osallistujien kanssa kaikista hankinnan näkökohdista.

Neuvottelun kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien osallistujien yhdenvertainen kohtelu. Sen vuoksi ne eivät saa antaa tietoja syrjivästi niin, että jotkut osallistujat saattavat päästä muita edullisempaan asemaan.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluun osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai niiden antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

4. Kilpailulliset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaihteittain siten, että neuvoteltavien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelun aikana soveltamalla hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

5. Hankintaviranomaisen on jatkettava neuvottelua, kunnes se saa kartoitettua ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet.

6. Kun hankintaviranomainen on julistanut neuvottelun päättyneeksi ja tiedottanut siitä osallistujille, sen on pyydyttävä kutakin niistä jättämään lopulliset tarjouksensa neuvottelun aikana esitettyjen ja määriteltyjen ratkaisujen pohjalta. Tarjouksessa on oltava kaikki hankkeen toteuttamiseksi pyydytetyt ja tarpeelliset osat.

Kyseisiä tarjouksia voidaan hankintaviranomaisen pyynnöstä selvittää, täsmennää ja optimoida. Selvennyksillä, täsmennyksillä, optimoinnilla tai lisätiedoilla ei kuitenkaan saa muuttaa tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia osia, kuten hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitettyjä tarpeita ja vaatimuksia, jos kyseisten osien, tarpeiden ja vaatimusten muutoksilla olisi todennäköisesti kilpailua vääristävä tai syrjivä vaikutus.

7. Hankintaviranomaisten on arvioitava saadut tarjoukset hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa vahvistettujen sopimuksen tekoperusteiden mukaan.

Hankintaviranomaisen pyynnöstä voidaan käydä neuvotteluja sen tarjoajan kanssa, jonka on todettu tehneen hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen 67 artiklan mukaisesti, tarjoukseen liittyvien rahoitussitoumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen vahvistamiseksi viimeistelemällä sopimusehdot, jos tämä ei muuta tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia näkökohtia, hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitetyt tarpeet ja vaatimukset mukaan luettuina, eikä uhkaa vääristää kilpailua tai aiheuttaa syrjintää.

8. Hankintaviranomaiset voivat määritellä neuvotteluun osallistuville palkintoja tai maksuja.

31 artikla

Innovaatiokumppanuus

1. Innovaatiokumppanuuksissa kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen hankintailmoituksen

perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintaviranomainen vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Hankinta-asiakirjoissa hankintaviranomainen määrittelee innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan tarpeen, jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita. Sen on ilmoitettava, mitkä tämän kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Vaatimukset on esitettävä riittävän täsmällisesti, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa tarvittavan ratkaisun luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Hankintaviranomainen voi päättää perustaa innovaatiokumppanuuden joko yhden tai useamman sellaisen kumppanin kanssa, jotka toteuttavat erillisiä tutkimus- ja kehittämistoimintoja.

Vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä. Menettelyyn voivat osallistua ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintaviranomainen esittää kutsun arvioituaan toimitettavat tiedot. Hankintaviranomaiset voivat rajoittaa menettelyyn osallistumaan kutsuttavien sopivien ehdokkaiden lukumäärää 65 artiklan mukaisesti. Hankintasopimusten ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 67 artiklan mukaisesti.

2. Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoitten ostaminen, jos ne vastaavat hankintaviranomaisten ja osallistujien sopimaa suoritustasoa ja niiden sopimia enimmäiskustannuksia.

Innovaatiokumppanuus on jäseneltävä peräkkäisiin vaiheisiin, jotka vastaavat tutkimus- ja innovointiprosessin eri vaiheita. Näihin voi kuulua tuotteiden valmistaminen, palvelujen suorittaminen tai rakennusurakan valmistaminen. Innovaatiokumppanuudessa on asetettava kumppaneille välitavoitteita ja määrättävä korvauksen suorittamisesta asianmukaisina erinä.

Hankintaviranomainen voi näiden tavoitteiden perusteella päättää kunkin vaiheen jälkeen, että se päättää innovaatiokumppanuuden tai, useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa, vähentää kumppaneiden lukumäärää päättämällä yksittäisiä hankintasopimuksia, jos hankintaviranomainen on ilmoittanut hankinta-asiakirjoissa näistä mahdollisuuksista ja niiden käyttämisen ehdoista.

3. Jollei tässä artiklassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Neuvottelujen kuluessa hankintaviranomaisten on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 5 kohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 21 artiklan mukaisesti hankintaviranomaiset eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

5. Innovaatiokumppanuusmenettelyissä käytävät neuvottelut voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi soveltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava tällaisen mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa.

6. Ehdokkaiden valinnassa hankintaviranomaisten on sovellettava perusteita, joilla arvioidaan ehdokkaiden valmiuksia tutkimuksen ja kehittämisen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen alalla.

Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, jotka hankintaviranomainen on kutsunut vaadittujen tietojen arvioinnin perusteella, voivat esittää tutkimusta ja kehittämistä koskevia hankkeita, joilla pyritään täyttämään hankintaviranomaisen määrittelemät tarpeet, joita ei voida olemassa olevilla ratkaisuilla toteuttaa.

Hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa teollisia tekijänoikeuksiin sovellettavat järjestelyt. Useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa hankintaviranomainen ei 21 artiklan mukaisesti saa ilmaista toisille kumppaneille ratkaisuja, joita yksi kumppaneista on ehdottanut, eikä muita kumppanin innovaatiokumppanuuden puitteissa tiedoksi antamia luottamuksellisia tietoja ilman kyseisen kumppanin suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

7. Hankintaviranomaisen on varmistettava, että kumppanuuden rakenne ja erityisesti eri vaiheiden kesto ja arvo ilmentävät ehdotetun ratkaisun innovatiivisuusastetta ja tutkimus- ja innovointitoimien kokonaisuutta sellaisen innovatiivisen ratkaisun kehittämiseksi, jota ei ole vielä saatavilla markkinoilla. Tavarantoimitusten, palvelujen tai rakennusurakoiden ennakoitu arvo ei saa olla kohtuuton suhteessa niiden kehittämiseksi tehtyyn investointiin.

32 artikla

Neuvottelumenettely, josta ei julkaista ilmoitusta

1. Jäljempänä 2–5 kohdassa tarkoitetuissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat käyttää hankintasopimusten tekemiseen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.

2. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten tekemisessä seuraavissa tapauksissa:

a) avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai soveltuvia tarjouksia taikka ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai soveltuvia osallistumishakemuksia, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei ole lainaamalla muuttanut ja komissiolle toimitetaan sen pyynnöstä selostus asiasta.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita;

b) rakennusurakat, tavarat tai palvelut voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan suoritettaviksi tai toimitettaviksi jostakin seuraavista syistä:

i) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;

ii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

iii) yksinoikeuksien suojeleminen, teollis- ja tekijänoikeudet mukaan luettuina.

Edellä ii ja iii alakohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan silloin, kun järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinta-ehdojen keinotekoisesta kaventamisesta;

c) sikäli kuin se on ehdottoman tarpeellista, kun avoimille tai rajoitetuille menettelyille taikka tarjousperusteisille neuvottelumenettelyille asetettuja määräaikoja ei voida hankintaviranomaisen kannalta ennalta arvaamattomista tapahtumista aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi noudattaa. Seikat, jotka esitetään äärimmäisen kiireen perusteiksi, eivät missään tapauksessa saa johtua hankintaviranomaisista.

3. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää tavarahankintasopimusten tekemiseen,

a) jos hankittavat tuotteet valmistetaan ainoastaan tutkimusta, kokeilua, kehittämistä tai tieteellistä tarkoitusta varten; tämän alakohdan nojalla tehtyihin sopimuksiin ei kuitenkaan saa sisältyä massatuotantoa tuotteen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehittämiskustannusten takaisinsaamiseksi;

b) joiden kohteena ovat lisätoimitukset alkuperäiseltä tavaran-toimittajalta joko tavaran-toimitusten tai laitteistojen osittai-seksi korvaamiseksi taikka tavaran-toimitusten tai olemassa olevien laitteistojen laajentamiseksi, jos hankintaviranomaiset joutuisivat tavaran-toimittajan vaihtamisen vuoksi hankki-maan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia tavaroita, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa; tällaisten hankinta-sopimusten samoin kuin uusittavien sopimusten kesto saa pääsääntöisesti olla enintään kolme vuotta;

c) joiden kohteena ovat perushyödykemarkkinoilla noteeratut ja sieltä hankitut tavarat;

d) joiden kohteena olevat tavarat tai palvelut hankitaan erityisen edullisin ehdoin joko liiketoimintansa lopullisesti päättävältä tavaran-toimittajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenet-telyn, akordin tai muun samantyyppisen kansallisessa lain-säädännössä säännellyn menettelyn seurauksena.

4. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää palveluhankintasopimusten tekemiseen, jos sopimus on tuloksena tämän direktiivin mukaisesti järjestetystä suunnittelukilpailusta ja se on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; jälkimmäisessä tapauksessa kaikki suunnittelukilpailun voittajat on kutsuttava osallistumaan neu-votteluihin.

5. Neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, voidaan käyttää silloin, kun kyseessä ovat uudet rakennusurakat tai pal-velut, jotka ovat samanlaisen, saman hankintaviranomaisen al-kuperäisen hankintasopimuksen sopimuspuoleksi valitulle talou-den toimijalle antaman rakennusurakan tai palvelun toistamista, jos nämä uudet rakennusurakat tai palvelut ovat sen perushank-keen mukaisia, josta alkuperäinen hankintasopimus tehtiin 26 artiklan 1 kohdan mukaista menettelyä noudattaen. Perus-hankkeessa on ilmoitettava mahdollisten lisäurakoiden tai -pal-velujen laajuudesta sekä edellytyksistä, joilla niitä koskeva han-kintasopimus voidaan tehdä.

Ensimmäisen hankkeen tarjouskilpailun yhteydessä on ilmoitet-tava tämän menettelyn mahdollisesta käytöstä, ja hankintaviran-

omaisten on otettava huomioon lisäurakoiden tai -palvelujen ennakoitu kokonaisarvo 4 artiklaa soveltaessaan.

Tätä menettelyä voidaan noudattaa vain kolmen vuoden ajan alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisestä.

II LUKU

Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät tekniikat ja välineet

33 artikla

Puitejärjestelyt

1. Hankintaviranomaiset voivat tehdä puitejärjestelyjä edellyt-täen, että ne soveltavat tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä.

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintavi-ranomaisen ja yhden tai useamman talouden toimijan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, erityisesti hinnat ja tarvittaessa suunnitellut määrät.

Puitejärjestelyn enimmäiskesto on neljä vuotta lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa se on asianmukaisesti perusteltua eri-tyisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi.

2. Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtä-vä tässä kohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa säädettyjä menettelyjä noudattaen.

Kyseisiä menettelyjä voidaan soveltaa ainoastaan sellaisten han-kintaviranomaisten, jotka on selvästi yksilöity tätä varten tarjo-uskilpailukutsussa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, ja sellaisten talouden toimijoiden välillä, jotka olivat puitejärjes-telyn osapuolia sitä tehtäessä.

Puitejärjestelyyn perustuvilla hankintasopimuksilla ei saa mis-sään tapauksessa eikä etenkin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauk-sessa tehdä olennaisia muutoksia puitejärjestelyssä vahvistettui-hin ehtoihin.

3. Jos puitejärjestely tehdään vain yhden talouden toimijan kanssa, puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on teh-tävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Kyseisten hankintasopimusten tekemistä varten hankintaviran-omaiset voivat kuulla puitejärjestelyn osapuolena olevaa talou-den toimijaa kirjallisesti ja pyytää tätä tarvittaessa täydentämään tarjoustaan.

4. Jos puitejärjestely tehdään useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa, kyseinen puitejärjestely on toteutettava jollakin seuraavista tavoista:

a) puitejärjestelyssä vahvistetuina ehdoin ja ilman uutta kilpailutamista, jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot ja puolueettomat perusteet sen määrittämiseksi, mikä puitejärjestelyn osapuolena olevista talouden toimijoista toteuttaa urakan tai hankinnan taikka suorittaa palvelun; viimeksi mainitut perusteet on mainittava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa;

b) jos puitejärjestelyssä vahvistetaan kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot, osittain ilman uutta kilpailuttamista a alakohdan mukaisesti ja osittain kilpailuttamalla talouden toimijoiden kesken uudelleen osia puitejärjestelystä c alakohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että hankintaviranomaiset ovat määränneet tästä mahdollisuudesta puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Päätös siitä, hankitaanko tietyt rakennusurakat, tavarat tai palvelut uuden kilpailuttamisen perusteella vai suoraan puitejärjestelyssä vahvistetuina edellytyksin, on tehtävä objektiivisin perustein, jotka on vahvistettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa. Kyseisissä hankinta-asiakirjoissa on ilmoitettava myös, mitkä ehdot voidaan kilpailuttaa uudelleen.

Tämän alakohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä mahdollisuuksia sovelletaan myös puitejärjestelyn kaikkiin sellaisiin osiin, joiden osalta kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot on vahvistettu puitejärjestelyssä, riippumatta siitä, onko kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot vahvistettu muita osia varten.

c) kilpailuttamalla puitejärjestelyn osapuolina olevat talouden toimijat uudelleen, kun puitejärjestelyyn ei sisälly kaikki asianomaisten rakennusurakoiden ja tavarahankintojen toteuttamista sekä palvelujen suorittamista koskevat ehdot.

5. Edellä 4 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen kilpailujen on perustuttava samoihin ehtoihin, joita sovelletaan puitejärjestelyn tekemiseen, ja tarvittaessa yksityiskohtaisemmin määritelyihin ehtoihin sekä tarpeen mukaan puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa tarkoitettuihin muihin ehtoihin seuraavaa menettelyä noudattaen:

a) hankintaviranomaisten on kunkin hankintasopimuksen osalta kuultava kirjallisesti talouden toimijoita, joilla on edellytykset toteuttaa hankintasopimus;

b) hankintaviranomaisten on asetettava riittävän pitkä määräaika kuhunkin yksittäiseen hankintasopimukseen liittyvien tarjouksien jättämiselle, ottaen huomioon muun muassa hankinnan kohteen monimutkaisuus ja tarjousten toimittamiseen tarvittava aika;

c) tarjoukset on jätettävä kirjallisina, ja niitä ei saa avata, ennen kuin annettu vastausaika on päättynyt;

d) hankintaviranomaisten on tehtävä kukin hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa vahvistettuja hankintasopimuksen tekoperusteita noudattaen.

34 artikla

Dynaamiset hankintajärjestelmät

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää dynaamista hankintajärjestelmää tavanomaisiin hankintoihin, jotka ovat markkinoilla yleisesti saatavilla sellaisin ominaisuuksin, jotka täyttävät hankintaviranomaisten tarpeet. Dynaaminen hankintajärjestelmä on toteutettava täysin sähköisenä prosessina, ja sen on oltava koko hankintajärjestelmän keston ajan avoin kaikille valintaperusteet täyttävälle talouden toimijoille. Se voidaan jakaa tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin, jotka on määritelty objektiivisesti asianomaisessa luokassa tehtävän hankinnan ominaisuuksien perusteella. Ominaisuuksiin voivat kuulua tehtävien yksittäisten hankintasopimusten suurin sallittu suuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset tullaan toteuttamaan.

2. Tehdäkseen hankinnan dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on noudatettava rajoitetun menettelyn sääntöjä. Kaikki valintaperusteet täyttävät ehdokkaat on hyväksyttävä järjestelmään, eikä järjestelmään hyväksyttävien ehdokkaiden määrää saa rajoittaa 65 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset ovat jakaneet järjestelmän tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, niiden on täsmennettävä kuhunkin luokkaan sovellettavat valintaperusteet.

Sen estämättä, mitä 28 artiklassa säädetään, noudatetaan seuraavia määräaikoja:

a) osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräaika on 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä. Sen jälkeen kun ensimmäinen tarjouspyyntö ensimmäistä yksittäistä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävää hankintaa varten on lähetetty, ei sovelleta muita osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaikoja;

b) vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tapauksen mukaan sovelletaan 28 artiklan 4 kohtaa. Sen sijaan 28 artiklan 3 ja 5 kohtaa ei sovelleta.

3. Kaikki dynaamiseen hankintajärjestelmään liittyvä viestintä on hoidettava yksinomaan sähköisessä muodossa 22 artiklan 1, 3, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

4. Tehdäkseen hankintasopimuksia dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintaviranomaisten on

- a) julkaistava tarjouskilpailukutsu mainiten selvästi, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä;
- b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähintään suunniteltujen hankintojen luonne ja arvioitu määrä sekä kaikki tarvittavat tiedot dynaamisesta hankintajärjestelmästä, mukaan lukien se, miten dynaaminen hankintajärjestelmä toimii, käytettävistä sähköisistä välineistä ja viestintäyhteyttä koskevista teknisistä järjestelyistä ja eritelmistä;
- c) ilmoitettava mahdollinen tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen jakaminen luokkiin ja luokkien ominaisuudet;
- d) asetettava hankinta-asiakirjat vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville järjestelmän keston ajaksi 53 artiklan mukaisesti.

5. Hankintaviranomaisten on dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan annettava kaikille talouden toimijoille mahdollisuus pyytää saada osallistua järjestelmään 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti. Hankintaviranomaisten on saatettava tällaisten pyyntöjen valintaperusteiden mukainen arviointi päätökseen 10 työpäivän kuluessa pyyntöjen vastaanottamisesta. Määräaika voidaan pidentää 15 työpäivään yksittäistapauksissa, jos se on perusteltua erityisesti siksi, että on tarkasteltava täydentäviä asiakirjoja tai muutoin tarkistettava valintaperusteiden täytyminen.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, niin kauan kuin dynaamisen hankintajärjestelmän ensimmäistä yksittäistä hankintaa koskevaa tarjouspyyntöä ei ole lähetetty, hankintaviranomaiset voivat pidentää arviointiaikaa, jos pidennetyn arviointiajan kuluessa ei julkaista tarjouspyyntöä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, kuinka pitkää pidennetty arviointiaikaa ne aikovat soveltaa.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava mahdollisimman pian asianomaiselle talouden toimijalle, onko se hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään.

6. Hankintaviranomaisten on 54 artiklan mukaisesti pyydettävä kaikkia hyväksytyjä tarjoajia tekemään tarjous kustakin yksittäisestä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävästä hankinnasta. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä on jaettu rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen luokkiin, hankintaviranomaisten on pyydettävä kaikkia asianomaista tiettyä hankintaa vastaavaan luokkaan hyväksytyjä osallistujia esittämään tarjous.

Niiden on tehtävä hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen niiden hankintasopimuksen tekoperusteiden mukaisesti, jotka mainitaan dynaamisen hankintajärjestelmän toteuttamiseksi käytetyssä hankintailmoituksessa

tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Perusteet voidaan tarvittaessa määritellä yksityiskohtaisemmin tarjouspyynnössä.

7. Hankintaviranomaiset voivat milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana vaatia hyväksytyjä osallistujia toimittamaan 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uudistetun ja päivitetyn oman lausunnon viiden työpäivän kuluessa pyynnön esittämispäivästä.

Dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan sovelletaan 59 artiklan 4–6 kohtaa.

8. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava dynaamisen hankintajärjestelmän kesto tarjouskilpailukutsussa. Niiden on ilmoitettava komissiolle keston muutoksesta seuraavia vakiolomakkeita käyttäen:

- a) jos järjestelmän kestoja muutetaan järjestelmän voimassaoloa päättämättä, käytetään lomaketta, jota käytettiin alun perin dynaamisen hankintajärjestelmän tarjouskilpailukutsussa;
- b) jos järjestelmän voimassaolo on päättynyt, käytetään 50 artiklassa tarkoitettua jälki-ilmoitusta.

9. Dynaamisesta hankintajärjestelmästä kiinnostuneilta tai sen osapuolina olevilta talouden toimijoilta ei saa ennen dynaamisen hankintajärjestelmän voimassaolokautta tai sen aikana veloittaa maksuja

35 artikla

Sähköiset huutokaupat

1. Hankintaviranomaiset voivat käyttää sähköisiä huutokauppoja, joissa tarjousten tietyistä osista esitetään uusia alennettuja hintoja ja/tai uusia arvoja.

Tätä varten hankintaviranomaisten on järjestettävä sähköinen huutokauppa toistuvana sähköisenä menettelynä, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjouksille on tehty alustava kokonaisarviointi, joka mahdollistaa niiden asettamisen paremmuusjärjestykseen automaattisia arviointimenetelmiä käyttäen.

Tietyistä palveluhankintasopimuksista ja tietyistä rakennusurakasopimuksista, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, joita ei voida asettaa järjestykseen automaattisilla arviointimenetelmillä, ei saa järjestää sähköisiä huutokauppoja.

2. Hankintaviranomaiset voivat päättää avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, että ennen hankintasopimuksen tekemistä käydään sähköinen huutokauppa, kun hankinta-asiakirjojen sisältö, erityisesti tekniset eritelmät, voidaan laatia riittävän tarkasti.

Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää samoissa olosuhteissa puitejärjestelyn osapuolten kilpailuttamisessa uudelleen 33 artiklan 4 kohdan b tai c alakohdan mukaisesti sekä 34 artiklassa tarkoitetun dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävien hankintasopimusten kilpailuttamisessa.

3. Sähköisen huutokaupan on perustuttava johonkin seuraavista tarjousten osista:

a) ainoastaan hintoihin, jos hankintasopimus tehdään ainoastaan hinnan perusteella;

b) hintoihin ja/tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettujen tarjoukseen sisältyvien tekijöiden uusiin arvoihin, jos hankintasopimus tehdään parhaan hinta-laatusuhteen perusteella tai alhaisimmat kustannukset sisältävän tarjouksen perusteella käyttäen kustannustehokkuusmallia.

4. Hankintaviranomaisten, jotka päättävät järjestää sähköisen huutokaupan, on ilmoitettava tästä hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankinta-asiakirjoissa on oltava vähintään liitteessä VI esitetyt tiedot.

5. Ennen sähköisen huutokaupan toteuttamista hankintaviranomaisten on tehtävä tarjousten alustava kokonaisarviointi hankintasopimuksen valitun tekoperusteen tai -perusteiden ja niille vahvistettujen painotusten mukaisesti.

Tarjous on katsottava hyväksyttäväksi, jos sen on tehnyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois 57 artiklan nojalla, joka täyttää valintaperusteet ja jonka tarjous vastaa teknisiä eritelmiä olematta tarjouspyynnön vastainen tai hyväksymiskelvoton taikka soveltumaton.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailuvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävinä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintaviranomaisen tarpeita ja vaatimuksia ilman, että sitä muutetaan oleellisesti. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 57 artiklan nojalla tai jos se ei täytä hankintaviranomaisen 58 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita.

Kaikki hyväksyttävän tarjouksen jättäneet tarjoajat on kutsuttava samanaikaisesti sähköisessä muodossa osallistumaan sähköiseen

huutokauppaan käyttäen – ilmoitetusta päivämäärästä ja kellonajasta alkaen – yhteyksiä kutsussa esitettyjen ohjeiden mukaisesti. Sähköinen huutokauppa voidaan käydä useissa peräkkäisissä vaiheissa. Sähköinen huutokauppa saa alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua kutsujen lähettämispäivästä.

6. Kutsuun on liitettävä asianomaista tarjousta koskevan, 67 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun painotuksen mukaisesti tehdyt kokonaisarvioinnin tulokset.

Kutsussa on ilmoitettava myös matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määräytyy sähköisessä huutokaupassa esitettyjen uusien hintojen ja/tai uusien arvojen perusteella automaattisesti. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, kaava sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen perusteiden suhteellisen painotuksen tarjouskilpailukutsuna käytettävän ilmoituksen tai muiden hankinta-asiakirjojen mukaisena. Tätä varten mahdolliset hintahaarukat on kuitenkin esitettävä ennalta määrättyä arvona.

Jos hyväksytään vaihtoehtoja, kullekin vaihtoehdolle on määriteltävä erillinen kaava.

7. Sähköisen huutokaupan kussakin vaiheessa hankintaviranomaisten on ilmoitettava välittömästi kaikille tarjoajille vähintään riittävät tiedot, joiden perusteella tarjoajat voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Hankintaviranomaiset voivat myös antaa muita tietoja muista esitetyistä hinnoista tai arvoista, edellyttäen että tästä on ilmoitettu ennakolta. Ne voivat myös ilmoittaa milloin tahansa kyseiseen huutokauppavaiheeseen osallistuvien lukumäärän. Ne eivät kuitenkaan saa missään tapauksessa paljastaa tarjoajien henkilöllisyyttä sähköisen huutokaupan eri vaiheiden aikana.

8. Hankintaviranomaisten on päätettävä sähköinen huutokauppa yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:

a) etukäteen vahvistettuna päivänä ja kellonaikana;

b) kun niille ei enää tarjota uusia hintoja tai arvoja, jotka vastaavat vähimmäiseroja koskevia vaatimuksia, edellyttäen että ne ovat etukäteen ilmoittaneet ajan, joka viimeisen tarjouksen vastaanottamisesta saa kuluu, ennen kuin ne lopettavat sähköisen huutokaupan; tai

c) kun etukäteen ilmoitettu määrä huutokaupan eri vaiheita on suoritettu loppuun.

Jos hankintaviranomaiset aikovat päättää sähköisen huutokaupan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti soveltaen mahdollisesti lisäksi ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja järjestelyjä, huutokauppaan osallistumista koskevassa kutsussa on ilmoitettava huutokaupan kunkin vaiheen aikataulu.

9. Päätettyään sähköisen huutokaupan hankintaviranomaisen on tehtävä hankintasopimus 67 artiklan mukaisesti sähköisen huutokaupan tulosten perusteella.

36 artikla

Sähköiset luettelot

1. Jos sähköisen viestintämuodon käyttö on pakollista, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että niihin liitetään sähköinen luettelo.

Jäsenvaltiot voivat tehdä sähköisten luetteloiden käytön pakolliseksi tietyntyyppisissä hankinnoissa.

Sähköisen luettelon muodossa esitettäviin tarjouksiin voidaan liittää muita tarjousta täydentäviä asiakirjoja.

2. Ehdokkaiden tai tarjoajien on laadittava sähköiset luettelot voidakseen osallistua tiettyyn hankintamenettelyyn hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien ja muodon mukaisesti.

Lisäksi sähköisten luetteloiden on oltava sähköisiä viestintävälineitä koskevien vaatimusten ja hankintaviranomaisen 22 artiklan mukaisesti vahvistamien muiden vaatimusten mukaisia.

3. Jos tarjousten esittäminen sähköisten luetteloiden muodossa sallitaan tai jos sitä edellytetään, hankintaviranomaisen on

- a) mainittava siitä hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä;
- b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa kaikki 22 artiklan 6 kohdan nojalla tarvittavat luetteloon liittyvät tiedot, jotka koskevat muotoa, käytettäviä sähköisiä laitteita sekä viestintäyhteyttä koskevia teknisiä järjestelyjä ja eritelmiä.

4. Jos on tehty puitejärjestely useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa sähköisten luetteloiden muodossa tehtyjen tarjousten perusteella, hankintaviranomaiset voivat päättää, että uudelleenkilpailuttaminen yksittäisten hankintasopimusten tekemiseksi tapahtuu päivitettyjen luetteloiden perusteella. Tällaisessa tapauksessa hankintaviranomaisen on käytettävä jotakin seuraavista menetelmistä:

- a) hankintayksiköt kutsuvat tarjoajat esittämään uudelleen sähköiset luettelonsa, jotka on mukautettu kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin; tai
- b) hankintaviranomaiset ilmoittavat tarjoajille, että ne aikovat koota jo toimitetuista sähköisistä luetteloista tiedot, joita

tarvitaan kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi; edellyttäen että tämän menetelmän käytöstä on ilmoitettu puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos hankintaviranomaiset kilpailuttavat tietyt hankintasopimukset uudelleen 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, niiden on ilmoitettava tarjoajille päivä ja kellonaika, jolloin ne aikovat koota kyseisen yksittäisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi tarvittavat tiedot ja annettava tarjoajille mahdollisuus kieltää tällainen tietojen kokoaminen.

Hankintaviranomaisen on varattava riittävä aika ilmoittamisen ja tietojen tosiasiallisen kokoamisen välille.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisen on esitettävä kootut tiedot asianomaiselle tarjoajalle ja annettava sille tilaisuus oikaisuihin tai vahvistaa, ettei tällä tavoin muodostetussa tarjouksessa ole asiavirheitä.

6. Hankintaviranomaiset voivat tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia vaatimalla, että tiettyyn sopimukseen liittyvät tarjoukset on jätettävä sähköisen luettelon muodossa.

Hankintaviranomaiset voivat myös tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia 4 kohdan b alakohdan ja 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistumista koskevaan pyyntöön on liitetty sähköinen luettelo hankintaviranomaisen vahvistamien teknisten eritelmien mukaisesti ja vaaditussa muodossa. Ehdokkaiden on täydennettävä tätä luetteloä myöhemmin, kun niille ilmoitetaan hankintaviranomaisen aikomuksesta muodostaa tarjouksia 4 kohdan b alakohdassa säädettyllä menettelyllä.

37 artikla

Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia tavaroita ja/tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että hankintaviranomaiset voivat hankkia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyssä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä. Jos muut hankintaviranomaiset saavat käyttää yhteishankintayksikön toteuttamaa dynaamista hankintajärjestelmää, asia on mainittava kyseisen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevassa tarjouskilpailukutsussa.

Jäsenvaltiot voivat ensimmäisen ja toisen alakohdan osalta sääntää, että tiettyjen hankintojen tekemiseen on käytettävä yhteishankintayksiköitä tai yhtä tai useampaa tiettyä yhteishankintayksikköä.

2. Hankintaviranomaisen katsotaan täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii tavaroita tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Hankintaviranomaisen katsotaan niin ikään täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyssä laajuudessa käyttäen 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä.

Asianomaisen hankintaviranomaisen on kuitenkin vastattava tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä esimerkiksi seuraavien itse toteuttamiensa osien osalta:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisella hankintajärjestelmällä, jonka toteuttaa yhteishankintayksikkö;
- b) uudelleen kilpailuttaminen yhteishankintayksikön tekemän puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa yhteishankintayksikön tekemään puitejärjestelyyn kuuluvan tietyn tehtävän.

3. Kaikki yhteishankintayksikön toteuttamat hankintamenettelyt on toteutettava käyttäen sähköistä viestintämuotoa 22 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

4. Hankintaviranomaiset voivat tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimuksen keskitettyjen hankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä.

Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin voi sisältyä myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen.

38 artikla

Tilapäiset yhteishankinnat

1. Kaksi hankintaviranomaista tai useampi hankintaviranomainen voivat sopia tiettyjen yksittäisten hankintojen toteuttamisesta yhteisesti.

2. Jos hankintamenettely toteutetaan kokonaisuudessaan yhteisesti kaikkien asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisista velvollisuuksistaan. Tämä koskee myös tapauksia, joissa yksi hankintaviranomainen hallinnoi menettelyä sekä omasta puolestaan että muiden asianomaisten hankintaviranomaisten puolesta.

Jos hankintamenettelyä ei toteuteta kokonaisuudessaan asianomaisten hankintaviranomaisten nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä ainoastaan yhteisesti toteutetuista osista. Kunakin hankintaviranomaisen on vastattava yksin tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä omissa nimissään ja omasta puolestaan toteuttamiensa osien osalta.

39 artikla

Hankinnat, joihin osallistuu hankintaviranomaisia eri jäsenvaltioista

1. Eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat tehdä hankintasopimuksia yhdessä jollakin tässä artiklassa säädettyistä tavoista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.

Hankintaviranomaiset eivät saa käyttää tässä artiklassa säädettyjä tapoja välttääkseen omassa jäsenvaltiossaan niihin sovellettavien unionin oikeuden mukaisten pakollisten julkisoikeudellisten säännösten soveltamisen.

2. Jäsenvaltio ei saa kieltää hankintaviranomaisiaan käyttämästä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön tarjoamia yhteishankintatoimintoja.

Yhteishankintayksikön, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa kuin hankintayksikkö, tarjoamien yhteishankintatoimintojen osalta jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan tarkentaa, että niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää ainoastaan 2 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan joko a tai b alakohdassa määriteltyjä yhteishankintatoimintoja.

3. Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön suorittaessa yhteishankintatoimintoja on noudatettava yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä on sovellettava myös seuraaviin:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisessa hankintajärjestelmässä;

- b) uudelleen kilpailuttaminen puitejärjestelyn nojalla;
- c) sen määrittäminen 33 artiklan 4 kohdan a tai b alakohdan nojalla, mikä puitejärjestelyn osapuolina olevista talouden toimijoista suorittaa tietyn tehtävän.

4. Useat eri jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat yhdessä tehdä hankintasopimuksen, tehdä puitejärjestelyn tai toteuttaa dynaamisen hankintajärjestelmän. Ne voivat myös 33 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyssä laajuudessa tehdä hankintasopimuksia puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella. Jollei tarpeellisista seikoista määrätä asianomaisten jäsenvaltioiden välisessä kansainvälisessä sopimuksessa, osallistuvien hankintaviranomaisten on tehtävä sopimus, jossa määritetään

- a) sopimuspuolten tehtävät ja asiaankuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset;
- b) hankintamenettelyn sisäinen rakenne, mukaan lukien menettelyn hallinnointi, hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen jakaminen ja hankintasopimusten tekeminen.

Osallistuva hankintaviranomainen täyttää tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan, kun se ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja hankintaviranomaiselta, joka on vastuussa hankintamenettelystä. Määrittäessään tehtäviä ja a alakohdassa tarkoitettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä osallistuvat hankintaviranomaiset voivat jakaa tietyt tehtävät keskenään ja määrittää niiden kunkin jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset. Tehtävien jakoon ja sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön on viitattava yhteisiä hankintasopimuksia koskevissa hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos useat eri jäsenvaltioista olevat hankintaviranomaiset ovat perustaneet yhteisen yksikön, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1082/2006⁽¹⁾ mukaiset eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät tai muut unionin oikeuden mukaisesti perustetut yksiköt, osallistuvien hankintaviranomaisten on sovittava yhteisen yksikön toimivaltaisen elimen tekemällä päätöksellä siitä, minkä jäsenvaltion hankintasääntöjä sovelletaan:

- a) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteisellä yksiköllä on sääntömääräinen kotipaikka;
- b) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteinen yksikö harjoittaa toimintaansa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1082/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 19).

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua sopimusta voidaan joko soveltaa määräämättömän ajan, jos se vahvistetaan yhteisen yksikön perustamisasiakirjassa, tai sopimuksen soveltaminen voidaan rajata koskemaan tiettyä ajanjaksoa, tietyntyyppisiä hankintasopimuksia taikka yhden tai useamman yksittäisen hankintasopimuksen tekemistä.

III LUKU

Menettelyn kulku

1 j a k s o

Valmisteluvaihe

40 artikla

Alustavat markkinakartoitukset

Ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintaviranomaiset voivat toteuttaa markkinakartoituksia valmistellakseen hankintaa ja ilmoittaakseen talouden toimijoille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

Tätä varten hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi pyytää tai hyväksyä neuvoja riippumattomilta asiantuntijoilta tai viranomaisilta taikka markkinatoimijoilta. Näitä neuvoja voidaan käyttää hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, edellyttäen että tällaiset neuvot eivät vääristä kilpailua eivätkä riko syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita.

41 artikla

Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun

Jos ehdokas tai tarjoaja taikka ehdokkaaseen tai tarjoajaan liittyvä yritys on antanut neuvoja hankintaviranomaiselle, joko 40 artiklan puitteissa tai muutoin, taikka muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun, hankintaviranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei kyseisen ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen vääristä kilpailua.

Toimenpiteitä ovat muun muassa sellaisten tietojen toimittaminen muille ehdokkaille ja tarjoajille, jotka on saatu tai annettu ehdokkaan tai tarjoajan osallistuessa hankintamenettelyn valmisteluun tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta, sekä riittävien määräaikojen vahvistaminen tarjousten vastaanottamiselle. Asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan saa sulkea pois hankintamenettelystä vain, jos ei ole olemassa muita keinoja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamista.

Ennen poissulkemista ehdokkaille tai tarjoajille on annettava tilaisuus osoittaa, ettei niiden osallistuminen hankintamenettelyn valmisteluun johda kilpailun vääristymiseen. Toteutetut toimenpiteet on dokumentoitava 84 artiklassa säädetyn erillisen selvityksen muodossa.

42 artikla

Tekniset eritelvät

1. Liitteessä VII olevassa 1 kohdassa määritellyt tekniset eritelvät on esitettävä hankinta-asiakirjoissa. Teknisessä eritelvässä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet.

Näissä ominaisuuksissa voidaan viitata myös tiettyyn rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai -menetelmään tai tiettyyn prosessiin tai menetelmään rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen suorittamisessa taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sopimuksen arvoon ja tavoitteisiin nähden.

Teknisissä eritelmissä voidaan myös mainita, edellytetäänkö teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa.

Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista tai hankintaviranomaisen henkilöstöstä, tekniset eritelvät on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta laadittava siten, että voidaan ottaa huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

Jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelvät on määriteltävä viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisten henkilöiden kannalta tai kaikkien käyttäjien tarpeet huomioon ottaavasta suunnittelusta.

2. Teknisten eritelmiä on mahdollistettava talouden toimijoiden yhtäläinen pääsy hankintamenettelyyn, eikä niillä saa luoda perusteettomia esteitä julkisten hankintojen avaamiselle kilpailulle.

3. Rajoittamatta pakollisten kansallisten teknisten sääntöjen soveltamista, sikäli kuin ne ovat unionin oikeuden mukaisia, tekniset eritelvät on laadittava jollakin seuraavista tavoista:

- a) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, mukaan lukien ympäristövaatimukset, edellyttäen että parametrit ovat riittävän tarkat, jotta tarjoajat pystyvät määrittämään hankinnan kohteen ja hankintaviranomaiset pystyvät tekemään hankintasopimuksen;
- b) viittaamalla teknisiin eritelmiin sekä seuraavassa tärkeysjärjestyksessä: kansallisiin standardeihin, joilla saatetaan voimaan eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisiin teknisiin arviointeihin, yhteisiin teknisiin eritelmiin, kansainvälisiin standardeihin, muihin eurooppalaisten standardointielinten laatimiin teknisiin viitejärjestelmiin tai, jos näitä ei ole, kansallisiin

standardeihin, kansallisiin teknisiin hyväksyntöihin tai kansallisiin rakennusurakoiden suunnitteluun, laskentaan ja toteuttamiseen sekä tavaroiden käyttöön liittyviin teknisiin eritelmiin. Jokaiseen viittaukseen on liitettävä ilmaus "tai vastaava";

- c) a alakohdassa tarkoitettujen suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten mukaisuutta koskevana olettamana b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin;
- d) viittaamalla b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin tiettyjen ominaisuuksien osalta ja a alakohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä koskeviin tai toiminnallisiin vaatimuksiin muiden ominaisuuksien osalta.

4. Teknisissä eritelmissä ei saa viitata tiettyyn valmistajaan tai tiettyä alkuperää oleviin tuotteisiin tai tiettyyn menetelmään, joka on ominainen tietyn talouden toimijan tuotteille tai palveluille, eikä tavaramerkkeihin, patenteihin, tyypeihin tai tiettyyn alkuperään tai tuotantoon siten, että maininta suosisi tai sulkisi menettelystä pois tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita, paitsi jos tämä on perusteltua hankinnan kohteen vuoksi. Maininta tai viittaus on poikkeuksellisesti sallittu siinä tapauksessa, että hankinnan kohdeta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja täysin selvästi kuvata 3 kohdan mukaisesti. Tällaiseen mainintaan tai viittaukseen on liitettävä ilmaus "tai vastaava".

5. Jos hankintaviranomainen käyttää mahdollisuutta viitata 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjotut rakennusurakat, tavarat tai palvelut eivät ole niiden teknisten eritelmiä mukaisia, joihin se on viitannut, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettu näyttö, että sen ehdottamat ratkaisut täyttävät teknisissä eritelmissä määritellyt vaatimukset vastaavalla tavalla.

6. Jos hankintaviranomainen käyttää 3 kohdan a alakohdassa säädettyä mahdollisuutta laatia tekniset eritelvät suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta rakennusurakoista, tavaroista tai palveluista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia, jos nämä eritelvät koskevat hankintaviranomaisen asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia.

Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 44 artiklassa tarkoitettavat tavat, että standardin mukainen rakennusurakka, tavara tai palvelu täyttää hankintaviranomaisen asettamat suorituskykyä koskevat tai toiminnalliset vaatimukset.

43 artikla

Merkit

1. Jos hankintaviranomaiset aikovat ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on tietyt ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, ne voivat teknisissä eritelmissä, hankintasopimuksen tekoperusteissa tai sopimuksen toteuttamisen ehtoissa vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että rakennusurakat, palvelut tai tavarat vastaavat vaadittuja ominaisuuksia, edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- a) merkille asetetut vaatimukset koskevat ainoastaan perusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat hankinnan kohteena olevien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittelyyn;
- b) merkille asetetut vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin;
- c) merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä, johon kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, työmarkkinaosapuolet, valmistajat, kaupan edustajat ja valtiosta riippumattomat organisaatiot, voivat osallistua;
- d) kaikkien asianomaisten osapuolten on mahdollista saada merkki;
- e) merkille asetetut vaatimukset laatii kolmas osapuoli, jonka suhteen merkkiä hakeva talouden toimija ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa.

Jos hankintaviranomaiset eivät edellytä rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen täyttävän kaikkia merkille asetettuja vaatimuksia, niiden on ilmoitettava, mihin merkille asetettuihin vaatimuksiin viitataan.

Erityistä merkkiä vaativien hankintaviranomaisten on hyväksyttävä kaikki merkit, joilla varmistetaan, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät vastaavat merkille asetetut vaatimukset.

Jos talouden toimijalla ei todistettavasti ollut mahdollisuutta saada hankintaviranomaisen ilmoittamaa erityistä merkkiä tai vastaavaa merkkiä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä muita asianmukaisia todistuskeinoja, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, edellyttäen, että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät tietyille merkille asetetut vaatimukset tai hankintaviranomaisen ilmoittamat tietyt vaatimukset.

2. Jos merkki täyttää 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa säädetty edellytykset, mutta siihen sisältyy myös vaatimuksia, jotka eivät liity hankinnan kohteeseen, hankintaviranomaiset eivät saa

vaatia merkkiä mutta voivat määritellä teknisen eritelmän viittaamalla kyseisen merkin yksityiskohtaisiin eritelmiin tai tarvittaessa niiden osiin, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat kyseisen kohteen ominaisuuksien määrittelyyn.

44 artikla

Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen laatiman testausraportin tai tällaisen laitoksen antaman todistuksen näytönä siitä, että tarjous täyttää teknisissä eritelmissä asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on hankintasopimuksen tekoperusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen.

Jos hankintaviranomaiset vaativat erityisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen antamien todistusten esittämistä, hankintaviranomaisten on myös hyväksyttävä vastaavien muiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten antamat todistukset.

Tätä kohtaa sovellettaessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia ja joka on akkreditoitu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu asianmukainen näyttö, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos 1 kohdassa tarkoitettujen todistukset tai testausraportit eivät ole olleet asianomaisen talouden toimijan käytettävissä eikä toimijan ole ollut mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta talouden toimijasta ja edellyttäen että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät 42 artiklan 6 kohdan, 43 artiklan ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti esitettyihin näyttöön ja asiakirjoihin. Talouden toimijan sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiset tiedot 86 artiklan mukaisesti.

45 artikla

Vaihtoehdot

1. Hankintaviranomaiset voivat sallia tai vaatia, että tarjoajat esittävät vaihtoehtoja. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, sallivatko ne vaihtoehtojen esittämisen tai vaativatko ne sitä. Ilman tällaista ilmoitusta vaihtoehtoja ei saa esittää. Vaihtoehtojen on liitettävä hankintasopimuksen kohteeseen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

2. Hankintaviranomaisten, jotka sallivat vaihtoehtojen esittämisen tai vaativat sitä, on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen on täytettävä, sekä niiden esittämiselle asetetut vaatimukset ja erityisesti se, onko vaihtoehtojen esittäminen sallittua ainoastaan silloin, kun on esitetty myös tarjous, joka ei itse ole vaihtoehto. Hankintaviranomaisten on myös varmistettava, että valittuja hankintasopimuksen tekoperusteita voidaan soveltaa mainitut vähimmäisvaatimukset täyttäviin vaihtoehtoihin sekä vaatimusten mukaisiin tarjouksiin, jotka eivät ole vaihtoehtoja.

3. Ainoastaan hankintaviranomaisten vahvistamat vähimmäisvaatimukset täyttävät vaihtoehdot saa ottaa huomioon.

Tavara- tai palveluhankintasopimusten tekomenettelyissä vaihtoehtoja sallineet tai vaatineet hankintaviranomaiset eivät saa hylätä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi valituksi tultuaan joko palveluhankintasopimuksen tekemiseen tavarahankintasopimuksen sijasta tai tavarahankintasopimuksen tekemiseen palveluhankintasopimuksen sijasta.

46 artikla

Hankintasopimusten jakaminen osiin

1. Hankintaviranomaiset voivat päättää tehdä hankintasopimuksen erillisinä osina ja määrittellä kyseisten osien koon ja kohteen.

Hankintaviranomaisten on ilmoitettava pääasialliset syyt päätökselleen olla jakamatta hankintasopimusta osiin, paitsi jos kyse on hankintasopimuksista, joiden jakaminen on tehty pakolliseksi tämän artiklan 4 kohdan nojalla, ja nämä syyt on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitetussa erillisessä kertomuksessa.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, voiko tarjouksia jättää yhdestä, useammasta vai kaikista osista.

Silloinkin, kun tarjouksia voi jättää useammasta tai kaikista osista, hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden osien määrää, joista hankintasopimus voidaan tehdä yhden tarjoajan kanssa, edellyttäen että osien enimmäismäärä tarjoajaa kohden ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa puolueettomat ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa sen määrittämisessä, mistä osista hankintasopimus tehdään, jos hankintasopimuksen tekoperusteiden soveltaminen johtaisi siihen, että yhden tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus enimmäismäärää useammista osista.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos yhden tarjoajan kanssa voidaan tehdä sopimus useammasta kuin yhdestä osasta,

hankintaviranomaiset voivat yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen, jos ne ovat ilmoittaneet hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin ja ilmoittavat, mitkä osat tai osien ryhmät voidaan yhdistää.

4. Jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön 1 kohdan toisen alakohdan määräämällä hankintasopimuksen tekemisen erillisinä osina pakolliseksi ehdoin, jotka on määriteltävä niiden kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen. Tällöin sovelletaan myös 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja tapauksen mukaan 3 kohtaa.

47 artikla

Määräaikojen asettaminen

1. Tarjousten ja osallistumishakemusten vastaanottamista koskevia määräaikoja vahvistaessaan hankintaviranomaisten on otettava huomioon hankintasopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, sanotun kuitenkin rajoittamatta 27–31 artiklassa vahvistettujen vähimmäismääräaikojen noudattamista.

2. Jos tarjousten tekeminen edellyttää toteutuspaikkaan tutustumista tai hankinta-asiakirjoja tukevien asiakirjojen tarkastelua paikalla, tarjousten vastaanottamisen määräajat, joiden on oltava pidempiä kuin 27–31 artiklassa säädetyt vähimmäismääräajat, on vahvistettava sellaisiksi, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot.

3. Hankintaviranomaisten on pidennettävä tarjousten vastaanottamisen määräaikoja niin, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot seuraavissa tapauksissa:

- a) jos lisätietoja ei talouden toimijan hyvissä ajoin esittämästä pyynnöstä huolimatta mistä tahansa syystä toimiteta viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetun määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää;
- b) jos hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia.

Määräajan pidentämisen on oltava oikeassa suhteessa tietojen tai muutosten merkittävyyteen.

Jos lisätietoja ei ole joko pyydetty hyvissä ajoin tai jos niillä ei ole merkitystä tarjousten valmistelun kannalta, hankintayksiköiden ei tarvitse pidentää määräaikoja.

2 jaks o

Julkaiseminen ja avoimuus

48 artikla

Ennakoilmoitukset

1. Hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa suunnittelemissaan tulevissa hankinnoista julkaisemalla ennakoilmoituksen. Ennakoilmoituksissa on oltava liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitetyt tiedot. Ilmoitukset julkaisee joko Euroopan unionin julkaisutoimisto tai hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan liitteessä VIII olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Jos ennakoilmoituksen julkaisevat hankintaviranomaiset hankkijaprofiileissaan, niiden on lähetettävä Euroopan unionin julkaisu-toimistolle ilmoitus hankkijaprofilissaan tapahtuneesta julkaisemisesta liitteen VIII mukaisesti. Kyseisissä ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa A osassa esitetyt tiedot.

2. Keskushallintoa alemmalla tasolla toimivat hankintaviranomaiset voivat käyttää rajoitetuissa menettelyissä ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä ennakoilmoitusta kutsuna tarjouskilpailuun 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen että ilmoitus täyttää kaikki seuraavat ehdot:

- a) ilmoituksessa viitataan nimenomaan tavariin, rakennusurakoihin tai palveluihin, jotka ovat tehtävän hankintasopimuksen kohteena;
- b) ilmoituksessa mainitaan, että hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai tarjousperusteisella neuvottelumenettelyllä julkaisematta myöhemmin tarjouskilpailukutsua, ja siinä pyydetään asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa;
- c) ilmoitukseen sisältyvät liitteessä V olevan B osan I jaksossa esitettyjen tietojen lisäksi liitteessä V olevan B osan II jaksossa esitetyt tiedot;
- d) ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen päivää, jona 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pyyntö lähetetään.

Tällaisia ilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofilissa. Mahdollinen 52 artiklan nojalla tapahtuva julkaiseminen myös jäsenvaltiossa voidaan kuitenkin tehdä hankkijaprofilissa.

Ennakoilmoituksen kattama ajanjakso saa olla enintään 12 kuukautta siitä, kun ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen ennakoilmoituksen kattama ajanjakso voi kuitenkin olla pidempi kuin 12 kuukautta.

49 artikla

Hankintailmoitukset

Hankintailmoituksia on käytettävä tarjouskilpailukutsuina kaikissa menettelyissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26 artiklan 5

kohdan toisen alakohdan ja 32 artiklan soveltamista. Hankintailmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa C osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

50 artikla

Jälki-ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on lähetettävä hankintamenettelyn tuloksia koskeva jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevan päätöksen tekemisestä.

Jälki-ilmoituksissa on oltava liitteessä V olevassa D osassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Jos asianomaisen hankintasopimuksen tarjouskilpailuun on kutsuttu ennakoilmoituksella ja jos hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä uusia sopimuksia ennakoilmoituksen kattaman ajanjakson aikana, asiasta on mainittava erikseen jälki-ilmoituksessa.

Jos hankintaviranomaiset ovat tehneet puitejärjestelyjä 33 artiklan mukaisesti, niiden ei tarvitse lähettää ilmoitusta hankintamenettelyn tuloksista kustakin tähän puitejärjestelyyn perustuvasta hankintasopimuksesta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaisten on ilmoitettava puitejärjestelyn perusteella tehtyjä hankintasopimuksia koskevien hankintamenettelyjen tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tällöin hankintaviranomaisten on lähetettävä kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Hankintaviranomaisten on lähetettävä jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa kunkin dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

4. Tietyt hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevat tiedot voidaan jättää julkaisematta, jos julkaiseminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, haittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

51 artikla

Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteessä V esitetyt tiedot vakiolomakkeiden muodossa, myös oikaisuja koskevat vakiolomakkeet.

Komissio vahvistaa kyseiset vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

2. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset on laadittava ja toimitettava sähköisessä muodossa Euroopan unionin julkaisuautonimistolle ja julkaistava liitteen VIII mukaisesti. Ilmoitukset on julkaistava viimeistään viisi päivää sen jälkeen, kun ne on lähetetty. Kustannuksista, joita ilmoitusten julkaisemisesta aiheutuu Euroopan unionin julkaisuautonimistolle, vastaa unioni.

3. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset on julkaistava kokonaisuudessaan hankintaviranomaisen valitsemalla yhdellä tai useammalla unionin toimielinten virallisella kielellä. Kyseinen kielitoisinto tai kyseiset kielitoisinnot ovat ainoat todistusvoimaiset tekstit. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava tiivistelmä unionin toimielinten muilla virallisilla kielillä.

4. Euroopan unionin julkaisuautonimisto varmistaa, että 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ennakoilmoitusten koko tekstin ja tiivistelmän sekä 34 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen julkaisemista jatketaan

a) ennakoilmoitusten tapauksessa 12 kuukauden ajan tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman 12 kuukauden ajanjakson aikana. Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 75 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen ennakoilmoituksen julkaisemista kuitenkin jatketaan sen alun perin ilmoitetun voimassaoloajan loppuun tai kunnes on vastaanotettu 50 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman ajanjakson aikana;

b) dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen tapauksessa järjestelmän voimassaolon ajan.

5. Hankintaviranomaisten on voitava osoittaa, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Euroopan unionin julkaisuautonimisto toimittaa hankintaviranomaiselle vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta ja toimitettujen tietojen julkaisemisesta mainiten julkaisupäivämäärän. Tämä vahvistus on osoitus tapahtuneesta julkaisemisesta.

6. Hankintaviranomaiset voivat julkaista ilmoituksia hankintasopimuksista, joihin ei sovelleta tässä direktiivissä säädettyjä julkaisuvaatimuksia, jos kyseiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin julkaisuautonimistolle sähköisessä muodossa liitteessä VIII ilmoitettua muotoa ja toimitustapaa noudattaen.

52 artikla

Julkaiseminen kansallisella tasolla

1. Edellä 48, 49 ja 50 artiklassa tarkoitettuja ilmoituksia ja niiden sisältämiä tietoja ei saa julkaista kansallisella tasolla ennen 51 artiklan mukaista julkaisemista. Julkaiseminen kansallisella tasolla sallitaan kuitenkin, jos hankintaviranomaisille ei ole ilmoitettu julkaisemisesta 48 tunnin kuluessa 51 artiklan mukaisesta ilmoituksen vastaanottamisesta koskevasta vahvistuksesta.

2. Kansallisella tasolla julkaistuissa ilmoituksissa ei saa olla muita tietoja kuin ne, jotka ovat Euroopan unionin julkaisuautonimistolle lähetetyissä ilmoituksissa tai jotka on julkaistu hankkijaprofiilissa, ja niissä on mainittava päivä, jona ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisuautonimistolle tai jona se on julkaistu hankkijaprofiilissa.

3. Ennakoilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa, ennen kuin niiden julkaisemista kyseisessä muodossa koskeva ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisuautonimistolle. Niissä on mainittava tämä lähettämispäivä.

53 artikla

Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa

1. Hankintaviranomaisten on asetettava sähköisessä muodossa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu 51 artiklan mukaisesti tai jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö on lähetetty. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa hankinta-asiakirjat ovat saatavilla.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville jostakin 22 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitusta syystä, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, että asianomaiset hankinta-asiakirjat toimitetaan muulla tavoin kuin sähköisessä muodossa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville siksi, että hankintaviranomaiset aikovat soveltaa tämän direktiivin 21 artiklan 2 kohtaa, niiden on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, mitä tietojen luottamuksellisuuden suojaamistoimenpiteitä ne vaativat ja miten asianomaisiin asiakirjoihin voi tutustua. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 27 artiklan 3 kohdassa, 28 artiklan 6 kohdassa ja 29 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia.

2. Jos eritelmiä ja niitä täydentäviä asiakirjoja koskevia lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintaviranomaisten on toimitettava ne kaikille hankintamenettelyyn osallistuville tarjoajille viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä. Edellä 27 artiklan 3 kohdassa ja 28 artiklan 6 kohdassa tarkoitetussa nopeutetussa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää.

54 artikla

Ehdokkaille osoitetut pyynnöt

1. Rajoitetuissa menettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä, innovaatiokumppanuuksissa ja tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä hankintaviranomaisten on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydetävä valittuja ehdokkaita jättämään tarjouksensa tai jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, osallistumaan vuoropuheluun.

Jos tarjouskilpailukutsuna käytetään ennakkoilmoitusta 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti, hankintaviranomaisten on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydetävä kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita vahvistamaan olevansa edelleen kiinnostuneita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on mainittava sähköinen osoite, jossa hankinta-asiakirjat on asetettu suoraan saataville sähköisessä muodossa. Pyyntöihin on liitettävä hankinta-asiakirjat, jos niitä ei ole annettu ilmaiseksi, rajoituksesta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa tai kolmannessa alakohdassa mainituista syistä ja jos niitä ei ole jo asetettu saataville muulla tavoin. Lisäksi tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava liitteessä IX esitetyt tiedot.

55 artikla

Ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen

1. Hankintaviranomaisten on annettava kullekin ehdokkaalle ja tarjoajalle mahdollisimman pian tiedoksi päätökset, jotka koskevat puitejärjestelyn tai hankintasopimuksen tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä, mukaan lukien perustelut mahdollisille päätöksille olla tekemättä puitejärjestelyä tai tarjouskilpailun kohteena ollutta hankintasopimusta, aloittaa menettely uudelleen tai olla toteuttamatta dynaamista hankintajärjestelmää.

2. Hankintaviranomaisen on asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan pyynnöstä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava

a) kaikille hylätyille ehdokkaille syyt, joiden vuoksi ehdokkaan osallistumishakemus on hylätty;

b) kaikille hylätyille tarjoajille syyt, joiden vuoksi tarjous on hylätty, sekä 42 artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa syyt, joiden vuoksi hankintaviranomainen on päättänyt, ettei vastaavuutta ole tai etteivät rakennusurakat, tavarat tai palvelut täytä suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia;

c) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä valitun tarjoajan nimi tai puitejärjestelyn osapuolet;

d) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista ja vuoropuhelusta sekä niiden etenemisestä.

3. Hankintaviranomaiset voivat päättää, ettei tiettyjä hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja anneta, jos niiden paljastaminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, vahingoittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

3 j a k s o

Osallistujien valitseminen ja hankintasopimusten tekeminen

56 artikla

Yleiset periaatteet

1. Hankintasopimukset on tehtävä 67–69 artiklan mukaisesti vahvistetuin perustein, edellyttäen että hankintaviranomainen on tarkistanut 59–61 artiklan mukaisesti, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) tarjous on hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ja hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen, ottaen tapauksen mukaan huomioon 45 artikla;

b) tarjouksen on esittänyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois menettelystä 57 artiklan mukaisesti ja joka täyttää hankintaviranomaisen 58 artiklan ja tapauksen mukaan 65 artiklassa tarkoitettujen syrjimättömyyssäntöjen ja -perusteiden mukaisesti vahvistamat valintaperusteet.

Hankintaviranomaiset voivat päättää olla tekemättä hankintasopimusta kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen tarjoajan kanssa, jos ne ovat todenneet, ettei tarjous ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

2. Avoimissa menettelyissä hankintaviranomaiset voivat päättää tarkastella tarjouksia, ennen kuin ne tarkistavat, että poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 57–64 artiklan mukaisesti. Jos hankintaviranomaiset käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden on varmistettava, että poissulkemisperusteiden puuttuminen ja valintaperusteiden täyttäminen tarkistetaan puolueettomasti ja avoimesti niin, että hankintasopimusta ei tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka olisi pitänyt sulkea pois menettelystä 57 artiklan nojalla tai joka ei täytä hankintaviranomaisen vahvistamia valintaperusteita.

Jäsenvaltiot voivat kieltää ensimmäisen alakohdan mukaisen menettelyn käytön tai rajoittaa sen käyttöä tietyin tyyppeihin hankintoihin tai erityisissä olosuhteissa.

3. Jos talouden toimijoilta edellytettävät tiedot tai asiakirjat ovat epätäydellisiä tai virheellisiä tai vaikuttavat sellaisilta taikka jos jotkut asiakirjat puuttuvat, hankintaviranomaiset voivat – ellei kansallisessa lainsäädännössä, jolla tämä direktiivi pannaan täytäntöön, toisin säädetä – pyytää asianomaisia talouden toimijoita toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään asiaankuuluvia tietoja tai asiakirjoja asianmukaisessa määräajassa, edellyttäen että pyyntöjen esittämisessä noudatetaan täysin yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti liitteessä X olevan luettelon muuttamiseksi silloin, kun se on tarpeen uusien, kaikkien jäsenvaltion ratifioimien kansainvälisten sopimusten lisäämiseksi tai kun siinä mainitut olemassa olevat kansainväliset sopimukset eivät ole enää kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimia tai kun niitä on muulla tavoin muutettu esimerkiksi soveltamisalansa, sisältönsä tai nimensä osalta.

1 alajakso

Laadulliset valintaperusteet

57 artikla

Poissulkemisperusteet

1. Hankintaviranomaisten on suljettava talouden toimija pois hankintamenettelystä, jos ne ovat todenneet tarkistamalla 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti, tai ovat muutoin tietoisia siitä, että kyseiselle talouden toimijalle on annettu lainvoimainen tuomio jostakin seuraavasta syystä:

- a) osallistuminen neuvoston puitepäättöksen 2008/841/YOS (1) 2 artiklassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- b) korruptio, sellaisena kuin se on määritelty sellaisen lahjonnan torjumista, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä,

(1) Neuvoston puitepäättös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

koskevan yleissopimuksen (2) 3 artiklassa ja neuvoston puitepäättöksen 2003/568/YOS (3) 2 artiklan 1 kohdassa, sekä hankintaviranomaisen tai talouden toimijan kansallisessa oikeudessa määritelty korruptio;

- c) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen (4) 1 artiklassa tarkoitetut petokset;
- d) neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS (5) 1 artiklassa määritellyt terrorismirikokset tai 3 artiklassa määritellyt terroritoimintaan liittyvät rikokset taikka mainitun puitepäättöksen 4 artiklassa tarkoitettu yllyttäminen, avunanto tai yritykset;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY (6) 1 artiklassa määritelty rahanpesu tai terrorismin rahoitus;
- f) lapsityövoima ja muut ihmiskaupan muodot siten, kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU (7) 2 artiklassa.

Talouden toimijan poissulkemisvelvoitetta sovelletaan myös, jos lainvoimaisen tuomion saanut henkilö on kyseisen talouden toimijan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jos hänellä on edustus-, päätös- tai valvontavaltaa talouden toimijassa.

2. Talouden toimija on suljettava pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on tietoinen siitä, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja, ja jos tämä on todettu tuomioistuimen tai hallinnollisessa päätöksessä, joka on lainvoimainen ja sitova talouden toimijan sijoittautumismaahan tai hankintaviranomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

Lisäksi hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa veroja tai sosiaaliturvamaksuja.

(2) EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.

(3) Neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

(4) EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

(5) Neuvoston puitepäättös 2002/475/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, terrorismin torjumisesta (EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3).

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/60/EY, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen (EUVL L 309, 25.11.2005, s. 15).

(7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

Tätä kohtaa ei enää sovelleta, kun talouden toimija on täyttänyt velvollisuutensa maksamalla asiaankuuluvat verot tai sosiaaliturvamaksut taikka sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, tapauksen mukaan kaikki kertyneet korot ja sakot mukaan lukien.

3. Poikkeuksellisesti jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksesta 1 ja 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen yleistä etua koskevista pakottavista syistä, kuten kansanterveyden tai ympäristösuojelun vuoksi.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksesta 2 kohdassa säädettyyn pakolliseen poissulkemiseen, jos poissulkeminen olisi selvästi kohtuutonta, erityisesti jos maksamatta on vain vähäisiä määriä veroja tai sosiaaliturvamaksuja, tai jos talouden toimijalle ilmoitettiin verojen tai sosiaaliturvamaksujen laiminlyönnin vuoksi maksamatta oleva täsmällinen määrä sellaisena ajankohdana, ettei tällä ollut mahdollisuutta toteuttaa 2 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyjä toimenpiteitä ennen osallistumishakemusten jättämiselle asetetun määräajan päättymistä tai, avoimissa menettelyissä, ennen tarjousten jättämisen määräajan päättymistä.

4. Hankintaviranomaiset voivat sulkea talouden toimijan pois hankintamenettelystä tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista jossakin seuraavista tilanteista:

- a) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden rikkomisen;
- b) talouden toimija on tehnyt konkurssin tai sen osalta on käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä, sen varoja hallinnoi selvitysmies tai tuomioistuimien, se on sopinut järjestelystä velkojien kanssa, sen liiketoiminta on keskeytetty tai se on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen;
- c) hankintaviranomainen voi asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on syyllistynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen, joka kyseenalaistaa sen rehellisyyden;
- d) hankintaviranomaisella on riittävän uskottavaa näyttöä siitä, että talouden toimija on tehnyt muiden talouden toimijoiden kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua;
- e) edellä 24 artiklassa tarkoitettua eturistiriitaa ei voida tehokkaasti poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;

f) kilpailun vääristymää, joka on seurausta 41 artiklassa tarkoitettua talouden toimijoiden osallistumisesta hankintamenettelyn valmisteluun, ei voida poistaa muilla vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä;

g) talouden toimijan toiminnassa on esiintynyt merkittäviä tai toistuvia puutteita aikaisemman hankintasopimuksen, hankintayksikön kanssa tehdyn aikaisemman sopimuksen tai aikaisemman käyttöoikeussopimuksen jonkin keskeisen vaatimuksen toteuttamisessa ja ne ovat johtaneet kyseisen aikaisemman sopimuksen ennen aikaiseen irtisanomiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin rangaistuksiin;

h) talouden toimija on vakavalla tavalla syyllistynyt värien tietojen antamiseen toimittaessaan vaaditut tiedot sen tarkistamiseksi, että poissulkemisperusteita ei ole tai että valintaperusteet täyttyvät, se on salannut tällaisia tietoja tai jättänyt toimittamatta 59 artiklan nojalla vaaditut täydentävät asiakirjat; tai

i) talouden toimija on pyrkinyt vaikuttamaan epäasianmukaisesti hankintaviranomaisen päätöksentekomenettelyyn, saamaan luottamuksellisia tietoja, joiden avulla se voi saada perusteettomia etuja hankintamenettelyssä, tai tarkoituksellisesti antamaan harhaanjohtavia tietoja, jotka voivat vaikuttaa olennaisesti poissulkemista, valintaa ja hankintasopimuksen tekoa koskeviin päätöksiin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vaatia tai ne voivat antaa mahdollisuuden siihen, että hankintaviranomainen ei sulje jossain b alakohdassa tarkoitetuista tilanteista olevaa talouden toimijaa pois hankintamenettelystä, jos hankintaviranomainen on todennut, että asianomainen talouden toimija pystyy toteuttamaan hankintasopimuksen ottaen huomioon sovellettavat kansalliset säännöt ja toimenpiteet, jotka koskevat liiketoiminnan jatkamista b alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa.

5. Hankintaviranomaisten on missä tahansa menettelyn vaiheessa suljettava siitä pois talouden toimija, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

Missä tahansa menettelyn vaiheessa hankintaviranomaiset voivat sulkea siitä pois talouden toimijan tai jäsenvaltiot voivat vaatia sen poissulkemista, jos käy ilmi, että talouden toimija on joko ennen menettelyä tai sen aikana toteuttamiensa tai toteuttamatta jättämiensä toimien johdosta jossakin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa.

6. Talouden toimija, joka on jossakin 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, voi esittää näyttöä, jonka perusteella talouden toimijan toteuttamat toimenpiteet ovat riittäviä osoittamaan sen luotettavuuden siitä huolimatta, että asianmukainen poissulkemisperuste on olemassa. Jos näyttö katsotaan riittäväksi, asianomaista talouden toimijaa ei saa sulkea pois hankintamenettelystä.

Tätä varten talouden toimijan on esitettävä näyttö siitä, että se on maksanut tai sitoutunut maksamaan korvauksen kaikista vahingoista, joita rangaistavasta teosta tai virheestä on aiheutunut, selvittänyt tosiasiat ja olosuhteet kattavasti toimimalla aktiivisesti yhteistyössä tutkintaviranomaisten kanssa ja toteuttanut konkreettiset tekniset sekä organisaatioon ja henkilöstöön liittyvät toimenpiteet, joilla voidaan tarkoituksenmukaisesti estää uudet rangaistavat teot tai virheet.

Talouden toimijoiden toteuttamat toimenpiteet on arvioitava ottaen huomioon rangaistavan teon tai rikkomuksen vakavuus ja niihin liittyvät erityiset olosuhteet. Jos toimenpiteitä pidetään riittämättöminä, talouden toimijan on saatava kyseisen päätöksen perustelut.

Talouden toimijalla, joka on lainvoimaisella tuomiolla suljettu pois hankintamenettelyistä tai käyttöoikeussopimuksen tekemennettelyistä, ei saa olla oikeutta käyttää tämän kohdan mukaista mahdollisuutta kyseisestä tuomiosta johtuvan poissulkemisen keston aikana jäsenvaltioissa, joissa tuomio on lainvoimainen.

7. Jäsenvaltioiden on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin oikeus huomioon ottaen edellytykset, joiden mukaan tätä artiklaa sovelletaan. Niiden on erityisesti määriteltävä poissulkemisen enimmäiskesto siinä tapauksessa, että talouden toimija ei toteuta 6 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä luotettavuutensa osoittamiseksi. Jos poissulkemisen kesto ei ole vahvistettu lainvoimaisella tuomiolla, se ei saa olla pidempi kuin viisi vuotta lainvoimaisen tuomion antamisesta 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja kolme vuotta asiaankuuluvasta tapahtumasta 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

58 artikla

Valintaperusteet

1. Valintaperusteet voivat liittyä

- a) kelpoisuuteen harjoittaa ammattitoimintaa;
- b) taloudelliseen ja rahoituskelliseen tilanteeseen;
- c) tekniseen ja ammatilliseen pätevytyteen.

Hankintaviranomaiset voivat asettaa talouden toimijoille osallistumisvaatimuksiksi ainoastaan 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja perusteita. Niiden on rajoitettava vaatimukset ainoastaan niihin, joilla voidaan asianmukaisesti varmistaa, että ehdokas tai tarjoaja on oikeustoimikelpoinen ja että hänellä on riittävät rahoitusta koskevat voimavarat sekä tekniset ja ammatilliset valmiudet toteuttaa tehtävänä oleva hankintasopimus. Kaikkien vaatimusten on liityttävä hankinnan kohteeseen ja oltava oikeassa suhteessa siihen.

2. Ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuden osalta hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat on merkitty johonkin niiden sijoittautumisjäsenvaltiossa pidettävään ammatti- tai kaupparekisteriin liitteessä XI kuvatun mukaisesti tai että ne täyttävät kaikki muut mainitussa liitteessä vahvistetut vaatimukset.

Jos talouden toimijoilla on palveluja koskevissa hankintamenettelyissä oltava erityinen lupa tai jos niiden on oltava tietyn organisaation jäseniä voidakseen suorittaa kyseistä palvelua alkuperämaassaan, hankintaviranomainen voi vaatia niitä osoittamaan, että niillä on kyseinen lupa tai jäsenyys.

3. Taloudellisen ja rahoituskellisen tilanteen osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on hankintasopimuksen toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja rahoitusta koskevat voimavarat. Tätä varten hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on tietty vuotuinen vähimmäisliikevaihto, johon kuuluu tietty vähimmäisliikevaihto hankintasopimuksen kattamalla alalla. Lisäksi hankintaviranomaiset voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät tiedot tilinpäätöksestään, josta käy ilmi esimerkiksi varojen ja velkojen väliset suhteet. Ne voivat vaatia myös asianmukaista ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksen tasoa.

Talouden toimijoilta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoidun arvon suuruinen, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, kuten niissä, jotka liittyvät tietyille rakennusurakoille, palveluille ja tavaroille ominaisiin erityisriskeihin. Hankintaviranomainen on mainittava tällaista vaatimusta koskevat pääasialliset syyt hankinta-asiakirjoissa tai 84 artiklassa tarkoitettussa erillisessä selvityksessä.

Esimerkiksi varojen ja velkojen välinen suhde voidaan ottaa tarkasteluun, jos hankintaviranomainen määrittelee hankinta-asiakirjoissa tällaista tarkastelua koskevat menetelmät ja perusteet. Näiden menetelmien ja perusteiden on oltava avoimet, puolueettomat ja syrjimättömät.

Jos hankintasopimus on jaettu osiin, tätä artiklaa sovelletaan kuhunkin erilliseen osaan. Hankintaviranomainen voi kuitenkin asettaa talouden toimijoilta vaadittavan vuotuisen vähimmäisliikevaihdon niin, että se viittaa osien ryhmiin sellaisessa tapauksessa, että valitun tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus useista samanaikaisesti toteutettavista osista.

Jos puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset tehdään uudelleenkilpailuttamisen jälkeen, tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava samanaikaisesti toteutettavien hankintasopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella tai, jos tätä ei tiedetä, puitejärjestelyn ennakoidun arvon perusteella. Dynaamisten hankintajärjestelmien tapauksessa toisessa alakohdassa tarkoitettua vuotuista vähimmäisliikevaihtoa koskeva vaatimus on laskettava kyseisessä järjestelmässä tehtävien erityisten sopimusten oletetun enimmäissuuruuden perusteella.

4. Teknisen ja ammatillisen pätevyyden osalta hankintaviranomaiset voivat asettaa vaatimuksia, joilla varmistetaan, että talouden toimijoilla on tarvittavat henkilöstö- ja tekniset voimavarat ja kokemusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi asianmukaisia laatuvaatimuksia noudattaen.

Hankintaviranomaiset voivat vaatia erityisesti, että talouden toimijoilla on riittävästi kokemusta, mikä on osoitettava viittamalla tarpeen mukaan aikaisemmin toteutettuihin sopimuksiin. Hankintaviranomainen voi olettaa, että talouden toimijalla ei ole vaadittua ammatillista pätevyyttä, jos hankintaviranomainen on todennut, että talouden toimijalla on eturistiriitoja, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti hankintasopimuksen toteuttamiseen.

Hankintamenettelyissä, joiden kohteena on kokoonpano- tai asennustoimia edellyttäviä tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita, talouden toimijoiden ammatillinen pätevyys palvelujen suorittamiseksi taikka asennustoimien tai rakennusurakan toteuttamiseksi voidaan arvioida niiden ammattitaidon, tehokkuuden, kokemuksen ja luotettavuuden osalta.

5. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava vaaditut osallistumisperusteet, jotka voidaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä ilmaista suorituskyvyn vähimmäisvaatimuksina ja asianmukaisena näyttönä niiden täyttymisestä.

59 artikla

Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja

1. Osallistumishakemuksia tai tarjouksia jätettäessä hankintaviranomaisten on hyväksyttävä yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja, jossa on päivitetty oma lausunto viranomaisten tai kolmansien osapuolten antamia todistuksia korvaavaksi alustavaksi näytöksi, jolla vahvistetaan, että asiaankuuluva talouden toimija täyttää seuraavat ehdot:

- a) mikään 57 artiklassa tarkoitetuista tilanteista, joissa talouden toimijat joko hylätään tai voidaan hylätä, ei koske sitä;
- b) se täyttää 58 artiklan mukaiset asiaankuuluvat valintaperusteet;
- c) jos 64 artiklaa sovelletaan, se täyttää 65 artiklan mukaiset objektiiviset säännöt ja perusteet.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja 63 artiklan nojalla, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot myös tällaisten yksiköiden osalta.

Yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on esitettävä talouden toimijan vakuutus, että tiettyä poissulkemisperustetta

ei ole ja/tai että asiaankuuluva valintaperuste täyttyy, ja annettava hankintaviranomaisen vaatimat asiaankuuluvat tiedot. Lisäksi yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on ilmoitettava, mikä viranomainen tai kolmas osapuoli vastaa täydentävien asiakirjojen laatimisesta, ja vakuutettava, että talouden toimija kykenee pyydetessä toimittamaan viipymättä kyseiset täydentävät asiakirjat.

Jos hankintaviranomainen voi saada täydentävät asiakirjat suoraan 5 kohdassa tarkoitettusta tietokannasta, yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa on oltava myös tähän tarvittavat tiedot, kuten tietokannan internetosoite, mahdolliset tunnistetiedot ja tapauksen mukaan tarvittava ilmoitus suostumuksesta.

Talouden toimijat voivat käyttää uudelleen yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa, jota on jo käytetty aiemmassa hankintamenettelyssä, edellyttäen, että ne vahvistavat, että sen sisältämät tiedot ovat edelleen asianmukaisia.

2. Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja on laadittava käyttäen vakiolomaketta. Komissio vahvistaa tämän vakiolomakkeen täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja annetaan yksinomaan sähköisenä.

3. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio tarkastelee yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan käytännön soveltamista ottaen huomioon jäsenvaltioiden tietokantojen teknisen kehityksen ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017.

Tarvittaessa komissio tekee ehdotuksia ratkaisuksi, joilla pyritään optimoimaan rajat ylittävää pääsyä tällaisiin tietokantoihin sekä sertifikaattien ja todistusten käyttöä sisämarkkinoilla.

4. Hankintaviranomainen voi milloin tahansa menettelyn aikana pyytää tarjoajia ja ehdokkaita toimittamaan kaikki täydentävät asiakirjat tai osan niistä, jos tämä on tarpeen menettelyn asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintaviranomaisen on vaadittava tarjoajaa, jonka kanssa se on päättänyt tehdä hankintasopimuksen, lukuun ottamatta puitejärjestelyihin perustuvia hankintasopimuksia, jotka tehdään 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti, toimittamaan 60 artiklan ja tapauksen mukaan 62 artiklan mukaiset ajan tasalla olevat täydentävät asiakirjat. Hankintaviranomainen voi pyytää talouden toimijoita täydentämään tai selventämään 60 ja 62 artiklan nojalla saatuja todistuksia.

5. Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja eikä muuta asiakirjanäyttöä, jos ja siinä määrin kuin hankintaviranomaisella on mahdollisuus saada todistukset tai asiaankuuluvat tiedot suoraan käyttämällä missä tahansa jäsenvaltiossa olevaa maksutonta kansallista tietokantaa, esimerkiksi kansallista hankintarekisteriä, virtuaalista yritysasiakirja-aineistoa, sähköistä asiakirjojen tallennusjärjestelmää tai esikarsintajärjestelmää.

Sen estämättä, mitä 4 kohdassa säädetään, talouden toimijoita ei saa vaatia toimittamaan täydentäviä asiakirjoja, jos hankintaviranomaisella, joka on tehnyt hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on kyseiset asiakirjat jo hallussaan.

Ensimmäisen alakohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävät tietokannat, joita niiden hankintaviranomaiset voivat käyttää, ovat samoin edellytyksin myös muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisten käytettävissä.

6. Jäsenvaltiot voivat asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville täydellisen ajan tasalla olevan luettelon talouden toimijoiden asiaankuuluvia tietoja sisältävistä tietokannoista, joita muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset voivat käyttää. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä toimitettava muille jäsenvaltioille kaikki tässä artiklassa tarkoitettuihin tietokantoihin liittyvät tiedot.

60 artikla

Todistuskeinot

1. Hankintaviranomaiset voivat vaatia tämän artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa sekä liitteessä XII tarkoitettuja todistuksia, lausuntoja ja muita todistuskeinoja näytöksi siitä, että 57 artiklan mukaisia poissulkemisperusteita ei ole ja että valintaperusteet täyttyvät 58 artiklan mukaisesti.

Hankintaviranomaiset eivät saa vaatia muita kuin tässä artiklassa ja 62 artiklassa tarkoitettuja todistuskeinoja. Talouden toimijat voivat 63 artiklan osalta turvautua mihin tahansa näyttöön, jolla ne todistavat hankintaviranomaiselle, että niillä on käytössään tarvittavat voimavarat.

2. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä seuraavat riittävässä näyttönä siitä, ettei mikään 57 artiklassa eritellyistä tapauksista koske talouden toimijaa:

- a) kyseisen artiklan 1 kohdan osalta ote tarkoituksenmukaisesta rekisteristä, kuten rikosrekisteristä, tai jollei sellaista ole, talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaisen oikeus- tai hallintoviranomaisen antama vastaava asiakirja, josta käy ilmi, että talouden toimija täyttää kyseiset vaatimukset;
- b) kyseisen artiklan 2 kohdan ja 4 kohdan b alakohdan osalta asianomaisen jäsenvaltion tai maan toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jos kyseinen jäsenvaltio tai maa ei anna tällaisia asiakirjoja tai todistuksia tai jos ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia, ne voidaan korvata valahehtoisella ilmoituksella tai, jos vala ei ole käytössä kyseisessä jäsenvaltiossa tai maassa, vakuutuksella vahvistetulla ilmoituksella, jonka asianomainen henkilö antaa talouden toimijan alkuperäjäsenvaltion tai -maan taikka sen sijoittautumisjäsenvaltion tai -maan toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai päteväälle ammattialan yhteisölle.

Jäsenvaltion on tapauksen mukaan annettava virallinen ilmoitus, jossa todetaan, että tässä kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja tai todistuksia ei anneta tai että ne eivät kata kaikkia 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 4 kohdan b alakohdassa mainittuja tapauksia. Kyseiset viralliset ilmoitukset on annettava saataville 61 artiklassa tarkoitettussa sähköisessä todistushakemistossa (e-Certis).

3. Näyttö talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä antaa yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa I osassa luetellulla asiakirjalla.

Jos talouden toimija ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintaviranomaiselle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen tilanteensa ja rahoitusasemansa jollakin muulla hankintaviranomaisen hyväksymällä asiakirjalla.

4. Talouden toimijoiden teknisestä pätevydestä voidaan antaa näyttö yhdellä tai useammalla liitteessä XII olevassa II osassa luetelluista tavoista rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen luonteen, määrän tai laajuuden ja käyttötarkoituksen mukaan.

5. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki 57 artiklassa lueteltuihin poissulkemisperusteisiin, ammattitoiminnan harjoittamiskelpoisuuteen ja 58 artiklassa tarkoitettuihin tarjoajien rahoituksellisiin ja teknisiin valmiuksiin liittyvät tiedot sekä tässä artiklassa tarkoitettuihin todistuskeinoihin liittyvät tiedot.

61 artikla

Sähköinen todistushakemisto (e-Certis)

1. Rajatylittävän kilpailuttamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että komission perustamaan e-Certis-järjestelmään syötetyt tiedot todistuksista ja muunlaisesta asiakirjanäytöstä pidetään jatkuvasti ajan tasalla.
2. Hankintaviranomaisten on käytettävä e-Certis-järjestelmää, ja niiden on vaadittava ensisijaisesti e-Certis-järjestelmään kuuluvia todistuksia ja muunlaista asiakirjanäyttöä.
3. Komissio asettaa e-Certis-järjestelmässä saataville yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan kaikki kielitoisinnot.

62 artikla

Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit

1. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen laadunvarmistusstandardien vaatimukset, mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille, niiden on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat sertifikaatit. Niiden on myös hyväksyttävä muu näyttö vastaavien laadunvarmistustoimenpiteiden toteuttamisesta, jos asianomaisen talouden toimijan ei ollut mahdollista saada tällaisia todistuksia asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että ehdotetut laadunvarmistustoimenpiteet täyttävät vaaditut laadunvarmistusstandardien vaatimukset.

2. Jos hankintaviranomaiset vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen ympäristöasioiden hallintaa koskevien järjestelmien tai standardien vaatimukset, niiden on viitattava unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai muihin asetuksen (EY) N:o 1221/2009 45 artiklan mukaisesti tunnustettuihin ympäristöjärjestelmiin taikka alan eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin muihin ympäristöasioiden hallintaa koskeviin standardeihin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintaviranomaisten on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat sertifikaatit.

Jos talouden toimijan ei ollut todistettavasti mahdollista saada tällaisia todistuksia tai ei ole mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä myös muu näyttö ympäristöasioiden hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että nämä toimenpiteet vastaavat sovellettavassa ympäristöasioiden hallintajärjestelmässä tai -standardissa vaadittuja toimenpiteitä.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyä 86 artiklan mukaisesti muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät asiakirjoihin, jotka on esitetty osoituksena 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen laatu- ja ympäristöstandardien noudattamisesta.

63 artikla

Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen

1. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät 58 artiklan 3 kohdan mukaisesti vahvistettuun taloudelliseen tilanteeseen ja rahoitusasemaan ja 58 artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettuun tekniseen ja ammatilliseen pätevyys, talouden toimija voi tarkoituksenmukaisissa tapauksissa yksittäistä sopimusta varten käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta sen ja näiden yksiköiden välisten yhteyksien oikeudellisesta luonteesta. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät liitteessä XII olevan II osan f alakohdassa vahvistettuun koulutukseen ja

ammattilliseen pätevyys tai asiaankuuluvaan ammatilliseen kokemukseen, talouden toimijat voivat kuitenkin käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja vain, jos kyseiset yksiköt suorittavat rakennusurakoita tai palveluja, joissa tällaisia voimavaroja vaaditaan. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintaviranomaiselle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus.

Hankintaviranomaisen on 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistettava, täyttävätkö yksiköt, joiden voimavaroja talouden toimija aikoo käyttää, asiaankuuluvat valintaperusteet, ja onko olemassa perusteita 57 artiklan mukaiselle poissulkemiselle. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa yksikön, joka ei täytä asiaankuuluvia valintaperusteita tai jonka osalta on olemassa pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevien perusteiden täyttämiseksi, hankintaviranomainen voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasopimuksen toteuttamisesta.

Edellä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

2. Kun kyse on rakennusurakka- ja palveluhankintasopimuksesta sekä tavarahankintasopimukseen liittyvistä kokoamis- tai asennustöistä, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoaja itse toteuttaa tietyt kriittiset tehtävät tai, jos tarjoajina on 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä, joku ryhmittymään osallistuvista toimijoista toteuttaa kyseiset kriittiset tehtävät.

64 artikla

Hyväksytyjen talouden toimijoiden viralliset luettelot ja yksityis- tai julkisoikeudellisten laitosten suorittama varmentaminen

1. Jäsenvaltiot voivat laatia tai ylläpitää joko virallisia luetteloita hyväksytyistä urakoitsijoista, tavarantoimittajista tai palveluntarjoajista tai säätää liitteessä VII tarkoitettuja eurooppalaisia sertifiointistandardeja täyttävien sertifiointielinten antamista todistuksista.

Niiden on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille sertifiointielimen tai virallisista luetteloista vastaavan elimen osoite, johon hakemukset on lähetettävä.

2. Jäsenvaltioiden on mukautettava 1 kohdassa tarkoitettuihin virallisiin luetteloihin merkitsemistä koskevat ehdot sekä sertifiointielinten todistusten antamisen ehdot tämän alajakson säännöksiin.

Jäsenvaltioiden on myös mukautettava ehdot 63 artiklan säännöksiin niiden luetteloihin merkitsemistä koskevien hakemusten osalta, joiden esittäjinä olevat talouden toimijat kuuluvat konserniin ja käyttävät konsernin muiden yhtiöiden niiden käyttöön asettamia voimavaroja. Kyseisten toimijoiden on tällaisissa tapauksissa osoitettava virallisen luettelon laativalle viranomaiselle, että kyseiset voimavarat ovat niiden käytettävissä viralliseen luetteloon merkitsemistä koskevan todistuksen koko voimassaolon ajan ja että kyseiset yhtiöt täyttävät koko tämän voimassaoloajan laadulliset valintavaatimukset, joiden perusteella toimijat on merkitty luetteloon tai joiden perusteella niille on annettu todistus.

3. Virallisiin luetteloihin merkityt talouden toimijat tai talouden toimijat, joilla on todistus, voivat kunkin hankintasopimuksen osalta toimittaa hankintaviranomaiselle toimivaltaisen viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen antaman todistuksen luetteloon merkitsemisestä.

Todistuksissa on mainittava asiakirjat, joiden perusteella talouden toimijat on merkitty viralliseen luetteloon, sekä luokka, johon ne on luettelossa sijoitettu.

4. Toimivaltaisten elinten varmentama merkitseminen virallisiin luetteloihin tai sertifiointielimen antama todistus katsotaan osoitukseksi soveltuvuudesta virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintavaatimusten osalta.

5. Virallisiin luetteloihin tehdyn merkinnän tai todistuksen mukaisia tietoja ei saa perusteetta kyseenalaistaa. Talouden toimijalta voidaan kunkin hankintasopimuksen tekemisen yhteydessä vaatia lisätodistus sosiaaliturvamaksujen ja verojen maksamisesta.

Muiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset saavat soveltaa 3 kohtaa ja tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa ainoastaan niihin talouden toimijoihin, jotka ovat sijoittautuneet virallista luetteloa pitävään jäsenvaltioon.

6. Virallista luetteloa tai todistusta koskevien laadullisten valintaperusteiden näyttövaatimusten on oltava 60 artiklan ja tarvittaessa 62 artiklan mukaisia. Kun muista jäsenvaltioista olevia talouden toimijoita merkitään viralliseen luetteloon tai niille annetaan todistus, niiltä ei saa vaatia muita kuin jäsenvaltion omilta talouden toimijoilta vaadittavia näyttöjä tai ilmoituksia.

Talouden toimijat voivat koska tahansa pyytää viralliseen luetteloon merkitsemistä tai todistuksen antamista. Niille on ilmoitettava virallista luetteloa pitävän viranomaisen tai toimivaltaisen sertifiointielimen päätöksestä kohtuullisessa ajassa.

7. Muiden jäsenvaltioiden talouden toimijoilta ei saa vaatia kyseistä luetteloon merkitsemistä tai todistusta edellytyksenä niiden osallistumiselle hankintasopimukseen. Hankintaviranomaisten on hyväksyttävä muissa jäsenvaltioissa olevien elinten antamat vastaavat todistukset. Niiden on myös hyväksyttävä muu vastaava näyttö.

8. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä annettava muiden jäsenvaltioiden käyttöön kaikki tiedot asiakirjoista, joita esitetään näyttönä siitä, että kyseinen talouden toimija täyttää hyväksytyjen

talouden toimijoiden viralliseen luetteloon merkitsemisen edellytykset, tai siitä, että toisen jäsenvaltion talouden toimijoilla on vastaavat todistukset.

2 alajakso

Ehdokkaiden, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

65 artikla

Kilpailuun kutsuttavien muuten kelpuutettujen ehdokkaiden määrän vähentäminen

1. Rajoitetuissa menettelyissä, tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa hankintaviranomaiset voivat rajoittaa niiden valintaperusteet täyttävien ehdokkaiden määrää, joilta ne pyytävät tarjousta tai joita ne pyytävät osallistumaan kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn edellyttäen, että sopivia ehdokkaita on 2 kohdan mukainen vähimmäismäärä.

2. Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä objektiiviset ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa, niiden ehdokkaiden vähimmäismäärää, joille ne aikovat esittää tarjous- tai neuvottelupyynnön, ja tapauksen mukaan ehdokkaiden enimmäismäärää.

Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava viisi. Tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuudessa ehdokkaiden vähimmäismäärän on oltava kolme. Joka tapauksessa niiden ehdokkaiden lukumäärän, joille esitetään tarjous- tai neuvottelupyynnö, on oltava riittävä, jotta varmistetaan todellinen kilpailu.

Hankintaviranomaisten on kutsuttava vähintään vähimmäismäärää vastaava määrä ehdokkaita. Jos valintaperusteet ja 58 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vähimmäispätevyystason täyttävien ehdokkaiden määrä on kuitenkin alle vähimmäismäärän, hankintaviranomainen voi jatkaa menettelyä pyytämällä vaaditut edellytykset täyttävät ehdokkaat esittämään tarjouksen tai aloittamaan neuvottelut. Hankintaviranomainen ei saa ottaa samaan menettelyyn muita talouden toimijoita, jotka eivät ole esittäneet osallistumispyynnöä, eikä ehdokkaita, joilla ei ole vaadittuja edellytyksiä.

66 artikla

Tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen

Jos hankintaviranomaiset käyttävät 29 artiklan 6 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien tarjousten määrää tai 30 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta rajoittaa neuvoteltavien ratkaisujen määrää, niiden on suoritettava rajoittaminen soveltamalla hankinta-asiakirjoissa ilmoittamia sopimuksen tekoperusteita. Viimeisessä vaiheessa tarjousten tai ratkaisujen määrän on mahdollistettava todellinen kilpailu siten, että tarjouksia, ratkaisuja tai vaatimukset täyttäviä ehdokkaita on riittävästi.

3 alajakso

Hankintasopimuksen tekeminen

67 artikla

Hankintasopimuksen tekoperusteet

1. Rajoittamatta tiettyjen tavaroiden hintoja tai tietyistä palveluista suoritettavia korvauksia koskevien kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten soveltamista hankintaviranomaisten on käytettävä hankintasopimusten tekoperusteena kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perustetta.

2. Hankintaviranomaisen kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään hinnan tai kustannusten perusteella käyttämällä kustannustehokkuusmallia, esimerkiksi elinkaarikustannuksia 68 artiklan mukaisesti, ja perusteisiin voi kuulua paras hinta-laatusuhde, joka on arvioitava kyseisen hankinnan kohteeseen liittyvien perusteiden mukaan, laadulliset, ympäristöön liittyvät ja/tai sosiaaliset näkökohdat mukaan lukien. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi

- a) laatu, joka kattaa tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyyden, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävän suunnittelun, yhteiskunnalliset, ympäristöön liittyvät ja innovatiiviset ominaisuudet sekä kaupankäynnin ja sen edellytykset;
- b) hankintasopimuksen toteutukseen osoitetun henkilöstön organisointi, pätevyys ja kokemus, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisen tasoon; tai
- c) huolto, tekninen tuki ja toimitusehdot, kuten toimituspäivä, toimitusmenettely sekä toimitus- tai toteutus aika.

Kustannustekijä voidaan esittää myös kiinteän hinnan tai kustannuksen muodossa, jolloin talouden toimijat kilpailevat sen perusteella ainoastaan laatuperusteista.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset eivät saa käyttää pelkästään hintaa tai kustannuksia hankintasopimuksen ainoana tekoperusteena, tai rajoittaa niiden käytön tiettyihin hankintaviranomaisten ryhmiin tai tiettytyyppeihin hankintasopimuksiin.

3. Hankintasopimuksen tekoperusteiden on katsottava liittyvän hankinnan kohteeseen, jos ne liittyvät sopimuksen perusteella toimitettavaan rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin miltä tahansa osin ja missä tahansa niiden elinkaaren vaiheessa, mukaan lukien tekijät, jotka ovat osana

- a) kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyä tuotanto-, suorittamis- tai kaupankäyntiprosessia; tai
- b) tiettyä prosessia niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana.

4. Hankintasopimuksen tekoperusteilla ei saa olla sellaista vaikutusta, että hankintaviranomaisella on rajoittamaton valinnanvapaus. Niillä on varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus ja niihin on liitettävä eritelmiä, jotka mahdollistavat tarjoajien antamien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen sen arvioimiseksi, miten hyvin tarjoukset täyttävät hankintasopimuksen tekoperusteet. Epäselvissä tapauksissa hankintaviranomaisten on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

5. Hankintaviranomaisen on täsmennettävä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valitsemansa kunkin perusteen suhteellinen painotus hankinta-asiakirjoissa, paitsi jos tämä määritetään yksinomaan hinnan perusteella.

Painotukset voidaan ilmaista ilmoittamalla asianmukainen kohtuullinen vaihteluväli.

Jos painotusta ei objektiivisista syistä voida määritellä, hankintaviranomaisen on ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

68 artikla

Elinkaarikustannukset

1. Elinkaarikustannuksiin lasketaan tarkoituksenmukaisessa määrin osa tai kaikki seuraavista kustannuksista tuotteen, palvelun tai rakennusurakan elinkaaren aikana:

- a) hankintaviranomaiselle tai muille käyttäjille aiheutuneet kustannukset, esimerkiksi
 - i) hankintakustannukset,
 - ii) käyttökustannukset, esimerkiksi energian ja muiden resurssien kulutus,
 - iii) huoltokustannukset,
 - iv) elinkaaren lopun kustannukset, kuten keräys- ja kierrätyskustannukset;
- b) ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät tuotteeseen, palveluun tai rakennusurakkaan sen elinkaaren aikana, edellyttäen, että niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa; tällaisiin kustannuksiin voivat sisältyä kasvihuonekaasupäästöjen ja muiden epäpuhtauspäästöjen kustannukset sekä muut ilmastomuutoksen hillitsemisen kustannukset.

2. Jos hankintaviranomaiset arvioivat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, niiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, mitkä tiedot tarjoajien on toimitettava ja mitä menetelmää hankintaviranomainen käyttää elinkaarikustannusten laskennassa kyseisten tietojen perusteella.

Ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvien kustannusten arviointimenetelmän on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

- a) se perustuu puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin. Erityisesti silloin, jos sitä ei ole laadittu sovellettavaksi toistuvasti tai jatkuvasti, se ei saa aiheuttomasti suosia tai saattaa epäedulliseen asemaan tiettyjä talouden toimijoita;
- b) se on kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla ja käytettävissä;
- c) vaadittavien tietojen toimittaminen ei vaadi kohtuuttomia ponnistuksia tavanomaista huolellisuutta noudattavilta talouden toimijoilta, mukaan lukien kolmansien maiden talouden toimijat, jotka ovat osapuolina GPA-sopimuksessa tai muissa kansainvälisissä sopimuksissa, jotka sitovat unionia.

3. Siinä tapauksessa, että jonkin yhteisen menetelmän käyttö elinkaarikustannusten laskemiseen on tehty pakolliseksi lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävällä unionin säädöksellä, kyseistä yhteistä menetelmää on sovellettava elinkaarikustannusten arviointiin.

Liitteessä XIII on luettelo tällaisista lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä ja tarvittaessa niitä täydentävistä delegoiduista säädöksistä. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 87 artiklan mukaisesti edellä mainitun luettelon päivittämiseksi silloin, kun luettelon päivittäminen on tarpeen yhteisen menetelmän pakolliseksi tekevän uuden lainsäädännön antamisen tai voimassa olevien säädösten kumoamisen tai muuttamisen johdosta.

69 artikla

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

1. Hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimijat antavat selvityksen tarjouksessa olevista hinnoista tai kustannuksista, jos tarjoukset vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin nähden.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut selvitykset voivat koskea erityisesti
 - a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia näkökohtia;
 - b) valittuja teknisiä ratkaisuja tai tarjoajan käytettävissä olevia poikkeuksellisen edullisia ehtoja tuotteiden toimittamiseksi tai palvelun suorittamiseksi taikka urakan toteuttamiseksi;
 - c) tarjottujen rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen omintakeisuutta;
 - d) 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

e) 71 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista;

f) tarjoajan mahdollisesti saamaa valtiontukea.

3. Hankintaviranomaisen on arvioitava annetut tiedot kuulemalla tarjoajaa. Se voi hylätä tarjouksen vain siinä tapauksessa, että toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa, kun otetaan huomioon 2 kohdassa tarkoitettut tekijät.

Hankintaviranomaisten on hylättävä tarjous, jos ne ovat todenneet, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen, koska se ei ole 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

4. Jos hankintaviranomainen toteaa, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman valtiontuen takia, kyseinen tarjous voidaan hylätä pelkästään tästä syystä vasta tarjoajan kuulemisen jälkeen, jos tämä ei pysty hankintaviranomaisen vahvistamassa riittävässä määräajassa näyttämään toteen, että kyseinen tuki on SEUT 107 artiklassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuva tukea. Jos hankintaviranomainen hylkää tarjouksen näissä olosuhteissa, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

5. Jäsenvaltioiden on hallinnollisen yhteistyön puitteissa asetettava pyynnöstä muiden jäsenvaltioiden saataville kaikki käytettävissään olevat 2 kohdassa lueteltujen seikkojen osalta esitetyt todisteita ja asiakirjoja koskevat tiedot, kuten lait, asetukset, yleisesti sovellettavat työehtosopimukset tai kansalliset tekniset standardit.

IV LUKU

Hankintasopimuksen toteuttaminen

70 artikla

Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot

Hankintaviranomaiset voivat vahvistaa hankintasopimuksen toteuttamista koskevia erityisehtoja, jos ne liittyvät hankinnan kohteeseen 67 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja jos niistä ilmoitetaan tarjouskilpailukutsussa tai hankinta-asiakirjoissa. Näihin ehtoihin voi kuulua taloudellisia tai sosiaalisia taikka innovointiin, ympäristöön tai työllisyyteen liittyviä näkökohtia.

71 artikla

Alihankinta

1. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on velvollisuksiensa ja tehtäviensä mukaisesti varmistettava asianmukaisin toimin, että alihankkijat noudattavat 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

2. Hankintaviranomainen voi pyytää tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen pyytämään hankinta-asiakirjoissa, että tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta tämä saattaa antaa alihankintana kolmansille osapuolille, sekä ehdotetut alihankkijat.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että alihankkijat voivat pyytää, kun hankintasopimuksen luonne sen sallii, hankintaviranomaisesta maksamaan niille suoraan tavarantoimituksista, palveluista tai rakennusurakoista, joita ne ovat toimittaneet talouden toimijalle, jonka kanssa hankintasopimus on tehty (pääsopimuskumppanille). Tällaisiin toimenpiteisiin voivat kuulua asianmukaiset mekaniemit, joilla pääsopimuskumppani voi vastustaa perusteettomia maksuja. Maksutapaa koskevat järjestelyt on vahvistettava hankinta-asiakirjoissa.

4. Edellä olevat 1–3 kohta eivät rajoita pääsopimuskumppanin vastuuta.

5. Rakennusurakkasopimusten ja sellaisten palvelujen osalta, jotka suoritetaan hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa, hankintaviranomaisen on hankintasopimuksen tekemisen jälkeen ja viimeistään hankintasopimuksen toteuttaminen alkaessa vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin osallistuvien alihankkijoidensa nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa. Hankintaviranomaisen on vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintaviranomaiselle kaikki muutokset näihin tietoihin hankintasopimuksen voimassaoloaikana sekä vaaditut tiedot mahdollisten uusien alihankkijoiden osalta, joita se ottaa myöhemmin mukaan tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat asettaa suoraan pääsopimuskumppanille veloitteen toimittava vaaditut tiedot.

Vaadittuihin tietoihin on tämän artiklan 6 kohdan b alakohtaa sovellettaessa tarvittaessa liitettävä alihankkijoiden omat lausunnot, joista säädetään 59 artiklassa. Tämän artiklan 8 kohdan mukaisissa täytäntöönpanotoimenpiteissä voidaan säätää, että alihankkijoiden, jotka esitellään hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, on oman lausunnon sijasta toimitettava todistukset ja muut täydentävät asiakirjat.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta tavarantoimittajiin.

Hankintaviranomaiset voivat laajentaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä laajentamaan ensimmäisessä alakohdassa säädetyt veloitteet esimerkiksi

- a) tavarahankintasopimukseen, muihin palveluhankintasopimukseen kuin niihin, jotka kattavat hankintaviranomaisen välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa suoritettavat palvelut, taikka rakennusurakka- tai palveluhankintasopimukseen osallistuviin tavarantoimittajiin;
- b) pääsopimuskumppanin alihankkijoiden alihankkijoihin tai tätäkin pidemmälle alihankintaketjussa.

6. Edellä 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen veloitteiden rikkomisen välttämiseksi voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

a) Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että asiaankuuluvia sääntöjä noudatetaan 18 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen.

b) Hankintaviranomaiset voivat 59, 60 ja 61 artiklan mukaisesti tarkistaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä tarkistamaan, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi 57 artiklan nojalla. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suoria maksuja koskevia sääntöjä esimerkiksi säätämällä alihankkijoille suoritettavista suorista maksuista ilman, että näiden pitäisi hakea tällaista suoraa maksua.

8. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet säätää 3, 5 tai 6 kohdan mukaisista toimenpiteistä, on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Näin menetellessään jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden sovellettavuutta, esimerkiksi tietäntyyppisten hankintasopimusten, hankintaviranomaisten tai talouden toimijoiden tiettyjen ryhmien tai tiettyjen määrien suhteen.

72 artikla

Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

1. Hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä josakin seuraavista tapauksista:

a) jos alkuperäisissä hankinta-asiakirjoissa on muutosten rahallisesta arvosta riippumatta niitä koskevat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet, jotka voivat olla hinnantarkastuslausekkeita, tai vaihtoehdot. Kyseisissä lausekkeissa on ilmoitettava mahdollisten muutosten tai vaihtoehtojen soveltamisala ja luonne sekä olosuhteet, joissa lausekkeita voidaan käyttää. Ne eivät saa koskea muutoksia tai vaihtoehtoja, jotka muuttaisivat hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;

b) jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen hankintasopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen

i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja

ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintaviranomaiselle.

Hinta ei kuitenkaan saa nousta enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

c) jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

i) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintaviranomainen ei voinut ennakoita;

ii) muutos ei vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen;

iii) hinta ei nouse enempää kuin 50 prosenttia alkuperäisen hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, tätä rajoitusta on sovellettava kunkin muutoksen arvoon. Tällaisten peräkkäisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän direktiivin kiertäminen;

d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla seuraavista syistä:

i) a alakohdan mukainen yksiselitteinen tarkistuslauseke tai vaihtoehto;

ii) alkuperäisen sopimuskumppanin asema siirtyy yhtiön rakenneuudistusjärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle talouden toimijalle, joka täyttää alun perin vahvistetut laadulliset valintaperusteet edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita merkittäviä muutoksia hankintasopimukseen eikä tällä pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista; tai

iii) hankintaviranomainen täyttää itse pääsopimuskumppanin velvoitteet alihankkijoitaan kohtaan, jos tästä mahdollisuudesta säädetään 71 artiklan mukaisesti kansallisessa lainsäädännössä;

e) jos muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia.

Hankintaviranomaisten, jotka ovat muuttaneet hankintasopimusta tämän kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* asiaa

koskeva ilmoitus. Tällaisessa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa G osassa esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

2. Lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täyttyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi:

i) 4 artiklassa vahvistetut kynnyksiarvot; ja

ii) 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta.

Muutos ei saa kuitenkaan vaikuttaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

3. Edellä 2 kohdassa ja 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen hinnan laskemista varten tarkistettu hinta on viitearvo, kun hankintasopimukseen sisältyy indeksilauseke.

4. Hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuna merkittävänä muutoksena, jos hankintasopimus tai puitejärjestely on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista, muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;

b) hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;

c) muutos laajentaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;

d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintaviranomainen oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla muissa kuin 1 kohdan d alakohdassa säädettyissä tapauksissa.

5. Jos hankintamenettelyyn tai puitejärjestelyyn tehdään sen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädettyjä muutoksia, vaaditaan tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä.

73 artikla

Hankintasopimusten irtisanominen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaisilla on ainakin seuraavissa tilanteissa ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos

- a) hankintasopimukseen on tehty merkittävä muutos, joka olisi 72 artiklan nojalla edellyttänyt uutta hankintamenettelyä;
- b) sopimuskumppani on hankintasopimusta tehtäessä ollut josakin 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, ja se olisi sen vuoksi pitänyt sulkea pois hankintamenettelystä;
- c) hankintasopimusta ei olisi pitänyt tehdä sopimuskumppanin kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut sen rikkooneen vakavasti perussopimusten ja tämän direktiivin mukaisia velvoitteita.

III OSASTO

ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU

Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

74 artikla

Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

Liitteessä XIV luetellut sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevat hankintasopimukset on tehtävä tämän luvun säännösten mukaisesti, jos hankintasopimusten arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 4 artiklan d alakohdassa vahvistettu kynnysarvo.

75 artikla

Ilmoitusten julkaiseminen

1. Kun hankintaviranomaiset aikovat tehdä hankintasopimuksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, niiden on ilmoitettava aikomuksestaan jollakin seuraavista tavoista:

- a) hankintailmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa H osassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden mukaisesti; tai
- b) ennakoilmoituksella, joka on pidettävä julkaistuna pitkäaikaisesti ja jossa on oltava liitteessä V olevassa I osassa tarkoitettujen tietojen. Ennakoilmoituksessa on viitattava nimenomaan palvelutyyppeihin, jotka ovat tehtävien hankintasopimusten kohteina. Siinä on ilmoitettava, että sopimukset tehdään julkaisematta muita ilmoituksia, ja pyydettyä asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa kirjallisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta, olisi voitu käyttää 32 artiklan mukaisesti palveluhankintasopimuksen tekemiseen.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen 74 artiklassa tarkoitetuista palveluista, on annettava hankintamenettelyn tulokset tiedoksi jälki-ilmoituksella, jossa on oltava liitteessä V olevassa J osassa tarkoitettujen tietojen lisäksi 51 artiklassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden mukaisesti. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen koottu ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Komissio vahvistaa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vakiolomakkeiden täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvonantavaa menettelyä noudattaen.

4. Tässä artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten on julkaistava 51 artiklan mukaisesti.

76 artikla

Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tämän luvun soveltamisalaan kuuluvien hankintasopimusten tekemiseksi kansalliset säännöt, joilla varmistetaan, että hankintaviranomaiset noudattavat avoimuuden ja talouden toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita. Jäsenvaltiot voivat määrittellä sovellettavat menettelysäännöt, kunhan kyseisissä säännöissä sallitaan hankintaviranomaisten ottaa huomioon asianomaisten palvelujen erityispiirteet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset voivat ottaa huomioon tarpeen varmistaa palvelujen laatu, jatkuvuus, esteettömyys, kohtuuhintaisuus, saatavuus ja kattavuus, eri käyttäjäryhmien erityistarpeet, huono-osaiset ja heikossa asemassa olevat väestöryhmät mukaan luettuina, käyttäjien osallistuminen ja vaikutusvallan lisääminen sekä innovointi. Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että palveluntarjoaja valitaan hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen perusteella ottaen huomioon sosiaalipalvelujen laatu- ja kestävyysperusteet.

77 artikla

Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintaviranomaiset voivat varata organisaatioille oikeuden osallistua julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyihin yksinomaan sellaisten 74 artiklassa tarkoitettujen terveys- ja sosiaali- ja kulttuuripalvelujen osalta, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9-85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 ja 98133110-8.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun organisaation on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:

- a) sen tarkoituksena on suorittaa julkisen palvelun tehtäviä, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen;
 - b) voitot sijoitetaan uudelleen organisaation tarkoituksen saavuttamiseen. Voittojen jakamisen tai uudelleenjakamisen olisi perustuttava osallistaviin näkökohtiin;
 - c) sopimusta toteuttavan organisaation johto- tai omistusrakenteet perustuvat työntekijäomistukseen tai osallistaviin periaatteisiin, tai niissä edellytetään työntekijöiden, käyttäjien tai sidosryhmien aktiivista osallistumista; ja
 - d) asianomainen hankintaviranomainen ei ole tehnyt organisaation kanssa asianomaisia palveluja koskevaa hankintasopimusta tämän artiklan mukaisesti viimeisten kolmen vuoden aikana.
3. Hankintasopimus saa olla voimassa enintään kolme vuotta.
4. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.
5. Sen estämättä, mitä 92 artiklassa säädetään, komissio arvioi tämän artiklan vaikutuksia ja antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019.

II LUKU

Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt

78 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan

- a) suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään palveluhankintasopimuksen tekemiseen johtavan menettelyn osana;
- b) suunnittelukilpailuihin, joissa osallistujat saavat palkintoja tai maksun suunnittelusta.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa 4 artiklassa tarkoitettu kynnsarvo lasketaan palveluhankintasopimuksen ennakoitun arvon perusteella ilman arvonlisäveroa mutta mahdolliset osallistujille jaettavat palkinnot tai suoritettavat maksut mukaan luettuina.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kynnsarvoa sovelletaan palkintojen ja maksujen kokonaismäärään, mukaan lukien myöhemmin 32 artiklan 4

kohdan nojalla mahdollisesti tehtävän palveluhankintasopimuksen ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa, jos hankintaviranomainen on kilpailuilmoituksessa ilmoittanut aikovansa tehdä tällaisen sopimuksen.

79 artikla

Ilmoitukset

1. Hankintaviranomaisten, jotka aikovat järjestää suunnittelukilpailun, on julkaistava sitä koskeva ilmoitus.

Niiden on ilmoitettava suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa, aikovatko ne myöhemmin tehdä palveluhankintasopimuksen 32 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten, jotka ovat järjestäneet suunnittelukilpailun, on lähetettävä ilmoitus kilpailun tuloksista 51 artiklan mukaisesti, ja niiden on pystyttävä osoittamaan, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Jos suunnittelukilpailun tuloksia koskevan tiedon julkaiseminen estäisi lain täytäntöönpanoa, olisi yleisen edun vastaista tai vaarantaisi tietyn julkisen tai yksityisen yrityksen oikeudet kaupalliset edut taikka voisi haitata palvelujen suorittajien välistä tervettä kilpailua, tällaista tietoa ei tarvitse julkaista.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoitukset on julkaistava 51 artiklan 2–6 kohdan ja 52 artiklan mukaisesti. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa on oltava liitteessä V olevassa E osassa esitetyt tiedot ja 2 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa liitteessä V olevassa F osassa esitetyt tiedot vakiolomakkeilla.

Komissio vahvistaa vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 89 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

80 artikla

Suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt

1. Suunnittelukilpailuja järjestäessään hankintaviranomaisten on sovellettava menettelyjä, jotka on mukautettu I osaston ja tämän luvun säännöksiin.

2. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa

a) jäsenvaltion alueeseen tai alueen osaan;

b) sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa kilpailu järjestetään, osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

3. Jos suunnittelukilpailun osallistujien määrä on rajoitettu, hankintaviranomaisten on vahvistettava selkeät ja syrjimättömät valintaperusteet. Osallistumaan kutsuttavien ehdokkaiden määrän on joka tapauksessa oltava riittävä todellisen kilpailun varmistamiseksi.

81 artikla

Valintalautakunnan kokoonpano

Valintalautakuntaan saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia suunnittelukilpailuun osallistujista. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla valintalautakunnan jäsenistä on oltava kyseinen tai vastaava pätevyys.

82 artikla

Valintalautakunnan päätökset

1. Valintalautakunnan on tehtävä päätöksensä tai annettava lausuntonsa itsenäisesti.
2. Valintalautakunnan on tarkasteltava ehdokkaiden esittämiä suunnitelmia ja hankkeita nimettöminä ja yksinomaan kilpailuiloitimuksessa esitetyn perusteella.
3. Valintalautakunnan on merkittävä määrittelemänsä hankkeiden paremmuusjärjestys pöytäkirjaan, jonka sen jäsenet allekirjoittavat ja joka on laadittu kunkin hankkeen ansioiden perusteella, ja lisättävä siihen huomautuksensa ja mahdolliset selventämistä vaativat seikat.
4. Nimettömyyttä on noudatettava siihen asti, kun valintalautakunta on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.
5. Ehdokkaita voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan valintalautakunnan pöytäkirjaansa merkitsemiin kysymyksiin hankkeisiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi.
6. Valintalautakunnan jäsenten ja ehdokkaiden välisestä vuoropuhelusta on laadittava täydellinen pöytäkirja.

IV OSASTO

HALLINNOINTI

83 artikla

Täytäntöönpano

1. Varmistaakseen toimivan, asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon jäsenvaltioiden on varmistuttava siitä, että yksi tai useampi viranomais, elin tai rakenne huolehtii vähintään tässä artiklassa tarkoitetuista tehtävistä. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikki kyseisten tehtävien hoitamiseksi toimivaltaiset viranomaiset, elimet tai rakenteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamista valvotaan.

Jos valvontaviranomaiset tai -rakenteet havaitsevat omasta aloitteestaan tai asiasta tietoja saatuaan erityisiä rikkomuksia tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet ilmoittaa ongelmista kansallisille tarkastusviranomaisille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisille viranomaisille tai rakenteille, kuten oikeusasiamiehelle, kansallisille parlamenteille tai niiden valiokunnille.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten valvontatoimien tulokset on asetettava julkisesti saataville asianmukaisten viestintävälineiden avulla. Kyseisten tulosten on myös oltava komission käytettävissä. Ne voidaan esimerkiksi sisällyttää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin seurantaraportteihin.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi seurantaraportti, joka sisältää tarvittaessa tiedot vääränlaisen soveltamisen tai oikeudellisen epävarmuuden yleisimmistä syistä, muun muassa mahdollisista rakenteellisista tai toistuvista ongelmista sääntöjen soveltamisessa, pk-yritysten osallistumisesta julkisiin hankintamenettelyihin ja hankintoihin liittyvien petos-, korruptio- ja eturistiriitatapausten sekä muiden vakavien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja asianmukaisesta raportoinnista.

Komissio voi korkeintaan joka kolmas vuosi pyytää jäsenvaltioita antamaan tietoja kansallisten strategisten hankintapolitiikojen käytännön täytäntöönpanosta.

Tämän artiklan tässä kohdassa ja 4 kohdassa 'pk-yrityksillä' tarkoitetaan komission suosituksessa 2003/361/EY⁽¹⁾ määriteltyjä pk-yrityksiä.

Komissio antaa tämän kohdan nojalla saamiensa tietojen perusteella säännöllisin väliajoin kertomuksen kansallisten hankintapolitiikkojen toteuttamisesta ja parhaista käytännöistä sisämarkkinoilla.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tulkinnasta ja soveltamisesta on saatavilla tietoja ja neuvontaa veloituksetta hankintaviranomaisien ja talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, auttamiseksi soveltamaan oikein julkisia hankintoja koskevia unionin sääntöjä; ja
 - b) hankintaviranomaisille on tarjolla tukea hankintamenettelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.
5. Rajoittamatta yleisiä menettelyjä ja työmenetelmiä, jotka komissio on ottanut käyttöön jäsenvaltioiden kanssa harjoittamaansa viestintää ja yhteydenpitoa varten, jäsenvaltioiden on nimettävä erityinen yhteyspiste komission kanssa tehtävää selkeää yhteistyötä varten, joka koskee unionin hankintalainsäädännön soveltamista.

6. Hankintaviranomaisien on säilytettävä ainakin hankintasopimuksen keston ajan jäljennökset kaikista tehdyistä hankintasopimuksista, joiden arvo on vähintään

⁽¹⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

- a) 1 000 000 euroa tavarahankintasopimuksissa tai palveluhankintasopimuksissa;
- b) 10 000 000 euroa rakennusurakkasopimuksissa.

Hankintaviranomaisten on annettava pääsy näihin sopimuksiin; pääsy tiettyihin asiakirjoihin tai tietoihin voidaan kuitenkin evätä siinä laajuudessa ja niillä edellytyksin, kuin tästä on säädetty asiakirjoihin tutustumista ja tietosuojaa koskevissa unionin tai jäsenvaltioiden säännöissä.

84 artikla

Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

1. Hankintaviranomaisten on laadittava jokaisesta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä ja jokaisesta dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta kirjallinen selvitys, jossa on oltava ainakin seuraavat tiedot:
- a) hankintaviranomaisen nimi ja osoite sekä hankintasopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kohde ja arvo;
- b) tapauksen mukaan 65 ja 66 artiklan mukaisen laadullisen valinnan ja/tai määrän vähentämisen tulokset eli
- i) valittujen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä näiden valinnan perustelut;
- ii) hylättyjen ehdokkaiden tai tarjoajien nimet sekä hylkäämisen perusteet;
- c) syyt poikkeuksellisen alhaisiksi katsottujen tarjousten hylkäämiseen;
- d) sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, tämän tarjouksen valinnan perustelut ja, jos tiedossa, se osuus sopimuksesta tai puitejärjestelystä, jonka sopimuspuoleksi valittu tarjoaja mahdollisesti aikoo antaa alihankintana kolmansille; sekä pääsopimuspuolekseen mahdollisten alihankkijoiden nimet, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa;
- e) tarjousperusteisten neuvottelumenettelyjen ja kilpailullisten neuvottelumenettelyjen osalta 26 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat näiden menettelyjen käyttämiseen;
- f) neuvottelumenettelyissä, joista ei julkaista ilmoitusta, 32 artiklassa tarkoitetut olosuhteet, jotka oikeuttavat kyseisen menettelyn käyttämiseen;
- g) tarvittaessa syyt, joiden perusteella hankintaviranomainen on päättänyt olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä tai olla perustamatta dynaamista hankintajärjestelmää;
- h) tarvittaessa syyt, joiden perusteella tarjousten sähköinen toimittaminen on tapahtunut muuta kuin sähköistä viestintämuotoa käyttäen;

- i) tarvittaessa todetut eturistiriidat ja niiden johdosta toteutetut toimenpiteet.

Selvitystä ei vaadita puitejärjestelyihin perustuvista hankintasopimuksista, jotka on tehty 33 artiklan 3 kohdan tai 4 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Siltä osin kuin 50 artiklan tai 75 artiklan 2 kohdan nojalla laaditussa jälki-ilmoituksessa on tässä kohdassa vaaditut tiedot, hankintaviranomaiset voivat viitata kyseiseen ilmoitukseen.

2. Hankintaviranomaisten on pidettävä kirjaa kaikkien hankintamenettelyjen edistymisestä riippumatta siitä, toteutetaanko ne sähköisesti. Tätä varten niiden on huolehdittava riittävästä kirjanpidosta voidakseen perustella hankintamenettelyn kaikissa vaiheissa tekemänsä päätökset, esimerkiksi dokumentoitava viestintä talouden toimijoiden kanssa ja sisäiset neuvottelunsa, hankinta-asiakirjojen valmistelu, mahdollinen vuoropuhelu tai neuvottelu sekä tarjoajan valinta ja hankintasopimuksen tekeminen. Asiakirjat on säilytettävä vähintään kolme vuoden ajan hankintasopimuksen tekopäivästä.

3. Selvitys tai sen pääkohdat on annettava tiedoksi komissiolle tai 83 artiklassa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille, elimille tai rakenteille niiden pyynnöstä.

85 artikla

Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

1. Komissio tarkastelee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetuista ja liitteen VIII mukaisesti julkaistuista ilmoituksista saatavien tietojen laatua ja kattavuutta.

Jos tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen laatu ja kattavuus ei täytä 48 artiklan 1 kohdassa, 49 artiklassa, 50 artiklan 1 kohdassa, 75 artiklan 2 kohdassa ja 79 artiklan 3 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia, komissio pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta täydentäviä tietoja. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komission pyytämät tilastotiedot kohtuullisen ajan kuluessa.

2. Jäsenvaltioiden on viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi toimitettava komissiolle tilastoraportti sellaisten hankintojen osalta, jotka olisivat kuuluneet tämän direktiivin soveltamisalaan, jos niiden arvo olisi ylittänyt 4 artiklassa säädetyn asiaankuuluvan kynnyksarvon sekä arvio kyseisten hankintojen yhdistetystä kokonaisarvosta asianomaisen kauden aikana. Arvio voi perustua erityisesti kansallisten julkaisuvaatimusten nojalla saatavilla oleviin tietoihin tai otokseen perustuviin arvioihin.

Tämä raportti voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

3. Jäsenvaltioiden on annettava komission käyttöön tiedot institutionaalisista järjestelyistään, jotka koskevat tämän direktiivin täytäntöönpanoa, seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa, sekä kansallisista aloitteista, joilla pyritään antamaan ohjeita julkisia hankintoja koskevien unionin sääntöjen täytäntöönpanosta tai avustamaan siinä taikka vastaamaan näiden sääntöjen täytäntöönpanossa esiintyviin ongelmiin.

Nämä tiedot voidaan sisällyttää 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

86 artikla

Hallinnollinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on annettava toisilleen vastavuoroista apua ja otettava käyttöön toimenpiteet tehokasta keskinäistä yhteistyötä varten varmistaakseen tiedonvaihdon 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 ja 69 artiklassa tarkoitetuista asioista. Niiden on varmistettava vaihtamiensa tietojen luottamuksellisuus.

2. Kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY⁽¹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/58/EY⁽²⁾ säädettyjä tietosuojaa koskevia sääntöjä noudattaen.

3. Viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2015 on käynnistettävä pilottihanke, jolla testataan asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetun sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) käytön soveltuvuutta tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluvien tietojen vaihdossa.

V OSASTO

DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

87 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2014 määräamattömäksi ajaksi 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan kyseisessä päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyys-teen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevien 6, 22, 23, 56 ja 68 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

88 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säännökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 87 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

89 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY⁽³⁾ perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoa-antava komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

90 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2016. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

⁽³⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sähköisen muodon käyttö on pakollista 34, 35 tai 36 artiklan, 37 artiklan 3 kohdan, 51 artiklan 2 kohdan tai 53 artiklan nojalla.

Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat yhteishankintayksiköiden osalta lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2017.

Jos jäsenvaltio päättää lykätä 22 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista, jäsenvaltion on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat käyttää kaikessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa valintansa mukaan seuraavia viestintävälineitä:

- a) sähköinen muoto 22 artiklan mukaisesti;
- b) posti tai muu soveltuva toimitustapa;
- c) faksi;
- d) mainittujen välineiden yhdistelmä.

3. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2018.

4. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 59 artiklan 5 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.

5. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 61 artiklan 2 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018.

6. Edellä 1–5 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

7. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

91 artikla

Kumoamiset

Kumotaan direktiivi 2004/18/EY 18 päivästä huhtikuuta 2016.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä XV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

92 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee uudelleen 4 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten ja liiketoimikustannusten osalta ja laatii vaikutuksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä.

Komissio harkitsee, jos mahdollista ja asianmukaista, ehdottavansa GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavien kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella. Jos GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavat kynnysarvot muuttuvat, kertomuksen pohjalta annetaan tarpeen mukaan säädösehdotus, jolla muutetaan tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja.

93 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

94 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 26 päivänä helmikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS

LIITE I

KESKUSHALLINNON VIRANOMAISET

BELGIA

1. Services publics fédéraux (Ministries):	1. Federale Overheidsdiensten (Ministries):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

BULGARIA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция "Архиви"

Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси"

Държавна агенция "Национална сигурност"

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина
Държавна агенция за закрила на детето
Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
Държавна агенция за младежта и спорта
Държавна агенция по горите
Държавна агенция по туризма
Държавна комисия по стоковите борси и тържища
Институт по публична администрация и европейска интеграция
Национален статистически институт
Национална агенция за оценяване и акредитация
Националната агенция за професионално образование и обучение
Национална комисия за борба с трафика на хора
Агенция "Митници"
Агенция за държавна и финансова инспекция
Агенция за държавни вземания
Агенция за социално подпомагане
Агенция за хората с увреждания
Агенция по вписванията
Агенция по геодезия, картография и кадастър
Агенция по енергийна ефективност
Агенция по заетостта
Агенция по обществени поръчки
Българска агенция за инвестиции
Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"
Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи
Дирекция за национален строителен контрол
Държавна комисия по хазарта
Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация"
Изпълнителна агенция "Борба с градушките"
Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация"
Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация"
Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"
Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната"
Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"
Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"
Изпълнителна агенция "Морска администрация"
Изпълнителна агенция "Национален филмов център"
Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация"

Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"

Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната"

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

Изпълнителна агенция по лекарствата

Изпълнителна агенция по лозата и виното

Изпълнителна агенция по околна среда

Изпълнителна агенция по почвените ресурси

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол

Изпълнителна агенция по трансплантация

Изпълнителна агенция по хидромелиорации

Комисията за защита на потребителите

Контролно-техническата инспекция

Национален център за информация и документация

Национален център по радиобиология и радиационна защита

Национална агенция за приходите

Национална ветеринарномедицинска служба

Национална служба "Полиция"

Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението"

Национална служба за растителна защита

Национална служба за съвети в земеделието

Национална служба по зърното и фуражите

Служба "Военна информация"

Служба "Военна полиция"

Фонд "Републиканска пътна инфраструктура"

Авиоотряд 28

TŠEKKI

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Poslanecká sněmovna PČR
Senát PČR
Kancelář prezidenta
Český statistický úřad
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Úřad průmyslového vlastnictví
Úřad pro ochranu osobních údajů
Bezpečnostní informační služba
Národní bezpečnostní úřad
Česká akademie věd
Vězeňská služba
Český báňský úřad
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Správa státních hmotných rezerv
Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Česká národní banka
Energetický regulační úřad
Úřad vlády České republiky
Ústavní soud
Nejvyšší soud
Nejvyšší správní soud
Nejvyšší státní zastupitelství
Nejvyšší kontrolní úřad
Kancelář Veřejného ochránce práv
Grantová agentura České republiky
Státní úřad inspekce práce
Český telekomunikační úřad

TANSKA

Folketinget

Rigsrevisionen

Statsministeriet

Udenrigsministeriet

Beskæftigelsesministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Domstolsstyrelsen

Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (5 virastoa ja laitosta)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (useita virastoa ja laitoksia, muun muassa valtion seerumi-instituutti)

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (poliisiylijohdaja, yleinen syyttäjä, 1 keskusvirasto ja joukko muita virastoa)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (10 hiippakuntaviranomaista)

Kulturministeriet – Kulttuuriministeriö

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (4 virastoa ja joukko valtionlaitoksia)

Miljøministeriet

5 styrelser (5 virastoa)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (1 virasto)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (4 keskusvirastoa ja laitosta)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (useita virastoa ja laitoksia, muun muassa Risø'n tutkimuskeskus sekä Tanskan valtion tutkimus- ja koulutuslaitoksia)

Skatteministeriet

1 styrelse og institutioner (1 virasto ja useita laitoksia)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja useita laitoksia)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (7 virastoa ja useita laitoksia, muun muassa Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (3 virastoa, 4 oppilaitosta ja 5 muuta laitosta)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner (useita virastoa ja laitoksia)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner (3 virastoa ja laitosta)

SAKSA

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (ainoastaan siviilitarvikkeet)
Bundesministerium für Gesundheit
Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
Bundesministerium der Justiz
Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
Bundesministerium der Verteidigung (muut kuin sotatarvikkeet)
Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

Vabariigi Presidendi Kantslei;
Eesti Vabariigi Riigikogu;
Eesti Vabariigi Riigikohus;
Riigikontroll;
Õiguskantsler;
Riigikantslei;
Rahvusarhiiv;
Haridus- ja Teadusministeerium;
Justiitsministeerium;
Kaitseministeerium;
Keskkonnaministeerium;
Kultuuriministeerium;
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
Põllumajandusministeerium;
Rahandusministeerium;
Siseministeerium;
Sotsiaalministeerium;
Välisministeerium;
Keeleinspeksioon;
Riigiprokuratuur;
Teabeamet;
Maa-amet;
Keskkonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;

Maksu- ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitseiamet;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politseiamet;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskkriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspeksioon;
Ravimiamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspeksioon;
Tööinspeksioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressursside Amet;
Kaitseväe Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.

IRLANTI

President's Establishment
Houses of the Oireachtas – [parlamentti]
Department of the Taoiseach – [pääministeri]
Central Statistics Office
Department of Finance
Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service
Prisons Service
Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
Department of the Environment, Heritage and Local Government
Department of Education and Science
Department of Communications, Energy and Natural Resources
Department of Agriculture, Fisheries and Food
Department of Transport
Department of Health and Children
Department of Enterprise, Trade and Employment
Department of Arts, Sports and Tourism
Department of Defence
Department of Foreign Affairs
Department of Social and Family Affairs
Department of Community, Rural and Gaeltacht – [iirinkielisten alueiden] Affairs
Arts Council
National Gallery.

KREIKKA

Υπουργείο Εσωτερικών;
Υπουργείο Εξωτερικών;
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;
Υπουργείο Ανάπτυξης;
Υπουργείο Δικαιοσύνης;
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;
Υπουργείο Πολιτισμού;
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;
Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;
Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;
Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;
Γενική Γραμματεία Ισότητας;
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

ESPANJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de la Presidencia
Ministerio de Administraciones Públicas
Ministerio de Cultura
Ministerio de Sanidad y Consumo
Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
Ministerio de Vivienda
Ministerio de Ciencia e Innovación
Ministerio de Igualdad

RANSKA

1. Ministeriöt

Services du Premier ministre
Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports
Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales
Ministère chargé de la justice
Ministère chargé de la défense
Ministère chargé des affaires étrangères et européennes
Ministère chargé de l'éducation nationale
Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi
Secrétariat d'Etat aux transports
Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur
Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité
Ministère chargé de la culture et de la communication
Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique
Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche
Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche
Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables
Secrétariat d'Etat à la fonction publique
Ministère chargé du logement et de la ville
Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Laitokset, riippumattomat viranomaiset ja tuomioistuimet

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Autorité indépendante des marchés financiers
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
Conseil supérieur de l'audiovisuel
Défenseur des enfants
Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
Haute autorité de santé
Médiateur de la République
Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Kansalliset julkiset laitokset

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque publique d'information

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale
Centre des Monuments Nationaux
Centre national d'art et de culture Georges Pompidou
Centre national des arts plastiques
Centre national de la cinématographie
Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)
Centre national du livre
Centre national de documentation pédagogique
Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)
Centre national professionnel de la propriété forestière
Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)
Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)
Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)
Collège de France
Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres
Conservatoire National des Arts et Métiers
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon
Conservatoire national supérieur d'art dramatique
Ecole centrale de Lille
Ecole centrale de Lyon
École centrale des arts et manufactures
École française d'archéologie d'Athènes
École française d'Extrême-Orient
École française de Rome
École des hautes études en sciences sociales
Ecole du Louvre
École nationale d'administration
École nationale de l'aviation civile (ENAC)
École nationale des Chartes
École nationale d'équitation
Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg
Écoles nationales d'ingénieurs
Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
École de sylviculture Croigny (Aube)
École de viticulture et d'œnologie de la Tour-Blanche (Gironde)
École de viticulture – Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Établissement public du musée et du domaine national de Versailles
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut des hautes études pour la science et la technologie
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National de l'origine et de la qualité
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles – Paris
Institut national des jeunes sourds – Bordeaux
Institut national des jeunes sourds – Chambéry
Institut national des jeunes sourds – Metz
Institut national des jeunes sourds – Paris

- Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
- Institut national de la propriété industrielle
- Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
- Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
- Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
- Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
- Institut national de recherches archéologiques préventives
- Institut National des Sciences de l'Univers
- Institut National des Sports et de l'Education Physique
- Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés
- Instituts nationaux polytechniques
- Instituts nationaux des sciences appliquées
- Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
- Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
- Institut de Recherche pour le Développement
- Instituts régionaux d'administration
- Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
- Institut supérieur de mécanique de Paris
- Institut Universitaires de Formation des Maîtres
- Musée de l'armée
- Musée Gustave-Moreau
- Musée national de la marine
- Musée national J.-J.-Henner
- Musée du Louvre
- Musée du Quai Branly
- Muséum National d'Histoire Naturelle
- Musée Auguste-Rodin
- Observatoire de Paris
- Office français de protection des réfugiés et apatrides
- Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
- Office national de la chasse et de la faune sauvage
- Office National de l'eau et des milieux aquatiques
- Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
- Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
- Ordre national de la Légion d'honneur
- Palais de la découverte
- Parcs nationaux
- Universités
4. Muut kansalliset julkiset elimet
- Union des groupements d'achats publics (UGAP)
- Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno vijeće

državna odvjetništva

Državnoodvjetničko vijeće

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Hrvatska narodna banka

državne agencije i uredi

Državni ured za reviziju

ITALIA

Hankintayksiköt

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero degli Affari Esteri

Ministero dell'Interno

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)

Ministero della Difesa

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Ministero dello Sviluppo Economico

Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali

Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca

Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Muut kansalliset julkiset elimet

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

KYPROS

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
Υπουργείο Υγείας
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

LATVIA

Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivat virastot ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes
Satversmes aizsardzības birojs

Muut valtion laitokset

Augstākā tiesa
Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Muut valtion laitokset, jotka eivät toimi ministeriöiden alaisuudessa)

LIETTUA

Prezidentūros kanceliarija

Seimo kanceliarija

Parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba.

Vyriausybės kanceliarija

Hallitukselle (Vyriausybė) vastuussa olevat laitokset:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;
Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;
Viešųjų pirkimų tarnyba;
Narkotikų kontrolės departamentas;
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;
Valstybinė lošimų priežiūros komisija;
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
Vyriausioji administracinių ginčų komisija;
Draudimo priežiūros komisija;
Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;
Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Ympäristöministeriön (Aplinkos ministerija) alaiset laitokset:

Generalinė miškų urėdija;
Lietuvos geologijos tarnyba;
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;
Lietuvos standartizacijos departamentas;
Nacionalinis akreditacijos biuras;
Valstybinė metrologijos tarnyba;
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Valtiovarainministeriön (Finansų ministerija) alaiset laitokset:

Muitinės departamentas;
Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė mokesčių inspekcija;
Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Puolustusministeriön (Krašto apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;
Centralizuota finansų ir turto tarnyba;
Karo prievolės administravimo tarnyba;
Krašto apsaugos archyvas;
Krizių valdymo centras;
Mobilizacijos departamentas;
Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;
Infrastruktūros plėtros departamentas;
Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Kulttuuriministeriön (Kultūros ministerija) alaiset laitokset:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Terveys- ja työvoimaministeriön (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) alaiset laitokset:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Liikenne- ja viestintäministeriön (Susisiekimo ministerija) alaiset laitokset:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Terveysministeriön (Sveikatos apsaugos ministerija) alaiset laitokset:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Opetus- ja tiedeministeriön (Švietimo ir mokslo ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Oikeusministeriön (Teisingumo ministerija) alaiset laitokset:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas.

Ūkio ministerija

Talousministeriön (Ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Sisėsių ministeriön (Vidaus reikalų ministerija) alaiset laitokset:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

Maatalousministeriön (Žemės ūkio ministerija) alaiset laitokset:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai (Tuomioistuimet):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;
Lietuvos apeliacinis teismas;
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;
apygardų teismai;
apygardų administraciniai teismai;
apylinkių teismai;
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Muut keskushallinnon yksiköt (institucijos [laitokset], įstaigos [laitokset], tarnybos [virastot])

Aplinkos apsaugos agentūra;
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;
Aplinkos projektų valdymo agentūra;
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė miškotvarkos tarnyba;
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;
Lietuvos AIDS centras;
Nacionalinis organų transplantacijos biuras;
Valstybinis patologijos centras;
Valstybinis psichikos sveikatos centras;
Lietuvos sveikatos informacijos centras;
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;
Valstybinis aplinkos sveikatos centras;
Respublikinis mitybos centras;
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;
Visuomenės sveikatos ugdymo centras;
Muitinės kriminalinė tarnyba;
Muitinės informacinių sistemų centras;
Muitinės laboratorija;
Muitinės mokymo centras;
Valstybinis patentų biuras;
Lietuvos teismo ekspertizės centras;
Centrinė hipotekos įstaiga;
Lietuvos metrologijos inspekcija;
Civilinės aviacijos administracija;
Lietuvos saugios laivybos administracija;
Transporto investicijų direkcija;
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
Pabėgėlių priėmimo centras

LUXEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

UNKARI

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)

Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
Ministeru tal-Gustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)
Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)

ALANKOMAAAT

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement
Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement
Centrale Archiefselectiedienst (CAS)
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)
Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)
Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)
Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)
Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)
Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)
Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pääsihteerin ja apulaispääsihteerin vastuulle kuuluvat tukipalvelut)
Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie (puolustusministeriö)

Bestuursdepartement
Commando Diensten Centra (CDC)
Defensie Telematica Organisatie (DTO)
Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst
De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst
Defensie Materieel Organisatie (DMO)
Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie
Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOO)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (tulli- ja verohallinnon jaostot eri puolilla Alankomaita)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen
Nationaal Archief
Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid
Onderwijsraad
Raad voor Cultuur
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bestuursdepartement
Inspectie Werk en Inkomen
Agentschap SZW
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Bestuursdepartement
Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart
Directoraat-generaal Personenvervoer
Directoraat-generaal Water
Centrale diensten (keskustoimisto)
Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat
Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI
Rijkswaterstaat, Bestuur
De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (tie- ja vesirakennuslaitoksen erilliset alueyksiköt)
De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (julkisten töiden ja vesihuollon osaston erityisyksiköt)
Adviesdienst Geo-Informatie en ICT
Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)
Bouwdienst
Corporate Dienst
Data ICT Dienst
Dienst Verkeer en Scheepvaart
Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)
Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)
Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)
Waterdienst
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie
Port state Control
Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)
Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht
Toezichthouder Beheer Eenheid Water
Toezichthouder Beheer Eenheid Land
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Bestuursdepartement
Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte
Directoraat-generaal Milieubeheer
Rijksgebouwendienst
VROM Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bestuursdepartement
Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken
Inspectie Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming
Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau
Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken
ITÄVALTA
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H
PUOLA
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
Centralne Biuro Antykorupcyjne
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Gospodarki
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Obrony Narodowej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Skarbu Państwa
Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Infrastruktury
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Zdrowia
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
Urząd Regulacji Energetyki
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Urząd Transportu Kolejowego
Urząd Dozoru Technicznego
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Urząd Zamówień Publicznych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Wyższy Urząd Górniczy
Główny Urząd Miar
Główny Urząd Geodezji i Kartografii
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
Główny Urząd Statystyczny
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelną Dyрекcja Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Agencja Rezerw Materiałowych
Narodowy Bank Polski
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Instytut Pamięi Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
Służba Celną Rzeczypospolitej Polskiej
Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe"
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Urzędy wojewódzkie
Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALI

Presidência do Conselho de Ministros
Ministério das Finanças e da Administração Pública
Ministério da Defesa Nacional
Ministério dos Negócios Estrangeiros
Ministério da Administração Interna
Ministério da Justiça
Ministério da Economia e da Inovação
Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas
Ministério da Educação
Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior
Ministério da Cultura
Ministério da Saúde
Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social
Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações
Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional
Presidência da República
Tribunal Constitucional
Tribunal de Contas
Provedoria de Justiça

ROMANIA

Administrația Prezidențială
Senatul României
Camera Deputaților
Inalta Curte de Casație și Justiție
Curtea Constituțională
Consiliul Legislativ
Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii
Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție
Secretariatul General al Guvernului
Cancelaria primului ministru
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Economiei și Finanțelor
Ministerul Justiției
Ministerul Apărării
Ministerul Internelor și Reformei Administrative
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Transporturilor
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
Ministerul Sănătății Publice
Ministerul Culturii și Cultelor
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Serviciul Român de Informații
Serviciul de Informații Externe
Serviciul de Protecție și Pază
Serviciul de Telecomunicații Speciale
Consiliul Național al Audiovizualului
Consiliul Concurenței (CC)
Direcția Națională Anticorupție
Inspectoratul General de Poliție
Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Autoritatea Navală Română
Autoritatea Feroviară Română
Autoritatea Rutieră Română
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
Autoritatea Națională pentru Turism
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

SLOVENIA

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za javno upravo
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Ministrstvo za kulturo
Vrhovno sodišče Republike Slovenije
višja sodišča
okrožna sodišča
okrajna sodišča
Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Okrožna državna tožilstva
Državno pravobranilstvo
Upravno sodišče Republike Slovenije
Višje delovno in socialno sodišče
delovna sodišča
Davčna uprava Republike Slovenije
Carinska uprava Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo
Uprava Republike Slovenije za javna plačila
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
Policija
Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve
Generalštab Slovenske vojske
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence
Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov
Tržni inšpektorat Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino
Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto
Inšpektorat za energetiko in rudarstvo
Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

SLOVAKIA

Hallituksen ja keskushallinnon viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa laissa 575/2001 tarkoitettut ministeriöt ja muut keskushallinnon viranomaiset, sellaisena kuin sanamuoto esitetään myöhemmissä säädöksissä:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
Národný bezpečnostný úrad
Ústavný súd Slovenskej republiky
Najvyšší súd Slovenskej republiky
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Úrad pre finančný trh
Úrad na ochranu osobných údajov
Kancelária verejného ochranu prav

SUOMI

Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet
Liikenne- ja viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet
Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE
Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen
Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet
Merenkululaitos – Sjöfartsverket
Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet

- Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK
- Rautatievirasto – Järnvägsverket
- Tiehallinto – Vägförvaltningen
- Viestintävirasto – Kommunikationsverket
- Maa- ja metsätalousministeriö – Jord- och skogsbruksministeriet
- Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket
- Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket
- Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket
- Oikeusministeriö – Justitieministeriet
- Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå
- Tuomioistuimet – Domstolar
- Korkein oikeus – Högsta domstolen
- Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen
- Hovioikeudet – Hovrätter
- Käräjäoikeudet – Tingsrätter
- Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar
- Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen
- Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen
- Vakuutusosasto – Försäkringsdomstolen
- Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden
- Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet
- HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna
- Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå
- Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden
- Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral
- Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral
- Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet
- Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen
- Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor
- Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket
- Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral
- Riksentorjuntaneuvosto – Rådet för brottsförebyggande
- Saamelaiskäräjät – Sametinget
- Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet
- Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet
- Opetusministeriö – Undervisningsministeriet
- Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen
- Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå
- Puolustusministeriö – Försvarsministeriet
- Puolustusvoimat – Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset – Länsstyrelserna

Suojelupoliisi – Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus – Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto – Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja terveysministeriö – Social- och hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos – Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto – Försäkringsinspektionen

Työ- ja elinkeinoministeriö – Arbets- och näringsministeriet

Kuluttajavirasto – Konsumentverket

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen
Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral
Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden
Työneuvosto – Arbetsrådet
Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå
Ulkoasiainministeriö – Utrikesministeriet
Valtioneuvoston kanslia – Statsrådets kansli
Valtiovarainministeriö – Finansministeriet
Valtiokonttori – Statskontoret
Verohallinto – Skatteförvaltningen
Tullilaitos – Tullverket
Tilastokeskus – Statistikcentralen
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral
Ympäristöministeriö – Miljöministeriet
Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral
Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
Valtiontalouden tarkastusvirasto – Statens revisionsverk

RUOTSI

A

Affärsverket svenska kraftnät
Akademien för de fria konsterna
Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden
Allmänna pensionsfonden
Allmänna reklamationsnämnden
Ambassader
Ansvarsnämnd, statens
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverk, statens
Arbetslivsinstitutet
Arbetsmiljöverket
Arkitekturmuseet
Arrendenämnder
Arvsfondsdelegationen
Arvsfondsdelegationen

B

Banverket
Barnombudsmannen
Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademien

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden

Geologiska undersökning

Geotekniska institut, statens

Giftinformationscentralen

Glesbygdsverket

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning

Granskningsnämnden för radio och TV

Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar

Gymnastik- och Idrottshögskolan

Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd

Handelsflottans pensionsanstalt

Handelssekreterare

Handelskamrar, auktoriserade

Handikappombudsmannen

Handikappråd, statens

Harpsundsämnden

Haverikommission, statens

Historiska museer, statens

Hjälpmiddelsinstitutet

Hovrätterna

Hyresnämnder

Häktena

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Kalmar

Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskolan i Kristianstad

Högskolan i Skövde

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan på Gotland

Högskolans avskiljandenämnd

Högskoleverket

Högsta domstolen

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten
Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademin
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet

Lunds universitet
Läkemedelsverket
Läkemedelsförmånsnämnden
Länsrätterna
Länsstyrelserna
Läraryhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola
Manillaskolan
Maritima muséer, statens
Marknadsdomstolen
Medlingsinstitutet
Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Migrationsverket
Militärhögskolor
Mittuniversitetet
Moderna museet
Museer för världskultur, statens
Musikaliska Akademien
Musiksamlingar, statens
Myndigheten för handikappolitisk samordning
Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Myndigheten för skolutveckling
Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning
Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Myndigheten för radio och tv
Myndigheten för Sveriges nätuniversitet
Myndigheten för utländska investeringar i Sverige
Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum
Nationellt centrum för flexibelt lärande
Naturhistoriska riksmuseet
Naturvårdsverket
Nordiska Afrikainstitutet
Notarienämnden
Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens
Nämnden för statligt stöd till trossamfund
Nämnden för styrelserepresentationsfrågor
Nämnden mot diskriminering
Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens
Rättshjälpsmyndigheten
Rättshjälpsnämnden
Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund
Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sametinget
SIS, Standardiseringen i Sverige
Sjöfartsverket
Skatterättsnämnden
Skatteverket
Skaderegleringsnämnd, statens
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Skogsstyrelsen
Skogsvårdsstyrelserna
Skogs och lantbruksakademien
Skolverk, statens
Skolväsendets överklagandenämnd
Smittskyddsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska institutet
Specialskolmyndigheten
Språk- och folkminnesinstitutet
Sprängämnesinspektionen
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms universitet
Stockholms internationella miljöinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA
Styrelsen för Samefonden
Styrelsen för psykologiskt försvar
Stängselnämnden
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Svenska ESF rådet
Svenska Uneskorådet
Svenska FAO kommittén
Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan
Svenska institutet i Alexandria
Sveriges författarfond
Säkerhetspolisen
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Södertörns högskola

T
Taltidningsnämnden
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Teaterhögskolan i Stockholm
Tingsrätterna
Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens
Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets pliktverk
Tullverket
Turistdelegationen

U
Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen
Uppsala universitet
Utlandslönenämnd, statens
Utlänningsnämnden
Utrikesförvaltningens antagningsnämnd
Utrikesnämnden
Utsädeskontroll, statens

V
Valideringsdelegationen
Valmyndigheten
Vatten- och avloppsnämnd, statens
Vattenöverdomstolen
Verket för förvaltningsutveckling
Verket för högskoleservice
Verket för innovationssystem (VINNOVA)
Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Vetenskapsrådet
Veterinärmedicinska anstalt, statens
Veterinära ansvarsnämnden
Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtingsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)
Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
 HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
 Defence Equipment & Support
 Meteorological Office
Ministry of Justice
 Boundary Commission for England
 Combined Tax Tribunal
 Council on Tribunals
 Court of Appeal – Criminal
 Employment Appeals Tribunal
 Employment Tribunals
 HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
 Immigration Appellate Authorities
 Immigration Adjudicators
 Immigration Appeals Tribunal
 Lands Tribunal
 Law Commission
 Legal Aid Fund (England and Wales)
 Office of the Social Security Commissioners
 Parole Board and Local Review Committees
 Pensions Appeal Tribunals
 Public Trust Office
 Supreme Court Group (England and Wales)
 Transport Tribunal
The National Archives
National Audit Office
National Savings and Investments
National School of Government
Northern Ireland Assembly Commission
Northern Ireland Court Service
 Coroners Courts
 County Courts
 Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
 Crown Court
 Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

 Crown Solicitor's Office

 Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

 Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

 Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

 Police Service of Northern Ireland

 Probation Board for Northern Ireland

 State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

 National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

 The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

LIITE II

LUETTELO 2 ARTIKLAN 1 KOHDAN 6 ALAKOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPV-nimikkeistöä.

NACE Rev. 1 (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: — uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten ja muiden rakenteiden purku — rakennusalueen raivaus — maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaustyöt, ojankaivu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. — maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten — irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: — rakennusalueen salaojitustyöt — maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20 — vesikaivon poraus, vrt. 45.25 — kuilun syvennys, vrt. 45.25 — öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	45120000
	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen; maa- ja vesirakentaminen		45200000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.21	Yleiset talonrakennustyöt sekä maa- ja vesirakennustyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikenlaisten rakennusten rakentaminen; maa- ja vesirakennustyöt — siltojen, myös eritasoteiden, maasiltojen, tunnelien ja metrotunnelien rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjoiden kaukoverkoston rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjoiden kunnallisverkoston rakentaminen — tähän liittyvät asennustyöt — tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttäminen rakennuspaikalla <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 — itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26 ja 28 — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 — rakennusasennus, vrt. 45.3 — rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 — arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 — rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20 	<p>45210000</p> <p>paitsi:</p> <p>– 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kattorakenteiden asennustyöt — katteiden asennustyöt — vesitiivistystyöt 	45261000
		45.23	Moottoriteiden, katujen, lentokenttien ja urheilualueiden rakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — moottoriteiden, katujen, muiden ajoneuvoille ja jalankulkijoille tarkoitettujen liikenneväylien rakentaminen — rautateiden rakentaminen — kiitoratojen rakentaminen — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä — ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11 	<p>45212212 ja DA03</p> <p>45230000</p> <p>paitsi:</p> <p>– 45231000</p> <p>– 45232000</p> <p>– 45234115</p>

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.24	Vesirakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — seuraavat rakennustyöt: — vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen — padot ja aallonmurtajat — ruoppaustyöt — vedenalaiset rakennustyöt 	45240000
		45.25	Muu erikoisalarakentaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut rakentaminen, joka edellyttää erityistaitoja tai -laitteita — perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paa-lutustyöt — kaivojen poraus ja rakentaminen, kuilun syvennys — muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttäminen — teräksen taivuttaminen — muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen — rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus — savupiippujen ja teollisuusuunien pystytys <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32 	45250000 45262000
	45.3		Rakennusasennus		45300000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — sähköjohdot ja -laitteet — tietoliikennejärjestelmät — sähkölämmitysjärjestelmät — taloantennit — palohälyttimet — varashälyttimet — hissit ja liukuportaat — ukkosenjohdattimet jne.	45213316 45310000 paitsi: — 45316000
		45.32	Eristystyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — vesitiivistystyöt, vrt. 45.22	45320000
		45.33	Putkityöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — vesi- ja viemärlaitteet ja -kalusteet — kaasulaitteet — lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket — palosammutusjärjestelmät Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	45330000
		45.34	Muu rakennus-asentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin — muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen	45234115 45316000 45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappaustyöt laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus — sisätilojen viimeistelytyöt kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väli-seinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen — keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai -kivillä — parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä taikka kokolattiamatoilla tai linoleumilla — myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä — mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä — tapetilla	45430000
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten sisä- ja ulkomaalaus — muiden rakenteiden ulkomaalaus — lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.45	Muu rakennusten viimeistely	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — yksityisten uima-altaiden rakentaminen — rakennusten ulkopintojen puhdistaminen höyryllä, hiekkapuhaltamalla ja vastaavalla tavalla — muut muualla luokittelemattomat rakennusten viimeistelytyöt <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rakennusten ja muiden rakenteiden siivous, vrt. 74.70 	45212212 ja DA04 45450000
	45.5		Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen		45500000
		45.50	Rakennus- tai purkulaitteiden vuokraus käyttäjineen	<p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32 	45500000

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90, annettu 9 päivänä lokakuuta 1990, Euroopan yhteisön tilastollisesta toimialaluokituksesta (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1).

LIITE III

LUETTELO PUOLUSTUSALAN HANKINTAVIRANOMAISTEN TEKEMIIN HANKINTASOPIMUKSIIN KUULUVISTA 4 ARTIKLAN B ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA

Ainoa tätä direktiiviä sovellettaessa noudatettava teksti on GPA-sopimuksen liitteessä I olevassa 3 kohdassa esiintyvä luettelo, johon seuraava ohjeellinen tuoteluettelo perustuu:

25 ryhmä:	Suola, rikki, maa- ja kivilajit, kipsi, kalkki ja sementti
26 ryhmä:	Malmit, kuona ja tuhka
27 ryhmä:	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet, bitumiset aineet, kivennäisvahat paitsi: ex 27.10: erikoispolttoaineet
28 ryhmä:	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet, jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet paitsi: ex 28.09: räjähdysaineet ex 28.13: räjähdysaineet ex 28.14: kyynelkaasu ex 28.28: räjähdysaineet ex 28.32: räjähdysaineet ex 28.39: räjähdysaineet ex 28.50: myrkkytuotteet ex 28.51: myrkkytuotteet ex 28.54: räjähdysaineet
29 ryhmä:	Orgaaniset kemialliset yhdisteet paitsi: ex 29.03: räjähdysaineet ex 29.04: räjähdysaineet ex 29.07: räjähdysaineet ex 29.08: räjähdysaineet ex 29.11: räjähdysaineet ex 29.12: räjähdysaineet ex 29.13: myrkkytuotteet ex 29.14: myrkkytuotteet ex 29.15: myrkkytuotteet ex 29.21: myrkkytuotteet ex 29.22: myrkkytuotteet ex 29.23: myrkkytuotteet ex 29.26: räjähdysaineet ex 29.27: myrkkytuotteet ex 29.29: räjähdysaineet

30 ryhmä:	Farmaseuttiset tuotteet
31 ryhmä:	Lannoitteet
32 ryhmä:	Parkitus- ja väriaineet, tanniinit ja niiden johdannaiset, värit, pigmentit ja muut väriaineet, maalit ja lakat, kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat, painovärit, muste ja tussi
33 ryhmä:	Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajustevalmisteet, kosmeettiset ja toalettilmisteet
34 ryhmä:	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus- hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumasat, "hammasvahat" ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet
35 ryhmä:	Valkuaisaineet, modifioidut tärkkelykset, liimat ja liisterit, entsyymit
37 ryhmä:	Valokuvaus- ja elokuvauvalmisteet
38 ryhmä:	Erinäiset kemialliset tuotteet paitsi: ex 38.19: myrkkytuotteet
39 ryhmä:	Muovit, myös tekohartsit, selluloosaesterit ja -eetterit sekä näistä valmistetut tavarat paitsi: ex 39.03: räjähdysaineet
40 ryhmä:	Luonnonkumi, synteettinen kumi ja faktis sekä niistä valmistetut tavarat paitsi: ex 40.11: luodinkestävät renkaat
41 ryhmä:	Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka
42 ryhmä:	Nahkatavarat, satula- ja valjasteokset, matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet, suolasta valmistetut tavarat
43 ryhmä:	Turkisinahat ja tekoturkikset, niistä valmistetut tavarat
44 ryhmä:	Puu ja puusta valmistetut tavarat, puuhiili
45 ryhmä:	Korkki ja korkkitavarat
46 ryhmä:	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset
47 ryhmä:	Paperinvalmistusaineet
48 ryhmä:	Paperi, kartonki ja pahvi, paperimassa-, paperi- ja kartonki- ja pahvitavarat
49 ryhmä:	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset
65 ryhmä:	Päähineet ja niiden osat

66 ryhmä:	Sateenvarjot ja päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat
67 ryhmä:	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat, tekokukat, hiuksista valmistetut tavarat
68 ryhmä:	Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
69 ryhmä:	Keraamiset tuotteet
70 ryhmä:	Lasi ja lasitavarat
71 ryhmä:	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut
73 ryhmä:	Rauta- ja terästavarat
74 ryhmä:	Kupari ja kuparitavarat
75 ryhmä:	Nikkeli ja nikkelitavarat
76 ryhmä:	Alumiini ja alumiinitavarat
77 ryhmä:	Magnesium ja beryllium
78 ryhmä:	Lyijy ja lyijytavarat
79 ryhmä:	Sinkki ja sinkkitavarat
80 ryhmä:	Tina ja tinatavarat
81 ryhmä:	Muut epäjalot metallit, niistä valmistetut tavarat
82 ryhmä:	Työkalut ja -välineet, veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; paitsi: ex 82.05: työkalut ex 82.07: työkalut, osat
83 ryhmä:	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat
84 ryhmä:	Höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet, niiden osat paitsi: ex 84.06: moottorit ex 84.08: muut moottorit ex 84.45: koneet ex 84.53: automaattiset tietojenkäsittelylaitteet ex 84.55: nimikkeeseen 84.53 kuuluvien koneiden osat ex 84.59: ydinreaktorit

85 ryhmä:	Sähkökoneet ja laitteet, niiden osat paitsi: ex 85.13: teleliikennelaitteet ex 85.15: lähettimet
86 ryhmä:	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat, rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset liikennemerkintolaitteet paitsi: ex 86.02: panssaroidut sähköveturit ex 86.03: muut panssaroidut veturit ex 86.05: panssaroidut vaunut ex 86.06: huoltovaunut ex 86.07: vaunut
87 ryhmä:	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rauta- tai raitioteiden liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 87.08: tankit ja muut panssariajoneuvot ex 87.01: traktorit ex 87.02: sotilasarjoneuvot ex 87.03: huoltoautot ex 87.09: moottoripyörät ex 87.14: perävaunut
89 ryhmä:	Alukset ja uivat rakenteet paitsi: ex 89.01A: sotalaivat
90 ryhmä:	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat ja tarvikkeet paitsi: ex 90.05: kiikarit ex 90.13: erinäiset kojeet, laserit ex 90.14: etäisyysmittarit ex 90.28: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 90.11: mikroskoopit ex 90.17: lääketieteelliset kojeet ex 90.18: hoitomekaaniset laitteet ex 90.19: ortopediset laitteet ex 90.20: röntgenlaitteet
91 ryhmä:	Kellot ja niiden osat

92 ryhmä:	Soittimet; äänen talteenotto- tai toistolaitteet; televisiokuvan ja -äänen talteenotto- tai toistolaitteet, niiden osat ja tarvikkeet
94 ryhmä:	Huonekalut, vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat paitsi: ex 94.01A: ilma-alusten istuimet
95 ryhmä:	Veisto- ja muovailuaineesta valmistetut teokset
96 ryhmä:	Luudat, harjat, puuterihuiskut ja -tyynyt sekä seulat
98 ryhmä:	Erinäiset tavarat

LIITE IV

TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN SEKÄ SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Tarjousten, osallistumishakemusten sekä suunnittelukilpailuihin toimitettavien suunnitelmien ja hankkeiden sähköisillä vastaanottovälineillä ja -laitteilla on tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja ja menettelytapoja käyttäen varmistettava ainakin, että

- a) tarjousten, osallistumishakemusten, suunnitelmien ja hankkeiden täsmällinen jättöpäivämäärä ja -aika käyvät tarkasti ilmi;
- b) voidaan kohtuudella varmistaa, että näiden vaatimusten mukaisesti toimitettuihin tietoihin ei ole pääsyä ennen vahvistettuja määräaikoja;
- c) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat vahvistaa tai muuttaa toimitettujen tietojen avaamispäivämääriä;
- d) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat päästä kaikkiin toimitettuihin tietoihin tai osaan niistä hankintamenettelyn tai suunnittelukilpailun eri vaiheissa;
- e) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat sallia pääsyn toimitettuihin tietoihin ja vasta määrätyn päivän jälkeen;
- f) näiden vaatimusten mukaisesti vastaanotettuihin ja avattuihin tietoihin on pääsy ainoastaan niihin perehtymiseen valtuutetuilla henkilöillä;
- g) jos b, c, d, e ja f alakohdassa tarkoitettuja pääsyä koskevia kieltoja tai pääsyyn liittyviä ehtoja rikotaan, voidaan kohtuudella varmistaa, että rikkominen on selkeästi havaittavissa.

LIITE V

ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

A OSA

Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoitukseen ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofilissa

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkijaprofiilin internetosoite (URL).
6. Päivä, jona ilmoitus ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofilissa on lähetetty.

B OSA

Ennakoilmoitukseen sisällytettävät tiedot

(48 artikla)

I Kaikissa tapauksissa täytettävät tiedot

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että asiaan liittyy tai voi liittyä jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Hankinnan lyhyt kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
8. Jos ilmoituksella ei kutsuta tarjouskilpailuun, arvioitu päivämäärä tai arvioidut päivämäärät, jona tai joina julkaistaan yksi tai useampi hankintailmoitus, joka liittyy ennakoilmoituksessa tarkoitettuun yhteen tai useampaan hankintasopimukseen.
9. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
10. Muut tiedot.
11. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.

II Lisätiedot, jotka on esitettävä silloin, kun ilmoituksella kutsutaan tarjouskilpailuun (48 artiklan 2 kohta)

1. Maininta siitä, että tarjoamisesta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista.
2. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji (rajoitetut menettelyt, joihin voi tapauskohtaisesti liittyä myös dynaaminen hankintajärjestelmä, tai tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt).
3. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) liittyykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittyykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
4. Tuotteiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto, jos ne ovat jo tiedossa.
5. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot, jos ne ovat jo tiedossa:
 - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
 - c) valintaperusteiden lyhyt kuvaus.
6. Hankintasopimuksen tekoperusteiden lyhyt kuvaus, jos ne ovat jo tiedossa.
7. Sikäli kuin jo tiedossa, hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
8. Määräaika kiinnostuksen osoitusten vastaanottamiselle.
9. Osoite, johon kiinnostuksen osoitukset on toimitettava.
10. Kieli tai kielet, jolla tai joilla hakemukset tai tarjoukset on laadittava.
11. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) onko tarjoukset tai hakemukset lähetettävä tai voiko ne lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) tapahtuuko laskutus sähköisesti,
 - d) hyväksytäänkö sähköiset maksut.
12. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voidaan saada.

C OSA

Hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(49 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, että hankintaviranomainen on yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimintus- tai suorituspaikka. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
7. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
8. Hankintasopimuksen tai -sopimusten arvioitu suuruusluokka: jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
9. Mahdollisuus tai kieltä esittää vaihtoehtoja.
10. Tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen tarjoamisen aikataulu ja mahdollisuuksien mukaan hankintasopimuksen kesto.
 - a) Jos kyseessä on puitejärjestely, maininta sen suunnitellusta kestosta ja tarvittaessa perustelut yli nelivuotiselle järjestelylle. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja siitä, kuinka usein hankintasopimuksia tehdään, sekä osallistuvien talouden toimijoiden määrästä ja mahdollisesta ehdotetusta enimmäismäärästä.
 - b) Jos kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä, maininta sen suunnitellusta kestosta. Mahdollisuuksien mukaan maininta tehtävien hankintasopimusten arvosta tai suuruusluokasta ja kuinka usein hankintasopimuksia tehdään.
11. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - a) tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - b) tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle; viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen,
 - c) luettelo ja lyhyt kuvaus talouden niistä toimijan asemaa koskevista perusteista, joiden pohjalta tämä voitaisiin sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle, ja valintaperusteista; mahdollisesti vaadittava(t) suorituskyvyn vähimmäistaso(t); maininta vaadituista tiedoista (omat lausunnot, asiakirjat).

12. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji; tapauksen mukaan perustelut nopeutetun menettelyn käytölle (avoimissa ja rajoitetuissa menettelyissä sekä tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
13. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) liittykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä;
 - c) liittykö menettelyyn sähköinen huutokauppa (jos kyseessä on avoin tai rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely).
14. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, maininta siitä, voiko tarjouksen tehdä yhdestä, useammasta vai kaikista osista. Maininta siitä, onko osien, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle, määrää mahdollisesti rajoitettu. Jos hankintasopimusta ei ole jaettu osiin, perustelut tälle, jollei näitä tietoja ole annettu erillisessä selvityksessä.
15. Jos rajoitetussa menettelyssä, tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tai innovaatiokumppanuudessa käytetään mahdollisuutta rajoittaa niiden ehdokkaiden määrää, joita pyydetään jättämään tarjous tai jotka pyydetään neuvotteluun tai vuoropuheluun: ehdokkaiden vähimmäismäärä ja tarvittaessa ehdotettu enimmäismäärä sekä ehdokkaiden valinnassa sovellettavat puolueettomat perusteet.
16. Tarjousperusteisessa neuvottelumenettelyssä, kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ja innovaatiokumppanuudessa tarvittaessa maininta vaiheittaisesta menettelystä, jolla neuvoteltavien tarjousten tai käsiteltävien ratkaisujen määrää rajoitetaan asteittain.
17. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset ehdot.
18. Hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joilla valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, ja niiden painotus, jos niitä ei ole ilmoitettu eritelmissä tai, jos on kyse kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, hankekuvauksessa.
19. Määräaika tarjousten vastaanottamiselle (avoimet menettelyt) tai osallistumishakemusten vastaanottamiselle (rajoitetut menettelyt, tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt, dynaamiset hankintajärjestelmät, kilpailulliset neuvottelumenettelyt, innovaatiokumppanuudet).
20. Osoite, johon tarjoukset tai osallistumishakemukset on toimitettava.
21. Avoimissa menettelyissä
 - a) aika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa;
 - b) tarjousten avaustilaisuuden päivä, kellonaika ja osoite;
 - c) henkilöt, jotka saavat olla läsnä tarjousten avaustilaisuudessa.
22. Kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset on laadittava.
23. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) voiko tarjoukset tai hakemukset lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) hyväksytäänkö sähköinen laskutus,
 - d) käytetäänkö sähköisiä maksuja.

24. Tieto siitä, liittykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
25. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
26. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
27. Jos kyseessä on toistuva hankinta, tulevien ilmoitusten arvioitu julkaisuajankohta.
28. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
29. Tieto siitä, sovelletaanko hankintasopimukseen GPA-sopimusta.
30. Muut tiedot.

D OSA

Jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(50 artikla)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
6. Hankinnan kuvaus: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta. Tapauksen mukaan mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus.
7. Hankintasopimuksen tekomenettelyn laji. Perustelut mahdolliselle neuvottelumenettelylle, josta ei julkaista ilmoitusta.
8. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) liittykö menettelyyn puitejärjestely;
 - b) liittykö menettelyyn dynaaminen hankintajärjestelmä.
9. Tämän direktiivin 67 artiklan mukaiset hankintasopimuksen tai -sopimusten tekoperusteet. Tapauksen mukaan maininta siitä, pidettiinkö sähköinen huutokauppa (avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka tarjousperusteisissa neuvottelumenettelyissä).
10. Päivä, jona hankintasopimus tai -sopimukset tai puitejärjestely tai -järjestelyt on tehty niiden tekemistä koskevan päätöksen perusteella.
11. Kussakin hankintamenettelyssä vastaanotettujen tarjousten määrä, myös seuraavat tiedot:
 - a) kuinka monta tarjousta saatiin talouden toimijoilta, jotka ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä,
 - b) kuinka monta tarjousta saatiin toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannelta maasta;
 - c) sähköisesti vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.

12. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta kunkin valitun tarjoajan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite, mukaan lukien seuraavat:
 - a) tieto siitä, kuuluuko valittu tarjoaja pieniin ja keskisuuriin yrityksiin,
 - b) tieto siitä, tehtiinkö hankintasopimus talouden toimijoiden ryhmittymän kanssa (yhteisyritys, yritysyhmittymä tai muu).
13. Valitun (yhden tai useamman) tarjouksen arvo(t) tai kallein ja halvin tarjous, jotka on otettu hankintasopimuksen tai -sopimusten tekemisessä huomioon.
14. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta todennäköisesti alihankintana kolmansille osapuolille annettava sopimusosuus ja sen arvo.
15. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus Euroopan unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
16. Muutoksenhaakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
17. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
18. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
19. Muut tiedot.

E OSA

Suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(79 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
3. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toiminta-ala.
4. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
5. CPV-koodit; jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
6. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
7. Mahdollisten palkintojen lukumäärä ja arvo.
8. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
9. Jos kyseessä on avoin suunnittelukilpailu, hankkeiden esittämisen määräaika.
10. Rajoitetussa suunnittelukilpailussa:
 - a) suunniteltu osallistujamäärä;
 - b) mahdollisesti jo valittujen osallistujien nimet;
 - c) osallistujien valintaperusteet;
 - d) määräaika osallistumishakemusten esittämiselle.

11. Mahdollinen maininta siitä, että osallistuminen on varattu tietyille ammattikunnalle.
12. Hankkeiden arviointiperusteet.
13. Maininta, onko tuomariston päätös hankintaviranomaista sitova.
14. Maininta mahdollisista kaikille osallistujille maksettavista maksuista.
15. Maininta siitä, tehdäänkö suunnittelukilpailun tuloksena hankintasopimuksia suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien kanssa.
16. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
17. Muut tiedot.

F OSA

Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot

(79 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Hankintaviranomaisen tyyppi ja pääasiallinen toimiala.
3. Tapauksen mukaan maininta siitä, onko hankintaviranomainen yhteishankintayksikkö, tai siitä, että menettelyyn liittyy jonkin muun muotoista yhteishankintaa.
4. CPV-koodit.
5. Hankkeen keskeisten ominaisuuksien kuvaus.
6. Palkintojen arvo.
7. Suunnittelukilpailun laji (avoin tai rajoitettu).
8. Hankkeiden arviointiperusteet.
9. Päivä, jona tuomaristo teki päätöksensä.
10. Osallistujien lukumäärä:
 - a) osallistuneiden pk-yritysten lukumäärä;
 - b) ulkomaisten osallistujien lukumäärä.
11. Suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite sekä maininta siitä, ovatko voittajat pieniä ja keskisuuria yrityksiä.
12. Tieto siitä, liittyykö suunnittelukilpailu unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
13. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankkeen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
14. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
15. Muut tiedot.

G OSA

Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(72 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. CPV-koodit.
3. Kun kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan rakennustöiden pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavara- ja palveluhankintasopimukset, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
4. Kuvaus hankinnasta ennen ja jälkeen muutoksen: rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
5. Muutoksesta aiheutuva mahdollinen hinnankorotus.
6. Kuvaus olosuhteista, joiden vuoksi muutos on tarpeen tehdä.
7. Päivä, jona päätös hankintasopimuksen tekemisestä on tehty.
8. Mahdollisen yhden tai useamman uuden talouden toimijan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
9. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankkeeseen ja/tai ohjelmaan.
10. Valvontaelimen ja muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun määrärajoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelinnumero, faksinumero ja sähköposti-osoite, josta nämä tiedot voi saada.
11. Ilmoituksen kohteena olevan yhden tai useamman hankintasopimuksen kannalta merkityksellisten, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* aiemmin esitettyjen julkaisujen päivämäärät ja viitteet.
12. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
13. Muut tiedot.

H OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin hankintailmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
3. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, mukaan lukien CPV-koodit.
4. Osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle.
5. Määräaika, jossa hankintaviranomaiseen on otettava yhteyttä osallistumista varten.
6. Lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.

I OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ennakoilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 1 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös sopimuksen ennakoitu kokonaisarvo ja CPV-koodit.
3. Sikäli kuin jo tiedossa:
 - a) kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka
 - b) tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto;
 - c) osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;
 - tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
 - d) lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.
4. Maininta siitä, että asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista, sekä määrääjat kiinnostuksenilmausten vastaanottamiselle ja osoite, johon kiinnostuksenilmaukset on toimitettava.

J OSA

Sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin jälki-ilmoituksiin sisällytettävät tiedot

(75 artiklan 2 kohta)

1. Hankintaviranomaisen nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sekä sähköposti- ja internetosoite.
 2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös CPV-koodit.
 3. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
 4. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
 5. Maksettu hinta tai hintojen vaihteluväli (ylin ja alin hinta).
 6. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen osalta valitun talouden toimijan tai valittujen talouden toimijoiden nimi, osoite, myös NUTS-koodi, sähköposti- ja internetosoite.
 7. Muut tiedot.
-

LIITE VI

SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(35 artiklan 4 kohta)

Jos hankintaviranomaiset ovat päättäneet järjestää sähköisen huutokaupan, hankinta-asiakirjoissa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- a) tekijät, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteena, siltä osin kuin nämä tekijät ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosenttimäärinä;
 - b) niiden arvojen mahdolliset rajat, jotka voidaan esittää, sellaisina kuin ne ovat hankintasopimuksen kohdetta koskevien eritelmien perusteella;
 - c) tiedot, jotka annetaan tarjoajien käyttöön sähköisen huutokaupan aikana, sekä tarvittaessa tietojen antamisen ajankohta;
 - d) tarvittavat tiedot sähköisen huutokaupan kulusta;
 - e) edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen, ja tapauksen mukaan erityisesti tarjottaessa vaaditut tarjousten väliset vähimmäiserot;
 - f) tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä sekä viestintäyhteyttä koskevista yksityiskohdista ja teknisistä eritelmistä.
-

LIITE VII

TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan jotakin seuraavista:
 - a) rakennusurakkasopimuksissa kaikkia teknisiä määräyksiä, jotka sisältyvät erityisesti hankinta-asiakirjoihin ja joissa määritellään materiaalilta, tuotteelta tai hankinnalta vaadittavat ominaisuudet, jotta kyseinen materiaali, tuote tai hankinta täyttää hankintaviranomaisen tarkoittaman käytön vaatimukset. Näihin ominaisuuksiin on sisällyttävä ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat laadunvarmistusta, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkausta, merkitsemistä, etiketöintiä ja käyttöohjeita sekä tuotantoprosesseja ja -menetelmiä kaikissa rakennustyön elinkaaren vaiheissa. Näiden ominaisuuksien on sisällettävä myös säännöt, jotka liittyvät suunnitteluun ja kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen, sekä työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät ja -tekniikat sekä kaikki muut tekniset edellytykset, jotka hankintaviranomaisen on mahdollista määrätä yleisen tai erityisen sääntelyn puitteissa ja jotka liittyvät valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai näiden osiin;
 - b) tavara- tai palveluhankintasopimuksissa eritelmää asiakirjassa, jossa määritellään tuotteelta tai palvelulta edellytetyt ominaisuudet, esimerkiksi laatutaso, ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan luettuna esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, tuotteen käyttö, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien tuotteeseen kohdistuvat vaatimukset myyntinimityksen, termistön, tunnusten, testauksen ja testausmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden sekä tuotantoprosessien ja -menetelmien osalta kaikissa tavara- tai palveluhankinnan elinkaaren vaiheissa sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmät;
- 2) 'standardilla' tarkoitetaan tunnustetun standardointielimen toistuvaa tai jatkuvaa käyttöä varten hyväksymää teknistä eritelmää, jonka noudattaminen ei ole pakollista ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:
 - a) 'kansainvälisellä standardilla' tarkoitetaan kansainvälisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
 - b) 'eurooppalaisella standardilla' tarkoitetaan eurooppalaisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
 - c) 'kansallisella standardilla' tarkoitetaan kansallisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on yleisesti saatavilla;
- 3) 'eurooppalaisella teknisellä arvioinnilla' tarkoitetaan eurooppalaisen arviointiasiakirjan mukaisesti tehtyä rakennustuotteen perusominaisuuksien suoritustasojen dokumentoitua arviointia sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011⁽¹⁾ 2 artiklan 12 alakohdassa;
- 4) 'yhteisellä teknisellä eritelmällä' tarkoitetaan tieto- ja viestintätekniikan teknistä eritelmää, joka on vahvistettu asetuksen (EU) N:o 1025/2012 13 ja 14 artiklan mukaisesti;
- 5) 'teknisellä viitteellä' tarkoitetaan mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin eurooppalaista standardia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

LIITE VIII

JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT**1. Ilmoitusten julkaiseminen**

Hankintaviranomaisten on lähetettävä 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset Euroopan unionin julkaisutoimistoon, ja ilmoitukset julkaistaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

Euroopan unionin julkaisutoimisto julkaisee 48, 49, 50, 75 ja 79 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset, tai jos kyseessä on 48 artiklan 1 kohdan mukainen ennakoilmoitusten julkaiseminen hankkijaprofiilissa, hankintaviranomaisten on julkaistava ilmoitus.

Hankintaviranomaiset voivat lisäksi julkaista nämä tiedot internetissä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa ”hankkijaprofiilissa”.

Euroopan unionin julkaisutoimisto lähettää hankintaviranomaiselle 51 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua vahvistuksen.

2. Täydentävien tai lisätietojen julkaiseminen

- a) Jollei 53 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa toisin säädetä, hankintaviranomaisten on julkaistava hankinta-asiakirjat kokonaisuudessaan internetissä.
- b) Hankkijaprofiili voi sisältää 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ennakoilmoituksia, tietoja meneillään olevista tarjouspyynnöistä, suunnitelluista ostoista, tehdyistä hankintasopimuksista, peruutetuista menettelyistä sekä muuta hyödyllistä yleistietoa, kuten yhteyspiste, puhelin- ja faksinumero sekä postiosoite ja sähköpostiosoite. Hankkijaprofiili voi niin ikään sisältää tarjouskilpailuun kutsumiseen käytettäviä ennakoilmoituksia, jotka on julkaistava kansallisesti 52 artiklan nojalla.

3. Lähetyksmuodot ja menettelytavat, kun ilmoitukset lähetetään sähköisesti

Ilmoitusten sähköisessä lähettämisessä sovellettavat komission vahvistamat lähetyksmuodot ja menettelytavat ovat saatavilla internetosoitteessa ”<http://simap.europa.eu>”.

LIITE IX

54 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYYNTÖJEN, VUOROPUHELUUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUJEN TAI KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYYNTÖJEN SISÄLTÖ

1. Edellä olevan 54 artiklan mukaisen tarjouspyynnön tai vuoropuheluun osallistumista koskevan kutsun on sisällettävä vähintään seuraavat:

- a) viittaus julkaistuu tarjouskilpailuun;
- b) määräaika tarjosten vastaanottamiselle, osoite, johon tarjoukset on toimitettava, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- c) kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä kuulemisvaiheen alkamispäivä ja osoite sekä käytettävä kieli tai kielet;
- d) maininta mahdollisesti toimitettavista asiakirjoista, joko tarjoajan 59 tai 60 artiklan tai tapauksen mukaan 62 artiklan mukaisesti esittämien todennettavissa olevien tietojen tueksi tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen tietojen täydentämiseksi sekä 59, 60 ja 62 artiklassa säädetyn edellytyksin;
- e) sopimuksen tekoperusteiden suhteellinen painotus tai tapauskohtaisesti näiden perusteiden aleneva tärkeysjärjestys, jos ne eivät käy ilmi hankintailmoituksesta, kiinnostuksen vahvistamispyynnöstä, teknisistä eritelmistä eivätkä hankekuvauksesta.

Jos on kyse kilpailullisen neuvottelumenettelyn tai innovaatiokumppanuuden mukaisesti tehdyistä hankintasopimuksista, b alakohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta vuoropuheluun tai neuvotteluun osallistumista koskevassa kutsussa, vaan ne ilmoitetaan tarjouspyynnössä.

2. Kun tarjouskilpailuun kutsutaan ennakoilmoituksella, hankintaviranomaisten on myöhemmin pyydettävä kaikkia ehdokkaita vahvistamaan kiinnostuksensa asianomaista hankintasopimusta koskevien yksityiskohtaisten tietojen perusteella, ennen kuin tarjoajien tai neuvottelukumppanien valinta aloitetaan.

Kyseisessä pyynnössä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- a) luonne ja määrä, mukaan lukien kaikki mahdollisuudet lisähankintasopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan arvio ajasta, jona kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää; uusittavien hankintasopimusten osalta niiden luonne ja määrä sekä mahdollisuuksien mukaan arvio ajankohdasta, jona myöhemmin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tarjouskilpailuilmoituksia julkaistaan;
- b) menettelyn luonne: rajoitettu menettely tai tarjousperusteinen neuvottelumenettely;
- c) tapauskohtaisesti ajankohta, jona tavarantoimitus tai rakennusurakan tai palvelujen suorittaminen alkaa tai päättyy;
- d) jos hankinta-asiakirjat eivät ole saatavilla sähköisessä muodossa, osoite ja määräpäivä, jona hankinta-asiakirjoja koskevat hakemukset on viimeistään jätettävä, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;
- e) sen hankintaviranomaisen osoite, joka tekee hankintasopimuksen;
- f) talouden toimijoita koskevat taloudelliset ja tekniset vaatimukset, rahoitustakuut ja muut tiedot;
- g) tarjouskilpailun kohteena olevan hankintasopimuksen laji: osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa tai useampi näistä; sekä
- h) hankintasopimuksen tekoperusteet ja niiden painotus tai tarvittaessa niiden tärkeysjärjestys, jos kyseisiä tietoja ei mainita ennakoilmoituksessa eikä teknisissä eritelmissä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

LIITE X

LUETTELO 18 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA

- ILO:n yleissopimus nro 87, joka koskee järjestäytymisvapautta ja järjestäytymisoikeuden suojelua.
 - ILO:n yleissopimus nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta.
 - ILO:n yleissopimus nro 29, joka koskee pakkotyötä.
 - ILO:n yleissopimus nro 105, joka koskee pakkotyön poistamista.
 - ILO:n yleissopimus nro 138, joka koskee vähimmäisikää.
 - ILO:n yleissopimus nro 111, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää.
 - ILO:n yleissopimus nro 100, joka koskee samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa.
 - ILO:n yleissopimus nro 182, joka koskee lapsityövoiman käytön pahimpia muotoja.
 - Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista.
 - Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus).
 - Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus).
 - Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus), Rotterdam, 10. syyskuuta 1998, ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.
-

LIITE XI

REKISTERIT ⁽¹⁾

Kunkin jäsenvaltion ammatti- tai toimialarekisterit sekä vastaavat ilmoitukset ja todistukset ovat seuraavat:

- Belgiassa "Registre du Commerce/Handelsregister" ja palveluhankintasopimusten osalta "Ordres professionnels/Beroepsorden",
- Bulgariassa "Търговски регистър",
- Tšekissä "obchodní rejstřík",
- Tanskassa "Erhvervsstyrelsen",
- Saksassa "Handelsregister", "Handwerksrolle" ja palveluhankintasopimusten osalta "Vereinsregister", "Partnerschaftsregister" ja "Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder",
- Virossa "Registrite ja Infosüsteemide Keskus",
- Irlannissa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus joko "Registrar of Companies"- tai "Registrar of Friendly Societies"-rekisteriin merkinnästä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiossaan,
- Kreikassa ympäristö-, aluesuunnittelu- ja julkisten rakennustöiden ministeriön (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) urakoitsijoiden yritysrekisteri ("Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων – ΜΕΕΠ") rakennusurakkasopimusten osalta; "Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο" ja "Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού" tavarahankintasopimusten osalta; palveluhankintasopimusten osalta palvelujen suorittajaa voidaan vaatia antamaan notaarille kyseisen ammatin harjoittamista koskeva valaehtoinen ilmoitus; voimassa olevassa kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetuissa tapauksissa suoritettaessa liitteessä I mainittuja tutkimuspalveluja ammattirekisteri "Μητρώο Μελετητών" ja "Μητρώο Γραφείων Μελετών",
- Espanjassa rakennusurakka- ja palveluhankintasopimusten osalta "Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado" ja tavarahankintasopimusten osalta "Registro Mercantil" tai rekisteriin kuulumattoman yksityishenkilön osalta todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia,
- Ranskassa "Registre du commerce et des sociétés" ja "Répertoire des métiers",
- Kroatiassa "Sudski registar" ja "Obrtni registrar" tai, tiettyjen toimintojen osalta, todistus, jonka mukaan asianomaisella henkilöllä on lupa harjoittaa kyseessä olevaa kaupallista toimintaa tai ammattia;
- Italiassa "Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato"; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta myös "Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato" tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi "Consiglio nazionale degli ordini professionali", rakennusurakkasopimusten tai palveluhankintasopimusten osalta edellä jo mainittujen rekistereiden lisäksi "Albo nazionale dei gestori ambientali";
- Kyproksessa rakennusurakkasopimusten osalta urakoitsijaa voidaan vaatia esittämään Insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröinti- ja lupaneuvoston (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) antama todistus insinööri- ja rakennusurakoitsijoiden rekisteröintiä ja lupia koskevan lain mukaisesti; tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta tavarantoimittajaa tai palvelujen suorittajaa voidaan vaatia esittämään todistus yhtiö- ja yritysrekisteriin (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) merkinnästä tai tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä sijoittautumisvaltiossaan,
- Latviassa "Uzņēmumu reģistrs",
- Liettuaassa "Juridinių asmenų registras",
- Luxemburgissa "Registre aux firmes" ja "Rôle de la Chambre des métiers",

⁽¹⁾ Direktiivin 58 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa 'ammatti- tai toimialarekistereillä' tarkoitetaan tässä liitteessä olevia rekistereitä ja, jos niitä on kansallisella tasolla muutettu, niitä korvaavia rekistereitä.

- Unkarissa "Cégnyilvántartás", "egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása" ja palveluhankintasopimusten osalta tietty "szakmai kamarák nyilvántartása" tai tiettyjen toimintojen osalta todistus, josta käy ilmi, että asianomainen henkilö on oikeutettu harjoittamaan kyseistä liiketoimintaa tai ammattia,
 - Maltassa talouden toimijan on ilmoitettava "numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc" ja, jos kyseessä on kumppanuus tai yhtiönä toimiminen, Maltan finanssipalveluviranomaisen (Financial Services Authority) antama asianomainen rekisterinumero,
 - Alankomaissa "Handelsregister",
 - Itävallassa "Firmenbuch", "Gewerberegister" ja "Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern",
 - Puolassa "Krajowy Rejestr Sądowy",
 - Portugalissa "Instituto da Construção e do Imobiliário" (INCI) rakennusurakkasopimusten osalta; "Registro Nacional das Pessoas Colectivas" tavara- ja palveluhankintasopimusten osalta,
 - Romaniassa "Registrul Comerțului",
 - Sloveniassa "sodni register" ja "obrtni register",
 - Slovakiassa "Obchodný register",
 - Suomessa "kaupparekisteri/handelsregistret",
 - Ruotsissa "aktiebolagsregistren", "handelsregistren" tai "föreningsregistren",
 - Yhdistyneessä kuningaskunnassa talouden toimijaa voidaan vaatia esittämään todistus "Registrar of Companies" -rekisteriin merkinnästä yhtiöitynä tai rekisteröitynä taikka tällaisen todistuksen puuttuessa todistus tämän valaehoisesta ilmoituksesta, jonka mukaan tämä harjoittaa kyseistä ammattia tietyllä paikkakunnalla ja tietyllä toiminimellä.
-

LIITE XII

VALINTAPERUSTEIDEN TÄYTTÄMISEN TODISTUSKEINOT

I osa: Taloudellinen tilanne ja rahoitusasema

Osoituksena talouden toimijan taloudellisesta tilanteesta ja rahoitusasemasta voidaan yleensä käyttää yhtä tai useampaa seuraavista asiakirjoista:

- a) pankkien antamat asianmukaiset lausunnot tai tarvittaessa todiste asianmukaisesta ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- b) tilinpäätökset tai otteet niistä, jos sen valtion lainsäädännössä, johon talouden toimija on sijoittautunut, edellytetään tilinpäätöksen julkistamista;
- c) todistus yrityksen kokonaisliikevaihdosta ja tarvittaessa liikevaihdosta hankintasopimuksen kohteena olevalla toimialalla enintään kolmelta viimeiseltä kuluneelta tilikaudelta sen mukaan, milloin yritys on perustettu tai aloittanut toimintansa, jos liikevaihtoa koskevat tiedot ovat saatavilla.

II osa: Tekninen suorituskyky

Keinot, joilla voidaan todistaa talouden toimijoiden 58 artiklassa tarkoitettu tekninen suorituskyky:

- a) seuraavat luettelot:
 - i) luettelo toteutetuista rakennusurakoista enintään viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajalta ja sen tueksi todistukset merkittävimpien rakennusurakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta ja lopputuloksesta; jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä rakennusurakoista, jotka on toteutettu yli viisi vuotta sitten;
 - ii) luettelo merkittävimmistä suoritetuista tavarantoimituksista tai palveluista enintään viimeksi kuluneiden kolmen vuoden ajalta ja tiedot niiden arvosta, ajankohdasta sekä julkisesta tai yksityisestä vastaanottajasta. Jos se on tarpeen riittävän kilpailun varmistamiseksi, hankintaviranomaiset voivat ilmoittaa, että huomioon otetaan todisteet merkityksellisistä tavarantoimituksista tai palvelusuorituksista, jotka on tehty yli kolme vuotta sitten;
- b) selvitys asianomaisista talouden toimijan yritykseen suoraan kuuluvista tai kuulumattomista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä laitoksista, erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta, ja, jos kyseessä ovat rakennusurakkasopimukset, niistä, jotka ovat urakoitsijan käytettävissä urakan toteuttamista varten;
- c) kuvaus talouden toimijan laadunvarmistukseen käyttämistä teknisistä välineistä ja toimenpiteistä sekä yrityksen tutkimus- ja kehitysjärjestelmistä;
- d) selvitys toimitusketjun hallinnoinnista ja seurantarjestelmistä, joita talouden toimija voi soveltaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- e) jos toimitettavat tuotteet tai palvelut ovat monimutkaisia tai niitä tarvitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten, tarkastus, jonka suorittaa hankintaviranomainen tai tämän puolesta suostumuksellaan sen maan toimivaltainen virallinen laitos, johon tavarantoimittaja tai palvelujen tarjoaja on sijoittautunut; tarkastus koskee tavarantoimittajan tuotantokapasiteettia tai palvelujen tarjoajan teknistä suorituskykyä ja tarvittaessa tämän käytössä olevia tutkimus- ja kehitysjärjestelmiä sekä laadunvalvontatoimenpiteitä;
- f) palvelujen tarjoajan tai urakoitsijan taikka yrityksen johtohenkilöiden koulutus ja ammatillinen pätevyys, edellyttäen että niitä ei arvioida sopimuksen tekoperusteena;
- g) selvitys ympäristönhallinnan toimenpiteistä, jotka talouden toimija toteuttaa hankintasopimuksen toteuttamisen yhteydessä;
- h) ilmoitus palvelujen suorittajan tai urakoitsijan työvoiman vuotuisesta keskimäärästä ja johtohenkilöiden lukumäärästä kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta;
- i) selvitys työvälineistä, kalustosta tai teknisistä laitteista, jotka ovat palvelujen suorittajan tai urakoitsijan käytettävissä hankintasopimuksen toteuttamiseksi;
- j) ilmoitus hankintasopimuksen osasta, jonka talouden toimija aikoo mahdollisesti antaa alihankkijoille;

k) toimitettavien tuotteiden osalta

- i) näytteet, kuvaukset tai valokuvat, joiden aitous on voitava hankintaviranomaisen pyynnöstä todistaa;
 - ii) virallisten laadunvalvontaelinten tai toimivaltaisiksi tunnustettujen laitosten laatimat todistukset, joissa viittauksilla teknisiin eritelmiin tai standardeihin osoitetaan selkeästi määriteltyjen tavaroiden olevan vaatimustenmukaisia.
-

LIITE XIII

LUETTELO 68 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY

LIITE XIV

74 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

CPV-koodi	Kuvaus
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut]	Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut sekä niihin liittyvät palvelut
85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut–80660000-8; 92000000-1 ja 92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen]	Sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
75300000-9	Pakollisen sosiaaliturvan palvelut (1)
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sosiaalietuuspalvelut
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3	Muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut
98131000-0	Uskonnollisten järjestöjen palvelut
55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokaloiden ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut	Hotelli- ja ravintolapalvelut
79100000-5–79140000-7; 75231100-5;	Oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan c a alakohdan nojalla
75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
75200000-8–75231000-4	Yhteiskunnalle tuotettavat palvelut

CPV-koodi	Kuvaus
75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 10 artiklan e a alakohdan nojalla
79700000-1–79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut]	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut]	Kansainväliset palvelut
64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikälähettiläpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]	Postipalvelut
50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut]	Sekalaiset palvelut

(¹) Nämä palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, jos ne järjestetään muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina. Jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut joko yleistä taloudellista etua koskevinä palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevinä palveluina.

LIITE XV

VASTAAVUUSTAULUKKO

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
1 artiklan 1, 2, 4, 5 ja 6 kohta	—
1 artiklan 3 kohta	10 artikla
2 artiklan 1 kohdan 1 alakohta	1 artiklan 9 kohdan ensimmäinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 2 alakohta	7 artiklan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 3 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan a alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan b alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan b alakohta
2 artiklan 1 kohdan 4 alakohdan c alakohta	1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 5 alakohta	1 artiklan 2 kohdan a alakohta
2 artiklan 1 kohdan 6 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke
2 artiklan 1 kohdan 7 alakohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan toinen virke
2 artiklan 1 kohdan 8 alakohta	1 artiklan 2 kohdan c alakohta
2 artiklan 1 kohdan 9 alakohta	1 artiklan 2 kohdan d alakohta
2 artiklan 1 kohdan 10 alakohta	1 artiklan 8 kohdan toinen alakohta
2 artiklan 1 kohdan 11 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 12 alakohta	1 artiklan 8 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 1 kohdan 13 alakohta	23 artiklan 1 kohta
2 artiklan 1 kohdan 14 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 15 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 16 alakohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 1 kohdan 17 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 18 alakohta	1 artiklan 12 kohta
2 artiklan 1 kohdan 19 alakohta	1 artiklan 13 kohta
2 artiklan 1 kohdan 20 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 21 alakohta	1 artiklan 11 kohdan e alakohta
2 artiklan 1 kohdan 22 alakohta	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
2 artiklan 1 kohdan 23 alakohta	—
2 artiklan 1 kohdan 24 alakohta	—
2 artiklan 2 kohta	—
3 artiklan 1 kohta	—
3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	—
3 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	22 artikla; 1 artiklan 2 kohdan d alakohta
3 artiklan 3 kohta	—
3 artiklan 4 kohta	—
3 artiklan 5 kohta	—
3 artiklan 6 kohta	—
4 artikla	7 ja 67 artikla
5 artiklan 1 kohta	9 artiklan 1 kohta
5 artiklan 2 kohta	—
5 artiklan 3 kohta	9 artiklan 3 kohta ja 7 kohdan toinen alakohta
5 artiklan 4 kohta	9 artiklan 2 kohta
5 artiklan 5 kohta	9 artiklan 9 kohta
5 artiklan 6 kohta	—
5 artiklan 7 kohta	9 artiklan 4 kohta
5 artiklan 8 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan ensimmäinen alakohta
5 artiklan 9 kohta	9 artiklan 5 kohdan b alakohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
5 artiklan 10 kohta	9 artiklan 5 kohdan a alakohdan kolmas alakohta; 9 artiklan 5 kohdan b alakohdan kolmas alakohta
5 artiklan 11 kohta	9 artiklan 7 kohta
5 artiklan 12 kohta	9 artiklan 6 kohta
5 artiklan 13 kohta	9 artiklan 8 kohdan a alakohta
5 artiklan 14 kohta	9 artiklan 8 kohdan b alakohta
6 artiklan 1–6 kohta	78 artikla; 79 artiklan 2 kohdan a alakohta
6 artiklan 7 kohta	79 artiklan 2 kohdan d alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
7 artikla	12 artikla; 68 artiklan a alakohta
8 artiklan ensimmäinen alakohta	13 artikla; 68 artiklan b alakohta
8 artiklan toinen alakohta	1 artiklan 15 kohta
9 artikla	15 artikla; 68 artiklan b alakohta
10 artiklan a alakohta	16 artiklan a alakohta
10 artiklan b alakohta	16 artiklan b alakohta
10 artiklan c alakohta	16 artiklan c alakohta
10 artiklan d alakohta	—
10 artiklan e alakohta	16 artiklan d alakohta
10 artiklan f alakohta	—
10 artiklan g alakohta	16 artiklan e alakohta
10 artiklan h alakohta	—
10 artiklan i alakohta	—
10 artiklan j alakohta	—
11 artikla	18 artikla
12 artikla	—
13 artiklan ensimmäinen kohta	8 artiklan ensimmäinen kohta
13 artiklan toinen kohta	8 artiklan toinen kohta
14 artikla	16 artiklan f alakohta
15 artiklan 1 ja 2 kohta	10 artikla; 14 artikla; 68 artiklan b alakohta
15 artiklan 3 kohta	14 artikla; 68 artiklan b alakohta
16 artikla	—
17 artiklan 1 kohta	10 artiklan toinen kohta; direktiivin 2009/81/EY 12 artikla
17 artiklan 2 kohta	—
18 artiklan 1 kohta	2 artikla
18 artiklan 2 kohta	—
19 artiklan 1 kohta	4 artiklan 1 kohta
19 artiklan 2 ja 3 kohta	4 artiklan 2 kohta
20 artiklan 1 kohta	19 artikla

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
20 artiklan 2 kohta	19 artiklan toinen alakohta
21 artiklan 1 kohta	6 artikla
21 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 1 kohta	42 artiklan 1, 2 ja 4 kohta; 71 artiklan 1 kohta
22 artiklan 2 kohta	—
22 artiklan 3 kohta	42 artiklan 3 kohta; 71 artiklan 2 kohta
22 artiklan 4 kohta	—
22 artiklan 5 kohta	—
22 artiklan 6 kohta	42 artiklan 5 ja 6 kohta; 71 artiklan 3 kohta
22 artiklan 7 kohdan ensimmäinen alakohta	79 artiklan 2 kohdan g alakohta
22 artiklan 7 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
23 artiklan 1 kohta	1 artiklan 14 kohdan ensimmäinen alakohta
23 artiklan 2 kohta	79 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
24 artikla	—
25 artikla	5 artikla
26 artiklan 1 kohta	28 artiklan ensimmäinen kohta
26 artiklan 2 kohta	28 artiklan toinen kohta
26 artiklan 3 kohta	—
26 artiklan 4 kohta	28 artiklan toinen kohta; 30 artiklan 1 kohta
26 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	35 artiklan 2 kohta
26 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	—
26 artiklan 6 kohta	28 artiklan toinen alakohta
27 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan a alakohta
27 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	38 artiklan 2 kohta
27 artiklan 2 kohta	38 artiklan 4 kohta
27 artiklan 3 kohta	—
27 artiklan 4 kohta	—
28 artiklan 1 kohta	38 artiklan 3 kohdan a alakohta; 1 artiklan 11 kohdan b alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
28 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan b alakohta; 38 artiklan 3 kohdan b alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
28 artiklan 3 kohta	38 artiklan 4 kohta
28 artiklan 4 kohta	—
28 artiklan 5 kohta	—
28 artiklan 6 kohta	38 artiklan 8 kohta
29 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta
29 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
29 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta	38 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta
29 artiklan 2 kohta	1 artiklan 11 kohdan d alakohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
29 artiklan 3 kohta	30 artiklan 2 kohta
29 artiklan 4 kohta	—
29 artiklan 5 kohta	30 artiklan 3 kohta
29 artiklan 6 kohta	30 artiklan 4 kohta
29 artiklan 7 kohta	30 artiklan 2 kohta
30 artiklan 1 kohta	1 artiklan 11 kohdan c alakohta; 38 artiklan 3 kohta; 44 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke
30 artiklan 2 kohta	29 artiklan 2 ja 7 kohta
30 artiklan 3 kohta	29 artiklan 3 kohta
30 artiklan 4 kohta	29 artiklan 4 kohta
30 artiklan 5 kohta	29 artiklan 5 kohta
30 artiklan 6 kohta	29 artiklan 6 kohta
30 artiklan 7 kohta	29 artiklan 7 kohta
30 artiklan 8 kohta	29 artiklan 8 kohta
31 artikla	—
32 artiklan 1 kohta	31 artiklan ensimmäinen virke
32 artiklan 2 kohdan a alakohta	31 artiklan 1 kohdan a alakohta
32 artiklan 2 kohdan b alakohta	31 artiklan 1 kohdan b alakohta
32 artiklan 2 kohdan c alakohta	31 artiklan 1 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan a alakohta	31 artiklan 2 kohdan a alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
32 artiklan 3 kohdan b alakohta	31 artiklan 2 kohdan b alakohta
32 artiklan 3 kohdan c alakohta	31 artiklan 2 kohdan c alakohta
32 artiklan 3 kohdan d alakohta	31 artiklan 2 kohdan d alakohta
32 artiklan 4 kohta	31 artiklan 3 kohta
32 artiklan 5 kohta	31 artiklan 4 kohdan b alakohta
33 artiklan 1 kohta	32 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 5 kohta; 32 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja neljäs alakohta
33 artiklan 2 kohta	32 artiklan 2 kohdan toinen ja kolmas alakohta
33 artiklan 3 kohta	32 artiklan 3 kohta
33 artiklan 4 kohta	32 artiklan 4 kohta
33 artiklan 5 kohta	32 artiklan 4 kohta
34 artiklan 1 kohta	33 artiklan 1 kohta; 1 artiklan 6 kohta
34 artiklan 2 kohta	33 artiklan 2 kohta
34 artiklan 3 kohta	33 artiklan 2 kohdan loppuosa
34 artiklan 4 kohta	33 artiklan 3 kohta
34 artiklan 5 kohta	33 artiklan 4 kohta
34 artiklan 6 kohta	33 artiklan 6 kohta
34 artiklan 7 kohta	—
34 artiklan 8 kohta	—
34 artiklan 9 kohta	33 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	54 artiklan 1 kohta
35 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	1 artiklan 7 kohta
35 artiklan 2 kohta	54 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
35 artiklan 3 kohta	54 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 4 kohta	54 artiklan 3 kohta
35 artiklan 5 kohta	54 artiklan 4 kohta
35 artiklan 6 kohta	54 artiklan 5 kohta
35 artiklan 7 kohta	54 artiklan 6 kohta
35 artiklan 8 kohta	54 artiklan 7 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
35 artiklan 9 kohta	54 artiklan 8 kohdan ensimmäinen alakohta
36 artikla	—
37 artiklan 1 kohta	11 artiklan 1 kohta
37 artiklan 2 kohta	11 artiklan 2 kohta
37 artiklan 3 kohta	—
37 artiklan 4 kohta	11 artiklan 2 kohta
38 artikla	—
39 artikla	—
40 artikla	Johdanto-osan 8 kappale
41 artikla	—
42 artiklan 1 kohta	23 artiklan 1 kohta
42 artiklan 2 kohta	23 artiklan 2 kohta
42 artiklan 3 kohta	23 artiklan 3 kohta
42 artiklan 4 kohta	23 artiklan 8 kohta
42 artiklan 5 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
42 artiklan 6 kohta	23 artiklan 5 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
43 artiklan 1 kohta	23 artiklan 6 kohta
43 artiklan 2 kohta	23 artiklan 6 kohdan ensimmäinen luettelukohta
44 artiklan 1 kohta	23 artiklan 4 kohdan toinen alakohta, 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta, 6 kohdan toinen alakohta ja 7 kohta
44 artiklan 2 kohta	23 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta, 5 kohdan ensimmäinen alakohta ja 6 kohdan ensimmäinen alakohta
44 artiklan 3 kohta	—
45 artiklan 1 kohta	24 artiklan 1 ja 2 kohta
45 artiklan 2 kohta	24 artiklan 3 kohta
45 artiklan 3 kohta	24 artiklan 4 kohta
46 artikla	—
47 artiklan 1 kohta	38 artiklan 1 kohta
47 artiklan 2 kohta	38 artiklan 7 kohta
47 artiklan 3 kohta	38 artiklan 7 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
48 artiklan 1 kohta	35 artiklan 1 kohta; 36 artiklan 1 kohta
48 artiklan 2 kohta	—
49 artikla	35 artiklan 2 kohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 1–3 kohta	35 artiklan 4 kohdan ensimmäinen–kolmas alakohta; 36 artiklan 1 kohta
50 artiklan 4 kohta	35 artiklan 4 kohdan viides alakohta
51 artiklan 1 kohta	36 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 2 kohta
51 artiklan 2 kohta	36 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan toinen alakohta
51 artiklan 3 kohta	36 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
51 artiklan 4 kohta	—
51 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	36 artiklan 7 kohta
51 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	36 artiklan 8 kohta
51 artiklan 6 kohta	37 artikla
52 artiklan 1 kohta	36 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
52 artiklan 2 ja 3 kohta	36 artiklan 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta
53 artiklan 1 kohta	38 artiklan 6 kohta
53 artiklan 2 kohta	39 artiklan 2 kohta
54 artiklan 1 kohta	40 artiklan 1 kohta
54 artiklan 2 kohta	40 artiklan 2 kohta
55 artiklan 1 kohta	41 artiklan 1 kohta
55 artiklan 2 kohta	41 artiklan 2 kohta
55 artiklan 3 kohta	41 artiklan 3 kohta
56 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	44 artiklan 1 kohta
56 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	—
56 artiklan 2 kohta	—
56 artiklan 3 kohta	—
56 artiklan 4 kohta	—
57 artiklan 1 kohta	45 artiklan 1 kohta
57 artiklan 2 kohta	45 artiklan 2 kohdan e ja f alakohta
57 artiklan 3 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
57 artiklan 4 kohta	45 artiklan 2 kohta
57 artiklan 5 kohta	—
57 artiklan 6 kohta	—
57 artiklan 7 kohta	45 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 2 kohdan toinen alakohta
58 artiklan 1 kohta	44 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
58 artiklan 2 kohta	46 artikla
58 artiklan 3 kohta	47 artikla
58 artiklan 4 kohta	48 artikla
58 artiklan 5 kohta	44 artiklan 2 kohta
59 artikla	—
60 artiklan 1 kohta	47 artiklan 4 ja 5 kohta; 48 artiklan 6 kohta
60 artiklan 2 kohta	45 artiklan 3 kohta
60 artiklan 3 ja 4 kohta	47 artiklan 1 ja 5 kohta; 48 artiklan 2 kohta
60 artiklan 5 kohta	—
61 artikla	—
62 artiklan 1 kohta	49 artikla
62 artiklan 2 kohta	50 artikla
62 artiklan 3 kohta	—
63 artiklan 1 kohta	47 artiklan 2 ja 3 kohta; 48 artiklan 3 ja 4 kohta
63 artiklan 2 kohta	—
64 artiklan 1 kohta	52 artiklan 1 ja 7 kohta
64 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta
64 artiklan 3 kohta	52 artiklan 2 kohta
64 artiklan 4 kohta	52 artiklan 3 kohta
64 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 4 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta	52 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
64 artiklan 6 kohdan toinen alakohta	52 artiklan 6 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
64 artiklan 7 kohta	52 artiklan 5 kohdan toinen alakohta
64 artiklan 8 kohta	—
65 artikla	44 artiklan 3 kohta
66 artikla	44 artiklan 4 kohta
67 artiklan 1 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 2 kohta	53 artiklan 1 kohta
67 artiklan 3 kohta	—
67 artiklan 4 kohta	Johdanto-osan 1 kappale ja johdanto-osan 46 kappaleen kolmas kappale
67 artiklan 5 kohta	53 artiklan 2 kohta
68 artikla	—
69 artiklan 1 kohta	55 artiklan 1 kohta
69 artiklan 2 kohdan a alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohta
69 artiklan 2 kohdan b alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohta
69 artiklan 2 kohdan c alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohta
69 artiklan kohdan d alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta
69 artiklan 2 kohdan e alakohta	—
69 artiklan 2 kohdan f alakohta	55 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohta
69 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta	55 artiklan 2 kohta
69 artiklan 3 kohdan toinen alakohta	—
69 artiklan 4 kohta	55 artiklan 3 kohta
69 artiklan 5 kohta	—
70 artikla	26 artikla
71 artiklan 1 kohta	—
71 artiklan 2 kohta	25 artiklan ensimmäinen kohta
71 artiklan 3 kohta	—
71 artiklan 4 kohta	25 artiklan toinen kohta
71 artiklan 5–8 kohta	—
72 artikla	—
73 artikla	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
74 artikla	—
75 artikla	—
76 artikla	—
77 artikla	—
78 artikla	67 artiklan 2 kohta
79 artiklan 1 ja 2 kohta	69 artiklan 1 ja 2 kohta
79 artiklan 3 kohta	70 artiklan 1 kohta; 79 artiklan 1 kohdan a alakohta
80 artiklan 1 kohta	—
80 artiklan 2 kohta	66 artiklan 2 kohta
80 artiklan 3 kohta	72 artikla
81 artikla	73 artikla
82 artikla	74 artikla
83 artiklan 1 kohta	81 artiklan ensimmäinen alakohta
83 artiklan 2–6 kohta	—
84 artikla	43 artikla
85 artiklan	—
86 artikla	—
87 artikla	77 artiklan 3 ja 4 kohta
88 artikla	77 artiklan 5 kohta
89 artiklan 1 ja 2 kohta	77 artiklan 1 ja 2 kohta
89 artiklan 3 kohta	—
90 artiklan 1 kohta	80 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
90 artiklan 2–5 kohta	—
90 artiklan 6 kohta	80 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
91 artikla	82 artikla
92 artikla	—
93 artikla	83 artikla
94 artikla	84 artikla
Liite I	Liite IV

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/18/EY
Liite II	Liite I
Liite III	Liite V
—	Liite III
Liite IV, a–f kohta	Liite X, b–h kohta
Liite IV, g kohta	—
Liite V, A osa	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva I kohta	Liite VII – A
Liite V, B osassa oleva II kohta	—
Liite V, C osa	Liite VII – A
Liite V, D osa	Liite VII – A
Liite V, E osa	Liite VII – D
Liite V, F osa	Liite VII – D
Liite V, G osa	—
Liite V, H osa	—
Liite V, I osa	—
Liite V, J osa	—
Liite VI	54 artiklan 3 kohdan a–f alakohta
Liite VII	Liite VI
Liite VIII	Liite VIII
Liite IX, 1 kohta	40 artiklan 5 kohta
Liite IX, 2 kohta	—
Liite X	—
Liite XI	Liite IX A, B ja C
Liite XII, I osa	47 artiklan 1 kohta
Liite XII, II osa	48 artiklan 2 kohta
Liite XIII	—
Liite XIV	Liite II
Liite XV	Liite XII

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/25/EU,

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 53 artiklan 1 kohdan, 62 artiklan ja 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon (1),

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon (2),

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä (3),

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Komission yksiköiden 27 päivänä kesäkuuta 2011 antaman valmisteluasiakirjan ”Arviointikertomus julkisia hankintoja koskevan EU:n lainsäädännön vaikutuksista ja tehokkuudesta” tulosten perusteella vaikuttaa asianmukaiselta pitää voimassa vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintoja koskevia sääntöjä, koska kansalliset viranomaiset voivat yhä vaikuttaa näiden yksiköiden käyttäytymiseen muun muassa omistamalla osuuksia niiden pääomasta tai olemalla edustettuina niiden hallinto-, johto- ja valvontaelimissä. Toinen syy jatkaa näillä aloilla tehtävien hankintojen sääntelyä on se, että markkinat, joilla näiden alojen yksiköt toimivat, ovat luonteeltaan suljettuja, mikä johtuu siitä, että jäsenvaltiot ovat myöntäneet erityis- tai yksinoikeuksia, jotka koskevat toimituksia kyseistä palvelua tarjoaviin verkkoihin, näiden verkkojen antamista käyttöön tai niiden toimintaa.
- (2) Jotta varmistettaisiin vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden tekemien hankintojen avaaminen kilpailulle, olisi laadittava

säännökset, joilla tietyn arvon ylittäviä sopimuksia koskevat hankintamenettelyt sovitetaan yhteen. Yhteensovittamista tarvitaan varmistamaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) vahvistettujen periaatteiden vaikutus ja erityisesti tavaroiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus sekä niistä johtuvat periaatteet, kuten yhdenvertaisen kohtelun periaate, syrjimättömyyden periaate, vastavuoroisen tunnustamisen periaate, suhteellisuusperiaate ja avoimuusperiaate. Ottaen huomioon niiden alojen luonne, joihin yhteensovittaminen vaikuttaa, hankintamettelyjen yhteensovittamisella unionin tasolla olisi luotava puitteet hyvälle kauppatavalle ja sallittava mahdollisimman suuri joustavuus sekä turvattava samalla mainittujen periaatteiden soveltaminen.

- (3) Kun on kyse hankinnoista, joiden arvo alittaa ne kynnysarvot, joiden perusteella käynnistetään yhteensovittamista koskevien säännösten soveltaminen unionissa, on syytä palauttaa mieliin SEUT:n sääntöjen ja periaatteiden asianmukaista soveltamista koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö.
- (4) Julkisilla hankinnoilla on olennainen merkitys 3 päivänä maaliskuuta 2010 annetussa komission tiedonannossa ”EUROOPPA 2020, Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia” vahvistetussa Eurooppa 2020 -strategiassa, jäljempänä ’älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategia’, yhtenä markkinapohjaisista ohjaukeinoista, joiden avulla voidaan saada aikaan älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua ja varmistaa samalla julkisten varojen mahdollisimman tehokas käyttö. Sen vuoksi olisi tarkistettava ja nykyaikaistettava julkisia hankintoja koskevia sääntöjä, jotka on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/17/EY (4) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY (5) nojalla, jotta voidaan tehostaa julkisten varojen käyttöä, helpottaa erityisesti pienten ja keskisuuren yritysten, jäljempänä ’pk-yritykset’, osallistumista julkisiin hankintoihin ja antaa hankkijoille paremmat edellytykset hyödyntää julkisia hankintoja yhteisten yhteiskunnallisten tavoitteiden tueksi. Lisäksi on tarpeen selvittää peruslähtökohtia ja -käsitteitä, jotta voidaan parantaa oikeusvarmuutta ja sisällyttää lainsäädäntöön tiettyjä näkökohtia, jotka liittyvät asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön.

(1) EUVL C 191, 29.6.2012, s. 84.

(2) EUVL C 391, 18.12.2012, s. 49.

(3) Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 15. tammikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. helmikuuta 2014.

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 1).

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/18/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemettelyjen yhteensovittamisesta (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114).

- (5) Tätä direktiiviä täytäntöönpantaessa olisi otettava huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista⁽¹⁾ erityisesti viestintävälneiden valinnan, teknisten eritelmien, hankintasopimuksen tekoperusteiden ja sen toteuttamista koskevien ehtojen yhteydessä.
- (6) On asianmukaista, että hankinnan käsite on mahdollisimman lähellä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU⁽²⁾ mukaista käsitettä, ottaen asianmukaisesti huomioon tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien alojen erityispiirteet.
- (7) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä ei millään tavalla veloiteta jäsenvaltioita turvautumaan alihankintaan tai ulkoistamiseen sellaisten palvelujen suorittamisessa, jotka ne haluavat suorittaa itse tai järjestää muulla tavalla kuin tässä direktiivissä tarkoitetuilla hankinnoilla. Lakiin, asetukseen tai työsopimukseen perustuvien palvelujen suorittamisen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan. Joissakin jäsenvaltioissa tällaisia voivat olla esimerkiksi eräät yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, kuten juomavesihuolto.
- (8) On syytä muistaa myös, että tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöön. Siinä ei myöskään pitäisi käsitellä sellaisten yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen vapauttamista, jotka on varattu julkisille tai yksityisille tahoille, eikä palveluja tarjoavien julkisten tahojen yksityistämistä.

Samoin olisi syytä muistaa, että jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut, kuten postipalvelut, joko yleistä taloudellista etua koskevin palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevin palveluina tai niiden yhdistelmänä. On aiheellista selvittää, että muiden kuin taloudellisten yleistä etua koskevien palvelujen ei olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan.

- (9) Lopuksi olisi muistettava, että tämä direktiivi ei vaikuta kansallisten, alue- tai paikallisviranomaisten vapauteen määritellä unionin oikeuden mukaisesti yleistä taloudellista etua koskevat palvelut, niiden soveltamisala ja tarjottavan palvelun luonne, mukaan lukien palvelun laatua

⁽¹⁾ Hyväksytty neuvoston päätöksellä 2010/48/EY, tehty 26 päivänä marraskuuta 2009, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 23, 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 65).

koskevat ehdot, yhteiskuntapolitiikkaa koskevien tavoitteidensa saavuttamiseksi. Tämä direktiivi ei myöskään saisi vaikuttaa kansallisten, alue- ja paikallisviranomaisten valtuuksiin tarjota, tilata ja rahoittaa yleistä taloudellista etua koskevia palveluja SEUT 14 artiklan sekä SEUT:iin ja Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetyn yleistä etua koskevista palveluista tehdyn pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti. Lisäksi tämä direktiivi ei koske yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen rahoitusta eikä järjestelmiä, joilla jäsenvaltiot myöntävät tukia erityisesti sosiaalialalla unionin kilpailusääntöjen mukaisesti.

- (10) Hankintasopimusta olisi pidettävä rakennusurakkasopimuksena ainoastaan, jos sen kohteena on nimenomaan liitteessä I tarkoitettujen toimintojen toteuttaminen, vaikka sopimukseen sisältyisi myös kyseisten toimintojen toteuttamisen edellyttämien muiden palvelujen toimittamista. Palveluhankintasopimukseen voi joissakin olosuhteissa, erityisesti isännöinti- ja kiinteistöpalvelualalla, sisältyä rakennusurakoita. Jos tällaiset rakennusurakat kuitenkin ovat liitännäisiä sopimuksen pääkohteeseen nähden ja ovat sen mahdollista seurausta tai täydentävät sitä, niiden sisältyminen sopimukseen ei oikeuta pitämään sopimusta rakennusurakkasopimuksena.

Koska rakennusurakkasopimuksia on monenlaisia, hankintayksiköiden olisi kuitenkin voitava tehdä rakennusurakan suunnittelua ja toteutusta koskevat sopimukset kummastakin erikseen tai molemmista yhdessä. Tällä direktiivillä ei ole tarkoitus säätää yhteisen tai erillisen sopimuksen tekemisestä.

- (11) Hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen edellyttää, että kyseinen yksikkö on toteuttanut toimenpiteet rakennusurakan tyyppiin määrittämiseksi tai vähintään on käyttänyt ratkaisevaa vaikutusvaltaa rakennusurakan suunnitteluun. Se, suorittaako urakoitsija koko urakan tai osan siitä omin varoin vai varmistaako hän urakan suorittamisen muilla varoilla, ei saisi muuttaa hankintasopimuksen luokittelamista rakennusurakkasopimukseksi, kunhan urakoitsija täyttää suoran tai epäsuoran oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoisen veloitteen sen varmistamiseksi, että urakka suoritetaan.

- (12) ”Hankintaviranomaisten” ja erityisesti ”julkisoikeudellisten laitosten” käsitteitä on tarkasteltu useaan otteeseen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Sen selventämiseksi, että tämän direktiivin henkilöllinen soveltamisala olisi säilytettävä muuttumattomana, on tarkoituksenmukaista pitäytyä tuomioistuimen käyttämissä määritelmissä ja lisätä niihin eräitä asiaa koskevassa oikeuskäytännössä annettuja tarkennuksia, joiden pohjalta itse määritelmät on ymmärrettävä, aikomatta muuttaa oikeuskäytännössä kehitettyä käsitettä.

- Sen vuoksi olisi selvennettävä, että laitosta, joka toimii tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, tavoittelee voittoa ja vastaa toimintansa harjoittamisesta aiheutuneista tappioista, ei olisi pidettävä ”julkisoikeudellisena laitoksena”, koska yleisen edun mukaisia tarpeita, joiden tyydyttämiseksi se on perustettu tai joiden tyydyttäminen on annettu sen tehtäväksi, voidaan pitää luonteeltaan teollisina tai kaupallisina. Vastaavasti asianomaisen laitoksen rahoituksen lähdeä koskevaa edellytystä on niin ikään tarkasteltu oikeuskäytännössä, jossa on selvennetty muun muassa, että rahoittaminen ”pääosin” merkitsee yli puolta rahoituksesta ja että kyseiseen rahoitukseen voi sisältyä käyttäjiltä saatavia maksuja, jotka määrätään, lasketaan ja peritään julkisoikeudellisten sääntöjen mukaisesti.
- (13) Sekamuotoisten hankintasopimusten tapauksessa sovellettavat säännöt olisi määriteltävä sopimuksen pääasiallisen kohteen mukaan, jos sopimuksen muodostavat eri osat eivät ole objektiivisesti erotettavissa toisistaan. Sen vuoksi olisi selkeytettävä, miten hankintayksikön olisi määriteltävä, ovatko eri osuudet erotettavissa. Selkeyttämisen olisi perustuttava asiaa koskevaan Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Määritys olisi tehtävä tapauskohtaisesti niin, että hankintayksikön ilmaiset tai sen oletetut aiomukset katsoa, että sekamuotoisen sopimuksen eri osat eivät ole erotettavissa toisistaan, eivät riitä vaan näiden aiomusten olisi perustuttava objektiivisiin seikkoihin, joiden vuoksi ne voivat olla oikeutettuja ja joilla voidaan perustella tarve tehdä yksi sopimus. Tällainen perusteltu tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi olla kyseessä esimerkiksi rakennettaessa yksi rakennus, josta osa on tarkoitettu asianomaisen hankintayksikön käyttöön ja toinen osa käytettäväksi käyttöoikeudella, esimerkiksi pysäköintitilojen tarjoamiseksi yleisölle. Olisi selvennettävä, että tarve tehdä yksi ainoa sopimus voi johtua luonteeltaan sekä teknisistä että taloudellisista syistä.
- (14) Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joiden osat ovat erotettavissa toisistaan, hankintayksiköt saavat tehdä aina erilliset sopimukset sekamuotoisen hankintasopimuksen erillisiä osia varten, jolloin kuhunkin erilliseen osaan sovellettavat säännökset olisi määriteltävä yksinomaan kyseisen yksittäisen sopimuksen ominaisuuksien perusteella. Toisaalta jos hankintayksiköt päättävät sisällyttää muita osia hankintaan, pääperiaatteena pitäisi olla, että jos sopimus ilman tällaisia osia olisi tehtävä tämän direktiivin säännösten mukaisesti, tätä direktiiviä olisi edelleen sovellettava koko sekamuotoiseen hankintasopimukseen siihen katsomatta, millainen lisättyjen osien arvo muuten olisi ollut ja millaista oikeudellista järjestelyä niihin muutoin olisi sovellettu.
- (15) Olisi kuitenkin laadittava erityiset säännökset sellaisia sekamuotoisia hankintasopimuksia varten, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia taikka osia, jotka eivät kuulu SEUT:n soveltamisalaan. Tällaisissa tapauksissa pitäisi olla mahdollista olla soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden sopimuksen tekeminen on objektiivisista syistä perusteltua ja että päätöstä yhden sopimuksen tekemisestä ei tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta tämän direktiivin tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/81/EY⁽¹⁾ säännöksiä. Olisi täsmennettävä, että hankintayksiköitä ei pitäisi estää päättämästä soveltaa tiettyihin sekamuotoisiin hankintasopimuksiin tätä direktiiviä direktiivin 2009/81/EY sijaan.
- (16) Hankintasopimuksia saatetaan lisäksi tehdä täyttämään useisiin sellaisiin toimintoihin liittyviä tarpeita, jotka saatavat olla erilaisten oikeudellisten järjestelyjen alaisia. Olisi selvennettävä, että oikeudellisen järjestelyyn, jota sovelletaan yhteen hankintasopimukseen, jolla pyritään kattamaan useita toimintoja, olisi sovellettava sitä toimintaa koskevia sääntöjä, johon se on pääasiassa tarkoitettu. Sen toiminnan määrittäminen, johon hankintasopimus on pääasiassa tarkoitettu, voi perustua niiden tarpeiden analysointiin, jotka tietyn hankintasopimuksen on täytettävä. Analysoinnin suorittaa hankintayksikkö arvioidakseen kyseisen sopimuksen arvon ja laatiakseen hankinta-asiakirjat. Tietyissä tapauksissa, kuten hankittaessa yksi ainoa laite sellaisia toimintoja varten, joista ei ole saatavissa tietoja, joiden perusteella voitaisiin arvioida vastaavat käyttöasteet, saattaa olla objektiivisesti katsoen mahdotonta määrittää, mitä toimintaa varten hankintasopimus on pääasiassa tarkoitettu. Olisi ilmoitettava, mitä sääntöjä tällaisiin tapauksiin sovelletaan.
- (17) Olisi selvennettävä, että ”talouden toimijoiden” käsitettä olisi tulkittava laajasti sisällyttäen siihen kaikki henkilöt ja/tai yksiköt, jotka tarjoavat markkinoilla rakennusurakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista, riippumatta oikeudellisesta muodosta, jossa ne ovat päättäneet toimia. Näin ollen kaikkien julkisten tai yksityisten yritysten, sivuliikkeiden, tytäryhtiöiden, kumppanuuksien, osuuskuntien, osakeyhtiöiden, korkeakoulujen ja muun muotoisten yksiköiden, jotka eivät ole luonnollisia henkilöitä, olisi sisällyttävä talouden toimijan käsitteeseen riippumatta siitä, ovatko ne ”oikeushenkilöitä” kaikissa olosuhteissa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemistapojen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

- (18) Olisi täsmennettävä, että talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien kun ne on muodostettu väliaikaisen yhteenliittymän muodossa, voivat osallistua hankintamennettelyihin ilman tiettyä oikeudellista muotoa. Jos hankintasopimus tehdään, näiltä ryhmittymiltä voidaan tarpeen mukaan vaatia tiettyä oikeudellista muotoa esimerkiksi silloin, kun edellytetään yhteisvastuuta.

Olisi myös täsmennettävä, että hankintayksiköiden olisi voitava määrittää selkeästi, kuinka talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä tässä direktiivissä säädetyt kelpoisuus- ja laatuksiteerit ja -vaatimukset, joita edellytetään omin varoin osallistuvilta talouden toimijoilta.

Talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamat hankintasopimukset saattavat edellyttää sellaisten ehtojen asettamista, joita ei sovelleta yksittäisiin osallistujiin. Tällaisten ehtojen olisi oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia, ja niitä voisivat olla esimerkiksi vaatimus nimetä yhteinen edustaja tai johtava kumppani hankintamennettelyä varten tai tietojen vaatiminen niiden muodostamisesta.

- (19) Jotta varmistettaisiin markkinoiden todellinen avaaminen ja hankintasääntöjen tasapuolinen soveltaminen vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla, asianomaiset yksiköt olisi määritettävä muulla tavoin kuin niiden oikeudellisen aseman perusteella. Sen vuoksi olisi varmistettava, että julkisella sektorilla ja yksityisellä sektorilla toimivien hankintayksiköiden yhdenvertaista kohtelua ei vaaranneta. Lisäksi olisi varmistettava SEUT 345 artiklan mukaisesti, ettei jäsenvaltioissa voimassa oleviin omistusoikeusjärjestelmiin puututa.

- (20) Erityis- tai yksinoikeuksien käsitteellä on keskeinen merkitys tämän direktiivin soveltamisalan määrittelyssä, koska direktiivin säännöksiä sovelletaan sellaisiin yksiköihin, jotka eivät ole tässä direktiivissä tarkoitettuja hankintaviranomaisia tai julkisia yrityksiä, vain siinä määrin kuin nämä harjoittavat jotakin direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa tällaisten oikeuksien perusteella. Sen vuoksi on aiheellista selvittää, että oikeudet, jotka on myönnetty puolueettomiin perusteisiin perustuvalla menettelyllä ja ennen kaikkea unionin lainsäädännön mukaisesti ja joiden riittävä julkisuus on varmistettu, eivät ole tässä direktiivissä tarkoitettuja erityis- tai yksinoikeuksia.

Tähän lainsäädäntöön olisi sisällyttävä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY⁽¹⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY⁽²⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY⁽³⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY⁽⁴⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007⁽⁵⁾.

Lisäksi olisi selvennettävä, että tämä säädösluettelo ei ole tyhjentävä ja erimuotoiset oikeudet, mukaan lukien käyttöoikeussopimusten kautta saadut oikeudet, jotka on myönnetty muissa objektiivisiin perusteisiin perustuvissa menettelyissä ja joiden riittävä julkisuus on varmistettu, eivät ole erityis- tai yksinoikeuksia tämän direktiivin henkilöllisen soveltamisalan määrittelemistä varten. Yksinoikeuksien käsitteellä olisi käytettävä myös määritettäessä sitä, olisiko perusteltua käyttää neuvottelumenettelyä ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua siksi, että rakennusurakan, tavarantoimitukset tai palvelut voi suorittaa vain tietty talouden toimija tiettyjen yksinoikeuksien suojelun vuoksi.

Ottaen huomioon näiden säännösten eri tarkoitus olisi kuitenkin selvennettävä, että yksinoikeuksien käsitteellä ei tarvitse olla näissä kahdessa yhteydessä sama merkitys. Niinpä olisi selvennettävä, että yksikkö, joka on saanut yksinoikeuden suorittaa tietty palvelu tietyllä maantieteellisellä alueella objektiivisiin perusteisiin perustuvassa menettelyssä, jonka julkisuus on riittävästi varmistettu, ei itse olisi hankintayksikkö, jos se olisi yksityinen elin, mutta olisi silti ainoa yksikkö, joka voi suorittaa kyseisen palvelun tuolla alueella.

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55).

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 15, 21.1.1998, s. 14).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/22/EY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1994, hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä (EYVL L 164, 30.6.1994, s. 3).

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

- (21) Jotkin yksiköt toimivat sekä lämmön että kylmän tuotannon, siirron tai jakelun aloilla. Saattaa olla epätietyksi siitä, mitä sääntöjä sovelletaan lämmitys- ja jäähdytystoimiin. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että lämmitysalalla toimiviin hankintaviranomaisiin, julkisiin ja yksityisiin yrityksiin sovelletaan tätä direktiiviä, julkisiin yrityksiin kuitenkin sillä edellytyksellä, että ne toimivat erityis- tai yksinoikeuksien pohjalta. Toisaalta lämmitysalalla toimiiviin hankintaviranomaisiin sovelletaan direktiivin 2014/24/EU sääntöjä, kun taas julkisiin ja yksityisiin yrityksiin ei sovelleta hankintasääntöjä riippumatta siitä, toimivatko ne erityis- tai yksinoikeuksien pohjalta. Lisäksi olisi selvennettävä, että sekä lämmitystä että jäähdytystä varten tehtyjä hankintasopimuksia olisi tarkasteltava useiden toimintojen harjoittamisesta tehtyjä sopimuksia koskevien säännösten mukaisesti sen määrittämiseksi, mitä hankintasääntöjä niiden tekemiseksi mahdollisesti sovelletaan.
- (22) Ennen kuin tämän direktiivin ja direktiivin 2014/24/EU soveltamisalaa muutetaan tätä alaa varten, olisi tarkasteltava jäähdytysalan tilannetta riittävien tietojen saamiseksi varsinkin kilpailutilanteesta, rajatylittävien hankintojen määrästä ja sidosryhmien näkemyksistä. Koska Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/23/EU⁽¹⁾ soveltamisella tähän alaan voisi olla merkittäviä vaikutuksia markkinoiden avaamisen kannalta, tarkastelu olisi asianmukaista toteuttaa arvioitaessa direktiivin 2014/23/EU vaikutuksia.
- (23) Laajentamatta millään tavoin tämän direktiivin soveltamisalaa olisi selvennettävä, että sähkön tuotanto, tukku- ja vähittäismyynti kuuluvat siihen, jos tässä direktiivissä viitataan sähkön toimittamiseen.
- (24) Juomavesialalla toimivat hankintayksiköt voivat harjoittaa myös muuta veteen liittyvää toimintaa, kuten toteuttaa vesirakennushankkeita tai harjoittaa maan kastelua tai kuivatusta tai jäteveden poistoa ja käsittelyä. Tällaisissa tapauksissa hankintayksiköiden olisi voitava soveltaa tässä direktiivissä säädettyjä hankintamenettelyjä kaikkiin veteen liittyviin toimintoihinsa riippumatta siitä, mistä veden kiertokulun osasta kulloinkin on kyse. Tuotehankintoja varten ehdotetut säännöt eivät kuitenkaan sovellu veden hankkimiseen, koska vesi on hankittava sen käyttöpaikan lähellä sijaitsevista lähteistä.
- (25) On asianmukaista jättää öljyn ja kaasun etsintää varten tehtävät hankinnat direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, koska kyseiseen alaan on todettu kohdistuvan jatkuvasti niin suuri kilpailupaine, että unionin hankintasäännöillä aikaansaatu hankintakuri ei ole enää tarpeen. Koska öljyn ja kaasun talteenotto kuuluu edelleen tämän direktiivin soveltamisalaan, saattaisi olla tarpeen erottaa toisistaan etsintä ja talteenotto. "Etsintä" olisi katsottava toiminnaksi, jonka avulla selvitetään, onko tietyllä alueella öljyä ja kaasua ja jos on niin onko se kaupallisesti hyödynnettävissä olevaa, kun taas "talteenotto" olisi katsottava öljyn ja kaasun "tuotannoksi". Sulautumatapauksissa noudatetun vakiintuneen käytännön mukaisesti "tuotantoon" olisi katsottava kuuluvan myös "kehitys" eli riittävän infrastruktuurin perustaminen tulevalle tuotannolle (öljylautat, putkijohdot, terminaalit jne.).
- (26) Hankintaviranomaisten olisi hyödynnettävä kaikki mahdolliset kansallisen oikeuden mukaisesti käytettävissä olevat keinot eturistiriidoista johtuvien vääristymien estämiseksi julkisissa hankintamenettelyissä. Tähän voisi sisältyä menettelyjä eturistiriitojen havaitsemiseksi, estämiseksi ja poistamiseksi.
- (27) Neuvoston päätöksellä 94/800/EY⁽²⁾ on hyväksytty erityisesti julkisia hankintoja koskeva Maailman kauppajärjestön sopimus, jäljempänä 'GPA-sopimus'. GPA-sopimuksen tarkoituksena on luoda kansainvälinen hankintasopimukseen liittyvä keskenään tasapainossa olevien oikeuksien ja velvollisuuksien monenvälinen järjestelmä maailmankaupan vapauttamiseksi ja laajentamiseksi. Hankintayksiköiden olisi täytettävä niiden hankintasopimusten osalta, jotka kuuluvat GPA-sopimuksen liitteiden 3, 4 ja 5 ja Euroopan unionin liitteen I yleisten huomautusten sekä unionin allekirjoittamien muiden asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan, näiden sopimusten mukaiset velvollisuutensa soveltamalla tätä direktiiviä kyseiset sopimukset allekirjoittaneiden kolmansien maiden talouden toimijoihin.
- (28) GPA-sopimusta sovelletaan hankintasopimukseen, jotka ylittävät tietyt GPA-sopimuksessa vahvistetut kynnysarvot, jotka on ilmaistu erityisnosto-oikeuksina. Tässä direktiivissä säädettyjä kynnysarvoja olisi mukautettava sen varmistamiseksi, että ne vastaavat GPA-sopimuksessa vahvistettujen kynnysarvojen euromääräisiä vasta-arvoja. Lisäksi olisi säädettyä euroina ilmaistujen kynnysarvojen

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (ks. tämän virallisen lehden s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston päätös 94/800/EY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1994, Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, 23.12.1994, s. 1).

säännöllisestä tarkistamisesta, jotta nämä kynnsarvot voitaisiin mukauttaa puhtaasti matemaattisella laskutoimituksella euron arvon mahdollisiin muutoksiin kyseisiin erityisiin nosto-oikeuksiin nähden.

Säännöllisten matemaattisten mukautusten lisäksi GPA-sopimuksessa asetettujen kynnsarvojen korottamista olisi tarkasteltava sitä koskevalla seuraavalla neuvottelukierroksella.

Jotta vältettäisiin kynnsarvojen moninkertaistuminen, olisi myös asianmukaista jatkaa samojen kynnsarvojen soveltamista kaikkiin hankintayksiköihin niiden toimintalasta riippumatta, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin kansainvälisiä sitoumuksia.

- (29) Olisi selvennettävä, että sopimuksen arvon arviointia varten on otettava huomioon kaikki tulot siihen katsomatta, saadaanko ne hankintayksiköltä vai kolmansilta osapuolilta.
- Samoin olisi selvennettävä, että kynnsarvojen arviointia varten samanlaiset tavarat olisi ymmärrettävä tuotteiksi, jotka on tarkoitettu samaan tai samanlaiseen käyttöön, kuten tiettyyn ryhmään kuuluvat elintarvikkeet tai erilaiset toimistokalusteet. Yleensä asianomaisella alalla toimiva talouden toimija pitäisi todennäköisesti tällaisia tavaroita tavanomaisessa tuotevalikoimassaan.
- (30) Hankinnan arvon arvioimiseksi olisi täsmennettävä, että arviointi saisi perustua hankinnan jakamiseen osiin ainoastaan silloin, kun se on objektiivisesti perusteltua. Perusteltua voisi olla esimerkiksi hankintasopimuksen arvon arvioiminen hankintayksikön erillisessä toimintayksikössä edellyttäen, että kyseinen yksikkö vastaa hankinnastaan itsenäisesti. Näin voi olla, jos erillinen toiminnallinen yksikkö toteuttaa itsenäisesti hankintamenettelyn ja tekee ostopäätöksiä, sillä on käytössään erillinen budjetikohta kyseisiä hankintoja varten, se tekee sopimuksen itsenäisesti ja rahoittaa sen käytössään olevasta talousarviosta. Hankinnan jakaminen osiin ei ole perusteltua, jos hankintayksikkö vain järjestää hankinnan hajautetusti.
- (31) Tätä direktiiviä, joka on osoitettu jäsenvaltioille, ei sovelleta hankintoihin, joita kansainväliset järjestöt tekevät omissa nimissään ja omaan lukuunsa. On kuitenkin tarpeen selvittää, missä määrin direktiiviä olisi sovellettava kansainvälisten erityissääntöjen soveltamisalaan kuuluviiin hankintoihin.
- (32) Olisi muistettava, että välimies- ja sovittelupalveluja ja muita vaihtoehtoisen riitojenratkaisun muotoja tarjoavat yleensä laitokset tai yksittäiset toimijat, jotka on hyväksytty tai valittu menettelyillä, joihin ei voida soveltaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä. Olisi täsmennettävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta tällaisia palveluja koskeviin palveluhankintasopimuksiin riippumatta siitä, mitä nimeä niistä käytetään kansallisessa oikeudessa.
- (33) Eräät oikeudelliset palvelut ovat jäsenvaltion tuomioistuinten nimeämien palveluntarjoajien suorittamia, tai niihin sisältyy asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen oikeudenkäynnissä, tai niiden on oltava notaarien suorittamia, tai ne liittyvät julkisen vallan käyttöön. Yleensä tällaisia oikeudellisia palveluja suorittavat laitokset tai yksittäiset toimijat nimetään tai valitaan tavalla, johon ei voida soveltaa hankintasääntöjä, kuten virallisten syyttäjien nimeäminen tietyissä jäsenvaltioissa. Nämä oikeudelliset palvelut olisi näin ollen jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (34) On aiheellista täsmentää, että tässä direktiivissä tarkoitulla rahoitusvälineiden käsitteellä on sama merkitys kuin muussa sisämarkkinalainsäädännössä, ja äskettäin perustettuja Euroopan rahoitusvakaussäädöksiä ja Euroopan vakaussäädöksiä silmällä pitäen olisi säädettävä, että kyseisellä välineellä ja kyseisellä mekanismilla toteutetut toimet olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi olisi selvennettävä, että lainat, riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun tai muihin niitä koskeviin toimiin, olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (35) Olisi muistettava, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007⁽¹⁾ 5 artiklan 1 kohdassa säädetään nimenomaisesti, että direktiiviä 2004/17/EY sovelletaan palveluja koskeviin hankintasopimuksiin ja direktiiviä 2004/18/EY julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin linja-autojen tai raitiovaunujen henkilöliikennepalvelujen alalla, kun taas asetusta (EY) N:o 1370/2007 sovelletaan linja-autojen ja raitiovaunujen julkisen henkilöliikennepalvelujen alan käyttöoikeussopimuksiin. Lisäksi olisi muistettava, että mainittua asetusta sovelletaan edelleen rautateiden ja metron julkisten henkilöliikennepalvelujen julkisiin hankintasopimuksiin ja kyseisten palvelujen käyttöoikeussopimuksiin. Tämän direktiivin ja asetuksen (EY) N:o 1370/2007 välisen suhteen selvittämiseksi olisi nimenomaisesti säädettävä, että tätä direktiiviä ei sovelleta rautateiden eikä

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

metron julkisia henkilöliikennepalveluja koskeviin hankintasopimuksiin, joiden tekemiseen sovelletaan edelleen mainittua asetusta. Siinä määrin kuin asetuksen (EY) N:o 1370/2007 mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan poiketa kyseisen asetuksen säännöistä, jäsenvaltioiden olisi voitava edelleen säätää kansallisessa lainsäädännössään, että rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja koskevat julkiset palveluhankintasopimukset on tehtävä hankintamenettelyllä niiden yleisten hankintasääntöjen mukaisesti.

- (36) Tätä direktiiviä ei olisi sovellettava tiettyihin hätäpalveluihin, jos niitä suorittavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät, koska näiden organisaatioiden erityinen luonne olisi vaikea säilyttää, jos palvelujen suorittajat olisi valittava tässä direktiivissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Direktiivin ulkopuolelle jättäminen olisi kuitenkin rajattava siihen, mikä on ehdottoman tarpeellista. Sen vuoksi olisi säädettävä nimenomaisesti, että sairaankuljetuspalveluja ei olisi suljettava soveltamisalan ulkopuolelle. Tässä yhteydessä on lisäksi selvennettävä, että CPV 3-numerotasoon 601 kuuluvat maaliikenteen palvelut eivät kata sairaankuljetuspalveluja, jotka ovat 4-numerotasossa luokassa 8514. Näin ollen CPV-koodiin 85143000-3 kuuluviin, yksinomaan sairaankuljetuspalveluista koostuviin palveluihin olisi sovellettava sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevaa erityisjärjestelyä, jäljempänä 'kevennetty järjestely'. Näin myös yleisiä sairaankuljetuspalveluja koskeviin sekamuotoisiin hankintasopimuksiin sovellettaisiin kevennettyä järjestelyä, jos sairaankuljetuspalvelujen arvo olisi muiden sairaankuljetuspalvelujen arvoa suurempi.
- (37) Eräissä tapauksissa hankintaviranomainen tai hankintaviranomaisten yhteenliittymä voi olla tietyn palvelun ainoa alkuperä ja sillä voi olla yksinoikeus sen suorittamiseen SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla. Olisi selvennettävä, että tätä direktiiviä ei tarvitse soveltaa palveluhankintasopimusten tekemiseen kyseisen hankintaviranomaisen tai yhteenliittymän kanssa.
- (38) Siitä, kuinka pitkälle hankintaviranomaisten välisiä sopimuksia olisi säänneltävä hankintasäännöillä, vallitsee huomattava oikeudellinen epävarmuus. Asiaa koskevaa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä on tulkittu eri tavoin eri jäsenvaltioissa ja jopa eri hankintaviranomaisten keskuudessa. Koska tätä oikeuskäytäntöä

olisi sovellettava myös julkisiin viranomaisiin näiden toimiessa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, on asianmukaista varmistaa, että samoja sääntöjä sovelletaan ja tulkitaan samalla tavalla sekä tässä direktiivissä että direktiivissä 2014/24/EU.

- (39) Monet hankintayksiköt ovat taloudellisia ryhmittymiä, jotka voivat koostua joukosta erillisiä yrityksiä; usein kullakin yrityksellä on erityinen rooli taloudellisen ryhmittymän kokonaisuudessa. Sen vuoksi direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä tietyt sellaisen sidosyrityksen kanssa tehdyt palveluhankinta-, tavarahankinta- ja rakennusurakkasopimukset, jonka pääasiallisena toimintana on kyseisten palvelujen suorittaminen, tavaroiden toimittaminen tai rakennusurakoiden tekeminen ryhmälle, johon hankintayksikkö kuuluu, eikä niiden tarjoaminen markkinoilla. Soveltamisalan ulkopuolelle olisi myös jätettävä tietyt palveluhankinta-, tavarahankinta- ja rakennusurakkasopimukset, jotka hankintayksikkö on tehnyt sellaisen tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia toimintoja harjoittavan, useista hankintayksiköistä koostuvan yhteisyrityksen kanssa, johon se kuuluu. On kuitenkin tarpeen varmistaa, ettei tämä soveltamisalan rajaaminen aiheuta kilpailun vääristymistä hankintayksiköihin sidoksissa olevien yritysten tai yhteisyritysten eduksi. Olisi annettava asianmukaiset säännöt, jotka koskevat erityisesti niitä enimmäismääriä, joiden rajoissa yritykset voivat saada osan liikevaihdostaan markkinoilta ja joiden ylityessä yritykset menettävät mahdollisuuden tehdä hankintasopimuksia ilman tarjouskilpailuja, sekä säännöt, jotka koskevat yhteisyritysten rakennetta sekä näiden yhteisyritysten ja niitä muodostavien hankintayksiköiden välisten sidosten vahvuutta.
- (40) Olisi myös selvennettävä viranomaisten keskinäistä yhteistyötä koskevien säännösten suhdetta säännöksiin, jotka koskevat hankintasopimusten tekemistä sidosyritysten kanssa tai yhteisyritysten yhteydessä.
- (41) Yrityksiä olisi pidettävä sidosyrityksinä, jos hankintayksikön ja kyseisen yrityksen välillä on suora tai välillinen määräysvalta tai jos jokin toinen yritys käyttää molempiin määräysvaltaa; tässä yhteydessä yksityisellä osallistumisella ei sinänsä pitäisi olla merkitystä. Olisi oltava mahdollisimman vaivatonta tarkistaa, onko yritys sidoksissa johonkin tiettyyn hankintayksikköön vai ei. Näin ollen ja koska mahdollinen suora tai välillinen määräysvalta olisi jo pitänyt tulla tarkistetuksi sen päättämiseksi, onko kyseisten yritysten ja sidostyritysten vuositilinpäätökset konsolidoitava, yritykset olisi katsottava sidosyrityksiksi, jos niiden tilinpäätökset konsolidoidaan.

Konsolidoituja tilinpäätöksiä koskevia unionin sääntöjä ei kuitenkaan sovelleta joissain tapauksissa kuten esimerkiksi yritysten koon vuoksi tai koska tietyt ehdot niiden oikeudellisesta muodosta eivät täyty. Tällaisissa tapauksissa ja jos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/34/EU ⁽¹⁾ ei voida soveltaa, on tarkasteltava, onko kyse suorasta tai välittömästä määräysvallasta, ottaen huomioon omistus, rahoitusosuus tai yrityksiä koskevat säännöt.

- (42) Tutkimus- ja kehittämisohjelmien osarahoittamista toimialojen lähteistä olisi kannustettava. Sen vuoksi olisi selvennettävä, että tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan silloin, kun kyseisenlaisia osarahoitusta ei ole ja kun asianomainen hankintayksikkö saa tutkimus- ja kehittämis-toiminnan tulokset hyödykseen. Tämä ei saisi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että toimet toteuttanut palveluntarjoaja voisi julkaista niistä tietoja, kunhan hankintayksikkö säilyttää yksinoikeuden käyttää tutkimus- ja kehittämis-toiminnan tuloksia omassa toiminnassaan. Tutkimus- ja kehittämis-toiminnan tulosten näennäinen jakaminen tai pelkästään symbolinen osallistuminen palveluntarjoajalle suoritettuun korvaukseen ei kuitenkaan saisi estää tämän direktiivin soveltamista.
- (43) Tätä direktiiviä ei saisi soveltaa tässä direktiivissä tarkoitettuna toiminnan toteuttamiseksi tehtyihin hankintasopimuksiin eikä tällaisen toiminnan toteuttamiseksi järjestettäviin suunnittelukilpailuihin, jos siinä jäsenvaltiossa, jossa tämä toiminta toteutetaan, kyseinen toiminta on suoran kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu. Sen vuoksi on tarpeen ylläpitää menettelyä, jota sovelletaan kaikkiin tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluviin aloihin tai niiden osiin ja jossa voidaan ottaa huomioon nykyisen tai tulevan kilpailulle avaamisen vaikutukset. Tällaisella menettelyllä olisi annettava oikeusvarmuus asianomaisille yksiköille ja otettava käyttöön asianmukainen päätöksentekomenettely, jolla varmistetaan unionin oikeuden yhdenmukainen soveltaminen kyseisellä alalla lyhyiden määräaikaisten kuluessa. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi selvennettävä, että kaikkia ennen tämän direktiivin voimaantuloa annettuja päätöksiä, jotka koskevat direktiivin 2004/17/EY 30 artiklassa olevien vastaavien säännösten sovellettavuutta, sovelletaan edelleen.
- (44) Toimintaan suoraan kohdistuvaa kilpailua olisi arvioitava objektiivisin perustein ottaen huomioon kunkin alan tai sen asiaankuuluvien osien erityispiirteet. Arviointia rajoit-

tavat kuitenkin sovellettavat lyhyet määräajat ja tarve nojautua komission käytettävissä oleviin tietoihin, jotka ovat peräisin jo käytettävissä olevista lähteistä tai 35 artiklan mukaisen soveltamisen yhteydessä saaduista tiedoista ja joita ei voida täydentää enemmän aikaa vievillä menetelmillä, mukaan lukien erityisesti asianomaisten talouden toimijoiden julkinen kuuleminen. Toimintaan suoraan kohdistuvan kilpailun arviointi, joka voidaan tehdä tämän direktiivin yhteydessä, ei näin ollen vaikuta kilpailulainsäädännön täysimittaiseen soveltamiseen.

- (45) Arvioitaessa, ovatko tietty ala tai sen osat suoran kilpailun kohteena markkinoilla, olisi tarkasteltava sitä aluetta, jolla asianomaiset talouden toimijat harjoittavat kyseistä toimintaa tai sen asiaankuuluvia osia, eli niin kutsuttuja merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita. Koska tämä käsite on arvioinnin kannalta ratkaiseva, se olisi määriteltävä asianmukaisesti unionin oikeuden olemassa olevien käsitteiden perusteella. Olisi myös selvennettävä, että merkitykselliset maantieteelliset markkinat eivät välttämättä vastaa kyseisen jäsenvaltion aluetta; sen vuoksi olisi oltava mahdollista rajoittaa vapautuksen sovellettavuutta koskevien päätösten soveltamisala osaan kyseisen jäsenvaltion alueesta.
- (46) Riittävänä osoituksena rajoittamattomasta pääsystä tietyille markkinoille olisi pidettävä sitä, että tietyn alan tai sen osan kilpailulle avaamista koskeva unionin lainsäädäntö pannaan täytäntöön ja sitä sovelletaan. Tällainen lainsäädäntö olisi eriteltävä liitteessä, jonka komissio voi saattaa ajan tasalle. Saattaessaan tämän liitteen ajan tasalle komission olisi otettava erityisesti huomioon sellaisten toimenpiteiden mahdollinen hyväksyminen, jotka johtavat muiden kuin niiden alojen, joita koskevaan lainsäädäntöön jo viitataan kyseisessä liitteessä, kuten kansallisen rautatieliikenteen matkustajakuljetusalan, todelliseen avaamiseen kilpailulle.
- (47) Jos tietyille markkinoille pääsyä ei katsota vapaaksi asiaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanon perusteella, olisi osoitettava, että kyseisille markkinoille pääsy on tosiasiallisesti ja oikeudellisesti vapaata. Jos jäsenvaltio ulottaa tietyn alan kilpailulle avaamista koskevan unionin säädöksen soveltamisen tilanteisiin, jotka eivät kuulu kyseisen säädöksen soveltamisalaa, esimerkiksi soveltamalla direktiiviä 94/22/EY kivihiilialaan tai neuvoston direktiiviä 2012/34/EU ⁽²⁾ kansallisiin henkilöliikennepalveluihin, tämä tilanne olisi otettava huomioon arvioitaessa, onko markkinoille pääsy vapaata.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

(48) Riippumattomilla kansallisilla viranomaisilla, kuten alakohtaisilla sääntelyelimillä tai kilpailuviranomaisilla, on yleensä sellaista erityistä tietoa ja taitoa, joka olisi olennaista arvioitaessa, onko tietty toiminta tai sen osa suoraan kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu. Vapautuspyyntöihin olisi sen vuoksi tarvittaessa liitettävä tai niihin olisi sisällytettävä kyseisen toiminnan suhteen toimivaltaisen riippumattoman kansallisen viranomaisen tuore lausunto kyseisen alan kilpailutilanteesta.

Jollei kyseisen toiminnan suhteen toimivaltaisen riippumattoman kansallisen viranomaisen yksityiskohtaista ja perusteltua lausuntoa ole, vapautuspyynnön arvioimiseen tarvitaan enemmän aikaa. Ajanjaksoja, joiden kuluessa komission on arvioitava tällaiset pyynnöt, olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti.

(49) Komission olisi aina oltava velvollinen tarkastelemaan pyyntöjä, jos niissä on noudatettu yksityiskohtaisia sääntöjä niiden menettelyjen soveltamisesta, joiden avulla tarkistetaan, onko tietty toiminta tai sen osa suoraan kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu. Olisi kuitenkin myös selvennettävä, että tällaiset pyynnöt voivat olla niin monimutkaisia, että aina ei ehkä ole mahdollista hyväksyä säädetyssä määräajassa täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan, onko tietty toiminta tai sen osa suoraan kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu.

(50) Olisi selvennettävä, että komissiolla olisi oltava mahdollisuus pyytää jäsenvaltioita tai hankintayksiköitä antamaan tai täydentämään tai selventämään tietoja. Komission olisi asetettava tätä varten asianmukainen määräaika, jolloin olisi otettava huomioon paitsi komission täytäntöönpanosäädöksen hyväksymiselle asetetun määräajan noudattaminen myös sellaiset tekijät kuin pyydettyjen tietojen monimutkaisuus ja se, ovatko tiedot helposti saatavilla.

(51) Työpaikkojen luominen ja työllistäminen edistävät yhteiskuntaan sopeuttamista ja ovat keskeisiä tekijöitä pyrittäessä takaamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet. Suojatyökeskukset voivat olla tässä yhteydessä merkittävässä asemassa. Sama koskee muita sosiaalisia yrityksiä, joiden

päättämiseksi on tukea vammaisten ja muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten työttömien, muita heikommassa asemassa oleviin vähemmistöihin tai muulla tavoin sosiaalisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien, integroitumista tai uudelleenintegroitumista yhteiskuntaan ja työelämään. Tällaiset työkeskukset tai yritykset eivät ehkä kuitenkaan tavanomaisissa kilpailusuhteissa pystyisi saamaan hankintasopimuksia. Tämän vuoksi on aiheellista säätää, että jäsenvaltiot voivat varata tällaisille työkeskuksille tai yrityksille oikeuden osallistua hankintamenettelyihin tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi.

(52) Jotta ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudelliset velvoitteet sisällytettäisiin asianmukaisesti hankintamenettelyihin, jäsenvaltioiden ja hankintayksiköiden on erityisen tärkeää toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että noudatetaan rakennusurakan tai palvelujen suorituspaikassa sovellettavaa ympäristö-, sosiaali- ja työlaainsäädäntöä, joka on vahvistettu laeilla, asetuksilla ja päätöksillä sekä kansallisella että unionin tasolla sekä työehtosopimuksissa, edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen ovat unionin oikeuden mukaisia. Hankintasopimusten toteuttamisessa olisi noudatettava myös liitteessä XIV luetelluissa kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimissa kansainvälisissä sopimuksissa määrättyjä velvoitteita. Tämä ei kuitenkaan saisi estää työntekijöille edullisempien työehtojen ja -olojen soveltamista.

Toimenpiteet olisi toteutettava unionin oikeuden peruseriaatteita noudattaen erityisesti yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Toimenpiteitä olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁽¹⁾ mukaisesti ja niin, että varmistetaan yhdenvertainen kohtelu syrjimättä suoraan tai välillisesti talouden toimijoita ja työntekijöitä, jotka tulevat muista jäsenvaltioista.

(53) Palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikalla, jolla palvelulle ominaiset suoritukset toteutetaan. Kun palveluja suoritetaan etäpalveluina (esimerkiksi puhelinpalvelukustan palvelut), nämä palvelut olisi katsottava tarjottaviksi paikalla, jolla ne toteutetaan, riippumatta paikoista ja jäsenvaltioista, joille palvelut on kohdistettu.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

- (54) Asiaankuuluvat velvoitteet voitaisiin ottaa huomioon sopimuslausekkeissa. Hankintasopimukseen olisi voitava sisällyttää myös lausekkeitä, joilla varmistetaan työehtosopimusten noudattaminen unionin oikeuden mukaisesti. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen voitaisiin katsoa talouden toimijan vakavaksi virheeksi, joka voi johtaa kyseisen talouden toimijan sulkemiseen pois hankintamenettelystä.
- (55) Näiden ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön säännösten noudattamista olisi valvottava hankintamenettelyn eri vaiheissa, kun sovelletaan osallistujien valitsemista ja hankintasopimusten tekemistä koskevia yleisperiaatteita, menettelyä pois sulkemisen perusteita ja poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia koskevia säännöksiä. Tarpeelliset tarkistukset olisi tehtävä tämän direktiivin asianomaisten säännösten, erityisesti näyttöä ja omia lausuntoja koskevien säännösten mukaisesti.
- (56) Tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää määräämästä tai toteuttamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi, kasvien säilyttämiseksi tai muiden ympäristötoimien toteuttamiseksi, erityisesti kestävästä kehityksestä silmällä pitäen, edellyttäen että nämä toimenpiteet ovat SEUT:n mukaisia.
- (57) Tutkimus ja innovointi, myös ekoinnovointi ja sosiaaliset innovaatiot, kuuluvat tärkeimpiin tulevaa kasvua edistäviin tekijöihin, ja niille on annettu keskeinen sija älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiassa. Hankintayksiköiden olisi käytettävä julkisia hankintoja strategisesti parhaalla mahdollisella tavalla edistääkseen innovointia. Innovatiivisten tuotteiden, rakennusurakoiden ja palvelujen ostaminen vaikuttaa olennaisesti julkisten palvelujen tehostumiseen ja niiden laadun paranemiseen sekä suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseen. Se auttaa saamaan parhaan vastineen rahoille ja saavuttamaan laajempia taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia hyötyjä tuottamalla uusia ideoita, muuttamalla ne innovatiivisiksi tuotteiksi ja palveluiksi ja edistämällä siten kestävä talouskasvua.
- Olisi muistettava, että 14 päivänä joulukuuta 2007 päätetyssä komission tiedonannossa "Esikaupalliset hankinnat: innovoinnin edistäminen kestävien ja korkealaatuisten julkisten palvelujen varmistamiseksi Euroopassa", joka koskee niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen hankintaa, jotka eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan, on hahmoteltu joukko hankintamalleja. Kyseiset mallit olisivat edelleen käytettävissä, mutta tällä direktiivillä olisi myös helpotettava innovaatiohankintoja ja autettava jäsenvaltioita saavuttamaan innovaatiounionin tavoitteet.
- (58) Innovoinnin tärkeyden vuoksi hankintayksiköitä olisi rohkaistava sallimaan vaihtoehtojen esittäminen mahdollisimman usein. Siksi näiden yksiköiden huomio olisi kiinnitettävä tarpeeseen määrittellä vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen olisi täytettävä, ennen kuin ilmoitetaan, että vaihtoehtoja voidaan esittää.
- (59) Jos innovatiivista tuotetta tai palvelua tai innovatiivista rakennusurakkaa ei voida kehittää eikä siihen tarvittavia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita ostaa markkinoilla jo saatavilla olevia ratkaisuja käyttämällä, hankintayksiköiden olisi voitava käyttää erityistä hankintamenettelyä sellaisten sopimusten osalta, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan. Kyseisessä erityisessä hankintamenettelyssä hankintayksiköillä olisi oltava mahdollisuus tehdä pitkäaikaisia innovaatiokumppanuus- uusia, innovatiivisten tuotteiden, palvelujen tai rakennusurakoiden kehittämistä ja myöhempää ostamista varten sillä varauksella, että tällaiset innovatiiviset tuotteet tai palvelut tai innovatiiviset rakennusurakat vastaavat sovitun suoritusasteen ja kustannuksien, tarvitsematta erillistä hankintamenettelyä ostamista varten. Innovaatiokumppanuuden olisi perustuttava neuvottelumenettelyyn, jota edeltää tarjouskilpailukutsu, sovellettaviin menettelysääntöihin, ja sopimusten tekoperusteena olisi käytettävä ainoastaan parasta hinta-laatusuhdetta, mikä mahdollistaa parhaiten innovatiivisia ratkaisuja koskevien tarjousten vertailun. Innovaatiokumppanuus olisi sekä laajamittaisen hankkeen että pienempien innovatiivisten hankkeiden osalta järjestettävä riittävän markkinavetoiseksi, jotta se kannustaisi innovatiivisen ratkaisun kehittämiseen sulkematta kuitenkaan markkinoita. Tämän vuoksi hankintayksiköt eivät saisi käyttää innovaatiokumppanuus- uusia, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Joissakin tapauksissa innovaatiokumppanuusien perustaminen useiden kumppanien kanssa voi auttaa välttämään tällaisia vaikutuksia.
- (60) Kokemus on osoittanut, että direktiivissä 2014/24/EU säädetty kilpailullinen neuvottelumenettely on käytökelpoinen tapauksissa, joissa hankintaviranomaiset eivät ole pystyneet määrittelemään, millä tavoin niiden tarpeet voitaisiin tyydyttää, tai arvioimaan, millaisia teknisiä, taloudellisia tai oikeudellisia ratkaisuja markkinat voisivat tarjota. Tällainen tilanne voi syntyä erityisesti silloin, kun on kyse innovatiivisista hankkeista tai suurten integroitujen

liikenneinfrastruktuurihankkeiden, mittavien tietoverkkojen tai sellaisten hankkeiden toteutuksesta, joihin liittyy monimuotoista ja strukturoitua rahoitusta. Jäsenvaltioilla olisi sen vuoksi oltava mahdollisuus asettaa tämä väline hankintayksiköiden käyttöön. Tarvittaessa hankintaviranomaisia olisi kannustettava nimeämään hankepäällikkö talouden toimijoiden ja hankintaviranomaisten hyvän yhteistyön varmistamiseksi hankintamenettelyn aikana.

- (61) Neuvottelumenettelyjä, joihin ei liity tarjouskilpailukutsua ennen menettelyn aloittamista, olisi käytettävä ainoastaan hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska ne vaikuttavat haitallisesti kilpailuun. Tällainen poikkeus olisi rajoitettava koskemaan tapauksia, joissa julkaiseminen joko ei ole mahdollista hankintayksikön kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi, tai joissa on alusta alkaen selvää, että julkaiseminen ei lisää kilpailua eikä parantaisi hankinnan tuloksia erityisesti siksi, että objektiivisesti arvioituna hankintasopimuksen voi toteuttaa vain yksi talouden toimija. Tämä koskee varsinkin taideteoksia, joiden kohdalla taiteilijan henkilöllisyys määrää itse taideoksen ainutlaatuisen luonteen ja arvon. Yksinoikeus voi johtua myös muista syistä, mutta neuvottelumenettelyä ilman tarjouskilpailukutsua ennen menettelyn aloittamista on perusteltua käyttää ainoastaan tilanteissa, joissa on kyse objektiivisesta yksinoikeudesta niin, että hankintayksikkö ei ole itse saanut aikaan tällaista tilannetta tulevaa hankintamenettelyä ajatellen.

Tätä poikkeusta käyttävien hankintayksiköiden olisi perusteltava, miksi ne eivät voi käyttää kohtuullisia vaihtoehtoja tai korvikkeita, esimerkiksi turvautua vaihtoehtoihin jakelukanaviin, myös hankintayksikön jäsenvaltion ulkopuolella, tai harkita toiminnaltaan vastaavia rakensurakoita, tavaroita ja palveluja.

Jos yksinoikeus johtuu teknisistä syistä, ne olisi määriteltävä tarkasti ja perusteltava tapauskohtaisesti. Niihin voitaisiin sisällyttää esimerkiksi se, että muun talouden toimijan on teknisesti lähes mahdotonta saavuttaa vaadittu suoritustaso tai että on tarpeen käyttää erityistä tietotaitoa, välineitä tai keinoja, joita ainoastaan yhdellä talouden toimijalla on käytettävissään. Tekniset syyt voivat aiheuttaa myös erityisistä yhteentoimivuusvaatimuksista, joiden on täyttyvä, jotta varmistettaisiin hankittavien rakensurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimivuus.

Lisäksi hankintamenettely ei ole hyödyllinen perushyödykemerkkinoilta suoraan tapahtuvissa hankinnoissa, esimerkiksi maataloustuotteiden ja raaka-aineiden kaltaisten perustuotteiden kauppapaikoista ja energiapörsseistä, joissa monenvälisen kaupankäynnin säännelty ja valvottu rakenne takaa jo sinällään markkinahinnat.

- (62) Olisi selvennettävä, että luottamuksellisten tietojen suoje-lua koskevat säännökset eivät estä tehtyihin hankintasopimuksiin sisältyvien muiden kuin luottamuksellisten tietojen julkaisemista, sopimuksiin mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset mukaan luettuina.
- (63) Sähköiset tieto- ja viestintämuodot voivat yksinkertaistaa suuresti hankintasopimusten julkaisemista ja lisätä hankintaprosessien tehokkuutta ja avoimuutta. Niistä olisi tultava vakiovälineitä hankintamenettelyihin liittyvässä viestinnässä ja tietojenvaihdossa, koska ne lisäävät huomattavasti talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyihin kaikkialla sisämarkkinoilla. Sen vuoksi ilmoitusten lähettäminen sähköisesti, hankinta-asiakirjojen asettaminen saataville sähköisesti ja – 30 kuukauden siirtymäajan jälkeen – kaikilta osin sähköinen viestintä eli sähköisessä muodossa tapahtuva viestintä kaikissa menettelyn vaiheissa, myös osallistumishakemusten toimittamisessa ja erityisesti tarjousten toimittamisessa (sähköiset tarjoukset), olisi säädettävä pakollisiksi. Jäsenvaltioiden ja hankintayksiköiden olisi voitava halutessaan mennä pidemmälle. Olisi myös selvennettävä, että sähköisen viestintämuodon pakollinen käyttö tämän direktiivin nojalla ei saisi velvoittaa hankintayksiköitä käsittelemään tarjouksia sähköisesti eikä pakottaa niitä sähköiseen arviointiin tai automaattiseen käsittelyyn. Mihinkään hankintasopimuksen tekemisen jälkeisiin hankintaprosessin vaiheisiin enempää kuin hankintayksikön sisäiseen viestintään ei myöskään saisi tämän direktiivin nojalla soveltaa velvoitetta käyttää sähköisiä viestintämuotoja.
- (64) Hankintayksiköiden olisi tiettyjä erityistilanteita lukuun ottamatta käytettävä sellaisia sähköisiä viestintämuotoja, jotka ovat syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa ja jotka eivät rajoita talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn. Tällaisten viestintävälineiden käytössä olisi otettava huomioon myös esteettömyys vammaisille henkilöille. Olisi täsmennettävä, että velvoite käyttää sähköistä muotoa kaikissa hankintaprosessin vaiheissa ei olisi tarkoituksenmukainen, jos sähköisen muodon käyttö edellyttäisi

erikoisvälineitä tai tiedostomuotoja, jotka eivät ole yleisesti saatavilla, tai jos asianomaiset viestit voitaisiin hoitaa ainoastaan erikoislaitteiden avulla. Sen vuoksi hankintayksiköitä ei pitäisi velvoittaa vaatimaan sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten jättämisprosessissa tietyissä tapauksissa, jotka olisi lueteltava tyhjentävästi. Tässä direktiivissä säädetään, että kyseisiä tapauksia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa olisi käytettävä sellaisia erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintayksiköiden saatavilla, kuten suurokotulostimia. Joissakin hankintamennettelyissä hankinta-asiakirjoissa saatetaan vaatia toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa hankintayksiköille sähköisessä muodossa. Tällaisissa tapauksissa malli olisi toimitettava hankintayksiköille postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla.

Olisi kuitenkin selvennettävä, että muiden viestintämuotojen käyttö olisi rajoitettava tarjouksen niihin osiin, joiden osalta ei vaadita sähköistä viestintämuotoa.

On aiheellista selventää, että hankintayksiköiden olisi tarvittaessa voitava teknisistä syistä asettaa yläraja toimitettavien tiedostojen koolle.

(65) On mahdollista, että on poikkeustapauksia, joissa hankintayksiköiden olisi voitava olla käyttämättä sähköistä viestintämuotoa, jos tällaisen viestintämuodon käyttämättä jättäminen on tarpeen tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi. Olisi täsmennettävä, että jos voidaan tarjota tarpeellinen turvallisuustaso käyttämällä sähköisiä laitteita, joita ei ole yleisesti saatavilla, niitä olisi käytettävä. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun hankintayksiköt edellyttävät sellaisten erityisten turvallisten viestintävälineiden käyttöä, jotka ne antavat saataville.

(66) Erilaiset tekniset formaatit tai prosessit ja sanomastandardit ovat mahdollisia yhteentoimivuuden esteitä paitsi kunkin jäsenvaltion sisällä, myös ja erityisesti jäsenvaltioiden välillä. Esimerkiksi osallistuakseen hankintamennettelyyn, jossa on sallittua tai pakollista käyttää sähköisiä luetteloita, joiden avulla kaikki osallistuvat tarjoajat esittävät ja järjestävät tiedot samalla tavoin ja joita voidaan käsitellä sähköisesti, talouden toimijoiden olisi standardien puuttuessa mukautettava luetteloitaan kuhunkin hankintamennettelyyn, mikä merkitsisi hyvin samantapaisten tietojen toimittamista eri muodoissa asianomaisten hankintayksiköiden eritelmistä riippuen. Tämän vuoksi

luettelomuotojen yhdenmukaistaminen lisäksi yhteentoimivuutta ja tehokkuutta, minkä lisäksi se vähentäisi talouden toimijoilta edellytettävää ponnistusta.

(67) Harkitessaan, onko tarpeen varmistaa erilaisten teknisten formaattien tai prosessien ja sanomastandardien välinen yhteentoimivuus tai tehostaa sitä säätämällä tiettyjen standardien käyttö pakolliseksi, ja mitä standardeja siinä tapauksessa olisi käytettävä, komission olisi otettava tarkoin huomioon asianomaisten sidosryhmien mielipiteet. Sen olisi myös otettava huomioon, missä määrin talouden toimijat ja hankintayksiköt ovat jo käyttäneet tiettyä standardia käytännössä ja kuinka hyvin se on toiminut. Ennen tietyn standardin käytön säätämistä pakolliseksi komission olisi myös tarkasteltava huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukautukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot.

Jos kyseisiä standardeja ei ole kehitetty kansainvälisessä, eurooppalaisessa tai kansallisessa standardointijärjestössä, niiden olisi täytettävä tieto- ja viestintätekniisiin standardeihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012⁽¹⁾ mukaan sovellettavat vaatimukset.

(68) Ennen kuin jäsenvaltiot ja hankintayksiköt määrittävät turvallisuustason, jota vaaditaan hankintasopimuksen tekemennettelyn eri vaiheissa sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä, niiden olisi arvioitava, missä suhteessa vaatimukset, joilla varmistetaan asianomaisten tietojen lähettäjien oikea ja luotettava tunnistaminen ja tietojen sisällön eheys, ovat riskiin, että aiheutuu ongelmia esimerkiksi tilanteissa, joissa viestien lähettäjä ei ole sama kuin ilmoitettu. Muutoin samanlaisten edellytysten vallitessa tämä tarkoittaisi, että esimerkiksi sähköpostilta, jossa pyydetään vahvistamaan tiedotustilaisuuden tarkka osoite, ei tarvitsisi vaatia samaa turvallisuustasoa kuin itse tarjoukselta, joka on talouden toimijaa sitova. Vastaavasti suhteellisuuden arviointi voisi johtaa turvallisuustasoa koskevien vaatimusten alentamiseen toimitettaessa uudelleen sähköisiä luetteloita tai jätettäessä tarjouksia puitejärjestelyyn kuuluvissa pienimuotoisissa kilpailuissa taikka hankinta-asiakirjojen saatavuuden osalta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/ETY, 94/25/ETY, 95/16/ETY, 97/23/ETY, 98/34/ETY, 2004/22/ETY, 2007/23/ETY, 2009/23/ETY ja 2009/105/ETY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/ETY kumoamisesta (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (69) Hankintamenettelyn olennaiset osat, kuten hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset, kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset olisi aina toimitettava kirjallisina, mutta suullisen viestinnän talouden toimijoiden kanssa pitäisi muutoin olla edelleen mahdollista, kunhan sen sisältö dokumentoidaan riittävästi. Tämä on tarpeen, jotta taataisiin riittävä avoimuus niin, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen voidaan todentaa. On olennaisen tärkeää, että erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa tarjouksien sisältöön ja arviointiin, dokumentoidaan riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.
- (70) Unionissa on kehittymässä vahvaksi suuntaukseksi julkisten hankintojen markkinoilla, että julkiset hankkijat yhdistävät kysyntää saavuttaakseen mittakaavaetuja muun muassa alhaisempien hintojen ja liiketoimikustannusten muodossa sekä parantaakseen hankintojen hallinnointia ja tehdykseen hankintoja ammattitaitoisemmin. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa keskittämällä hankinnat joko niihin osallistuvien hankintayksiköiden määrän tai hankintojen ajan myötä muuttuvan volyymin ja arvon perusteella. Hankintojen yhdistämistä ja keskittämistä olisi kuitenkin valvottava tarkasti, jotta vältettäisiin ostovoiman liiallinen keskittyminen ja kilpailuvastainen yhteistyö sekä säilytettäisiin avoimuus ja kilpailu ja pk-yritysten mahdollisuudet päästä markkinoille.
- (71) Puitejärjestelyjen käyttö voi toimia tehokkaana hankintamenetelmänä koko Euroopassa; puitejärjestelyillä tehtyjen hankintojen avoimuutta ja mahdollisuutta osallistua tällaisiin hankintoihin olisi kuitenkin parannettava kilpailun lisäämiseksi. Puitejärjestelyihin sovellettavia säännöksiä olisi näin ollen tarkistettava erityisesti säätämällä, että tiettyjen hankintasopimusten tekemisen puitejärjestelyn perusteella on tapahduttava puolueettomin säännöin ja perustein, esimerkiksi pienoiskilpailun jälkeen, sekä rajoittamalla puitejärjestelyjen voimassaoloa.
- (72) Lisäksi olisi selvennettävä, että vaikka puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset onkin tehtävä ennen puitejärjestelyn voimassaolon päättymistä, puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto ei tarvitse olla sama kuin kyseisen puitejärjestelyn kesto, vaan se voi tarvittaessa olla lyhyempi tai pidempi. Erityisesti puitejärjestelyyn perustuvien yksittäisten hankintasopimusten kesto olisi voitava asettaa ottamalla huomioon esimerkiksi sopimusten toteuttamiseksi tarvittava aika, jos sopimukseen sisältyy sellaisten laitteiden huolto, joiden odotettu elinikä on yli kahdeksan vuotta, tai jos tarvitaan henkilöstön lisäkoulutusta hankintasopimuksen toteuttamiseksi.
- Olisi myös täsmennettävä, että saattaa olla tapauksia, joissa itse puitejärjestelyjen olisi voitava saada kestää yli kahdeksan vuotta. Tällaisia tapauksia, jotka olisi asianmukaisesti perusteltava erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi, saattaa ilmetä esimerkiksi silloin, kun talouden toimijalla on tarve pitää hallussaan laitetta, jonka kuole-tusaika on yli kahdeksan vuotta ja jonka on oltava käytettävissä koko puitejärjestelyjen ajan. Erityisesti yleisölle olennaisia palveluja tarjoavien yksiköiden osalta saattaa tietyissä tapauksissa olla tarvetta sekä pidemmille puitejärjestelyille että yksittäisten hankintasopimusten keston pidentämiselle; näin voi olla esimerkiksi silloin, jos järjestelyillä pyritään varmistamaan verkkojen säännöllinen ja ylimääräinen huolto, mikä voi edellyttää kalliita erityiskoulutuksen saaneen henkilöstön käyttämiä laitteita palvelujen jatkumisen varmistamiseksi ja mahdollisten häiriöiden minimoimiseksi.
- (73) Lisäksi on tarpeen mukauttaa dynaamisia hankintajärjestelmiä koskevia sääntöjä saatujen kokemusten perusteella, jotta hankintayksiköt voisivat hyödyntää täysimittaisesti tuon välineen tarjoamia mahdollisuuksia. Järjestelmiä on yksinkertaistettava; niitä olisi erityisesti käytettävä rajoitetun menettelyn muodossa, jolloin ei tarvittaisi alustavia tarjouksia, joiden on todettu olevan yksi suurimmista dynaamisiin hankintajärjestelmiin liittyvistä rasitteista. Sen vuoksi mille tahansa talouden toimijalle, joka esittää osallistumishakemuksen ja täyttää valintaperusteet, olisi annettava lupa osallistua dynaamisella hankintajärjestelmällä toteutettuihin hankintamenettelyihin järjestelmän voimassaoloaikana.
- Tällä hankintamenetelmällä hankintayksikkö voi saada erityisen suuren määrän tarjouksia ja siten varmistaa, että varoja käytetään laajan kilpailun ansiosta parhaalla mahdollisella tavalla, kun kyse on yleisesti käytetyistä tai käyttövalmiista tuotteista, rakennusurakoista tai palveluista, joita markkinoilla on yleisesti saatavilla.
- (74) Osallistumishakemukset olisi yleensä käytävä läpi enintään 10 työpäivän kuluessa, koska valintaperusteiden arviointi suoritetaan hankintayksiköiden vahvistamien asiakirjavaatimusten perusteella, tarvittaessa direktiivin 2014/24/EU yksinkertaistettujen säännösten mukaisesti. Dynaamista hankintajärjestelmää perustettaessa hankintayksiköt saattavat kuitenkin saada hankintailmoituksen tai kiinnostuksen vahvistamispyynnön ensimmäisen julkaisemisen johdosta niin suuren määrän osallistumishakemuksia, että ne tarvitsevat enemmän aikaa hakemusten tutkimiseen. Tämä olisi sallittava, edellyttäen että mitään tiettyä hankintaa ei aloiteta, ennen kuin kaikki hakemukset on tutkittu.

Hankintayksiköiden olisi voitava vapaasti järjestää se, miten ne aikovat tutkia osallistumishakemukset, esimerkiksi päättää tutkimisen suorittamisesta vain kerran viikossa edellyttäen, että kukin osallistumishakemus tutkitaan määräajassa. Direktiivin 2014/24/EU mukaisia poissulkemis- tai valintaperusteita dynaamisen hankintajärjestelmän yhteydessä käytävien hankintayksiköiden olisi sovellettava tuon direktiivin asianomaisia säännöksiä samalla tavalla kuin direktiivin 2014/24/EU mukaista dynaamista hankintajärjestelmää käyttävien hankintaviranomaisten.

- (75) Jotta edistettäisiin pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua laajamittaiseen, esimerkiksi yhteishankintayksikön toteuttamaan dynaamiseen hankintajärjestelmään, asianomaisen hankintaviranomaisen tai -yksikön olisi voitava jakaa järjestelmä objektiivisesti määriteltyihin tavaroiden, rakennusurakoiden ja palvelujen luokkiin. Luokkien määrittelyssä olisi käytettävä puolueettomia tekijöitä, joita voivat olla esimerkiksi asianomaisessa luokassa tehtävien yksittäisten hankintasopimusten enimmäissuuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla myöhemmin tehtävät yksittäiset sopimukset toteutetaan. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä jaetaan luokkiin, hankintaviranomaisen tai -yksikön soveltamat valintaperusteet olisi suhteutettava asianomaisen luokan ominaispiirteisiin.
- (76) Olisi selvennettävä, että sähköiset huutokaupat eivät tyyppillisesti sovellu tiettyihin rakennusurakkasopimuksiin eivätkä tiettyihin palveluhankintasopimuksiin, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, koska sähköinen huutokauppa voidaan toimittaa vain sellaisten sähköisessä muodossa tapahtuvaan automaattiseen arviointiin soveltuvien kohteiden osalta, jotka ovat määrällisiä ja jotka voidaan ilmaista lukuina tai prosenttimäärinä ilman, että hankintayksikkö puuttuu asiaan tai suorittaa arviointia.
- (77) Uusia sähköisiä hankintamenetelmiä, kuten sähköisiä luetteloja, kehitetään jatkuvasti. Sähköisissä luetteloissa tiedot esitetään ja järjestetään tavalla, joka on yhteinen kaikille osallistuville tarjoajille ja jota voidaan käsitellä sähköisesti. Esimerkkinä voisivat olla taulukon muodossa esitettävät tarjoukset. Hankintayksiköiden olisi voitava vaatia sähköisiä luetteloita kaikissa käytössä olevissa menettelyissä, joissa sähköisten viestintämuotojen käyttö on pakollista. Sähköiset luettelot edistävät kilpailua ja yksinkertaistavat julkisia hankintoja ennen kaikkea säästämällä aikaa ja rahaa. Olisi kuitenkin vahvistettava tiettyjä sääntöjä sen varmistamiseksi, että tällaisessa käytössä noudatetaan tätä direktiiviä sekä yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita. Sähköisten luetteloiden käyttö tarjousten esittämisessä ei siis saisi tuoda mukanaan sitä mahdollisuutta, että talouden toimijat toimittavat ainoastaan yleisen myyntiluettelonsa. Talouden toimijoiden olisi edelleen mukautettava myyntiluetteloaan kulloistakin hankintamenettelyä varten. Mukauttamisella varmistetaan, että niiden tiettyyn hankintamenettelyyn toimittama luettelo sisältää vain tavaroita, rakennusurakoita tai palveluja, jotka talouden toimijan arvion mukaan – aktiivisen tarkastelun jälkeen – vastaavat hankintayksikön vaatimuksia. Talouden toimijoiden olisi tällöin sallittava kopioida yleiseen myyntiluetteloonsa sisältyviä tietoja, mutta niiden ei pitäisi sallia toimittaa myyntiluettelo sellaisenaan. Lisäksi hankintayksiköille olisi annettava lupa koota tiettyjä hankintojaan varten tarjouksia aiemmin toimitettujen sähköisten luetteloiden perusteella erityisesti silloin, kun kilpailu on avattu uudelleen puitejärjestelyn nojalla tai kun käytetään dynaamista hankintajärjestelmää, jos jäljitettävyydestä, yhdenvertaisesta kohtelusta ja ennakoitavuudesta on annettu riittävät takeet.

Jos hankintayksikkö on koonnut tarjoukset, asianomaiselle talouden toimijalle olisi annettava mahdollisuus tarkistaa, että hankintayksikön tällä tavoin laatimassa tarjouksessa ei ole asiavirheitä. Jos tarjouksessa on asiavirheitä, hankintayksikön kokoama tarjous ei saisi sitoa talouden toimijaa, ellei virhettä korjata.

Olisi kuitenkin myös selkeytettävä, että sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää hankintamenettelyssä, jolla ostetaan tietty teollis- tai tekijänoikeus. On syytä muistaa myös, että vaikka hankintayksiköt voivat vapaasti soveltaa valintaperusteita, joiden avulla ne voivat vähentää ehdokkaiden tai tarjoajien lukumäärää, niin kauan kuin huutokauppaa ei ole aloitettu, sähköiseen huutokauppaan osallistuvien tarjoajien määrää ei saisi enää vähentää huutokaupan aloittamisen jälkeen.

Hankintayksiköiden olisi sähköisiä viestintämuotoja koskevien sääntöjen vaatimusten mukaisesti oltava asettamatta perusteettomia esteitä talouden toimijoiden mahdollisuuksille osallistua hankintamenettelyihin, joissa tarjoukset on esitettävä sähköisten luetteloiden muodossa ja joissa taataan syrjimättömyyttä ja yhdenvertaista kohtelua koskevien yleisten periaatteiden noudattaminen.

(78) Useimmissa jäsenvaltioissa käytetään yhä enemmän yhteishankintamenetelmiä. Yhteishankintayksiköt vastaavat hankintojen tekemisestä, dynaamisten hankintajärjestelmien hallinnoinnista tai hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekemisestä muita hankintaviranomaisia tai -yksiköitä varten joko korvausta vastaan tai ilman. Hankintayksiköiden, joita varten puitejärjestely tehdään, olisi voitava käyttää sitä yksittäisiin tai toistuviin ostoisiin. Suuren hankintamäärien vuoksi tällaisilla menetelmillä voidaan lisätä kilpailua ja niiden pitäisi edistää sitä, että julkiset hankinnat tehdään ammattimaisella tavalla. Sen vuoksi olisi säädettävä hankintayksiköitä varten perustettuja yhteishankintayksiköitä koskevasta unionin määritelmästä ja selkeytettävä, että yhteishankintayksiköt toimivat kahdella eri tavalla.

Niiden olisi ensinnäkin voitava toimia tukkuliikkeenä ostamalla, varastoimalla ja jälleenmyymällä, tai toiseksi niiden olisi voitava toimia välittäjinä tekemällä sopimuksia, käyttämällä dynaamisia hankintajärjestelmiä tai tekemällä puitejärjestelyjä hankintayksiköiden käyttöön.

Tällaista välittävää tehtävää voitaisiin joissakin tapauksissa hoitaa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt itsenäisesti ja ilman asianomaisten hankintayksiköiden yksityiskohtaisia ohjeita, ja eräissä muissa tapauksissa toteuttamalla asiaankuuluvat hankintamenettelyt asianomaisten hankintayksiköiden ohjeiden mukaan, niiden puolesta ja niiden lukuun.

Lisäksi olisi vahvistettava säännöt siitä, miten vastuu tämän direktiivin mukaisten velvollisuuksien noudattamisesta, korjaavat toimenpiteet mukaan luettuina, jaetaan yhteishankintayksikön ja niiden hankintayksiköiden välillä, jotka tekevät hankintoja yhteishankintayksiköstä tai sen välityksellä. Jos yhteishankintayksikkö on yksin vastuussa hankintamenettelyjen suorittamisesta, sen olisi myös oltava yksin ja suoraan vastuussa näiden menettelyjen laillisuudesta. Jos hankintayksikkö suorittaa tietyt osat menettelystä, kuten puitejärjestelyn mukaisen uudelleen kilpailuttamisen tai yksittäisten hankintasopimusten tekemisen dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella, sen olisi myöhemminkin oltava vastuussa suorittamisestaan vaiheista.

(79) Hankintayksiköiden olisi voitava tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimus yhteishankintatoimintojen suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin

mukaisia menettelyjä. Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin olisi voitava sisällyttää myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen. Jos hankintojen tukitoimintoja koskevat palveluhankintasopimukset toteuttaa muu kuin yhteishankintayksikkö osana yhteishankintatoimintojen suorittamista asianomaiselle hankintayksikölle, tällaisten sopimusten tekemisessä olisi noudatettava tätä direktiiviä. On syytä muistuttaa myös, että tätä direktiiviä ei pitäisi soveltaa, jos yhteishankintatoiminnot tai hankintojen tukitoiminnot suoritetaan muutoin kuin rahallista vastiketta vastaan tehdyllä sopimuksella, joka on tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa.

(80) Yhteishankintayksiköitä koskevien säännösten tiukentaminen ei saisi millään tavoin estää jatkamasta tilapäisten yhteisten hankintojen nykyisiä käytäntöjä eli vähemmän institutionalisoituja ja järjestelmällisiä yhteisiä ostoja tai vakiintunutta käytäntöä, jossa turvaudutaan palvelutarjoajiin, jotka valmistelevat ja hallinnoivat hankintamenettelyjä hankintayksikön nimissä ja puolesta ja sen ohjeiden mukaan. Päinvastoin yhteishankintojen eräitä piirteitä olisi selkeytettävä, koska ne voivat olla merkittävässä asemassa erityisesti innovatiivisten hankkeiden yhteydessä.

Yhteishankinnoilla voi olla monia eri muotoja, koordinoituista hankinnoista yhteisten teknisten eritelmien laatimiseen sellaisia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja varten, joiden hankkijoina on useita hankintayksiköitä, joista kukin suorittaa erillisen hankintamenettelyn, aina tilanteisiin, joissa asianomaiset hankintayksiköt yhteisessä hankintamenettelyssä joko toimivat yhdessä tai valtuuttavat yhden hankintayksikön hallinnoimaan hankintamenettelyä kaikkien hankintayksiköiden puolesta.

Jos useat hankintayksiköt suorittavat hankinnat yhteisessä hankintamenettelyssä, niiden olisi vastattava yhdessä tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä. Jos hankintayksiköt kuitenkin hankkivat yhdessä vain osia yhteisessä hankintamenettelyssä, yhteisvastuuta olisi sovellettava vain niihin osiin menettelyä, jotka on suoritettu yhdessä. Kunkin hankintayksikön olisi oltava yksinään vastuussa menettelyistä tai menettelyjen osista, jotka se suorittaa yksin, esimerkiksi sopimuksen tekemisestä, puitejärjestelyn tekemisestä, dynaamisen hankintajärjestelmän käyttämisestä tai uudelleen kilpailuttamisesta puitejärjestelyn nojalla.

(81) Sähköiset viestintämuodot sopivat erityisen hyvin yhteishankintakäytäntöjen ja -välineiden tueksi, koska ne antavat mahdollisuuden käyttää tietoja uudelleen, käsitellä niitä automaattisesti ja minimoida informaatio- ja liiketoimikustannukset. Sen vuoksi sähköisten viestintämuotojen käyttö olisi ensimmäisessä vaiheessa tehtävä pakolliseksi yhteishankintayksiköille, ja samalla olisi helpotettava käytäntöjen lähentymistä koko unionissa. Tämän jälkeen sähköisten viestintämuotojen käytöstä olisi tehtävä yleinen velvollisuus kaikissa hankintamenettelyissä 30 kuukauden siirtymäkauden jälkeen.

(82) Eri jäsenvaltioiden hankintayksiköt, jotka haluavat tehdä yhteisiä hankintasopimuksia, kohtaavat nykyään erityisiä oikeudellisia vaikeuksia, jotka johtuvat kansallisten lainsäädäntöjen ristiriitaisuudesta. Vaikka rajatylittävät yhteishankinnat sallittiin epäsuorasti direktiivillä 2004/17/EY, hankintayksiköillä on edelleen huomattavia oikeudellisia ja käytännön vaikeuksia tehdä hankintoja muiden jäsenvaltioiden yhteishankintayksiköiltä tai tehdä yhteisiä hankintasopimuksia. Jotta hankintayksiköt voisivat hyödyntää mahdollisimman hyvin sisämarkkinoiden potentiaalisia mittakaavaetuja ja mahdollisuuden jakaa riskit ja hyödyt erityisesti innovatiivisissa hankkeissa, joihin liittyy enemmän riskejä, kuin yksi hankintaviranomainen voi kohtuullisesti ottaa, mainitut vaikeudet olisi saatava poistettua. Sen vuoksi olisi vahvistettava rajatylittäviä yhteishankintoja koskevat uudet säännöt, jotta voidaan helpottaa hankintayksiköiden välistä yhteistyötä ja lisätä sisämarkkinoista saatavaa hyötyä luomalla rajatylittäviä liiketoimintamahdollisuuksia tavarantoimittajille ja palveluntarjoajille. Säännöissä olisi määriteltävä yhteishankintayksiköiden rajatylittävän käytön ehdot ja nimettävä rajatylittävien yhteisten menettelyjen tapauksessa julkisiin hankintoihin sovellettava lainsäädäntö, myös muutoksenhakuineihin sovellettava lainsäädäntö, joka täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008⁽¹⁾ lainvalintasääntöjä. Lisäksi eri jäsenvaltioista olevien hankintayksiköiden olisi voitava perustaa yhteisiä oikeushenkilöitä kansallisen tai unionin lainsäädännön mukaisesti. Tällaista yhteishankintojen muotoa varten olisi vahvistettava erityiset säännöt.

Hankintayksiköiden ei kuitenkaan pitäisi käyttää rajatylittävien yhteishankintojen mahdollisuuksia kiertääkseen unionin lainsäädännön mukaisia pakollisia julkisoikeuden sääntöjä, joita niihin sovelletaan niiden sijaintijäsenvaltiossa. Tällaisiin sääntöihin saattaa kuulua esimerkiksi avoimuutta ja asiakirjojen saatavuutta koskevia säännöksiä tai arkaluonteisten tavaroiden jäljitettävyyttä koskevia erityisvaatimuksia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

(83) Julkisten hankkijoiden laatimien teknisten eritelmien olisi oltava sellaisia, että julkiset hankinnat voidaan avata kilpailulle ja että niillä voidaan saavuttaa kestävyystavoitteet. Sen vuoksi olisi oltava mahdollista esittää tarjouksia, jotka perustuvat erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, standardeihin ja teknisiin eritelmiin markkinoilla, sekä tarjouksia, jotka perustuvat rakennettavien kohteiden, tavaroiden ja palvelujen elinkaareen ja tuotantoprosessin kestävyyyteen liittyviin suorituskykyä koskeviin perusteisiin.

Tekniset eritelmät olisi tämän perusteella laadittava siten, ettei kilpailua kavenneta keinotekoisesti vaatimuksilla, joilla suositetaan tiettyä talouden toimijaa edellyttämällä sen yleensä tarjoamien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden keskeisiä ominaisuuksia. Tämä tavoite voidaan yleensä saavuttaa parhaiten laatimalla tekniset eritelmät toiminnallisten ja suorituskykyä koskevien vaatimusten mukaisesti. Toiminnalliset ja suorituskykyä koskevat vaatimukset ovat myös tarkoituksenmukainen tapa suosia innovointia julkisissa hankinnoissa, ja sitä olisi käytettävä mahdollisimman laajasti. Jos viitataan eurooppalaisen standardiin tai sellaisen puuttuessa kansalliseen standardiin, hankintayksiköiden olisi otettava huomioon muihin vastaaviin ratkaisuihin perustuvat tarjoukset, jotka täyttävät hankintayksiköiden vaatimukset ja vastaavat turvallisuusvaatimuksia. Talouden toimijan olisi esitettävä näyttö vastaavuudesta vaaditun merkin kanssa.

Vastaavuuden osoittamiseksi tarjoajia olisi voitava vaatia esittämään kolmannen osapuolen todentama näyttö. Olisi kuitenkin sallittava myös muut asianmukaiset todistuskeinot, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos kyseisellä talouden toimijalla ei ole mahdollisuutta saada tällaisia todistuksia tai testausraportteja tai se ei voi saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa, edellyttäen, että kyseinen talouden toimija osoittaa, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

(84) Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu henkilöiden käyttöön riippumatta siitä, onko ne tarkoitettu suurelle yleisölle vai hankintayksikön henkilöstölle, hankintayksiköiden on laadittava tekniset eritelmät ottaen huomioon vammaiskäytön edellytykset tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia.

(85) Hankintayksiköiden, jotka haluavat hankkia rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on tietyt ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, olisi voitava viitata tiettyihin merkkeihin, kuten Euroopan ympäristömerkkiin, (moni)kansallisiin ympäristömerkkeihin tai muihin merkkeihin, jos kyseistä merkkiä koskevat vaatimukset liittyvät hankinnan kohteeseen, kuten tuotteen kuvaukseen ja tarjontamuotoon, pakkausvaatimukset mukaan luettuina. Olennaista on myös se, että nämä vaatimukset laaditaan ja hyväksytään puolueettomasti varmistettavissa olevilla perusteilla käyttäen menettelyä, johon sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, jakelijat ja ympäristöjärjestöt voivat osallistua, ja että merkki on kaikkien kiinnostuneiden osapuolten saatavilla ja käytettävissä. Olisi selvennettävä, että sidosryhmät voisivat olla julkisia tai yksityisiä elimiä, yrityksiä tai mitä tahansa valtioista riippumattomia organisaatioita (organisaatioita, jotka eivät ole osa julkishallintoa eivätkä tavanomaisia yrityksiä).

Lisäksi olisi selvennettävä, että erityiset kansalliset tai hallituksen elimet tai organisaatiot voivat osallistua sellaisten merkkejä koskevien edellytysten laatimiseen, joita voidaan käyttää viranomaisten hankintojen yhteydessä ilman, että nämä elimet tai organisaatiot menettäisivät asemansa kolmansina osapuolina. Viittaukset merkkeihin eivät saisi vaikuttaa innovointia rajoittavasti.

(86) Hankintayksiköiden olisi teknisiä eritelmiä laatiessaan otettava huomioon unionin oikeudesta johtuvat vaatimukset tietosuojalainsäädännön alalla erityisesti henkilötietojen käsittelyä suunniteltaessa (sisäänrakennettu tietosuoja).

(87) Julkiset hankinnat olisi mukautettava pk-yritysten tarpeisiin. Hankintayksiköitä olisi kannustettava hyödyntämään julkisia hankintoja koskevia käytännesääntöjä, jotka on laadittu 25 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa ”Eurooppalaiset julkisia hankintoja koskevat käytännesäännöt, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia”, jossa annetaan ohjeita siitä, miten hankintaviranomaiset voivat soveltaa julkisia hankintoja koskevia välineitä tavalla, joka helpottaa pk-yritysten osallistumista. Sitä varten olisi säädettävä nimenomaisesti, että hankintasopimukset voidaan jakaa osiin. Jakaminen voitaisiin tehdä määrällisin perustein niin, että yksittäisten sopimusten suuruus vastaa paremmin pk-yritysten toimituskykyä, tai laadullisin perustein toimialoittain ja erityisaloittain niin, että yksittäisten sopimusten sisältö mukautetaan tarkemmin pk-yritysten erityisaloihin, tai hankkeen seuraavien vaiheiden mukaisesti. Hankintayksikön olisi voitava vapaasti määritellä osien koko ja kohde, ja sen olisi hankintojen ennakkoidun arvon laskentaa koskevien sääntöjen mukaisesti voitava myös tehdä joitakin osia koskevat sopimukset soveltamatta tämän direktiivin menettelyjä.

Jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava mennä pidemmälle pyrkimyksissään helpottaa pk-yritysten osallistumista julkisten hankintojen markkinoille laajentamalla velvoite harkita sopimusten osiin jakamisen asianmukaisuutta koskemaan pienempiä sopimuksia, velvoittamalla hankintayksiköt perustelemaan päätöksensä olla jakamatta sopimuksia osiin tai tekemällä osiin jakaminen pakolliseksi tietäen edellytyksin. Jäsenvaltioiden olisi samaa tarkoitusta varten voitava myös säätää menettelyistä alihankkijoille suoritettavia suoria maksuja varten.

(88) Jos hankintasopimukset jaetaan osiin, hankintayksiköiden olisi esimerkiksi kilpailun säilyttämiseksi tai toimitusten luotettavuuden turvaamiseksi voitava rajoittaa niiden osien määrää, joista talouden toimija voi tehdä tarjouksen, ja myös niiden osien määrää, jotka voidaan myöntää yhdelle tarjoajalle.

Tavoite helpottaa pk-yritysten pääsyä julkisten hankintojen markkinoille saattaisi kuitenkin vaikeutua, jos hankintayksiköiden olisi pakko tehdä sopimus osina, vaikka sen vuoksi olisikin hyväksyttävä merkittävästi huonompia ratkaisuja verrattuna sopimuksen tekemiseen niin, että useita osia tai kaikkia osia käsitellään yhdessä. Jos tällaisen menetelmän soveltamismahdollisuus on selkeästi ilmoitettu etukäteen, hankintayksiköiden olisi voitava tehdä tarjouksista vertaileva arvio sen selvittämiseksi, täyttävätkö tietyn tarjoajan jotakin erityistä osayhdistelmää koskevat tarjoukset kokonaisuudessaan tämän direktiivin mukaiset sopimuksen tekoperusteet kyseisten osien osalta paremmin kuin yksittäisiä osia koskevat erilliset tarjoukset. Siinä tapauksessa hankintayksiköiden olisi voitava tehdä sopimus yhdistämällä kyseiset osat tarjoajalle. Olisi selvennettävä, että hankintayksiköiden olisi tehtävä tällainen vertaileva arvio määrittämällä aluksi, mitkä tarjoukset parhaiten täyttäisivät säädetyt sopimuksen tekoperusteet kunkin yksittäisen osan osalta, ja vertaamalla niitä sitten jonkin tietyn tarjoajan tiettyä osayhdistelmää kokonaisuudessaan koskeviin tarjouksiin.

(89) Hankintamenettelyjen nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi menettelyihin osallistumisen määräajat olisi pidettävä mahdollisimman lyhyinä luomatta tarpeettomia esteitä sisämarkkinoiden talouden toimijoiden ja erityisesti pk-yritysten koko alueen laajuiselle osallistumiselle. Sen vuoksi olisi muistettava, että asettaessaan tarjousten ja osallistumishakemusten jättämisen määräaikoja hankintayksiköiden olisi otettava huomioon erityisesti sopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, vaikka tämä johtaisi siihen, että asetetut määräajat ovat pidempiä kuin tämän direktiivin mukaiset vähimmäisajat. Sähköisten tieto- ja viestintävälineiden käyttö, erityisesti hankinta-asiakirjojen asettaminen kokonaisuudessaan talouden toimijoiden, tarjoajien ja ehdokkaiden saataville sähköisessä muodossa ja ilmoitusten toimittaminen sähköisesti, johtaa toisaalta avoimuuden lisääntymiseen ja ajansäästöön. Sen vuoksi olisi säädettävä avoimiin menettelyihin sovellettavien vähimmäismääräaikojen lyhentämisestä GPA-sopimuksen sääntöjen mukaisesti ja

edellyttäen, että ne sopivat yhteen unionin tasolla suunnitellun erityisen toimittamistavan kanssa. Hankintayksiköiden olisi lisäksi voitava lyhentää tarjousten jättämisen määräaikoja avoimissa menettelyissä entisestään tapauksissa, joissa tavanomaista määräaika ei voida avoimissa menettelyissä kiireellisyyden vuoksi noudattaa mutta joissa avoimessa menettelyssä sovellettu lyhennetty määräaika on silti mahdollinen. Ainoastaan poikkeustilanteissa, joissa tavanomaista menettelyä ei voida hankintayksikön kannalta ennalta arvaamattomista ja siitä riippumattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi toteuttaa edes lyhennetyin määräajoin, hankintayksiköiden olisi, siinä määrin kuin se on ehdottomasti tarpeen, voitava tehdä sopimuksia neuvottelumenettelyllä ilman edeltävää tarjouskilpailua. Näin saattaa olla esimerkiksi silloin, kun luonnonkatastrofit edellyttävät välitöntä toimintaa.

(90) Olisi selvennettävä, että tarve varmistaa, että talouden toimijoilla on riittävästi aikaa tarjousten tekemiselle, voi johtaa siihen, että alun perin asetettuja määräaikoja on pidennettävä. Näin olisi erityisesti silloin, kun hankintasiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia. Olisi myös selvennettävä, että merkittävät muutokset olisi tällaisessa tapauksessa ymmärrettävä erityisesti teknisiin eritelmiin tehtäviksi muutoksiksi, joita varten talouden toimijat tarvitsisivat lisää aikaa muutosten ymmärtämiseksi ja niihin vastaamiseksi. Olisi kuitenkin täsmennettävä, että tällaiset muutokset eivät saisi olla niin olennaisia, että muutkin kuin alun perin valitut talouden toimijat voisivat tehdä tarjouksia tai että ne houkuttelisivat hankintamenettelyyn lisää osallistujia. Näin voisi olla erityisesti silloin, kun hankintasopimus tai puitejärjestely on muutosten seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen hankintasiakirjoissa alun perin esitettyyn verrattuna.

(91) Olisi selvennettävä, että hankintayksiköiden olisi automaattisesti lähetettävä tiedot tietyistä hankintamenettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi päätöksestä olla tekemättä hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Samoin olisi muistettava, että neuvoston direktiivissä

92/13/ETY⁽¹⁾ säädetään hankintayksiköiden velvollisuudesta toimittaa asianomaisille ehdokkaille ja tarjoajille yhteenveto tiettyjen hankintamenettelyn aikana tehtyjen keskeisten päätösten perusteluista myös ilman ehdokkaiden tai tarjoajien esittämää nimenomaista pyyntöä. Lisäksi olisi selvennettävä, että ehdokkailla ja tarjoajilla olisi oltava mahdollisuus pyytää perusteluista lisätietoja, jotka hankintayksiköiden olisi annettava, ellei niillä ole vahvoja perusteita olla antamatta tietoja. Tällaiset perusteet olisi vahvistettava tässä direktiivissä. Jotta varmistettaisiin tarvittava avoimuus hankintamenettelyissä, joihin kuuluu neuvotteluja ja vuoropuhelua tarjoajien kanssa, hyväksyttävän tarjouksen tehneiden tarjoajien olisi voitava pyytää lisätietoja menettelyn kulusta ja etenemisestä, ellei ole vahvoja perusteita olla sallimatta tätä.

(92) On asianmukaista säätää direktiivin 2014/24/EU soveltamisesta taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä kirjallisia todisteita koskeviin vaatimuksiin, siltä osin kuin tämä on sopusoinnussa hyvän kauppatavan varmistamisen tarpeen kanssa ja mahdollistaa maksimaalisen joustavuuden. Hankintayksiköiden olisi sen vuoksi saatava soveltaa mainitussa direktiivissä säädettyjä valintaperusteita, ja näin toimiessaan niiden olisi oltava velvollisia soveltamaan tiettyjä muita säännöksiä, jotka koskevat erityisesti vähimmäisliikevaihtovaatimusten ylärajaa sekä yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan käyttöä.

(93) Hankintayksiköiden olisi voitava vaatia, että hankintasopimusta toteutettaessa sovelletaan ympäristöasioiden hallintatoimenpiteitä tai -järjestelmiä. Ympäristöjärjestelmät voivat osoittaa talouden toimijan tekniset edellytykset sopimuksen toteuttamiseen riippumatta siitä, onko kyseiset järjestelmät rekisteröity unionin välineiden, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009⁽²⁾ mukaisesti. Talouden toimijan kuvaus toimenpiteistä, joita se soveltaa samantasoisien ympäristönsuojelun varmistamiseksi, olisi hyväksyttävä rekisteröityjen ympäristöjärjestelmien kanssa vaihtoehtoiseksi selviytykseksi, jos talouden toimijalla ei ole pääsyä tällaisiin järjestelmiin tai se ei voida saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 92/13/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoinnin alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 76, 23.3.1992, s. 14).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1221/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) ja asetuksen (EY) N:o 761/2001 ja komission päätösten 2001/681/EY ja 2006/193/EY kumoamisesta (EUVL L 342, 22.12.2009, s. 1).

(94) Hankintasopimusten tekoperusteiden käsite on keskeinen tälle direktiiville. Sen vuoksi on tärkeää, että direktiivin säännökset esitetään mahdollisimman yksinkertaisella ja selkeällä tavalla. Tähän voidaan päästä pitämällä ”kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta” tärkeimpänä perusteena, koska kaikki voitavat tarjoukset olisi valittava sen mukaisesti, mitä yksittäinen hankintayksikkö pitää taloudellisesti parhaana ratkaisuna. Sekaannusten välttämiseksi direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY käytetyn sopimuksen tekoperusteen ”kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous” sijaan olisi käytettävä eri ilmaisua: ”paras hinta-laatusuhde”. Näin ollen tämä ilmaisu olisi tulkittava näihin direktiiveihin liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti, paitsi jos tässä direktiivissä on olennaisesti erilainen ratkaisu.

(95) Hankintasopimukset olisi tehtävä puolueettomin perustein, joilla varmistetaan avoimuuden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden noudattaminen, jotta taattaisiin tarjousten suhteellisen arvon puolueeton vertailu ja voitaisiin päättää todellisissa kilpailuolosuhteissa, mikä tarjouksista on kokonaistaloudellisesti edullisin. Olisi tehtävä selväksi, että kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta olisi arvioitava parhaan hinta-laatusuhteen pohjalta, johon olisi aina kuuluttava hinta- tai kustannustekijä. Lisäksi olisi täsmennettävä, että tällainen kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arviointi voidaan myös tehdä pelkän hinnan tai kustannustehokkuuden perusteella. Asianmukaista on myös muistuttaa, että hankintayksiköt voivat vapaasti asettaa riittävät laatuvaatimukset teknisten eritelmien tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen avulla.

Laadun korostamiseksi myös julkisissa hankinnoissa jäsenvaltioiden olisi voitava kieltää tai rajoittaa pelkän hinnan tai pelkkien kustannusten käyttöä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen arvioimiseksi, jos ne pitävät tätä asianmukaisena.

Jotta varmistettaisiin yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen hankintasopimuksia tehtäessä, hankintayksiköt olisi veloitettava varmistamaan tarvittava avoimuus, jotta kaikki tarjoajat saisivat riittävät tiedot perusteista ja järjestelyistä, joita sovelletaan sopimuksen tekemisestä päätettäessä. Hankintayksiköt olisi sen vuoksi veloitettava ilmoittamaan hankintasopimuksen tekoperusteet ja kunkin perusteen suhteellinen painotus. Hankintayksiköiden olisi kuitenkin sallittava poiketa hankintasopimusten tekoperusteiden painoarvon ilmoittamisveloitteesta asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, jotka niiden on kyettävä perustelemaan, jos painoarvoa ei voida määrittää ennakolta erityisesti sopimuksen monimutkaisuuden vuoksi. Tällaisissa tapauksissa niiden olisi ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

(96) SEUT 11 artiklassa edellytetään, että ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset sisällytetään unionin politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi. Tässä direktiivissä selvennetään, miten hankintayksiköt voivat edistää ympäristönsuojelua ja kestävästä kehityksestä, samalla kun taataan, että ne voivat suorittaa hankintansa parhaalla hinta-laatusuhteella.

(97) Hankintayksiköiden olisi parasta hinta-laatusuhdetta arvioissaan määritettävä hankinnan kohteeseen liittyvät taloudelliset ja laadulliset tekoperusteet, joiden pohjalta ne arvioivat tarjoukset päättääkseen, mikä tarjouksista on kokonaistaloudellisesti edullisin hankintayksikön näkökulmasta. Näiden perusteiden avulla olisi siten voitava tehdä vertaileva arvio kunkin tarjouksen suoritustasosta teknisissä eritelmissä määriteltyyn hankinnan kohteeseen nähden. Parhaan hinta-laatusuhteen määrittelyä varten tässä direktiivissä vahvistetaan ohjeellinen luettelo mahdollisista sopimuksetekoperusteista. Hankintayksiköitä olisi kannustettava valitsemaan perusteita, joiden avulla ne voivat saada laadukkaita ja optimaalisesti tarpeitaan vastaavia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja.

Valitut hankintasopimuksen tekoperusteet eivät saisi antaa hankintayksikölle rajatonta valinnanvapautta, niillä olisi varmistettava todellisen ja terveen kilpailun mahdollisuus ja niihin olisi liitettävä vaatimuksia, jotka mahdollistavat tarjoajan esittämien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi hankintasopimuksen tekopäätös ei saisi perustua ainoastaan muihin kuin kustannuksiin liittyviin perusteisiin. Laadullisiin perusteisiin olisi sen vuoksi liitettävä kustannusperuste, joka voisi hankintayksikön valinnan mukaan olla joko hinta tai kustannustehokkuusmalli, kuten elinkaarikustannukset. Sopimuksen tekoperusteet eivät kuitenkaan saisi vaikuttaa sellaisten kansallisten säännösten soveltamiseen, joilla määritellään tietyistä palveluista suoritettava korvaus tai vahvistetaan tiettyjen tavaroiden kiinteät hinnat.

(98) Jos kansallisilla säännöksillä määritetään tietyistä palveluista perittävät korvaukset tai asetetaan kiinteät hinnat tiettyjä toimituksia varten, olisi selvennettävä, että hinta-laatusuhdetta voidaan yhä arvioida muidenkin tekijöiden kuin pelkän hinnan tai korvausten perusteella. Näitä voivat kyseisestä palvelusta tai tuotteista riippuen olla esimerkiksi toimitus- ja maksuehdot, myynninjälkeistä palvelua koskevat näkökohdat (esimerkiksi neuvonta- tai korvauspalvelujen laajuus) tai ympäristö- tai sosiaaliset näkökohdat (esimerkiksi se, onko kirjat painettu kierrätyspaperille tai kestävän puukaupan paperille, ulkoisista

ympäristövaikutuksista johtuvat kustannukset tai se, onko edistetty hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien vähäosaisten henkilöiden tai heikossa asemassa olevien ryhmien jäsenten parempaa integroitumista yhteiskuntaan). Koska hinta-laatusuhdetta voidaan arvioida aineellisten edellytysten perusteella lukuisin eri tavoin, olisi vältettävä arvontaa ainoana keinona tehdä hankintasopimus.

- (99) Jos henkilöstön laadulla on merkitystä sopimuksen toteuttamisen kannalta, hankintayksiköiden olisi sallittava käyttää tekoperusteina myös kyseisen sopimuksen toteuttamiseen osoitetun henkilöstön organisointia, pätevyyttä ja kokemusta, koska se voi vaikuttaa sopimuksen toteutuksen laatuun ja sitä kautta tarjouksen taloudelliseen arvoon. Näin saattaa olla esimerkiksi sellaisissa sopimuksissa, joiden kohteena on immateriaalisia palveluja, kuten konsultointi- tai arkkitehtuuripalveluja. Jos hankintayksiköt käyttävät tätä mahdollisuutta, niiden olisi varmistettava asianmukaisin sopimuksellisin keinoin, että hankintasopimuksen toteuttamiseen osoitettu henkilöstö tosiasiallisesti täyttää määritellyt laatuvaatimukset ja että kyseinen henkilöstö voidaan korvata vain hankintayksikön suostumuksella sen tarkistettua, että korvaava henkilöstö on laatutasoltaan vastaavaa.

- (100) On ehdottoman tärkeää hyödyntää täysimittaisesti julkisten hankintojen potentiaalia, jotta voidaan saavuttaa älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet. On muistettava, että julkinen hankinta on ratkaisevan tärkeää innovoinnin edistämiseksi, joka on hyvin tärkeää Euroopan tulevalle kasvulle. Koska yksittäisten sektoreiden ja markkinoiden välillä on merkittäviä eroja, ei olisi kuitenkaan asianmukaista asettaa yleisiä pakollisia vaatimuksia ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeille hankinnoille.

Unionin lainsäätäjä on jo asettanut pakolliset hankinta-vaatimukset tieliikenteen moottoriajoneuvoja koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/33/EY⁽¹⁾ ja toimistolaitteita koskevien erityistavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 106/2008⁽²⁾. Lisäksi yhteisten menetelmien määrittäminen elinkaarikustannuksia varten on edistynyt merkittävästi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, puhtaisten ja energiategokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen edistämisestä (EUVL L 120, 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008 toimistolaitteiden energiategokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 1).

Sen vuoksi vaikuttaa asianmukaiselta jatkaa tätä menettelytapaa ja asettaa alakohtaisessa lainsäädännössä pakolliset tavoitteet ja päämäärät, jotka palvelevat kyseisen alan politiikkaa ja olosuhteita, sekä edistää elinkaarikustannuksiin sovellettavien eurooppalaisten lähestymistapojen kehittämistä ja käyttöä keinoina, jotta julkisilla hankinnoilla voidaan tukea vielä enemmän kestävä kehitystä.

- (101) Näitä alakohtaisia toimenpiteitä olisi täydennettävä mukauttamalla direktiivejä 2004/17/EY ja 2004/18/EY ja antamalla siten hankintayksiköille mahdollisuudet pyrkiä hankintastrategioissaan älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin. Sen vuoksi olisi täsmennettävä, että hankintayksiköt voivat määrittää kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen ja alhaisimmat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, paitsi jos tarjousta arvioidaan pelkän hinnan perusteella. Elinkaarikustannuksen käsite sisältää kaikki rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen elinkaaren aikaiset kustannukset.

Tämä merkitsee sisäisiä kustannuksia, kuten tutkimus-, kehitys-, tuotanto-, kuljetus-, käyttö-, ylläpito- ja käytöstäpoistokustannuksia, mutta voi sisältää myös kustannuksia, jotka johtuvat ulkoisista ympäristövaikutuksista, kuten tuotteessa käytettyjen raaka-aineiden hankkimisen taikka itse tuotteen tai sen valmistuksen aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta, jos kyseisiä kustannuksia voidaan arvioida rahallisesti ja seurata. Menetelmät, joita hankintayksiköt käyttävät ulkoisista ympäristövaikutuksista johtuvien kustannusten arviointiin, olisi määriteltävä ennakolta riippumattomalla ja syrjimättömällä tavalla, ja niiden olisi oltava kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla. Kyseiset menetelmät voidaan määritellä kansallisesti, alueellisesti tai paikallisesti, mutta rätälöidyistä menetelmistä johtuvan kilpailun vääristymisen välttämiseksi ne olisi pidettävä yleisinä, eli niitä ei pitäisi perustaa erityisesti tiettyä hankintamenettelyä varten. Unionin tasolla olisi kehitettävä yhteisiä menetelmiä yksittäisiin luokkiin kuuluvien tavaroiden ja palvelujen elinkaarikustannusten laskemiseksi. Jos kehitetään tällaisia yhteisiä menetelmiä, niiden käytön olisi oltava pakollista.

Lisäksi olisi tarkasteltava sosiaalisia elinkaarikustannuksia varten kehitettävien yhteisten menetelmien toteutettavuutta ottamalla huomioon olemassa olevat menetelmät kuten Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman puitteissa hyväksytyt suuntaviivat tuotteiden sosiaalisen elinkaaren arvioinnista.

- (102) Sosiaalisten näkökohtien ja ympäristönäkökohtien ottamiseksi paremmin huomioon hankintamenettelyissä hankintayksiköiden olisi lisäksi voitava käyttää tällaisia hankintasopimuksen tekoperusteita tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja sopimuksen mukaisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimittamiseen kaikilta osin ja niiden elinkaaren kaikissa vaiheissa, tuotteen raaka-aineiden hankkimisesta aina tuotteen hävittämävaiheeseen asti, mukaan lukien tekijät, jotka liittyvät kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kauppaan ja sen ehtoihin taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren myöhemmässä vaiheessa, silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana. Tällaiseen tuotanto- tai toimitusprosessiin liittyvissä perusteissa ja ehdoissa voidaan esimerkiksi edellyttää, että ostettavien tuotteiden valmistuksessa ei ole käytetty myrkyllisiä kemikaaleja tai että ostettavien palvelujen suorittamisessa käytetään energia- tehokkaita koneita.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tähän kuuluvat myös hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot, jotka liittyvät reilun kaupan tuotteiden toimittamiseen tai käyttöön hankintasopimuksen toteuttamisessa. Ympäristönäkökohtiin liittyviä hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoja saattavat olla esimerkiksi tuotteiden jakelu, pakkaaminen ja hävittäminen sekä rakennusurakka- ja palvelusopimusten osalta jätteen minimointi tai resurssitehokkuus.

Yhteyttä hankinnan kohteen kanssa koskeva ehto sulkee kuitenkin pois yrityksen yleiseen toimintapolitiikkaan liittyvät perusteet ja ehdot, koska niitä ei voida pitää ostettavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettylle tuotantoprosessille tai toimittamiselle ominaisena tekijänä. Hankintayksiköt eivät siis saisi vaatia, että tarjoajilla on tietty yrityksen yhteiskunta- tai ympäristövastuuta koskeva toimintapolitiikka.

- (103) On olennaisen tärkeää, että tuotantoprosessin sosiaalisia näkökohtia koskevat hankintasopimuksen tekoperusteet tai sen toteuttamisen ehdot liittyvät sopimuksen perusteella toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Niitä olisi lisäksi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY mukaisesti, sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinut, eikä niitä saisi soveltaa eikä valita niin, että syrjitään suoraan tai välillisesti talouden toimijoita, jotka tulevat muista jäsenvaltioista tai sellaisista kolmansista maista, jotka ovat sopimuspuolina GPA-sopimuksessa tai sellaisissa vapaakauppasopimuksissa, joissa myös unioni on sopimuspuolena. Sen vuoksi direktiivillä 96/71/EY säännellyt keskeisiä työoloja ja -ehtoja, kuten vähimmäispalkkoja, koskevat vaatimukset olisi pidettävä

kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa, joita sovelletaan unionin lainsäädännön mukaisesti kyseisen direktiivin yhteydessä, vahvistetulla tasolla.

Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen tarkoituksena saattaa myös olla edistää naisten ja miesten tasa-arvoa työpaikalla, naisten osallistumista työmarkkinoihin ja työn ja yksityiselämän yhteensovittamista, ympäristönsuojelua tai eläinten hyvinvointia, noudattaa Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisiä yleissopimuksia ja ottaa palvelukseen useampia epäedullisessa asemassa olevia henkilöitä kuin kansallisessa lainsäädännössä edellytetään.

- (104) Toimenpiteet, joilla pyritään suojelemaan tuotantoprosessiin osallistuvan henkilöstön terveyttä, edistämään hankintasopimuksen toteuttamiseen osallistuvien epäedullisessa asemassa olevien tai haavoittuviin väestöryhmiin kuuluvien henkilöiden integroitumista yhteiskuntaan tai antamaan koulutusta kyseisen hankintasopimuksen edellyttämässä taidoissa, voivat niin ikään kuulua hankintasopimuksen tekoperusteisiin tai toteuttamisen ehtoihin, jos ne liittyvät sopimuksen mukaisesti toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin. Kyseiset perusteet tai ehdot saattavat esimerkiksi koskea muun muassa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä tai työttömien tai nuorten koulutustoimien täytäntöönpanoa hankintasopimuksen toteuttamisaikana. Hankintayksiköt voivat teknisissä eritelmissä esittää sosiaalisia vaatimuksia, jotka liittyvät suoraan kyseiseen tavaraan tai palveluun, kuten esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

- (105) Hankintasopimuksia ei saisi tehdä sellaisten talouden toimijoiden kanssa, jotka ovat osallistuneet rikollisjärjestön toimintaan tai syyllistyneet unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan lahjontaan tai petokseen, terrorismirikoksiin, rahanpesuun taikka terrorismin rahoitukseen. Jos talouden toimijat jättävät verot tai sosiaaliturvamaksut maksamatta, tästä olisi myös seurattava niiden pakollinen poissulkeminen unionin tasolla. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava säätää poikkeus pakollisesta poissulkemisesta poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa hankintasopimuksen tekeminen on välttämätöntä yleistä etua koskevista pakottavista syistä. Näin voi olla esimerkiksi tapauksessa, jossa kiireellisesti tarvittavia rokotteita tai hätävarusteita voidaan ostaa ainoastaan talouden toimijalta, johon muutoin sovelletaan jotakin pakollisista poissulkemisperusteista. Koska hankintayksiköillä, jotka eivät ole hankintaviranomaisia, ei ole välttämättä pääsyä asiaa koskevaan kiistattomaan todistusaineistoon, olisi asianmukaista jättää kyseisten hankintayksiköiden päätettäväksi, soveltavatko ne direktiivissä 2014/24/EU lueteltuja poissulkemisperusteita. Näin ollen velvollisuus soveltaa direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan 1 ja 2 kohtaa olisi rajoitettava koskemaan niitä hankintayksiköitä, jotka ovat hankintaviranomaisia.

(106) Hankintayksiköille olisi lisäksi annettava mahdollisuus sulkea pois talouden toimijat, jotka ovat osoittautuneet epäluotettaviksi esimerkiksi siksi, että ne ovat rikkoneet ympäristönsuojeluvaatimuksia tai sosiaalisia velvoitteita, mukaan lukien sääntöjä esteettömyydestä vammaisille henkilöille, tai ovat tehneet muunlaisia ammatin harjoittamiseen liittyviä vakavia virheitä, kuten rikkoneet kilpailusääntöjä tai teollis- ja tekijänoikeuksia. Olisi selvennettävä, että ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe voi kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden niin, että tätä ei voida valita hankintasopimuksen tekoa varten riippumatta siitä, olisiko talouden toimijalla muutoin tekniset ja taloudelliset resurssit sopimuksen toteuttamiseksi.

Pitäen mielessä, että hankintayksikkö vastaa mahdollisen virheellisen päätöksensä seurauksista, hankintayksiköillä olisi oltava oikeus harkintansa perusteella katsoa, että on tapahtunut ammatin harjoittamiseen liittyvä vakava virhe, jos ne jo ennen pakollisten poissulkemisperusteiden soveltamista koskevan lopullisen ja sitovan päätöksen antamista voivat asianmukaisesti osoittaa, että talouden toimija on rikkonut velvoitteitaan, mukaan lukien veroihin ja sosiaaliturvamaksuihin liittyvät velvoitteet, ellei kansallisessa laissa toisin säädetä. Niiden olisi voitava myös sulkea pois ehdokkaat tai tarjoajat, joiden toiminnassa on aikaisempia hankintasopimuksia toteutettaessa tai muiden hankintayksiköiden kanssa tehtyjä sopimuksia toteutettaessa ollut vakavia puutteita olennaisten vaatimusten täyttämiseksi, esimerkiksi toimittamatta tai suorittamatta jättäminen, toimitetun tavaran tai palvelun merkittävät puutteet, joiden vuoksi sitä ei voida käyttää aiottuun tarkoitukseen, tai asiaton toiminta, joka kyseenalaistaa vakavasti talouden toimijan luotettavuuden. Kansallisessa laissa olisi säädettävä tällaisten poissulkemisten enimmäiskestosta.

Vapaaehtoisia poissulkemisperusteita sovellettaessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota suhteellisuusperiaatteen. Talouden toimija olisi vain poikkeuksellisissa olosuhteissa suljettava pois menettelystä vähäisten sääntöjenvastaisuuksien vuoksi. Toistuvat vähäisetkin sääntöjenvastaisuudet voivat kuitenkin kyseenalaistaa talouden toimijan luotettavuuden, ja tämän poissulkeminen voisi olla perusteltua.

(107) Jos hankintayksiköt ovat velvollisia soveltamaan tai päättävät soveltaa tällaisia poissulkemisperusteita, niiden olisi sovellettava direktiiviä 2014/24/EU silloin, kun on mahdollista, että talouden toimijat toteuttavat säännösten noudattamiseksi toimenpiteitä, joilla on tarkoitus korjata rikosten tai virheiden seuraukset ja tehokkaasti estää asiattoman toiminnan toistuminen.

(108) Tarjoukset, jotka vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta suhteessa kyseisiin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin, saattavat perustua teknisesti, taloudellisesti tai oikeudellisesti epäterveisiin oletuksiin tai käytäntöihin. Jos tarjoaja ei kykene antamaan riittävää selitystä, hankintayksiköllä olisi oltava oikeus hylätä tarjous. Hylkäämisen olisi oltava pakollista tapauksissa, joissa hankintayksikkö on todennut, että poikkeuksellisen alhainen hinta tai alhaiset kustannukset johtuvat unionin pakollisen sosiaali-, työ- tai ympäristölainsäädännön tai sen mukaisen kansallisen lain taikka kansainvälisen työoikeuden määräysten noudattamatta jättämisestä.

(109) Hankintasopimuksen toteuttamisen ehtoissa vahvistetaan sopimuksen toteuttamiseen liittyvät erityiset vaatimukset. Toisin kuin hankintasopimuksen tekoperusteet, jotka toimivat lähtökohtana tarjousten laadun vertailulle, hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot ovat kiinteitä puolueettomia vaatimuksia, jotka eivät vaikuta tarjousten arviointiin. Hankintasopimuksen toteuttamishetken olisi oltava yhteensopivia tämän direktiivin kanssa, jos ne eivät ole suoraan tai epäsuorasti syrjiviä ja jos ne liittyvät hankinnan kohteeseen, johon sisältyvät kaikki tiettyyn tuotantoprosessiin, toimittamiseen tai kaupallistamiseen liittyvät tekijät. Niihin kuuluvat hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot, mutta eivät yrityksen yleistä toimintapolitiikkaa koskevat vaatimukset.

(110) On tärkeää, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, kuten työsuojelutarkastusviraston tai ympäristönsuojeluviraston, velvollisuuksiensa ja tehtäviensä puitteissa toteuttamin asianmukaisin toimin varmistetaan, että alihankkijat noudattavat ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta.

On myös tarpeen varmistaa alihankintaketjun avoimuus, koska näin hankintayksiköt saavat tietoa siitä, kuka on paikalla rakennuskohteissa, joissa urakat toteutetaan, tai mitkä yritykset suorittavat palveluja rakennuksissa, infrastruktuureissa tai alueilla kuten kaupungintalot, koulut, urheilukeskukset, satamat tai moottoritiet, joista hankintayksiköt vastaavat tai jotka ovat hankintayksiköiden välittömässä valvonnassa. Olisi täsmennettävä, että joka tapauksessa pääsopimuskumppanin velvoite on toimittaa

pyydytetyt tiedot joko erityisten lausekkeiden perusteella, jotka kunkin hankintayksikön on liitettävä kaikkiin hankinta-asiakirjoihin, tai jäsenvaltioiden pääsopimuskumppanilta edellyttämien yleisesti sovellettävien velvoitteiden perusteella.

Lisäksi ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön alan velvoitteiden, jotka on vahvistettu unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai tässä direktiivissä luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työolainsäädännön määräyksissä edellyttäen, että tällaiset säännöt ja niiden soveltaminen noudattavat unionin oikeutta, noudattamiseen liittyviä ehtoja olisi sovellettava aina, kun jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta. Olisi myös todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltioiden olisi voitava mennä pidemmälle esimerkiksi laajentamalla avoimuusedellytyksiä, mahdollistamalla suorat maksut alihankkijoille tai tekemällä mahdolliseksi tai edellyttämällä, että hankintaviranomaiset tarkistavat, että alihankkijoiden tilanne ei ole sellainen, että talouden toimijan poissulkeminen olisi perusteltua. Sovellettaessa tällaisia toimenpiteitä alihankkijoihin olisi varmistettava johdonmukaisuus pääsopimuskumppaniin sovellettävien säännösten kanssa, jotta pakollisiin poissulkemisperusteisiin liittyisi vaatimus siitä, että pääsopimuskumppani korvaa kyseisen alihankkijan. Jos tarkistuksessa todetaan, että poissulkemiselle on muita kuin pakollisia perusteita, olisi selvennettävä, että hankintaviranomaiset voivat vaatia korvaamista. Olisi kuitenkin myös todettava yksiselitteisesti, että hankintaviranomaisten voi olla pakko vaatia kyseisen alihankkijan korvaamista, jos pääsopimuskumppanien poissulkeminen olisi pakollista tällaisissa tapauksissa.

Lisäksi olisi todettava yksiselitteisesti, että jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja koskevia sääntöjä.

- (111) Ottaen huomioon käynnissä olevat keskustelut horisontaalisista säännöksistä, jotka koskevat suhteita kolmansiin maihin julkisten hankintojen yhteydessä, on syytä toistaiseksi säilyttää entisellään järjestelmä, jota sovelletaan yleishyödyllisten palvelujen alalla direktiivin 2004/17/EY 58 ja 59 artiklan mukaisesti. Näin ollen näitä säännöksiä ei pitäisi muuttaa, mukaan lukien säännös täytäntöönpanosäädöksen antamisesta silloin, kun unionin yrityksillä

on vaikeuksia arvioida kolmannen maan markkinoita. Näissä olosuhteissa neuvoston olisi edelleen annettava nämä täytäntöönpanosäädökset.

- (112) Olisi muistettava, että tässä direktiivissä säädettyjen määräaikaisten laskemiseen sovelletaan neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71 ⁽¹⁾.

- (113) On tarpeen selvittää, missä olosuhteissa hankintasopimukseen sen toteutuksen aikana tehtävät muutokset edellyttävät uutta hankintamenettelyä, ottaen huomioon asiaa koskeva Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Uusi hankintamenettely vaaditaan, kun tehdään olennaisia muutoksista alkuperäiseen hankintasopimukseen, erityisesti sopimuspuolten keskinäisten oikeuksien ja velvollisuuksien soveltamisalaan ja sisältöön, teollisia tekijänoikeuksien jakaminen mukaan luettuna. Tällaiset muutokset osoittavat sopimuspuolten aikovan neuvotella hankintasopimuksen keskeiset ehdot tai edellytykset uudelleen. Tämä pätee erityisesti silloin, kun muutetut edellytykset olisivat vaikuttaneet alkuperäisen menettelyn tulokseen.

Hankintasopimuksen muutokset, joista seuraa hankintasopimuksen arvon vähäinen muutos, olisi tiettyyn arvoon asti voitava aina toteuttaa tarvitsematta turvautua uuteen hankintamenettelyyn. Sen vuoksi ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi tässä direktiivissä olisi säädettävä vähimmäiskynnysarvoista, joiden alittuessa uusi hankintamenettely ei ole tarpeen. Hankintasopimuksia olisi voitava muuttaa näiden kynnyksarvojen ylittyessä ilman uutta hankintamenettelyä, sikäli kuin muutokset noudattavat tämän direktiivin mukaisia asiaankuuluvia ehtoja.

- (114) Tällaisissa tapauksissa alkuperäisen hankintasopimuksen muuttaminen ilman uutta hankintamenettelyä voi olla perusteltua erityisesti, jos lisäsuoritukset on tarkoitus toteuttaa joko jo sovittujen palvelujen, tavaroiden tai asennusten osittaisena korvaamisena tai lisäyksenä, kun suorittajan vaihto edellyttäisi sitä, että hankintayksikkö hankkii materiaaleja, urakoita tai palveluja, joilla on erilaiset tekniset ominaisuudet, mistä voi aiheutua yhteensopimattomuutta tai kohtuuttomia teknisiä vaikeuksia toiminnan ja huollon osalta.

⁽¹⁾ Neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1971, määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä (EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1).

- (115) Hankintayksiköt saattavat kohdata ulkoisia olosuhteita, joita ne eivät ole voineet ennakoida hankintasopimusta tehdessään, erityisesti kun hankintasopimus toteutetaan pitkällä ajanjaksolla. Tällöin tarvitaan tietyntasteista joustavuutta, jotta hankintasopimus voidaan mukauttaa näihin olosuhteisiin ilman uutta hankintamenettelyä. Ennalta arvaamattomien olosuhteiden käsite viittaa olosuhteisiin, joita hankintayksikkö ei olisi voinut ennakoida alkuperäisen hankintasopimuksen tekemisen asiaankuuluvan huolellisesta valmistelusta huolimatta, ottaen huomioon hankintayksikön käytettävissä olevat keinot, hankkeen luonne ja ominaisuudet, alan hyvät toimintatavat sekä tarve varmistaa, että voimavarat, joita käytetään valmisteltaessa hankintasopimuksen tekoa, ovat asianmukaisessa suhteessa hankintasopimuksen ennakoitavissa olevaan arvoon.

Tätä ei voida kuitenkaan soveltaa tapauksiin, joissa muutos muuttaa koko hankinnan luonteen esimerkiksi siten, että hankittavat rakennusurakat, tavarat tai palvelut korvataan jollakin muulla tai että hankintatyyppiä muutetaan perusteellisesti, koska tällaisessa tilanteessa muutoksen voidaan olettaa vaikuttavan tulokseen.

- (116) Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti sopimuspuoleksi valittua tarjoajaa ei saisi korvata toisella talouden toimijalla, esimerkiksi jos hankintasopimus irtisanotaan sen toteuttamisessa ilmenneiden puutteiden vuoksi, kilpailuttamatta hankintasopimusta uudelleen. Valitun tarjoajan, joka toteuttaa hankintasopimuksen, olisi kuitenkin voitava tehdä hankintasopimuksen toteuttamisen aikana tiettyjä rakenteellisia muutoksia, kuten puhtaasti sisäisiä uudelleenjärjestelyjä, yritysostoja, sulautumisia ja määräysvallan muutoksia tai maksukyvyttömyyttä, erityisesti jos hankintasopimus on tehty useamman kuin yhden yrityksen kanssa. Tällaiset rakenteelliset muutokset eivät saisi automaattisesti johtaa siihen, että kaikki kyseisen tarjoajan toteuttamat hankintasopimukset joutuvat uusien hankintamenettelyjen kohteiksi.
- (117) Hankintayksiköillä olisi oltava mahdollisuus määrätä muutoksista tarkistuslausekkeilla tai vaihtoehdoilla itse hankintasopimuksissa, mutta tällaiset lausekkeet eivät saisi antaa niille rajatonta harkintavaltaa. Sen vuoksi tässä direktiivissä olisi säädettävä, missä määrin muutoksista voidaan määrätä alkuperäisissä hankintasopimuksissa. Näin ollen olisi selvennettävä, että riittävän selkeästi laadituissa tarkistuslausekkeissa tai vaihtoehdoissa voidaan

esimerkiksi edellyttää hintojen indeksointia tai varmistaa esimerkiksi se, että tietynt määrärajan kuluessa toimitettavat viestintälaitteet ovat edelleen sopivia myös siinä tapauksessa, että protokolla vaihtuu tai tehdään muita teknisiä muutoksia. Riittävän selvästi laadituilla lausekkeilla pitäisi myös voida tehdä hankintasopimukseen mukautuksia, jotka ovat tarpeen käytön tai huollon aikana ilmenneiden teknisten vaikeuksien vuoksi. Lisäksi hankintasopimuksessa voitaisiin esimerkiksi edellyttää sekä säännöllistä huoltoa että ylimääräisiä huoltotoimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen julkisen palvelun jatkumisen varmistamiseksi.

- (118) Hankintayksiköt joutuvat joskus tilanteeseen, jossa hankintasopimukset on irtisanottava kesken voimassaolonsa, jotta noudatettaisiin julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön mukaisia velvoitteita. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että hankintayksiköillä on mahdollisuus kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos unionin lainsäädäntö sitä vaatii.
- (119) Komission yksiköiden 27 päivänä kesäkuuta 2011 päivättyyn valmisteluasiakirjaan sisältyvän julkista hankintaa koskevan EU:n lainsäädännön vaikutuksista ja tehokkuudesta annetun arviointikertomuksen tulokset osoittivat, että tiettyjen palvelujen jättämistä direktiivin 2004/17/EY täydellisen soveltamisen ulkopuolelle olisi tarkasteltava uudelleen. Sen vuoksi tämä direktiivi olisi ulotettava koskemaan täysimääräisesti useita palveluja.
- (120) Eräille palvelujen pääluokille, nimittäin henkilöpalveluina tunnetuille palveluille, kuten tietyille sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluille, on yhä luonteenomaista, ettei niillä ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Näitä palveluja tarjotaan tietyssä kontekstissa, joka vaihtelee suuresti jäsenvaltiosta toiseen erilaisten kulttuuriperinteiden vuoksi. Sen vuoksi näiden palvelujen hankintasopimuksia varten olisi perustettava erityisjärjestely, jossa kynnysarvo on korkeampi kuin muihin palveluihin sovellettava kynnysarvo.

Erityisesti näiden alojen hankintojen yhteydessä henkilöpalvelut, joiden arvot alittavat tämän kynnysarvon, eivät yleensä kiinnosta muista jäsenvaltioista tulevia palveluntarjoajia, jollei päinvastaisesta ole konkreettista näyttöä, kuten unionin rahoittaessa rajatylittäviä hankkeita.

Henkilöpalveluja koskevilta hankintasopimuksilta, jotka ylittävät edellä mainitun kynnyksiarvon, olisi edellytettävä unionin laajuista avoimuutta. Näiden palvelujen kulttuurisidonnaisuuden ja arkaluonteisuuden vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava runsaasti harkintavaltaa järjestää palvelujen suorittajien valinta parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämä ehdoton tarve otetaan huomioon tämän direktiivin säännöissä, joissa vaaditaan ainoastaan avoimuutta ja yhdenvertaista kohtelua koskevien peruseriaatteiden noudattamista ja joilla varmistetaan, että hankintayksiköillä on mahdollisuus soveltaa palvelujentarjoajien valintaan erityisiä laatuvaatimuksia, kuten niitä, jotka on vahvistettu sosiaalisen suojelun komitean julkaisemassa vapaaehtoisessa eurooppalaisessa sosiaalipalvelujen laatukehiksessä. Määrittäessään menettelyt henkilöpalveluja koskevien hankintasopimusten tekemiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon SEUT 14 artikla ja pöytäkirja N:o 26. Niiden olisi samalla edelleen pyrittävä yksinkertaistamaan ja keventämään hankintayksiköiden ja talouden toimijoiden hallinnollista taakkaa. Olisi täsmennettävä, että näin hyödynnettäisiin myös sääntöjä, joita sovelletaan erityisjärjestelyjen ulkopuolisiin palveluhankintasopimuksiin.

Jäsenvaltiot ja hankintayksiköt voivat yhä vapaasti tarjota näitä palveluja itse tai järjestää sosiaalipalvelut tavalla, johon ei liity hankintasopimusten tekoa, kuten pelkästään rahoittamalla näitä palveluja tai myöntämällä toimilupia tai muita lupia kaikille talouden toimijoille, jotka täyttävät hankintayksikön ennalta vahvistamat edellytykset, ilman rajoituksia tai kiintiöitä, edellyttäen että tällaisella järjestelmällä varmistetaan riittävä mainostaminen ja siinä noudatetaan avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita.

(121) Hotelli- ja ravintolapalveluja tarjoavat niin ikään tyyppillisesti vain tietyssä kyseisten palvelujen suorittamispaikassa sijaitsevat toimijat, ja niilläkään ei sen vuoksi ole suurta rajatylittävää ulottuvuutta. Tästä syystä niihin olisi sovellettava kevennettyä järjestelyä eli 1 000 000 euron kynnyksiarvoa. Tämän kynnyksiarvon ylittävät suuret hotelli- ja ravintolapalvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten matkatoimistoja ja muita välittäjiä, myös valtioiden rajojen yli.

(122) Samoin eräät oikeudelliset palvelut koskevat yksinomaan kansalliseen oikeuteen liittyviä kysymyksiä. Siksi niitä tarjoavat tyyppillisesti vain asianomaisessa jäsenvaltiossa sijaitsevat toimijat, minkä johdosta niidenkin rajatylittävä ulottuvuus on rajallinen. Tästä syystä niihin olisi sovellettava kevennettyä järjestelyä, jos ne ylittävät 1 000 000

euron kynnyksiarvon. Tämän kynnyksiarvon ylittävät suuret oikeudellisten palvelujen hankintasopimukset saattavat kiinnostaa erilaisia talouden toimijoita, kuten kansainvälisiä lakiasiantuntijoita, myös valtioiden rajojen yli, erityisesti jos niihin sisältyy oikeudellisia kysymyksiä, joiden taustalla on unionin tai muu kansainvälinen oikeus tai jotka koskevat useampaa kuin yhtä maata.

(123) Kokemus on osoittanut, että eräät muuntyyppiset palvelut, kuten pelastustoimi, palontorjuntapalvelut ja vankilapalvelut, kiinnostavat valtioiden rajojen yli yleensä vain silloin, kun ne saavuttavat riittävän kriittisen massan suhteellisen suuren arvonsa vuoksi. Sikäli kuin näitä palveluja ei ole suljettu tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, ne olisi sisällytettävä kevennettyyn järjestelyyn. Muut palvelujen pääluokat, kuten tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, siinä määrin kuin niiden suorittaminen perustuu hankintasopimuksiin, kiinnostavat yleensä valtioiden rajojen yli todennäköisesti vain, jos ne ylittävät 1 000 000 euron kynnyksiarvon, ja tästä syystä niihin olisi vain tällöin sovellettava kevennettyä järjestelyä.

(124) Tällä direktiivillä olisi julkisten hankintojen jatkuvuuden varmistamiseksi mahdollistettava se, että hankintamenettelyihin osallistuminen joidenkin terveys-, sosiaali- ja kulttuuripalvelujen aloilla voitaisiin varata organisaatioille, jotka perustuvat työntekijäomistukseen tai työntekijöiden aktiiviseen osallistumiseen niiden hallintoon, ja olemassa oleville organisaatioille kuten osuuskunnille, jotka osallistuisivat näiden palvelujen suorittamiseen loppukäyttäjille. Tämän säännöksen soveltamisala rajoittuu yksinomaan tiettyihin terveys-, sosiaali- ja vastaaviin palveluihin, joihin koulutuspalveluihin, kirjasto-, arkisto-, museo- ja muihin kulttuuripalveluihin, urheilupalveluihin ja kotitalouspalveluihin, eikä sen ole tarkoitus koskea mitään muutoin tällä direktiivillä säädettyjä poikkeuksia. Näiden palvelujen olisi kuuluttava yksinomaan kevennetyn järjestelyn piiriin.

(125) Nämä palvelut on syytä määritellä ilmoittamalla, missä kukin niistä sijaitsee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2195/2002⁽¹⁾ vahvistetussa yhteisessä hankintanimikkeistössä (CPV), jonka viitenumerojärjestelmä jakautuu 2-numerotasoon, 3-numerotasoon, 4-numerotasoon, 5-numerotasoon ja 5-numerotasoa täsmentävään tasoon. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi selvennettävä, että viittaus 2-numerotasoon ei välttämättä vaadi viittausta täsmentävään numerotasoon. Tällainen laaja kattavuus olisi sen sijaan ilmaistava selvästi mainitsemalla kaikki asiaankuuluvat sijainnit, tarvittaessa koodisarjana.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

- (126) Suunnittelukilpailuja on perinteisesti käytetty useimmiten kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn aloilla. Olisi kuitenkin muistettava, että kyseisiä joustavia välineitä voitaisiin käyttää myös muihin tarkoituksiin ja että voidaan määrätä, että myöhemmin tehtävä palveluhankintasopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa käyttäen neuvottelumenettelyä, josta ei julkaista ilmoitusta.
- (127) Edellä mainittu arviointi on osoittanut, että julkista hankintaa koskevien unionin sääntöjen soveltamista voitaisiin vielä parantaa huomattavasti. Sääntöjen soveltamiseksi entistä tehokkaammin ja johdonmukaisemmin on oleellisen tärkeää saada hyvä yleiskuva jäsenvaltioiden hankintapolitiikkojen mahdollisista rakenteellisista ongelmista ja yleisistä toimintatavoista, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua kohdennetummin. Yleiskuvan muodostamiseksi olisi harjoitettava asianmukaista seuranta, jonka tulokset olisi julkaistava säännöllisin väliajoin, jotta hankintasääntöjen ja -käytäntöjen mahdollisista parannuksista voitaisiin käydä tietoon perustuvaa keskustelua. Yleiskuva antaisi myös käsityksen julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamisesta unionin yhteisrahoittamien hankkeiden täytäntöönpanossa. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, miten seuranta toteutetaan käytännössä ja kuka sen toteuttaa. Niiden olisi voitava myös päättää, olisiko seurannan perustuttava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien hankintamenettelyjen jälkikäteiseen, näytteisiin perustuvaan valvontaan vai niiden järjestelmälliseen ennakkovalvontaan. Mahdolliset ongelmat olisi voitava saattaa asianmukaisten elinten käsiteltäviksi, mikä ei kuitenkaan saisi merkitä sitä, että seurannan toteuttaneille annetaan asema tuomioistuinissa.
- (128) Direktiivissä 92/13/ETY säädetään tietyistä muutoksenhakumenettelyistä, jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka joko ovat olleet tai ovat tavoittelemassa tiettyä hankintasopimusta ja joiden etua julkisia hankintoja koskevan unionin lainsäädännön tai kansallisten sääntöjen, joilla se on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, väitetty rikkominen on loukannut tai saattaa loukata. Tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa kyseisiin muutoksenhakumenettelyihin. Kansalaisten, asianomaisten sidosryhmien, niiden järjestäytymisestä riippumatta, ja muiden sellaisten henkilöiden tai elinten, jotka eivät voi käyttää direktiivin 92/13/ETY mukaisia muutoksenhakumenettelyjä, oikeutetun edun mukaista veronmaksajina on kuitenkin, että hankintamenettelyt ovat asianmukaiset. Sen vuoksi niille olisi annettava mahdollisuus ilmoittaa tämän direktiivin mahdollisesta rikkomisesta toimivaltaiselle viranomaiselle tai elimelle muulla tavoin kuin käyttämällä direktiivin 92/13/ETY mukaista muutoksenhakujärjestelmää ja ilman, että niille olisi aina annettava asema tuomioistuinissa. Jotta vältettäisiin päällekkäisyys olemassa olevien viranomaisten tai rakenteiden kanssa, jäsenvaltioiden olisi voitava säätää, että tähän käytetään yleisiä valvontaviranomaisia tai -rakenteita, alakohtaisia valvontaelimiä, kuntien valvontaviranomaisia, kilpailuviranomaisia, oikeusasiamiestä tai kansallisia tarkastusviranomaisia.
- (129) Ympäristön, yhteiskunnan ja innovoinnin kannalta tärkeät hankinnat ovat myös merkittävässä asemassa silloin, kun pyritään täysimääräisesti hyödyntämään mahdollisuutta edistää julkisilla hankinnoilla älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita. Sen vuoksi on tärkeää saada yleiskuva kehityksestä strategisten hankintojen alalla ja muodostaa tietoon perustuva näkemys yleisen tason kehityssuuntauksista kyseisellä alalla. Mahdollisesti jo laadittuja, asianmukaisia raportteja voidaan tietenkin käyttää myös tässä yhteydessä.

Hankintayksiköiden ja talouden toimijoiden entistä parempi ohjaus, tiedonsaanti ja tukeminen voisi myös suuressi edistää julkisten hankintojen tehostamista lisäämällä tietoa hankintakäytännöistä, niiden oikeusvarmuutta ja ammattimaisuutta. Ohjausta olisi tarjottava hankintayksiköille ja talouden toimijoille aina, kun vaikuttaa tarpeelliselta parantaa sääntöjen virheetöntä soveltamista. Tarjottava ohjaus voisi koskea kaikkia julkisten hankintojen kannalta merkityksellisiä asioita, kuten hankintojen suunnittelua, menettelyjä, tekniikkojen ja välineiden valintaa sekä hyviä hankintamenettelykäytäntöjä. Oikeudellisissa kysymyksissä ohjaus ei merkitsisi asianomaisten kysymysten tyhjentävää oikeudellista analysointia, vaan siinä voitaisiin rajoittaa mainitsemaan yleisesti seikat, jotka olisi otettava huomioon kysymysten myöhemmässä yksityiskohtaisessa analyysissä, esimerkiksi viittaamalla oikeuskäytäntöön, jolla saattaa olla merkitystä, tai ohjeisiin tai muihin lähteisiin, joissa asianomaista erityiskysymystä on tarkasteltu.

- (130) Ottaen huomioon pk-yritysten potentiaali työpaikkojen luomisessa, kasvussa ja innovoinnissa on tärkeää kannustaa niiden osallistumista julkisiin hankintoihin, sekä sisällyttämällä tähän direktiiviin asianmukaisia säännöksiä että toteuttamalla kansallisia aloitteita. Tämän direktiivin uusilla säännöksillä olisi myötävaikutettava onnistumistason nostamiseen eli pk-yritysten osuuden lisäämiseen tehtyjen hankintasopimusten kokonaisarvosta. Ei ole tarkoituksenmukaista säätää pakollisista onnistumisasteista, mutta kansallisia aloitteita pk-yritysten osallistumisen lisäämiseksi olisi seurattava tiiviisti, koska asia on merkittävä.

(131) Eräitä menettelyjä ja työskentelytapoja on jo vahvistettu komission tiedonannoissa ja yhteydenpidossa jäsenvaltioiden kanssa, esimerkiksi tiedonannoissa ja yhteyksissä, jotka liittyvät SEUT 258 ja 260 artiklan mukaisiin menettelyihin, sisämarkkinoiden ongelmanratkaisuverkkoon (SOLVIT) ja EU Pilot -hankkeeseen, joita ei muuteta tällä direktiivillä. Niitä olisi kuitenkin täydennettävä nimeämällä kuhunkin jäsenvaltioon komission kanssa tehtävää yhteistyötä varten yksi taho, joka toimisi ainoana yhteystahona julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä asianomaisessa jäsenvaltiossa. Tehtävää voivat hoitaa henkilöt tai rakenteet, jotka ovat jo entuudestaan säännöllisesti yhteydessä komissioon julkisiin hankintoihin liittyvissä kysymyksissä, esimerkiksi kansalliset yhteyspisteet, julkisia hankintoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean jäsenet, hankintaverkoston jäsenet tai kansalliset koordinaatielimet.

(132) Hankintamenettelyihin kuuluvan päätöksenteon jäljitettävyyden ja avoimuuden on olennaisen tärkeää, jotta varmistettaisiin menettelyjen asianmukaisuus, mukaan lukien korruption ja petosten tehokas torjuminen. Hankintaviranomaisten olisi sen vuoksi säilytettävä jäljennökset tehdyistä arvokkaista sopimuksista, jotta ne voivat antaa asianomaisille osapuolille pääsyn näihin asiakirjoihin niiden saatavuuteen sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Lisäksi hankintayksiköiden olisi dokumentoitava yksittäisten hankintamenettelyjen olennaiset osat ja päätökset hankintaraportissa. Hallinnollisten rasitteiden välttämiseksi mahdollisuuksien mukaan hankintaraportissa olisi sallittava viittaaminen asiaankuuluvassa jälki-ilmoituksessa jo oleviin tietoihin. Kyseisten ilmoitusten julkaisemiseen käytettäviä, komission hallinnoimia sähköisiä järjestelmiä olisi myös tehostettava niin, että helpotetaan sekä tietojen syöttämistä että yleisten tietojen hakua ja tietojen vaihtoa järjestelmien välillä.

(133) Hallinnon yksinkertaistamisen vuoksi ja jäsenvaltioihin kohdistuvan rasitteen vähentämiseksi komission olisi säännöllisin väliajoin tutkittava, ovatko hankintamenettelyjen yhteydessä julkaistuihin ilmoituksiin sisältyvät tiedot riittävän laadukkaita ja täydellisiä, jotta komissio voiko koota niistä tilastotiedot, jotka jäsenvaltioiden olisi muutoin toimitettava.

(134) Toimiva hallinnollinen yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan vaihtaa tietoja hankintamenettelyjen toteuttamiseksi

rajatylittävissä tilanteissa, erityisesti kun on kyse poissulkemisperusteiden ja valintaperusteiden tarkistamisesta ja laatu- ja ympäristöstandardien soveltamisesta. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2012⁽¹⁾ perustettu sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä (IMI) voisi olla hyödyllinen sähköinen väline helpotettaessa ja tehostettaessa hallinnollista yhteistyötä, jossa hallinnoidaan tietojenvaihtoa yksinkertaisten ja yhdenmukaistettujen menettelyjen pohjalta yli kielirajojen. Sen vuoksi olisi mahdollisimman pian käynnistettävä pilottihanke, jossa testataan IMI-järjestelmän laajentamisen soveltuvuutta tämän direktiivin mukaiseen tietojenvaihtoon.

(135) Nopeisiin tekniikan, talouden ja sääntelyn muutoksiin mukautumiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän direktiivin useita kuin keskeisiä osia. Kansainvälisten sopimusten noudattamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta muuttaa teknisiä menettelyjä, jotka koskevat kynnysarvojen laskentamenetelmiä, sekä tarkistaa määrääjain itse kynnysarvoja. CPV-nimikkeistöä koskeviin viittauksiin voidaan tehdä unionin tasolla sääntelyyn liittyviä muutoksia, jotka on tarpeen ottaa huomioon tämän direktiivin tekstissä. Sähköisten vastaanotto-laitteiden tekniset yksityiskohdat ja ominaisuudet olisi pidettävä ajan tasalla teknologian kehityksen kanssa. Lisäksi on tarpeen siirtää komissiolle valta tehdä sähköistä viestintää koskevat tietyt tekniset standardit pakollisiksi, jotta voidaan varmistaa teknisten formaattien, prosessien ja sanomanvälityksen yhteentoimivuus sähköisten viestintämuotojen avulla toteutettavissa hankintamenettelyissä ottaen huomioon teknologian kehitys. Komissiolle olisi myös siirrettävä valta mukauttaa luetteloa lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä unionin säädöksistä, joissa vahvistetaan yhteiset elinkaarikustannusten laskentamenetelmät; luetteloa kansainvälisistä sosiaali- ja ympäristöalojen sopimuksista, luetteloa unionin säädöksistä, joiden täytäntöönpanolla luodaan oletamus vapaasta pääsystä tietyille markkinoille, sekä liitettä II, joka sisältää luettelon säädöksistä, jotka on otettava huomioon arvioitaessa erityis- tai yksinoikeuksien olemassaoloa, olisi voitava muokata nopeasti, jotta niihin voitaisiin sisällyttää alakohdattaiset toimenpiteet. Tämän tarpeen tyydyttämiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta pitää nämä luettelot ajan tasalla. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä ja komission päätöksen 2008/49/EY kumoamisesta (IMI-asetus) (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 1).

- (136) Komission olisi tämän direktiivin soveltamisessa kuultava sähköisen hankintamenettelyn alan asiantuntijaryhmiä ja huolehdittava, että keskeiset sidosryhmät ovat edustettuina tasapainoisesti.
- (137) Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano liitteessä IX tarkoitettujen tietojen lähettämisen- ja julkaisemismenettelyn, ilmoitusten laatimisen- ja lähettämismenettelyjen sekä ilmoitusten julkaisemiseen tarvittavien vakiolomakkeiden osalta, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽¹⁾ mukaisesti.
- (138) Olisi käytettävä neuvonantavaa menettelyä hyväksyttäessä ilmoitusten julkaisemista varten laadittavia vakiolomakkeita koskevia täytäntöönpanosäädöksiä, joilla ei ole vaikutusta taloudelliselta kannalta tai jotka eivät vaikuta tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden luonteeseen tai soveltamisalaan. Näillä säädöksillä on päinvastoin puhtaasti hallinnollinen tarkoitus, ja niillä pyritään helpottamaan tässä direktiivissä vahvistettujen sääntöjen soveltamista.
- Päätökset siitä, kohdistuuko tiettyyn toimintaan suoraa kilpailua markkinoilla, joille on vapaa pääsy, olisi myös annettava edellytyksin, joilla varmistetaan kyseisen säännöksen yhdenmukainen täytäntöönpano. Sen vuoksi komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa antaa myös 35 artiklassa säädetyn menettelyn täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännökset, jotta voidaan vahvistaa, sovelletaanko 34 artiklaa ja itse täytäntöönpanosäädöksiä. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. Näiden täytäntöönpanosäädösten hyväksymiseen olisi sovellettava neuvonantavaa menettelyä.
- (139) Komission olisi tarkasteltava kynnysarvojen soveltamisen vaikutuksia sisämarkkinoihin ja raportoitava niistä Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Sen olisi otettava tässä huomioon esimerkiksi rajatylittävien hankintojen osuus kaikista hankinnoista, pk-yritysten osallistuminen, liiketoimikustannukset ja kustannusten ja hyötyjen tasapaino.
- GPA-sopimuksen XXII artiklan 7 kohdan mukaan sopimuksesta neuvotellaan uudelleen kolmen vuoden kuluttua sen voimaantulosta ja määräajoin sen jälkeen. Samassa yhteydessä olisi tarkasteltava myös kynnysarvojen asianmukaisuutta, kun otetaan huomioon inflaation vaikutus pitkällä aikavälillä muuttamatta kynnysarvoja GPA-sopimuksessa; jos kynnysarvoja olisi tämän seurauksena muutettava, komission olisi tarpeen mukaan annettava säädösehdotus tässä direktiivissä vahvistettujen kynnysarvojen muuttamiseksi.
- (140) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tiettyjä julkisia hankintamenettelyjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittaminen, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (141) Direktiivi 2004/17/EY olisi kumottava.
- (142) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen direktiivin saatamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevista toimenpiteistä yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjät pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

- I OSASTO: SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET
- I LUKU: Kohde ja määritelmät
- 1 artikla: Kohde ja soveltamisala
- 2 artikla: Määritelmät
- 3 artikla: Hankintaviranomaiset
- 4 artikla: Hankintayksiköt
- 5 artikla: Samaa toimintoa koskevat sekamuotoiset hankinnat
- 6 artikla: Useita toimintoja koskevat hankinnat
- II LUKU: Toiminnot
- 7 artikla: Yhteiset säännökset
- 8 artikla: Kaasu ja lämpö
- 9 artikla: Sähkö
- 10 artikla: Vesi
- 11 artikla: Kuljetuspalvelut
- 12 artikla: Satamat ja lentoasemat
- 13 artikla: Postipalvelut
- 14 artikla: Öljyn ja kaasun talteenotto sekä hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsintä tai talteenotto
- III LUKU: Aineellinen soveltamisala
- 1 JAKSO: KYNNYSARVOT
- 15 artikla: Kynnysarvot
- 16 artikla: Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät
- 17 artikla: Kynnysarvojen tarkistus
- 2 JAKSO: HANKINTASOPIMUKSET, JOTKA EIVÄT KUULU DIREKTIIVIN SOVELTAMISALAAN, JA SUUNNITTELUKILPAILUT; ERITYISET SÄÄNNÖKSET SELLAISIA HANKINTOJA VARTEN, JOIHIN LIITTYY PUOLUSTUS- TAI TURVALLISUUSNÄKÖKOHTIA
- 1 alajakso: Kaikkiin hankintayksiköihin sovellettavat poikkeukset sekä vesi- ja energia-aloja koskevat erityispoikkeukset
- 18 artikla: Hankintasopimukset, joiden tarkoituksena on jälleenmyynti tai vuokraus kolmansille osapuolille
- 19 artikla: Hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, jotka tehdään tai järjestetään muutoin kuin tässä direktiivissä tarkoitetun toiminnan harjoittamiseksi tai tällaisen toiminnan harjoittamiseksi kolmannessa maassa

- 20 artikla: Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut
- 21 artikla: Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset
- 22 artikla: Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset
- 23 artikla: Tiettyjen hankintayksiköiden veden hankkimiseksi sekä energian toimittamiseksi tai energian tuottamiseen tarkoitettujen polttoaineiden toimittamiseksi tekemät hankintasopimukset
- 2 alajakso: Hankinnat, joihin liittyy puolustus- ja turvallisuusnäkökohtia
- 24 artikla: Puolustus ja turvallisuus
- 25 artikla: Samaa toimintoa koskevat sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
- 26 artikla: Useita toimintoja koskevat sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
- 27 artikla: Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia
- 3 alajakso: Erytysuhteet (yhteistyö, sidosyritykset ja yhteisytykset)
- 28 artikla: Hankintaviranomaisten väliset hankintasopimukset
- 29 artikla: Sidosyrityksen kanssa tehtävät hankintasopimukset
- 30 artikla: Yhteisytyksen tai yhteisytykseen kuuluvan hankintayksikön kanssa tehtävät hankintasopimukset
- 31 artikla: Tietojen ilmoittaminen
- 4 alajakso: Erytystilanteet
- 32 artikla: Tutkimus- ja kehittämispalvelut
- 33 artikla: Erytysjärjestelyjen alaiset hankintasopimukset
- 5 alajakso: Suoraan kilpailun kohteena olevat toiminnot ja niihin liittyvät menettelysäännökset
- 34 artikla: Suoraan kilpailun kohteena olevat toiminnot
- 35 artikla: Menettely, jolla päätetään 34 artiklan soveltamisesta
- IV LUKU: Yleiset periaatteet
- 36 artikla: Hankintaperiaatteet
- 37 artikla: Talouden toimijat
- 38 artikla: Varatut hankintasopimukset
- 39 artikla: Luottamuksellisuus
- 40 artikla: Viestintään sovellettavat säännöt

41 artikla:	Nimikkeistöt
42 artikla:	Eturistiriidat
II OSASTO:	HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT
I LUKU:	Menettelyt
43 artikla:	GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot
44 artikla:	Menettelyjen valinta
45 artikla:	Avoin menettely
46 artikla:	Rajoitettu menettely
47 artikla:	Neuvottelumenettely, jota edeltää tarjouskilpailukutsu
48 artikla:	Kilpailullinen neuvottelumenettely
49 artikla:	Innovaatiokumppanuus
50 artikla:	Neuvottelumenettely ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua
II LUKU:	Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät tekniikat ja välineet
51 artikla:	Puitejärjestelyt
52 artikla:	Dynaamiset hankintajärjestelmät
53 artikla:	Sähköiset huutokaupat
54 artikla:	Sähköiset luettelot
55 artikla:	Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt
56 artikla:	Tilapäiset yhteishankinnat
57 artikla:	Hankinnat, joihin osallistuu hankintayksiköitä eri jäsenvaltioista
III LUKU:	Menettelyn kulku
1 JAKSO:	VALMISTELU
58 artikla:	Alustavat markkinakartoitukset
59 artikla:	Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun
60 artikla:	Tekniset eritelvät
61 artikla:	Merkit
62 artikla:	Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot

63 artikla:	Teknisten eritelmien ilmoittaminen
64 artikla:	Vaihtoehdot
65 artikla:	Hankintasopimusten jakaminen osiin
66 artikla:	Määräaikojen asettaminen
2 JAKSO:	JULKAISEMINEN JA AVOIMUUS
67 artikla:	Ohjeelliset kausi-ilmoitukset
68 artikla:	Kelpuuttamisjärjestelmää koskevat ilmoitukset
69 artikla:	Hankintailmoitukset
70 artikla:	Jälki-ilmoitukset
71 artikla:	Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
72 artikla:	Julkaiseminen kansallisella tasolla
73 artikla:	Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
74 artikla:	Ehdokkaille osoitetut pyynnöt
75 artikla:	Kelpuuttamista hakeneille, ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen
3 JAKSO:	OSALLISTUJIEN VALITSEMINEN JA HANKINTASOPIMUSTEN TEKEMINEN
76 artikla:	Yleiset periaatteet
1 alajakso:	Kelpuuttaminen ja laatuun perustuva valinta
77 artikla:	Kelpuuttamisjärjestelmät
78 artikla:	Laadulliset valintaperusteet
79 artikla:	Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
80 artikla:	Direktiivissä 2014/24/EU säädettyjen poissulkemis- ja valintaperusteiden soveltaminen
81 artikla:	Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit
2 alajakso:	Hankintasopimuksen tekeminen
82 artikla:	Hankintasopimuksen tekoperusteet
83 artikla:	Elinkaarikustannukset
84 artikla:	Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset
4 JAKSO:	KOLMANSISTA MAISTA PERÄISIN OLEVIA TUOTTEITA SISÄLTÄVÄT TARJOUKSET JA SUHTEET KYSEISIIN KOLMANSIIN MAIHIN

- 85 artikla: Kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältävät tarjoukset
- 86 artikla: Suhteet kolmansiin maihin rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten osalta
- IV LUKU: Hankintasopimuksen toteuttaminen
- 87 artikla: Hankintasopimuksen toteuttamisen ehdot
- 88 artikla: Alihankinta
- 89 artikla: Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana
- 90 artikla: Hankintasopimusten irtisanominen
- III OSASTO: ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT
- I LUKU: Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut
- 91 artikla: Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen
- 92 artikla: Ilmoitusten julkaiseminen
- 93 artikla: Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet
- 94 artikla: Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset
- II LUKU: Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt
- 95 artikla: Soveltamisala
- 96 artikla: Ilmoitukset
- 97 artikla: Suunnittelukilpailujen järjestämistä, osallistujien valintaa ja valintalautakuntaa koskevat säännöt
- 98 artikla: Valintalautakunnan päätökset
- IV OSASTO: HALLINNOINTI
- 99 artikla: Täytäntöönpano
- 100 artikla: Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä
- 101 artikla: Kansallinen raportointi ja tilastotiedot
- 102 artikla: Hallinnollinen yhteistyö
- V OSASTO: DELEGOITU VALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET
- 103 artikla: Siirretyn säädösvallan käyttäminen
- 104 artikla: Kiireellinen menettely
- 105 artikla: Komiteamenettely
- 106 artikla: Saattaminen osaksi kansallista ja siirtymäsäännökset
- 107 artikla: Kumoaminen
- 108 artikla: Uudelleentarkastelu
- 109 artikla: Voimaantulo
- 110 artikla: Osoitus

LIITTEET

- LIITE I: Luettelo 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista toiminnoista
- LIITE II: Luettelo 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä
- LIITE III: Luettelo 34 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä
- LIITE IV: Määräajat 35 artiklassa tarkoitettujen täytäntöönpanosäädösten antamiselle
- LIITE V: Tarjousten, osallistumishakemusten, kelpuuttamishakemusten sekä suunnittelukilpailuihin toimitettavien suunnitelmien ja hankkeiden sähköisiä vastaanottovälineitä ja -laitteita koskevat vaatimukset
- LIITE VI, A osa: Ohjeelliseen kausi-ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (67 artikla)
- LIITE VI, B osa: Tiedot, jotka on sisällytettävä ilmoitukseen sellaisen ohjeellisen kausi-ilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa, jolla ei kutsuta tarjouskilpailuun (67 artiklan 1 kohta)
- LIITE VII: Sähköisiä huutokauppoja koskeviin hankinta-asiakirjoihin sisällytettävät tiedot (53 artiklan 4 kohta)
- LIITE VIII: Tiettyjen teknisten eritelmien määritelmät
- LIITE IX: Julkaisemista koskevat tiedot
- LIITE X: Kelpuuttamisjärjestelmää koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (44 artiklan 4 kohdan b alakohta ja 68 artikla)
- LIITE XI: Hankintailmoitukseen sisällytettävät tiedot (69 artikla)
- LIITE XII: Jälki-ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (70 artikla)
- LIITE XIII: 74 artiklan mukaisten tarjouspyyntöjen, vuoropuheluun osallistumista koskevien kutsujen, neuvottelukutsujen ja kiinnostuksen vahvistamispyyntöjen sisältö
- LIITE XIV: Luettelo 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista kansainvälisistä sosiaali- ja ympäristöalojen sopimuksista
- LIITE XV: Luettelo 83 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista unionin säädöksistä
- LIITE XVI: Hankintasopimukseen sen toteuttamisen aikana tehtäviä muutoksia koskeviin ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (89 artiklan 1 kohta)
- LIITE XVII: 91 artiklassa tarkoitettut palvelut
- LIITE XVIII: Sosiaalipalveluista ja muista erityispalveluista tehtäviä hankintasopimuksia koskeviin ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (92 artikla)
- LIITE XIX: Suunnittelukilpailua koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (96 artiklan 1 kohta)
- LIITE XX: Suunnittelukilpailun tuloksia koskevaan ilmoitukseen sisällytettävät tiedot (96 artiklan 1 kohta)
- LIITE XXI: Vastaavuustaulukko

I OSASTO

SOVELTAMISALA, MÄÄRITELMÄT JA YLEISET PERIAATTEET

I LUKU

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä direktiivillä vahvistetaan hankintayksiköiden noudattamia hankintamenettelyjä koskevat säännöt sellaisia hankintasopimuksia ja suunnittelukilpailuja varten, joiden ennakoitu arvo ei alita 15 artiklassa säädettyjä kynnyksarvoja.

2. Tässä direktiivissä tarkoitettua hankintaa on tavarahankintasopimuksen, rakennusurakkasopimuksen tai palveluhankintasopimuksen avulla tapahtuva rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen hankinta, jonka yksi tai useampi hankintayksikkö tekee valitsemiltaan talouden toimijoilta, edellyttäen, että kyseiset rakennusurakat, tavarat tai palvelut on tarkoitettu jonkin 8–14 artiklassa tarkoitettun toiminnan harjoittamiseen.

3. Tätä direktiiviä sovelletaan, jollei SEUT 346 artiklasta muuta johdu.

4. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden vapautteen määrittelyllä unionin lainsäädännön mukaisesti, mitä palveluja ne pitävät yleistä taloudellista etua koskevin palveluina, miten nämä palvelut olisi järjestettävä ja rahoitettava valtiontukisääntöjen mukaisesti ja mitä erityisiä velvoitteita niihin olisi sovellettava. Tämä direktiivi ei myöskään vaikuta viranomaisten päätökseen siitä, haluavatko ne itse hoitaa SEUT 14 artiklan ja pöytäkirjan N:o 26 mukaiset julkisen palvelun tehtävänsä sekä miten ja missä määrin ne sen tekevät.

5. Tämä direktiivi ei vaikuta tapaan, jolla jäsenvaltiot järjestävät sosiaaliturvajärjestelmänsä.

6. Muut kuin taloudelliset yleistä etua koskevat palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

1) 'tavarahankintasopimuksilla, rakennusurakkasopimuksilla ja palveluhankintasopimuksilla' rahallista vastiketta vastaan

tehtyjä kirjallisia hankintasopimuksia, jotka on tehty yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman talouden toimijan välillä ja joiden tarkoituksena on rakennusurakoiden toteuttaminen, tavaroiden toimittaminen tai palvelujen suorittaminen;

2) 'rakennusurakkasopimuksilla' sopimuksia, joilla on jokin seuraavista tarkoituksista:

a) jonkin liitteessä I tarkoitettuun toimintaan liittyvän rakennustyön tai rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;

b) rakennusurakan toteuttaminen tai sen suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä;

c) rakennusurakan tyyppiin tai suunnitteluun ratkaisevaa vaikutusvaltaa käyttävän hankintayksikön asettamia vaatimuksia vastaavan rakennusurakan toteuttaminen millä tahansa tavalla;

3) 'rakennusurakalla' talonrakennus- tai maa- ja vesirakennustöiden kokonaisuutta, joka sellaisenaan on riittävä jonkin taloudellisen tai teknisen toiminnon suorittamiseen;

4) 'tavarahankintasopimuksilla' sopimuksia, joiden tarkoituksena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa osto-optioin tai ilman niitä. Tavarahankintasopimukseen voi kuulua liitännäisesti kokoamis- ja asennustöitä;

5) 'palveluhankintasopimuksilla' hankintasopimuksia, joiden tarkoituksena on muiden kuin 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen suorittaminen;

6) 'talouden toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai hankintayksikköä tai tällaisten henkilöiden ja/tai yksiköiden ryhmää, yritysten mahdolliset tilapäiset yhteenliittymät mukaan lukien, joka tarjoaa markkinoilla rakennustöiden ja/tai -urakoiden toteuttamista, tavaroiden toimittamista tai palvelujen suorittamista;

7) 'tarjoajalla' talouden toimijaa, joka on jättänyt tarjouksen;

8) 'ehdokkaalla' talouden toimijaa, joka on pyytänyt kutsua saada osallistua tai joka on kutsuttu osallistumaan rajoitettuun menettelyyn, neuvottelumenettelyyn, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn tai innovaatiokumppanuuteen;

- 9) 'hankinta-asiakirjalla' mitä tahansa asiakirjaa, jonka hankintayksikkö on tuottanut tai johon se viittaa kuvatakseen tai määrittääkseen hankinnan tai menettelyn eri osia, mukaan lukien hankintailmoitus, ohjeellinen kausi-ilmoitus tai ilmoitukset kelpuuttamisjärjestelmästä, jos niillä kutsutaan tarjouskilpailuun, tekniset eritelvät, hankekuvaus, ehdotetut sopimusehdot, ehdokkaiden ja tarjoajien asiakirjojen esittämismuodot, yleisesti sovellettavia velvollisuuksia koskevat tiedot ja mahdolliset täydentävät asiakirjat;
- 10) 'yhteishankintatoiminnoilla' toimintoja, joita suoritetaan jatkuvasti jossakin seuraavista muodoista:
- a) hankintayksiköille tarkoitettujen tavaroiden ja/tai palvelujen hankkiminen;
- b) hankintayksiköille tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevien hankintasopimusten tai puitejärjestelyjen tekeminen;
- 11) 'hankintojen tukitoiminnoilla' toimintoja, joilla tuetaan hankintatoimintoja erityisesti seuraavin tavoin:
- a) tekninen infrastruktuuri, jota käyttämällä hankintayksiköt voivat tehdä rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä;
- b) hankintamenettelyjen kulkuun tai suunnitteluun liittyvä neuvonta;
- c) hankintamenettelyjen valmistelu ja hallinnointi asianomaisen hankintayksikön nimissä ja puolesta;
- 12) 'yhteishankintayksiköllä' tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua hankintayksikköä tai direktiivin 2014/24/EU 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa tarkoitettua hankintaviranomaista, joka tarjoaa yhteishankintatoimintoja ja mahdollisesti hankintojen tukitoimintoja.
- Yhteishankintayksikön yhteishankintatoimintojen suorittamiseksi tekemät hankinnat katsotaan 8–14 artiklassa kuvattun toiminnon toteuttamiseksi tehdyiksi hankinnoiksi. Yhteishankintayksikön yhteishankintatoimintojen suorittamiseksi tekemiin hankintoihin ei sovelleta 18 artiklaa;
- 13) 'hankintapalvelujen tarjoajalla' julkista tai yksityistä elintä, joka tarjoaa hankintojen tukitoimintoja markkinoilla;
- 14) 'kirjallisella' sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi, sähköisessä muodossa lähetetyt ja tallennetut tiedot mukaan luettuina;
- 15) 'sähköisellä muodolla' viestintämuotoa, jossa käytetään sähköteknisiä tietojen käsittely- ja tallennusvälineitä (myös digitaalista kompressiota) ja jossa tietoja levitetään, välitetään ja vastaanotetaan johtoja pitkin, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla;
- 16) 'elinkaarella' tuotteen olemassaolon tai rakennusurakan tai palvelun suorittamisen kaikkia peräkkäisiä ja/tai toisiinsa liittyviä vaiheita, toteutettava tutkimus ja kehittäminen, tuotanto, kaupankäynti ja sen ehdot, kuljetus, käyttö ja ylläpito mukaan luettuina, raaka-aineiden ostosta tai resurssien kokoamisesta hävittämiseen, ennallistamiseen ja palvelun tai käytön loppuun saakka;
- 17) 'suunnittelukilpailuilla' menettelyjä, joilla hankintayksikkö voi hankkia pääasiassa kaavoituksen, kaupunkisuunnittelun, arkkitehtuurin ja teknisen suunnittelun tai tietojenkäsittelyn tarpeisiin suunnitelman tai hankkeen, jonka valintalautakunta valitsee kilpailulla, jossa saatetaan antaa palkintoja;
- 18) 'innovaatiolla' sellaisen uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen, palvelun tai menetelmän, mukaan lukien muiden muassa tuotanto- tai rakennusprosessit, uuden markkinointimenetelmän tai uuden organisatorisen menetelmän toteuttamista liiketoimintatavoissa, työpaikkaorganisaatioissa tai ulkoisissa suhteissa, jonka tarkoituksena on esimerkiksi auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita tai tukea älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiaa;
- 19) 'merkillä' mitä tahansa asiakirjaa, sertifikaattia tai todistusta, jolla vahvistetaan, että kyseessä olevat urakat, tuotteet, palvelut, prosessit tai menettelyt täyttävät määrätyt vaatimukset;
- 20) 'merkkivaatimuksilla' vaatimuksia, jotka kyseessä olevien urakoiden, tuotteiden, palvelujen, prosessien tai menettelyjen on täytettävä asianomaisen merkin saamiseksi.

3 artikla

Hankintaviranomaiset

1. Tässä direktiivissä 'hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan valtion viranomaisia, alue- tai paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä.

2. 'Alueviranomaisiin' kuuluvat kaikki hallinnollisten yksiköiden viranomaiset, jotka on lueteltu ohjeellisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 ⁽¹⁾ tarkoitetuilla NUTS-tasoilla 1 ja 2.

3. 'Paikallisviranomaisiin' kuuluvat kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 tarkoitettut NUTS-tason 3 hallinnollisten yksiköiden tai niitä pienempien hallinnollisten yksiköiden viranomaiset.

4. 'Julkisoikeudellisilla laitoksilla' tarkoitetaan laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaisuudet:

- a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta;
- b) ne ovat oikeushenkilöitä; ja
- c) niitä rahoittavat pääosin valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai valtion viranomaiset, alue- tai paikallisviranomaiset tai muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet niiden hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

4 artikla

Hankintayksiköt

1. Tätä direktiiviä sovellettaessa hankintayksiköt ovat yksiköitä, jotka

- a) ovat hankintaviranomaisia tai julkisia yrityksiä ja harjoittavat jotakin 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa;
- b) jos ne eivät ole hankintaviranomaisia tai julkisia yrityksiä, harjoittavat yhtenä toimintanaan jotakin 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa tai näiden yhdistelmää ja toimivat jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämällä erityis- tai yksinoikeuksilla.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

2. 'Julkisella yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jossa hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella.

Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta seuraavissa tapauksissa, joissa ne suoraan tai välillisesti

- a) omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
- b) hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvista äänioikeuksista;
- c) voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

3. Tässä artiklassa 'erityis- tai yksinoikeuksilla' tarkoitetaan oikeuksia, jotka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen nojalla myöntänyt ja joilla varataan 8–14 artiklassa määriteltyjen toimintojen harjoittaminen yhdelle tai useammalle yksikölle, mikä vaikuttaa merkittävästi muiden yksiköiden mahdollisuuksiin harjoittaa tällaista toimintaa.

Jos oikeudet on myönnetty riittävän julkisuuden varmistavassa menettelyssä, jossa oikeuksien myöntäminen perustui objektiivisiin perusteisiin, ne eivät muodosta ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja erityis- tai yksinoikeuksia.

Tällaisia menettelyjä ovat:

- a) direktiivin 2014/24/EU, direktiivin 2009/81/EY, direktiivin 2014/23/EU tai tämän direktiivin mukaiset hankintamenettelyt, joita edeltää tarjouskilpailukutsu;
- b) liitteessä II lueteltujen unionin muiden säädösten mukaiset menettelyt, joilla varmistetaan ennakolta riittävä avoimuus lupien myöntämiseksi objektiivisiin perustein.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti liitteessä II vahvistetun, unionin säädöksiä koskevan luettelon muuttamiseksi, kun tällaiset muutokset osoittautuvat tarpeellisiksi uusien säädösten antamisen tai edellä tarkoitettujen säädösten kumoamisen tai muuttamisen perusteella.

5 artikla

Samaa toimintoa koskevat sekamuotoiset hankinnat

1. Tämän artiklan 2 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on erityyppisiä hankintoja, jotka kaikki kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan.

Tämän artiklan 3–5 kohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja muiden oikeudellisten järjestelyjen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja.

2. Sopimukset, jotka koskevat kahden- tai useammantyyppisiä hankintoja (rakennusurakoita, palveluja tai tavaroita), on tehtävä niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan kyseisen hankintasopimuksen pääkohteen hankintatyyppiin.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain III osaston I luvussa tarkoitettuja palveluja ja osittain muita palveluja, taikka sekamuotoisista hankintasopimuksista, jotka koskevat osittain palveluja ja osittain tavaroita, niiden pääkohde on määritettävä sen mukaan, minkä palvelujen tai tavaroiden ennakoitut arvot ovat korkeimmat.

3. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 4 kohtaa. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voida objektiivisesti erottaa toisistaan, sovelletaan 5 kohtaa.

Jos osa tiettyä hankintasopimusta kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 25 artiklaa.

4. Jos on kyse hankintasopimuksista, joiden kohteena on tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja ja lisäksi sen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hankintoja, hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen. Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, päätös siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintayksiköt päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, tätä direktiiviä sovelletaan tästä johtuvaan sekamuotoiseen hankintasopimukseen, jollei 25 artiklassa toisin säädetä, riippumatta niiden osien arvosta, jotka kuuluisivat muutoin eri oikeudellisen järjestelyn soveltamisalaan ja riippumatta siitä, mitä oikeudellista järjestelyä kyseisiin osiin olisi muutoin sovellettu.

Jos on kyse sekamuotoisista hankintasopimuksista, joihin sisältyy tavarahankintasopimusten, rakennusurakkasopimusten ja palveluhankintasopimusten sekä käyttöoikeussopimusten osatekijöitä, sekamuotoinen sopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti edellyttäen, että sopimuksen sen osan, joka muodostaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan sopimuksen, 16 artiklan mukaisesti laskettu ennakoitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 15 artiklassa vahvistettu asiaankuuluva kynnyсарvo.

5. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, sovellettavasta oikeudellisesta järjestelystä päätetään sopimuksen pääkohteen perusteella.

6 artikla

Useita toimintoja koskevat hankinnat

1. Jos sopimuksilla on määrä kattaa useita toimintoja, hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset sopimukset kutakin erillistä toimintaa varten tai tehdä yhden sopimuksen. Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset, päätös siitä, mitä sääntöjä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, tehdään kyseisen erillisen toiminnan ominaisuuksien perusteella.

Sen estämättä, mitä 5 artiklassa säädetään, siinä tapauksessa, että hankintayksiköt päättävät tehdä yhden sopimuksen, sovelletaan tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa. Jos jokin kyseisistä toimintoista kuitenkin kuuluu SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan, sovelletaan tämän direktiivin 26 artiklaa.

Valittaessa yhden hankintasopimuksen tekemisen ja usean erillisen hankintasopimuksen tekemisen välillä ei saa kuitenkaan pyrkiä siihen, että sopimus tai sopimukset jätetään joko tämän direktiivin tai, soveltuvin osin, direktiivin 2014/24/EU tai direktiivin 2014/23/EU soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Useita toimintoja koskevaan hankintasopimukseen sovelletaan sitä toimintaa säänteleviä sääntöjä, jonka toteuttamiseksi se ensisijaisesti tehdään.

3. Jos on objektiivisesti mahdotonta määrittää, mitä toimintaa varten sopimus ensisijaisesti tehdään, sovellettavat säännöt määritellään a, b ja c alakohdan mukaisesti:

a) hankintasopimus on tehtävä direktiivin 2014/24/EU mukaisesti, jos jokin toiminnosta, joita varten hankintasopimus tehdään, kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan ja toinen direktiivin 2014/24/EU soveltamisalaan;

b) hankintasopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti, jos jokin toiminnoista, joita varten hankintasopimus tehdään, kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan ja toinen direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan;

c) hankintasopimus on tehtävä tämän direktiivin mukaisesti, jos jokin toiminnoista, joita varten hankintasopimus tehdään, kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan, eikä toinen toiminta kuulu tämän direktiivin, direktiivin 2014/24/EU eikä direktiivin 2014/23/EU soveltamisalaan.

II LUKU

Toiminnot

7 artikla

Yhteiset säännökset

Sovellettaessa 8, 9 ja 10 artiklaa "toimittamiseen" sisältyy tuotanto, tukku- ja vähittäismyynti.

Kaasun talteenotto kuuluu kuitenkin 14 artiklan soveltamisalaan.

8 artikla

Kaasu ja lämpö

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaasun ja lämmön osalta seuraaviin toimintoihin:

a) sellaisten kiinteiden verkkojen antaminen käyttöön tai niiden toiminta, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle kaasun tai lämmön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;

b) kaasun tai lämmön toimittaminen näihin verkkoihin.

2. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa kaasun tai lämmön toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) kyseisen hankintayksikön suorittama kaasun tai lämmön tuottaminen on välttämätön seuraus muusta kuin tämän artiklan 1 kohdassa tai 9–11 artiklassa tarkoitettua toiminnasta;

b) yleiseen verkkoon toimittamisen yksinomaisena tavoitteena on tällaisen tuotannon hyödyntäminen taloudellisesti ja

tämän toiminnan osuus on enintään 20 prosenttia hankintayksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

9 artikla

Sähkö

1. Tätä direktiiviä sovelletaan sähkön osalta seuraaviin toimintoihin:

a) sellaisten kiinteiden verkkojen antaminen käyttöön tai niiden toiminta, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle sähkön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;

b) sähkön toimittaminen näihin verkkoihin.

2. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa sähkön toimittamista kiinteisiin julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) kyseinen hankintayksikkö tuottaa sähköä, koska sen kulutus on välttämätöntä muun kuin tämän artiklan 1 kohdassa tai 8, 10 ja 11 artiklassa tarkoitettuna toiminnan harjoittamista varten;

b) toimittaminen yleiseen verkkoon riippuu ainoastaan kyseisen hankintayksikön omasta kulutuksesta eikä se ole ylittänyt 30:tä prosenttia kyseisen hankintayksikön energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen tuotannon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

10 artikla

Vesi

1. Veden osalta tätä direktiiviä sovelletaan seuraaviin toimintoihin:

a) sellaisten kiinteiden verkkojen antaminen käyttöön tai niiden toiminta, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä palveluja;

b) juomaveden toimittaminen näihin verkkoihin.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan myös hankintasopimuksiin tai suunnittelukilpailuihin, jotka 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavat hankintayksiköt tekevät tai järjestävät ja jotka liittyvät johonkin seuraavista:

a) vesirakennushankkeet, maan kastelu tai kuivatus, jos juomavedeksi hankittavan veden osuus on yli 20 prosenttia näissä hankkeissa tai kastelu- tai kuivatusjärjestelmissä saataville annettavan veden koko määrästä;

b) jäteveden poisto tai käsittely.

3. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa juomaveden toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä 1 kohdassa tarkoitettuna toimintana, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) kyseinen hankintayksikkö tuottaa juomavettä, koska sen kulutus on välttämätöntä muun kuin 8–11 artiklassa tarkoitettun toiminnan harjoittamista varten;

b) toimittaminen yleiseen verkkoon riippuu ainoastaan kyseisen hankintayksikön omasta kulutuksesta eikä ole ylittänyt 30:tä prosenttia kyseisen hankintayksikön juomaveden kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen tuotannon perusteella, kuluva vuosi mukaan luettuna.

11 artikla

Kuljetuspalvelut

Tätä direktiiviä sovelletaan sellaisten verkkojen antamiseen käyttöön tai niiden toimintaan, joiden tarkoituksena on tarjota yleisölle kuljetuspalveluja rautateitse, automatisoiduin järjestelmin, raitioteitse, johdinautoilla, linja-autoilla tai kaapeliradoilla.

Kuljetuspalvelujen verkosta katsotaan olevan kyse, kun palvelua tarjotaan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen asettamin edellytyksin, jotka voivat koskea liikennöitäviä linjoja, käytävissä olevaa kuljetuskapasiteettia tai vuorotiheyttä.

12 artikla

Satamat ja lentoasemat

Tätä direktiiviä sovelletaan toimintoihin, jotka liittyvät maantieteellisen alueen hyödyntämiseen lentoasemien, meri- tai

sisävesisatamien tai terminaalipalvelujen saattamiseksi lento-, meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön.

13 artikla

Postipalvelut

1. Tätä direktiiviä sovelletaan toimintoihin, joiden tarkoituksena on tarjota

a) postipalveluja;

b) muita kuin postipalveluja edellyttäen, että palvelut tarjoaa yksikkö, joka tarjoaa myös tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja postipalveluja ja että 34 artiklan 1 kohdassa säädetty edellytykset eivät täyty tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen palvelujen osalta.

2. Tässä artiklassa tarkoitetaan, tämän kuitenkaan vaikuttamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/67/EY⁽¹⁾ soveltamiseen,

a) 'postilähetyksellä' kuljetettavaa valmista lähetystä, joka on osoitettu jollekin vastaanottajalle, lähetysten painosta riippumatta. Nämä lähetykset voivat kirjelähetysten lisäksi olla esimerkiksi kirjoja, luetteloita, sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja sekä postipaketteja, jotka sisältävät tavaraa, jolla on tai ei ole kaupallista arvoa, lähetysten painosta riippumatta;

b) 'postipalveluilla' palveluja, joihin kuuluvat postilähetysten keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu. Nämä palvelut käsittävät direktiivin 97/67/EY mukaisesti perustetun yleispalvelun piiriin kuuluvat ja kuulumattomat palvelut;

c) 'muilla palveluilla kuin postipalveluilla' palveluja, jotka tarjotaan seuraavilla aloilla:

i) kuriiripalvelujen hallintopalvelut (ennen lähetystä ja sen jälkeen suoritettavat palvelut, postituksen hoitopalvelut mukaan luettuina);

ii) muihin kuin a alakohdassa tarkoitettuihin postilähetysiin liittyvät palvelut kuten suoramainonta, jota ei ole osoitettu nimenomaisesti kenellekään.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 15, 21.1.1998, s. 14).

14 artikla

Öljyn ja kaasun talteenotto sekä hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsintä tai talteenotto

Tätä direktiiviä sovelletaan toimintoihin, jotka liittyvät maantieteellisen alueen hyödyntämiseen

- a) öljyn tai kaasun talteenottoa varten;
- b) hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsintää tai talteenottoa varten.

III LUKU

Aineellinen soveltamisala

1 j a k s o

Kynnysarvot

15 artikla

Kynnysarvot

Tätä direktiiviä sovelletaan hankintoihin, joita ei jätetä sen soveltamisalan ulkopuolelle 18–23 artiklassa tarkoitettujen poikkeusten tai asianomaisen toiminnan harjoittamista koskevan 34 artiklan nojalla ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroä on yhtä suuri tai suurempi kuin seuraavat kynnysarvot:

- a) 414 000 euroa tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten sekä suunnittelukilpailujen osalta;
- b) 5 186 000 euroa rakennusurakkasopimusten osalta;
- c) 1 000 000 euroa liitteessä XVII lueteltuja sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien palveluhankintasopimusten osalta.

16 artikla

Hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät

1. Hankinnan ennakoidun arvon laskentaperusteena käytetään hankintayksikön arvioimaa maksettavaa kokonaismäärää ilman arvonlisäveroä, mukaan lukien mahdolliset optiot ja hankintasopimusten uusimiset siten kuin ne esitetään hankinta-asia-kirjoissa.

Jos hankintayksikön on määrä suorittaa ehdokkaille tai tarjoajille palkintoja tai maksuja, sen on otettava ne huomioon las-kiessaan hankinnan ennakoitua arvoä.

2. Jos hankintayksikkö koostuu erillisistä toiminnallisista yksiköistä, on otettava huomioon kaikkien yksittäisten toiminnal-isten yksiköiden ennakoitu kokonaisarvo.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jos erillinen toiminnallinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankinnois-taan tai tietyistä hankintojen ryhmistä, arvot voidaan ennakoida asianomaisen yksikön tasolla.

3. Hankinnan ennakoidun arvon laskentamenetelmää ei saa valita siten, että valinnalla pyritään välttämään tämän direktiivin soveltaminen hankintaan. Hankintaa ei saa jakaa osiin tämän direktiivin soveltamisen välttämiseksi, jollei se ole objektiivisista syistä perusteltua.

4. Arvon on oltava vahvistettu silloin, kun tarjouskilpailu-kutsu lähetetään tai, jos tällaista kutsua ei aiota lähettää, kun hankintayksikkö aloittaa hankintasopimusmenettelyn tilanteen mukaan esimerkiksi ottamalla yhteyttä talouden toimijoihin hankinta-asiaassa.

5. Puitejärjestelyissä ja dynaamisissa hankintajärjestelmissä huomioon otettavana arvona on kaikkien kyseisen järjestelyn tai järjestelmän koko keston ajaksi suunniteltujen hankintasopi-musten ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroä.

6. Innovaatiokumppanuuksissa huomioon otettavana arvona on suunnitellun kumppanuuden eri vaiheiden aikana toteutetta-vien tutkimus- ja kehittämistoimintojen sekä suunnitellun kumppanuuden lopussa kehitettävien ja hankittavien tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden ennakoitu enimmäisarvo ilman arvonlisäveroä.

7. Hankintayksiköiden on 15 artiklan soveltamiseksi sisälly-tettävä rakennusurakkasopimusten ennakoituun arvoon sekä ra-kennusurakan kustannukset että kaikkien niiden tavaroiden tai palvelujen ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintayksiköt anta-vat urakoitsijan saataville, jos nämä ovat välttämättömiä raken-nusurakan toteuttamiseksi.

8. Jos suunniteltu rakennusurakka tai suunniteltu palvelujen suorittaminen voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia teh-dään erillisinä osina, on otettava huomioon kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 15 artiklassa säädetty kynnysarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kutakin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

9. Jos samanlaisten tavaroiden hankintaa koskeva ehdotus voi johtaa siihen, että hankintasopimuksia tehdään erillisinä osina, kaikkien näiden osien ennakoitu kokonaisarvo on otettava huomioon sovellettaessa 15 artiklan b ja c alakohtaa.

Jos osien yhteenlaskettu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 15 artiklassa säädetty kynnsarvo, tätä direktiiviä sovelletaan kutakin osaa koskevan hankintasopimuksen tekoon.

10. Sen estämättä, mitä 8 ja 9 kohdassa säädetään, hankintayksiköt voivat tehdä yksittäisiä osia koskevia hankintasopimuksia soveltamatta tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä, jos kyseisen osan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on tavaroiden tai palvelujen osalta alle 80 000 euroa ja rakennusurakoiden osalta alle 1 miljoona euroa. Niiden osien yhteenlaskettu arvo, joita koskevat hankintasopimukset on tehty tällä tavoin tätä direktiiviä soveltamatta, saa kuitenkin olla enintään 20 prosenttia kaikkien niiden osien yhteenlasketusta arvosta, joihin ehdotettu rakennusurakka, ehdotettu samanlaisten tavaroiden hankinta tai ehdotettu palvelujen suorittaminen on jaettu.

11. Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavarahankinta- tai palveluhankintasopimusten ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä

a) joko edellisten 12 kuukauden tai edellisen varainhoitokauden aikana tehtyjen samantyyppisten peräkkäisten hankintasopimusten todellista kokonaisarvoa, jota on mahdollisuuksien mukaan oikaistu alkuperäisen sopimuksen alkamista seuraavien 12 kuukauden aikana odotettavissa olevien määrän tai arvon muutosten perusteella;

b) tai niiden peräkkäisten hankintasopimusten ennakoitua kokonaisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä tavarantoimitusta seuraavien 12 kuukauden aikana tai varainhoitokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.

12. Tavarahankintasopimuksissa, jotka liittyvät tuotteiden leasingiin, vuokraukseen tai osamaksukauppaan, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

a) kun kyseessä ovat määräaikaiset, enintään 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, ennakoitu sopimuksen voimassaolon aikainen kokonaisarvo, tai kun kyseessä ovat määräaikaiset, yli 12 kuukautta voimassa olevat hankintasopimukset, kokonaisarvo, ennakoitu jäännösarvo mukaan luettuna;

b) kun kyseessä ovat määräämättömäksi ajaksi tehdyt hankintasopimukset tai sellaiset hankintasopimukset, joiden voimassaoloa ei voida määrittää, kuukausiarvo kerrottuna luvulla 48.

13. Palveluhankintasopimuksissa hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on tapauksen mukaan käytettävä seuraavia:

a) vakuutuspalvelut: suoritettavat vakuutusmaksut ja muunlaiset korvaukset;

b) pankkipalvelut ja muut finanssipalvelut: suoritettavat maksut, palkkiot, korot ja muunlaiset korvaukset;

c) suunnittelua koskevat hankintasopimukset: suoritettavat maksut, palkkiot ja muunlaiset korvaukset.

14. Palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, hankintasopimuksen ennakoitun arvon laskentaperusteena on käytettävä seuraavia:

a) määräaikaisten, enintään 48 kuukautta voimassa olevien hankintasopimusten osalta: voimassaolon aikainen ennakoitu kokonaisarvo;

b) määräämättömäksi ajaksi tehtyjen tai yli 48 kuukautta voimassa olevien hankintasopimusten osalta: kuukausiarvoa kerrottuna luvulla 48.

17 artikla

Kynnsarvojen tarkistus

1. Komissio varmistaa kahden vuoden välein 30 päivästä kesäkuuta 2013 alkaen, että 15 artiklan a ja b alakohtassa säädettyt kynnsarvot vastaavat julkisia hankintoja koskevassa Maa- ilman kauppajärjestön sopimuksessa, jäljempänä 'GPA-sopimus', vahvistettuja kynnsarvoja, ja tarkistaa niitä tarvittaessa tämän artiklan mukaisesti.

Komissio laskee GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseiset kynnsarvot euron erityisnosto-oikeuksina ilmaistun ja 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvän 24 kuukauden jakson keskimääräisen päivänkurssin perusteella. Tällä tavoin tarkistettu kynnsarvo pyöristetään tarvittaessa alaspäin lähimpään tuhanteen euroon laskennan tuloksena saadusta luvusta, jotta varmistetaan GPA-sopimuksessa määrättyjen voimassa olevien, erityisnosto-oikeuksina ilmaistujen kynnsarvojen noudattaminen.

2. Komissio määrittää 15 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettujen ja tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkistettujen kynnysarvojen vasta-arvot kahden vuoden välein 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Samalla komissio määrittää 15 artiklan c alakohdassa tarkoitettua kynnysarvon vasta-arvon niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Näiden vasta-arvojen määrittäminen perustuu GPA-sopimuksessa määrätyn laskentamenetelmän mukaisesti kyseisten valuuttojen keskimääriin päiväkursseihin, jotka vastaavat 1 päivänä tammikuuta voimaan tulevaa tarkistusta edeltävän elokuun 31 päivänä päättyvänä 24 kuukauden jaksona sovellettavaa, euroina ilmaistua kynnysarvoa.

3. Komissio julkaisee 1 kohdassa tarkoitettuja tarkistettuja kynnysarvoita, 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja niiden kansallisina valuuttoina ilmaistuja vasta-arvoja sekä 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti määritetyn arvon *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden tarkistusta seuraavan marraskuun alusta.

4. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn menetelmän mukauttamiseksi GPA-sopimuksessa määrätyn menetelmän mahdollisiin muutoksiin, jotta voidaan tarkistaa 15 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kynnysarvoja ja määrittää tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti vasta-arvot niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö ei ole euro, kansallisina valuuttoina.

Siirretään komissiolle valta antaa tarvittaessa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti 15 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettujen kynnysarvojen tarkistamiseksi.

5. Jos on tarpeen tarkistaa 15 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettuja kynnysarvoja ja aikarajoitukset estävät 103 artiklassa säädetyn menettelyn käytön, jolloin on kyse erittäin kiireellisestä tapauksesta, tämän artiklan 4 kohdan toisen alakohdan nojalla annettaviin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 104 artiklassa säädettyä menettelyä.

2 jakso

Hankintasopimukset, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan, ja suunnittelukilpailut; erityiset säännökset sellaisia hankintoja varten, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1 alajakso

Kaikkiin hankintayksiköihin sovellettavat poikkeukset sekä vesi- ja energia-aloja koskevat erityispoikkeukset

18 artikla

Hankintasopimukset, joiden tarkoituksena on jälleenmyynti tai vuokraus kolmansille osapuolille

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen, joiden tarkoituksena on jälleenmyynti tai leasing kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityis- tai yksinoikeutta myydä tai vuokrata näiden hankintasopimusten kohdetta ja jos muut yksiköt voivat myydä tai vuokrata sen samoin edellytyksin kuin hankintayksiköt.

2. Hankintayksiköiden on ilmoitettava komissiolle pyydettyäessä kaikista tuotteiden tai toimintojen luokista, joita ne pitävät 1 kohdan mukaisesti soveltamisalaan kuulumattomina. Komissio voi julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* määräajoin tiedoksi luettelot tuotteiden ja toimintojen luokista, joiden se katsoo kuuluvan tämän poikkeuksen soveltamisalaan. Tällöin komissio ottaa huomioon tietojen kaupallisen arkaluonteisuuden, jos hankintayksiköt ovat tietoja antaessaan tästä huomauttaneet.

19 artikla

Hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, jotka tehdään tai järjestetään muutoin kuin tässä direktiivissä tarkoitettua toiminnan harjoittamiseksi tai tällaisen toiminnan harjoittamiseksi kolmannessa maassa

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen, joita hankintayksiköt tekevät muutoin kuin 8–14 artiklassa tarkoitettujen toimintojen harjoittamiseksi tai tällaisten toimintojen harjoittamiseksi kolmannessa maassa siten, ettei unionin sisäistä verkkoa tai maantieteellistä aluetta käytetä fyysisesti, eikä myöskään tällaisia tarkoituksia varten järjestettyihin suunnittelukilpailuihin.

2. Hankintayksiköiden on ilmoitettava komissiolle pyydettyäessä kaikista toiminnoista, joita ne pitävät 1 kohdan mukaisesti soveltamisalaan kuulumattomina. Komissio voi julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* määräajoin tiedoksi luettelot niistä toimintojen luokista, joita se pitää tähän poikkeukseen kuuluvina. Tällöin komissio ottaa huomioon tietojen kaupallisen arkaluonteisuuden, jos hankintayksiköt ovat tietoja antaessaan tästä huomauttaneet.

20 artikla

Kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtävät hankintasopimukset ja järjestettävät suunnittelukilpailut

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen tai suunnittelukilpailuihin, jotka hankintayksikkö on velvollinen tekemään tai järjestämään tässä direktiivissä säädetyistä poikkeavien hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka on vahvistettu seuraavien nojalla:

a) kansainvälisen oikeuden mukaisia velvoitteita asettava oikeudellinen väline, kuten perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus, joka koskee allekirjoittajiensa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;

b) kansainvälinen järjestö.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista säädöksistä komissiolle, joka voi kuulla niistä 105 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, jotka hankintayksikkö tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia; jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

3. Tämän direktiivin 27 artiklaa sovelletaan kansainvälisten sääntöjen nojalla tehtäviin tai järjestettäviin hankintasopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta näihin sopimuksiin ja suunnittelukilpailuihin.

21 artikla

Palveluhankintasopimuksia koskevat erityispoikkeukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimukseen, jotka koskevat

a) maan, olemassa olevien rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden hankintaa tai vuokrausta millä tahansa rahoitusmuodolla tai näihin liittyviä oikeuksia;

b) välimies- ja sovittelupalveluja;

c) mitä tahansa seuraavista oikeudellisista palveluista:

i) neuvoston direktiivin 77/249/ETY (¹) 1 artiklassa tarkoitetun asianajajan suorittama asiakkaan oikeudellinen edustaminen

— jäsenvaltiossa, kolmannessa maassa tai kansainvälisessä sovittelu- tai välityselimessä pidetyssä välimies- tai sovittelumenettelyssä;

— jäsenvaltion tai kolmannen maan tuomioistuimissa tai viranomaisissa taikka kansainvälisissä tuomioistuimissa tai viranomaisissa;

ii) oikeudellinen neuvonta tämän alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen menettelyjen valmistelemiseksi, tai jos on selvää näyttöä ja erittäin todennäköistä, että asiaa, johon neuvonta liittyy, tullaan käsittelemään tällaisessa menettelyssä, edellyttäen, että neuvontaa antaa direktiivin 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettu asianajaja;

iii) asiakirjojen varmentamis- ja todentamispalvelut, joiden on oltava notaarien suorittamia;

iv) edunvalvojen tai holhoojien suorittamat oikeudelliset palvelut tai muut oikeudelliset palvelut, joiden suorittajan nimeää asianomaisen jäsenvaltion tuomioistuin tai joiden suorittaja nimetään laissa hoitamaan erityistehtäviä tällaisten tuomioistuinten valvonnassa;

v) muut oikeudelliset palvelut, jotka liittyvät, vaikkakin vain ajoittain, julkisen vallan käyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa;

(¹) Neuvoston direktiivi 77/249/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1977, asianajajien palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamisesta (EYVL L 78, 26.3.1977, s. 17).

- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY⁽¹⁾ tarkoitettujen arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon liittyviä finanssipalveluja sekä Euroopan rahoitusvakaussäilyneillä ja Euroopan vakaussäilyneillä toteutettuja toimia;
- e) lainoja riippumatta siitä, liittyvätkö ne arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskuun, ostoon, myyntiin tai siirtoon;
- f) työsopimuksia;
- g) rautateiden tai metron julkisia henkilöliikennepalveluja;
- h) väestönsuojelua, pelastuspalveluja ja vaarojen ehkäisyä koskevia palveluja, joita tarjoavat voittoa tavoittelemattomat organisaatiot tai yhteenliittymät ja jotka kuuluvat seuraaviin CPV-koodeihin: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9 ja 85143000-3, lukuun ottamatta sairaankuljetuspalveluja;
- i) sopimuksia, jotka koskevat radio- ja televisiolähetysaikaa tai ohjelmien toimittamista tai tarjoamista ja jotka tehdään audiovisuaalisen tai radiotoiminnan mediapalvelun tarjoajien kanssa. Tässä alakohdassa 'mediapalvelun tarjoajalla' tarkoitetaan samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU⁽²⁾ 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. 'Ohjelmalla' tarkoitetaan samaa kuin mainitun direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, mutta siihen sisältyvät myös radio-ohjelmat ja niiden ohjelmamateriaali. Tätä säännöstä sovellettaessa 'ohjelmamateriaalilla' tarkoitetaan samaa kuin 'ohjelmalla'.

22 artikla

Yksinoikeuden perusteella tehtävät palveluhankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimukseen, jotka tehdään sellaisen hankintayksikön kanssa, joka on itse hankintaviranomainen, tai tällaisten hankintaviranomaisien yhteenliittymän kanssa ja jotka perustuvat hankintaviranomaiselle SEUT:n mukaisten lakien, asetusten tai julkaistujen hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen.

(¹) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21. huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

(²) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

23 artikla

Tiettyjen hankintayksiköiden veden hankkimiseksi sekä energian toimittamiseksi tai energian tuottamiseen tarkoitettujen polttoaineiden toimittamiseksi tekemät hankintasopimukset

Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen,

- a) jotka tehdään veden hankkimiseksi, jos ne ovat jompaakumpaa 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa tai niitä molempia harjoittavien hankintayksiköiden tekemiä;
- b) jotka hankintayksiköt, jotka toimivat aktiivisesti energia-alalla harjoittamalla 8 artiklan 1 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa tai 14 artiklassa tarkoitettua toimintaa, tekevät itse
- i) energian toimittamiseksi;
- ii) polttoaineiden toimittamiseksi energiantuotantoa varten.

2 alajakso

Hankinnat, joihin liittyy puolustus- ja turvallisuusnäkökohtia

24 artikla

Puolustus ja turvallisuus

1. Puolustus- ja turvallisuusalalla tehtävien hankintasopimusten ja järjestettävien suunnittelukilpailujen osalta tätä direktiiviä ei sovelleta

- a) hankintasopimukseen, joihin sovelletaan direktiiviä 2009/81/EY;
- b) hankintasopimukseen, joihin direktiiviä 2009/81/EY ei sovelleta sen 8, 12 ja 13 artiklan nojalla.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin jäsenvaltion keskeisten turvallisuusasetusten suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavien toimenpitein, esimerkiksi asettamalla vaatimuksia, joilla pyritään suojaamaan hankintaviranomaisen saataville antamien tietojen luottamuksellisuutta tämän direktiivin mukaisessa hankintamenettelyssä.

Tätä direktiiviä ei SEUT 346 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti myöskään sovelleta hankintasopimuksiin eikä suunnittelukilpailuihin, joita ei ole muutoin vapautettu soveltamisesta tämän artiklan 1 kohdan nojalla, siinä määrin kuin tämän direktiivin soveltaminen velvoittaisi jäsenvaltion antamaan tietoja, joiden paljastamisen se katsoo olevan olennaisten turvallisuusestujensa vastaista.

3. Jos hankinta ja hankintasopimuksen toteuttaminen tai suunnittelukilpailu on julistettu salaisiksi tai niihin on liitettävä erityisiä turvatoimia jäsenvaltiossa voimassa olevien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti, tätä direktiiviä ei sovelleta, edellyttäen että jäsenvaltio on määritellyt, että kyseisten olennaisten etujen suojaamista ei voida taata vähemmän rajoittavin, kuten 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun toimenpitein.

25 artikla

Samaa toimintoa koskevat sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Kun on kyse samaa toimintoa koskevista sekamuotoisista hankinnoista, jotka koskevat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja sekä SEUT 346 artiklan tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalaan kuuluvia hankintoja tai muita osatekijöitä, sovelletaan tätä artiklaa.

2. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osat voidaan objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten tai tehdä yhden hankintasopimuksen.

Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, päätetään asianomaisen erillisen osan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintayksiköt päättävät tehdä yhden hankintasopimuksen, sovellettavan oikeudellisen järjestelyn määrittelemiseksi sovelletaan seuraavia perusteita:

- a) jos osa tietystä sopimuksesta kuuluu SEUT 346 artiklan soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet;
- b) jos osa tietystä sopimuksesta kuuluu direktiivin 2009/81/EY artiklan soveltamisalaan, hankintasopimus voidaan tehdä

mainitun direktiivin mukaisesti, edellyttäen, että yhden hankintasopimuksen tekemiselle on olemassa objektiiviset perusteet. Tämä alakohta ei vaikuta mainitussa direktiivissä säädettyjen kynnsarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Yhden hankintasopimuksen tekemistä koskevaa päätöstä ei saa kuitenkaan tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta joko tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY säännöksiä.

3. Edellä olevaa 2 kohdan kolmannen alakohdan a alakohtaa sovelletaan sekamuotoisiin hankintasopimuksiin, joihin voitaisiin muutoin soveltaa kolmannen alakohdan sekä a että b alakohtaa.

4. Jos tietyn hankintasopimuksen eri osia ei voi objektiivisesti erottaa toisistaan, hankintasopimus voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä, jos se sisältää osatekijöitä, joihin sovelletaan SEUT 346 artiklaa; muussa tapauksessa se voidaan tehdä direktiivin 2009/81/EY mukaisesti.

26 artikla

Useita toimintoja koskevat sekamuotoiset hankinnat, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Jos sopimuksilla on määrä kattaa useita toimintoja, hankintayksiköt voivat päättää tehdä erilliset sopimukset kutakin erillistä toimintaa varten tai tehdä yhden sopimuksen. Jos hankintayksiköt päättävät tehdä erilliset hankintasopimukset erillisiä osia varten, siitä, mitä oikeudellista järjestelyä sovelletaan kuhunkin tällaisista erillisistä hankintasopimuksista, päätetään asianomaisen erillisen toiminnan ominaisuuksien perusteella.

Jos hankintayksiköt päättävät tehdä yhden sopimuksen, sovelletaan tämän artiklan 2 kohtaa. Valittaessa yhden hankintasopimuksen tekemisen ja usean erillisen hankintasopimuksen tekemisen välillä ei saa pyrkiä siihen, että sopimus tai sopimukset jätetään tämän direktiivin tai direktiivin 2009/81/EY soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Jos hankintasopimuksella on tarkoitus kattaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva toiminta ja jokin toinen,

a) direktiivin 2009/81/EY tai

b) SEUT 346 artiklan soveltamisalaan kuuluva toiminta,

hankintasopimus voidaan tehdä direktiivin 2009/81/EY mukaisesti ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja soveltamatta tätä direktiiviä b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa. Tämä alakohta ei vaikuta direktiivissä 2009/81/EY säädettyjen kynnyksarvojen ja poikkeusten soveltamiseen.

Ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintasopimukset, joihin sisältyy lisäksi SEUT 346 artiklan soveltamisalaan kuuluvia hankintoja tai muita osatekijöitä, voidaan tehdä soveltamatta tätä direktiiviä.

Ensimmäisen ja toisen alakohdan soveltamien edellyttää kuitenkin sitä, että yhden sopimuksen tekeminen on objektiivisista syistä perusteltua ja että päätöstä yhden sopimuksen tekemisestä ei tehdä siinä tarkoituksessa, että sopimukseen ei sovelleta tämän direktiivin säännöksiä.

27 artikla

Kansainvälisten sääntöjen mukaisesti tehtävät tai järjestettävät hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia

1. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- ja turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintayksikkö on velvollinen tekemään tai järjestämään sellaisten hankintamenettelyjen mukaisesti, jotka poikkeavat tässä direktiivissä säädettyistä hankintamenettelyistä ja jotka on vahvistettu jollain seuraavista:

- a) perussopimusten mukaisesti jonkin jäsenvaltion ja yhden tai useamman kolmannen maan tai niiden osien välillä tehty kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee allekirjoittajiansa yhteisen hankkeen toteuttamiseen tai hyödyntämiseen tarkoitettuja rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja;
- b) joukkojen sijoittamiseen liittyvä kansainvälinen sopimus tai järjestely, joka koskee jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan yrityksiä;
- c) kansainvälinen järjestö.

Kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitetuista sopimuksista tai järjestelyistä on ilmoitettava komissiolle, joka voi kuulla niistä 105 artiklassa tarkoitettua julkisia hankintoja käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen eikä suunnittelukilpailuihin, joihin liittyy puolustus- tai turvallisuusnäkökohtia ja jotka hankintayksikkö tekee tai järjestää sellaisten hankintasääntöjen mukaisesti, jotka kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos on antanut, jos asianomaiset hankintasopimukset ja suunnittelukilpailut ovat kyseisen järjestön tai laitoksen kokonaan rahoittamia. Jos on kyse hankintasopimuksista ja suunnittelukilpailuista, joihin kansainvälinen järjestö tai kansainvälinen rahoituslaitos antaa suurimman osan yhteisrahoituksesta, sopimuspuolten on sovittava sovellettavista hankintamenettelyistä.

3 alajakso

Erityissuhteet (yhteistyö, sidosrytykset ja yhteisrytykset)

28 artikla

Hankintaviranomaisten väliset hankintasopimukset

1. Hankintasopimus, jonka hankintaviranomainen tekee yksityisoikeudellisen tai julkisoikeudellisen oikeushenkilön kanssa, jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omassa yksikössään;
- b) yli 80 prosenttia määräysvallan alaisen oikeushenkilön toimintoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä;
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimuksen mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Hankintaviranomaisen katsotaan käyttävän oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omassa yksikössään ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos se käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Tällaista määräysvaltaa voi käyttää myös toinen oikeushenkilö, joka on samalla tavoin hankintaviranomaisen määräysvallassa.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun määräysvallan alainen henkilö, joka on hankintaviranomainen, tekee sopimuksen tätä määräysvaltaa käyttävän hankintaviranomaisen kanssa tai saman hankintaviranomaisen määräysvallan alaisen toisen oikeushenkilön kanssa edellyttäen, että oikeushenkilössä, jonka kanssa hankintasopimus tehdään, ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

3. Hankintaviranomainen, joka ei käytä yksityisoikeudellisessa tai julkisoikeudellisessa oikeushenkilössä 1 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa, voi kuitenkin tehdä hankintasopimuksen kyseisen oikeushenkilön kanssa tätä direktiiviä soveltamatta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) hankintaviranomainen käyttää yhdessä muiden hankintaviranomaisten kanssa kyseisessä oikeushenkilössä samanlaista määräysvaltaa kuin omilla yksiköissään;
- b) yli 80 prosenttia kyseisen oikeushenkilön toiminnoista suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttäviltä hankintaviranomaisilta tai muilta samojen hankintaviranomaisten määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä; ja
- c) määräysvallan alaisessa oikeushenkilössä ei ole suoria yksityisiä pääomaosuuksia lukuun ottamatta perussopimusten mukaisia kansallisissa säännöksissä vaadittuja yksityisen pääomaosuuden muotoja ilman määräysvaltaa ja ilman suojaamista, jotka eivät vaikuta ratkaisevasti määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksiin.

Ensimmäisen alakohdan a alakohtaa sovellettaessa hankintaviranomaisten katsotaan käyttävän yhteistä määräysvaltaa oikeushenkilössä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- i) määräysvallan alaisen oikeushenkilön päätöksentekoaikojen koostuvat kaikkien määräysvallan käyttöön osallistuvien hankintaviranomaisten edustajista. Yksittäiset edustajat voivat edustaa useita tai kaikkia osallistuvia hankintaviranomaisia;

- ii) kyseiset hankintaviranomaiset voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa määräysvallan alaisen oikeushenkilön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin; ja

- iii) määräysvallan alainen oikeushenkilö ei aja sellaisia etuja, jotka poikkeaisivat määräysvaltaa käyttävien hankintaviranomaisten eduista.

4. Yksinomaan kahden tai useamman hankintaviranomaisen välillä tehty sopimus jää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) sopimuksella käynnistetään tai toteutetaan siihen osallistuvien hankintaviranomaisten välinen yhteistyö tavoitteena varmistaa, että julkiset palvelut, jotka niiden on suoritettava, tarjotaan niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) kyseisen yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat; ja
- c) osallistuvat hankintaviranomaiset harjoittavat avoimilla markkinoilla alle 20:tä prosenttia yhteistyön piiriin kuuluvista toiminnoistaan.

5. Edellä 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa, 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimintojen prosenttiosuutta määriteltäessä on otettava huomioon sopimuksen tekemistä edeltävien kolmen vuoden keskimääräinen kokonaisliikevaihto tai jokin asianmukainen vaihtoehtoinen toimintaan perustuva määrä, kuten asianomaiselle oikeushenkilölle aiheutuneet kustannukset palvelujen, tavaroiden ja rakennusurakoiden osalta.

Jos asianomaisen oikeushenkilön perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan tai toiminnan uudelleenjärjestämisen vuoksi liikevaihtoa tai vaihtoehtoista toimintaan perustuvaa määrää, kuten kustannuksia, ei ole joko saatavilla kolmelta edeltävältä vuodelta tai niillä ei ole enää merkitystä, riittää, että toiminnan mittaus osoitetaan todennäköiseksi erityisesti esittämällä tietoa tulevasta liiketoiminnasta.

29 artikla

Sidosyrityksen kanssa tehtävät hankintasopimukset

1. Tätä artiklaa sovellettaessa 'sidosyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka vuositilinpäätökset konsolidoidaan hankintayksikön vuositilinpäätösten kanssa direktiivin 2013/34/EU vaatimusten mukaisesti.

2. Jos on kyse yksiköistä, jotka eivät kuulu direktiivin 2013/34/EU soveltamisalaan, 'sidosyrityksellä' tarkoitetaan yritystä,

- a) jossa hankintayksikkö käyttää suoraan tai välillisesti määräysvaltaa;
- b) joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikössä; tai
- c) joka on hankintayksikön tavoin toisen yrityksen määräysvalan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

Tätä kohtaa sovellettaessa 'määräysvallalla' tarkoitetaan samaa kuin 4 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa.

3. Sen estämättä, mitä 28 artiklassa säädetään, ja jos tämän artiklan 4 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät, tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen, jonka sopimuspuoleksi

- a) hankintayksikkö valitsee sidosyrityksen tai
- b) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, 8–14 artiklassa kuvattuja toimintoja harjoittava yhteisyrittäjä valitsee johonkin näistä hankintayksiköistä sidoksissa olevan yrityksen.

4. Edellä olevaa 3 kohtaa sovelletaan

- a) palveluhankintasopimukseen, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana palvelujen alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu näiden palvelujen suorittamisesta hankintayksikölle tai muille yrityksille, joihin se on sidoksissa, kun otetaan huomioon kaikki kyseisen yrityksen suorittamat palvelut;

- b) tavarahankintasopimukseen, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana tavaratoimitusten alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu näiden tavaroiden toimittamisesta hankintayksikölle tai muille yrityksille, joihin se on sidoksissa, kun otetaan huomioon kaikki kyseisen yrityksen toimittamat tavat;

- c) rakennusurakkasopimukseen, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu näiden urakoiden suorittamisesta hankintayksikölle tai muille yrityksille, joihin se on sidoksissa, kun otetaan huomioon kaikki kyseisen yrityksen suorittamat urakat.

5. Jos sidosyrityksen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan vuoksi liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, riittää, että kyseinen yritys osoittaa 4 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettua liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, erityisesti esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

6. Jos useampi kuin yksi hankintayksikön kanssa taloudellisen ryhmittymän muodostava sidosyrittäjä tarjoaa samaa tai vastaavia palveluja, tavarantoimituksia tai rakennusurakointia, edellä olevia prosenttiosuuksia laskettaessa on otettava huomioon näiden sidosyritysten suorittamista palveluista, tavarantoimituksista ja rakennusurakoinnista muodostuva kokonaisliikevaihto.

30 artikla

Yhteisyrittäjien tai yhteisyrittäjien kuuluvan hankintayksikön kanssa tehtävät hankintasopimukset

Sen estämättä, mitä 28 artiklassa säädetään, ja edellyttäen, että yhteisyrittäjä on perustettu kyseisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajan ja että yhteisyrittäjien perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrittäjien perustaneiden hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan, tätä direktiiviä ei sovelleta hankintasopimukseen, joiden sopimuspuoleksi

- a) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, 8–14 artiklassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyrittäjä on valinnut yhden tällaisen hankintayksikön, tai

- b) hankintayksikkö on valinnut tällaisen yhteisyrittäjien, johon se itse kuuluu.

31 artikla

Tietojen ilmoittaminen

Hankintayksiköiden on ilmoitettava komissiolle pyydettyä seuraavat 29 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 30 artiklan soveltamiseen liittyvät tiedot:

- a) asianomaisten yritysten tai yhteisyritysten nimet;
- b) kyseisten hankintasopimusten luonne ja arvo;
- c) komission tarpeelliseksi katsoma selvitys sen osoittamiseksi, että hankintasopimukset saaneen yrityksen tai yhteisyrityksen ja hankintayksikön väliset suhteet täyttävät 29 tai 30 artiklan vaatimukset.

4 alajakso

Erityisilanteet

32 artikla

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Tätä direktiiviä sovelletaan vain niiden tutkimus- ja kehittämispalvelujen julkista hankintaa koskeviin sopimuksiin, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, edellyttäen että molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) saatavat hyödyt koituvat yksinomaan hankintayksikölle käytettäväksi tämän toiminnassa; ja
- b) hankintayksikkö korvaa suoritettujen palvelujen kokonaan.

33 artikla

Erityisjärjestelyjen alaiset hankintasopimukset

1. Rajoittamatta tämän direktiivin 34 artiklan soveltamista Itävallan tasavallan ja Saksan liittotasavallan on varmistettava toimiluvan myöntämisehtojen tai muiden asianmukaisten toimenpiteiden avulla, että komission päätöksessä 2002/205/EY⁽¹⁾ ja komission päätöksessä 2004/73/EY⁽²⁾ mainituilla aloilla toimivat yksiköt

⁽¹⁾ Komission päätös 2002/205/EY, tehty 4 päivänä maaliskuuta 2002, Itävallan pyydettyä direktiivin 93/38/EY 3 artiklan mukaisen erityisen järjestelyn soveltamista (EYVL L 68, 12.3.2002, s. 31).

⁽²⁾ Komission päätös 2004/73/EY, tehty 15 päivänä tammikuuta 2004, Saksan pyynnöstä soveltaa direktiivin 93/38/EY 3 artiklassa säädettyä erityismenettelyä (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 57).

a) noudattavat syrjimättömyyden ja kilpailuun perustuvan hankinnan periaatteita tehdessään tavarahankintasopimuksia, rakennusurakkasopimuksia ja palveluhankintasopimuksia, erityisesti antaessaan talouden toimijoiden saataville tietoja suunnitelluista hankinnoistaan;

b) toimittavat komissiolle tekemiään hankintasopimuksia koskevat tiedot komission päätöksessä 93/327/EY⁽³⁾ määriteltyin edellytyksin.

2. Rajoittamatta 34 artiklan soveltamista Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava toimiluvan myöntämisehtojen tai muiden asianmukaisten toimenpiteiden avulla, että päätöksessä 97/367/EY mainituilla aloilla toimivat yksiköt soveltavat tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa hankintasopimuksiin, jotka on tehty mainitun toiminnan harjoittamiseksi Pohjois-Irlannissa.

3. Edellä olevia 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta öljyn tai kaasun etsintää varten tehtyihin hankintasopimuksiin.

5 alajakso

Suoraan kilpailun kohteena olevat toiminnot ja niihin liittyvät menettelysäännökset

34 artikla

Suoraan kilpailun kohteena olevat toiminnot

1. Hankintasopimuksiin, jotka tehdään 8–14 artiklassa tarkoitettujen toiminnan suorittamiseksi, ei sovelleta tätä direktiiviä, jos jäsenvaltio tai hankintayksiköt, jotka ovat esittäneet 35 artiklan mukaisen pyynnön, voivat osoittaa, että toiminta siinä jäsenvaltiossa, jossa se toteutetaan, on suoraan kilpailun kohteena markkinoilla, joille pääsy ei ole rajoitettu; tätä direktiiviä ei sovelleta myöskään suunnittelukilpailuihin, jotka on järjestetty tällaisen toiminnan harjoittamiseksi kyseisellä maantieteellisellä alueella. Kyseinen toiminta voi olla osa laajempaa alaa tai sitä voidaan harjoittaa vain joissain kyseisen jäsenvaltion osissa. Tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettujen kilpailun arviointi, joka tehdään komission käytettävissä olevien tietojen perusteella tämän direktiivin soveltamiseksi, ei rajoita kilpailulainsäädännön soveltamista. Tällainen arviointi tehdään ottaen huomioon kyseisten toimintojen markkinat ja 2 kohdassa tarkoitettujen maantieteelliset viitemarkkinat.

⁽³⁾ Komission päätös 93/327/EY, tehty 13 päivänä toukokuuta 1993, edellytyksistä, joilla maantieteellisiä alueita öljyn, kaasun, hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsimiseksi tai talteen ottamiseksi hyödyntämään ryhtyvien hankintayksiköiden on toimitettava komissiolle tiedot tekemistään hankintasopimuksista (EYVL L 129, 27.5.1993, s. 25).

2. Tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi on sen määrittämiseksi, onko toiminto suoraan avoin kilpailulle, käytettävä kilpailua koskevien SEUT:n määräysten mukaisia perusteita. Näitä perusteita voivat olla muun muassa kyseisten tuotteiden tai palvelujen ominaispiirteet, sellaisten vaihtoehtoisten tuotteiden tai palvelujen olemassaolo, jotka mahdollistavat kysynnän tai tarjonnan korvattavuuden, hinta tai useamman kuin yhden tavarantoimittajan tai palvelujen suorittajan todellinen tai mahdollinen olemassaolo.

Maantieteelliset viitemarkkinat, joiden perusteella kilpailun kohteena olemista arvioidaan, muodostuvat alueesta, jolla kyseiset yritykset tarjoavat ja hankkivat tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa maantieteellisistä lähialueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella. Tässä arvioinnissa on erityisesti otettava huomioon kyseisten tuotteiden tai palvelujen luonne ja ominaisuudet, markkinoille pääsyn esteet, kuluttajien valinnat, merkittävät erot yritysten markkinaosuuksissa kyseisen alueen ja lähialueiden välillä sekä olennaiset hintaerot.

3. Markkinoille pääsyä ei pidetä rajoitettuna tämän artiklan 1 kohtaa sovellettaessa, jos jäsenvaltio on pannut täytäntöön liitteessä III mainitun unionin lainsäädännön ja soveltaa sitä.

Jos tietyille markkinoille pääsyä ei voida katsoa vapaaksi ensimmäisen alakohdan perusteella, on osoitettava, että kyseisille markkinoille pääsy on tosiasiallisesti ja oikeudellisesti vapaata.

35 artikla

Menettely, jolla päätetään 34 artiklan soveltamisesta

1. Jos jäsenvaltio tai, jos kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä niin säädetään, hankintayksikkö katsoo 34 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyillä perusteilla, että tietty toiminta on suoraan kilpailun kohteena sellaisilla markkinoilla, joille pääsyä ei ole rajoitettu, se voi esittää komissiolle sen seikan vahvistamista koskevan pyynnön, että tätä direktiiviä ei sovelleta kyseisen toiminnan suorittamista koskevien hankintasopimusten tekemiseen tai suunnittelukilpailujen järjestämiseen, tarvittaessa yhdessä kyseisen toiminnan suhteen toimivaltaisen riippumattoman kansallisen viranomaisen lausunnon kanssa. Kyseinen toiminta voi olla osa laajempaa alaa tai sitä voidaan harjoittaa vain joissain kyseisen jäsenvaltion osissa.

Pyynnössä kyseisen jäsenvaltion tai hankintayksikön on toimitettava komissiolle kaikki tarvittavat tiedot ja erityisesti tiedot kaikista laeista, asetuksista, hallinnollisista määräyksistä tai sopimuksista, jotka koskevat 34 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

2. Jollei hankintayksikön pyyntöön liity kyseisen toiminnan suhteen toimivaltaisen riippumattoman kansallisen viranomaisen yksityiskohtaista ja perusteltua lausuntoa, jossa analysoidaan perusteellisesti edellytyksiä, joilla 34 artiklan 1 kohtaa voidaan mahdollisesti soveltaa kyseiseen toimintaan mainitun artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, komission on ilmoitettava asiasta välittömästi kyseiselle jäsenvaltiolle. Asianomaisen jäsenvaltion on siinä tapauksessa toimitettava komissiolle kaikki tarvittavat tiedot ja erityisesti tiedot kaikista laeista, asetuksista, hallinnollisista määräyksistä tai sopimuksista, jotka koskevat 34 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

3. Komissio voi tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti esitetystä pyynnöstä vahvistaa liitteessä IV säädettyjen määräaikojen kuluessa annetuilla täytäntöönpanosäädöksillä, onko 8–14 artiklassa tarkoitettu toiminta 34 artiklassa säädettyillä perusteilla arvioituna suoraan kilpailun kohteena. Kyseiset täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 105 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

Tämän direktiivin soveltaminen hankintasopimukseen, jotka tehdään tietyn toiminnan toteuttamiseksi, ja suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään tällaisen toiminnan suorittamiseksi, päättyy seuraavissa tapauksissa:

- a) komissio on antanut liitteessä IV säädettyssä määräajassa täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan 34 artiklan 1 kohdan soveltaminen;
- b) komissio ei ole antanut täytäntöönpanosäädöstä liitteessä IV säädettyssä määräajassa.

4. Kyseinen jäsenvaltio tai hankintayksikkö voi pyynnön esittämisen jälkeen komission suostumuksella tehdä pyyntöönsä oleellisia muutoksia, erityisesti kyseisten toimintojen tai maantieteellisten alueiden osalta. Tässä tapauksessa täytäntöönpanosäädöksen antamiseen sovelletaan uutta määräaika, joka lasketaan liitteessä IV olevan 1 kohdan mukaisesti, elleivät komissio ja pyynnön esittänyt jäsenvaltio tai hankintayksikkö sovi lyhyemmästä ajanjaksosta.

5. Jos tietyssä jäsenvaltiossa harjoitettavan toiminnan osalta on jo aloitettu 1, 2 ja 4 kohdan mukainen menettely, ennen ensimmäistä hakemusta koskevan määräajan päättymistä tehtyjä uusia hakemuksia, jotka koskevat samaa toimintaa samassa jäsenvaltiossa, ei pidetä uusina menettelyinä, vaan ne käsitellään yhdessä ensimmäisen hakemuksen kanssa.

6. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksen, jossa annetaan yksityiskohtaiset säännöt 1–5 kohdan soveltamisesta. Täytäntöönpanosäädöksen on sisällettävä ainakin seuraavat säännöt:

- a) liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetyn määräajan alkamis- ja päättymispäivän julkaiseminen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, mukaan lukien mahdolliset määräajan pidennykset tai määräajan kulumisen keskeytykset, kyseisen liitteen mukaisesti;
- b) sen tiedon julkaiseminen, voidaanko 34 artiklan 1 kohtaa soveltaa tämän artiklan 3 kohdan toisen alakohdan b alakohdan mukaisesti;
- c) täytäntöönpanosäännökset tämän artiklan 1 kohdan mukaisen pyyntöjen muodosta, sisällöstä ja muista yksityiskohdista.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 105 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

IV LUKU

Yleiset periaatteet

36 artikla

Hankintaperiaatteet

1. Hankintayksiköiden on kohdeltava talouden toimijoita yhdenvertaisesti ja syrjimättä sekä noudatettava avointa ja oikeasuhteista toimintatapaa.

Hankintaa suunniteltaessa ei saa pyrkiä sen jättämiseen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tai kilpailun keinotekoisesti kaventamiseen. Kilpailun katsotaan olevan keinotekoisesti kavennettua, jos hankinta suunnitellaan aikomuksena suosia aiheettomasti tiettyjä talouden toimijoita tai saattaa tietyt talouden toimijat epäedulliseen asemaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen, että talouden toimijat noudattavat hankintasuorituksia toteuttaessaan sovellettavia ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, jotka on vahvistettu unionin lainsäädännössä, kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai liitteessä XIV luetelluissa kansainvälisissä ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisissa säännöksissä.

37 artikla

Talouden toimijat

1. Talouden toimijoita, jotka sen jäsenvaltion lain mukaan, johon ne ovat sijoittautuneet, saavat tarjota kyseisiä palveluita, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, niiden olisi oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Oikeushenkilöt voidaan kuitenkin palveluhankintoja ja rakennusurakoita sekä sellaisten tavarahankintoja koskevien sopimusten osalta, joihin kuuluu lisäksi palveluja tai kokoamis- ja asennustöitä, velvoittaa ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan hankintasopimuksen toteuttamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatillinen pätevyys.

2. Talouden toimijoiden ryhmittymät, mukaan lukien tilapäiset yhteenliittymät, voivat osallistua hankintamenettelyihin. Hankintayksiköt eivät saa edellyttää, että niillä on oltava tietty oikeudellinen muoto tarjouksen tai osallistumishakemuksen tekemiseksi.

Tarvittaessa hankintayksiköt voivat selventää hankinta-asiakirjoissa, kuinka talouden toimijoiden on täytettävä 77–81 artiklassa tarkoitettujen kelpuuttamisvaatimukset ja laadulliset valintaperusteet, jos tämä on objektiivisesti perusteltua ja oikeasuhteista. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa vakiomuodon sille, miten talouden toimijoiden ryhmittymien on täytettävä nämä vaatimukset.

Tällaisten talouden toimijoiden ryhmittymien toteuttamien hankintasopimusten toteuttamisen ehtojen, jotka poikkeavat yksittäisiin osallistujiin sovellettavista ehdoista, on niin ikään oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, hankintayksiköt voivat edellyttää talouden toimijoiden ryhmittymiltä tiettyä oikeudellista muotoa hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, jos hankintasopimuksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää tällaista muutosta.

38 artikla

Varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat varata oikeuden osallistua hankintamenettelyihin suojatyökeskuksille ja talouden toimijoille, joiden päätarkoituksena on vammaisten tai muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään, tai rajata hankintasopimusten toteuttamisen suojatyöohjelmien puitteissa tapahtuvaksi, jos vähintään 30 prosenttia kyseisten työkeskusten, talouden toimijoiden tai ohjelmien työntekijöistä on vammaisia tai muita heikommassa asemassa olevia työntekijöitä.

2. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.

tiedostomuotoja, joita ei ole yleisesti saatavilla tai joita yleisesti saatavilla olevat sovellukset eivät tue;

39 artikla

Luottamuksellisuus

1. Jollei tämän direktiivin säännöksistä tai hankintayksikköön sovellettavasta kansallisesta laista, erityisesti tiedonsaantia koskevasta lainsäädännöstä, muuta johdu, hankintayksikkö ei saa paljastaa talouden toimijoiden sille toimittamia tietoja, jotka nämä ovat määritelleet luottamuksellisiksi, mukaan lukien muttei yksinomaan tekniset tai liikesalaisuudet ja tarjouksiin liittyvät luottamukselliset näkökohdat, sanotun kuitenkin rajoittamatta velvollisuuksia, jotka liittyvät 70 artiklassa säädettyihin jälki-ilmoituksiin ja 75 artiklassa säädettyyn ehdokkaille ja tarjoajille tiedottamiseen.

b) sovelluksissa, jotka tukevat tarjousten kuvaamiseen soveltuvia tiedostomuotoja, käytetään tiedostomuotoja, joita ei voida käsitellä millään muulla avoimilla tai yleisesti saatavilla olevilla sovelluksilla tai jotka kuuluvat omistusoikeudelliseen lisensointijärjestelmään eikä niitä voida antaa hankintayksikön saataville latausta tai etäkäyttöä varten;

c) sähköisen viestintämuodon käyttö edellyttäisi erikoislaitteita, joita ei ole yleisesti hankintayksiköiden saatavilla;

2. Hankintayksiköt voivat asettaa talouden toimijoille vaatimuksia hankintamenettelyn kuluessa antamiensa tietojen, kelpuuttamisjärjestelmän yhteydessä annetut tiedot mukaan luettuna, luottamuksellisuuden suojaamiseksi, riippumatta siitä, onko tästä maininta kelpuuttamisjärjestelmää koskevassa ilmoituksessa, jota käytetään tarjouskilpailukutsuna.

d) hankinta-asiakirjoissa vaaditaan toimittamaan fyysinen tai pienoismalli, jota ei voida toimittaa sähköisessä muodossa.

Viestintä, jossa ei käytetä sähköisiä viestintämuotoja toisen alakohdan nojalla, on hoidettava postitse tai muulla soveltuvalla toimitustavalla taikka postin tai muun soveltuvan toimitustavan ja sähköisen muodon yhdistelmänä.

40 artikla

Viestintään sovellettavat säännöt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikessa tämän direktiivin mukaisessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa, erityisesti tarjousten sähköisessä toimittamisessa, käytetään sähköisiä viestintämuotoja tämän artiklan vaatimusten mukaisesti. Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa talouden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn.

Sen estämättä, mitä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintayksiköt eivät ole velvollisia vaatimaan sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten toimittamisessa, siinä määrin kuin muiden kuin sähköisten viestintämuotojen käyttö on tarpeen joko sähköisten viestintämuotojen turvallisuuden loukkauksen vuoksi tai tietojen erityisen arkaluonteisuuden suojelemiseksi, mikä edellyttää niin korkeatasoista suojelua, ettei sitä voida asianmukaisesti varmistaa käyttämällä sähköisiä välineitä ja laitteita, jotka joko ovat talouden toimijoiden yleisesti saatavilla tai jotka voidaan saattaa näiden saataville 5 kohdassa tarkoitettujen vaihtoehtoisten pääsymuotojen avulla.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, hankintayksiköiden ei tarvitse vaatia sähköisten viestintämuotojen käyttöä tarjousten toimittamisessa seuraavissa tilanteissa:

a) hankinnan erityisluonteen vuoksi sähköisten viestintämuotojen käyttö edellyttäisi erikoisvälineitä, -laitteita tai

Hankintayksiköt, jotka edellyttävät tarjousten jättämisprosessissa tämän kohdan toisen alakohdan mukaisesti muita kuin sähköisiä viestintämuotoja, ovat velvollisia esittämään syyt tälle vaatimukselle 100 artiklassa tarkoitettussa erillisessä kertomuksessa. Hankintayksiköiden on tapauksen mukaan esitettävä erillisessä selvityksessä syyt, joiden vuoksi muun kuin sähköisen viestintämuodon käytön on katsottu olevan tarpeen tämän kohdan neljännen alakohdan mukaisesti.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, suullista viestintää voidaan käyttää viestinnässä, joka koskee muita kuin hankintamenettelyn olennaisia osia, edellyttäen että suullisen viestinnän sisältö dokumentoidaan riittävästi. Hankintamenettelyn olennaisia osia ovat tältä osin hankinta-asiakirjat, osallistumishakemukset sekä kiinnostuksen vahvistukset ja tarjoukset. Erityisesti sellainen suullinen viestintä tarjoajien kanssa, joka saattaa vaikuttaa merkittävästi tarjousten sisältöön ja arviointiin, on dokumentoitava riittävästi ja asianmukaisin välinein, esimerkiksi kirjallisoin tai äänitallentein tai laatimalla yhteenvetoja viestinnän pääkohdista.

3. Hankintayksiköiden on varmistettava kaikessa viestinnässä, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa, että tietojen eheys sekä tarjousten ja osallistumishakemusten luottamuksellisuus säilyvät. Hankintayksiköt saavat tarkastella tarjousten ja osallistumishakemusten sisältöä vasta niiden esittämiselle asetetun määräajan päätyttyä.

4. Jäsenvaltiot voivat julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten ja suunnittelukilpailujen osalta edellyttää erityisten sähköisten välineiden, kuten rakennustietoja koskevien sähköisten mallintamisvälineiden tai vastaavien, käyttöä. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten on tarjottava 5 kohdassa säädettyjä vaihtoehtoisia pääsymuotoja menettelyyn, kunnes tällaisia välineitä tulee yleisesti saataville 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen merkityksessä.

5. Hankintayksiköt voivat tarvittaessa edellyttää sellaisten välineiden käyttöä, joita ei ole yleisesti saatavilla, jos hankintayksiköt tarjoavat vaihtoehtoisia pääsymahdollisuuksia.

Hankintayksiköiden katsotaan tarjoavan sopivia vaihtoehtoisia pääsymuotoja tilanteissa, joissa ne

a) asettavat kyseiset välineet ja laitteet maksutta, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville sähköisessä muodossa siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu liitteen IX mukaisesti tai jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö on lähetetty. Ilmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispyynnössä on mainittava internetosoite, jossa kyseiset välineet ja laitteet ovat saatavilla;

b) varmistavat, että ne tarjoajat, joilla ei ole pääsyä kyseisiin välineisiin ja laitteisiin tai jotka eivät voi saada niitä asiaankuuluvassa määräajassa, edellyttäen että pääsymahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta, voivat päästä hankintamenettelyyn käyttämällä väliaikaisia tunnistevälineitä, jotka asetetaan verkossa saataville maksutta; tai

c) tarjoavat vaihtoehtoisen kanavan tarjousten sähköistä toimitamista varten.

6. Liitteessä V vahvistettujen vaatimusten lisäksi tarjousten sähköiseen toimittamiseen ja vastaanottamiseen sekä osallistumishakemusten sähköiseen vastaanottamiseen käytettäviin välineisiin ja laitteisiin sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) tarjousten ja osallistumishakemusten sähköiseen toimittamiseen tarvittavia eritelmiä, myös salausta ja aikaleimausta, koskevien tietojen on oltava asianomaisten osapuolten käytettävissä;

b) jäsenvaltioiden tai asianomaisten jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivien hankintayksiköiden on määriteltävä turvallisuustaso, joka sähköisiltä viestintämuodoilta vaaditaan yksittäisen hankintamenettelyn eri vaiheissa;

c) jos jäsenvaltiot tai asianomaisten jäsenvaltion vahvistamissa yleisissä puitteissa toimivat hankintayksiköt katsovat, että tämän kohdan b alakohdan mukaisesti arvioitu turvallisuustaso edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 1999/93/EY⁽¹⁾ määriteltyjä kehittyneitä sähköisiä allekirjoituksia, hankintayksiköiden on hyväksyttävä sellaiset kehittyneet sähköiset allekirjoitukset, jotka perustuvat hyväksytyyn varmenteeseen, ottaen huomioon se, onko nämä varmenteet antanut varmennepalvelujen tarjoaja, joka sisältyy komission päätöksessä 2009/767/EY⁽²⁾ säädettyyn luotettavaan luetteloon, ja jotka on luotu turvallisilla allekirjoitusten luomismenetelmillä tai ilman niitä, seuraavien edellytysten täytyessä:

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/93/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puitteista (EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Komission päätös 2009/767/EY, tehty 16 päivänä lokakuuta 2009, toimenpiteistä sähköisten menettelyjen käytön edistämiseksi keskitettyjä asiointipisteitä käyttäen palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY mukaisesti (EUVL L 274, 20.10.2009, s. 36).

- i) hankintayksiköiden on vahvistettava vaadittu kehittyneen allekirjoituksen muoto komission päätöksessä 2011/130/EU⁽¹⁾ säädettyjen muotojen perusteella ja otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta näitä allekirjoitusmuotoja pystytään käsittelemään teknisesti; jos käytetään sähköisen allekirjoituksen eri muotoa, sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen asiakirjan siirto-ovelluksen on sisällettävä tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden on oltava jäsenvaltion vastuulla. Validointimahdollisuuksien avulla hankintaviranomainen voi validoida vastaanotetun sähköisen allekirjoituksen verkossa, maksutta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla hyväksytyyn varmenteeseen perustuvaksi kehittyneeksi sähköiseksi allekirjoitukseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava validointipalvelujen tarjoajaa koskevat tiedot komissiolle, joka julkaisee jäsenvaltioilta saadut tiedot internetissä;
- ii) jos tarjous allekirjoitetaan luotettavaan luetteloon sisältyvän hyväksytyyn varmenteen perusteella, hankintayksiköt eivät saa soveltaa lisävaatimuksia, jotka voivat estää tarjoajia käyttämästä kyseisiä allekirjoituksia.

Hankintamenettelyn yhteydessä käytettyjen, jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tai jonkin muun asiakirjan antaneen yksikön allekirjoittamien asiakirjojen osalta toimivaltainen asiakirjan antava viranomainen tai yksikkö voi vahvistaa vaaditun kehittyneen allekirjoituksen muodon päätöksen 2011/130/EU 1 artiklan 2 kohdassa esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Niiden on otettava käyttöön tarvittavat toimenpiteet, jotta tämä allekirjoitusmuoto pystytään käsittelemään teknisesti, ottamalla mukaan tiedot, joita asianomaisessa asiakirjassa olevan allekirjoituksen käsittely edellyttää. Tällaisten asiakirjojen on sisällettävä sähköisessä allekirjoituksessa tai sähköisen asiakirjan siirto-ovelluksessa tiedot olemassa olevista validointimahdollisuuksista, joiden avulla vastaanotetut sähköiset allekirjoitukset voidaan validoida verkossa veloittamatta ja muunkielisten käyttäjien ymmärrettävissä olevalla tavalla.

7. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti liitteessä V vahvistettujen teknisten yksityiskohtien ja ominaisuuksien muuttamiseksi teknisen kehityksen ottamiseksi huomioon.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti tämän artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a–d alakohdassa säädetyn luettelon muuttamiseksi, jos jatkuvat poikkeukset sähköisten viestintämuotojen käytöstä muuttuvat

⁽¹⁾ Komission päätös 2011/130/EU, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, palveluista sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY nojalla toimivaltaisten viranomaisten sähköisesti allekirjoittamien asiakirjojen maiden rajat ylittävää käsittelyä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 53, 26.2.2011, s. 66).

teknologian kehityksen vuoksi epätarkoituksenmukaisiksi tai poikkeuksellisesti, jos teknologian kehityksen vuoksi on säädetävä uusia poikkeuksia.

Teknisten formaattien, prosessien ja sanomastandardien yhteen- toimivuuden varmistamiseksi erityisesti rajatylittävissä tilanteissa komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti kyseisten teknisten standardien käytön tekemisestä pakolliseksi erityisesti tarjoutien tai hakemusten sähköisen toimittamisen, sähköisten luetteloiden ja sähköisten todentamis- muotojen käytön osalta, ainoastaan, jos tekniset standardit on testattu perusteellisesti ja jos ne ovat osoittautuneet käytännössä hyödyllisiksi. Ennen tietyn teknisen standardin käytön sää- tämistä pakolliseksi komissio myös tarkastelee huolellisesti siitä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia, erityisesti kun kyseessä ovat voimassa olevien sähköisten hankintaratkaisujen mukau- tukset, mukaan lukien infrastruktuuri, prosessit tai ohjelmistot.

41 artikla

Nimikkeistöt

1. Jos julkisten hankintojen yhteydessä viitataan nimikkeis- töihin, viittaukset on tehtävä käyttämällä asetuksella (EY) N:o 2195/2002 vahvistettua yhteistä hankintanimikkeistöä (CPV).

2. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti tässä direktiivissä tarkoitettujen CPV- koodien muuttamiseksi aina, kun CPV-nimikkeistön muutokset on otettava tässä direktiivissä huomioon eikä niillä muuteta tämän direktiivin soveltamisalaa.

42 artikla

Eturistiriidat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintaviranomaiset to- teuttavat asianmukaiset toimenpiteet hankintamenettelyissä esiintyvien eturistiriitojen tosiasialliseksi estämiseksi, havaitsemi- seksi ja poistamiseksi, jotta vältetään kilpailun vääristyminen ja varmistetaan kaikkien talouden toimijoiden yhdenvertainen koh- telu.

Eturistiriidoilla tarkoitetaan vähintään tilanteita, joissa hankinta- viranomaisen tai sen puolesta toimivan hankintapalvelun tarjoa- jan palveluksessa olevilla henkilöillä, jotka osallistuvat hankinta- menettelyn toteuttamiseen tai jotka voivat vaikuttaa menettelyn tulokseen, on välitön tai välillinen rahallinen, taloudellinen tai muu henkilökohtainen intressi, jonka voitaisiin nähdä vahingoit- tavan heidän puolueettomuuttaan ja riippumattomuuttaan han- kintamenettelyssä.

II OSASTO

HANKINTASOPIMUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

I LUKU

Menettelyt

43 artikla

GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot

Siltä osin kuin niihin sovelletaan liitteitä 3, 4 ja 5 sekä GPA-sopimuksen Euroopan unionin liitteen I yleisiä huomautuksia ja muita unionia sitovia kansainvälisiä sopimuksia, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankintayksiköiden on myönnettävä näiden sopimusten allekirjoittajien rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin unionin rakennusurakoille, tavarantoimituksille, palveluille ja talouden toimijoille.

44 artikla

Menettelyjen valinta

1. Hankintayksiköiden on tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimuksia tehdessään noudatettava menettelyjä, jotka on mukautettu tämän direktiivin mukaisiksi, edellyttäen että tarjouskilpailu on julkaistu tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 47 artiklan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintayksiköt voivat soveltaa avoimia tai rajoitettuja menettelyjä taikka neuvottelumenettelyjä, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hankintayksiköt voivat soveltaa kilpailullisia neuvottelumenettelyjä ja innovaatiokumppanuuksia tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

4. Tarjouskilpailukutsu voidaan esittää yhdellä seuraavista tavoista:

- a) 67 artiklan mukainen ohjeellinen kausi-ilmoitus, jos sopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai neuvottelumenettelyllä;
- b) 68 artiklan mukainen ilmoitus kelpuuttamisjärjestelmästä, jos sopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä, neuvottelumenettelyllä tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä taikka innovaatiokumppanuutena;
- c) 69 artiklan mukainen hankintailmoitus.

Tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa ohjeellisen kausi-ilmoituksen perusteella kiinnostuksensa ilmaisseita

talouden toimijoita on pyydettyä vahvistamaan kiinnostuksensa kirjallisesti 74 artiklan mukaisella kiinnostuksen vahvistamispyynnöllä.

5. Jäljempänä 50 artiklassa nimenomaisesti tarkoitetuissa erityisissä tapauksissa ja olosuhteissa jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintayksiköt voivat soveltaa neuvottelumenettelyä ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua. Jäsenvaltiot eivät saa sallia tämän menettelyn soveltamista muissa kuin 50 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

45 artikla

Avoim menettely

1. Avoimissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää tarjouksen tarjouskilpailukutsun perusteella.

Vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on 35 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

Tarjoukseen on liitettävä tiedot, jotka hankintayksikkö vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

2. Jos hankintayksiköt ovat julkaisseet ohjeellisen kausi-ilmoituksen, jota ei käytetty tarjouskilpailukutsuna, tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettu tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika voidaan lyhentää 15 päivään, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) ohjeellinen kausi-ilmoitus sisälsi liitteessä VI olevan A osan I jaksossa vaadittujen tietojen lisäksi kaikki liitteessä VI olevan A osan II jaksossa vaaditut tiedot, sikäli kuin viimeksi mainitut tiedot olivat saatavilla ohjeellisen kausi-ilmoituksen julkaisemisajankohtana;
- b) ohjeellinen kausi-ilmoitus lähetettiin julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

3. Jos 1 kohdan toisessa alakohdassa säädettyjen määräaikojen noudattaminen on hankintayksikön asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, se voi vahvistaa määräajan, jonka on oltava vähintään 15 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä.

4. Hankintayksikkö voi lyhentää tämän artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa asetettua tarjousten vastaanottamisen vähimmäismääräaika viidellä päivällä, jos se hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisessä muodossa 40 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 40 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

46 artikla

Rajoitettu menettely

1. Rajoitetuissa menettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen tarjouskilpailukutsun perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintayksikkö vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräajaksi on vahvistettava yleensä vähintään 30 päivää hankintailmoituksen tai kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä, eikä se missään tapauksessa saa olla lyhyempi kuin 15 päivää.

2. Tarjouksia voivat jättää ainoastaan sellaiset talouden toimijat, joille hankintayksikkö esittää kutsun arvioituaan toimitettut tiedot. Hankintayksiköt voivat rajata niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn 78 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Määräaika tarjousten vastaanottamiselle voidaan asettaa hankintayksikön ja valittujen ehdokkaiden välisellä sopimuksella, jos kaikille valituille ehdokkaille annetaan yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten.

Jos tarjousten vastaanottamisen määräajasta ei päästä sopimukseen, määräajan on oltava vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjouspyyntö lähetettiin.

47 artikla

Neuvottelumenettely, jota edeltää tarjouskilpailukutsu

1. Neuvottelumenettelyissä, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen tarjouskilpailukutsun perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintayksikkö vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräajaksi on vahvistettava yleensä vähintään 30 päivää hankintailmoituksen lähetyspäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ohjeellisella kausi-ilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä, eikä se missään tapauksessa saa olla lyhyempi kuin 15 päivää.

2. Neuvotteluihin voivat osallistua ainoastaan hankintayksikön toimitettujen tietojen arvioinnin perusteella kutsumat talouden toimijat. Hankintayksiköt voivat rajata niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn 78 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Määräaika tarjousten vastaanottamiselle voidaan asettaa hankintayksikön ja valittujen ehdokkaiden välisellä sopimuksella, jos niille kaikille annetaan yhtä pitkä määräaika tarjousten valmistelua ja jättämistä varten.

Jos tarjousten vastaanottamisen määräajasta ei päästä sopimukseen, määräajan on oltava vähintään 10 päivää siitä päivästä, jona tarjouspyyntö lähetettiin.

48 artikla

Kilpailullinen neuvottelumenettely

1. Kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen 44 artiklan 4 kohdan b ja c alakohdan mukaisen tarjouskilpailukutsun perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintayksikkö vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräajaksi on vahvistettava yleensä vähintään 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ohjeellisella kausi-ilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä, eikä se missään tapauksessa saa olla lyhyempi kuin 15 päivää.

Kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn voivat osallistua ainoastaan hankintayksikön toimitettujen tietojen arvioinnin perusteella kutsumat talouden toimijat. Hankintayksiköt voivat rajata niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn 78 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Hankintasopimuksen ainoa tekoperuste saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 82 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Hankintayksiköiden on julkaistava ja määriteltävä tarpeensa ja vaatimuksensa tarjouskilpailukutsussa ja/tai hankekuvaussessa. Hankintayksiköiden on julkaistava ja määriteltävä samanaikaisesti ja samoissa asiakirjoissa perusteet, joiden mukaisesti hankintasopimukset tehdään, ja vahvistettava alustava aika-tila.

3. Hankintayksiköiden on aloitettava asiaa koskevien 76–81 artiklan säännösten mukaisesti valittujen osallistujien kanssa neuvottelu, jonka tarkoituksena on kartoittaa ja määritellä keinot, joilla hankintayksiköiden tarpeet voidaan parhaiten täyttää. Hankintayksiköt voivat neuvottelun kuluessa keskustella valittujen osallistujien kanssa kaikista hankinnan näkökohdista.

Neuvottelun kuluessa hankintayksiköiden on varmistettava kaikkien osallistujien yhdenvertainen kohtelu. Sen vuoksi ne eivät saa antaa tietoja syrjivästi niin, että jotkut osallistujat saattavat päästä muita edullisempaan asemaan.

Edellä olevan 39 artiklan mukaisesti hankintayksiköt eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluun osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai niiden antamia luottamuksellisia tietoja ilman sen suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittaamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

4. Kilpailulliset neuvottelumenettelyt voidaan toteuttaa vaihteittain siten, että neuvoteltavien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelun aikana soveltamalla tarjouskilpailukutsussa tai hankekuvauksessa määritettyjä hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintayksikön on ilmoitettava tämän mahdollisuuden käyttämisestä tarjouskilpailukutsussa tai hankekuvauksessa.

5. Hankintayksikön on jatkettava neuvottelua, kunnes se saa kartoitettua ratkaisumallit, joilla kyetään täyttämään sen määrittelemät tarpeet.

6. Kun hankintayksikkö on julistanut neuvottelun päättyneeksi ja tiedottanut siitä osallistujille, sen on pyydettävä näitä jättämään lopulliset tarjouksensa neuvottelun aikana esitettyjen ja määriteltyjen ratkaisujen pohjalta. Tarjouksessa on oltava kaikki hankkeen toteuttamiseksi pyydetty ja tarpeelliset osat.

Kyseisiä tarjouksia voidaan hankintayksikön pyynnöstä selkeyttää, täsmentää ja optimoida. Selkeytyksillä, täsmennyksillä, optimoinnilla tai lisätiedoilla ei kuitenkaan saa muuttaa tarjouksen tai hankinnan olennaisia osia, kuten tarjouskilpailukutsussa tai hankekuvauksessa esitettyjä tarpeita ja vaatimuksia, jos kyseisten osien, tarpeiden ja vaatimusten muutoksilla olisi todennäköisesti kilpailua vääristävä syrjivä vaikutus.

7. Hankintayksiköiden on arvioitava saadut tarjoukset tarjouskilpailukutsussa tai hankekuvauksessa vahvistettujen sopimuksen tekoperusteiden mukaan.

Hankintayksikön pyynnöstä voidaan käydä neuvotteluja sen tarjoajan kanssa, jonka on todettu tehneen hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen 82 artiklan 2 kohdan mukaisesti, tarjoukseen liittyvien rahoitussitoumusten tai muiden tarjouksessa olevien ehtojen vahvistamiseksi viimeistelemällä sopimusehdot, jos

nämä neuvottelut eivät muuta tarjouksen tai julkisen hankinnan olennaisia näkökohtia, hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa esitetyt tarpeet ja vaatimukset mukaan luettuina, eivätkä uhkaa vääristää kilpailua tai aiheuttaa syrjintää.

8. Hankintayksiköt voivat määritellä neuvotteluun osallistuville palkintoja tai maksuja.

49 artikla

Innovaatiokumppanuus

1. Innovaatiokumppanuuksissa kaikki halukkaat talouden toimijat voivat jättää osallistumishakemuksen 44 artiklan 4 kohdan b ja c alakohdan mukaisen tarjouskilpailukutsun perusteella toimittamalla tiedot, jotka hankintayksikkö vaatii laatuun perustuvaa valintaa varten.

Hankinta-asiakirjoissa hankintayksikkö määrittelee innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan tarpeen, jota ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita. Sen on ilmoitettava, mitkä tämän kuvauksen osat sisältävät vähimmäisvaatimukset, jotka kaikkien tarjousten on täytettävä. Vaatimukset on esitettävä riittävän täsmällisesti, jotta talouden toimijat voivat kartoittaa tarvittavan ratkaisun luonteen ja laajuuden ja päättää, jättävätkö ne menettelyyn osallistumista koskevan hakemuksen.

Hankintayksikkö voi päättää perustaa innovaatiokumppanuuden joko yhden tai useamman sellaisen kumppanin kanssa, jotka toteuttavat erillisiä tutkimus- ja kehittämistoimintoja.

Osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräajaksi on vahvistettava yleensä vähintään 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä, eikä se missään tapauksessa saa olla lyhyempi kuin 15 päivää. Menettelyyn voivat osallistua ainoastaan hankintayksikön toimitettujen tietojen arvioinnin perusteella kutsumat talouden toimijat. Hankintayksiköt voivat rajata niiden sopivien ehdokkaiden lukumäärää, jotka kutsutaan osallistumaan menettelyyn 78 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Hankintasopimuksen ainoana tekoperusteena saa olla hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen valitseminen 82 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Innovaatiokumppanuuden tavoitteena on innovatiivisen tuotteen, palvelun tai rakennusurakan kehittäminen ja tämän tuloksena tuotettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden ostaminen, jos ne vastaavat hankintayksiköiden ja osallistujien sopimaa suoritusasoa ja niiden sopimia enimmäiskustannuksia.

Innovaatiokumppanuus on jäseneltävä peräkkäisiin vaiheisiin, jotka vastaavat tutkimus- ja innovointiprosessin eri vaiheita. Näihin voi kuulua tavaroiden valmistaminen, palvelujen suorittaminen tai rakennusurakan valmistuminen. Innovaatiokumppanuudessa on asetettava kumppaneille välitavoitteita ja määrätävä korvauksen suorittamisesta asianmukaisina erinä.

Hankintayksikkö voi näiden tavoitteiden perusteella päättää kunkin vaiheen jälkeen, että se päättää innovaatiokumppanuuden tai, useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa, vähentää kumppaneiden lukumäärää päättämällä yksittäisiä hankintasopimuksia, jos hankintayksikkö ilmoittanut hankinta-asiakirjoissa näistä mahdollisuuksista ja niiden käyttämisen ehdoista.

3. Jollei tässä artiklassa toisin säädetä, hankintayksiköiden on neuvoteltava tarjoajien kanssa näiden jättämistä alustavista ja kaikista myöhemmistä tarjouksista, lopullisia tarjouksia lukuun ottamatta, niiden sisällön parantamiseksi.

Vähimmäisvaatimuksista ja sopimuksen tekoperusteista ei neuvotella.

4. Neuvottelujen kuluessa hankintayksiköiden on varmistettava kaikkien tarjoajien yhdenvertainen kohtelu. Ne eivät saa antaa syrjivällä tavalla tietoja, jotka saattavat asettaa joitakin tarjoajia muita edullisempaan asemaan. Niiden on ilmoitettava kirjallisesti kaikille tarjoajille, joiden tarjouksia ei ole 5 kohdan mukaisesti hylätty, kaikista teknisen eritelmän tai muiden hankinta-asiakirjojen muista kuin vähimmäisvaatimuksia koskevista muutoksista. Kyseisten muutosten johdosta hankintaviranomaisten on varattava tarjoajille riittävästi aikaa muuttaa tarjouksiaan ja esittää mukautetut tarjouksensa tarvittaessa uudelleen.

Edellä olevan 39 artiklan mukaisesti hankintayksiköt eivät saa paljastaa muille osallistujille minkään neuvotteluihin osallistuvan ehdokkaan tai tarjoajan antamia luottamuksellisia tietoja ilman tämän suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

5. Innovaatiokumppanuusmenettelyissä käytävät neuvottelut voidaan toteuttaa vaiheittain neuvoteltavien tarjousten määrän rajoittamiseksi soveltamalla hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettuja hankintasopimuksen tekoperusteita. Hankintayksikön on ilmoitettava tällaisen mahdollisuuden käyttämisestä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamista koskevassa pyynnössä tai hankinta-asiakirjoissa.

6. Ehdokkaiden valinnassa hankintaviranomaisten on erityisesti sovellettava perusteita, joilla arvioidaan ehdokkaiden

valmiuksia tutkimuksen ja kehittämisen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen alalla.

Ainoastaan sellaiset talouden toimijat, jotka hankintayksikkö on kutsunut vaadittujen tietojen arvioinnin perusteella, voivat esittää tutkimusta ja kehittämistä koskevia hankkeita, joilla pyritään täyttämään hankintaviranomaisen määrittelemät tarpeet, joita ei voida olemassa olevilla ratkaisuilla toteuttaa.

Hankintayksikkö määrittelee hankinta-asiakirjoissa teollis- ja tekijänoikeuksiin sovellettavat järjestelyt. Useiden kumppanien kanssa perustetun innovaatiokumppanuuden tapauksessa hankintayksikkö ei 39 artiklan mukaisesti saa ilmaista toisille kumppaneille ratkaisuja, joita yksi kumppaneista on ehdottanut, eikä muita kumppanin innovaatiokumppanuuden puitteissa tiedoksi antamia luottamuksellisia tietoja ilman kyseisen kumppanin suostumusta. Tällaista suostumusta ei voida antaa yleispätevän poikkeuksen muodossa, vaan se on annettava viittamalla tiettyjen tietojen aiottuun tiedoksiantamiseen.

7. Hankintayksikön on varmistettava, että kumppanuuden rakenne ja erityisesti eri vaiheiden kesto ja arvo ilmentävät ehdotetun ratkaisun innovatiivisuusastetta ja tutkimus- ja innovointitoimien kokonaisuutta sellaisen innovatiivisen ratkaisun kehittämiseksi, jota ei ole vielä saatavilla markkinoilla. Ostettavien tavaroiden, palvelujen tai rakennusurakoiden ennakoitu arvo ei saa olla kohtuuton suhteessa niiden kehittämiseksi tehtyyn investointiin.

50 artikla

Neuvottelumenettely ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua

Hankintayksiköt voivat seuraavissa tapauksissa käyttää neuvottelumenettelyä ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua:

- a) menettelyllä, johon sisältyy edeltävä tarjouskilpailu, ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai soveltuvia tarjouksia taikka yhtään osallistumishakemusta tai yhtään soveltuvaa osallistumishakemusta ei ole jätetty, edellyttäen, että alkuperäisiä sopimusehtoja ei olennaisesti muuteta.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintayksikön tarpeita ja vaatimuksia ilman oleellisia muutoksia. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 78 artiklan 1 kohdan tai 80 artiklan 1 kohdan nojalla tai jos se ei täytä hankintayksikön 78 tai 80 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita;

- b) hankintasopimus tehdään ainoastaan tutkimusta, kokeilua tai kehittämistä varten eikä taloudellisen hyödyn varmistamiseksi taikka tutkimus- ja kehittämiskustannusten kattamiseksi, eikä tällaisen hankintasopimuksen tekeminen rajoita myöhempien, erityisesti näitä tarkoituksia varten tehtävien hankintojen kilpailuttamista;
- c) rakennusurakat, tavarat tai palvelut voidaan antaa ainoastaan tietyn talouden toimijan suoritettaviksi tai toimitettaviksi jostakin seuraavista syistä:
- i) hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen;
- ii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;
- iii) yksinoikeuksien suojeleminen, teollis- ja tekijänoikeudet mukaan luettuina.
- Edellä ii ja iii alakohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan silloin, kun järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinta-ehdojen keinotekoisesta kaventamisesta;
- d) siinä määrin kuin se on ehdottoman tarpeellista, kun avoimille tai rajoitetuille menettelyille taikka neuvottelumenettelyille, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, asetettuja määräaikoja ei voida hankintayksikön kannalta ennalta arvaamattomista syistä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi noudattaa. Äärimmäisen kiireen perusteina mainitut olosuhteet eivät missään tapauksessa saa johtua hankintayksiköstä;
- e) kyseessä ovat tavarahankintasopimukset lisätoimitusten saamiseksi alkuperäiseltä tavarantoimittajalta joko tavarantoimitusten tai laitteistojen osittaiseksi korvaamiseksi tai olemassa olevien tavarantoimitusten taikka laitteistojen laajentamiseksi ja kun tavarantoimittajan vaihtamisen vuoksi hankintayksikkö joutuisi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaista tavaraa, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytön ja kunnossapidon osalta;
- f) kyseessä ovat uudet rakennustyöt tai palvelut, jotka ovat samanlaisten, samojen hankintayksiköiden aiemman sopimuksen sopimuspuolena olleen sopimuskumppanin suorittamien palvelujen toistamista, ja nämä rakennustyöt tai palvelut ovat yhdenmukaisia sellaisen perushankkeen kanssa, josta ensimmäinen sopimus tehtiin 44 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Perushankkeessa on ilmoitettava mahdollisten lisäurakoiden tai -palvelujen laajuudesta sekä edellytyksistä, joilla niitä koskeva hankintasopimus voidaan tehdä. Ensimmäisen hankkeen tarjouskilpailun yhteydessä on ilmoitettava tämän menettelyn mahdollisesta käytöstä, ja hankintayksiköiden on otettava huomioon lisäurakoiden tai -palvelujen ennakoitu kokonaisarvo 15 ja 16 artiklaa soveltaessaan.

- g) hankinta koskee raaka-ainepörssissä noteerattua ja sieltä ostettua tavaraa;
- h) hankinnat tehdään poikkeuksellisen edullisesti käyttämällä hyödyksi hyvin lyhyen ajan voimassa olevaa erityisen edullista tarjousta hankkia tavaraa huomattavasti tavanomaisia markkinahintoja halvemmalli;
- i) tavaraa tai palveluja hankitaan erityisen edullisesti joko liiketoimintansa lopullisesti lopettavalta tavarantoimittajalta tai maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjältä, velkojien kanssa tehdyllä sopimuksella tai samankaltaisella kansallisten säännösten tai määräysten mukaisella menettelyllä;
- j) palveluhankintasopimus tehdään tämän direktiivin mukaisesti järjestetyn suunnittelukilpailun tuloksena ja se on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa tai, jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa;

II LUKU

Sähköisissä ja yhdistetyissä hankinnoissa käytettävät teknikat ja välineet

51 artikla

Puitejärjestelyt

1. Hankintayksiköt voivat tehdä puitejärjestelyjä edellyttäen, että ne soveltavat tässä direktiivissä säädettyjä menettelyjä.

Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman talouden toimijan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, erityisesti hinnat ja tarvittaessa ennakoitua määrät.

Puitejärjestelyn enimmäiskesto on kahdeksan vuotta lukuun ottamatta poikkeustapauksia, joissa se on asianmukaisesti perustettua erityisesti puitejärjestelyn kohteen vuoksi.

2. Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä objektiivisin säännöin ja perustein, mihin voi sisältyä niiden talouden toimijoiden uudelleen kilpailuttaminen, jotka olivat puitejärjestelyn osapuolia sitä tehtäessä. Nämä säännöt ja perusteet on vahvistettava puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla objektiivisilla säännöillä ja perusteilla varmistetaan järjestelyyn osallistuvien talouden toimijoiden yhdenvertainen kohtelu. Kun järjestelyyn sisältyy uudelleenkilpailuttaminen, hankintayksiköiden on asetettava riittävän pitkä määräaika kuhunkin yksittäiseen hankintasopimukseen liittyvien tarjouksien jättämiselle ja tehtävä kukin hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt puitejärjestelyn eritelmissä vahvistettujen hankintasopimuksen tekoperusteiden perusteella parhaan tarjouksen.

Hankintayksiköt eivät saa käyttää puitejärjestelyjä sääntöjenvastaisesti eivätkä siten, että estetään, rajoitetaan tai vääristetään kilpailua.

52 artikla

Dynaamiset hankintajärjestelmät

1. Hankintayksiköt voivat käyttää dynaamista hankintajärjestelmää tavanomaisiin hankintoihin, jotka ovat markkinoilla yleisesti saatavilla sellaisin ominaisuuksin, jotka täyttävät hankintayksiköiden tarpeet. Dynaaminen hankintajärjestelmä on toteutettava täysin sähköisenä prosessina, ja sen on oltava koko hankintajärjestelmän keston ajan avoin kaikille valintaperusteet täyttävälle talouden toimijoille. Se voidaan jakaa tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin, jotka on määritelty objektiivisesti asianomaisessa luokassa tehtävän hankinnan ominaisuuksien perusteella. Ominaisuuksiin voivat kuulua tehtävien yksittäisten hankintasopimusten suurin sallittu suuruus tai tietty maantieteellinen alue, jolla yksittäiset sopimukset tullaan toteuttamaan.

2. Tehdäkseen hankinnan dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintayksiköiden on noudatettava rajoitetun menettelyn sääntöjä. Kaikki valintaperusteet täyttävät ehdokkaat on hyväksyttävä järjestelmään, eikä järjestelmään hyväksyttävien ehdokkaiden määrää saa rajoittaa 78 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Jos hankintayksiköt ovat jakaneet järjestelmän tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luokkiin tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, niiden on täsmennettävä kuhunkin luokkaan sovellettavat valintaperusteet.

Sen estämättä, mitä 46 artiklassa säädetään, noudatetaan seuraavia määräaikoja:

a) osallistumishakemusten vastaanottamisen vähimmäismääräajaksi on vahvistettava yleensä vähintään 30 päivää hankintailmoituksen lähettämispäivästä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ohjeellisella kausi-ilmoituksella, kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivästä, eikä se missään tapauksessa saa olla lyhyempi kuin 15 päivää. Sen jälkeen kun ensimmäinen tarjouspyyntö ensimmäistä yksittäistä dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävää hankintaa varten on lähetetty, ei sovelleta muita osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaikoja;

b) vähimmäismääräaika tarjousten vastaanottamiselle on vähintään 10 päivää tarjouspyynnön lähettämispäivästä. Tällöin sovelletaan 46 artiklan 2 kohdan toista ja kolmatta alakohdtaa.

3. Kaikki dynaamiseen hankintajärjestelmään liittyvä viestintä on hoidettava yksinomaan sähköisessä muodossa 40 artiklan 1, 3, 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

4. Tehdäkseen hankintasopimuksia dynaamista hankintajärjestelmää käyttäen hankintayksiköiden on

a) julkaistava tarjouskilpailukutsu mainiten selvästi, että kyseessä on dynaaminen hankintajärjestelmä;

b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa vähintään suunniteltujen hankintojen luonne ja arvioitu määrä sekä kaikki tarvittavat tiedot hankintajärjestelmästä, mukaan lukien se, miten dynaaminen hankintajärjestelmä toimii, käytettävistä sähköisistä välineistä ja viestintäyhteyttä koskevista teknisistä järjestelyistä ja eritelmistä;

c) ilmoitettava mahdollinen tuotteiden, rakennusurakoiden tai palvelujen jakaminen luokkiin ja luokkien ominaisuudet;

d) asetettava hankinta-asiakirjat vapaasti, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville järjestelmän keston ajaksi 73 artiklan mukaisesti.

5. Hankintayksiköiden on dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan annettava kaikille talouden toimijoille mahdollisuus pyytää saada osallistua järjestelmään 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti. Hankintayksiköiden on saatettava tällaisten hakemusten valintaperusteiden mukainen arviointi päätökseen 10 työpäivän kuluessa hakemusten vastaanottamisesta. Määräaikaa voidaan pidentää 15 työpäivään yksittäistapauksissa, jos se on perusteltua erityisesti siksi, että on tarkasteltava täydentäviä asiakirjoja tai muutoin tarkistettava valintaperusteiden täyttyminen.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, niin kauan kuin dynaamisen hankintajärjestelmän ensimmäistä yksittäistä hankintaa koskevaa tarjouspyyntöä ei ole lähetetty, hankintayksiköt voivat pidentää arviointiaikaa, jos pidennetyt arviointiajan kuluessa ei julkaista tarjouspyyntöä. Hankintayksiköiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, kuinka pitkää pidentettyä arviointiaikaa ne aikovat soveltaa.

Hankintayksiköiden on ilmoitettava mahdollisimman pian asianomaiselle talouden toimijalle, onko se hyväksytty dynaamiseen hankintajärjestelmään.

6. Hankintayksiköiden on 74 artiklan mukaisesti pyydettyä kaikkia dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksytyjä tarjoajia jättämään tarjous kustakin yksittäisestä järjestelmän puitteissa tehtävästä hankinnasta. Jos dynaaminen hankintajärjestelmä on jaettu rakennusurakoiden, tuotteiden tai palvelujen luokkiin, hankintayksiköiden on pyydettyä kaikkia asianomaista tiettyä hankintaa vastaavaan luokkaan hyväksytyjä osallistujia esittämään tarjous.

Niiden on tehtävä hankintasopimus sen tarjoajan kanssa, joka on esittänyt parhaan tarjouksen niiden hankintasopimuksen tekoperusteiden mukaisesti, jotka mainitaan dynaamisen hankintajärjestelmän toteuttamiseksi käytetyssä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispöytäkirjassa tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, tarjouspyynnössä. Perusteet voidaan tarvittaessa määrittellä yksityiskohtaisemmin tarjouspyynnössä.

7. Hankintayksiköt, jotka 80 artiklan nojalla soveltavat direktiivissä 2014/24/EU säädettyjä poissulkemis- ja valintaperusteita, voivat milloin tahansa dynaamisen hankintajärjestelmän keston aikana vaatia hyväksytyjä osallistujia toimittamaan mainitun direktiivin 59 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun uudistetun ja päivitetyn oman lausunnon viiden työpäivän kuluessa pyynnön esittämispäivästä.

Dynaamisen hankintajärjestelmän koko keston ajan sovelletaan 59 artiklan 2–4 kohtaa.

8. Hankintayksiköiden on ilmoitettava dynaamisen hankintajärjestelmän kesto tarjouskilpailukutsussa. Niiden on ilmoitettava komissiolle keston muutoksesta seuraavia vakiolomakkeita käyttäen:

a) jos järjestelmän kesto muutetaan järjestelmän voimassaoloa päättämättä, käytetään lomaketta, jota käytettiin alun perin dynaamisen hankintajärjestelmän tarjouskilpailukutsussa;

b) jos järjestelmän voimassaolo on päättynyt, käytetään 70 artiklassa tarkoitettua jälki-ilmoitusta.

9. Dynaamisesta hankintajärjestelmästä kiinnostuneelta tai sen osapuolena olevilta talouden toimijoilta ei saa ennen dynaamisen hankintajärjestelmän voimassaolokautta tai sen aikana veloittaa maksuja.

53 artikla

Sähköiset huutokaupat

1. Hankintayksiköt voivat käyttää sähköisiä huutokauppoja, joissa tarjousten tietyistä osista esitetään uusia alennettuja hintoja ja/tai uusia arvoja.

Tätä varten hankintayksiköiden on järjestettävä sähköinen huutokauppa toistuvana sähköisenä menettelyinä, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tarjouksille on tehty alustava kokonaisarviointi, joka mahdollistaa niiden asettamisen paremmuusjärjestykseen automaattisia arviointimenetelmiä käyttäen.

Tietyistä palveluhankintasopimuksista ja tietyistä rakennusurakasopimuksista, joiden kohteena on immateriaalisia suorituksia, kuten rakennusurakoiden suunnittelua, joita ei voida asettaa järjestykseen automaattisilla arviointimenetelmillä, ei saa järjestää sähköisiä huutokauppoja.

2. Hankintayksiköt voivat päättää avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä taikka neuvottelumenettelyissä, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, että ennen hankintasopimuksen tekemistä käydään sähköinen huutokauppa, kun hankinta-asiakirjojen sisältö, erityisesti tekniset eritelmat, voidaan laatia riittävän tarkasti.

Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää samoissa olosuhteissa puitejärjestelyn osapuolten kilpailuttamisessa uudelleen 51 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sekä 52 artiklassa tarkoitetun dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävän hankintasopimuksen kilpailuttamisessa.

3. Sähköisen huutokaupan on perustuttava johonkin seuraavista tarjousten osatekijöistä:

a) ainoastaan hintoihin, jos hankintasopimus tehdään ainoastaan hinnan perusteella;

b) hintoihin ja/tai hankinta-asiakirjoissa ilmoitettujen tarjouksen sisältyvien tekijöiden uusiin arvoihin, jos hankintasopimus tehdään parhaan hinta-laatusuhteen perusteella tai alhaisimmat kustannukset sisältävän tarjouksen perusteella käyttäen kustannustehokkuusmallia.

4. Hankintayksiköiden, jotka päättävät järjestää sähköisen huutokaupan, on ilmoitettava asiasta hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, tarjouspyynnössä. Hankinta-asiakirjoissa on oltava vähintään liitteessä VII esitetyt tiedot.

5. Ennen sähköisen huutokaupan toteuttamista hankintayksiköiden on tehtävä tarjousten alustava kokonaisarviointi hankintasopimuksen vahvistetun tekoperusteen tai -perusteiden mukaisesti ja niille vahvistettujen painotusten mukaisesti.

Tarjous on katsottava hyväksyttäväksi, jos sen on tehnyt tarjoaja, jota ei ole suljettu pois 78 artiklan 1 kohdan tai 80 artiklan 1 kohdan nojalla, joka täyttää 78 ja 80 artiklan mukaiset valintaperusteet ja jonka tarjous vastaa teknisiä eritelmiä olematta tarjouspyynnön vastainen tai hyväksymiskelvoton taikka soveltumaton.

Tarjouspyyntöä vastaamattomina on pidettävä erityisesti tarjouksia, jotka eivät ole hankinta-asiakirjojen mukaisia, jotka on saatu liian myöhään, joiden osalta on todisteita kilpailuvastaisesta yhteistyöstä tai korruptiosta tai jotka hankintaviranomainen on todennut poikkeuksellisen alhaisiksi. Tarjouksia ei voida pitää hyväksyttävänä varsinkaan silloin, kun tarjoaja ei täytä pätevyysvaatimuksia tai kun niiden hinta ylittää hankintaviranomaisen budjetin, joka on määritelty ja dokumentoitu ennen hankintamenettelyn aloittamista.

Tarjousta ei pidetä soveltuvana, jos se on hankintasopimuksen kannalta tarpeeton eikä selvästikään täytä hankinta-asiakirjoissa määriteltyjä hankintayksikön tarpeita ja vaatimuksia ilman oleellisia muutoksia. Osallistumishakemusta ei pidetä soveltuvana, jos asianomainen talouden toimija on suljettava pois tai voidaan sulkea pois 78 artiklan 1 kohdan tai 80 artiklan 1 kohdan nojalla tai jos se ei täytä hankintayksikön 78 tai 80 artiklan nojalla vahvistamia valintaperusteita.

Kaikki hyväksyttävän tarjouksen jättäneet tarjoajat on kutsuttava samanaikaisesti sähköisessä muodossa osallistumaan sähköiseen huutokauppaan käyttäen – ilmoitetusta päivämäärästä ja kellonajasta alkaen – yhteyksiä kutsussa esitettyjen ohjeiden mukaisesti. Sähköinen huutokauppa voidaan käydä useissa peräkkäisissä vaiheissa. Sähköinen huutokauppa saa alkaa aikaisintaan kahden työpäivän kuluttua kutsujen lähettämispäivästä.

6. Kutsuun on liitettävä asianomaista tarjoajaa koskevan, 82 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun painotuksen mukaisesti tehdyn kokonaisarvioinnin tulokset.

Kutsussa on ilmoitettava myös matemaattinen kaava, jonka mukaan uusi järjestys määreytyy sähköisessä huutokaupassa esitettyjen uusien hintojen ja/tai uusien arvojen perusteella automaattisesti. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, kyseinen kaava sisältää kaikkien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen perusteiden suhteellisen painotuksen tarjouskilpailukutsuna käytettävän ilmoituksen tai muiden hankinta-asiakirjojen mukaisena. Tätä varten mahdolliset hintahaarukat on kuitenkin esitettävä ennalta määrittynä arvona.

Jos hyväksytään vaihtoehtoja, kullekin vaihtoehdolle on määriteltävä erillinen kaava.

7. Sähköisen huutokaupan jokaisessa vaiheessa hankintayksiköiden on toimitettava välittömästi kaikille tarjoajille riittävät tiedot, joiden perusteella tarjoajat voivat milloin tahansa tarkistaa keskinäisen järjestyksensä. Hankintayksiköt voivat myös toimittaa muita tietoja muista tarjotuista hinnoista tai arvoista, edellyttäen että tästä ilmoitetaan eritelmissä. Ne voivat myös ilmoittaa milloin tahansa kyseiseen huutokauppavaiheeseen osallistuvien lukumäärän. Ne eivät kuitenkaan saa missään tapauksessa paljastaa tarjoajien henkilöllisyyttä sähköisen huutokaupan eri vaiheiden aikana.

8. Hankintayksiköiden on päätettävä sähköinen huutokauppa yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:

a) etukäteen vahvistettuna päivänä ja kellonaikana;

b) kun niille ei enää tarjota uusia hintoja tai arvoja, jotka vastaavat vähimmäiseroja koskevia vaatimuksia, edellyttäen että ne ovat etukäteen ilmoittaneet ajan, joka viimeisen tarjouksen vastaanottamisesta saa kuluu, ennen kuin ne lopettavat sähköisen huutokaupan; tai

c) kun etukäteen ilmoitettu määrä huutokaupan eri vaiheita on suoritettu loppuun.

Jos hankintayksiköt aikovat päättää sähköisen huutokaupan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti soveltaen mahdollisesti lisäksi ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettuja järjestelyjä, huutokauppaan osallistumista koskevassa kutsussa on ilmoitettava huutokaupan kunkin vaiheen aikataulu.

9. Päätettyään sähköisen huutokaupan hankintayksiköiden on tehtävä hankintasopimus 82 artiklan mukaisesti sähköisen huutokaupan tulosten perusteella.

54 artikla

Sähköiset luettelot

1. Jos sähköisten viestintämuotojen käyttö on pakollista, hankintayksiköt voivat vaatia, että tarjoukset esitetään sähköisen luettelon muodossa tai että niihin liitetään sähköinen luettelo.

Jäsenvaltiot voivat tehdä sähköisten luetteloiden käytön pakolliseksi tiettytyypisissä hankinnoissa.

Sähköisen luettelon muodossa esitettäviin tarjouksiin voidaan liittää muita tarjousta täydentäviä asiakirjoja.

2. Ehdokkaiden tai tarjoajien on laadittava sähköiset luettelot voidakseen osallistua yksittäiseen hankintamenettelyyn hankintayksikön vahvistamien teknisten eritelmien ja muodon mukaisesti.

Lisäksi sähköisten luetteloiden on oltava sähköisiä viestintävälineitä koskevien vaatimusten ja hankintayksikön 40 artiklan mukaisesti vahvistamien muiden vaatimusten mukaisia.

3. Jos tarjousten esittäminen sähköisen luettelon muodossa sallitaan tai jos sitä edellytetään, hankintayksiköiden on

a) mainittava siitä hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispöytäkirjassa tai, jos tarjouksilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, tarjouspöytäkirjassa tai neuvottelukutsussa;

b) ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa kaikki 40 artiklan 6 kohdan nojalla tarvittavat luetteloon liittyvät tiedot, jotka koskevat muotoa, käytettäviä sähköisiä laitteita sekä viestintäyhteyttä koskevia teknisiä järjestelyjä ja eritelmiä.

4. Jos on tehty puitejärjestely useamman kuin yhden talouden toimijan kanssa sähköisten luetteloiden muodossa tehtyjen tarjousten perusteella, hankintayksiköt voivat päättää, että uudelleenkilpailuttaminen yksittäisten hankintasopimusten tekemiseksi tapahtuu päivitettyjen luetteloiden perusteella. Tällaisessa tapauksessa hankintayksiköiden on käytettävä jotakin seuraavista menetelmistä:

a) hankintayksiköt kutsuvat tarjoajat esittämään uudelleen sähköiset luettelonsa, jotka on mukautettu kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin; tai

b) hankintayksiköt ilmoittavat tarjoajille, että ne aikovat koota jo toimitetuista sähköisistä luetteloista tiedot, joita tarvitaan kyseisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi, edellyttäen, että tämän menetelmän käytöstä on ilmoitettu puitejärjestelyn hankinta-asiakirjoissa.

5. Jos hankintayksiköt kilpailuttavat tietyt hankintasopimukset uudelleen 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, niiden on ilmoitettava tarjoajille päivä ja kellonaika, jolloin ne aikovat koota kyseisen yksittäisen hankintasopimuksen vaatimuksiin mukautettujen tarjousten muodostamiseksi tarvittavat tiedot ja annettava tarjoajille mahdollisuus kieltää tällainen tietojen kokoaminen.

Hankintayksiköiden on varattava riittävä aika ilmoittamisen ja tietojen tosiasiallisen kokoamisen välille.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintayksiköiden on esitettävä kootut tiedot asianomaiselle tarjoajalle ja annettava sille tilaisuus oikaisuun tai vahvistaa, ettei tällä tavoin muodostetussa tarjouksessa ole asiavirheitä.

6. Hankintayksiköt voivat tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia vaatimalla, että tiettyyn sopimukseen liittyvät tarjoukset on jätettävä sähköisen luettelon muodossa.

Hankintayksiköt voivat myös tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvia hankintasopimuksia 4 kohdan b alakohdan ja 5 kohdan mukaisesti, edellyttäen, että dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistumista koskevaan pyyntöön on liitetty sähköinen luettelo hankintayksikön vahvistamien teknisten eritelmien mukaisesti ja vaaditussa muodossa. Ehdokkaiden on täydennettävä tätä luetteloa myöhemmin, kun niille ilmoitetaan hankintayksikön aikomuksesta muodostaa tarjouksia 4 kohdan b alakohdassa säädetyllä menettelyllä.

55 artikla

Yhteishankintatoiminnot ja yhteishankintayksiköt

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintayksiköt voivat hankkia rakennusurakoita, tavaroita ja/tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 10 kohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että hankintayksiköt voivat hankkia rakennusurakoita, tavaroita ja palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai käyttäen 2 artiklan 10 kohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä. Jos muut hankintayksiköt saavat käyttää yhteishankintayksikön toteuttamaa dynaamista hankintajärjestelmää, asia on mainittava kyseisen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevassa tarjouskilpailukutsussa.

Jäsenvaltiot voivat ensimmäisen ja toisen alakohdan osalta säätää, että tiettyjen hankintojen tekemiseen on käytettävä yhteishankintayksiköitä tai yhtä tai useampaa tiettyä yhteishankintayksikköä.

2. Hankintayksikön katsotaan täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii tavaroita tai palveluja yhteishankintayksiköltä, joka tarjoaa 2 artiklan 10 kohdan a alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa.

Hankintayksikön katsotaan niin ikään täyttävän tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa, jos se hankkii rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja käyttäen yhteishankintayksikön tekemiä hankintasopimuksia, käyttäen yhteishankintayksikön toteuttamia dynaamisia hankintajärjestelmiä tai käyttäen 2 artiklan 10 kohdan b alakohdassa tarkoitettua yhteishankintatoimintaa tarjoavan yhteishankintayksikön tekemää puitejärjestelyä.

Asianomaisen hankintayksikön on kuitenkin vastattava tämän direktiivin mukaisten velvoitteidensa täyttämistä esimerkiksi seuraavien itse toteuttamiensa osien osalta:

a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisella hankintajärjestelmällä, jonka toteuttaa yhteishankintayksikkö; tai

b) uudelleen kilpailuttaminen yhteishankintayksikön tekemän puitejärjestelyn nojalla.

3. Kaikki yhteishankintayksikön toteuttamat hankintamenettelyt on toteutettava käyttäen sähköisiä viestintämuotoja 40 artiklassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

4. Hankintayksiköt voivat tehdä yhteishankintayksikön kanssa palveluhankintasopimuksen yhteishankintatoimintojen

suorittamisesta soveltamatta tämän direktiivin mukaisia menettelyjä.

Tällaisiin palveluhankintasopimuksiin voi sisältyä myös hankintojen tukitoimintojen suorittaminen.

56 artikla

Tilapäiset yhteishankinnat

1. Kaksi hankintaviranomaista tai useampi hankintaviranomainen voivat sopia tiettyjen yksittäisten hankintojen toteuttamisesta yhteisesti.

2. Jos hankintamenettely toteutetaan kokonaisuudessaan yhteisesti kaikkien asianomaisten hankintayksiköiden nimissä ja puolesta, ne vastaavat yhdessä tämän direktiivin mukaisista velvollisuuksistaan. Tämä koskee myös tapauksia, joissa yksi hankintayksikkö yksinään hallinnoi hankintamenettelyä sekä omasta puolestaan että muiden asianomaisten hankintayksiköiden puolesta.

Jos hankintamenettelyä ei toteuteta kokonaisuudessaan asianomaisten hankintayksiköiden nimissä ja puolesta, niiden on vastattava yhdessä ainoastaan yhteisesti toteutetuista osista. Kunkin hankintayksikön on vastattava ainoastaan tämän direktiivin mukaisten omien velvoitteidensa täyttämistä omilla nimissään ja omasta puolestaan toteuttamiensa osien osalta.

57 artikla

Hankinnat, joihin osallistuu hankintayksiköitä eri jäsenvaltioista

1. Eri jäsenvaltioiden hankintayksiköt voivat tehdä hankintasopimuksia yhdessä jollakin tässä artiklassa säädettyistä tavoista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 28–31 artiklan soveltamista.

Hankintayksiköt eivät saa käyttää tässä artiklassa säädettyjä tapoja välttääkseen omassa jäsenvaltiossaan niihin sovellettavien unionin lainsäädännön mukaisten pakollisten julkisoikeudellisten säännösten soveltamisen.

2. Jäsenvaltio ei saa kieltää hankintayksiköitään käyttämästä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien yhteishankintayksiköiden tarjoamia yhteishankintatoimintoja.

Yhteishankintayksikön, joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa kuin hankintayksikkö, tarjoamien yhteishankintatoimintojen osalta jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan tarkentaa, että niiden hankintayksiköt voivat käyttää ainoastaan 2 artiklan 10 kohdan joko a tai b alakohdassa määriteltyjä yhteishankintatoimintoja.

3. Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteishankintayksikön suorittaessa yhteishankintatoimintoja on noudatettava yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä.

Yhteishankintayksikön sijaintijäsenvaltion kansallisia säännöksiä on sovellettava myös seuraaviin:

- a) hankintasopimuksen tekeminen dynaamisessa hankintajärjestelmässä;
- b) uudelleenkilpailuttaminen puitejärjestelyn nojalla.

4. Useat eri jäsenvaltioiden hankintayksiköt voivat yhdessä tehdä hankintasopimuksen, tehdä puitejärjestelyn tai toteuttaa dynaamisen hankintajärjestelmän. Ne voivat myös tehdä hankintasopimuksia puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän perusteella. Jollei tarpeellisista seikoista määrätä asianomaisten jäsenvaltioiden välisessä kansainvälisessä sopimuksessa, osallistuvien hankintayksiköiden on tehtävä sopimus, jossa määritetään

- a) sopimuspuolten tehtävät ja asiaankuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset;
- b) hankintamenettelyn sisäinen rakenne, mukaan lukien menettelyn hallinnointi, hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen jakaminen ja hankintasopimusten tekeminen. Osallistuva hankintayksikkö täyttää tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan, kun se ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja hankintayksiköltä, joka on vastuussa hankintamenettelystä. Määrittäessään tehtäviä ja a alakohdassa tarkoitettua sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä osallistuvat hankintayksiköt voivat jakaa tietyt tehtävät keskenään ja määrittää niiden kunkin jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvat sovellettavat kansalliset säännökset.

Tehtävien jakoon ja sovellettavaan kansalliseen lainsäädäntöön on viitattava yhteisiä hankintasopimuksia koskevissa hankintasiakirjoissa.

5. Jos useat eri jäsenvaltioiden hankintayksiköt ovat perustaneet yhteisen yksikön, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1082/2006⁽¹⁾ mukaiset eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät tai muut unionin oikeuden mukaisesti perustetut yksiköt, osallistuvien hankintayksiköiden on sovittava yhteisen yksikön toimivaltaisen elimen tekemällä päätöksellä siitä, minkä jäsenvaltion hankintasääntöjä sovelletaan:

- a) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteisellä yksiköllä on sääntömääräinen kotipaikka;
- b) sen jäsenvaltion kansallisia säännöksiä, jossa yhteinen yksikkö harjoittaa toimintaansa.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua sopimusta voidaan joko soveltaa määräämättömän ajan, jos se vahvistetaan yhteisen yksikön perustamisasiakirjassa, tai sopimuksen soveltaminen voidaan rajata koskemaan tiettyä ajanjaksoa, tietyntyyppisiä hankintasopimuksia taikka yhden tai useamman yksittäisen hankintasopimuksen tekemistä.

III LUKU

Menettelyn kulku

1 j a k s o

Valmisteluvaihe

58 artikla

Alustavat markkinakartoitukset

Ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintayksiköt voivat toteuttaa markkinakartoituksia valmistellakseen hankintaa ja ilmoittaakseen talouden toimijoille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

Tätä varten hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi pyytää tai hyväksyä neuvoja riippumattomilta asiantuntijoilta tai viranomaisilta taikka markkinatoimijoilta. Näitä neuvoja voidaan käyttää hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, edellyttäen että tällaiset neuvot eivät vääristä kilpailua eivätkä riko syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteita.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1082/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY) (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 19).

59 artikla

Ehdokkaiden tai tarjoajien osallistuminen hankinnan valmisteluun

Jos ehdokas tai tarjoaja taikka ehdokkaaseen tai tarjoajaan liittyvä yritys on antanut neuvoja hankintayksikölle, joko 58 artiklan puitteissa tai muutoin, taikka muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun, hankintayksikön on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei kyseisen ehdokkaan tai tarjoajan osallistuminen vääristä kilpailua.

Toimenpiteitä ovat muun muassa sellaisten tietojen toimittaminen muille ehdokkaille ja tarjoajille, jotka on saatu tai annettu ehdokkaan tai tarjoajan osallistuessa hankintamenettelyn valmisteluun tai jotka ovat tulosta tällaisesta osallistumisesta, sekä riittävien määräaikojen vahvistaminen tarjousten vastaanottamiselle. Asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan saa sulkea pois hankintamenettelystä vain, jos ei ole olemassa muita keinoja varmistaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamista.

Ennen poissulkemista ehdokkaille tai tarjoajille on annettava tilaisuus osoittaa, ettei niiden osallistuminen hankintamenettelyn valmisteluun johda kilpailun vääristymiseen. Toteutetut toimenpiteet on dokumentoitava 100 artiklassa säädetyn erillisen selvityksen muodossa.

60 artikla

Tekniset eritelmät

1. Liitteessä VIII olevassa 1 kohdassa määritellyt tekniset eritelmät on esitettävä hankinta-asiakirjoissa. Teknisissä eritelmissä on vahvistettava rakennusurakoilta, palveluilta tai tavaroilta vaadittavat ominaisuudet.

Näissä ominaisuuksissa voidaan viitata myös tiettyyn rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tuotantoprosessiin tai -menetelmään tai tiettyyn prosessiin tai menetelmään rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen suorittamisessa taikka tiettyyn prosessiin niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana edellyttäen, että ne liittyvät hankinnan kohteeseen ja ovat oikeasuhteisia sopimuksen arvoon ja tavoitteisiin nähden.

Teknisissä eritelmissä voidaan myös mainita, edellytetäänkö teollis- ja tekijänoikeuksien siirtoa.

Kaikissa hankinnoissa, jotka on tarkoitettu luonnollisten henkilöiden käyttöön, olipa kyse kansalaisista tai hankintayksikön

henkilöstöstä, tekniset eritelmät on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta laadittava siten, että voidaan ottaa huomioon esteettömyys vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu.

Jos pakolliset esteettömyysvaatimukset vahvistetaan unionin säädöksellä, tekniset eritelmät on määriteltävä viittaamalla kyseiseen säädökseen, kun on kyse esteettömyydestä vammaisille henkilöille tai kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävästä suunnittelusta.

2. Teknisten eritelmien on mahdollistettava talouden toimijoiden yhtäläinen pääsy hankintamenettelyyn, eikä niillä saa luoda perusteettomia esteitä julkisten hankintojen avaamiselle kilpailulle.

3. Rajoittamatta pakollisten kansallisten teknisten sääntöjen soveltamista, sikäli kuin ne ovat unionin oikeuden mukaisia, tekniset eritelmät on laadittava jollakin seuraavista tavoista:

- a) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, mukaan lukien ympäristövaatimukset, edellyttäen että parametrit ovat riittävän tarkat, jotta tarjoajat pystyvät määrittämään hankinnan kohteen ja hankintayksiköt pystyvät tekemään hankintasopimuksen;
- b) viittaamalla teknisiin eritelmiin sekä seuraavassa tärkeysjärjestyksessä: kansallisiin standardeihin, joilla saatetaan voimaan eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisiin teknisiin arviointeihin, yhteisiin teknisiin eritelmiin, kansainvälisiin standardeihin, muihin eurooppalaisten standardointielinten laatimiin teknisiin viitejärjestelmiin tai, jos näitä ei ole, kansallisiin standardeihin, kansallisiin teknisiin hyväksyntöihin tai kansallisiin rakennusurakoiden suunnitteluun, laskentaan ja toteuttamiseen sekä tavaroiden käyttöön liittyviin teknisiin eritelmiin.
- c) a alakohdassa tarkoitettujen suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella ja viittaamalla suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten mukaisuutta koskevana olettamana b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin;
- d) viittaamalla b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin tiettyjen ominaisuuksien osalta ja a alakohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä koskeviin tai toiminnallisiin vaatimuksiin muiden ominaisuuksien osalta.

4. Teknisissä eritelmissä ei saa viitata tiettyyn valmistajaan tai tiettyä alkuperää oleviin tuotteisiin tai tiettyyn menetelmään, joka on ominainen tietyn talouden toimijan tuotteille tai palveluille, eikä tavaramerkkeihin, patenteihin, tyypeihin tai tiettyyn alkuperään tai tuotantoon siten, että maininta suosisi tai sulkisi menettelystä pois tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita, paitsi jos tämä on perusteltua hankinnan kohteen vuoksi. Maininta tai viittaus on poikkeuksellisesti sallittu siinä tapauksessa, että hankinnan kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja täysin selvästi kuvata 3 kohdan mukaisesti. Tällaiseen mainintaan tai viittaukseen on liitettävä ilmaus "tai vastaava".

5. Jos hankintayksikkö käyttää mahdollisuutta viitata 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin teknisiin eritelmiin, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjotut rakennusurakat, tavarat tai palvelut eivät ole niiden teknisten eritelmien mukaisia, joihin se on viittanut, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 62 artiklassa tarkoitettu näyttö, että sen ehdottamat ratkaisut täyttävät teknisissä eritelmissä määritellyt vaatimukset vastaavalla tavalla.

6. Jos hankintayksikkö käyttää 3 kohdan a alakohdassa säädettyä mahdollisuutta laatia tekniset eritelmät suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta tavaroista, palveluista tai rakennusurakoista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia, jos nämä eritelmät koskevat hankintayksikön asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia.

Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, mukaan lukien 62 artiklassa tarkoitettavat tavat, että standardin mukainen tavara, palvelu tai rakennusurakka täyttää hankintayksikön suorituskykyä koskevat tai toiminnalliset vaatimukset.

61 artikla

Merkit

1. Jos hankintayksiköt aikovat ostaa rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja, joilla on tietyt ympäristöominaisuudet tai sosiaaliset tai muut ominaisuudet, ne voivat teknisissä eritelmissä, hankintasopimuksen tekoperusteissa tai sopimuksen toteuttamisen ehdoissa vaatia tiettyä merkkiä näytöksi siitä, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut vastaavat vaadittuja ominaisuuksia, edellyttäen että kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- a) merkille asetetut vaatimukset koskevat ainoastaan perusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat hankinnan kohteena olevien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittelyyn;
- b) merkille asetetut vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin;
- c) merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä, johon kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten viranomaiset, kuluttajat, työmarkkinaosapuolet, valmistajat, kaupan edustajat ja valtioista riippumattomat organisaatiot, voivat osallistua;
- d) kaikkien asianomaisten osapuolten on mahdollista saada merkki;
- e) merkille asetetut vaatimukset laatii kolmas osapuoli, jonka suhteen merkkiä hakeva talouden toimija ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa.

Jos hankintayksiköt eivät edellytä rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen täyttävän kaikkia merkille asetettuja vaatimuksia, niiden on ilmoitettava, mihin merkille asetettuihin vaatimuksiin viitataan.

Tiettyä merkkiä vaativien hankintaviranomaisten on hyväksyttävä kaikki merkit, joilla varmistetaan, että rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät vastaavat merkille asetetut vaatimukset.

Jos talouden toimijalla ei todistettavasti ole ollut mahdollisuutta saada hankintayksikön ilmoittamaa tiettyä merkkiä tai vastaavaa merkkiä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintaviranomaisen on hyväksyttävä muita asianmukaisia todistuskeinoja, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, edellyttäen, että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät tietyille merkille asetetut vaatimukset tai hankintayksikön ilmoittamat tietyt vaatimukset.

2. Jos merkki täyttää 1 kohdan b, c, d ja e alakohdassa säädetty edellytykset, mutta siihen sisältyy myös vaatimuksia, jotka eivät liity hankinnan kohteeseen, hankintayksiköt eivät saa vaatia merkkiä mutta voivat määritellä teknisen eritelmän viittamalla kyseisen merkin yksityiskohtaisiin eritelmiin tai tarvittaessa niiden osiin, jotka liittyvät hankinnan kohteeseen ja soveltuvat kyseisen kohteen ominaisuuksien määrittelyyn.

62 artikla

Testausraportit, sertifiointi ja muut todistuskeinot

1. Hankintayksiköt voivat vaatia, että talouden toimijat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen laatiman testausraportin tai tällaisen laitoksen antaman todistuksen näyttönä siitä, että tarjous täyttää teknisissä eritelmissä asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on hankintasopimuksen tekoperusteiden tai hankintasopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen.

Jos hankintayksiköt vaativat erityisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen antamien todistusten esittämistä, hankintayksiköiden on myös hyväksyttävä vastaavien muiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten antamat todistukset.

Tätä kohtaa sovellettaessa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia ja joka on akkreditoitu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 ⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Hankintayksiköiden on hyväksyttävä muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu asianmukainen näyttö, kuten valmistajan tekniset asiakirjat, jos 1 kohdassa tarkoitettujen todistukset tai testausraportit eivät ole olleet asianomaisen talouden toimijan käytettävissä eikä toimijan ole ollut mahdollista saada niitä asetettujen määräaikaisten kuluessa, edellyttäen että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta talouden toimijasta ja edellyttäen että asianomainen talouden toimija todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät teknisissä eritelmissä edellytetyt vaatimukset tai perusteet, hankintasopimuksen tekoperusteet tai toteuttamisen ehdot.

3. Jäsenvaltioiden on asetettava pyydettyinä muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät 60 artiklan 6 kohdan, 61 artiklan ja tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti esitettyihin näyttöön ja asiakirjoihin. Talouden toimijan sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on annettava kyseiset tiedot 102 artiklan mukaisesti.

63 artikla

Teknisten eritelmien ilmoittaminen

1. Hankintayksiköiden on asetettava hankintasopimuksen tekemisestä kiinnostuneiden talouden toimijoiden pyynnöstä saataville tekniset eritelmät, joihin niiden tekemisissä tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimuksissa sää-

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30).

nöllisesti viitataan taikka joihin ne aikovat viitata tehdessään hankintasopimuksia, joihin liittyvään tarjouskilpailuun kutsutaan ohjeellisella kausi-ilmoituksella. Kyseiset eritelmät on asetettava ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville sähköisessä muodossa.

Tekniset eritelmät on kuitenkin toimitettava muulla tavoin kuin sähköisessä muodossa, jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville jostakin 40 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitusta syystä tai jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville, koska hankintayksiköt aikovat soveltaa 39 artiklan 2 kohtaa.

2. Jos tekniset eritelmät perustuvat kiinnostuksensa ilmaisemisen talouden toimijoiden saatavilla sähköisessä muodossa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan oleviin asiakirjoihin, viittaus näihin asiakirjoihin riittää.

64 artikla

Vaihtoehdot

1. Hankintayksiköt voivat antaa tarjoajien esittää tai vaatia näitä esittämään vaihtoehtoja, jotka täyttävät hankintayksiköiden asettamat vähimmäisvaatimukset.

Hankintayksiköiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, sallivatko ne vaihtoehtojen esittämisen tai vaativatko ne sitä, ja salliessaan sen tai vaatiessaan sitä ilmoitettava vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen on täytettävä, sekä niiden esittämiseksi asetettujen vaatimukset ja erityisesti se, onko vaihtoehtojen esittäminen sallittua ainoastaan silloin, kun on esitetty myös tarjous, joka ei itse ole vaihtoehto. Jos vaihtoehtoja sallitaan tai vaaditaan, hankintayksiköiden on myös varmistettava, että valittuja hankintasopimuksen tekoperusteita voidaan soveltaa vähimmäisvaatimukset täyttäviin vaihtoehtoihin sekä vaatimusten mukaisiin tarjouksiin, jotka eivät ole vaihtoehtoja.

2. Tavara- tai palveluhankintasopimusten tekomenettelyissä vaihtoehtoja sallineet tai vaatineet hankintayksiköt eivät saa hylätä vaihtoehtoa yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi valituksi tultuaan joko palveluhankintasopimuksen tekemiseen tavarahankintasopimuksen sijasta tai tavarahankintasopimuksen tekemiseen palveluhankintasopimuksen sijasta.

65 artikla

Hankintasopimusten jakaminen osiin

1. Hankintayksiköt voivat päättää tehdä hankintasopimuksen erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen.

Hankintayksiköiden on ilmoitettava hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa, voiko tarjouksia jättää yhdestä, useammasta vai kaikista osista.

2. Hankintayksiköt voivat silloinkin, kun tarjouksia voi jättää useammasta tai kaikista osista, rajoittaa niiden osien määrää, joista hankintasopimus voidaan tehdä yhden tarjoajan kanssa, edellyttäen että osien enimmäismäärä tarjoajaa kohden ilmoitetaan hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa. Hankintayksiköiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa puolueettomat ja syrjimättömät perusteet tai säännöt, joita ne aikovat soveltaa sen määrittämisessä, mistä osista hankintasopimus tehdään, jos hankintasopimuksen tekoperusteiden soveltaminen johtaisi siihen, että yhden tarjoajan kanssa tehdään hankintasopimus enimmäismäärää useammista osista.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos yhden tarjoajan kanssa voidaan tehdä sopimus useammasta kuin yhdestä osasta, hankintayksiköt voivat yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen, jos ne ovat ilmoittaneet hankintailmoituksessa, kiinnostuksen vahvistamispyynnössä, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa varaavansa itselleen mahdollisuuden tehdä niin ja ilmoittavat, mitkä osat tai osien ryhmät voidaan yhdistää.

4. Jäsenvaltiot voivat määrätä hankintasopimuksen tekemisen erillisinä osina pakolliseksi ehdoin, jotka on määriteltävä niiden kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen. Tällöin sovelletaan 1 kohdan toista alakohtaa ja tapauksen mukaan 3 kohtaa.

66 artikla

Määräaikojen asettaminen

1. Osallistumishakemuksia ja tarjousten vastaanottamista koskevia määräaikoja vahvistaessaan hankintayksiköiden on otettava erityisesti huomioon hankintasopimuksen monitahoisuus ja tarjousten laatimiseen tarvittava aika, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 45–49 artiklassa vahvistettujen vähimmäismääräaikojen noudattamista.

2. Jos tarjousten tekeminen edellyttää toteutuspaikkaan tutustumista tai hankinta-asiakirjoja tukevien asiakirjojen tarkastelua paikalla, tarjousten vastaanottamisen määräajat, joiden on oltava pidempiä kuin 45–49 artiklassa säädetty vähimmäismääräajat, on vahvistettava sellaisiksi, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot.

3. Hankintayksiköiden on pidennettävä tarjousten vastaanottamisen määräaikoja niin, että kaikki asianomaiset talouden toimijat saavat kaikki tarjousten laatimiseksi tarvitsemansa tiedot seuraavissa tapauksissa:

a) jos lisätietoja ei talouden toimijan hyvissä ajoin esittämästä pyynnöstä huolimatta mistä tahansa syystä toimiteta viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetettua määräajan päättymistä. Edellä 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa nopeutetussa avoimessa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää;

b) jos hankinta-asiakirjoihin tehdään merkittäviä muutoksia.

Määräajan pidentämisen on oltava oikeassa suhteessa tietojen tai muutosten merkittävyyteen.

Jos lisätietoja ei ole joko pyydetty hyvissä ajoin tai jos niillä ei ole merkitystä tarjousten valmistelun kannalta, hankintayksiköiden ei tarvitse pidentää määräaikoja.

2 j a k s o

Julkaiseminen ja avoimuus

67 artikla

Ohjeelliset kausi-ilmoitukset

1. Hankintayksiköt voivat ilmoittaa suunnittelemlaan tulevasta hankinnoista julkaisemalla ohjeellisen kausi-ilmoituksen. Ilmoituksissa on oltava liitteessä VI olevan A osan I jaksossa esitetyt tiedot. Ilmoitukset julkaisee joko Euroopan unionin julkaisutoimisto tai hankintayksiköt hankkijaprofiileissaan liitteessä IX olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti. Jos hankintayksiköt julkaisevat ohjeellisen kausi-ilmoituksen hankkijaprofiileissaan, niiden on lähetettävä Euroopan unionin julkaisutoimistolle ilmoitus ohjeellisen kausi-ilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa liitteessä IX olevan 3 kohdan mukaisesti. Kyseisissä ilmoituksissa on oltava liitteessä VI olevassa B osassa esitetyt tiedot.

2. Kun rajoitetuissa menettelyissä ja neuvottelumenettelyissä, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, käytetään ohjeellista kausi-ilmoitusta tarjouskilpailukutsuna, ilmoituksen on täytettävä kaikki seuraavat vaatimukset:

- a) ilmoituksessa viitataan nimenomaan tavaroihin, rakennusurakoihin tai palveluihin, jotka ovat tehtävän hankintasopimuksen kohteena;
- b) ilmoituksessa mainitaan, että hankintasopimus tehdään rajoitetulla menettelyllä tai neuvottelumenettelyllä julkaisematta myöhemmin tarjouskilpailukutsua, ja siinä pyydetään asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa;
- c) ilmoitukseen sisältyvät liitteessä VI olevan A osan I jaksossa esitettyjen tietojen lisäksi liitteessä VI olevan A osan II jaksossa esitetyt tiedot;
- d) ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen kiinnostuksen vahvistamispyynnön lähettämispäivää.

Tällaisia ilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa. Mahdollinen 72 artiklan nojalla tapahtuva julkaiseminen myös jäsenvaltiossa voidaan kuitenkin tehdä hankkijaprofiilissa.

Ohjeellisen kausi-ilmoituksen kattama ajanjakso saa olla enintään 12 kuukautta siitä, kun ilmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 92 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna ohjeellisen kausi-ilmoituksen kattama ajanjakso voi kuitenkin olla pidempi kuin 12 kuukautta.

68 artikla

Kelpuuttamisjärjestelmää koskevat ilmoitukset

1. Jos hankintayksiköt päättävät perustaa kelpuuttamisjärjestelmän 77 artiklan mukaisesti, järjestelmästä on tehtävä liitteessä X tarkoitettu ilmoitus, josta ilmenee kelpuuttamisjärjestelmän tarkoitus ja se, miten siihen sovellettavat säännöt ovat saatavissa.
2. Hankintayksiköiden on ilmoitettava kelpuuttamisjärjestelmää koskevassa ilmoituksessa kyseisen järjestelmän kesto. Niiden on ilmoitettava Euroopan unionin julkaisutoimistolle keston muutoksesta seuraavia vakiolomakkeita käyttäen:
 - a) jos järjestelmän kestoja muutetaan järjestelmän voimassaoloa päättämättä, käytetään lomaketta, jolla tehdään kelpuuttamisjärjestelmää koskeva ilmoitus;

- b) jos järjestelmän voimassaolo on päätynyt, käytetään 70 artiklassa tarkoitettua jälki-ilmoitusta.

69 artikla

Hankintailmoitukset

Hankintailmoituksia voidaan käyttää tarjouskilpailukutsuina kaikissa menettelyissä. Niissä on oltava liitteen XI asianomaisessa kohdassa esitetyt tiedot, ja ne on julkaistava 71 artiklan mukaisesti.

70 artikla

Jälki-ilmoitukset

1. Hankintayksiköiden, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on lähetettävä hankintamenettelyn tuloksia koskeva jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevan päätöksen tekemisestä.

Jälki-ilmoituksessa on oltava liitteessä XII esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 71 artiklan mukaisesti.

2. Jos asianomaisen hankintasopimuksen tarjouskilpailuun on kutsuttu ohjeellisella kausi-ilmoituksella ja jos hankintayksikkö on päättänyt olla tekemättä uusia sopimuksia ohjeellisen kausi-ilmoituksen kattaman ajanjakson aikana, asiasta on mainittava erikseen jälki-ilmoituksessa.

Jos hankintayksiköt ovat tehneet puitejärjestelyjä 51 artiklan mukaisesti, niiden ei tarvitse lähettää ilmoitusta hankintamenettelyn tuloksista kustakin tähän puitejärjestelyyn perustuvasta hankintasopimuksesta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintayksiköiden on ilmoitettava puitejärjestelyn perusteella tehtyjä hankintasopimuksia koskevien hankintamenettelyjen tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tällöin hankintaviranomaisten on lähetettävä kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

Hankintayksiköiden on lähetettävä jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa kunkin dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Liitteen XII mukaisesti toimitetut tiedot, jotka on tarkoitettu julkaistaviksi, on julkaistava liitteen IX mukaisesti. Tiedot hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä koskevat tiedot voidaan jättää julkaisematta, jos julkaiseminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, häittäisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä tervettä kilpailua.

Kun kyseessä ovat tutkimus- ja kehittämisspalveluja koskevat hankintasopimukset, suoritettavien palvelujen luonnetta ja määrää koskevat tiedot voidaan rajoittaa

- a) luonteen osalta mainintaan ”tutkimus- ja kehittämisspalvelut”, jos hankintasopimus on tehty 50 artiklan b alakohdan mukaisesti ilman tarjouskilpailukutsua toteutettavalla neuvottelumenettelyllä;
- b) määrän osalta vähintään yhtä yksityiskohtaisiin tietoihin kuin ne tiedot, jotka on mainittu tarjouskilpailukutsuna käytetyssä ilmoituksessa.

4. Liitteen XII mukaisesti toimitetut tiedot, joista ilmoitetaan, ettei niitä ole tarkoitettu julkaistaviksi, julkaistaan ainoastaan yhteenvedona tilastointia varten liitteen IX mukaisesti.

71 artikla

Ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa

1. Edellä 67–70 artiklassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteessä VI olevassa A ja B osassa sekä liitteissä X, XI ja XII esitetyt tiedot vakiolomakkeiden muodossa, myös oikaisuja koskevat vakiolomakkeet.

Komissio vahvistaa kyseiset vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 105 artiklassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

2. Edellä 67–70 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten on laadittava ja toimitettava sähköisessä muodossa Euroopan unionin julkaisutoimistolle ja julkaistava liitteen IX mukaisesti. Ilmoitukset on julkaistava viimeistään viisi päivää sen jälkeen, kun ne on lähetetty. Kustannuksista, joita ilmoitusten julkaisemisesta aiheutuu Euroopan unionin julkaisutoimistolle, vastaa unioni.

3. Edellä 67–70 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten on julkaistava kokonaisuudessaan hankintayksikön valitsemalla yhdellä tai useammalla unionin toimielinten virallisella kielellä. Kyseinen

kielitoisinto tai kyseiset kielitoisinnot ovat ainoat todistusvoimaiset tekstit. Kunkin ilmoituksen keskeisistä kohdista on julkaistava tiivistelmä unionin toimielinten muilla virallisilla kielillä.

4. Euroopan unionin julkaisutoimisto varmistaa, että kun kyseessä ovat 67 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ohjeellisten kausi-ilmoitusten, 52 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tarjouskilpailukutsujen dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta ja kelpuuttamisjärjestelmää koskevat ilmoitukset, joita käytetään tarjouskilpailukutsuna 44 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti, koko tekstin ja tiivistelmän julkaisemista jatketaan

- a) ohjeellisten kausi-ilmoitusten tapauksessa 12 kuukauden ajan tai kunnes on vastaanotettu 70 artiklan 2 kohdan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman 12 kuukauden aikana. Sosiaalipalveluja ja muita erityispalveluja koskevien hankintasopimusten tapauksessa 92 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen ohjeellisten kausi-ilmoitusten julkaisemista kuitenkin jatketaan sen alun perin ilmoitetun voimassaoloajan loppuun tai kunnes on vastaanotettu 70 artiklan mukainen jälki-ilmoitus, jossa ilmoitetaan, ettei uusia hankintasopimuksia tehdä tarjouskilpailukutsun kattaman ajanjakson aikana;
- b) dynaamisen hankintajärjestelmän perustamista koskevien tarjouskilpailukutsujen tapauksessa järjestelmän voimassaolon ajan;
- c) kelpuuttamisjärjestelmää koskevien ilmoitusten tapauksessa järjestelmän voimassaolon ajan.

5. Hankintayksiköiden on voitava osoittaa, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

Euroopan unionin julkaisutoimisto toimittaa hankintayksikölle vahvistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta ja toimitettujen tietojen julkaisemisesta mainitun julkaisupäivämäärän. Tämä vahvistus on osoitus tapahtuneesta julkaisemisesta.

6. Hankintayksiköt voivat julkaista ilmoituksia rakennusurakka-, tavarahankinta- tai palveluhankintasopimuksista, joihin ei sovelleta tässä direktiivissä säädettyjä julkaisuvaatimuksia, jos kyseiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin julkaisutoimistolle sähköisessä muodossa liitteessä IX ilmoitettua muotoa ja toimitustapaa noudattaen.

72 artikla

Julkaiseminen kansallisella tasolla

1. Edellä 67–70 artiklassa tarkoitettuja ilmoituksia ja niiden sisältämiä tietoja ei saa julkaista kansallisella tasolla ennen 71 artiklan mukaista julkaisemista. Julkaiseminen kansallisella tasolla sallitaan kuitenkin, jos hankintayksiköille ei ole ilmoitettu julkaisemisesta 48 tunnin kuluessa 71 artiklan mukaisesta ilmoituksen vastaanottamista koskevasta vahvistuksesta.

2. Kansallisella tasolla julkaistuissa ilmoituksissa ei saa olla muita tietoja kuin ne, jotka ovat Euroopan unionin julkaisutoimistolle lähetetyissä ilmoituksissa tai jotka on julkaistu hankkijaprofiilissa, ja niissä on mainittava päivä, jona ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle tai jona se on julkaistu hankkijaprofiilissa.

3. Ohjeellisia kausi-ilmoituksia ei saa julkaista hankkijaprofiilissa, ennen kuin niiden julkaisemista tässä muodossa koskeva ilmoitus on lähetetty Euroopan unionin julkaisutoimistolle, ja niissä on mainittava tämä lähetyspäivä.

73 artikla

Hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa

1. Hankintayksiköiden on asetettava sähköisessä muodossa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu 71 artiklan mukaisesti tai jona kiinnostuksen vahvistamispyyntö on lähetetty.

Jos tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, asiakirjat on asetettava saataville mahdollisimman pian ja viimeistään, kun tarjouspyyntö tai neuvottelukutsu on lähetetty. Ilmoituksessa tai pyynnöissä on mainittava internetosoite, jossa hankinta-asiakirjat ovat saatavilla.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville jostakin 40 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa mainitusta syystä, hankintayksiköt voivat ilmoittaa hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispynnössä, että asianomaiset hankinta-asiakirjat toimitetaan muulla tavoin kuin sähköisessä muodossa tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia, joissa määräaika asetetaan yhteisellä sopimuksella 46 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tai 47 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

Jos joitakin hankinta-asiakirjoja ei voida asettaa ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan sähköisessä muodossa saataville siksi, että hankintayksiköt aikovat soveltaa 39 artiklan 2 kohtaa, niiden on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai kiinnostuksen vahvistamispynnössä tai, jos tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, mitä tietojen luottamuksellisuuden suojaamistoimenpiteitä ne vaativat ja miten asianomaisiin asiakirjoihin voi tutustua. Tällaisessa tapauksessa tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä viidellä päivällä lukuun ottamatta 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisesti perusteltuja kiireellisiä tapauksia, joissa määräaika asetetaan yhteisellä sopimuksella 46 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tai 47 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

2. Jos eritelmiä ja niitä täydentäviä asiakirjoja koskevia lisätietoja on pyydetty ajoissa, hankintayksiköiden on toimitettava ne kaikille hankintamenettelyyn osallistuville tarjoajille viimeistään kuusi päivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä. Edellä 45 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa nopeutetussa avoimessa menettelyssä tämä määräaika on neljä päivää.

74 artikla

Ehdokkaille osoitetut pyynnöt

1. Rajoitetuissa menettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä, innovaatiokumppanuuksissa ja neuvottelumenettelyissä, joita edeltää tarjouskilpailukutsu, hankintayksiköiden on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydetävä valittuja ehdokkaita jättämään tarjouksensa, osallistumaan vuoropuheluun tai saapumaan neuvotteluun.

Jos tarjouskilpailukutsuna käytetään ohjeellista kausi-ilmoitusta 44 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti, hankintayksiköiden on yhtäaikaaisesti ja kirjallisesti pyydetävä kiinnostuksensa ilmaiseita talouden toimijoita vahvistamaan olevansa edelleen kiinnostuneita.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on mainittava sähköinen osoite, jossa hankinta-asiakirjat on asetettu suoraan saataville sähköisessä muodossa. Pyyntöihin on liitettävä hankinta-asiakirjat, jos niitä ei ole annettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 73 artiklan 1 kohdan kolmannessa tai neljännessä alakohdassa mainituista syistä ja jos niitä ei ole jo asetettu saataville muulla tavoin. Lisäksi tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava liitteessä XIII esitetyt tiedot.

75 artikla

Kelpuuttamista hakeneille, ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen

1. Hankintayksiköiden on annettava kullekin ehdokkaalle ja tarjoajalle mahdollisimman pian tiedoksi päätökset, jotka koskevat puitejärjestelyn tai hankintasopimuksen tekemistä tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä, mukaan lukien perustelut mahdollisille päätöksille olla tekemättä puitejärjestelyä tai tarjouskilpailun kohteena ollutta hankintasopimusta, aloittaa menettely uudelleen tai olla toteuttamatta dynaamista hankintajärjestelmää.

2. Hankintayksiköiden on asianomaisen ehdokkaan tai tarjoajan pyynnöstä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 15 päivän kuluessa kirjallisen pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava

- a) kaikille hylätyille ehdokkaille syyt, joiden vuoksi ehdokkaan osallistumishakemus on hylätty;
- b) kaikille hylätyille tarjoajille syyt, joiden vuoksi tarjous on hylätty, sekä 60 artiklan 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa syyt, joiden vuoksi hankintayksikkö on päättänyt, ettei vastaavuutta ole tai etteivät rakennusurakat, tavarat tai palvelut eivät täytä suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia;
- c) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille valitun tarjouksen ominaisuudet ja suhteelliset edut sekä valitun tarjoajan nimi tai puitejärjestelyn osapuolet;
- d) kaikille hyväksyttävän tarjouksen tehneille tarjoajille tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista ja vuoropuhelusta sekä niiden etenemisestä.

3. Hankintayksiköt voivat päättää, ettei tiettyjä hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemistä taikka dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja anneta, jos niiden paljastaminen olisi esteenä lain soveltamisen varmistamiselle tai olisi muulla tavoin yleisen edun vastaista, vahingoittaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeutettuja kaupallisia etuja taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä rehellistä kilpailua.

4. Kelpuuttamisjärjestelmän perustaneiden ja sitä soveltavien hankintayksiköiden on kuuden kuukauden kuluessa annettava hakijoille tiedoksi päätöksensä näiden kelpuuttamisesta.

Jos kelpuuttamispäätöksen tekeminen kestää yli neljä kuukautta kelpuuttamishakemuksen esittämisestä, hankintayksikön on ilmoitettava hakijalle kahden kuukauden kuluessa hakemuksen esittämisestä perusteet pidemmälle päätöksentekoaikalle sekä päivä, johon mennessä hakemus joko hyväksytään tai hylätään.

5. Kelpuuttamisessa hylätyille hakijoille on annettava tiedoksi hylkäämispäätös ja kyseisen päätöksen perustelut mahdollisimman pian ja viimeistään 15 päivän kuluttua hylkäämispäätöksen tekemisestä. Hylkäämisen syiden on perustuttava 77 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin kelpuuttamisperusteisiin.

6. Kelpuuttamisjärjestelmän perustaneet ja sitä soveltavat hankintayksiköt voivat peruuttaa talouden toimijan kelpuuttamisen ainoastaan 77 artiklan 2 kohdassa mainittuihin perusteisiin perustuvista syistä. Aikomuksesta peruuttaa kelpuuttaminen sekä sen syystä tai syistä on ilmoitettava talouden toimijalle kirjallisesti vähintään 15 päivää ennen kuin kelpuuttaminen on määrä peruuttaa.

3 j a k s o

Osallistujien valitseminen ja hankintasopimusten tekeminen

76 artikla

Yleiset periaatteet

1. Osallistujien valitsemiseen hankintamenettelyissä sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) hankintayksiköiden, jotka ovat ilmoittaneet 78 artiklan 1 kohdan tai 80 artiklan 1 kohdan mukaisesti tarjoajien tai ehdokkaiden pois sulkemista koskevat säännöt ja perusteet, on suljettava pois ne talouden toimijat, joiden kohdalla nämä säännöt ja perusteet täytyvät;
- b) hankintayksiköiden on valittava tarjoajat ja ehdokkaat 78 ja 80 artiklan nojalla vahvistettujen puolueettomien sääntöjen ja perusteiden mukaisesti;
- c) rajoitetuissa menettelyissä, neuvottelumenettelyissä, joita edeltää tarjouskilpailu, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä ja innovaatiokumppanuuksissa hankintayksiköiden on 78 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarvittaessa vähennettävä tämän kohdan a ja b alakohdan mukaisesti valittujen ehdokkaiden määrää.

2. Kun tarjouskilpailukutsuna käytetään ilmoitusta kelpuuttamisjärjestelmästä tarkoituksena valita osallistujia sellaisten yksittäisten hankintasopimusten tekemiseen, jotka ovat tarjouskilpailun kohteena, hankintayksiköiden on

- a) kelpuutettava talouden toimijat 77 artiklan mukaisesti;
- b) sovellettava kelpuutettuihin talouden toimijoihin niitä 1 kohdan säännöksiä, jotka koskevat rajoitettuja menettelyjä, neuvottelumenettelyjä, kilpailullisia neuvottelumenettelyjä tai innovaatiokumppanuuksia.

3. Valitessaan rajoitettuun menettelyyn, neuvottelumenettelyyn, kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn tai innovaatiokumppanuuteen osallistujia, tehdessään kelpuuttamispäätöstä tai päivittäessään kelpuuttamista koskevia arviointiperusteita ja sääntöjä hankintayksiköt eivät saa

a) asettaa hallinnollisia, teknisiä tai rahoitukseen liittyviä ehtoja joillekin talouden toimijoille, jollei niitä aseteta muille;

b) vaatia testejä tai näyttöä, jotka olisivat päällekkäisiä jo olemassa olevan objektiivisen näytön kanssa.

4. Jos talouden toimijoilta edellytettävät tiedot tai asiakirjat ovat epätäydellisiä tai virheellisiä tai vaikuttavat sellaisilta taikka jos jotkut asiakirjat puuttuvat, hankintayksiköt voivat – ellei kansallisessa lainsäädännössä, jolla tämä direktiivi pannaan täytäntöön, toisin säädetä – pyytää asianomaisia talouden toimijoita toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään asiaankuuluvia tietoja tai asiakirjoja asianmukaisessa määräajassa, edellyttäen että pyyntöjen esittämisessä noudatetaan täysin yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita.

5. Hankintayksiköiden on tarkistettava, että näin valittujen tarjoajien jättämät tarjoukset ovat tarjouksiin sovellettavien sääntöjen ja vaatimusten mukaisia, ja tehtävä hankintasopimus 82 ja 84 artiklassa säädettyjen perusteiden mukaisesti 64 artikla huomioon ottaen.

6. Hankintayksiköt voivat päättää olla tekemättä hankintasopimusta parhaimman tarjouksen jättäneen tarjoajan kanssa, jos ne ovat todenneet, ettei tarjous ole 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien velvoitteiden mukainen.

7. Hankintayksiköt voivat avoimissa menettelyissä päättää tarkastella tarjouksia ennen tarjoajien soveltuvuuden toteamista, edellyttäen että noudatetaan 76–84 artiklan asiaa koskevia säännöksiä, myös sääntöä, jonka mukaan hankintasopimusta ei saa tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka olisi pitänyt sulkea pois menettelystä 80 artiklan nojalla tai joka ei täytä hankintayksikön 78 artiklan 1 kohdan ja 80 artiklan mukaisesti vahvistamia valintaperusteita.

Jäsenvaltiot voivat kieltää ensimmäisen alakohdan mukaisen menettelyn käytön tai rajoittaa sen käyttöä tietyn tyyppiisiin hankintoihin tai erityisissä olosuhteissa.

8. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti liitteessä XIV olevan luettelon muuttamiseksi silloin, kun se on tarpeen uusien, kaikkien jäsenvaltion

ratifioimien kansainvälisten sopimusten lisäämiseksi, tai kun siinä mainitut olemassa olevat kansainväliset sopimukset eivät ole enää kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimia tai kun niitä on muulla tavoin muutettu esimerkiksi soveltamisalansa, sisältönsä tai nimensä osalta.

1 alajakso

Kelpuuttaminen ja laatuun perustuva valinta

77 artikla

Kelpuuttamisjärjestelmät

1. Hankintayksiköt voivat halutessaan perustaa talouden toimijoiden kelpuuttamisjärjestelmän ja soveltaa sitä.

Hankintayksiköiden, jotka perustavat kelpuuttamisjärjestelmän tai soveltavat sitä, on huolehdittava siitä, että talouden toimijat voivat milloin tahansa hakea kelpuuttamista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa järjestelmässä voi olla eri kelpuuttamisvaiheita.

Hankintayksiköiden on vahvistettava kelpuuttamista hakevien talouden toimijoiden hakemusten hyväksymistä ja hylkäämistä koskevat puolueettomat säännöt ja perusteet sekä kelpuuttamisjärjestelmän soveltamista koskevat puolueettomat säännöt ja perusteet, jotka kattavat muun muassa järjestelmään hyväksymisen, mahdollisten kelpuuttamisten saattamisen ajan tasalle määrärajoin ja järjestelmän keston.

Jos näihin sääntöihin ja perusteisiin sisältyy teknisiä eritelmiä, sovelletaan 60–62 artiklan säännöksiä. Sääntöjä ja perusteita voidaan päivittää tarpeen mukaan.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut säännöt ja perusteet on pyynnöstä toimitettava talouden toimijoille. Päivitetyt säännöt ja perusteet on toimitettava asiasta kiinnostuneille talouden toimijoille.

Jos hankintayksikkö katsoo tiettyjen muiden yksiköiden tai laitojen kelpuuttamisjärjestelmän vastaavan sen vaatimuksia, sen on toimitettava näiden muiden yksiköiden tai laitojen nimet asiasta kiinnostuneille talouden toimijoille.

4. Kelpuutetuista taloudellisista toimijoista on pidettävä luetteloa, joka voidaan jakaa luokkiin niiden hankintasopimustyyppien mukaan, joita kelpuuttaminen koskee.

5. Kun tarjouskilpailuun kutsutaan ilmoituksella kelpuuttamisjärjestelmästä, kelpuuttamisjärjestelmään sisältyvät yksittäiset rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimukset on tehtävä rajoitetulla menettelyllä tai neuvottelumenettelyllä, jossa kaikki tarjoajat ja osallistujat valitaan tällaisen järjestelmän mukaisesti jo kelpuutettujen ehdokkaiden joukosta.

6. Kelpuuttamishakemusten taikka jo saadun kelpuuttamisen päivittämisen tai säilyttämisen yhteydessä järjestelmän nojalla mahdollisesti veloittavien maksujen on oltava oikeassa suhteessa aiheutuneisiin kustannuksiin.

78 artikla

Laadulliset valintaperusteet

1. Hankintayksiköt voivat vahvistaa tarjoajien ja ehdokkaiden hyväksymistä tai hylkäämistä koskevat puolueettomat säännöt ja perusteet. Sääntöjen ja perusteiden on oltava asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden saatavilla.

2. Jos hankintayksiköiden on varmistettava asianmukainen tasapaino hankintamenettelyn erityisten ominaisuuksien ja sen soveltamisen edellyttämien voimavarojen välillä, ne voivat vahvistaa rajoitetuissa menettelyissä, neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä tai innovaatiokumppanuuksissa puolueettomat säännöt ja perusteet, joissa tämä tarve huomioidaan ja joiden avulla hankintayksikkö voi vähentää sellaisten ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan tekemään tarjous tai neuvottelemaan. Valittujen ehdokkaiden määrän on kuitenkin varmistettava riittävä kilpailu.

79 artikla

Muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen

1. Jos kelpuuttamisjärjestelmään kelpuuttamista hakevien talouden toimijoiden hakemusten hyväksymistä ja hylkäämistä koskeviin puolueettomiin sääntöihin ja perusteisiin sisältyy talouden toimijan taloudelliseen ja rahoitukselliseen kapasiteettiin tai sen teknisiin ja ammatillisiin resursseihin liittyviä vaatimuksia, talouden toimija voi tarvittaessa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta mainitun talouden toimijan ja kyseisten muiden yksiköiden välisen yhteyden oikeudellisesta luonteesta. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät palvelujen suorittajan tai urakoitsijan taikka yrityksen johtohenkilöiden koulutukseen ja ammatilliseen pätevyyteen tai asiaankuuluvaan ammatilliseen kokemukseen, talouden toimijat voivat kuitenkin käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja vain, jos kyseiset yksiköt suorittavat rakennusurakoita tai palveluja, joissa tällaisia voimavaroja vaaditaan. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintayksikölle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat

kelpuuttamisjärjestelmän koko keston ajan, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus.

Jos hankintayksiköt ovat tämän direktiivin 80 artiklan mukaisesti viitanneet direktiivin 2014/24/EU mukaisiin poissulkemistai valintaperusteisiin, hankintayksiköiden on tämän direktiivin 80 artiklan 3 kohdan mukaisesti tarkistettava, täyttävätkö muut yksiköt, joiden voimavaroja talouden toimija aikoo käyttää, asiaankuuluvat valintaperusteet, vai onko olemassa perusteita direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan mukaiselle poissulkemiselle. Hankintayksikön on vaadittava, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa pakollisia poissulkemisperusteita, joihin hankintayksikkö on viitannut. Hankintayksikkö voi vaatia tai jäsenvaltio voi edellyttää sen vaativan, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita, joihin hankintayksikkö on viitannut.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevien perusteiden täyttämiseksi, hankintayksikkö voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasuorituksen toteuttamisesta.

Edellä 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

2. Jos ehdokkaiden ja tarjoajien hyväksymistä ja hylkäämistä avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä, neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä tai innovaatiokumppanuuksissa koskeviin puolueettomiin sääntöihin ja perusteisiin sisältyy talouden toimijan taloudelliseen ja rahoitukselliseen kapasiteettiin tai sen teknisiin ja ammatillisiin resursseihin liittyviä vaatimuksia, talouden toimija voi tarvittaessa yksittäisen hankintasuorituksen tapauksessa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta mainitun talouden toimijan ja kyseisten muiden yksiköiden välisen yhteyden oikeudellisesta luonteesta. Niiden perusteiden osalta, jotka liittyvät palvelujen suorittajan tai urakoitsijan taikka yrityksen johtohenkilöiden koulutukseen ja ammatilliseen pätevyyteen tai asiaankuuluvaan ammatilliseen kokemukseen, talouden toimijat voivat kuitenkin käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja vain, jos kyseiset yksiköt suorittavat rakennusurakoita tai palveluja, joissa tällaisia voimavaroja vaaditaan. Jos talouden toimija haluaa käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja, sen on osoitettava hankintayksikölle, että sillä on käytettävissään tarvittavat voimavarat, esittämällä esimerkiksi näiden yksiköiden asiasta antama sitoumus.

Jos hankintayksiköt ovat tämän direktiivin 80 artiklan mukaisesti viitanneet direktiivin 2014/24/EU mukaisiin poissulkemistai valintaperusteisiin, hankintayksiköiden on tämän direktiivin 80 artiklan 3 kohdan mukaisesti tarkistettava, täyttävätkö muut yksiköt, joiden voimavaroja talouden toimija aikoo käyttää, asiankuuluvat valintaperusteet, vai onko olemassa perusteita direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan mukaiselle poissulkemiselle, joihin hankintayksiköt ovat viitanneet. Hankintayksikön on vaadittava, että talouden toimija korvaa yksikön, joka ei täytä asiankuuluvia valintaperusteita tai jonka osalta on olemassa pakollisia poissulkemisperusteita, joihin hankintayksikkö on viitanut. Hankintayksikkö voi vaatia tai jäsenvaltio voi edellyttää sen vaativan, että talouden toimija korvaa yksikön, jonka osalta on olemassa muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita, joihin hankintayksikkö on viitanut.

Jos talouden toimija käyttää hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista tilannetta ja rahoitusasemaa koskevien perusteiden täyttämiseksi, hankintayksikkö voi vaatia, että talouden toimija ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasuorituksen toteuttamisesta.

Edellä 37 artiklassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä voi samoin edellytyksin käyttää hyväksi ryhmittymään osallistuvien toimijoiden tai muiden yksiköiden voimavaroja.

3. Kun kyse on rakennusurakka- ja palveluhankintasopimuksesta sekä tavarahankintasopimukseen liittyvistä kokoamis- tai asennustöistä, hankintaviranomaiset voivat vaatia, että tarjoaja itse toteuttaa tietyt kriittiset tehtävät tai, jos tarjoajana on 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu talouden toimijoiden ryhmittymä, joku tähän ryhmittymään osallistuvista toimijoista toteuttaa kyseiset kriittiset tehtävät.

80 artikla

Direktiivissä 2014/24/EU säädettyjen poissulkemistai valintaperusteiden soveltaminen

1. Kelpuuttamisjärjestelmään kelpuuttamista hakevien talouden toimijoiden hakemusten hyväksymistä ja hylkäämistä koskeviin puolueettomiin sääntöihin ja perusteisiin ja ehdokkaiden ja tarjoajien hyväksymistä ja hylkäämistä avoimissa tai rajoitetuissa menettelyissä, neuvottelumenettelyissä, kilpailullisissa neuvottelumenettelyissä tai innovaatiokumppanuuksissa koskeviin puolueettomiin sääntöihin ja perusteisiin voivat sisältyä direktiivin 2014/24/EU 57 artiklassa luetellut poissulkemisperusteet mainitussa direktiivissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Jos hankintayksikkö on hankintaviranomainen, kyseisiin sääntöihin ja perusteisiin on sisällyttävä direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan 1 ja 2 kohdassa luetellut poissulkemisperusteet mainitussa direktiivissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden sitä vaatiessa kyseisiin sääntöihin ja perusteisiin on lisäksi sisällyttävä direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan 4

kohdassa luetellut poissulkemisperusteet mainitussa artiklassa vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

2. Edellä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin ja perusteisiin voivat sisältyä direktiivin 2014/24/EU 58 artiklassa luetellut valintaperusteet mainitussa direktiivissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti, erityisesti kun on kyse vaaditun vuotuisen liikevaihdon rajoista mainitun artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti.

3. Sovellettaessa tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan direktiivin 2014/24/EU 59–61 artiklaa.

81 artikla

Laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit

1. Jos hankintayksiköt vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen laadunvarmistusstandardien vaatimukset, mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille, niiden on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintayksiköiden on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat todistukset. Niiden on myös hyväksyttävä muu näyttö vastaavien laadunvarmistustoimenpiteiden toteuttamisesta, jos asianomaisen talouden toimijan ei ole ollut mahdollista saada tällaisia todistuksia asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, edellyttäen että talouden toimija todistaa, että ehdotetut laadunvarmistustoimenpiteet täyttävät vaaditut laadunvarmistusstandardien vaatimukset.

2. Jos hankintayksiköt vaativat esitettäväksi riippumattomien laitosten antamia todistuksia siitä, että talouden toimija täyttää tiettyjen ympäristöasioiden hallintajärjestelmien tai -standardien vaatimukset, niiden on viitattava unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai muihin asetuksen (EY) N:o 1221/2009 45 artiklan mukaisesti tunnustettuihin ympäristöjärjestelmiin taikka alan eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin muihin ympäristöasioiden hallintaa koskeviin standardeihin, jotka tunnustetut laitokset ovat sertifioineet. Hankintayksiköiden on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien laitosten antamat vastaavat todistukset.

Jos talouden toimijan ei ole todistettavasti ollut mahdollista saada tällaisia todistuksia tai ei ole mahdollista saada niitä asetettujen määräaikojen kuluessa syistä, jotka eivät johdu kyseisestä talouden toimijasta, hankintayksikön on hyväksyttävä myös muu näyttö ympäristöasioiden hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta edellyttäen, että talouden toimija todistaa, että nämä toimenpiteet vastaavat sovellettavassa ympäristöasioiden hallintajärjestelmässä tai -standardissa vaadittuja toimenpiteitä.

3. Jäsenvaltioiden on pyynnöstä asetettava muiden jäsenvaltioiden saataville tiedot, jotka liittyvät asiakirjoihin, jotka on esitetty osoitukseksi 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen laatu- ja ympäristöstandardien noudattamisesta.

2 alajakso

Hankintasopimuksen tekeminen

82 artikla

Hankintasopimuksen tekoperusteet

1. Rajoittamatta tiettyjen tavaroiden hintoja tai tietyistä palveluista suoritettavia korvauksia koskevien kansallisten lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten soveltamista hankintayksiköiden on käytettävä hankintasopimusten tekoperusteena kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perustetta.

2. Hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään hinnan tai kustannusten perusteella käyttämällä kustannustehokkuusmallia, esimerkiksi elinkaarikustannuksia 83 artiklan mukaisesti, ja perusteisiin voi kuulua paras hinta-laatusuhde, joka on arvioitava laadullisten, ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten näkökohtien kaltaisten kyseisen hankinnan kohteeseen liittyvien perusteiden mukaan. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi

- a) laatu, joka kattaa tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyyden, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävän suunnittelun, yhteiskunnalliset, ympäristöön liittyvät ja innovatiiviset ominaisuudet sekä kaupankäynnin ja sen edellytykset;
- b) hankintasopimuksen toteutukseen osoitetun henkilöstön organisointi, pätevyys ja kokemus, jos osoitetun henkilöstön laadulla voi olla merkittävä vaikutus hankintasopimuksen toteuttamisen tasoon; tai
- c) huolto, tekninen tuki ja toimitusehdot, kuten toimituspäivä sekä toimitus- tai toteutusaika, sitoutuminen varaosien toimitamiseen ja toimitusvarmuus.

Kustannustekijä voidaan esittää myös kiinteän hinnan tai kustannuksen muodossa, jolloin talouden toimijat kilpailevat sen perusteella ainoastaan laatu- ja ympäristöperusteista.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintayksiköt eivät saa käyttää pelkästään hintaa tai kustannuksia hankintasopimuksen ainoana tekoperusteena, tai rajoittaa niiden käytön tiettyihin hankintayksiköiden ryhmiin tai tiettyntyyppisiin hankintasopimuksiin.

3. Hankintasopimuksen tekoperusteiden on katsottava liittyvän hankinnan kohteeseen, jos ne liittyvät sopimuksen perusteella toimitettaviin rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin miltä tahansa osin ja missä tahansa niiden elinkaaren vaiheessa, mukaan lukien tekijät, jotka ovat osana

a) kyseisten rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tiettyä tuotanto-, suorittamis- tai kaupankäyntiprosessia tai

b) tiettyä prosessia niiden elinkaaren jossakin muussa vaiheessa,

silloinkin, kun kyseiset tekijät eivät kuulu niihin fyysisenä osana.

4. Hankintasopimuksen tekoperusteilla ei saa olla sellaista vaikutusta, että hankintayksiköllä on rajoittamaton valinnanvapaus. Niillä on varmistettava todellisen kilpailun mahdollisuus ja niihin on liitettävä eritelmiä, jotka mahdollistavat tarjoajien antamien tietojen tosiasiallisen tarkistamisen sen arvioimiseksi, miten hyvin tarjoukset täyttävät hankintasopimuksen tekoperusteet. Epäselvissä tapauksissa hankintayksiköiden on tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

5. Hankintayksikön on täsmennettävä kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valitsemansa kunkin perusteen suhteellinen painotus hankinta-asiakirjoissa, paitsi jos tämä määritetään yksinomaan hinnan perusteella.

Painotukset voidaan ilmaista ilmoittamalla asianmukainen kohtuullinen vaihteluväli.

Jos painotusta ei objektiivisista syistä voida määritellä, hankintayksikön on ilmoitettava perusteet alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

83 artikla

Elinkaarikustannukset

1. Elinkaarikustannuksiin lasketaan tarkoituksenmukaisessa määrin osa tai kaikki seuraavista kustannuksista tuotteen, palvelun tai rakennusurakan elinkaaren aikana:

- a) hankintayksikölle tai muille käyttäjille aiheutuneet kustannukset, esimerkiksi
 - i) hankintakustannukset,
 - ii) käyttökustannukset, esimerkiksi energian ja muiden resurssien kulutus,
 - iii) huoltokustannukset,
 - iv) elinkaaren lopun kustannukset, kuten keräys- ja kierrätyskustannukset;
- b) ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät tuotteeseen, palveluun tai rakennusurakkaan sen elinkaaren aikana, edellyttäen, että niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa; tällaisiin kustannuksiin voivat sisältyä kasvihuonekaasupäästöjen ja muiden epäpuhkauspäästöjen kustannukset sekä muut ilmastomuutoksen hillitsemisen kustannukset.

2. Jos hankintayksiköt arvioivat kustannukset käyttämällä elinkaarikustannusmallia, niiden on ilmoitettava hankinta-asiakirjoissa, mitkä tiedot tarjoajien on toimitettava ja mitä menetelmää hankintayksikkö käyttää elinkaarikustannusten laskennassa kyseisten tietojen perusteella.

Ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvien kustannusten arviointimenetelmän on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

- a) se perustuu puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin. Erityisesti silloin, jos sitä ei ole laadittu sovellettavaksi toistuvasti tai jatkuvasti, se ei saa aiheuttomasti suosia tai saattaa epäedulliseen asemaan tiettyjä talouden toimijoita;
- b) se on kaikkien asianomaisten osapuolten saatavilla ja käytettävissä;
- c) vaadittavien tietojen toimittaminen ei vaadi kohtuuttomia ponnistuksia tavanomaista huolellisuutta noudattavilta talouden toimijoilta, mukaan lukien kolmansien maiden talouden toimijat, jotka ovat osapuolina GPA-sopimuksessa tai muissa kansainvälisissä sopimuksissa, jotka sitovat unionia.

3. Siinä tapauksessa, että jonkin yhteisen menetelmän käyttö elinkaarikustannusten laskemiseen on tehty pakolliseksi

lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävällä unionin säädöksellä, kyseistä yhteistä menetelmää on sovellettava elinkaarikustannusten arviointiin.

Liitteessä XV on luettelo tällaisista lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä ja tarvittaessa niitä täydentävistä delegoiduista säädöksistä.

Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 103 artiklan mukaisesti edellä mainitun luettelon päivittämiseksi silloin, kun luettelon päivittäminen on tarpeen yhteisen menetelmän pakolliseksi tekevän uuden lainsäädännön antamisen tai voimassa olevien säädösten kumoamisen tai muuttamisen johdosta.

84 artikla

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

1. Hankintayksiköiden on vaadittava, että talouden toimijat antavat selvityksen tarjouksessa olevista hinnoista tai kustannuksista, jos tarjoukset vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta rakennusurakoihin, tavaroihin tai palveluihin nähden.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut selvitykset voivat koskea erityisesti

- a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia näkökohtia;
- b) valittuja teknisiä ratkaisuja tai tarjoajan käytettävissä olevia poikkeuksellisen edullisia ehtoja tuotteiden toimittamiseksi, palvelun suorittamiseksi tai urakan toteuttamiseksi;
- c) tarjottujen tuotteiden, palvelujen tai rakennusurakoiden omintakeisuutta;
- d) 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen veloitteiden noudattamista;
- e) 88 artiklassa tarkoitettujen veloitteiden noudattamista;
- f) tarjoajan mahdollisuutta saada valtioneuvokkeen.

3. Hankintayksikön on arvioitava annetut tiedot kuulemalla tarjoajaa. Se voi hylätä tarjouksen vain siinä tapauksessa, että toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa, kun otetaan huomioon 2 kohdassa tarkoitettut tekijät.

Hankintayksiköiden on hylättävä tarjous, jos ne ovat todenneet, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen, koska se ei ole 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sovellettavien veloitteiden mukainen.

4. Jos hankintayksikkö toteaa, että tarjous on poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman valtiontuen takia, kyseinen tarjous voidaan hylätä pelkästään tästä syystä vasta tarjoajan kuulemisen jälkeen, jos tämä ei pysty hankintayksikön vahvistamassa riittävässä määräajassa näyttämään toteen, että kyseinen tuki on SEUT 107 artiklassa tarkoitettua sisämarkkinoille soveltuva tukea. Jos hankintayksikkö hylkää tarjouksen näissä olosuhteissa, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

5. Jäsenvaltioiden on hallinnollisen yhteistyön puitteissa asetettava pyynnöstä muiden jäsenvaltioiden saataville kaikki käytettävissä olevat 2 kohdassa lueteltujen seikkojen osalta esitetyt todisteita ja asiakirjoja koskevat tiedot, kuten lait, asetukset, yleisesti sovellettavat työehtosopimukset tai kansalliset tekniset standardit.

4 jakso

Kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältävät tarjoukset ja suhteet kyseisiin kolmansiin maihin

85 artikla

Kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältävät tarjoukset

1. Tätä artiklaa sovelletaan tarjouksiin, joihin sisältyy sellaista kolmansista maista peräisin olevia tuotteita, joiden kanssa unioni ei ole tehnyt monenvälistä tai kahdenvälistä sopimusta, jolla varmistetaan unionin yrityksille vastaava ja tosiasiallinen pääsy kyseisten kolmansien maiden markkinoille. Se ei rajoita unionin tai sen jäsenvaltioiden velvoitteiden soveltamista kolmansien maiden osalta.

2. Hankintasopimuksen tekemiseksi jätetty tarjous voidaan hylätä, jos Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 952/2013 ⁽¹⁾ määriteltyjen kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden osuus ylittää 50 prosenttia tarjouksen muodostavien tuotteiden kokonaisarvosta.

Tätä artiklaa sovellettaessa teliikennelaitteissa käytetyt ohjelmistot katsotaan tuotteiksi.

3. Jollei tämän kohdan toisesta alakohdasta muuta johdu, jos vähintään kaksi tarjousta on 82 artiklassa määriteltyjen hankintasopimuksen tekoperusteiden mukaan yhdenvertaisia keskenään, on suosittava sellaista tarjousta, jota ei voida hylätä tämän artiklan 2 kohdan perusteella. Kyseisten tarjousten hintoja pidetään tätä artiklaa sovellettaessa yhdenvertaisina, jos hintaero on enintään kolme prosenttia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

Tarjousta ei saa kuitenkaan ensimmäisen alakohdan perusteella suosia, jos sen hyväksymisen vuoksi hankintayksikkö joutuisi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia laitteita, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen, suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa tai suhteettomiin kustannuksiin.

4. Tätä artiklaa sovellettaessa niitä kolmansia maita, jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan 1 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen nojalla, ei oteta huomioon määritettäessä 2 kohdassa tarkoitettua kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden osuutta.

5. Komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2015 ja sen jälkeen joka vuosi neuvostolle vuosittaisen kertomuksen edistymisestä monenvälisissä tai kahdenvälisissä neuvotteluissa, jotka koskevat unionin yritysten pääsyä kolmansien maiden markkinoille tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, mahdollisista tuloksista, joihin neuvotteluissa on päästy, sekä jo tehtyjen sopimusten käytännön toteuttamisesta.

86 artikla

Suhteet kolmansiin maihin rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimusten osalta

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista oikeudellisista tai tosiasiallisista yleisistä vaikeuksista, joita niiden yritykset ovat kohdanneet ja ilmoittaneet pyrkiessään tekemään palveluhankintasopimuksia kolmansissa maissa.

2. Komissio antaa viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2019 ja määräajoin sen jälkeen neuvostolle kertomuksen palveluhankintasopimusten avaamisesta kilpailulle kolmansissa maissa ja edistymisestä näiden maiden kanssa tästä aiheesta erityisesti Maailman kauppajärjestön (WTO) puitteissa käytävissä neuvotteluissa.

3. Komissio pyrkii asianomaista kolmatta maata lähestymällä korjaamaan tilanteen, jossa se joko 2 kohdassa tarkoitettujen kertomusten tai muiden tietojen perusteella toteaa, että palveluhankintasopimusten tekemisen yhteydessä kolmas maa

a) ei myönnä unionin yrityksille sellaista tosiasiallista markkinoillepääsyä, joka vastaa unionin kyseisen maan yrityksille myöntämää markkinoillepääsyä;

b) ei myönnä unionin yrityksille kansallista kohtelua tai samoja kilpailuedellytyksiä kuin kansallisilla yrityksillä on; tai

c) myöntää muiden kolmansien maiden yrityksille suotuisamman kohtelun kuin unionin yrityksille.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista oikeudellisista tai tosiasiallisista vaikeuksista, joita niiden yritykset ovat kohdanneet ja jotka johtuvat liitteessä XIV lueteltujen kansainvälisen työoikeuden säännösten noudattamatta jättämisestä niiden pyrkiessä tekemään palveluhankintasopimuksia kolmansissa maissa.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa komissio voi milloin tahansa ehdottaa, että neuvosto hyväksyisi täytäntöönpanosäädöksen, jolla lykätään tai rajoitetaan kyseisessä täytäntöönpanosäädöksessä säädettävänä aikana palveluhankintasopimusten tekemistä seuraavien kanssa:

a) kyseisen kolmannen maan lainsäädännön alaisuuteen kuuluvat yritykset;

b) a alakohdassa tarkoitettujen yritysten sidosyritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on unionissa mutta joilla ei ole suoraa ja tosiasiallista yhteyttä jäsenvaltion talouteen;

c) yritykset, jotka tekevät tarjouksia, jotka koskevat kyseisestä kolmannelta maasta peräisin olevia palveluja.

Neuvosto tekee ratkaisunsa määränemmistöllä mahdollisimman pian.

Komissio voi ehdottaa näitä toimenpiteitä omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä.

6. Tämä artikla ei rajoita niiden sitoumusten soveltamista, joita unionilla on kolmansiin maihin nähden ja jotka johtuvat julkisia hankintoja koskevista, erityisesti Maailman kauppajärjestön puitteissa tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista.

IV LUKU

Hankintasopimuksen toteuttaminen

87 artikla

Hankintasopimusten toteuttamisen ehdot

Hankintayksiköt voivat vahvistaa hankintasopimuksen toteuttamista koskevia erityisehtoja, jos ne liittyvät hankinnan kohteeseen 82 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja jos niistä ilmoitetaan tarjouskilpailukutsussa tai hankinta-asiakirjoissa. Näihin ehtoihin voi kuulua taloudellisia tai sosiaalisia taikka innovointiin, ympäristöön tai työllisyyteen liittyviä näkökohtia.

88 artikla

Alihankinta

1. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on velvollisuuksiansa ja tehtäviensä mukaisesti varmistettava asianmukaisin toimin, että alihankkijat noudattavat 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

2. Hankintayksikkö voi pyytää tai jäsenvaltio voi velvoittaa sen pyytämään hankinta-asiakirjoissa, että tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta tämä saattaa antaa alihankintana kolmansille osapuolille, sekä ehdotetut alihankkijat.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että alihankkijat voivat pyytää, kun hankintasopimuksen luonne sen sallii, hankintayksikköä maksamaan niille suoraan tavarantoimituksista, palveluista tai rakennusurakoista, joita ne ovat toimittaneet talouden toimijalle, jonka kanssa hankintasopimus on tehty (pääsopimuskumppanille). Tällaisiin toimenpiteisiin voivat kuulua asianmukaiset mekanismit, joilla pääsopimuskumppani voi vastustaa perusteettomia maksuja. Maksutapaa koskevat järjestelyt on vahvistettava hankinta-asiakirjoissa.

4. Edellä olevat 1–3 kohta eivät rajoita pääsopimuskumppanin vastuuta.

5. Rakennusurakkasopimusten ja sellaisten palvelujen osalta, jotka suoritetaan hankintayksikön välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa, hankintayksikön on hankintasopimuksen tekemisen jälkeen ja viimeistään hankintasopimuksen toteuttamisen alkaessa vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintayksikölle tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin osallistuvien alihankkijoidensa nimet, yhteystiedot ja lailliset edustajat, jos ne ovat kyseisenä ajankohtana tiedossa. Hankintayksikön on vaadittava pääsopimuskumppania ilmoittamaan hankintayksikölle kaikki muutokset näihin tietoihin hankintasopimuksen voimassaoloaikana sekä vaadittu tiedot mahdollisten uusien alihankkijoiden osalta, joita se ottaa myöhemmin mukaan tällaisiin rakennusurakoihin tai palveluihin.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat asettaa suoraan pääsopimuskumppanille veloitteen toimittaa vaadittu tiedot.

Vaadittuihin tietoihin on tämän artiklan 6 kohdan b alakohtaa sovellettaessa tarvittaessa liitettävä alihankkijoiden omat lausunnot, joista säädetään 80 artiklan 3 kohdassa. Tämän artiklan 8 kohdan mukaisissa täytäntöönpanotoimenpiteissä voidaan säätää, että alihankkijoiden, jotka esittelevät hankintasopimuksen tekemisen jälkeen, on oman lausunnon sijasta toimitettava todistukset ja muut täydentävät asiakirjat.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta tavarantoimittajiin.

Hankintayksiköt voivat laajentaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä laajentamaan ensimmäisessä alakohdassa säädettyt velvoitteet esimerkiksi

- a) tavarahankintasopimukseen, muihin palveluhankintasopimukseen kuin niihin, jotka kattavat hankintayksikön välittömässä valvonnassa olevissa tiloissa suoritettavat palvelut, taikka rakennusurakka- tai palveluhankintasopimukseen osallistuviin tavarantoimittajiin;
- b) pääsopimuskumppanin alihankkijoiden alihankkijoihin tai tätäkin pidemmälle alihankintaketjussa.

6. Edellä 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden rikkomisen välttämiseksi voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavanlaisia aiheellisia toimenpiteitä:

- a) Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään alihankkijoiden ja pääsopimuskumppanin yhteisvastuusta, asianomaisen jäsenvaltion on varmistettava, että asiaan kuuluvia sääntöjä noudatetaan 36 artiklan 2 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen.
- b) Hankintaviranomaiset voivat tämän direktiivin 80 artiklan 3 kohdan mukaisesti tarkistaa tai jäsenvaltiot voivat vaatia niitä tarkistamaan, onko olemassa perusteita alihankkijoiden pois-sulkemiseksi direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan nojalla. Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisen on vaadittava, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu pakollisia poissulkemisperusteita. Hankintaviranomainen voi vaatia tai jäsenvaltio voi vaatia sitä vaatimaan, että talouden toimija korvaa alihankkijan, jonka osalta tarkistuksessa on todettu muita kuin pakollisia poissulkemisperusteita.

7. Jäsenvaltiot voivat säätää kansallisessa lainsäädännössä tiukempia vastuusääntöjä tai alihankkijoille suoritettavia suorita maksuja koskevia sääntöjä esimerkiksi säätämällä alihankkijoille suoritettavista suorista maksuista ilman, että näiden pitäisi hakea tällaista suoraa maksua.

8. Jäsenvaltioiden, jotka ovat päättäneet säätää 3, 5 tai 6 kohdan mukaisista toimenpiteistä, on vahvistettava lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla ja unionin lainsäädäntö huomioon ottaen edellytykset kyseisten toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi. Näin menetellessään jäsenvaltiot voivat rajoittaa niiden sovellettavuutta, esimerkiksi tietäntyyppisten

hankintasopimusten, hankintayksiköiden tai talouden toimijoiden tiettyjen ryhmien tai tiettyjen määrien suhteen.

89 artikla

Hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana

1. Hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä josakin seuraavista tapauksista:

- a) jos alkuperäisissä hankinta-asiakirjoissa on muutosten rahallisesta arvosta riippumatta niitä koskevat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset tarkistuslausekkeet, jotka voivat olla hinnantarkastuslausekkeitä, tai vaihtoehtoja. Kyseisissä lausekkeissa on ilmoitettava mahdollisten muutosten tai vaihtoehtojen soveltamisala ja luonne sekä olosuhteet, joissa lausekkeitä voidaan käyttää. Ne eivät saa koskea muutoksia tai vaihtoehtoja, jotka muuttaisivat hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;
- b) jos alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen hankintasopimukseen, niiden arvosta riippumatta, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen
 - i) ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa korvattavuus tai yhteentoimivuus olemassa olevien laitteiden, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja
 - ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintayksikölle;
- c) jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - i) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei voinut ennakoita;
 - ii) muutos ei vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen;
- d) jos sopimuskumppani, jonka kanssa hankintayksikkö oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla seuraavista syistä:
 - i) a alakohdan mukainen yksiselitteinen tarkistuslauseke tai vaihtoehto,

- ii) alkuperäisen sopimusosapuolen asema siirtyy yhtiön rakenneuudistusjärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle talouden toimijalle, joka täyttää alun perin vahvistetut laadulliset valintaperusteet edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita merkittäviä muutoksia hankintasopimukseen eikä tällä pyritä kiertämään tämän direktiivin soveltamista; tai
- iii) hankintayksikkö täyttää itse pääsopimusosapuolen velvoitteet alihankkijoitaan kohtaan, jos tästä mahdollisuudesta säädetään 88 artiklan mukaisesti kansallisessa lainsäädännössä;
- e) jos muutokset eivät niiden arvosta riippumatta ole 4 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä muutoksia.

Hankintayksiköiden, jotka ovat muuttaneet hankintasopimusta tämän kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, on julkaistava *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* asiaa koskeva ilmoitus. Tällaisessa ilmoituksessa on oltava liitteessä XVI esitetyt tiedot, ja se on julkaistava 71 artiklan mukaisesti.

2. Lisäksi ja tarvitsematta tarkistaa, täyttyvätkö 4 kohdan a–d alakohdassa asetetut edellytykset, hankintasopimuksia voidaan muuttaa ilman tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä, jos muutoksen arvo on molempia seuraavia arvoja alempi:

- i) 15 artiklassa vahvistetut kynnsarvot, ja
- ii) 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta.

Muutos ei saa kuitenkaan vaikuttaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleiseen luonteeseen. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen hinnan laskemista varten tarkistettu hinta on viitearvo, kun hankintasopimukseen sisältyy indeksilauseke.

4. Hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn sen voimassaoloaikana tehtyä muutosta pidetään 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuna merkittävänä muutoksena, jos hankintasopimus tai puitejärjestely on sen seurauksena luonteeltaan huomattavasti erilainen alun perin tehtyyn sopimukseen verrattuna. Rajoittamatta 1 ja 2 kohdan soveltamista muutosta pidetään joka tapauksessa merkittävänä, jos yksi tai useampi seuraavista edellytysistä täyttyy:

- a) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamenettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen, tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;
- b) hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimusosapuolelle sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;
- c) muutos laajentaa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;
- d) jos sopimusosapuoli, jonka kanssa hankintayksikkö oli alun perin tehnyt hankintasopimuksen, korvataan uudella sopimusosapuolella muissa kuin 1 kohdan d alakohdassa säädettyissä tapauksissa.

5. Jos rakennusurakkaa, tavarahankintaa tai palvelujen suorittamista koskevaan hankintasopimukseen tai puitejärjestelyyn tehdään sen voimassaoloaikana muita kuin 1 ja 2 kohdassa säädettyjä muutoksia, vaaditaan tämän direktiivin mukaista uutta hankintamenettelyä.

90 artikla

Hankintasopimusten irtisanominen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintayksiköillä on ainakin seuraavissa tilanteissa ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin mahdollisuus irtisanoa hankintasopimus sen voimassaoloaikana, jos

- a) hankintasopimukseen on tehty merkittävä muutos, joka olisi 89 artiklan nojalla edellyttänyt uutta hankintamenettelyä;
- b) sopimusosapuoli on hankintasopimusta tehtäessä ollut josakin direktiivin 2014/24/EU 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, ja se olisi sen vuoksi pitänyt sulkea pois hankintamenettelystä tämän direktiivin 80 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla;
- c) hankintasopimusta ei olisi pitänyt tehdä sopimusosapuolen kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on SEUT 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut sen rikkoen vakavasti perussopimusten ja tämän direktiivin mukaisia velvoitteita.

III OSASTO

ERITYISET HANKINTAJÄRJESTELMÄT

I LUKU

Sosiaalipalvelut ja muut erityiset palvelut

91 artikla

Sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevien sopimusten tekeminen

Liitteessä XVII luetellut sosiaalipalveluja ja muita erityisiä palveluja koskevat sopimukset on tehtävä tämän luvun säännösten mukaisesti, jos hankintasopimusten arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 15 artiklan c alakohdassa vahvistettu kynnyсарvo.

92 artikla

Ilmoitusten julkaiseminen

1. Kun hankintayksiköt aikovat tehdä hankintasopimuksen 91 artiklassa tarkoitetuista palveluista, niiden on ilmoitettava aikomuksestaan jollakin seuraavista tavoista:

- a) hankintailmoituksella; tai
- b) ohjeellisella kausi-ilmoituksella, joka on pidettävä julkaistuna pitkäaikaisesti. Ohjeellisessa kausi-ilmoituksessa on viitattava nimenomaan palvelutyyppeihin, jotka ovat tehtävien hankintasopimusten kohteina. Siinä on ilmoitettava, että sopimukset tehdään julkaisematta muita ilmoituksia, ja pyydettyä asiasta kiinnostuneita talouden toimijoita ilmaisemaan kiinnostuksensa kirjallisesti; tai
- c) kelpuuttamisjärjestelmää koskevalla ilmoituksella, joka on pidettävä julkaistuna pitkäaikaisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos neuvottelumenettelyä ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua olisi voitu käyttää 50 artiklan mukaisesti palveluhankintasopimuksen tekemiseen.

2. Hankintayksiköiden, jotka ovat tehneet hankintasopimuksen 91 artiklassa tarkoitetuista palveluista, on annettava tulokset tiedoksi jälki-ilmoituksella. Ne voivat kuitenkin ilmoittaa tulokset yhteen koottuina neljännesvuosittain. Tässä tapauksessa niiden on lähetettävä nämä yhteen kootut ilmoitukset 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa ilmoituksissa on oltava liitteessä XVIII olevissa vastaavissa A, B, C tai D osassa tarkoitettua tiedot vakiolomakkeiden mukaisesti. Komissio vahvistaa vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 105 artiklassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

4. Tässä artiklassa tarkoitettua ilmoitukset on julkaistava 71 artiklan mukaisesti.

93 artikla

Hankintasopimusten tekemisessä noudatettavat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tämän luvun soveltamisalaan kuuluvien hankintasopimusten tekemiseksi kansalliset säännöt, joilla varmistetaan, että hankintayksiköt noudattavat avoimuuden ja talouden toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita. Jäsenvaltiot voivat määrittellä sovellettavat menettelysäännöt, kunhan kyseisissä säännöissä sallitaan hankintayksiköiden ottaa huomioon asianomaisten palvelujen erityispiirteet.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hankintayksiköt voivat ottaa huomioon tarpeen varmistaa palvelujen laatu, jatkuvuus, esteettömyys, kohtuuhintaisuus, saatavuus ja kattavuus, eri käyttäjäryhmien erityistarpeet, huono-osaiset ja heikossa asemassa olevat väestöryhmät mukaan luettuina, käyttäjien osallistuminen ja vaikutusvallan lisääminen sekä innovointi. Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että palveluntarjoaja valitaan hinta-laatusuhteeltaan parhaan tarjouksen perusteella ottaen huomioon sosiaalipalvelujen laatu- ja kestävyysperusteet.

94 artikla

Tiettyihin palveluihin varatut hankintasopimukset

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hankintayksiköt voivat varata organisaatioille oikeuden osallistua julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekemiseen yksinomaan sellaisten 91 artiklassa tarkoitettujen terveys- ja sosiaali- ja kulttuuripalvelujen osalta, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9–85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 ja 98133110-8.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua organisaation on täytettävä kaikki seuraavat edellytykset:

- a) sen tarkoituksena on suorittaa julkisen palvelun tehtäviä, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseen;
- b) voitot sijoitetaan uudelleen organisaation tarkoituksen saattamiseen. Voittojen jakamisen tai uudelleenjakamisen olisi perustuttava osallistaviin näkökohtiin;

- c) sopimusta toteuttavan organisaation johto- tai omistusrakenteet perustuvat työntekijäomistukseen tai osallistaviin periaatteisiin, tai niissä edellytetään työntekijöiden, käyttäjien tai sidosryhmien aktiivista osallistumista; ja
- d) asianomainen hankintaviranomainen ei ole tehnyt organisaation kanssa asianomaisia palveluja koskevaa hankintasopimusta tämän artiklan mukaisesti viimeisten kolmen vuoden aikana.
3. Hankintasopimus saa olla voimassa enintään kolme vuotta.
4. Tarjouskilpailukutsussa on oltava viittaus tähän artiklaan.
5. Sen estämättä, mitä 108 artiklassa säädetään, komissio arvioi tämän artiklan vaikutuksia ja antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä.

II LUKU

Suunnittelukilpailuihin sovellettavat säännöt

95 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan suunnittelukilpailuihin, jotka järjestetään palveluhankintasopimuksen tekemiseen johtavan menettelyn osana, edellyttäen että hankintasopimuksen ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa, mutta mahdolliset osallistujille jaettavat palkinnot tai suoritettavat maksut mukaan luettuina, on vähintään yhtä suuri kuin 15 artiklan a kohdassa vahvistettu määrä.
2. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin suunnittelukilpailuihin, joissa osallistujille jaettavien palkintojen ja suoritettavien maksujen kokonaismäärä, mukaan lukien 50 artiklan j kohdan säännösten mukaisesti myöhemmin mahdollisesti tehtävän palveluhankintasopimuksen ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa, jos hankintayksikkö ei sulje pois tällaista sopimuksen tekoa kilpailuilmoituksessa, on vähintään yhtä suuri kuin 15 artiklan a kohdassa vahvistettu määrä.

96 artikla

Ilmoitukset

1. Hankintayksiköiden, jotka aikovat järjestää suunnittelukilpailun, on julkaistava sitä koskeva ilmoitus.

Niiden on ilmoitettava suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa, aikovatko ne myöhemmin tehdä palveluhankintasopimukset 50 artiklan j alakohdan mukaisesti.

Hankintayksiköiden, jotka ovat järjestäneet suunnittelukilpailun, on annettava sen tulokset tiedoksi ilmoituksella.

2. Kilpailuilmoituksessa on oltava liitteessä XIX esitetyt tiedot ja suunnittelukilpailun tuloksia koskevassa ilmoituksessa liitteessä XX esitetyt tiedot vakiolomakkeilla. Komissio vahvistaa vakiolomakkeet täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 105 artiklassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

Suunnittelukilpailun tuloksia koskeva ilmoitus on toimitettava Euroopan unionin julkaisutoimistolle 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä.

Jos suunnittelukilpailun tuloksia koskevan tiedon julkaiseminen estäisi lain täytäntöönpanoa, olisi yleisen edun vastaista tai vaarantaisi tietyn julkisen tai yksityisen talouden toimijan oikeute-
tut kaupalliset edut taikka voisi haitata talouden toimijoiden välistä rehellistä kilpailua, tällaista tietoa ei tarvitse julkaista.

3. Edellä olevan 71 artiklan 2–6 kohtaa sovelletaan myös suunnittelukilpailua koskeviin ilmoituksiin.

97 artikla

Suunnittelukilpailujen järjestämistä, osallistujien valintaa ja valintalautakuntaa koskevat säännöt

1. Suunnittelukilpailuja järjestäessään hankintayksiköiden on sovellettava menettelyjä, jotka on mukautettu I osaston ja tämän luvun säännöksiin.
2. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa
- a) jäsenvaltion alueeseen tai alueen osaan;
- b) sillä perusteella, että sen jäsenvaltion lain mukaan, jossa kilpailu järjestetään, osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

3. Jos suunnittelukilpailun osallistujien määrä on rajoitettu, hankintayksiköiden on vahvistettava selkeät ja syrjimättömät valintaperusteet. Osallistumaan kutsuttavien ehdokkaiden määrän on joka tapauksessa oltava riittävä todellisen kilpailun varmistamiseksi.

4. Valintalautakuntaan saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, jotka ovat riippumattomia suunnittelukilpailuun osallistujista. Jos suunnittelukilpailuun osallistujilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla lautakunnan jäsenistä on oltava kyseinen tai vastaava pätevyys.

98 artikla

Valintalautakunnan päätökset

1. Valintalautakunnan on tehtävä päätöksensä tai annettava lausuntonsa itsenäisesti.
2. Valintalautakunnan on tarkasteltava ehdokkaiden esittämiä suunnitelmia ja hankkeita nimettöminä ja yksinomaan kilpailuilmoituksessa esitetyn perustein.
3. Valintalautakunnan on merkittävä määrittelemänsä hankkeiden paremmuusjärjestys pöytäkirjaan, jonka sen jäsenet allekirjoittavat ja joka on laadittu kunkin hankkeen ansioiden perusteella, ja lisättävä siihen huomautuksensa ja mahdolliset selventämistä vaativat seikat.
4. Nimettömyyttä on noudatettava siihen asti, kun valintalautakunta on antanut lausuntonsa tai tehnyt päätöksensä.
5. Ehdokkaita voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan valintalautakunnan pöytäkirjaansa merkitsemiin kysymyksiin hankkeisiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi.
6. Valintalautakunnan jäsenten ja ehdokkaiden välisestä vuoropuhelusta on laadittava täydellinen pöytäkirja.

IV OSASTO

HALLINNOINTI

99 artikla

Täytäntöönpano

1. Varmistaakseen toimivan, asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon jäsenvaltioiden on varmistuttava siitä, että yksi tai useampi viranomais, elin tai rakenne huolehtii vähintään tässä artiklassa tarkoitetuista tehtävistä. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikki kyseisten tehtävien hoitamiseksi toimivaltaiset viranomaiset tai rakenteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen soveltamista valvotaan.

Jos valvontaviranomaiset tai -rakenteet havaitsevat omasta aloitteestaan tai asiasta tietoja saatuaan erityisiä rikkomuksia tai järjestelmään liittyviä ongelmia, niillä on oltava valtuudet ilmoittaa ongelmista kansallisille tarkastusviranomaisille, tuomioistuimille tai muille asianmukaisille viranomaisille tai rakenteille, kuten oikeusasiamiehelle, kansallisille parlamenteille tai niiden valiokunnille.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisten valvontatoimien tulokset on asetettava julkisesti saataville asianmukaisten viestintävälineiden avulla. Kyseisten tulosten on myös oltava komission käytettävissä. Ne voidaan esimerkiksi sisällyttää tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuihin seurantaraportteihin.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi seurantaraportti, joka sisältää tarvittaessa tiedot vääränlaisen soveltamisen tai oikeudellisen epävarmuuden yleisimmistä syistä, muun muassa mahdollisista rakenteellisista tai toistuvista ongelmista sääntöjen soveltamisessa, pk-yritysten osallistumisesta julkisiin hankintamenettelyihin ja hankintoihin liittyvien petos-, korruptio- ja eturistiriitatapausten sekä muiden vakavien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja asianmukaisesta raportoinnista.

Komissio voi korkeintaan joka kolmas vuosi pyytää jäsenvaltioita antamaan tietoja kansallisten strategisten hankintapolitiikkojen käytännön täytäntöönpanosta.

Tässä kohdassa 'pk-yrityksillä' tarkoitetaan komission suosituksessa 2003/361/EY ⁽¹⁾ määriteltyjä pk-yrityksiä.

Komissio antaa tämän kohdan nojalla saamiensa tietojen perusteella säännöllisin väliajoin kertomuksen kansallisten hankintapolitiikkojen toteuttamisesta ja parhaista käytännöistä sisämarkkinoilla.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että
 - a) julkisia hankintoja koskevan unionin oikeuden tulkinnasta ja soveltamisesta on saatavilla tietoja ja neuvontaa veloituksetta hankintaviranomaisten ja talouden toimijoiden, erityisesti pk-yritysten, auttamiseksi soveltamaan oikein julkisia hankintoja koskevia unionin sääntöjä; ja
 - b) hankintaviranomaisille on tarjolla tukea hankintamenettelyjen suunnitteluun ja toteuttamiseen.
5. Rajoittamatta yleisiä menettelyjä ja työmenetelmiä, jotka komissio on ottanut käyttöön jäsenvaltioiden kanssa harjoittamaansa viestintää ja yhteydenpitoa varten, jäsenvaltioiden on nimittävä erityinen yhteyspiste komission kanssa tehtävää sellaista yhteistyötä varten, joka koskee unionin hankintalainsäädännön soveltamista.

⁽¹⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

6. Hankintaviranomaisten on säilytettävä ainakin hankintasopimuksen keston ajan jäljennökset kaikista tehdyistä hankintasopimuksista, joiden arvo on vähintään

- a) 1 000 000 euroa, jos kyseessä on tavarahankintasopimus tai palveluhankintasopimus;
- b) 10 000 000 euroa, jos kyseessä on rakennusurakkasopimus.

Hankintaviranomaisten on annettava pääsy näihin sopimuksiin; pääsy tiettyihin asiakirjoihin tai tietoihin voidaan kuitenkin evätä siinä laajuudessa ja niillä edellytyksin, kuin tästä on säädetty asiakirjoihin tutustumista ja tietosuojaa koskeissa unionin tai jäsenvaltioiden säännöissä.

100 artikla

Erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

1. Hankintayksiköiden on kirjattava tarkoituksenmukaiset tiedot kustakin tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta hankintasopimuksesta tai puitejärjestelystä ja jokaisesta dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta. Näiden tietojen on oltava riittävät, jotta niiden perusteella voidaan myöhemmin perustella seuraavia päätöksiä:

- a) talouden toimijoiden kelpuuttaminen ja valinta sekä hankintasopimusten tekeminen;
- b) neuvottelumenettelyt ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua 50 artiklan nojalla,
- c) II osaston II–IV luvun soveltamatta jättäminen I osaston II ja III luvussa säädettyjen poikkeusten nojalla;
- d) tarvittaessa syyt, joiden perusteella tarjousten sähköinen toimittaminen on tapahtunut muuta kuin sähköistä viestintämuotoa käyttäen.

Siltä osin kuin 70 artiklan tai 92 artiklan 2 kohdan nojalla laaditussa jälki-ilmoituksessa on tässä kohdassa vaaditut tiedot, hankintayksiköt voivat viitata kyseiseen ilmoitukseen.

2. Hankintayksiköiden on pidettävä kirjaa kaikkien hankintamenettelyjen edistymisestä riippumatta siitä, toteutetaanko ne sähköisessä muodossa. Tätä varten niiden on huolehdittava riittävästä kirjanpidosta voidakseen perustella hankintamenettelyn

kaikissa vaiheissa tekemänsä päätökset, esimerkiksi dokumentoitava viestintä talouden toimijoiden kanssa ja sisäiset neuvottelunsa, hankinta-asiakirjojen valmistelu, mahdollinen vuoropuhelu tai neuvottelu sekä tarjoajan valinta ja hankintasopimuksen tekeminen. Asiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan hankintasopimuksen tekopäivästä.

3. Tiedot tai asiakirjat tai niiden pääkohdat on annettava tiedoksi komissiolle tai 99 artiklassa tarkoitetuille kansallisille viranomaisille, elimille tai rakenteille niiden pyynnöstä.

101 artikla

Kansallinen raportointi ja tilastotiedot

1. Komissio tarkastelee 67–71, 92 ja 96 artiklassa tarkoitettuja ja liitteen IX mukaisesti julkaistuista ilmoituksista saatavien tietojen laatua ja kattavuutta.

Jos tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen tietojen laatu ja kattavuus ei täytä 67 artiklan 1 kohdassa, 68 artiklan 1 kohdassa, 69 artiklassa, 70 artiklan 1 kohdassa, 92 artiklan 3 kohdassa ja 96 artiklan 2 kohdassa säädettyjä velvollisuuksia, komissio pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta täydentäviä tietoja. Asianomaisen jäsenvaltion on toimitettava komission pyytämät tilastotiedot kohtuullisen ajan kuluessa.

2. Jäsenvaltioiden on viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2017 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi toimitettava komissiolle tilastoraportti sellaisten hankintojen osalta, jotka olisivat kuuluneet tämän direktiivin soveltamisalaan, jos niiden arvo olisi ylittänyt 15 artiklassa säädetyn asiaankuuluvan kynnyсарvon sekä arvio kyseisten hankintojen yhdistetystä kokonaisarvosta asianomaisen kauden aikana. Arvio voi perustua erityisesti kansallisten julkaisuvaatimusten nojalla saatavilla oleviin tietoihin tai otokseen perustuviin arvioihin.

Tämä raportti voidaan sisällyttää 99 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.

102 artikla

Hallinnollinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on annettava toisilleen vastavuoroista apua ja otettava käyttöön toimenpiteet tehokasta keskinäistä yhteistyötä varten varmistaakseen tiedonvaihdon 62, 81 ja 84 artiklassa tarkoitetuista asioista. Niiden on varmistettava vaihtamensa tietojen luottamuksellisuus.

2. Kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY⁽¹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/58/EY⁽²⁾ säädettyjä tietosuojaa koskevia sääntöjä noudattaen.

3. Viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2015 on käynnistettävä pilottihanke, jolla testataan asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetun sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) käytön soveltuvuutta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien tietojen vaihdossa.

V OSASTO

DELEGOITU SÄÄDÖSVALTA, TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

103 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 17 päivästä huhtikuuta 2014 määräämättömäksi ajaksi 4, 17, 40, 41, 76 ja 83 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 4, 17, 40, 41, 76 ja 83 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.

4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevien 4, 17, 40, 41, 76 ja 83 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

104 artikla

Kiireellinen menettely

1. Tämän artiklan nojalla annetut delegoidut säännökset tulevat voimaan viipymättä, ja niitä sovelletaan niin kauan, kuin niitä ei vastusteta 2 kohdan mukaisesti. Kun delegoitu säädös annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, esitetään samalla ne perusteet, joiden vuoksi sovelletaan kiireellistä menettelyä.

2. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat 103 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä mukaisesti vastustaa delegoitua säädöstä. Siinä tapauksessa komissio kumoaa säädöksen viipymättä sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin tai neuvoston päätös vastustaa sitä on annettu sille tiedoksi.

105 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa neuvoston päätöksellä 71/306/ETY⁽³⁾ perustettu julkisia hankintoja käsittelevä neuvoa-antava komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

106 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siirtymäsäännökset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä huhtikuuta 2016. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

⁽³⁾ Neuvoston päätös 71/306/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1971, julkisia rakennusurakoita koskevia sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean perustamisesta (EYVL L 185, 16.8.1971, s. 15).

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat lykätä 40 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään lokakuuta 2018, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sähköisen muodon käyttö on pakollista 52, 53, 54 artiklan, 55 artiklan 3 kohdan, 71 artiklan 2 kohdan tai 73 artiklan nojalla.

Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat 55 artiklan 3 kohdan mukaisten yhteishankintayksiköiden osalta lykätä 40 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista 18 päivään huhtikuuta 2017.

Jos jäsenvaltio päättää lykätä 40 artiklan 1 kohdan soveltamisen aloittamista, jäsenvaltion on säädettävä, että hankintaviranomaiset voivat käyttää kaikessa viestinnässä ja tietojenvaihdossa valintansa mukaan seuraavia viestintävälineitä:

- a) sähköinen muoto 40 artiklan mukaisesti;
- b) posti tai muu soveltuva toimitustapa;
- c) faksi;
- d) mainittujen välineiden yhdistelmä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

107 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2004/17/EY 18 päivästä huhtikuuta 2016.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä XXI olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

108 artikla

Uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee uudelleen 15 artiklassa vahvistettujen kynnysarvojen soveltamisesta sisämarkkinoille aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia erityisesti sellaisten tekijöiden kuin rajatylittävien hankintasopimusten ja liiketoimikustannusten osalta ja laatii vaikutuksista kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle 18 päivään huhtikuuta 2019 mennessä.

Komissio harkitsee, jos mahdollista ja asianmukaista, ehdottavansa GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavien kynnysarvojen korottamista seuraavalla neuvottelukierroksella. Jos GPA-sopimuksen mukaisesti sovellettavat kynnysarvot muuttuvat, tämän kertomuksen jälkeen annetaan tarpeen mukaan lainsäädäntöehdotus, jolla tässä direktiivissä vahvistettuja kynnysarvoja muutetaan.

109 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

110 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 26 päivänä helmikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
M. SCHULZ

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
D. KOURKOULAS

LIITE I

LUETTELO 2 ARTIKLAN 2 KOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA TOIMINNOISTA

Jos CPV:n ja NACE:n välillä esiintyy tulkintaeroja, sovelletaan CPV-nimikkeistöä.

NACE (!)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
45			Rakentaminen	Tälle kaksinumerotasolle kuuluu: uudisrakentaminen, entisöinti ja tavanomainen korjaaminen	45000000
	45.1		Rakennusalueen pohjarakentaminen		45100000
		45.11	Rakennusten purku ja raivaus; maansiirto	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten ja muiden rakenteiden purku — rakennusalueen raivaus — maansiirto: rakennusalueen maankaivuu, täyttö- ja tasaus-työt, ojankaivu, louhintatyöt, räjäytystyöt jne. — maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten — irtomaan poisto ja muut kaivosten ja kaivosalueiden perustyöt ja esirakentaminen Tälle nelinumerotasolle kuuluu myös: — rakennusalueen salaojityöt — maa- tai metsätalousmaan ojitus	45110000
		45.12	Koeporaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — koeporaus, koekairaus ja näytteenotto rakennus-, geofysikaalisiin, geologisiin tai vastaaviin tarkoituksiin Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — öljy- tai kaasulähteiden poraus, vrt. 11.20 — vesikaivon poraus, vrt. 45.25 — kuilun syvennys, vrt. 45.25 — öljy- ja kaasukenttien tutkimus, geofysikaalinen, geologinen ja seisminen tutkimus, vrt. 74.20	45120000

PÄÄLUOKKA F			NACE (1)		CPV-koodi
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
	45.2		Rakennusten tai niiden osien rakentaminen		45200000
		45.21	Yleiset talonrakennustyöt sekä maa- ja vesirakennustyöt	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikenlaisten rakennusten rakentaminen; maa- ja vesirakennustyöt — siltojen, myös eritasoteiden, maasiltojen, tunneleiden ja metrotunneleiden rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjoiden kaukoverkostojen rakentaminen — putkijohtojen, tietoliikennekaapelien ja voimalinjoiden kunnallisverkostojen rakentaminen — tähän liittyvät asennustyöt — tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystyttämisen rakennuspaikalla <p>Tälle nelinumerotasolle ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut, vrt. 11.20 — itsevalmistetuista, muista kuin betonisista osista koostuvien kokonaisten valmiiden rakenteiden pystyttäminen, vrt. 20, 26 ja 28 — urheilukenttien, uima-altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilualueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyttämistä, vrt. 45.23 — rakennusasennus, vrt. 45.3 — rakennusten viimeistely, vrt. 45.4 — arkkitehti- ja insinööripalvelut, vrt. 74.20 — rakentamisen projektinhallinta, vrt. 74.20 	<p>45210000</p> <p>paitsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Kattorakenteiden pystyttäminen ja kattaminen	<p>Tälle nelinumerotasolle kuuluu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kattorakenteiden asennustyöt — katteiden asennustyöt — vesitiivistystyöt 	45261000

NACE (!)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.23	Moottoriteiden, katu- jen, lentokenttien ja urheilualueiden raken- taminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — moottoriteiden, katu- jen, mui- den ajoneuvoille ja jalankulki- joille tarkoitettujen liikenne- väylien rakentaminen — rautateiden rakentaminen — kiitoratojen rakentaminen — urheilukenttien, uima- altaiden, urheilusalien, tenniskenttien, golfratojen ja muiden urheilu- alueiden rakentaminen lukuun ottamatta rakennusten pystyt- tämistä — ajoratamerkintöjen maalaustyöt teillä ja paikoitusalueilla Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — alustavat maansiirtotyöt, vrt. 45.11	45212212 ja DA03 45230000 paitsi: — 45231000 — 45232000 — 45234115
		45.24	Vesirakentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — seuraavat rakennustyöt: — vesiväylien, satamien ja jokien, huvivenesatamien, sulkujen jne. rakentaminen — padot ja aallonmurtajat — ruoppaustyöt — vedenalaiset rakennustyöt	45240000
		45.25	Muu erikoisalarakenta- minen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — erilaisille rakenteille yhteiseen piirteeseen erikoistunut raken- taminen, joka edellyttää eri- tyistaitoja tai -laitteita — perustuksien rakentaminen, mukaan lukien paalutustyöt — kaivojen poraus ja rakentami- nen, kuilun syvennys — muiden kuin itsevalmistettujen teräsrunkorakenteiden pystyttä- minen — teräksen taivuttaminen — muuraustyöt ja katukiveyksen laskeminen	45250000 45262000

NACE (*)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
				<ul style="list-style-type: none"> — rakennustelineiden ja työtasojen asentaminen ja purku, mukaan lukien telineiden ja tasojen vuokraus — savupiippujen ja teollisuus-uunien pystytys Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — rakennustelineiden vuokraus ilman asennusta ja purkamista, vrt. 71.32 	
	45.3		Rakennusasennus		45300000
		45.31	Sähköjohtojen ja -laitteiden asennus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: <ul style="list-style-type: none"> — sähköjohdot ja -laitteet — tietoliikennejärjestelmät — sähkölämmitysjärjestelmät — taloantennit — palohälyttimet — varashälyttimet — hissit ja liukuportaat — ukkosenjohdattimet jne. 	45213316 45310000 paitsi: – 45316000
		45.32	Eristystyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — lämpö-, ääni- tai värinäeristeiden rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — vesitiivistystyöt, vrt. 45.22 	45320000
		45.33	Putkityöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: <ul style="list-style-type: none"> — Seuraavien laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen: — vesi- ja viemärlaitteet ja kalusteet — kaasulaitteet — lämmitys-, tuuletus-, jäähdytys- tai ilmastointilaitteet ja -putket — palosammutusjärjestelmät 	45330000

NACE (!)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
				Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — sähkölämmitysjärjestelmien asennus, vrt. 45.31	
		45.34	Muu rakennusasentaminen	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — valaistus- ja merkinantolaitteistojen asennus teille, rautateille, lentokentille ja satamiin — muualla luokittelemattomien laitteiden ja laitteistojen rakennusasennus tai niiden muu rakentaminen	45234115 45316000 45340000
	45.4		Rakennusten viimeistely		45400000
		45.41	Rappaus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden sisä- tai ulkopintojen rappausyöt laastilla tai stukilla sekä vastaavilla rappausaineilla	45410000
		45.42	Rakennuspuusepän asennustyöt	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — muiden kuin itsevalmistettujen, puusta tai muista aineista valmistettujen ovien, ikkunoiden, oven- ja ikkunankarmien, sovitettujen keittiöiden, portaikkojen, myymäläkalusteiden ja vastaavien asennus — sisätilojen viimeistelytyöt kuten sisäkattojen päällystys, seinien panelointi, siirrettävien väliseinien asennus jne. Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — parketin ja muiden puisten lattiapäällysteiden asennus, vrt. 45.43	45420000
		45.43	Lattianpäällystys ja seinien verhoilu	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten tai muiden rakenteiden päällystäminen tai laatoittaminen — keraamisilla, betonisilla tai kivisillä seinä- tai lattiatiilillä tai -kivillä — parketilla tai muulla puisella lattiapäällysteellä taikka kokolattiamatoilla tai linoleumilla — myös kumisella tai muovisella lattiapäällysteellä — mosaiikkisilla, marmorisilla, graniittisilla tai liuskekivisillä seinä- tai lattiapäällysteillä — tapetilla	45430000

NACE (1)					CPV-koodi
PÄÄLUOKKA F			RAKENTAMINEN		
2-numero-taso	3-numero-taso	4-numero-taso	Kuvaus	Huomautukset	
		45.44	Maalaus ja lasitus	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — rakennusten sisä- ja ulkomaa- laulus — muiden rakenteiden ulkomaa- laulus — lasien, peilien jne. asennus Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — ikkunoiden asennus, vrt. 45.42	45440000
		45.45	Muu rakennusten vii- meistely	Tälle nelinumerotasolle kuuluu: — yksityisten uima-altaiden ra- kentaminen — rakennusten ulkopintojen puh- distaminen höyryllä, hiekkapu- haltamalla ja vastaavalla tavalla — muut muualla luokittelematto- mat rakennusten viimeistely- työt Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennusten ja muiden raken- teiden siivous, vrt. 74.70	45212212 ja DA04 45450000
	45.5		Rakennus- tai purku- laitteiden vuokraus käyttäjineen		45500000
		45.50	Rakennus- tai purku- laitteiden vuokraus käyttäjineen	Tälle nelinumerotasolle ei kuulu: — rakennus- tai purkukoneiden ja -laitteiden vuokraus ilman käyttäjää, vrt. 71.32	45500000

(1) Neuvoston asetus (ETY) N:o 3037/90, annettu 9 päivänä lokakuuta 1990 (EYVL L 293, 24.10.1990, s. 1).

LIITE II

LUETTELO 4 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

Jos oikeudet on myönnetty riittävän julkisuuden varmistavassa menettelyssä, jossa oikeuksien myöntäminen perustui puolueettomiin perusteisiin, ne eivät muodosta tämän direktiivin 4 artiklassa tarkoitettuja "erityis- tai yksinoikeuksia". Seuraavassa luetellaan riittävän avoimuuden ennakolta varmistavat menettelyt sellaisten muihin unionin säädöksiin perustuvien lupien myöntämiseksi, jotka eivät muodosta tämän direktiivin 4 artiklassa tarkoitettuja "erityis- tai yksinoikeuksia":

- a) maakaasulaitosten hoitamiseen tarkoitettujen lupien myöntäminen direktiivin 2009/73/EY 4 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti;
- b) direktiivin 2009/72/EY mukaiset uusien sähköntuotantolaitosten rakennusluvut tai rakentamista koskevat tarjouspyynnöt;
- c) postipalveluun, jota ei ole varattu eikä saa varata, liittyvien lupien myöntäminen direktiivin 97/67/EY 9 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti;
- d) hiilivetyjen hyödyntämistä sisältävään toimintaan liittyvien lupien myöntäminen direktiivissä 94/22/EY säädetyn menettelyn mukaisesti;
- e) linja-autojen, raitiovaunujen, rautateiden tai metron henkilöliikennepalvelujen suorittamista koskevat asetuksen (EY) N:o 1370/2007 mukaiset palveluhankintasopimukset, jotka on tehty tarjouskilpailussa noudatettavan menettelyn perusteella mainitun asetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, edellyttäen, että sopimuksen voimassaoloaika on mainitun asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdan mukainen.

LIITE III

LUETTELO 34 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

A. Kaasun tai lämmön siirto tai jakelu

Direktiivi 2009/73/EY

B. Sähkön tuotanto, siirto tai jakelu

Direktiivi 2009/72/EY

C. Juomaveden tuotanto, kuljetus tai jakelu

[Ei säädöksiä]

D. Hankintayksiköt rautatiepalvelujen alalla

Rautateiden rahtiliikenne

Direktiivi 2012/34/EU

Kansainvälinen rautateiden matkustajaliikenne

Direktiivi 2012/34/EU

Kansallinen rautateiden matkustajaliikenne

[Ei säädöksiä]

E. Hankintayksiköt kaupunkien rautatie-, raitiotie-, johdinauto- tai linja-autopalvelujen alalla

[Ei säädöksiä]

F. Hankintayksiköt postipalvelujen alalla

Direktiivi 97/67/EY

G. Öljyn tai kaasun talteenotto

Direktiivi 94/22/EY

H. Hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsintä ja talteenotto

[Ei säädöksiä]

I. Hankintayksiköt meri- tai sisävesisatamien taikka muiden terminaalipalvelujen alalla

[Ei säädöksiä]

J. Hankintayksiköt lentoasemalaitteiden alalla

[Ei säädöksiä]

LIITE IV

MÄÄRÄAJAT 35 ARTIKLASSA TARKOITETTujen TÄYTÄNTÖÖNPANOSÄÄDÖSTEN ANTAMISELLE

1. Edellä 35 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosäädökset annetaan seuraavien määräaikojen kuluessa:

- a) 90 työpäivän kuluessa, jos tietyille markkinoille pääsyn oletetaan olevan vapaata 34 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella;
- b) 130 työpäivän kuluessa muissa kuin a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Tämän kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja määräaikoja pidennetään 15 työpäivällä, jollei pyyntöön liity kyseisen toiminnan suhteen toimivaltaisen riippumattoman kansallisen viranomaisen yksityiskohtaista ja perusteltua lausuntoa, jossa analysoidaan perusteellisesti edellytyksiä, joilla 34 artiklan 1 kohtaa voidaan mahdollisesti soveltaa kyseiseen toimintaan 34 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

Nämä määräajat alkavat sen päivän jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä, jona komissio vastaanottaa 35 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön tai, jos pyynnön mukana toimitettavat tiedot ovat epätäydellisiä, sen päivän jälkeisenä työpäivänä, jona täydelliset tiedot on vastaanotettu.

Komissio voi pidentää ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä määräaikoja pyynnön esittäneen jäsenvaltion tai hankintayksikön suostumuksella.

2. Komissio voi pyytää kyseistä jäsenvaltiota tai hankintayksikköä tai 1 kohdassa tarkoitettua riippumatonta kansallista viranomaista tai muuta toimivaltaista kansallista viranomaista antamaan kaikki tarvittavat tiedot tai täydentämään tai selventämään annettuja tietoja asianmukaisen määräajan kuluessa. Jos vastaukset annetaan myöhässä tai ne ovat puutteellisia, 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjen määräaikojen kulumisen keskeytetään tietopyynnössä asetetun määräajan päättymisen ja täydellisten ja asianmukaisten tietojen vastaanottamisen väliseksi ajaksi.

LIITE V

**TARJOUSTEN, OSALLISTUMISHAKEMUSTEN, KELPUUTTAMISHAKEMUSTEN SEKÄ
SUUNNITTELUKILPAILUIHIN TOIMITETTAVIEN SUUNNITELMIEN JA HANKKEIDEN SÄHKÖISIÄ
VASTAANOTTOVÄLINEITÄ JA -LAITTEITA KOSKEVAT VAATIMUKSET**

Tarjousten, osallistumishakemusten, kelpuuttamishakemusten sekä suunnittelukilpailuihin toimitettavien suunnitelmien ja hankkeiden sähköisillä vastaanottovälineillä ja -laitteilla on tarkoituksenmukaisia teknisiä keinoja ja menettelytapoja käyttäen varmistettava vähintään, että

- a) tarjousten, osallistumishakemusten ja kelpuuttamishakemusten täsmällinen vastaanottopäivämäärä ja -aika sekä suunnitelmien ja hankkeiden täsmällinen jättöpäivämäärä ja -aika käyvät tarkasti ilmi;
- b) voidaan kohtuudella varmistaa, että näiden vaatimusten mukaisesti toimitettuihin tietoihin ei ole pääsyä ennen vahvistettuja määräaikoja;
- c) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat vahvistaa tai muuttaa toimitettujen tietojen avaamispäivämääriä;
- d) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat päästä kaikkiin toimitettuihin tietoihin tai osaan niistä kelpuuttamismenettelyn, hankintamenettelyn tai suunnittelukilpailun eri vaiheissa;
- e) ainoastaan valtuutetut henkilöt voivat sallia pääsyn toimitettuihin tietoihin ja vasta määrätyn päivän jälkeen;
- f) näiden vaatimusten mukaisesti vastaanotettuihin ja avattuihin tietoihin on pääsy ainoastaan niihin perehtymiseen valtuutetuilla henkilöillä;
- g) jos b–f alakohdassa tarkoitettuja pääsyä koskevia kieltoja tai pääsyyn liittyviä ehtoja rikotaan, voidaan kohtuudella varmistaa, että rikkominen on selkeästi havaittavissa.

LIITE VI

A OSA

OHJEELLISEEN KAUSI-ILMOITUKSEEN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(67 artikla)

I Kaikissa tapauksissa täytettävät tiedot

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. a) Tavarahankintasopimusten osalta: suoritettavien palvelujen tai toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä (CPV-koodit).
b) Rakennusurakkasopimusten osalta: suoritettavien palvelujen luonne ja laajuus, rakennusurakan tai siihen liittyvien osaurakoiden yleispiirteet (CPV-koodit).
c) Palveluhankintasopimusten osalta: hankintojen suunniteltu yhteisarvo kussakin suunnitellussa palvelujen pääluokassa (CPV-koodit).
4. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty tai jona ilmoitus kyseisen ilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofilissa on lähetetty.
5. Muut tiedot.

II Lisätiedot, jotka on esitettävä silloin, kun ilmoituksella kutsutaan tarjouskilpailuun tai kun sen perusteella voidaan lyhentää hakemusten tai tarjousten vastaanottamiselle asetettuja määräaikoja (67 artiklan 2 kohta)

6. Maininta siitä, että tarjoamisesta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintayksikölle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista.
7. Sähköposti- tai internetosoite, josta eritelmät ja hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 73 artiklan 1 kohdan kolmannessa ja neljännessä alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
8. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen.
9. Määräaika tarjouspyyntöä tai neuvottelukutsua koskevien hakemusten vastaanottamiselle.
10. Toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä, rakennusurakan yleispiirteet tai palvelun pääluokka ja kuvaus sekä maininta siitä, onko tarkoitus tehdä puitejärjestely tai useampia puitejärjestelyjä. Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä hankintasopimuksen mahdollisten jatkamisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös arvio myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta. Maininta siitä, onko kyseessä osto, leasing, vuokraus vai osamak-sukauppa vai näiden yhdistelmä.
11. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka. Jos hankintasopimus on jaettu osiin, nämä tiedot on esitettävä kustakin osasta.
12. Toimitus- tai toteutusaika taikka palveluhankintasopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan aloitus-aika.
13. Osoite, johon tarjoamisesta kiinnostuneiden yritysten on kirjallisesti ilmoitettava kiinnostuksestaan.
14. Määräaika kiinnostuksen osoitusten vastaanottamiselle.
15. Kieli tai kielet, jolla tai joilla hakemukset tai tarjoukset on laadittava.
16. Tavarantoimittajalta vaaditut taloudelliset ja tekniset edellytykset sekä rahoitukselliset ja tekniset takuut.

17. a) Arvioitu päivä, jona hankintasopimukseen tai -sopimukseen liittyvät hankintamenettelyt aloitetaan (jos tiedossa).
 - b) Hankintamenettelyn laji (rajoitetut menettelyt, joihin voi tapauskohtaisesti liittyä myös dynaaminen hankintajärjestelmä, tai tarjousperusteiset neuvottelumenettelyt).
18. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset edellytykset.
19. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) onko tarjoukset tai hakemukset lähetettävä tai voiko ne lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) tapahtuuko laskutus sähköisesti,
 - d) hyväksytäänkö sähköiset maksut.
20. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
21. Jos asia on tiedossa, 82 artiklassa tarkoitettujen hankintasopimuksen tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joiden mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään, ja perusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos ne eivät ilmene eritelmistä tai niitä ei ilmoiteta 67 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa vahvistuspyynnössä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

B OSA

TIEDOT, JOTKA ON SISÄLLYTETTÄVÄ ILMOITUKSIIN SELLAISEN OHJEELLISEN KAUSI-ILMOITUKSEN JULKAISEMISESTA HANKKIJAPROFIILISSA, JOLLA EI KUTSUTA TARJOUSKILPAILUUN

(67 artiklan 1 kohta)

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. CPV-koodit.
4. Hankkijaprofiilin internetiosoite (URL).
5. Päivä, jona ilmoitus ennakoilmoituksen julkaisemisesta hankkijaprofiilissa on lähetetty.

LIITE VII

**SÄHKÖISIÄ HUUTOKAUPPOJA KOSKEVIIN HANKINTA-ASIAKIRJOIHIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT
(53 ARTIKLAN 4 KOHTA)**

Jos hankintayksiköt ovat päättäneet järjestää sähköisen huutokaupan, hankinta-asiakirjoissa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- a) tekijät, joiden arvot ovat sähköisen huutokaupan kohteena, siltä osin kuin nämä tekijät ovat määrällisesti ilmaistavissa lukuina tai prosenttimäärinä;
- b) niiden arvojen mahdolliset rajat, jotka voidaan esittää, sellaisina kuin ne ovat hankintasopimuksen kohdetta koskevien eritelmien perusteella;
- c) tiedot, jotka annetaan tarjoajien käyttöön sähköisen huutokaupan aikana, sekä tarvittaessa tietojen antamisen ajan-kohta;
- d) tarvittavat tiedot sähköisen huutokaupan kulusta;
- e) edellytykset, joiden mukaisesti tarjoajat voivat tehdä tarjouksen, ja tapauksen mukaan erityisesti tarjottaessa vaaditut tarjousten väliset vähimmäiserot;
- f) tarvittavat tiedot käytettävästä sähköisestä järjestelmästä sekä viestintäyhteyttä koskevista yksityiskohdista ja teknisistä eritelmistä.

LIITE VIII

TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'teknisellä eritelmällä' jotakin seuraavista:
 - a) palvelu- tai tavarahankintasopimuksissa eritelmää asiakirjassa, jossa määritellään tuotteelta tai palvelulta edellytetyt ominaisuudet, esimerkiksi laatutaso, ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan luettuna esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, tuotteen käyttö, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien tuotteeseen kohdistuvat vaatimukset myyntinimityksen, termistön, tunnusten, testauksen ja testausmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen, etiketöinnin, käyttöohjeiden sekä tuotantoprosessien ja -menetelmien osalta kaikissa tavara- tai palveluhankinnan elinkaaren vaiheissa sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmät;
 - b) rakennusurakkasopimuksissa kaikkia teknisiä määräyksiä, jotka sisältyvät erityisesti hankinta-asiakirjoihin ja joissa määritellään materiaalilta, tuotteelta tai hankinnalta vaadittavat ominaisuudet, joiden perusteella voidaan päätellä kyseisen materiaalin, tuotteen tai hankinnan täyttävän hankintayksikön tarkoittaman käytön vaatimukset. Näihin ominaisuuksiin on sisällyttävä ympäristö- ja ilmastomyötäisyyden taso, kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (mukaan lukien esteettömyys vammaisille henkilöille), vaatimustenmukaisuuden arviointi, suorituskyky, turvallisuus tai mitat, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat laadunvarmistusta, termistöä, tunnuksia, testausta ja testausmenetelmiä, pakkausta, merkitsemistä, etiketöintiä ja käyttöohjeita sekä tuotantoprosesseja ja -menetelmiä kaikissa rakennustyön elinkaaren vaiheissa. Näiden ominaisuuksien on sisällettävä myös säännöt, jotka liittyvät suunnitteluun ja kustannuslaskentaan, testaukseen ja tarkastukseen, sekä työn hyväksymisehdot, rakennusmenetelmät ja -tekniikat sekä kaikki muut tekniset edellytykset, jotka hankintaviranomaisen on mahdollista määrätä yleisen tai erityisen sääntelyn puitteissa ja jotka liittyvät valmiiseen työhön ja materiaaleihin tai näiden osiin;
- 2) 'standardilla' tunnistetun standardointielimen toistuvaa tai jatkuvaa käyttöä varten vahvistamaa teknistä eritelmää, jonka noudattaminen ei ole pakollista ja joka kuuluu johonkin seuraavista ryhmistä:
 - a) 'kansainvälisellä standardilla' tarkoitetaan kansainvälisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on asetettu yleiseen käyttöön;
 - b) 'eurooppalaisella standardilla' tarkoitetaan eurooppalaisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on asetettu yleiseen käyttöön;
 - c) 'kansallisella standardilla' tarkoitetaan kansallisen standardointielimen vahvistamaa standardia, joka on asetettu yleiseen käyttöön;
- 3) 'eurooppalaisella teknisellä arvioinnilla' eurooppalaisen arviointiasiakirjan mukaisesti tehtyä rakennustuotteen perusominaisuuksien suoritustasojen dokumentoitua arviointia niin kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 305/2011⁽¹⁾ 2 artiklan 12 kohdassa;
- 4) 'yhteisellä teknisellä eritelmällä' tieto- ja viestintätekniikan teknistä eritelmää, joka on vahvistettu asetuksen (EU) N:o 1025/2012 13 ja 14 artiklan mukaisesti;
- 5) 'teknisellä viitteellä' mitä tahansa muuta eurooppalaisen standardointielimen markkinoiden tarpeet huomioon ottavien menettelyjen mukaisesti laatimaa teknistä määrittelyä kuin eurooppalaista standardia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

LIITE IX

JULKAISEMISTA KOSKEVAT TIEDOT**1. Ilmoitusten julkaiseminen**

Hankintayksiköiden on lähetettävä 67, 68, 69, 70, 92 ja 96 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset Euroopan unionin julkaisutoimistoon, ja ilmoitukset julkaistaan seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- a) Euroopan unionin julkaisutoimisto julkaisee 67, 68, 69, 70, 92 ja 96 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset, tai jos kyseessä on 67 artiklan 1 kohdan mukainen ohjeellisten kausi-ilmoitusten julkaiseminen hankkijaprofiilissa, hankintayksiköiden on julkaistava ilmoitus.

Hankintayksiköt voivat lisäksi julkaista nämä tiedot internetissä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa ”hankkijaprofiilissa”.

- b) Euroopan unionin julkaisutoimisto lähettää hankintayksikölle 71 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun vahvistuksen.

2. Täydentävien tai lisätietojen julkaiseminen

- a) Jollei 73 artiklan 1 kohdan kolmannessa ja neljännessä alakohdassa toisin säädetä, hankintayksiköiden on julkaistava hankinta-asiakirjat kokonaisuudessaan internetissä.
- b) Hankkijaprofiili voi sisältää 67 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ohjeellisia kausi-ilmoituksia, tietoja meneillään olevista tarjouspyynnöistä, suunnitelluista ostoista, tehdyistä hankintasopimuksista, peruutetuista menettelyistä sekä muuta hyödyllistä yleistietoa, kuten yhteyspiste, puhelin- ja faksinumero sekä postiosoite ja sähköpostiosoite. Hankkijaprofiili voi niin ikään sisältää tarjouskilpailuun kutsumiseen käytettäviä ohjeellisia kausi-ilmoituksia, jotka on julkaistava kansallisesti 72 artiklan nojalla.

3. Lähetyksen muodot ja menettelytavat lähetettäessä ilmoitukset sähköisesti

Ilmoitusten sähköisessä lähettämisessä sovellettavat komission vahvistamat lähetyksen muodot ja menettelytavat ovat saatavilla internetosoitteessa ”<http://simap.europa.eu>”.

LIITE X

KELPUUTTAMISJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAAN ILMOITUKSEEN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(44 artiklan 4 kohdan b alakohta ja 68 artikla)

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Pääasiallinen toimiala.
 3. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojaotyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojaotyöohjelmien yhteyteen.
 4. Kelpuuttamisjärjestelmän tarkoitus (järjestelmän avulla hankittavien tuotteiden, palvelujen tai rakennusurakoiden tai niiden pääluokkien kuvaus – CPV-koodit). Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
 5. Pätevyys ehdot, jotka talouden toimijoiden on täytettävä järjestelmän mukaisesti, ja menetelmät näiden pätevyys ehtojen tarkastamiseksi. Jos kyseisten ehtojen ja niiden tarkastamismenetelmien kuvaus on laaja ja perustuu asiakirjoihin, jotka ovat kiinnostuneiden talouden toimijoiden saatavilla, yhteenveto tärkeimmistä ehdoista ja menetelmistä sekä viittaus näihin asiakirjoihin on riittävä.
 6. Kelpuuttamisjärjestelmän voimassaoloaika ja sen uudistamista koskevat muodollisuudet.
 7. Maininta siitä, että ilmoitus on samalla kutsu tarjouskilpailuun.
 8. Osoite, josta voi saada kelpuuttamisjärjestelmää koskevia lisätietoja ja asiakirjoja (jos osoite on muu kuin 1 kohdassa mainittu).
 9. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
 10. Jos asia on tiedossa, 82 artiklassa tarkoitetut hankintasopimuksen tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joiden mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään, ja perusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos ne eivät ilmene eritelmistä tai niitä ei ilmoiteta 61 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa vahvistuspyynnössä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.
 11. Tapauksen mukaan maininta siitä,
 - a) onko tarjoukset tai hakemukset lähetettävä tai voiko ne lähettää sähköisesti,
 - b) tehdäänkö tilaukset sähköisesti,
 - c) tapahtuuko laskutus sähköisesti,
 - d) hyväksytäänkö sähköiset maksut.
 12. Muut tiedot.
-

LIITE XI

HANKINTAILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(69 artikla)

A. AVOIMET MENETTELYT

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen.
4. Hankintasopimuksen luonne (tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimus; tarvittaessa mainittava, onko kyseessä puitejärjestely tai dynaaminen hankintajärjestelmä), kuvaus (CPV-koodit). Tarvittaessa maininta siitä, onko tarjoukset pyydetty ostoa, leasingiä, vuokrausta vai osamaksukauppaa vai näiden yhdistelmää varten.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
6. Tavarahankinnoissa ja rakennusurakoissa:
 - a) toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä (CPV-koodit). Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkamisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä tuotteita koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta tai suoritettavien palvelujen luonne ja laajuus sekä rakennusurakan yleispiirteet (CPV-koodit).
 - b) tieto siitä, voivatko toimittajat tehdä tarjouksia osasta tavarahankintaa ja/tai koko tavarahankinnasta.

Jos rakennusurakkasopimuksen kohteena oleva urakka tai hankintasopimus on jaettu osiin, eri osien suuruusluokka ja tieto, onko mahdollisuus tehdä tarjous yhdestä vai useammasta osasta vai niistä kaikista.
 - c) rakennusurakoita koskevissa hankintasopimuksissa: tiedot urakan tai hankintasopimuksen kohteesta, jos hankintasopimukseen kuuluu myös hankeiden suunnittelu.
7. Palveluhankinnoissa:
 - a) Toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä. Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkumisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä palveluhankintoja koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta.
 - b) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen perusteella rajattu tietylle ammattikunnalle.
 - c) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen.
 - d) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys.
 - e) Tieto siitä, voivatko palvelujen suorittajat tehdä tarjouksia osasta kyseisiä palveluja.
8. Jos tämä on tiedossa, tieto siitä, sallitaanko vaihtoehtojen esittäminen.
9. Toimitus- tai toteutusaika taikka palveluhankintasopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan aloitus-aika.
10. Sähköposti- tai internetosoite, josta hankinta-asiakirjat ovat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla.

Jos hankinta-asiakirjoja ei ole asetettu ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville 73 artiklan 1 kohdan kolmannessa ja neljännessä alakohdassa mainituista syistä, tieto siitä, miten ne voi saada.
11. a) Määräaika tarjousten vastaanottamiselle tai alustavien tarjousten vastaanottamiselle, jos on kyseessä dynaaminen hankintajärjestelmä.
 - b) Osoite, johon osallistumishakemukset on toimitettava.
 - c) Kieli tai kielet, jolla tai joilla ne on laadittava.

12. a) Tapauksen mukaan henkilöt, jotka saavat olla läsnä tarjousten avaustilaisuudessa.
b) Tarjousten avaustilaisuuden päivä, kellonaika ja osoite.
13. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut.
14. Tärkeimmät rahoitus- ja maksuehdot ja/tai viittaukset säädöksiin, joilla niitä säännellään.
15. Sopimuspuoleksi valittavalta talouden toimijoiden ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto.
16. Sopimuspuoleksi valittavalta talouden toimijalta vaadittavat taloudelliset ja tekniset vähimmäisedellytykset.
17. Aika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa.
18. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset edellytykset.
19. 82 artiklassa tarkoitetut hankintasopimuksen tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joiden mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään, ja perusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos ne eivät ilmene eritelmistä.
20. Viittaus/viittaukset mahdolliseen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistuun ohjeelliseen kausi-ilmoitukseen tai ilmoitukseen siitä, että kyseinen kausi-ilmoitus julkaistaan hankintasopimukseen liittyvässä hankkijaprofilissa, sekä julkaisupäivä(t).
21. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
22. Päivä, jona hankintayksikkö on lähettänyt ilmoituksen.
23. Muut tiedot.

B. RAJOITETUT MENETTELYT

1. Hankintayksikön nimi, tunnustenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen.
4. Hankintasopimuksen luonne (tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimus; tarvittaessa mainittava, onko kyseessä puitejärjestely), kuvaus (CPV-koodit). Tarvittaessa maininta siitä, onko tarjoukset pyydetty ostoa, leasingiä, vuokrausta vai osamaksukauppaa vai näiden yhdistelmää varten.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
6. Tavarahankinnoissa ja rakennusurakoissa:
 - a) Toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä (CPV-koodit). Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkamisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä tuotteita koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta tai suoritettavien palvelujen luonne ja laajuus sekä rakennusurakan yleispiirteet (CPV-koodit).
 - b) Tieto siitä, voivatko toimittajat tehdä tarjouksia osasta tavarahankintaa ja/tai koko tavarahankinnasta.

Jos rakennusurakkasopimuksen kohteena oleva urakka tai hankintasopimus on jaettu osiin, eri osien suuruusluokka ja tieto, onko mahdollisuus tehdä tarjous yhdestä vai useammasta osasta vai niistä kaikista.
 - c) tiedot urakan tai hankintasopimuksen kohteesta, jos hankintasopimukseen kuuluu myös hankkeiden suunnittelu.

7. Palveluhankinnoissa:

- a) Toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä. Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkumisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä palveluhankintoja koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta.
- b) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen perusteella rajattu tietylle ammattikunnalle.
- c) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen.
- d) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys.
- e) Tieto siitä, voivatko palvelujen suorittajat tehdä tarjouksia osasta kyseisiä palveluja.

8. Jos tämä on tiedossa, tieto siitä, sallitaanko vaihtoehtojen esittäminen.

9. Toimitus- tai toteutusaika taikka hankintasopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan aloitusaika.

10. Sopimuspuoleksi valittavalta talouden toimijoiden ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto.

11. a) Määräpäivä osallistumishakemusten vastaanottamiselle.

b) Osoite, johon osallistumishakemukset on toimitettava.

c) Kieli tai kielet, jolla tai joilla ne on laadittava.

12. Tarjouspyyntöjen viimeinen lähetyspäivä.

13. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut.

14. Tärkeimmät rahoitus- ja maksuehdot ja/tai viittaukset säädöksiin, joilla niitä säännellään.

15. Talouden toimijan omaa asemaa koskevat tiedot sekä tältä vaadittavat taloudelliset ja tekniset vähimmäisedellytykset.

16. 82 artiklassa tarkoitetut hankintasopimuksen tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joiden mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään, ja perusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos ne eivät ilmene eritelmistä tai niitä ei ilmoiteta tarjouspyynnössä.

17. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset edellytykset.

18. Viittaus/viittaukset mahdolliseen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistuun ohjeelliseen kausi-ilmoitukseen tai ilmoitukseen siitä, että kyseinen kausi-ilmoitus julkaistaan hankintasopimukseen liittyvässä hankkijaprofilissa, sekä julkaisupäivä(t).

19. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaika koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.

20. Päivä, jona hankintayksiköt ovat lähettäneet ilmoituksen.

21. Muut tiedot.

C. NEUVOTTELUMENETTELYT

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen.
4. Hankintasopimuksen luonne (tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimus; tarvittaessa mainittava, onko kyseessä puitejärjestely), kuvaus (CPV-koodit). Tarvittaessa maininta siitä, onko tarjoukset pyydetty ostoa, leasingiä, vuokrausta vai osamaksukauppaa vai näiden yhdistelmää varten.
5. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.

6. Tavarahankinnoissa ja rakennusurakoissa:

- a) Toimitettavien tuotteiden luonne ja määrä (CPV-koodit). Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkamisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä tuotteita koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta tai suoritettavien palvelujen luonne ja laajuus sekä rakennusurakan yleispiirteet (CPV-koodit).
- b) Tieto siitä, voivatko toimittajat tehdä tarjouksia osasta tavarahankintaa ja/tai koko tavarahankinnasta.
Jos rakennusurakkasopimuksen kohteena oleva urakka tai hankintasopimus on jaettu osiin, eri osien suuruusluokka ja tieto, onko mahdollisuus tehdä tarjous yhdestä vai useammasta osasta vai niistä kaikista.
- c) Rakennusurakoita koskevissa hankintasopimuksissa: tiedot urakan tai hankintasopimuksen kohteesta, jos hankintasopimukseen kuuluu myös hankkeiden suunnittelu.

7. Palveluhankinnoissa:

- a) Suoritettavien palvelujen luonne ja määrä. Maininta erityisesti mahdollisista lisähankintamahdollisuuksista ja, jos se on tiedossa, arvioitu aika, jonka kuluessa tällaisia lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää, sekä sopimuksen mahdollisten jatkumisten lukumäärä. Toistuvien hankintasopimusten osalta mainitaan myös mahdollisuuksien mukaan arvio kyseisiä palveluhankintoja koskevien myöhempien tarjouskilpailujen ajankohdasta.
- b) Tieto siitä, onko palvelun suorittaminen lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen perusteella rajattu tietylle ammattikunnalle.
- c) Viittaus kyseiseen lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen.
- d) Tieto siitä, onko oikeushenkilöiden ilmoitettava palvelun suorittamisesta vastaavan henkilöstön nimet ja ammatillinen pätevyys.
- e) Tieto siitä, voivatko palvelujen suorittajat tehdä tarjouksia osasta kyseisiä palveluja.

8. Jos tämä on tiedossa, tieto siitä, sallitaanko vaihtoehtojen esittäminen.

9. Toimitus- tai toteutusaika taikka hankintasopimuksen voimassaoloaika ja mahdollisuuksien mukaan aloitusaika.

10. Sopimuspuoleksi valittavalta talouden toimijoiden ryhmittymältä mahdollisesti vaadittava oikeudellinen muoto.

11. a) Määräpäivä osallistumishakemusten vastaanottamiselle.

b) Osoite, johon osallistumishakemukset on toimitettava.

c) Kieli tai kielet, jolla tai joilla ne on laadittava.

12. Mahdollisesti vaadittavat vakuudet ja takuut.

13. Tärkeimmät rahoitus- ja maksuehdot ja/tai viittaukset säädöksiin, joilla niitä säännellään.

14. Talouden toimijan omaa asemaa koskevat tiedot sekä tältä vaadittavat taloudelliset ja tekniset vähimmäisedellytykset.

15. 82 artiklassa tarkoitetut hankintasopimuksen tekoperusteet. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritetään yksinomaan hinnan perusteella, on mainittava perusteet, joiden mukaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous määritellään, ja perusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos ne eivät ilmene eritelmistä tai niitä ei ilmoiteta neuvottelutuksessa.

16. Hankintayksikön jo mahdollisesti valitsemien talouden toimijoiden nimet ja osoitteet.

17. Hankintasopimuksen toteuttamiselle asetetut mahdolliset erityiset edellytykset.

18. Viittaus/viittaukset mahdolliseen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistuun ohjeelliseen kausi-ilmoitukseen tai ilmoitukseen siitä, että kyseinen kausi-ilmoitus julkaistaan hankintasopimukseen liittyvässä hankkijaprofilissa, sekä julkaisupäivät.

19. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.

20. Päivä, jona hankintayksikkö on lähettänyt ilmoituksen.

21. Muut tiedot.

LIITE XII

JÄLKI-ILMOITUKSEEN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(70 artikla)

I Tiedot, jotka julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä ⁽¹⁾

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. Hankintasopimuksen luonne (tavarahankinta-, rakennusurakka- tai palveluhankintasopimus sekä CPV-koodit; tarvittaessa mainittava, onko kyseessä puitejärjestely).
4. Lyhyt kuvaus toimitettavien tavaroiden, rakennusurakoiden tai palvelujen luonteesta ja määrästä.
5. a) Tapa, jolla tarjouskilpailusta on ilmoitettu (ilmoitus kelpuuttamisjärjestelmästä, kausi-ilmoitus, tarjouspyyntö).
b) Ilmoituksen julkaisuviite/viitteet ja -päivä/päivät Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
c) Jos hankintasopimukset on tehty ilman edeltävää tarjouskilpailua, maininta sovelletusta 50 artiklan säännöksestä.
6. Noudatettu hankintamenettely (avoin, rajoitettu vai neuvottelumenettely).
7. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä ja seuraavat tiedot:
 - a) kuinka monta tarjousta saatiin talouden toimijoilta, jotka ovat pk-yrityksiä;
 - b) ulkomailta vastaanotettujen tarjousten lukumäärä;
 - c) sähköisesti vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.Jos tehdään useampi hankintasopimus (hankintasopimuksen osia, useita puitejärjestelyjä), nämä tiedot on annettava niistä kustakin.
8. Päivä, jona hankintasopimus tai -sopimukset tai puitejärjestely tai -järjestelyt on tehty niiden tekemistä koskevan päätöksen perusteella.
9. Hinta, joka on maksettu 50 artiklan h alakohdan mukaisista poikkeuksellisen edullisista hankinnoista.
10. Kunkin tehdyn sopimuksen osalta kunkin valitun tarjoajan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite, mukaan lukien seuraavat:
 - a) tieto siitä, kuuluuko valittu tarjoaja pk-yrityksiin;
 - b) tieto siitä, tehtiinkö hankintasopimus yritysryhmittymän kanssa.
11. Maininta siitä, onko hankintasopimus mahdollisesti jaettu tai voidaanko se jakaa alihankintoihin.
12. Maksettu hinta tai korkein ja matalin tarjoushintaa, joka on otettu huomioon hankintasopimusta tehtäessä.
13. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
14. Valinnaiset lisätiedot:
 - alihankintana kolmansille annettu tai mahdollisesti annettava hankintasopimuksen osuus ja sen arvo,
 - hankintasopimuksen tekoperusteet.

(1) Luettelon 6, 9 ja 11 kohdassa olevia tietoja pidetään tietoina, joita ei ole tarkoitus julkaista, jos niiden julkaiseminen hankintayksikön mielestä vahingoittaisi arkaluonteista kaupallista etua.

II Tiedot, joita ei ole tarkoitettu julkaistaviksi

15. Tehtyjen hankintasopimusten lukumäärä (jos hankintasopimus on jaettu usean tavarantoimittajan kesken).
 16. Kunkin tehdyn hankintasopimuksen arvo.
 17. Tuotteen tai palvelun alkuperämaa (yhteisöalkuperä tai muu kuin yhteisöalkuperä, jälkimmäisessä tapauksessa maittain eriteltynä).
 18. Hankintasopimuksen tekoperusteet
 19. Onko hankintasopimus myönnetty 64 artiklan 1 kohdan nojalla vaihtoehtoisen tarjouksen esittäneelle tarjoajalle?
 20. Onko tarjouksia hylätty poikkeuksellisen edullisina 84 artiklan mukaisesti?
 21. Päivä, jona hankintayksikkö on lähettänyt ilmoituksen.
-

LIITE XIII

74 ARTIKLAN MUKAISTEN TARJOUSPYYNTÖJEN, VUOROPUHELUN OSALLISTUMISTA KOSKEVIEN KUTSUN, NEUVOTTELUKUTSUN JA KIINNOSTUKSEN VAHVISTAMISPYYNTÖJEN SISÄLTÖ

1. Edellä olevan 74 artiklan mukaisen tarjouspyynnön, vuoropuheluun osallistumista koskevan kutsun tai neuvottelukutsun on sisällettävä vähintään seuraavat:

a) viimeinen tarjousten vastaanottopäivä, osoite, johon tarjoukset on toimitettava, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava.

Jos on kyse kilpailullisen neuvottelumenettelyn tai innovaatiokumppanuuden mukaisesti tehdyistä hankintasopimuksista, näitä tietoja ei kuitenkaan ilmoiteta neuvottelukutsussa, vaan ne ilmoitetaan tarjouspyynnössä;

b) kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä kuulemisvaiheen alkamispäivä ja osoite sekä käytettävä kieli tai kielet;

c) viittaus mahdollisesti julkaistuihin tarjouskilpailukutsuihin;

d) maininta mahdollisesti vaadittavista liiteasiakirjoista;

e) hankintasopimuksen tekoperusteet sikäli kuin niitä ei mainita kelpuuttamisjärjestelmää koskevassa ilmoituksessa, jota käytetään tarjouskilpailukutsuna;

f) hankintasopimuksen tekoperusteiden suhteellinen painotus tai tarvittaessa tärkeysjärjestys, jos nämä tiedot eivät ilmene hankintailmoituksesta, kelpuuttamisjärjestelmää koskevasta ilmoituksesta tai eritelmistä.

2. Kun tarjouskilpailuun kutsutaan ohjeellisella kausi-ilmoituksella, hankintayksiköiden on myöhemmin pyydettävä kaikkia ehdokkaita vahvistamaan kiinnostuksensa asianomaista hankintasopimusta koskevien yksityiskohtaisten tietojen perusteella, ennen kuin tarjoajien tai neuvottelukumppanien valinta aloitetaan.

Kyseisessä pyynnössä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

a) luonne ja määrä, mukaan lukien kaikki mahdollisuudet lisähankintasopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan arvio ajasta, jona kyseisiä lisähankintamahdollisuuksia voidaan käyttää; uusittavien hankintasopimusten osalta niiden luonne ja määrä sekä mahdollisuuksien mukaan arvio ajankohdasta, jona myöhemmin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen tarjouskilpailuilmoituksia julkaistaan;

b) menettelyn luonne: rajoitettu menettely tai neuvottelumenettely;

c) tapauskohtaisesti ajankohta, jona tavarantoimitus tai rakennusurakan tai palvelujen suorittaminen alkaa tai päättyy;

d) jos hankinta-asiakirjat eivät ole saatavilla sähköisessä muodossa, osoite ja määräpäivä, jona hankinta-asiakirjoja koskevat hakemukset on viimeistään jätettävä, sekä kieli tai kielet, joilla ne on laadittava;

e) hankintayksikön osoite;

f) talouden toimijoita koskevat taloudelliset ja tekniset vaatimukset, rahoitustakuut ja muut tiedot;

g) tarjouskilpailun kohteena olevan hankintasopimuksen laji: osto, leasing, vuokraus tai osamaksukauppa tai useampi näistä; ja

h) hankintasopimuksen tekoperusteet ja niiden painotus tai tarvittaessa niiden tärkeysjärjestys, jos kyseisiä tietoja ei mainita ohjeellisessa ilmoituksessa eikä eritelmissä taikka tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

LIITE XIV

LUETTELO 36 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA KANSAINVÄLISISTÄ SOSIAALI- JA YMPÄRISTÖALOJEN SOPIMUKSISTA

- ILO:n yleissopimus nro 87, joka koskee järjestäytymisvapautta ja järjestäytymisoikeuden suojelua.
 - ILO:n yleissopimus nro 98, joka koskee järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvotteluoikeutta.
 - ILO:n yleissopimus nro 29, joka koskee pakkotyötä.
 - ILO:n yleissopimus nro 105, joka koskee pakkotyön poistamista.
 - ILO:n yleissopimus nro 138, joka koskee vähimmäisikää.
 - ILO:n yleissopimus nro 111, joka koskee työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvaa syrjintää.
 - ILO:n yleissopimus nro 100, joka koskee samanarvoisesta työstä maksettavaa samaa palkkaa.
 - ILO:n yleissopimus nro 182, joka koskee lapsityövoiman käytön pahimpia muotoja.
 - Otsonikerroksen suojelua koskeva Wienin yleissopimus ja siihen liittyvä Montrealin pöytäkirja otsonikerrosta heikentävistä aineista.
 - Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskeva Baselin yleissopimus (Baselin yleissopimus).
 - Pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskeva Tukholman yleissopimus (Tukholman yleissopimus).
 - Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehty Rotterdamin yleissopimus (UNEP/FAO) (PIC-yleissopimus), Rotterdam, 10.9.1998, ja siihen liittyvät kolme alueellista pöytäkirjaa.
-

LIITE XV

LUETTELO 83 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUISTA UNIONIN SÄÄDÖKSISTÄ

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/33/EY

LIITE XVI

**HANKINTASOPIMUKSEEN SEN TOTEUTTAMISEN AIKANA TEHTÄVIÄ MUUTOKSIA KOSKEVIIN
ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT**

(89 artiklan 1 kohta)

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Pääasiallinen toimiala.
 3. CPV-koodit.
 4. Kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka.
 5. rakennusurakan luonne ja laajuus, tavaroiden luonne ja määrä tai arvo, palvelujen luonne ja laajuus.
 6. Muutoksesta aiheutuva mahdollinen hinnankorotus.
 7. Kuvaus olosuhteista, joiden vuoksi muutos on tarpeen tehdä.
 8. Päivä, jona päätös hankintasopimuksen tekemisestä on tehty.
 9. Mahdollisen yhden tai useamman uuden talouden toimijan nimi, osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite.
 10. Tieto siitä, liittyykö hankintasopimus unionin rahastoista rahoitettuun hankeeseen ja/tai ohjelmaan.
 11. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhakumenettelyjen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
-

LIITE XVII

91 ARTIKLASSA TARKOITETUT PALVELUT

CPV-koodi	Kuvaus
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4 sekä 98200000-5 ja 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut]	Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut sekä niihin liittyvät palvelut
85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut–80660000-8; 92000000-1–92700000-8, 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen]	Sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut
75300000-9	Pakollisen sosiaaliturvan palvelut (*)
75310000-2; 75311000-9; 75312000-6; 75313000-3; 75313100-4; 75314000-0; 75320000-5; 75330000-8; 75340000-1;	Sosiaalietuuspalvelut
98000000-3, 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3	Muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut
98131000-0	Uskonnollisten järjestöjen palvelut
55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55510000-8 [Ruokalapalvelut], 55511000-5 [Henkilöstöruokaloiden ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut], 55512000-2 [Ruokalanhoito], 55523100-3 [Kouluruokailupalvelut] 55520000-1 [Ateriapalvelut], 55522000-5 [Muonituspalvelut kuljetusyrityksille], 55523000-2 [Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut], 55524000-9 [Kouluruokailupalvelut]	Hotelli- ja ravintolapalvelut
79100000-5–79140000-7; 75231100-5;	Oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 21 artiklan c alakohdan nojalla
75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3	Muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut
75200000-8–75231000-4	Yhteiskunnalle tuotettavat palvelut

CPV-koodi	Kuvaus
75231210-9-75231230-5; 75240000-0-75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 21 artiklan h alakohdan nojalla
79700000-1-79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut]	Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut
98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut]	Kansainväliset palvelut
64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikälähettiläpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]	Postipalvelut
50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut]	Sekalaiset palvelut

(¹) Nämä palvelut eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaa, jos ne järjestetään muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevina palveluina. Jäsenvaltiot saavat järjestää pakolliset sosiaali- tai muut palvelut joko yleistä taloudellista etua koskevina palveluina tai muina kuin taloudellisina yleistä etua koskevina palveluina.

LIITE XVIII

**SOSIAALIPALVELUISTA JA MUISTA ERITYISPALVELUISTA TEHTÄVIÄ HANKINTASOPIMUKSIA
KOSKEVIIN ILMOITUKSIIN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT**

(92 artikla)

A osa – Hankintailmoitus

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
2. Pääasiallinen toimiala.
3. Palvelujen tai niiden pääluokkien kuvaus ja mahdolliset ohessa hankittavat rakennustyöt ja tavarat, myös asianomaiset määrät tai arvot, CPV-koodit.
4. Palvelujen pääasiallisen suorituspaikan NUTS-koodi.
5. Tarvittaessa, onko hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen.
6. Keskeiset osallistumisehdot, jotka talouden toimijoiden on täytettävä, tai mahdollinen sähköinen osoite, josta yksityiskohtaisia tietoja voi saada.
7. Määräaika/-ajat yhteyden ottamiseksi hankintayksikköön.
8. Muut tiedot.

B osa – Ohjeellinen kausi-ilmoitus

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sekä sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös CPV-koodit.
3. Sikäli kuin jo tiedossa:
 - a) kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka;
 - b) tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto;
 - c) osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:

tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;

tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;
 - d) lyhyt kuvaus hankintamenetelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.
4. Maininta siitä, että asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista, sekä määräajat kiinnostuksenilmausten vastaanottamiselle ja osoite, johon kiinnostuksenilmaukset on toimitettava.

C osa – Kelpuuttamisjärjestelmää koskeva ilmoitus

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, sekä sähköposti- ja internetosoite.
2. Kyseisen hankintasopimuksen lyhyt kuvaus, myös CPV-koodit.

3. Sikäli kuin jo tiedossa:

- a) kun kyseessä ovat rakennusurakat, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen suorituspaikka, ja kun kyseessä ovat tavarat ja palvelut, NUTS-koodi, jolla ilmaistaan pääasiallinen toimitus- tai suorituspaikka;
- b) tavaroiden toimituksen, rakennusurakoiden toteutuksen tai palvelujen suorittamisen aikataulu sekä hankintasopimuksen kesto;
- c) osallistumisedellytykset, mukaan lukien seuraavat tiedot:

tapauksen mukaan maininta siitä, onko kyseinen hankintasopimus varattu suojatyökeskuksille tai onko sen toteuttaminen varattu suojatyöohjelmien yhteyteen;

tapauksen mukaan maininta siitä, onko palvelun suorittaminen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla varattu tietyille ammattikunnalle;

- d) lyhyt kuvaus hankintamenettelyssä sovellettavista keskeisistä piirteistä.

4. Maininta siitä, että asiasta kiinnostuneiden talouden toimijoiden on ilmoitettava hankintaviranomaiselle olevansa kiinnostuneita hankintasopimuksesta tai -sopimuksista, sekä määrääjat kiinnostuksenilmausten vastaanottamiselle ja osoite, johon kiinnostuksenilmaukset on toimitettava.

5. Kelpuuttamisjärjestelmän voimassaoloaika ja sen uudistamista koskevat muodollisuudet.

D osa – Jälki-ilmoitus

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetiosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot
 2. Pääasiallinen toimiala.
 3. Lyhyt kuvaus palvelujen ja mahdollisten ohessa hankittavien rakennustöiden ja tavaroiden luonteesta ja määrästä.
 4. Ilmoituksen julkaisutiedot *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
 5. Vastaanotettujen tarjousten lukumäärä.
 6. Valittujen talouden toimijoiden nimet ja osoitteet.
 7. Muut tiedot.
-

LIITE XIX

SUUNNITTELUKILPAILUA KOSKEVAAN ILMOITUKSEEN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(96 artiklan 1 kohta)

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Pääasiallinen toimiala.
 3. Hankekuvaus (CPV-koodit).
 4. Kilpailumuoto: avoin tai rajoitettu.
 5. Avoimessa kilpailussa: määräaika hankesuunnitelmien vastaanottamiselle.
 6. Rajoitetussa kilpailussa
 - a) osallistujien suunniteltu lukumäärä;
 - b) mahdollisesti jo valittujen osallistujien nimet;
 - c) osallistujien valintaperusteet;
 - d) määräpäivä osallistumishakemusten vastaanottamiselle.
 7. Tieto siitä, onko osallistuminen mahdollisesti rajattu tietyille ammattikunnalle.
 8. Hankkeiden arviointiperusteet.
 9. Tarvittaessa valintalautakuntaan valittujen jäsenten nimet.
 10. Tieto siitä, onko valintalautakunnan päätös hankintayksikköä sitova.
 11. Mahdollisesti jaettavien palkintojen lukumäärä ja arvo.
 12. Tiedot kaikille osallistujille mahdollisesti suoritettavista maksuista.
 13. Tieto siitä, saavatko palkittujen hankesuunnitelmien tekijät ottaa vastaan lisäsopimuksia.
 14. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
 15. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
 16. Muut tiedot.
-

LIITE XX

SUUNNITTELUKILPAILUN TULOKSIA KOSKEVAAN ILMOITUKSEEN SISÄLLYTETTÄVÄT TIEDOT

(96 artiklan 1 kohta)

1. Hankintayksikön nimi, tunnistenumero (jos tästä säädetään kansallisessa lainsäädännössä), osoite, myös NUTS-koodi, puhelin- ja faksinumero sekä sähköposti- ja internetosoite. Jos lisätietoja antaa jokin toinen yksikkö, tämän yksikön vastaavat tiedot.
 2. Pääasiallinen toimiala.
 3. Hankekuvaus (CPV-koodit).
 4. Osallistujien kokonaismäärä.
 5. Ulkomaisten osallistujien lukumäärä.
 6. Suunnittelukilpailun voittaja(t).
 7. Mahdolliset palkinnot.
 8. Muut tiedot.
 9. Viittaus suunnittelukilpailua koskevaan ilmoitukseen.
 10. Muutoksenhakuelimen nimi ja osoite sekä mahdolliset välitysmenettelyt. Muutoksenhaun jättämisen määräaikoja koskevat tarkat tiedot tai tarvittaessa sen yksikön nimi, osoite, puhelin- ja faksinumero sekä sähköpostiosoite, josta nämä tiedot voi saada.
 11. Päivä, jona ilmoitus on lähetetty.
-

LIITE XXI

VASTAAVUUSTAULUKKO

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
1 artikla	—
2 artiklan johdantokappale	1 artiklan 1 kohta
2 artiklan 1 kohta	1 artiklan 2 kohdan a alakohta
2 artiklan 2 kohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan ensimmäinen virke
2 artiklan 3 kohta	1 artiklan 2 kohdan b alakohdan toinen virke
2 artiklan 4 kohta	1 artiklan 2 kohdan c alakohta
2 artiklan 5 kohta	1 artiklan 2 kohdan d alakohdan ensimmäinen alakohta
2 artiklan 6 kohta	1 artiklan 7 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
2 artiklan 7 kohta	1 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 8 kohta	1 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
2 artiklan 9 kohta	34 artiklan 1 kohta
2 artiklan 10 kohta	1 artiklan 8 kohta
2 artiklan 11 kohta	—
2 artiklan 12 kohta	1 artiklan 8 kohta
2 artiklan 13 kohta	—
2 artiklan 14 kohta	1 artiklan 11 kohta
2 artiklan 15 kohta	1 artiklan 12 kohta
2 artiklan 16 kohta	—
2 artiklan 17 kohta	1 artiklan 10 kohta
2 artiklan 18 kohta	—
2 artiklan 19 kohta	—
2 artiklan 20 kohta	—
3 artiklan 1 kohta	2 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäinen alakohta
3 artiklan 2 kohta	—
3 artiklan 3 kohta	—
3 artiklan 4 kohta	2 artiklan 1 kohdan a alakohdan toinen alakohta
4 artiklan 1 kohta	2 artiklan 2 kohta
4 artiklan 2 kohta	2 artiklan 1 kohdan b alakohta
4 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta	2 artiklan 3 kohta
4 artiklan 3 kohdan toinen ja kolmas alakohta	—
4 artiklan 4 kohta	—
5 artiklan 1 kohta	—
5 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
5 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	1 artiklan 2 kohdan d alakohdan toinen ja kolmas alakohta
5 artiklan 3 kohta	—
5 artiklan 4 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta	—
5 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta	—
5 artiklan 5 kohta	—
6 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta	—
6 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta	9 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
6 artiklan 2 kohta	9 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
6 artiklan 3 kohdan a alakohta	9 artiklan 2 kohta
6 artiklan 3 kohdan b alakohta	—
6 artiklan 3 kohdan c alakohta	9 artiklan 3 kohta
7 artikla	3 artiklan 1 ja 3 kohta, 4 artiklan 1 kohta, 7 artiklan a alakohta
8 artikla	3 artiklan 1 ja 2 kohta
9 artiklan 1 kohta	3 artiklan 3 kohta
9 artiklan 2 kohta	3 artiklan 4 kohta
10 artikla	4 artikla
11 artikla	5 artiklan 1 kohta
—	5 artiklan 2 kohta
12 artikla	7 artiklan b alakohta
13 artiklan 1 kohta	6 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan c alakohdan loppuosa
13 artiklan 2 kohdan a alakohta	6 artiklan 2 kohdan a alakohta
13 artiklan 2 kohdan b alakohta	6 artiklan 2 kohdan b alakohta
13 artiklan 2 kohdan c alakohdan i ja ii alakohta	6 artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäinen ja kolmas luetelmakohta
—	6 artiklan 2 kohdan c alakohdan toinen, neljäs, viides ja kuudes luetelmakohta
14 artiklan a alakohta	7 artiklan a alakohta
14 artiklan b alakohta	7 artiklan a alakohta
—	8 artikla
—	liitteet I–X
15 artikla	16 ja 61 artikla
16 artiklan 1 kohta	17 artiklan 1 ja 8 kohta
16 artiklan 2 kohta	—
16 artiklan 3 kohta	17 artiklan 2 ja 8 kohta
16 artiklan 4 kohta	—
16 artiklan 5 kohta	17 artiklan 3 kohta
16 artiklan 6 kohta	—

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
16 artiklan 7 kohta	17 artiklan 4 ja 5 kohta
16 artiklan 8 kohta	17 artiklan 6 kohdan a alakohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
16 artiklan 9 kohta	17 artiklan 6 kohdan b alakohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
16 artiklan 10 kohta	17 artiklan 6 kohdan a alakohdan kolmas alakohta ja 6 kohdan b alakohdan kolmas alakohta
16 artiklan 11 kohta	17 artiklan 7 kohta
16 artiklan 12 kohta	17 artiklan 9 kohta
16 artiklan 13 kohta	17 artiklan 10 kohta
16 artiklan 14 kohta	17 artiklan 11 kohta
17 artikla	69 artikla
18 artiklan 1 kohta	19 artiklan 1 kohta
18 artiklan 2 kohta	19 artiklan 2 kohta
19 artiklan 1 kohta	20 artiklan 1 kohta ja 62 artiklan 1 kohta
19 artiklan 2 kohta	20 artiklan 2 kohta
20 artikla	22 artikla ja 62 artiklan 1 kohta
21 artiklan a alakohta	24 artiklan a alakohta
21 artiklan b alakohta	24 artiklan b alakohta
21 artiklan c alakohta	—
21 artiklan d alakohta	24 artiklan c alakohta
21 artiklan e alakohta	—
21 artiklan f alakohta	24 artiklan d alakohta
21 artiklan g alakohta	—
21 artiklan h alakohta	—
21 artiklan i alakohta	—
22 artikla	25 artikla
23 artikla	26 artikla
24 artiklan 1 kohta	22 a artikla
24 artiklan 2 kohta	21 artikla ja 62 artiklan 1 kohta
24 artiklan 3 kohta	21 artikla ja 62 artiklan 1 kohta
25 artikla	—
26 artikla	—
27 artiklan 1 kohta	22 a artiklan loppuosa, direktiivin 2009/81/EY 12 artikla
27 artiklan 2 kohta	—
28 artikla	—
29 artiklan 1 kohta	23 artiklan 1 kohta
29 artiklan 2 kohta	23 artiklan 1 kohta
29 artiklan 3 kohta	23 artiklan 2 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
29 artiklan 4 kohta	23 artiklan 3 kohdan a–c alakohta
29 artiklan 5 kohta	23 artiklan 3 kohdan toinen alakohta
29 artiklan 6 kohta	23 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta
30 artikla	23 artiklan 4 kohta
31 artikla	23 artiklan 5 kohta
32 artikla	24 artiklan e alakohta
33 artiklan 1 ja 2 kohta	27 artikla
33 artiklan 3 kohta	—
34 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen virke	30 artiklan 1 kohta ja 62 artiklan 2 kohta
34 artiklan 1 kohdan kolmas virke	—
34 artiklan 1 kohdan neljäs virke	30 artiklan 2 kohta ja johdanto-osan 41 kappale
34 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	30 artiklan 2 kohta
34 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	—
34 artiklan 3 kohta	30 artiklan 3 kohta
35 artiklan 1 kohta	30 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta ja 5 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
35 artiklan 2 kohta	30 artiklan 5 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
35 artiklan 3 kohta	30 artiklan 4 kohdan toinen alakohta ja 5 kohdan neljäs alakohta ja 62 artiklan 2 kohta
—	30 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta
35 artiklan 4 kohta	—
35 artiklan 5 kohta	30 artiklan 6 kohdan toinen alakohta
35 artiklan 6 kohta	30 artiklan 6 kohdan kolmas ja neljäs alakohta
36 artiklan 1 kohta	10 artikla
36 artiklan 2 kohta	—
37 artikla	11 artikla
38 artiklan 1 kohta	28 artiklan ensimmäinen alakohta
38 artiklan 2 kohta	28 artiklan toinen alakohta
39 artikla	13 artikla
40 artiklan 1 kohta	48 artiklan 1, 2 ja 4 kohta ja 64 artiklan 1 kohta
40 artiklan 2 kohta	—
40 artiklan 3 kohta	48 artiklan 3 kohta ja 64 artiklan 2 kohta
40 artiklan 4 kohta	—
40 artiklan 5 kohta	—
40 artiklan 6 kohta	48 artiklan 5 ja 6 kohta ja 64 artiklan 3 kohta
40 artiklan 7 kohdan ensimmäinen alakohta	70 artiklan 2 kohdan f alakohta ja toinen alakohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
40 artiklan 7 kohdan toinen ja kolmas alakohta	
41 artiklan 1 kohta	1 artiklan 13 kohta
41 artiklan 2 kohta	70 artiklan 2 kohdan c ja d alakohta ja 70 artiklan 2 kohdan toinen alakohta
42 artikla	—
43 artikla	12 artikla
44 artiklan 1 kohta	40 artiklan 1 ja 2 kohta
44 artiklan 2 kohta	40 artiklan 2 kohta
44 artiklan 3 kohta	—
44 artiklan 4 kohta	42 artikla 1 kohta ja 3 kohdan b alakohta
44 artiklan 5 kohta	40 artiklan 3 kohdan alkuosa
45 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 9 kohdan a alakohta
45 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	45 artiklan 2 kohta
45 artiklan 2 kohta	45 artiklan 4 kohta
45 artiklan 3 kohta	—
45 artiklan 4 kohta	—
46 artikla	1 artiklan 9 kohdan b alakohta ja 45 artiklan 3 kohta
47 artikla	1 artiklan 9 kohdan c alakohta ja 45 artiklan 3 kohta
48 artikla	—
49 artikla	—
50 artiklan a alakohta	40 artiklan 3 kohdan a alakohta
50 artiklan b alakohta	40 artiklan 3 kohdan b alakohta
50 artiklan c alakohta	40 artiklan 3 kohdan c alakohta
50 artiklan d alakohta	40 artiklan 3 kohdan d alakohta
50 artiklan e alakohta	40 artiklan 3 kohdan e alakohta
50 artiklan f alakohta	40 artiklan 3 kohdan g alakohta
50 artiklan g alakohta	40 artiklan 3 kohdan h alakohta
50 artiklan h alakohta	40 artiklan 3 kohdan j alakohta
50 artiklan i alakohta	40 artiklan 3 kohdan k alakohta
50 artiklan j alakohta	40 artiklan 3 kohdan l alakohta
51 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta	14 artiklan 1 kohta ja 1 artiklan 4 kohta
51 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta	—
51 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta	—
51 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta	14 artiklan 4 kohta
52 artiklan 1 kohta	1 artiklan 5 kohta ja 15 artiklan 1 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
52 artiklan 2 kohta	15 artiklan 2 kohta
52 artiklan 6 kohta	15 artiklan 2 kohdan viimeinen virke
52 artiklan 4 kohta	15 artiklan 3 kohta
52 artiklan 5 kohta	15 artiklan 4 kohta
52 artiklan 6 kohta	15 artiklan 6 kohta
52 artiklan 7 kohta	—
52 artiklan 8 kohta	—
52 artiklan 9 kohta	15 artiklan 7 kohdan kolmas alakohta
53 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	1 artiklan 6 kohta ja 56 artiklan 1 kohta
53 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta	1 artiklan 6 kohta
53 artiklan 2 kohta	56 artiklan 2 kohta
53 artiklan 3 kohta	56 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
53 artiklan 4 kohta	56 artiklan 3 kohta
53 artiklan 5 kohta	56 artiklan 4 kohta
53 artiklan 6 kohta	56 artiklan 5 kohta
53 artiklan 7 kohta	56 artiklan 6 kohta
53 artiklan 8 kohta	56 artiklan 7 kohta
53 artiklan 9 kohta	56 artiklan 8 kohta
54 artikla	—
55 artiklan 1 kohta	29 artiklan 1 kohta
55 artiklan 2 kohta	29 artiklan 2 kohta
55 artiklan 3 kohta	—
55 artiklan 4 kohta	29 artiklan 2 kohta
56 artikla	—
57 artikla	—
58 artikla	johdanto-osan 15 kappale
59 artikla	—
60 artiklan 1 kohta	34 artiklan 1 kohta
60 artiklan 2 kohta	34 artiklan 2 kohta
60 artiklan 3 kohta	34 artiklan 3 kohta
60 artiklan 4 kohta	34 artiklan 8 kohta
60 artiklan 5 kohta	34 artiklan 4 kohta
60 artiklan 6 kohta	34 artiklan 5 kohta
61 artiklan 1 kohta	34 artiklan 6 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
61 artiklan 2 kohta	34 artiklan 6 kohta
62 artiklan 1 kohta	34 artiklan 4 kohdan toinen alakohta, 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta, 6 kohdan toinen alakohta ja 7 kohta
62 artiklan 2 kohta	34 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta, 5 kohdan ensimmäinen alakohta ja 6 kohdan ensimmäinen alakohta
62 artiklan 3 kohta	—
63 artikla	35 artikla
64 artiklan 1 kohta	36 artiklan 1 kohta
64 artiklan 2 kohta	36 artiklan 2 kohta
65 artikla	—
66 artiklan 1 kohta	45 artiklan 1 kohta
66 artiklan 2 kohta	45 artiklan 9 kohta
—	45 artiklan 10 kohta
66 artiklan 3 kohta	45 artiklan 9 kohta
67 artiklan 1 kohta	41 artiklan 1 ja 2 kohta
67 artiklan 2 kohta	42 artiklan 3 kohta ja 44 artiklan 1 kohta
68 artikla	41 artiklan 3 kohta
69 artikla	42 artiklan 1 kohdan c alakohta ja 44 artiklan 1 kohta
70 artiklan 1 kohta	43 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ja 44 artiklan 1 kohta
70 artiklan 2 kohta	43 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta
70 artiklan 3 kohta	43 artiklan 2 ja 3 kohta
70 artiklan 4 kohta	43 artiklan 5 kohta
71 artiklan 1 kohta	44 artiklan 1 kohta ja 70 artiklan 1 kohdan b alakohta
71 artiklan 2 kohdan ensimmäinen virke	44 artiklan 2 ja 3 kohta
71 artiklan 2 kohdan toinen ja kolmas virke	44 artiklan 4 kohdan toinen alakohta
71 artiklan 3 kohta	44 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta
71 artiklan 4 kohta	—
71 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta	44 artiklan 6 kohta
71 artiklan 5 kohdan toinen alakohta	44 artiklan 7 kohta
71 artiklan 6 kohta	44 artiklan 8 kohta
72 artiklan 1 kohta	44 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta
72 artiklan 2 ja 3 kohta	44 artiklan 5 kohdan toinen ja kolmas alakohta
73 artiklan 1 kohta	45 artiklan 6 kohta
73 artiklan 2 kohta	46 artiklan 2 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
74 artiklan 1 kohta	47 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke ja 5 kohdan ensimmäinen alakohta
74 artiklan 2 kohta	47 artiklan 1 kohdan toinen virke ja 5 kohdan toinen alakohta
75 artiklan 1 kohta	49 artiklan 1 kohta
75 artiklan 2 kohta	49 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
75 artiklan 3 kohta	49 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
75 artiklan 4, 5 ja 6 kohta	49 artiklan 3, 4 ja 5 kohta
76 artiklan 1 kohta	51 artiklan 1 kohta
76 artiklan 2 kohta	51 artiklan 2 kohta
76 artiklan 3 kohta	52 artiklan 1 kohta
76 artiklan 4 kohta	—
76 artiklan 5 kohta	51 artiklan 3 kohta
76 artiklan 6 kohta	—
76 artiklan 7 kohta	—
76 artiklan 8 kohta	—
77 artiklan 1 kohta	53 artiklan 1 kohta
77 artiklan 2 kohta	53 artiklan 2 kohta
77 artiklan 3 kohta	53 artiklan 6 kohta
77 artiklan 4 kohta	53 artiklan 7 kohta
77 artiklan 5 kohta	53 artiklan 9 kohta
77 artiklan 6 kohta	—
78 artiklan 1 kohta	54 artiklan 1 ja 2 kohta
78 artiklan 2 kohta	54 artiklan 3 kohta
79 artiklan 1 kohta	53 artiklan 4 ja 5 kohta
79 artiklan 2 kohta	54 artiklan 5 ja 6 kohta
79 artiklan 3 kohta	—
80 artiklan 1 kohta	53 artiklan 3 kohta ja 54 artiklan 4 kohta
80 artiklan 2 kohta	—
80 artiklan 3 kohta	53 artiklan 3 kohta ja 54 artiklan 4 kohta
81 artiklan 1 kohta	52 artiklan 2 kohta
81 artiklan 2 kohta	52 artiklan 3 kohta
81 artiklan 3 kohta	—
82 artiklan 1 kohta	55 artiklan 1 kohta
82 artiklan 2 kohta	55 artiklan 1 kohta
82 artiklan 3 kohta	—
82 artiklan 4 kohta	johdanto-osan 1 kappale ja 55 kappaleen kolmas kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
82 artiklan 5 kohta	55 artiklan 2 kohta
83 artikla	—
84 artikla 1 kohta	57 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
84 artiklan 2 kohdan a alakohta	57 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a alakohta
84 artiklan 2 kohdan b alakohta	57 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohta
84 artiklan 2 kohdan c alakohta	57 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohta
84 artiklan 2 kohdan d alakohta	57 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan d alakohta
84 artiklan 2 kohdan e alakohta	—
84 artiklan 2 kohdan f alakohta	57 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohta
84 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta	57 artiklan 2 kohta
84 artiklan 3 kohdan toinen alakohta	—
84 artiklan 4 kohta	57 artiklan 3 kohta
84 artiklan 5 kohta	—
85 artiklan 1, 2, 3 ja 4 kohta ja 86 artikla	58 artikla 1–4 kohta ja 59 artikla
85 artiklan 5 kohta	58 artiklan 5 kohta
87 artikla	38 artikla
88 artiklan 1 kohta	—
88 artiklan 2 kohta	37 artiklan ensimmäinen virke
88 artiklan 3 kohta	—
88 artiklan 4 kohta	37 artiklan toinen virke
88 artiklan 5–8 kohta	—
89 artikla	—
90 artikla	—
91 artikla	—
92 artikla	—
93 artikla	—
94 artikla	—
95 artikla	61 artikla
96 artiklan 1 kohta	63 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
96 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta	63 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
96 artiklan 2 kohdan toinen ja kolmas alakohta	63 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ensimmäinen ja toinen virke
96 artiklan 3 kohta	63 artiklan 2 kohta
97 artiklan 1 kohta	65 artiklan 1 kohta
97 artiklan 2 kohta	60 artiklan 2 kohta
97 artiklan 3 ja 4 kohta	65 artiklan 2 ja 3 kohta
98 artikla	66 artikla

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
99 artiklan 1 kohta	72 artiklan ensimmäinen alakohta
99 artiklan 2–6 kohta	—
100 artikla	50 artikla
101 artikla	102 artikla
103 artikla	104 artikla
—	—
68 artiklan 3 ja 4 kohta	68 artiklan 5 kohta
105 artiklan 1 ja 2 kohta	68 artiklan 1 ja 2 kohta
105 artiklan 3 kohta	—
106 artiklan 1 kohta	71 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
106 artiklan 2 kohta	—
106 artiklan 3 kohta	71 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta
107 artikla	73 artikla
108 artikla	—
109 artikla	74 artikla
110 artikla	75 artikla
—	Liitteet I–X
Liite I (paitsi ensimmäinen virke)	Liite XII (paitsi 1 alaviite)
Liitteen I ensimmäinen virke	Liitteessä XII oleva 1 alaviite
Liite II	—
Liitteessä III olevat A, B, C, E, F, G, H, I ja J kohta	Liite XI
Liitteessä III oleva D kohta	—
Liitteessä IV olevan 1 kohdan 1–3 alakohta	30 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta
Liitteessä IV olevan 1 kohdan neljäs alakohta	—
Liitteessä IV oleva 2 kohta	30 artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen virke
Liitteessä V olevat a–f kohta	Liitteessä XXIV olevat b–h kohta
Liitteessä V oleva g kohta	—
Liite VI	Liite XV
Liite VII	56 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan a–f alakohta
Liite VIII, paitsi 4 kohta	Liite XXI, paitsi 4 kohta
Liitteessä VIII oleva 4 kohta	Liitteessä XXI oleva 4 kohta
Liite IX	Liite XX
Liite X	Liite XIV
Liite XI	Liite XIII
Liite XII	Liite XVI
Liitteessä XIII oleva 1 kohta	47 artiklan 4 kohta

Tämä direktiivi	Direktiivi 2004/17/EY
Liitteessä XIII oleva 2 kohta	47 artiklan 5 kohta
Liite XIV	Liite XXIII
Liite XV	—
Liite XVI	Liite XVI
Liite XVII	Liite XVII
Liite XVIII	—
Liite XIX	Liite XVIII
Liite XX	Liite XIX
Liite XXI	Liite XXVI
—	Liite XXII
—	Liite XXV

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/36/EU,

annettu 26 päivänä helmikuuta 2014,

kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 79 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun säädösehdotus on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisympäristöstä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määrätään, että neuvosto toteuttaa turvapaikkaa, maahanmuuttoa ja kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien turvaamista koskevia toimenpiteitä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteuttamiseksi asteittain.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa määrätään, että unionin on kehitettävä yhteinen maahanmuuttopolitiikka, jonka tavoitteena on varmistaa kaikissa vaiheissa muuttovirtojen tehokas hallinta ja jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu. Tätä varten Euroopan parlamentin ja neuvoston on määrä säätää toimenpiteitä kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja maassa oleskelua koskevista edellytyksistä ja heidän oikeuksiensa määrittelystä.
- (3) Eurooppa-neuvoston 4 päivänä marraskuuta 2004 hyväksymässä Haagin ohjelmassa tunnustetaan, että laillinen maahanmuutto tulee tärkeäksi talouskehityksen eteenpäin viemisessä, ja pyydetään komissiota esittämään laillista maahanmuuttoa koskeva toimintapoliittinen suunnitelma ja maahanpääsymenettelyjä, joilla voidaan nopeasti vastata siirtotyövoiman vaihtelevaan kysyntään työmarkkinoilla.

(4) Eurooppa-neuvoston kokouksessa 14 ja 15 päivänä joulukuuta 2006 sovittiin lukuisista vuotta 2007 koskevista edistysaskelista. Niihin kuuluu muun muassa hyvin hallittujen laillista maahanmuuttoa koskevien politiikkojen kehittäminen kansallista toimivaltaa kunnioittaen, jotta jäsenvaltioita voitaisiin auttaa täyttämään silloiset ja tulevat työvoimatarpeet. Lisäksi pyydettiin selvittämään keinoja väliaikaisen maahanmuuton helpottamiseksi.

(5) Eurooppa-neuvoston 16 päivänä lokakuuta 2008 vahvistamassa Euroopan maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksessa unioni ja sen jäsenvaltiot sitoutuivat harjoittamaan tasapuolista, tehokasta ja johdonmukaista politiikkaa muuttoliikkeeseen liittyvien haasteiden ja mahdollisuuksien suhteen. Sopimus muodostaa perustan yhteiselle maahanmuuttopolitiikalle, jonka ohjenuorana on jäsenvaltioiden välinen yhteisvastuu ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa ja joka perustuu muuttovirtojen asianmukaiselle hallinnalle sekä vastaanottavan maan että alkuperämaiden ja muuttajien itsensä eduksi.

(6) Eurooppa-neuvoston 11 päivänä joulukuuta 2009 hyväksymässä Tukholman ohjelmassa tunnustetaan, että työperäinen maahanmuutto voi osaltaan lisätä kilpailukykyä ja talouden elinvoimaisuutta ja että unionin väestörakenteen muuttuessa huomattavasti ja työvoiman kysynnän kasvassa joustavat maahanmuuttopolitiikat myötävaikuttavat merkittävästi unionin pitkän aikavälin taloudelliseen kehitykseen ja suorituskykyyn. Siinä korostetaan myös, että on tärkeää varmistaa jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu ja optimoida muuttoliikkeen ja kehityksen välinen yhteys. Ohjelmassa pyydetään komissiota ja Eurooppa-neuvostoa jatkamaan komission 21 päivänä joulukuuta 2005 annetussa tiedonannossa vahvistetun laillista maahanmuuttoa koskevan toimintapoliittisen suunnitelman täytäntöönpanoa.

(7) Tämän direktiivin olisi myötävaikuttettava muuttovirtojen tehokkaaseen hallintaan nimenomaan väliaikaisen kausimuuton osalta ja varmistettava kausityöntekijöille kunnolliset työ- ja elinolot asettamalla maahanpääsulle ja oleskelulle tasapuoliset ja selkeät säännöt ja määrittelemällä kausityöntekijöiden oikeudet sekä luomalla samalla kannustimia ja suojatoimia, joilla estetään oleskeluajan ylittyminen tai tilapäisen oleskelun muuttuminen pysyväksi. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/52/EY ⁽⁴⁾ annetut säännöt ehkäisevät osaltaan tällaisen tilapäisen oleskelun muuttumista laittomaksi oleskeluksi.

⁽¹⁾ EUVL C 218, 23.7.2011, s. 97.

⁽²⁾ EUVL C 166, 7.6.2011, s. 59.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 5. helmikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 17. helmikuuta 2014.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/52/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista (EUVL L 168, 30.6.2009, s. 24).

- (8) Jäsenvaltioiden olisi pantava tämä direktiivi täytäntöön sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen katsomatta erityisesti neuvoston direktiivin 2000/43/EY⁽¹⁾ ja neuvoston direktiivin 2000/78/EY⁽²⁾ mukaisesti.
- (9) Tämä direktiivi ei saisi rajoittaa jäsenvaltioiden työmarkkinoille pääsyyn sovellettavaa unionin kansalaisten etuuskohtelun periaatetta sellaisena kuin se on ilmaistuna asianomaisten liittymisasiakirjojen asiaa koskevissa määräyksissä.
- (10) Tämä direktiivi ei saisi rajoittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksessa tarkoitettua jäsenvaltioiden oikeutta päättää siitä, kuinka paljon kolmansien maiden kansalaisia päästetään kausityöntekijöiksi niiden alueelle.
- (11) Tämän direktiivin ei pitäisi vaikuttaa edellytyksiin, jotka koskevat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklan mukaista palvelujen tarjoamista. Tämän direktiivin ei pitäisi vaikuttaa etenkään työehtoihin ja -oloihin, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY⁽³⁾ mukaisesti sovelletaan työntekijöihin, jotka jäsenvaltioon sijoittautunut yritys on lähettänyt tuottamaan palvelun toisen jäsenvaltion alueella.
- (12) Tällä direktiivillä olisi katettava kausityöntekijöiden ja työnantajien väliset suorat työsuhteet. Kuitenkin jos jäsenvaltion kansallinen oikeus mahdollistaa kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn kausityöntekijöiksi sellaisten alueelleen sijoittautuneiden työnvälitystoimistojen tai työvoiman vuokrausyritysten kautta, joilla on suora sopimus kausityöntekijän kanssa, tällaisia yrityksiä ei pitäisi jättää tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.
- (13) Saattaessaan tätä direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden olisi, tarvittaessa työmarkkinaosa-
puolia kuullen, laadittava luettelo toimialoista, joihin kuuluu kausiluonteista toimintaa. Kausiluonteista toimintaa on tyypillisesti esimerkiksi maataloudessa ja puutarhailijelyssä erityisesti istutus- tai sadonkorjuuajkaan tai matkailussa erityisesti lomakaudella.
- (14) Mikäli kansallisessa oikeudessa niin säädetään, ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 10 artiklassa vahvistetun syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti, jäsenvaltiot saavat tämän direktiivin valinnaisia säännöksiä soveltaessaan kohdella tiettyjen kolmansien maiden kansalaisia suotuisammin kuin muiden kolmansien maiden kansalaisia.
- (15) Maahanpääsyä kausityöntekijäksi olisi oltava mahdollista hakea ainoastaan, kun kolmannen maan kansalainen oleskelee jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella.
- (16) Olisi voitava evätä maahanpääsy tämän direktiivin tarkoituksia varten asianmukaisesti perustelluista syistä. Maahanpääsy olisi voitava evätä varsinkin, jos jäsenvaltio katsoo tosiseikkoihin perustuvan arvion mukaisesti, että asianomainen kolmannen maan kansalainen on mahdollinen uhka yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle.
- (17) Tämä direktiivi ei saisi rajoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁽⁴⁾ soveltamista.
- (18) Tämän direktiivin ei pitäisi vaikuttaa haitallisesti jäsenvaltiossa jo laillisesti oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille myönnettyihin oikeuksiin tehdä työtä.
- (19) Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden osalta sovelletaan kaikilta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 810/2009⁽⁵⁾ (viisumisäännöstö), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006⁽⁶⁾ (Schengenin rajasäännöstö) sekä neuvoston asetusta (EY) N:o 539/2001⁽⁷⁾. Näin ollen jos oleskelu kestää enintään 90 päivää, kausityöntekijöiden edellytyksiä päästä Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelle säännellään mainituilla säädöksillä, kun taas tällä direktiivillä olisi säänneltävä ainoastaan työnsaantia koskevia perusteita ja vaatimuksia. Jos on kyse jäsenvaltiosta, joka ei sovelle Schengenin säännöstöä täysimääräisesti, Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlantia lukuun ottamatta, sovelletaan ainoastaan Schengenin rajasäännöstöä. Tässä direktiivissä tarkoitettut Schengenin säännöstön määräykset kuuluvat siihen säännöstön osaan, johon Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät osallistu, joten kyseisiä määräyksiä ei sovelleta niihin.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta (viisumisäännöstö) (EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1).

⁽⁷⁾ Neuvoston asetusta (EY) N:o 539/2001, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2001, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1).

- (20) Tässä direktiivissä olisi määriteltävä kausityöntekijän osalta maahanpääsyä koskevat vaatimukset samoin kuin luvan hylkäysperusteet ja perusteet luvan peruuttamiselle sekä perusteet enintään 90 päivän pituista oleskelua koskevan luvan uusimatta jättämiselle. Myönnettävä lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja kausityötä varten sovelletaan vastaavasti Schengenin säännösten asiaankuuluvia, maahantuloa ja oleskelua jäsenvaltioiden alueella koskevia edellytyksiä samoin kuin kyseisten viisumien hylkäämistä, uusimista, mitätöintiä ja peruuttamista koskevia edellytyksiä. Erityisesti on ilmoitettava hakijalle kaikista viisumin hylkäämis-, mitätöinti- tai kumoamispäätöksistä ja niiden perusteena olevista syistä viisumisäännösten 32 artiklan 2 kohdan ja 34 artiklan 6 kohdan mukaisesti viisumisäännösten liitteessä VI olevalla vakiolomakkeella.
- (21) Niiden kausityöntekijöiden osalta, jotka on päästetty maahan yli 90 päivän pituista oleskelua varten, tässä direktiivissä olisi määriteltävä sekä alueelle pääsyn ja alueella oleskelun edellytykset että perusteet ja vaatimukset työn saamiseksi jäsenvaltioista.
- (22) Tässä direktiivissä olisi säädettävä joustavasta maahantulojärjestelmästä, joka perustuu kysyntään ja objektiivisiin kriteereihin, kuten voimassa olevaan työsopimukseen tai sitovaan työtarjoukseen, jossa määritetään työsopimuksen tai työsuhteen olennaiset kohdat.
- (23) Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus tehdä testi, jolla osoitetaan, että paikkaa ei voida täyttää kotimaisilta työmarkkinoilta.
- (24) Jäsenvaltioiden olisi voitava hylätä maahanpääsyä koskeva hakemus erityisesti silloin, jos kolmannen maan kansalainen ei ole kausityöntekijänä noudattanut aiemmasta maahanpääsypäätöksestä seuraavaa velvollisuutta poistua asianomaisen jäsenvaltion alueelta kausityöhön oikeuttavan luvan voimassaolon päättyessä.
- (25) Jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia työnantajaa tekemään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja antamaan kaikki tarvittavat asiaankuuluvat tiedot mahdollisten väärinkäytösten ja tämän direktiivin mukaisen menettelyn väärinkäytön estämiseksi.
- (26) Sillä, että säädetään yhden hakemuksen menettelystä, joka johtaa sekä oleskelua että työtä koskevan yhdistelmäluvan myöntämiseen, yksinkertaistettaisiin jäsenvaltioissa tällä hetkellä sovellettavia sääntöjä. Tämän ei pitäisi vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeuteen nimetä hallinnon organisointia ja hallintokäytäntöä koskevien kansallisten erityispiirteiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset ja se, millä tavalla niiden olisi oltava mukana yhden hakemuksen menettelyssä.
- (27) Tämän direktiivin mukaisten toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen ei saisi rajoittaa muiden viranomaisten ja soveltuviissa tapauksissa työmarkkinaosapuolten kansallisen oikeuden ja/tai käytännön mukaisia hakemuksen käsittelyä ja hakemuksen johdosta tehtävää päätöstä koskevia tehtäviä ja vastuuta.
- (28) Tämän direktiivin olisi annettava jäsenvaltioille jossakin määrin joustoa kausityöntekijöiden maahanpääsyä varten myönnettävien (maahantulo-, oleskelu- ja työ) lupien osalta. Direktiivin 12 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisen pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin myöntämisen ei olisi rajoitettava jäsenvaltioiden mahdollisuutta myöntää ennalta lupa työskennellä asianomaisessa jäsenvaltiossa. Sen varmistamiseksi, että tämän direktiivin mukaiset työtä koskevat edellytykset on tarkistettu ja että ne täyttyvät, olisi kyseisissä luvissa tehtävä selväksi, että ne on tarkoitettu kausiluonteista työtä varten. Jos myönnetään vain lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, jäsenvaltion olisi käytettävä tähän tarkoitukseen viisumitarran kohtaa "Huomautuksia".
- (29) Jos oleskelu kestää enintään 90 päivää, jäsenvaltioiden olisi myönnettävä kausiluonteista työtä varten joko lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi tai työluvalla varustettu lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi silloin, kun kolmannen maan kansalainen tarvitsee viisumin asetuksen (EY) N:o 539/2001 mukaisesti. Jos kolmannen maan kansalaisen ei sovelleta viisumivaatimusta ja jos jäsenvaltio ei ole soveltanut mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohtaa, jäsenvaltioiden olisi myönnettävä hänelle kausiluonteista työtä varten työlupa. Jos oleskelu kestää yli 90 päivää, jäsenvaltioiden olisi myönnettävä yksi seuraavista luvista: pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, kausityölupa tai pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävällä viisumilla varustettu kausityölupa, jos alueelle tulo edellyttää kansallisen oikeuden mukaan pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävää viisumia. Minkään tässä direktiivissä ei pitäisi estää jäsenvaltiota toimittamasta työlupaa suoraan työnantajalle.
- (30) Jos viisumia tarvitaan ainoastaan jäsenvaltion alueelle tuloa varten ja kolmannen maan kansalainen täyttää kausityöluvan myöntämisen edellytykset, asianomaisen jäsenvaltion olisi annettava kolmannen maan kansalaiselle kaikki mahdollisuudet saada tarvittava viisumi ja varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset tekevät tässä tu-
loksellista yhteistyötä.

- (31) Oleskelun enimmäiskesto olisi vahvistettava jäsenvaltioissa ja rajoitettava viidestä yhdeksään kuukautta kestävään jaksoon, mikä varmistaisi yhdessä kausityön määrittelyn kanssa, että työ on aidosti kausiluonteista. Tätä tarkoitusta varten olisi säädettävä, että oleskelun enimmäiskeston rajoissa on mahdollista pidentää sopimuksen voimassaoloa tai vaihtaa työnantajaa edellyttäen, että maahanpääsyn perusteet yhä täyttyvät. Tällä vähennettävään hyväksikäytön vaaraa, jolle kausityöntekijät voivat altistua, jos he ovat yhteen työnantajaan sidottuja, ja samalla vastattaisiin joustavasti työnantajien tosiasiallisiin työvoimatarpeisiin. Kausityöntekijän mahdollisuus siirtyä toisen työnantajan palvelukseen tässä direktiivissä säädettyjen edellytysten mukaisesti ei saisi antaa kausityöntekijälle mahdollisuutta etsiä työttömänä ollessaan työtä jäsenvaltioiden alueelta.
- (32) Päättyessään oleskelun jatkamisesta tai kausityöhön oikeuttavan luvan uusimisesta jäsenvaltioiden olisi voitava ottaa huomioon työmarkkinatilanne.
- (33) Jos kausityöntekijä on saanut enintään 90 päivän pituisen oleskeluluvan ja jäsenvaltio on päättänyt pidentää sen voimassaoloa yli tämän ajan, lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi olisi joko korvattava pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävällä viisumilla tai kausityöluvalla.
- (34) Kun otetaan huomioon kiertomuuton tietyt näkökohdat samoin kuin kolmansista maista tulevien kausityöntekijöiden mahdollisuus työllistyä yhtä kautta pidempään sekä unionin työnantajien edut siltä osin, että he voisivat luottaa pysyvämpään ja jo koulutettuun työvoimaan, olisi säädettävä mahdollisuudesta käyttää helpotettuja maahanpääsymenettelyjä sellaisten vilpittömässä mielessä toimivien kolmansien maiden kansalaisten kohdalla, jotka ovat päässeet jäsenvaltioon kausityöntekijöiksi vähintään keran edeltävien viiden vuoden aikana ja jotka ovat asianomaiseen jäsenvaltioon tulon ja siellä oleskelun suhteen aina noudattaneet kaikkia tässä direktiivissä säädettyjä perusteita ja edellytyksiä. Tällaisilla menettelyillä ei saisi vaikuttaa työn kausiluonteisuutta koskevaan vaatimukseen eikä kiertää sitä.
- (35) Jäsenvaltioiden olisi tehtävä parhaansa varmistaakseen, että hakijoilla on saatavillaan tietoa maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, kuten tässä direktiivissä säädettyistä oikeuksista ja velvollisuuksista ja menettelyllisistä takeista sekä kaikista jonkin jäsenvaltion alueella kausityöntekijänä oleskelua ja työskentelyä koskevaan hakemukseen tarvittavista asiakirjoista.
- (36) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, joita sovelletaan työnantajiin, jos ne eivät noudata tämän direktiivin mukaisia velvoitteitaan. Tällaiset seuraamukset voisivat koostua toimenpiteistä, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/52/EY 7 artiklassa niihin olisi kuuluttava tarvittaessa työnantajan velvollisuus maksaa korvausta kausityöntekijöille. Tarvittavien mekanismien olisi oltava käytössä, jotta kausityöntekijät saisivat korvausta, johon heillä on oikeus jopa silloin, kun he eivät enää ole kyseisen jäsenvaltion alueella.
- (37) Kausityöntekijänä maahanpääsyä koskevien hakemusten käsittelyä koskevaa menettelyä varten olisi vahvistettava säännöt. Kyseisen menettelyn olisi oltava tehokas ja helposti toteutettava jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten tavanomainen työtaakka huomioon ottaen, ja sen olisi oltava avoin ja tasapuolinen, jotta asianomaisille henkilöille voitaisiin taata riittävä oikeusvarmuus.
- (38) Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävien viisumien osalta menettelylliset takeet ovat Schengenin säännösten asianomaisten määräysten mukaiset.
- (39) Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä päätökset kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskevista hakemuksista mahdollisimman pian niiden tekemisen jälkeen. Jos luvan jatkamista tai uusimista koskevat hakemukset on tehty luvan voimassaoloaikana, jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimet varmistaakseen, ettei kausityöntekijää velvoiteta keskeyttämään työsuhdettaan samaan työnantajaan tai ettei häntä estetä vaihtamasta työnantajia vireillä olevien hallinnollisten menettelyjen vuoksi. Hakijoiden olisi toimitettava luvan jatkamista tai uusimista koskeva hakemuksensa mahdollisimman nopeasti. Kausityöntekijän olisi joka tapauksessa saatava oleskella asianomaisen jäsenvaltion alueella ja tapauksen mukaan jatkaa työntekoa, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet luvan jatkamista tai uusimista koskevasta hakemuksesta lopullisen päätöksen.
- (40) Jäsenvaltioita olisi kannustettava kausityön luonteen vuoksi olemaan perimättä maksua hakemusten käsittelystä. Jos jäsenvaltio kaikesta huolimatta päättää periä maksun, tämä ei saisi olla suhteeton tai kohtuuton.
- (41) Kaikilla kausityöntekijöillä olisi oltava kohtuullisen elintason takaava majoitus. Kaikista majoituksessa tapahtuvista muutoksista olisi ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos työnantaja järjestää majoituksen tai se järjestyy työnantajan kautta, vuokra ei saisi olla kohtuuton verrattuna kausityöntekijän nettoansioihin ja majoituksen laatuun, kausityöntekijän vuokraa ei saisi automaattisesti vähentää hänen palkastaan, työnantajan olisi toimitettava kausityöntekijälle vuokrasopimus tai vastaava asiakirja, jossa ilmoitetaan majoituksen vuokraehdot, ja työnantajan olisi huolehdittava siitä, että majoitus vastaa asianomaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevia yleisiä terveys- ja turvallisuusnormeja.

(42) Kolmansien maiden kansalaiset, joilla on voimassa oleva matkustusasiakirja ja kausityöhön oikeuttava lupa, jonka Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltava jäsenvaltio on tämän direktiivin nojalla myöntänyt, voivat tulla Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion alueelle ja liikkua siellä vapaasti enintään 90 päivän ajan 180 päivän ajanjaksoa kohden Schengenin rajasäännöstön ja tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen⁽¹⁾, jäljempänä 'Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus', 21 artiklan mukaisesti.

(43) Koska kausityötä tekevät kolmansien maiden kansalaiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa ja koska heidän tehtävänsä ovat luonteeltaan tilapäisiä, kausityötä tekevien kolmansien maiden kansalaisten oikeudet on suojattava tehokkaasti myös sosiaaliturvan alalla, oikeuksien noudattamista on valvottava säännöllisesti ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kunnioittaminen on taattava kaikilta osin verrattuna niiden työntekijöiden kohteluun, jotka ovat vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisia, pitäen kiinni samapalkkaisuudesta samalla työpaikalla soveltamalla työehtosopimuksia ja työoloja koskevia muita järjestelyjä, joita on tehty millä tahansa tasolla tai joista on olemassa säädännäisiä normeja kansallisen oikeuden ja käytännön mukaisesti, samoin ehdoin kuin vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisiin.

(44) Tämän direktiivin soveltamisen ei pitäisi vaikuttaa 18 päivänä lokakuuta 1961 allekirjoitettuun Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan ja 24 päivänä marraskuuta 1977 tehtyyn siirtotyöläisten oikeudellista asemaa koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen sisältyviin oikeuksiin ja periaatteisiin.

(45) Työntekijöihin, jotka ovat vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisia, sovellettavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lisäksi välitysuomioita, työehtosopimuksia ja kaikilla tasoilla tehtyjä sopimuksia, jotka on tehty vastaanottavan jäsenvaltion kansallisen oikeuden ja käytännön mukaisesti, olisi sovellettava myös kausityötä tekeviin kolmansien maiden kansalaisiin samoin ehdoin kuin vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisiin.

(46) Kausityötä tekeville kolmansien maiden kansalaisille olisi myönnettävä tasavertainen kohtelu niillä sosiaaliturvan

osa-alueilla, jotka on lueteltu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklassa⁽²⁾. Tällä direktiivillä ei yhdenmukaisteta jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädäntöä, eikä se koske sosiaalihuoltoa. Se rajoitetaan soveltamaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sosiaaliturvan alalla sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin. Tällä direktiivillä ei pitäisi antaa enempää oikeuksia kuin ne, joita sovelletaan sosiaaliturvan alalla voimassa olevan unionin lainsäädännön mukaisesti sellaisiin kolmansien maiden kansalaisiin, joiden tilanteeseen liittyy jäsenvaltioiden välisiä rajatylittäviä etuja.

Kausityöntekijöiden oleskelun väliaikaisen luonteen vuoksi ja rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1231/2010⁽³⁾ soveltamista, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus sulkea perhe-etuudet ja työttömyysetuudet kausityöntekijöiden ja omien kansalaisten välisen yhdenvertaisen kohtelun soveltamisen ulkopuolelle ja rajoittaa yhdenvertaisen kohtelun soveltamista yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen sekä veroetuuksiin.

Tässä direktiivissä ei säädetä perheen yhdistämisestä. Tällä direktiivillä ei myöskään myönnetä oikeuksia unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolella olevien tilanteiden osalta, kuten esimerkiksi sellaisten tilanteiden osalta, joissa perheenjäsenet oleskelevat kolmannessa maassa. Tämän ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa niiden jälke-elävien oikeuteen, joilla on kausityöntekijään perustuvia oikeuksia perhe-eläkkeeseen kolmannessa maassa asuessaan. Tämän ei olisi vaikutettava jäsenvaltioissa syrjimättömästi sovellettavaan kansalliseen oikeuteen, jossa säädetään eläkejärjestelmiin suoritettavia maksuja koskevista vähimmäissäännöistä. Käytössä olisi oltava mekanismeja, joilla voidaan varmistaa tehokas sosiaaliturva oleskelun aikana ja tarpeen mukaan kausityöntekijöiden hankittujen oikeuksien maastavientiä.

(47) Unionin oikeudessa ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa järjestää sosiaaliturvajärjestelmänsä. Jos unionin tason yhdenmukaistamista ei ole suoritettu, on kunkin jäsenvaltion asia säätää edellytykset, joiden perusteella sosiaaliturvaetuksia myönnetään, sekä näiden etuuksien määrä ja ajanjakso, jona niitä myönnetään. Tätä toimivaltaa käyttäessään jäsenvaltioiden olisi kuitenkin noudatettava unionin oikeutta.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1231/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 ulottamisesta koskemaan niitä kolmansien maiden kansalaisia, joita nämä asetukset eivät yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi vielä koske (EUVL L 344, 29.12.2010, s. 1).

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

- (48) Mahdolliset tämän direktiivin mukaiset rajoitukset yhdenvertaista kohtelua koskevaan oikeuteen sosiaaliturvan alalla eivät saisi vaikuttaa asetuksen (EU) N:o 1231/2010 soveltamisessa myönnettyihin oikeuksiin.
- (49) Tämän direktiivin ja erityisesti sen oikeuksia, työehtoja ja -oloja sekä majoitusta koskevien säännösten asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että työnantajien seuranta varten on käytössä asianmukaisia mekanismeja ja että tarvittaessa niiden alueella tehdään tehokkaita ja riittäviä tarkastuksia. Tarkastettavat työnantajat olisi valittava ensisijaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittaman riskinarvioinnin perusteella ottaen huomioon muun muassa yrityksen toimiala ja mahdolliset aiemmat säännösten rikkomiset.
- (50) Tämän direktiivin täytäntöönpanon helpottamiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tehokkaita mekanismeja, joiden avulla kausityöntekijät voivat turvautua tuomioistuinmenettelyyn ja tehdä kanteluja joko suoraan tai asiaankuuluvien kolmansien osapuolten, kuten ammattiliittojen tai muiden järjestöjen, välityksellä. Tätä pidetään välttämättömänä, jotta voidaan puuttua tilanteisiin, joissa kausityöntekijät eivät ole tietoisia täytäntöönpanomekanismeista tai epäröivät käyttää niitä omissa nimissään mahdollisten seurausten pelossa. Kausityöntekijöillä olisi oltava oikeussuoja sellaisten vastatoimenpiteiden varalta, jotka ovat seurausta kantelun tekemisestä.
- (51) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli erityisen maahanpääsymenettelyn käyttöönottoa, kolmansien maiden kansalaisten maahan-tulon ja oleskelun edellytysten hyväksymistä kausityötä varten ja heidän kausityöntekijän oikeuksiensa määrittelyä, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon unionin ja jäsenvaltioiden maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikan. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (52) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, erityisesti sen 7 artiklaa, 15 artiklan 3 kohtaa, 17 artiklaa, 27 artiklaa, 28 artiklaa, 31 artiklaa ja 33 artiklan 2 kohtaa, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaisesti.
- (53) Jäsenvaltiot ovat selittävästi asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman⁽¹⁾ mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteitä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista

lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjää pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.

- (54) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdystä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (55) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdystä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Tässä direktiivissä määritetään kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytykset kausityöntekijänä työskentelyä varten ja määritellään kausityöntekijöiden oikeudet.
2. Kun kyseessä on enintään 90 päivää kestävä oleskelu, tämän direktiivin soveltaminen ei vaikuta Schengenin säännösten, etenkin viisumisäännösten, Schengenin rajasäännösten tai asetuksen (EY) N:o 539/2001 soveltamiseen.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kolmansien maiden kansalaisiin, jotka asuvat jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella ja jotka hakevat pääsyä tai joille on tämän direktiivin ehtojen nojalla myönnetty pääsy jäsenvaltion alueelle kausityöntekijöinä työskentelyä varten.

Tätä direktiiviä ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin, jotka hakemusta tehtäessä asuvat jäsenvaltioiden alueella, lukuun ottamatta 15 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

⁽¹⁾ EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

2. Saattaessaan tätä direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden on, tarvittaessa työmarkkinaosapuolia kuullen, laadittava luettelo toimialoista, joihin kuuluu kausiluonteista toimintaa. Jäsenvaltiot voivat, tarvittaessa työmarkkinaosapuolia kuullen, muuttaa kyseistä luetteloja. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tällaisista muutoksista.

3. Tätä direktiiviä ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin,

- a) jotka suorittavat tehtäviä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden yritysten lukuun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklan mukaisen palvelujen tarjoamisen yhteydessä, mukaan lukien ne kolmansien maiden kansalaiset, jotka jäsenvaltioon sijoittautuneet yritykset ovat lähettäneet direktiivin 96/71/EY mukaisen palvelujen tarjoamisen yhteydessä;
- b) jotka ovat sellaisten unionin kansalaisten perheenjäseniä, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen unionissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY⁽¹⁾ mukaisesti;
- c) joilla ja joiden perheenjäsenillä kansalaisuudesta riippumatta on unionin ja sen jäsenvaltioiden tai unionin ja kolmansien maiden kanssa tekemien sopimusten perusteella unionin kansalaisten oikeutta vastaava oikeus vapaaseen liikkuvuuteen.

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen;
- b) 'kausityöntekijällä' kolmannen maan kansalaista, jonka pääasiallinen asuinpaikka on edelleen kolmannessa maassa ja joka oleskelee laillisesti ja tilapäisesti jäsenvaltion alueella työntekotarkoituksessa harjoittaakseen kausiluonteista toimintaa yhden tai useamman määräaikaisen, kolmannen maan kansalaisen ja kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen työnantajan välillä suoraan tehdyn työsopimuksen perusteella;
- c) 'kausiluonteisella toiminnalla' toimintaa, jonka kausittaisiin olosuhteisiin liittyvä toistuva tapahtuma tai tapahtumasarja sitoo tiettyyn aikaan vuodesta, jolloin työvoimaa tarvitaan huomattavasti enemmän kuin tavallisesti käynnissä olevassa toiminnassa;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

- d) 'kausityöluvalla' lupaa, joka on myönnetty käyttämällä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1030/2002⁽²⁾ vahvistettua kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhdenmukaista mallia, jossa on kausityötä koskeva merkintä ja jonka nojalla luvanhaltija voi oleskella ja työskennellä jäsenvaltion alueella yli 90 päivän ajan tämän direktiivin ehtojen mukaisesti;
- e) 'lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävällä viisumilla' lupaa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt viisumisäännösten 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan määräysten mukaisesti tai jäsenvaltioiden, jotka eivät sovelta Schengenin säännöstöä täysimääräisesti, tapauksessa kansallisen oikeuden mukaisesti;
- f) 'pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävällä viisumilla' lupaa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 18 artiklan määräysten mukaisesti tai jäsenvaltioiden, jotka eivät sovelta Schengenin säännöstöä täysimääräisesti, tapauksessa kansallisen oikeuden mukaisesti;
- g) 'yhden hakemuksen menettelyllä' menettelyä, jonka tuloksena tehdään kolmannen maan kansalaisen oleskelua ja työskentelyä jonkin jäsenvaltion alueella koskevan yhden lupahakemuksen perusteella päätös kausityöluvahakemuksesta;
- h) 'kausityöhön oikeuttavalla luvalla' 12 artiklassa tarkoitettua lupaa, jonka nojalla luvanhaltija voi oleskella ja työskennellä luvan antaneen jäsenvaltion alueella tämän direktiivin mukaisesti;
- i) 'työluvalla' jäsenvaltion kansallisen oikeutensa mukaisesti myöntämää lupaa, joka koskee työskentelyä tuon jäsenvaltion alueella.

4 artikla

Suotuisimmat säännökset

1. Tämä direktiivi ei estä soveltamasta suotuisampia säännöksiä, joita voi sisältyä
 - a) unionin oikeuteen, mukaan lukien unionin tai unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä yhden tai useamman kolmannen maan väliset kahden- ja monenväliset sopimukset;
 - b) kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, joita yksi tai useampi jäsenvaltio on tehnyt yhden tai useamman kolmannen maan kanssa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen antaa tai pitää voimassa direktiivin soveltamisalaan kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten kannalta suotuisampia säännöksiä 18, 19, 20, 23 ja 25 artiklan osalta.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1030/2002, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta (EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1).

II LUKU

MAAHANPÄÄSYN EDELLYTYKSET

5 artikla

Maahanpääsyn perusteet ja edellytykset kausityöntekijänä työskentelylle enintään 90 päivän pituista oleskelua varten

1. Tämän direktiivin nojalla tehtäviin, jäsenvaltioon pääsyä koskeviin hakemuksiin enintään 90 päivän pituista oleskelua varten on liitettävä seuraavat asiakirjat:

a) voimassa oleva työsopimus taikka kansallisen oikeuden, hallinnollisten määräysten tai käytännön mukaisesti sitova työtarjous, joka koskee kausityön tekemistä kyseisessä jäsenvaltiossa jäsenvaltioon sijoittautuneelle työnantajalle ja jossa määritetään

i) työpaikka ja työn luonne,

ii) työsuhteen kesto,

iii) palkka,

iv) työtunnit viikkoa tai kuukautta kohti,

v) mahdollisen palkallisen loman määrä,

vi) tarvittaessa muut merkitykselliset työehdot, ja

vii) mahdollisuuksien mukaan työsuhteen alkamispäivä;

b) todisteet sairausvakuutuksesta, joka kattaa kaikki riskit, jotka yleensä katetaan asianomaisen jäsenvaltion kansalaisten osalta, niille ajanjaksoille, jolloin tällaista vakuutusturvaa ja vastaavaa oikeutta etuuksiin ei ole kyseisessä jäsenvaltiossa tehtyyn työhön liittyen tai sen seurauksena, tai jos kansallisessa oikeudessa niin säädetään, todisteet tällaisen sairausvakuutuksen hakemisesta;

c) todisteet siitä, että kausityöntekijällä on asianmukainen majoitus tai että asianmukainen majoitus järjestetään 20 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettavat ehdot ovat sovellettavien lakien, työehtosopimusten ja/tai käytäntöjen mukaisia.

3. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan mukaisesti toimitettujen asiakirjojen perusteella vaadittava, että kausityöntekijä ei turvaudu kyseisen jäsenvaltion sosiaaliavustusjärjestelmään.

4. Niissä tapauksissa, joissa työsopimuksesta tai sitovasta työtarjouksesta käy ilmi, että kolmannen maan kansalainen on

harjoittamassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2005/36/EY⁽¹⁾ määriteltyä säänneltyä ammattia, jäsenvaltiot voivat vaatia, että hakija esittää asiakirjat, joista ilmenee, että kolmannen maan kansalainen täyttää kansallisessa oikeudessa asetetut ehdot säännellyn ammatin harjoittamiseksi.

5. Jäsenvaltioiden, jotka eivät sovelle Schengenin säännöstöä täysimääräisesti, on käsitellessään 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua lupaa koskevaa hakemusta todennettava, että kolmannen maan kansalainen

a) ei aiheuta laittoman maahanmuuton riskiä;

b) aikoo poistua jäsenvaltioiden alueelta viimeistään luvan voimassaolon päättymispäivänä.

6 artikla

Kausityöntekijöiden maahanpääsyn perusteet ja edellytykset yli 90 päivän pituista oleskelua varten

1. Tämän direktiivin nojalla esitettäviin, jäsenvaltioon pääsyä koskeviin hakemuksiin yli 90 päivän pituista oleskelua varten on liitettävä seuraavat asiakirjat:

a) voimassa oleva työsopimus taikka kansallisen oikeuden, hallinnollisten määräysten tai käytännön mukaisesti sitova työtarjous, joka koskee kausityön tekemistä kyseisessä jäsenvaltiossa jäsenvaltioon sijoittautuneelle työnantajalle ja jossa määritetään

i) työpaikka ja työn luonne;

ii) työsuhteen kesto;

iii) palkka;

iv) työtunnit viikkoa tai kuukautta kohti;

v) mahdollisen palkallisen loman määrä;

vi) tarvittaessa muut merkitykselliset työehdot; ja

vii) mahdollisuuksien mukaan työsuhteen alkamispäivä;

b) todisteet sairausvakuutuksesta, joka kattaa kaikki riskit, jotka yleensä katetaan asianomaisen jäsenvaltion kansalaisten osalta, niille ajanjaksoille, jolloin tällaista vakuutusturvaa ja vastaavaa oikeutta etuuksiin ei ole kyseisessä jäsenvaltiossa tehtyyn työhön liittyen tai sen seurauksena, tai jos kansallisessa oikeudessa niin määrätään, todisteet tällaisen sairausvakuutuksen hakemisesta;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

c) todisteet siitä, että kausityöntekijällä on asianmukainen majoitus tai että asianmukainen majoitus järjestetään 20 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettut ehdot ovat sovellettavien lakien, työehtosopimusten ja/tai käytäntöjen mukaisia.

3. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan mukaisesti toimitettujen asiakirjojen perusteella vaadittava, että kausityöntekijällä on oleskelunsa aikana riittävät varat elättääkseen itsensä niin, että kausityöntekijän ei tarvitse turvautua niiden sosiaaliavustusjärjestelmiin.

4. Kolmansien maiden kansalaisia, joita pidetään uhkana yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle, ei saa päästää maahan.

5. Jäsenvaltioiden on käsitellessään 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lupaa koskevaa hakemusta tarkistettava, että kolmannen maan kansalainen ei aiheuta laittoman maahanmuuton riskiä ja että hän aikoo poistua jäsenvaltioiden alueelta viimeistään luvan voimassaolon päättymispäivänä.

6. Niissä tapauksissa, joissa työsopimuksesta tai sitovasta työtarjouksesta käy ilmi direktiivissä 2005/36/EY määritelty säännelty ammatti, jota kolmannen valtion kansalainen on harjoittamassa, jäsenvaltiot voivat vaatia, että hakija esittää asiakirjat, joista ilmenee, että kolmannen maan kansalainen täyttää kansallisessa oikeudessa asetetut, työsopimuksessa tai sitovassa työtarjouksessa täsmennetyt vaatimukset kyseisen säännellyn ammatin harjoittamiseksi.

7. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kolmansien maiden kansalaisilla on kansallisen oikeuden vaatimusten mukainen voimassa oleva matkustusasiakirja. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että matkustusasiakirjan voimassaoloaika kattaa vähintään kausityöhön oikeuttavan luvan voimassaoloajan.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat edellyttää, että

- a) voimassaoloaika ylittää suunnitellun oleskelun keston enintään kolmella kuukaudella;
- b) matkustusasiakirja on myönnetty viimeisten 10 vuoden aikana; ja
- c) matkustusasiakirjassa on ainakin kaksi tyhjää sivua.

7 artikla

Maahan päästettävien kolmansien maiden kansalaisten lukumäärä

Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltion oikeuteen päättää niiden maahan päästettävien kolmansien maiden kansalaisten

lukumääristä, jotka tulevat sen alueelle kausiluonteiseen työhön. Tämän perusteella kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus voidaan joko jättää tutkimatta tai hylätä.

8 artikla

Hylkäysperusteet

1. Jäsenvaltiot voivat hylätä kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskevan hakemuksen, jos

- a) 5 tai 6 artiklaa ei noudateta; tai
- b) 5 tai 6 artiklan soveltamiseksi esitetyt asiakirjat on hankittu vilpillisin keinoin, ne on väärennety tai niitä on muutettu.

2. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa hylättävä kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus, jos

- a) työnantajalle on määrätty seuraamuksia kansallisen oikeuden mukaisesti työnantajavelvoitteiden rikkomisen ja/tai laitton työnteon vuoksi;
- b) työnantajan yritystä ollaan likvidoimassa tai se on likvidoitu kansallisten maksukyvyttömyyslakien mukaisesti tai jos mitään taloudellista toimintaa ei ole; tai
- c) työnantajalle on määrätty seuraamuksia 17 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltiot voivat selvittää, voisiko kyseisen avoimen työpaikan täyttää asianomaisten jäsenvaltion kansalainen tai toinen unionin kansalainen taikka kyseisessä jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleva kolmannen maan kansalainen, jolloin ne voivat hylätä hakemuksen. Tätä kohtaa sovelletaan rajoittamatta unionin kansalaisten etuuskohtelun periaatetta sellaisena kuin se on ilmaistuna asianomaisten liittymisasiakirjojen asiaa koskevissa määräyksissä.

4. Jäsenvaltiot voivat hylätä kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskevan hakemuksen, jos

- a) työnantaja ei ole noudattanut sosiaaliturvaan, verotukseen, työntekijöiden oikeuksiin, työoloihin tai työehtoihin liittyviä oikeudellisia velvoitteitaan, joista säädetään sovellettavassa lainsäädännössä ja/tai työehtosopimuksissa;
- b) hakemuksen päivämäärää välittömästi edeltävien 12 kuukauden aikana työnantaja on poistanut kokoaikaisen työpaikan luodakseen avoimen työpaikan, jonka työnantaja yrittää täyttää tämän direktiivin nojalla; tai
- c) kolmannen maan kansalainen ei ole noudattanut aiemmasta kausityöntekijän maahanpääsyä koskevasta päätöksestä johtuvia velvoitteita.

5. Kaikissa hakemuksen hylkäämisestä tehtävissä päätöksissä on otettava huomioon tapaukseen liittyvät olosuhteet, kausityöntekijän etu mukaan luettuna, ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

6. Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin epäämisen perusteista säädetään viisumisäännösten asiaa koskeissa säännöksissä.

9 artikla

Kausityöhön oikeuttavan luvan peruuttaminen

1. Jäsenvaltioiden on peruutettava kausityöhön oikeuttava lupa, jos

- a) 5 tai 6 artiklan soveltamiseksi esitetyt asiakirjat on hankittu vilpillisin keinoin, ne on väärennetty tai niitä on muutettu; tai
- b) luvan haltija oleskelee maassa muuta tarkoitusta varten kuin sitä, jonka perusteella hänelle on myönnetty lupa oleskeluun.

2. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa peruutettava kausityöhön oikeuttava lupa, jos

- a) työnantajalle on määrätty seuraamuksia kansallisen oikeuden mukaisesti työnantajavelvoitteiden rikkomisen ja/tai laittoiman työnteon vuoksi;
- b) työnantajan yritystä ollaan likvidoimassa tai se on likvidoitu kansallisen maksukyvyttömyyttä koskevan lainsäädännön mukaisesti tai jos mitään taloudellista toimintaa ei ole; tai
- c) työnantajalle on määrätty seuraamuksia 17 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa kausityöhön oikeuttavan luvan, jos

- a) 5 tai 6 artiklaa ei ole noudatettu tai ei enää noudateta;
- b) työnantaja ei ole noudattanut sosiaaliturvaan, verotukseen, työntekijöiden oikeuksiin, työoloihin tai työehtoihin liittyviä oikeudellisia velvoitteitaan, joista säädetään sovellettavassa lainsäädännössä ja/tai työehtosopimuksissa;
- c) työnantaja ei ole täyttänyt työ sopimuksen mukaisia velvoitteita; tai
- d) hakemuksen päivämäärää välittömästi edeltävien 12 kuukauden aikana työnantaja on poistanut kokoaikaisen työpaikan luodakseen avoimen työpaikan, jonka työnantaja yrittää täyttää tämän direktiivin nojalla.

4. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa kausityöhön oikeuttavan luvan, jos kolmannen maan kansalainen hakee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU⁽¹⁾ mukaista kansainvälistä suojelua, tai asianomaisen jäsenvaltion kansallisen oikeuden, kansainvälisten velvoitteiden tai käytännön mukaista suojelua.

5. Kaikissa luvan peruuttamisesta tehtävissä päätöksissä on otettava huomioon tapaukseen liittyvät olosuhteet, kausityöntekijän etu mukaan luettuna, ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

6. Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin mitätöinnin ja kumoamisen perusteista säädetään viisumisäännösten asiaa koskeissa säännöksissä.

10 artikla

Yhteistyövelvollisuus

Jäsenvaltiot voivat vaatia työnantajaa antamaan kaikki kausityöhön oikeuttavan luvan myöntämiseen, voimassaolon pidentämiseen tai uusimiseen tarvittavat asiaankuuluvat tiedot.

III LUKU

MENETTELY JA KAUSITYÖHÖN OIKEUTTAVA LUPA

11 artikla

Tietojen saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on saatettava helposti hakijoiden saataville tiedot kaikista hakemukseen tarvittavista asiakirjoista sekä tiedot maahantulosta ja oleskelusta, kausityöntekijän oikeudet ja velvollisuudet ja menettelylliset takeet mukaan lukien.

2. Kun jäsenvaltiot myöntävät kolmannen maan kansalaiselle kausityöhön oikeuttavan luvan, niiden on myös annettava hänelle kirjallista tietoa hänellä tämän direktiivin nojalla olevista oikeuksista ja velvollisuuksista, kanteluita koskevat menettelyt mukaan lukien.

12 artikla

Kausityöhön oikeuttava lupa

1. Jos oleskelu kestää enintään 90 päivää, jäsenvaltioiden on myönnettävä 5 artiklan säännöksiä noudattaville kolmansien maiden kansalaisille, joita 8 artiklan mukaiset perusteet eivät koske, jokin seuraavista kausityöhön oikeuttavista luvista, sanotun kuitenkin rajoittamatta lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin myöntämisestä viisumisäännöstyössä ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1683/95⁽²⁾ vahvistettujen sääntöjen soveltamista:

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/95/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittämiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (EUVL L 337, 20.12.2011, s. 9).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1683/95, annettu 29 päivänä toukokuuta 1995, yhtenäisestä viisumin kaavasta (EYVL L 164, 14.7.1995, s. 1).

- a) lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, jossa on merkintä siitä, että se on myönnetty kausityötä varten;
- b) lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi ja työluupa, jossa on merkintä siitä, että se on myönnetty kausityötä varten; tai
- c) työluupa, jossa on merkintä siitä, että se on myönnetty kausityötä varten, jos kolmannen maan kansalainen on asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteen II mukaisesti vapautettu viisumi-vaatimuksesta, eikä asianomainen jäsenvaltio sovelle hänen mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohtaa.

Saattaessaan tätä direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden on säädettävä joko a ja c alakohdassa tarkoitetuista luvista tai b ja c alakohdassa tarkoitetuista luvista.

2. Jos oleskelu kestää yli 90 päivää, jäsenvaltioiden on myönnettävä 6 artiklaa noudattaville kolmansien maiden kansalaisille, joita 8 artiklan mukaiset perusteet eivät koske, jokin seuraavista kausityöhön oikeuttavista luvista:

- a) pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, jossa on merkintä siitä, että se on myönnetty kausityötä varten;
- b) kausityöluupa; tai
- c) kausityöluupa ja pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, jos alueelle tulo edellyttää kansallisen oikeuden mukaan pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävää viisumia.

Saattaessaan tätä direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään jäsenvaltioiden on säädettävä ainoastaan yhdestä a, b tai c alakohdassa tarkoitettusta luvasta.

3. Jäsenvaltioiden on määritettävä, tekeekö hakemuksen kolmannen maan kansalainen vai työnantaja vai molemmat, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta Schengenin säännösten soveltamiseen.

Jäsenvaltioiden velvollisuus päättää, onko kolmannen maan kansalaisen vai työnantajan tehtävä hakemus, ei saa vaikuttaa mahdollisiin järjestelyihin, jotka edellyttävät näiden kummankin osallistumista menettelyyn.

4. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdassa tarkoitettu kausityöluupa käyttäen asetuksessa (EY) N:o 1030/2002 säädettyä kaavaa. Jäsenvaltioiden on tehtävä lupaan merkintä siitä, että se on myönnetty kausityötä varten.

5. Jos kyseessä on pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävä viisumi, jäsenvaltioiden on asetuksen (EY) N:o 1683/95 liitteessä

olevan 12 kohdan mukaisesti tehtävä viisumitarran kohtaan ”huomautuksia” merkintä siitä, että viisumi on myönnetty kausityötä varten.

6. Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa kausityöntekijän työsuhdetta koskevia lisätietoja paperimuodossa tai tallentaa tällaiset tiedot sähköisessä muodossa asetuksen (EY) N:o 1030/2002 4 artiklassa ja sen liitteessä olevan a kohdan 16 alakohdassa tarkoitettuun tapaan.

7. Kun viisumia tarvitaan ainoastaan jäsenvaltion alueelle tuloa varten ja kolmannen maan kansalainen täyttää 2 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisen kausityöluuvan myöntämisen edellytykset, asianomaisen jäsenvaltion on annettava kolmannen maan kansalaiselle kaikki mahdollisuudet saada tarvittava viisumi.

8. Edellä olevan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisen pitkäaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin myöntäminen ei saa rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuutta myöntää ennalta lupaa työskennellä asianomaisessa jäsenvaltiossa.

13 artikla

Kausityöluupahakemus

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä kausityöluupahakemusten vastaanottamisesta ja niitä koskevien päätösten tekemisestä sekä kausityöluupien myöntämisestä vastaavat toimivaltaiset viranomaiset.

2. Kausityöluupahakemus tehdään yhden hakemuksen menettelyllä.

14 artikla

Oleskelun kesto

1. Jäsenvaltioiden on määritettävä kausityöntekijöiden oleskelun enimmäiskestoksi viidestä yhdeksään kuukautta 12 kuukauden jaksolla. Tuon ajanjakson päättymisen jälkeen kolmannen maan kansalaisen on poistuttava jäsenvaltion alueelta, ellei kyseinen jäsenvaltio ole myöntänyt kansallisen tai unionin oikeuden mukaisesti oleskelulupaa muuta tarkoitusta kuin kausityötä varten.

2. Jäsenvaltiot voivat määrittää mille tahansa 12 kuukauden jaksolle ajoittuvan enimmäisajanjakson, jonka aikana työnantaja voi palkata kausityöntekijöitä. Kyseisen enimmäisajanjakson on oltava vähintään 1 kohdassa tarkoitettujen oleskelun enimmäiskeston pituinen.

*15 artikla***Oleskelun jatkaminen tai kausityöhön oikeuttavan luvan uusiminen**

1. Jäsenvaltioiden on, 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun enimmäiskeston puitteissa ja edellyttäen, että 5 tai 6 artiklaa noudatetaan ja 8 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ja tapauksen mukaan 4 kohdan mukaiset perusteet eivät täyty, myönnettävä kausityöntekijän oleskeluun yksi pidennys, jos tämä jatkaa sopimustaan saman työnantajan kanssa.

2. Jäsenvaltiot voivat kansallisen oikeutensa mukaisesti päättää antaa kausityöntekijän pidentää sopimustaan saman työnantajan kanssa ja oleskeluaan useammin kuin kerran edellyttäen, että 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu enimmäiskesto ei ylitä.

3. Jäsenvaltioiden on, 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun enimmäiskeston puitteissa ja edellyttäen, että 5 tai 6 artiklaa noudatetaan ja 8 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ja tapauksen mukaan 4 kohdan mukaiset perusteet eivät täyty, myönnettävä kausityöntekijän oleskeluun yksi pidennys toisen työnantajan palvelukseen siirtymistä varten.

4. Jäsenvaltiot voivat kansallisen oikeutensa mukaisesti päättää antaa kausityöntekijän siirtyä toisen työnantajan palvelukseen ja pidentää oleskeluaan useammin kuin kerran edellyttäen, että 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu enimmäiskesto ei ylitä.

5. Edellä olevia 1–4 kohtaa sovellettaessa jäsenvaltioiden on otettava hakemus vastaan, kun tämän direktiivin nojalla maahan päässyt kausityöntekijä on kyseisen jäsenvaltion alueella.

6. Jäsenvaltiot voivat kieltäytyä pidentämästä oleskelua tai uusimasta kausityöhön oikeuttavaa lupaa, kun kyseisen avoimen työpaikan voisi täyttää asianomaisen jäsenvaltion kansalainen tai toinen unionin kansalainen taikka jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleva kolmannen maan kansalainen. Tätä kohtaa sovelletaan rajoittamatta unionin kansalaisten etuuskohtelun periaatetta sellaisena kuin se on ilmaistuna asianomaisten liittymisasiakirjojen asiaa koskeissa määräyksissä.

7. Jäsenvaltioiden on kieltäydyttävä pidentämästä oleskelua tai uusimasta kausityöhön oikeuttavaa lupaa, kun 14 artiklan 1 kohdassa määritelty oleskelun enimmäisaika on saavutettu.

8. Jäsenvaltiot voivat kieltäytyä pidentämästä oleskelua tai uusimasta kausityöhön oikeuttavaa lupaa, jos kolmannen maan kansalainen hakee direktiivin 2011/95/EU mukaista kansainvälistä suojelua tai, jos kolmannen maan kansalainen hakee asianomaisen jäsenvaltion kansallisen oikeuden, kansainvälisten velvoitteiden tai käytännön mukaista suojelua.

9. Edellä olevia 9 artiklan 2 kohtaa ja 3 kohdan b, c ja d alakohtaa ei sovelleta kausityöntekijään, joka hakee siirtymistä

toisen työnantajan palvelukseen tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti, kun näitä säännöksiä sovelletaan edelliseen työnantajaan.

10. Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin jatkamisen perusteista säädetään viisumisäännösten asiaa koskeissa säännöksissä.

11. Kaikissa jatkamista tai uusimista koskevista hakemuksista tehtävissä päätöksissä on otettava huomioon tapaukseen liittyvät olosuhteet, kausityöntekijän etu mukaan luettuna, ja noudatettava suhteellisuusperiaatetta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 8 artiklan 1 kohdan soveltamista.

*16 artikla***Maahanpaluun helpottaminen**

1. Jäsenvaltioiden on helpotettava niiden kolmansien maiden kansalaisten maahanpaluuta, jotka on päästetty asianomaisen jäsenvaltioon kausityöntekijöiksi ainakin kerran edeltävien viiden vuoden aikana ja jotka ovat kunkin oleskelunsa aikana kaikilta osin noudattaneet tämän direktiivin mukaisia kausityöntekijöihin sovellettavia edellytyksiä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun maahanpaluun helpottamiseen voi kuulua yksi tai useampia toimia, kuten

- a) vapautus yhden tai useamman 5 tai 6 artiklassa tarkoitetun asiakirjan toimittamista koskevasta edellytyksestä;
- b) useamman kausityölupien myöntäminen yhtenä hallinnollisena asiakirjana;
- c) nopeutettu menettely, jonka tuloksena tehdään päätös kausityölupaa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettua viisumia koskevasta hakemuksesta;
- d) kausityötarkoituksessa tehtyjen maahanpääsyhakemusten käsittelyn ensisijaisuus, mukaan lukien aiempien maahanpääsyjen ottaminen huomioon, kun hakemuksista tehdään päätöksiä maahan päästettävien kolmansien maiden kansalaisten lukumäärän täyttymisen osalta.

*17 artikla***Työnantajiin kohdistettavat seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä niihin työnantajiin kohdistettavista seuraamuksista, jotka eivät ole täyttäneet tästä direktiivistä johtuvia velvoitteitaan, mukaan lukien kausityöntekijöiden palkkaamisen kieltäminen niiltä työnantajilta, jotka ovat vakavasti laiminlyöneet tämän direktiivin mukaiset velvoitteensa. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kausityöhön oikeuttava lupa peruutetaan 9 artiklan 2 kohdan ja 3 kohdan b, c ja d alakohdan nojalla, työnantajan on oltava velvollinen maksamaan kausityöntekijälle korvausta kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti. Vastuun on katettava kaikki hoitamattomat velvoitteet, joita työnantajan olisi pitänyt noudattaa, jos kausityöhön oikeuttavaa lupaa ei olisi peruutettu.

3. Kun työnantaja on alihankkija, joka on rikkonut tätä direktiiviä, ja kun pääasiallinen toimeksiantaja ja alihankintaketjun mahdolliset välitason alihankkijat eivät ole noudattaneet kansallisen oikeuden mukaista huolellisuusvelvollisuutta, pääasiallinen toimeksiantaja ja välitason alihankkija:

- a) voivat joutua 1 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten kohteeksi;
- b) voidaan työnantajan ohella tai tämän sijasta velvoittaa maksamaan kausityöntekijälle 2 kohdan mukaisesti kuuluvat korvaukset;
- c) voidaan työnantajan ohella tai tämän sijasta velvoittaa maksamaan kausityöntekijälle kansallisen oikeuden nojalla kuuluvat saatavat.

Jäsenvaltiot voivat säätää tiukempia vastuuvelvoitteita kansallisessa oikeudessa.

18 artikla

Menettelylliset takeet

1. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätös kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskevasta hakemuksesta. Toimivaltaisten viranomaisten on annettava päätös kirjallisesti tiedoksi hakijalle kansallisen oikeuden tiedoksiantomenettelyjen mukaisesti mahdollisimman pian ja viimeistään 90 päivän kuluessa täydellisen hakemuksen tekemisestä.

2. Jos kyseessä on 15 artiklan mukainen oleskelun jatkamista tai luvan uusimista koskeva hakemus, jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet varmistaakseen, ettei kausityöntekijää velvoiteta keskeyttämään työsuhdettaan samaan työnantajaan tai ettei häntä estetä vaihtamasta työnantajaa viireillä olevien hallinnollisten menettelyjen vuoksi.

Jos kausityöhön oikeuttavan luvan voimassaolo päättyy jatkamis- tai uusimismenettelyn aikana, jäsenvaltioiden on sallittava kansallisen oikeutensa mukaisesti kausityöntekijän oleskella alueellaan, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet hakemuksesta lopullisen päätöksen edellyttäen, että hakemus on toimitettu kyseisen luvan voimassaoloaikana ja että 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ajanjakso ei ole päättynyt.

Sovellettaessa toista alakohtaa jäsenvaltiot voivat muun muassa päättää

- a) myöntää kansallisen väliaikaisen oleskeluluvan tai vastaavan luvan, kunnes päätös tehdään; tai
- b) antaa kausityöntekijän työskennellä, kunnes kyseinen päätös tehdään.

Jatkamista tai uusimista koskevan hakemuksen käsittelyn aikana on sovellettava tämän direktiivin asiaankuuluvia säännöksiä.

3. Jos hakemuksen liitteenä esitetyt tiedot tai asiakirjat ovat epätäydelliset, toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa, mitä lisätietoja vaaditaan, ja asetettava niiden toimittamista varten kohtuullinen määräaika. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen määräajan kulumisen keskeytyy, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet vaaditut lisätiedot.

4. Syyt päätökselle jättää kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus käsittelemättä tai hylätä kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus tai kieltäytyä jatkamasta oleskelua tai uusimista kausityöhön oikeuttavaa lupaa on annettava kirjallisesti hakijalle. Syyt päätökselle peruuttaa kausityöhön oikeuttava lupa on annettava kirjallisesti kausityöntekijälle ja, jos kansallisessa oikeudessa niin säädetään, työnantajalle.

5. Päätökseen jättää kausityöhön oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus käsittelemättä tai hylätä hakemus, kieltäytyä jatkamasta oleskelua tai uusimista kausityöhön oikeuttavaa lupaa tai peruuttaa kausityöhön oikeuttava lupa on voitava hakea muutosta asianomaisessa jäsenvaltiossa sen kansallisen oikeuden mukaisesti. Kirjallisessa ilmoituksessa on määritettävä, miltä tuomioistuimelta tai hallintoviranomaiselta päätökseen voi hakea muutosta, ja ilmoitettava määräaika muutoksenhaun jättämiselle.

6. Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävän viisumin menettelyllisistä takeista säädetään viisumisäännösten asiaa koskevissa säännöksissä.

19 artikla

Maksut ja kulut

1. Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että hakijat maksavat tämän direktiivin mukaisesta hakemusten käsittelystä. Maksut eivät saa olla suhteettomia tai kohtuuttomia. Lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevissa maksuista säädetään Schengenin säännösten asiaa koskevissa määräyksissä. Jos tällaiset maksut maksaa kolmannen maan kansalainen, jäsenvaltiot voivat säätää, että heillä on oikeus saada korvaus työnantajalta kansallisen oikeuden mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat vaatia kausityöntekijöiden työnantajia maksamaan

- a) matkakulut kausityöntekijöiden lähtöpaikasta työpaikkaan kyseisessä jäsenvaltiossa ja paluumatkan kulut;
- b) 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun sairausvakuutuksen kulut.

Jos työnantaja maksaa tämän kohdan mukaiset kustannukset, ne eivät saa periä kyseisiä kustannuksia takaisin kausityöntekijöiltä.

20 artikla

Majoitus

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava todisteet siitä, että kausityöntekijällä on oleskelunsa ajan kohtuullista elintasoja vastaava, kansallisen oikeuden ja/tai käytännön mukainen asianmukainen majoitus. Toimivaltaiselle viranomaiselle on ilmoitettava kaikista kausityöntekijän majoituksessa tapahtuvista muutoksista.

2. Jos työnantaja järjestää majoituksen tai se järjestyy työnantajan kautta:

- a) kausityöntekijää voidaan vaatia maksamaan vuokra, joka ei saa olla kohtuuton verrattuna hänen nettoansioihinsa ja kyseisen majoituksen laatuun. Vuokraa ei saa automaattisesti vähentää kausityöntekijän palkasta;
- b) työnantajan on toimitettava kausityöntekijälle vuokrasopimus tai vastaava asiakirja, jossa ilmoitetaan selvästi majoituksen vuokraehdot,
- c) työnantajan on huolehdittava siitä, että majoitus vastaa asianomaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevia yleisiä terveys- ja turvallisuusnormeja.

21 artikla

Työvoimaviranomaisten tarjoama kausityöntekijöiden välittäminen

Jäsenvaltiot voivat määrätä, että ainoastaan työvoimaviranomaiset voivat välittää kausityöntekijöitä.

IV LUKU

OIKEUDET

22 artikla

Kausityöhön oikeuttavaan lupaan perustuvat oikeudet

Edellä 12 artiklassa tarkoitetun luvan voimassaoloaikana sen haltijalla on oltava vähintään seuraavat oikeudet:

- a) oikeus tulla luvan myöntäneen jäsenvaltion alueelle ja oleskella siellä;
- b) oikeus liikkua vapaasti kaikkialla luvan myöntäneen jäsenvaltion alueella sen kansallisen oikeuden mukaisesti;
- c) oikeus tehdä sitä konkreettista työtä, johon lupa on kansallisen oikeuden mukaisesti myönnetty.

23 artikla

Oikeus yhdenvertaiseen kohteluun

1. Kausityöntekijöillä on oikeus yhdenvertaiseen kohteluun vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisten kanssa vähintään seuraavien seikkojen osalta:

- a) työehdot, vähimmäistyöikä mukaan lukien, ja työolot, palkkausta ja irtisanomista, työaikaa, lomaa ja vapaapäiviä sekä työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat ehdot mukaan lukien;
- b) lakko- ja työtaisteluoikeus vastaanottavan jäsenvaltion kansallisen oikeuden ja käytäntöjen mukaisesti, yhdistymisvapaus ja oikeus liittyä työntekijöiden ammattijärjestöön tai jonkin ammattialan järjestöön, mukaan lukien tällaisen järjestön myöntämät oikeudet ja etuudet, mukaan lukien oikeus neuvotella ja tehdä työehtosopimuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yleistä järjestystä ja yleistä turvallisuutta koskevien kansallisten säännösten soveltamista;
- c) työnantajien maksettavat saatavat, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten palkkasaatavia;
- d) sosiaaliturvan alat sellaisina kuin ne määritellään asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklassa;
- e) mahdollisuus saada yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluja, lukuun ottamatta asumista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin ja kansallisen oikeuden mukaista sopimusvapautta;
- f) työvoimatoimistojen tarjoamat, kausityötä koskevat neuvontapalvelut;
- g) yleissivistävä ja ammatillinen koulutus;
- h) tutkintojen, todistusten ja muun ammattipätevyyden tunnustaminen asiaankuuluvien kansallisten menettelyjen mukaisesti;

- i) veroetuudet, jos kausityöntekijän katsotaan asuvan verotuksellisesti asianomaisessa jäsenvaltiossa.

Kausityöntekijät, jotka muuttavat kolmanteen maahan, tai tällaisten kausityöntekijöiden asemaan perustuvia oikeuksia hyödyntävät kolmansissa maissa asuvat edunsaajat saavat kausityöntekijän aikaisempaan työskentelyyn perustuvat lakisääteiset eläkkeet, jotka on hankittu asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklan säännösten mukaisesti, samoin ehdoin ja samansuuruisina kuin asianomaisen jäsenvaltion kansalaiset muuttaessaan kolmanteen maahan.

2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa yhdenvertaista kohtelua, joka perustuu:

- i) 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohtaan, jättämällä perhe-etuudet ja työttömyysetuudet sen ulkopuolelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1231/2010 soveltamista;
- ii) 1 kohdan ensimmäisen alakohdan g alakohtaan, rajoittamalla sen soveltamisen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen, joka liittyy suoraan tiettyyn työhön ja jättämällä ulkopuolelle opinto- ja toimeentulotuet ja -lainat tai muut tuet ja lainat;
- iii) 1 kohdan ensimmäisen alakohdan i alakohtaan, rajoittamalla veroetuuksia koskevan yhdenvertaisen kohtelun soveltamisen tapauksiin, joissa niiden perheenjäsenten rekisteröity tai tavanomainen asuinpaikka, joiden osalta kausityöntekijä vaatii etuuksia, on asianomaisen jäsenvaltion alueella.

3. Oikeus 1 kohdassa säädettyyn yhdenvertaiseen kohteluun ei rajoita jäsenvaltion oikeutta peruuttaa kausityöhön oikeuttava lupa tai kieltäytyä sen voimassaolon pidentämisestä tai luvan uusimisesta 9 ja 15 artiklan mukaisesti.

24 artikla

Seuranta, arviointi ja tarkastukset

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä toimenpiteitä mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi ja seuraamusten määräämiseksi tämän direktiivin rikkomuksista. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa seuranta, arviointi ja tarvittaessa tarkastus kansallisen oikeuden tai hallinnollisen käytännön mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työsuojelutarkastuksista vastaavilla viranomaisilla tai toimivaltaisilla viranomaisilla ja, jos kansallisessa jäsenvaltion omia työntekijöitä koskevassa oikeudessa niin säädetään, työntekijöiden etua ajavilla järjestöillä on pääsy työpaikalle ja työntekijän suostumuksella tämän majoituspaiikkaan.

25 artikla

Kantelujen helpottaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on tehokkaita mekanismeja, joiden avulla kausityöntekijät voivat tehdä kanteluja työnantajastaan joko suoraan tai sellaisten kolmansien osapuolten välityksellä, joille kansallisessa lainsäädännössä vahvistettujen perusteiden mukaisesti on oikeutettua etua tämän direktiivin noudattamisen varmistamisesta, tai jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen välityksellä, kun kansallisessa oikeudessa näin säädetään.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kolmannet osapuolet, joille kansallisessa oikeudessa vahvistettujen perusteiden mukaisesti on oikeutettua etua tämän direktiivin noudattamisen varmistamisesta, voivat aloittaa kausityöntekijän suostumuksella hänen puolestaan tai häntä tukeakseen tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi säädetyn hallinnollisen tai siviilioikeudellisen menettelyn, lukuun ottamatta lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevia menettelyjä ja päätöksiä.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kausityöntekijöillä on samat mahdollisuudet kuin muillakin samassa asemassa olevilla työntekijöillä päästä sellaisten toimenpiteiden piiriin, jotka suojelevat irtisanomiselta tai muulta epäsuotuisalta kohtelulta, joka johtuu työnantajan reagoinnista yrityksessä tehtyyn kanteluun tai johonkin oikeudelliseen menettelyyn, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tätä direktiiviä noudatetaan.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

26 artikla

Tilastot

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tilastotiedot ensimmäistä kertaa myönnettyjen kausityöhön oikeuttavien lupien määrästä ja mahdollisuuksien mukaan tiedot siitä, kuinka monen kolmannen maan kansalaisen kausityöhön oikeuttavan luvan voimassaolo on pidennetty, lupa on uusittu tai peruutettu. Nämä tilastotiedot on jaoteltava kansalaisuuden ja mahdollisuuksien mukaan luvan voimassaoloajan ja toimialan mukaan.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastot on laadittava yhden kalenterivuoden viitejaksoittain ja toimitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa viitevuoden päättymisestä. Ensimmäinen viitevuosi on 2017.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastotiedot on toimitettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 862/2007⁽¹⁾ mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 862/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista sekä ulkomaisia työntekijöitä koskevien tilastojen laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 311/76 kumoamisesta (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 23).

27 artikla

Raportointi

Komissio toimittaa kolmen vuoden välein ja ensimmäisen kerän viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2019 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

28 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2016. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

29 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

30 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 26 päivänä helmikuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

